ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

DEZBATERILE

TOMUL LXVII

1947 – 1948

2000

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, BUCUREŞTI

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

ANALELE
ACADEMIEI ROMÂNE

DEZBATERILE

TOMUL LXVII

1947 – 1948

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2000

www.digibuc.ro

Copyright © Editura Academiei Române, 2000.
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate editurii.

Adresa: EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
RO-76117, Bucureşti, România
Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5
Tel. 040-1-4103983, 4103448
Fax. 4103983
e-mail: edacad@ear.ro

Redactor: NICULINA FLOREA
Tehnoredactor: DIANA RUSU

Bun de tipar. 30 10 2000. Format 16/70×100
Coli de tipar. 30
C Z pentru biblioteci mari 061 12(498)(05)
C Z pentru biblioteci mici 061

ISBN 973-27-0779-8

www.digibuc.ro

INTRODUCERE

Volumul de față – ultimul din seria a II-a a Analelor Academiei Române *– cuprinde procesele-verbale ale celor 63 de ședințe care au avut loc între 13 iunie 1947 și 14 mai 1948, perioadă deosebit de importantă pentru instituția academică de la București.*

În intervalul de timp menționat, poate cel mai de seamă aspect care și-a pus amprenta asupra evoluției ulterioare a Academiei a fost cel al schimbării formei de guvernământ. Abdicarea, la 30 decembrie 1947, a regelui și proclamarea Republicii Populare Române au constituit momente cu adânci repercusiuni asupra tuturor sectoarelor vieții politice, economice, sociale și culturale ale țării, implicit ale Academiei Române. Evenimentul a fost anunțat de Andrei Rădulescu, în ședința de deschidere a noului an 1948, Republica Populară fiind considerată „forma de guvernământ de la care se așteaptă multe îndreptări și îmbunătățiri" între care, după cum afirma președintele Academiei în numele tuturor membrilor ei, se va „acorda o deosebită atenție culturii, unde se impune o activitate tot mai intensă și o prețuire mai dreaptă a celor ce muncesc". Speranțele Academiei în realizarea unui asemenea deziderat se legau și de prezența, în Prezidiul Provizoriu al Republicii Populare Române, a doi dintre reprezentanții supremului for academic: dr. C. I. Parhon și scriitorul Mihail Sadoveanu. „Avem deplina convingere că dânșii, cunoscând exact situația Academiei Române – arăta cu același prilej Andrei Rădulescu –, îi vor da tot sprijinul pentru ca ea să-și poată continua misiunea de cea mai înaltă instituție culturală, în care noi suntem trecători, dar ea rămâne pentru totdeauna a neamului" (Ședința din 9 ianuarie 1948).

La numai un an și jumătate de la acest eveniment, dar ca o consecință directă a lui, Academia Română avea să trăiască, poate, cel mai dificil moment din istoria ei de peste opt decenii: modificarea Statutului, în sensul transformării într-o instituție de stat, cu un număr considerabil mărit de membri, al cărui rol, de consacrare, avea să se extindă la unul „activ și productiv în câmpul creației științifice, artistice și literare, în care scop ea urma să cuprindă, în corpul ei, institute de cercetări științifice", după cum afirma, într-un amplu raport, în ședința din 29 mai 1948, unul dintre artizanii acestor transformări, Traian Săvulescu. Dezbaterile au fost lungi, anevoioase, nu lipsite de tensiuni, toți membrii Academiei fiind însă

www.digibuc.ro

convinşi de adevărul, exprimat de generalul Radu R Rosetti, că „de hotărârile ce le vom lua în zilele acestea atârnă viitorul Academiei şi acel al îndrumării culturii româneşti". În aceeaşi ordine de idei, în şedinţa din 5 iunie 1948, s-a dezbătut şi s-a aprobat, „radierea din lista membrilor Academiei" a celor care aveau „procese în curs sau pot fi chemaţi în judecată şi să sufere condamnări infamante, condamnări care azi nu sunt definitive, dar care pot deveni definitive după încheierea sesiunii generale", ori a celor care-şi pierduseră cetăţenia română, prin stabilirea în străinătate. într-o asemenea situaţie fiind George (Gogu) Constantinescu şi Nicolae Caranfil

Şi tot ca o consecinţă a noii situaţii create, Academia Română avea să suporte în mod direct atât efectele legii agrare, prin pierderea unora dintre bunurile sale, care a avut drept urmare diminuarea considerabilă a veniturilor ei, cât şi ale stablizării monetare din august 1947, cu consecinţe dintre cele mai grele asupra existenţei supremului for academic, procesele-verbale ale celor cinci sesiuni generale extraordinare stând mărturie în acest sens În cadrul lor s-au dezbătut nu numai bugetul pentru anul academic în curs – în lei stabilizaţi – şi pentrul cel viitor, cât mai cu seamă situaţia financiară a diferitelor fonduri, din care se acordau premii ori se îndeplineau unele prevederi testamentare ale donatorilor. Consecinţele reformei monetare nu au întârziat să apară. restrângerea numărului de publicaţii ale Academiei, renunţarea la unele legate şi donaţii. ale căror clauze nu mai puteau fi suportate de Academie, neacordarea unor premii ori reducerea considerabilă a valorii altora, cu toate că, după cum afirma Andrei Rădulescu la 5 iunie 1948, „mici sunt mai toate premiile, dar cinstirea academică rămâne mare, încurajează şi dă avânt". Totodată, s-a renunţat la participarea membrilor Academiei la reuniuni internaţionale „Deoarece – sublinia în acest sens secretarul general al Academiei, Alexandru Lapedatu – mai toţi colegii noştri nu vor putea pleca din lipsă de mijloace materiale, am putea da delegaţii colegilor noştri corespondenţi sau de onoare străini din ţările unde se ţin congresele şi, în cazul că nu s-ar afla nici o persoană din corpul nostru academic, ar fi bine să ne reprezinte trimisul plenipotenţiar al ţării în ţara respectivă" (5 iunie 1948).

În 1947 şi 1948, Academia s-a mai confruntat cu o situaţie inedită. obligativitatea prezentării tuturor publicaţiilor sale la serviciul cenzurii, transformat apoi într-o comisie de „îndrumare şi control cultural", care nu numai că a oprit de la publicare lucrări ştiinţifice de mare însemnătate, dar, mai mult, a hotărât distrugerea a numeroase cărţi şi extrase; acestea au fost salvate datorită înţelepciunii şi curajului membrilor Academiei, care le-au transferat într-un aşa-numit „fond secret", înfiinţat la Biblioteca Academiei.

www.digibuc.ro

Viața instituției academice s-a desfășurat însă și în aceste condiții dificile În intervalul iunie 1947 – mai 1948 s-au ținut 63 de ședințe, dintre care zece în sesiuni extraordinare și două în sesiuni solemne, prilejuite de ținerea de către Gala Galaction a discursului său de recepție (28 mai 1948) și de acordarea premiilor Academiei (5 iunie 1948).

În cadrul ședințelor publice, s-a continuat tradiția prezentării unor comunicări pe teme dintre cele mai diferite, între care· Scara valorilor noastre culturale (în știință, literatură și etică) *(Simion Mehedinți, 13 iunie 1947);* O nouă teorie a formării cozilor cometelor *(Constantin Popovici, 20 iunie 1947);* Originile Principatului Transilvaniei *(Ion I. Nistor, 17 octombrie 1947);* Urme românești în Zagora, Stambul și Oxford *(Marcu Beza, 14 noiembrie 1947);* Biserica și slujitorii ei în războiul de la 1877 *(Radu R. Rosetti, 17 decembrie 1947);* Sculptorul I. Georgescu *(George Oprescu, 9 ianuarie 1948);* Cutremurele de pământ și sensibilitatea seismică în România *(Ion Atanasiu, 27 februarie 1948);* Principii de farmacodinamică nespecifică *(Daniel Danielopolu, 12 martie 1948);* Economistul Teodor Diamand *(Victor Slăvescu, 2 aprilie 1948);* Casa de negoț Panaiot Enghinoli din Brașov și Lazăr Calenderoglu în lumina corespondenței lor *(Nicolae Bănescu, 23 aprilie 1948) etc*

Un loc aparte l-a constituit comemorarea centenarului Revoluției de la 1848 din Țările Române ocazie cu care Ion I. Nistor, Silviu Dragomir și Iorgu Iordan au prezentat comunicări referitoare la acest moment important al devenirii României moderne (ședințele din 24, 27 mai și 2 iunie 1948).

Intrată în tradiția Academiei Române, pomenirea înaintașilor în supremul for de știință și de cultură al țării a continuat și în această perioadă, comemorându-se personalitatea celor dispăruți recent (Ion Ionescu-Dolj, Ramiro Ortiz, Alexandru C Cuza, Emil Racoviță, Sextil Pușcariu, Alfred Lacroix), ca și a celor de la a căror dispariție trecuse un număr mai mare de ani (Vasile Pârvan, Victor Babeș, Nicolae Iorga, A. D Xenopol, Ion Simionescu).

Așa cum o dovedesc procesele-verbale ale ședințelor, în perioada iunie 1947 – mai 1948, în conformitate cu statutele și regulamentele în vigoare, în Academia Română au fost promovați ca membri titulari: medicul Ștefan S. Nicolau și zoologul Constantin Motăș (24 mai 1948), juristul Alexandru Costin (27 mai 1948), criticul, istoricul literar și scriitorul George Călinescu (29 mai 1948), scriitorul Victor Eftimiu (31 mai 1948), au fost primiți ca membri corespondenți: istoricul Andrei Oțetea, geograful Nicolae Al Rădulescu și juristul Vintilă Dongoroz (27 mai 1948), arheologul și istoricul Constantin Daicoviciu (28 mai 1948), juristul, istoricul și

www.digibuc.ro

publicistul Nicolae Daşcovici, matematicianul Gheorghe Vrănceanu, fizicianul Ştefan Procopiu, inginerul Nicolae Profiri (1 iunie 1948), inginerul Gheorghe Nicolau, biochimistul Eugen Macovschi (2 iunie 1948), au fost aleşi noi membri de onoare. zoologul Paul Bujor, juristul Traian Pop, profesorul şi publicistul Axente Banciu, matematicianul Theodor Angheluţă, folcloristul Gheorghe T Kirileanu (4 iunie 1948) Din străinătate au fost aleşi în supremul for de ştiinţă şi de cultură de la Bucureşti· biologii Silvester Prát, Cehoslovacia şi Ernest Albert Gaumann, Elveţia (24 mai 1948); geograful Rober Ficheux, Franţa (1 iunie 1948).

Procesele-verbale ale şedinţelor intime ţinute în această perioadă prezintă pe larg atenţia acordată bunei funcţionări a Bibliotecii Academiei Române şi a Cabinetului său numismatic, a Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, a Şcolilor Române de la Paris şi Roma, a Arhivei de Folclor de la Cluj, ca şi a Institutului Otteteleşanu de la Măgurele

O grijă deosebită au avut-o membrii Academiei Române pentru realizarea lucrărilor sale fundamentale, între care Dicţionarul limbii române *şi* Bibliografia periodicelor româneşti *ocupau un loc central*

Numeroase au fost şi discuţiile referitoare la donaţiile făcute Academiei de către persoane particulare, ca semn al încrederii pe care acestea o aveau în instituţia academică, în seriozitatea cu care respecta aplicarea întocmai a prevederilor testamentare. Astfel, s-au luat în dezbatere atât donaţiile de cărţi (dintre acestea s-au remarcat cele făcute de generalul Radu R. Rosetti, de familia juristului Constantin Hamangiu, de soţia şi fiica marelui scriitor Liviu Rebreanu, de pr. Vasile Pocitan etc.), de tablouri şi documente (de pildă, cele oferite de Dionisie Germani şi de Negoiţă Dănăilă), cât mai ales de imobile şi de terenuri, donate Academiei în condiţii dintre cele mai diverse (cele lăsate de Elena Văcărescu şi sora sa, Zoe Caribol, de soţia fostului membru al Academiei Mircea Djuvara, de Gică Ştefănescu din Câmpulung etc.) Totodată, în această perioadă s-a reuşit să se rezolve diferendele existente cu soţia fostului membru de onoare, ing. Constantin Orghidan, Academia intrând astfel în posesia unui important tezaur de monede, obiecte vechi şi cărţi de numismatică.

În pofida tuturor greutăţilor, Academia Română a întreţinut, şi în această perioadă, relaţii cu instituţii academice, de învăţământ şi de cultură din străinătate, concretizate îndeosebi prin schimburi de publicaţii. Ea s-a bucurat, este adevărat într-o măsură mult mai mică decât în etapele anterioare, de vizita unor ilustre personalităţi de peste hotare, cum au fost, de pildă, matematicianul francez Arnaud Denjoy, profesor la Sorbona şi membru al Institutului Franţei

www.digibuc.ro

(21 noiembrie 1947) şi biologul francez André Boivin, membru de onoare al Academiei Române (16 aprilie 1948). La rândul lor, unii dintre membrii supremului for de ştiinţă şi de cultură al ţării au devenit membri ai unor instituţii similare din străinătate. între aceştia, Constantin I. Parhon a fost ales membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Moscova, iar Mihail Sadoveanu, membru al instituţiei similare de la Sofia.

Problematica pe care procesele-verbale ale celor 63 de şedinţe ţinute în intervalul iunie 1947 – mai 1948 este pe cât de bogată, pe atât de importantă. Ea prezintă una dintre cele mai complexe şi, totodată, mai dramatice pagini din istoria Academiei Române. În acelaşi timp, ea închide un capitol important din trecutul instituţiei academice a ţării şi deschide un altul, mult diferit, dar a cărui descifrare nu poate fi făcută fără o cunoaştere în profunzime a ceea ce s-a întâmplat în perioada ce face obiectul volumului de faţă.

Pentru încredinţarea la tipar, s-au respectat, cu stricteţe, ca şi la volumul anterior, normele folosite în întreaga serie a II-a a Analelor Academiei Române. *Procesele-verbale ale celor 63 de şedinţe sunt redate în întregime, aşa cum s-au păstrat în Arhiva Academiei Române (fondurile A–3 şi A–4); doar în transcriere s-au folosit normele ortografice actuale.*

Se cuvine să aduc, încă o dată, mulţumiri domnului prof. dr Gheorghe Mihăilă, membru corespondent al Academiei Române, director general al Editurii Academiei Române, pentru iniţiativa avută de a se completa seria a II-a a Analelor, *precum şi întregului colectiv al Editurii Academiei care, cu profesionalism, a contribuit la apariţia în cele mai bune condiţii a acestui volum.*

Seria a II-a a Analelor Academiei Române *este, iată, după o jumătate de secol, completă. Considerăm aceasta un omagiu adus tuturor celor care, în condiţii deloc uşoare, au reuşit să păstreze demnitatea Academiei Române, acest „centru de lumină şi de ştiinţă românească", adevărat „sanctuar de cultură al ţării".*

Dr DORINA N. RUSU

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

PARTEA I

ŞEDINŢELE ORDINARE

13 IUNIE 1947 – 14 MAI 1948

1. *ŞEDINŢA PUBLICĂ* DE LA 13 IUNIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deschizând şedinţa, zice:

Săptămâna trecută am încercat dureroasa pierdere a membrului nostru corespondent, *I Ionescu-Dolj*, unul dintre juriştii noştri de seamă.

Născut la 1875, într-un sat din judeţul al cărui nume l-a purtat, a avut o viaţă plină de foarte rodnică activitate

După terminarea Facultăţii de Drept din Bucureşti, a fost numit magistrat în provincie şi în curând adus în capitală, prin meritele ce i s-au recunoscut de timpuriu

Urcând diferitele trepte judecătoreşti, a ajuns relativ repede consilier la Casaţie

În cariera de magistrat s-a distins nu numai printr-o pregătire deosebită şi muncă fără preget, ci şi printr-un spirit practic şi prin dorinţa ca, printr-o cât mai bună interpretare, să înfăptuiască dreptatea. Numele lui va rămâne însemnat între aleşii magistraturii din ultimele decenii.

Nu s-a mulţumit însă cu împărţirea aşa de grea a justiţiei; a fost şi profesor Mai bine de 30 de ani a predat dreptul şi procedura penală la Şcoala Superioară de Ştiinţe de Stat, şcoală recunoscută de mulţi, care a îndeplinit un rol interesant mai ales pentru viaţa funcţionărească şi care a trăit de la 1870 fără ajutorul statului, graţie profesorilor, între care Ionescu-Dolj a avut un loc de frunte.

A fost apoi conferenţiar şi în urmă profesor la Facultatea de Agronomie, unde a lăsat bune amintiri şi de unde a plecat dintr-un scrupul exagerat, când a fost numit la Consiliul legislativ.

A participat la diverse forme ale vieţii culturale. Astfel, a fost membru al Institutului Social Român, unde şi-a dat contribuţia prin conferinţe şi alte lucrări A fost unul din membrii şi apoi preşedinte al Cercului de Studii Penale, care datoreşte mult stăruinţelor neîntrerupte ale acestui harnic colaborator.

A luat parte activă la numeroase congrese internaţionale, în special de drept penal.

Partea din urmă a vieţii, 20 de ani, a dat-o Consiliului Legislativ, pentru care a părăsit magistratura, care-i era aşa de dragă, numai în urma marilor stăruinţe ale

www.digibuc.ro

ministrului de Justiţie, cu care lucrase împreună ca secretar general. Numit preşedinte de la înfiinţarea lui şi mai târziu prim-preşedinte, s-a devotat cu totul acestui consiliu, cu o înţelegere profundă a rolului ce avea de îndeplinit această instituţie mai ales pentru unificarea legislativă cu o muncă şi spirit de jertfă cum se întâlneşte rar. Luptând cu felurite dificultăţi, înfruntând cu curaj anumite dorinţe, dacă nu chiar mai mult, Dolj se zbuciuma să asigure triumful legalităţii, constituţionalitatea şi să mergem pe calea binelui şi a dreptului.

Mai totdeauna însă munca din magistratură şi chiar de la acest consiliu este învăluită de anonimat. Totuşi, Ionescu-Dolj a izbutit să iasă în necontestată evidenţă, cu toată exagerata-i modestie, şi, cine-i va cerceta amănunţit activitatea, va avea destule de spus despre acest om, care avea drept ideal îndeplinirea datoriei.

Fructele muncii sale n-au fost cuprinse numai în acte şi dosare, ci a căutat să împărtăşească şi altora gândurile sale prin mai multe publicaţii Am arătat unele în 1928, în raportul ce am făcut când Academia l-a ales membru corespondent Dar de atunci numărul lor a crescut. Şi avea încă atâtea începute, schiţate şi mult material adunat. Îndeosebi l-a preocupat dreptul penal, dar a atacat şi alte probleme din diferite ramuri ale dreptului.

Nu e locul să stăruim asupra lor. Este însă o operă care, cu toate că i se aduc diferite critici, este un monument al dreptului nostru şi cu multă originalitate Codul penal din 1937. Oricât e înfăţişat ca produs al Consiliului Legislativ, se ştie că principala contribuţie a fost a lui Ionescu-Dolj.

Ales pentru necontestatele lui merite membru corespondent al Academiei noastre, n-a voit să fie un simplu purtător al acestei cinstiri, ci şi aici s-a pus pe lucru, şi ţinea să-şi îndeplinească obligaţia de a ţine comunicări pline de observaţii şi gândire şi de a ajuta instituţia noastră la studierea problemelor în care se apela şi la luminile sale. Chiar în anii din urmă, cooptat în Comisia juridică, căuta să fie prezent şi să lucreze. Pomenim o ultimă contribuţie: el a găsit la Arhivele Statului, în manuscrise uitate, *Condica criminalicească din Valahia* de la 1852 şi *Procedura condicei criminaliceşti*, a căror editare o trecusem în sarcina sa în colecţia ce dorim a publica. Şi cu atât drag vorbea de această publicaţie, pe care spera s-o vadă realizată.

Dar soarta, nu totdeauna dreaptă cu cei aleşi, a voit altfel. Ne-a părăsit prea devreme.

Domnilor colegi,

Aceste puţine cuvinte, fără multe laude, care ar fi turburat totuşi pe prea modestul Ionescu-Dolj, ne dă o icoană cât de palidă a vieţii şi activităţii lui. O cercetare mai dezvoltată ar duce la concluzia că deseori nu sunt cunoscuţi şi răsplătiţi cei mai merituoşi, că de atâtea ori sunt ignoraţi.

Prin viaţa lui, model de cinste şi moralitate, prin linia dreaptă urmată fără întrerupere, prin conştiinţa datoriei de care era însufleţit, prin bogata şi variata activitate, Ionescu-Dolj a fost necontestat o figură distinsă a lumii noastre juridice.

Plecat din lumea ţărănească, fără alt sprijin decât însuşirile-i fireşti, prin muncă şi îndeplinirea datoriei s-a ridicat la cele mai înalte demnităţi, astfel că în acest chip pot ieşi la iveală şi se pot înălţa valorile curate ale neamului.

www.digibuc.ro

Academia Română îi regretă profund pierderea, exprimă familiei sincere condoleanţe şi se concentrează într-o pioasă reculegere pentru memoria lui.

D-l S. MEHEDINŢI face o comunicare despre *Scara valorilor noastre culturale (în ştiinţă, literatură şi etică)* la 80 de ani după ivirea *Criticii* lui Titu Maiorescu.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU exprimă mulţumiri d-lui coleg Mehedinţi pentru comunicarea D-sale şi îndeosebi pentru apărarea însuşirilor superioare ale neamului românesc, cu care ne putem mândri.

– Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal de la 7 iunie.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că membrii Academiei, într-un număr relativ mic, au făcut duminică, 8 iunie, o vizită la vila inginer Furnică-Minovici de la Băneasa, care este proprietatea Academiei, prin donaţie.

D-sa dă informaţii asupra bunei primiri din partea d-lui ing. Minovici şi asupra imobilului donat, care merită să fie văzut.

În altă ordine de idei, D-sa arată că în ziua de marţi, 10 iunie curent, Delegaţiunea, împreună cu d-l *Gh. Macovei*, din partea Comisiunii şcolare, a luat parte la serbarea de fine de an a Şcolii Normale din Institutul I. Otteteleşanu, asistând la distribuirea premiilor. Academia votase în recenta sesiune generală suma de 30 000 000 lei, spre a fi distribuită ca ajutoare absolventelor acestei şcoli şi ca premii elevelor din celelalte clase. După ce d-l Preşedinte a rostit, la acea serbare, o cuvântare, în care a ţinut să amintească de numele donatorilor, soţii Otteteleşanu, şi al neuitatului coleg Ion Kalinderu, graţie căruia Academia a intrat în stăpânirea acestei averi, D-sa a distribuit personal ajutoarele şi premiile elevelor, care s-au repartizat pe sume, variind între 3 000 000 lei şi 500 000 lei. Suma distribuită a fost de 32 000 000 lei, aşadar cu 2 000 000 lei mai mult decât cea hotărâtă de Academie.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU prezintă o nouă ediţie a traducerii în româneşte a *Poemului naturii* al lui Lucreţiu, făcută de d-l D. Murăraşu.

D-l GH. I. BRĂTIANU prezintă publicaţiunea *Institutul de Istorie Universală „N. Iorga" la zece ani de la întemeiere* (Bucureşti, 1947), cuprinzând cuvântul de deschidere al D-sale din şedinţa comemorativă, de la 1 aprilie 1947, când acest institut a împlinit 10 ani de existenţă, şi o dare de seamă a d-lui M. Berza despre activitatea Institutului în aceşti 10 ani.

În legătură cu activitatea Institutului, d-l Brătianu aduce la cunoştinţă că D-sa a iniţiat schimb de publicaţii cu străinătatea, oferind *Revue Historique*, din care au apărut, până în prezent, 17 volume. La circulările sale, a primit din străinătate numeroase răspunsuri, ceea ce constituie o satisfacţie pornită din conştiinţa datoriei împlinite.

D-l D. GERMANI, membru de onoare, ia cuvântul spre a oferi următorul dar:

Îmi iau îngăduinţa de a oferi Academiei Române 4 volume legate purtând titlul *Herculanum und Pompeji*, ediţie germană din 1841 a unei lucrări întocmite în

www.digibuc.ro

Franța asupra colecției complete a picturilor şi mozaicurilor descoperite până la acea dată în aceste două localități. Lucrarea se compune din gravuri, executate de H. Roux Ainé şi text explicativ, întocmit de L. Barré, dar cu oarecari retuşări în ediția germană, datorită lui Kaiser.

Reamintesc că localitățile îngropate, de la care provin prețioasele resturi reprezentate în această lucrare, erau aşezate în Campania, cea mai frumoasă şi roditoare regiune a Italiei

Muntele cel mai însemnat al acestei regiuni este Vezuviul, care însă pe vremea naşterii lui Hristos nu era cunoscut ca vulcan activ. Geograful grec Strabon îl descrie ca fiind de jur împrejur construit şi locuit, cu excepția creştetului, care în cea mai mare parte era sterp şi arid. Din aspectul cenuşiu actual al gropilor din stâncă, mâncată pare ca prin foc, se poate deduce că aci a fost gura arzătoare a unui vulcan, care s-a stins din lipsă de combustibil.

Pompei este astăzi cel mai celebru loc de ruine romane din întreaga lume, nu prin mărirea monumentelor, dar fiindcă este un oraş întreg, minunat conservat, la care avem iluzia că urmele lăsate de pulsația vieții şi civilizației Romei sunt încă recente. Într-adevăr, în acest loc, la 20 km la sud-est de Neapole, aproape de golful respectiv şi la poalele Vezuviului, ne regăsim nu în acea antichitate moartă, vag evocată de textele cărților şi de conjecturile învățaților, ci într-o antichitate materialmente palpabilă. Ni se înfățişează un oraş în starea în care a fost părăsit la 24 august 79 d H. de cei 30 000 de locuitori ai săi, cu excepția a circa 500, căzuți victime sinistrului, printre care şi Pliniu cel Bătrân

Se ştie că dezastrul s-a produs prin erupția năprasnică a Vezuviului, când atât Pompei, cât şi Herculanum şi Stabia au fost îngropate sub straturi suprapuse de cenuşă şi lavă.

În 1748 un țăran găsi nişte statui, iar puțin după aceea s-au început săpăturile, continuate până în zilele noastre. S-au dezvelit astfel 2/5 din oraş, care era înconjurat de o incintă fortificată, flancată de turnuri şi având un perimetru de 2 800 m

Această dezvelire a procurat arheologilor informațiuni extrem de prețioase asupra construcției clădirilor romane şi asupra moravurilor antice.

În special picturile murale, printre care multe înfățişează scene şi episoade din mitologia greacă, sunt remarcabile.

Pompei, fundat de un trib pelasgic, suferise din vreme influența greacă, iar în 290 î.H. a fost ocupat de Roma, devenind un loc de viligiatură foarte frecventat.

Ne putem astăzi plimba pe străzile oraşului, vizita templele şi edificiile lui; putem intra în diversele încăperi ale caselor particulare şi găsi în pivnițe amforele ultimului cules de struguri; putem descifra pe ziduri socotelile negustorilor şi vedea inscripțiile şi caricaturile făcute de trecători, iar pe pavaj observa urma ultimului car ce a trecut.

Iluzia ar fi desigur şi mai completă dacă obiectele mobiliare s-ar fi conservat pe loc, ceea ce însă n-a fost posibil din cauza dificultăților supravegherei De aceea ele au fost transportate la Muzeul din Neapole.

Herculanum, situat în împrejurimile Neapolei, a avut aceeaşi soartă ca Pompei. În 1719 nişte locuitori, săpând un puț de 30 m adâncime, au atins locul vechiului teatru, de unde au scos două statui de femei.

www.digibuc.ro

Săpăturile, întreprinse şi reluate la diferite epoci, au dezvelit teatrul, unul din cele mai bine conservate din antichitate, o bazilică, faimoasa vilă a lui Aristide sau a Papirusurilor, unde s-a găsit şi o bibliotecă de 300 volume de papirus, conservate astăzi în Muzeul Borbonico din Neapole ş.a În 1755 Academia Ercolane a publicat 9 volume de picturi, care au servit mult la studiul artei antice Obiectele de artă, giuvaericalele etc. sunt superioare celor găsite la Pompei şi mai trebuie ţinut seama că o mare parte a oraşului, care era mai populat şi mai bogat decât Pompei, n-a fost încă dezvelit.

Ca lucrări tratând un obiect analog ca volumele de faţă menţionez· *Die schönsten Ornamente und merkwärdigsten Gemälde von Pompei, Herculanum und Stabiae*, de Zahn, Berlin, 1828–68; *Choix de peintures de Pompei*, de Rochette, Paris, 1844–51; *Geschichte der decorativen Wandmalerei*, de Mau, Berlin, 1881

Intenţia autorilor prezentei lucrări, care rezumă toate lucrările anterioare, a fost de a da o colecţie uşor de utilizat a antichităţilor găsite în oraşele îngropate, exceptând totuşi clădirile În acest scop s-au folosit şi comparat toate lucrările mari, spre a se obţine perfecţiunea dorită şi a se da o reprezentare cât mai corectă În ceea ce priveşte explicaţiile, autorii s-au condus în general după lucrările originale, adăugând şi un număr de desene inedite.

Lucrarea completă mai cuprinde, în afară de aceste 4 volume asupra picturilor şi mozaicurilor, încă 2 volume asupra sculpturilor (bronzuri), care însă îmi lipsesc.

Pentru picturile pe pereţi s-a întrebuinţat denumirea de „frescuri", fără a se putea însă deduce de aci că în vechime s-ar fi pictat pe mortar proaspăt, ceea ce, după Piniu, n-a fost niciodată cazul Pe de altă parte, picturile antice n-au fost numai pe pereţi, ci şi pe lemn, pergament şi chiar pe pânză.

Deşi de la apariţia listei publicate în 1755 a antichităţilor aduse în Muzeul din Portici s-au editat o serie de lucrări savante, luxos prelucrate şi mai detaliate asupra descoperirilor mai vechi şi mai noi, ele, prin costul lor excesiv, deveniseră puţin accesibile şi tocmai pentru a împlini această lacună s-a editat lucrarea de faţă, în 1841, simultan la Paris, Hamburg şi Leipzig, în limba franceză, respectiv în cea germană.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU prezintă în dar din partea d-nei Zefira colonel Voiculescu trei manuscrise în literă cirilică: a) *Culegere pe scurt din Vieţile sfinţilor în formă de rugăciune* (mai 1883), b) *Pomelnic* (decemvrie 1882), c) *Sfânta Scriptură* (noemvrie 1882), prescrise de ieromonahul Ioan Căldărăşeanu, preot la biserica Lucaci din Bucureşti, decedat în anul 1884. Interesul acestor manuscripte, pe lângă faptul că sunt foarte îngrijit scrise şi frumos ornamentate, stă în faptul că încă la 1883, când se scria curent în alfabetul latin, sunt scrise cu litere cirilice.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU atrage atenţia asupra publicaţiunii d-lui Const. D. Papastate, *V. Alecsandri şi Elena Negri*, în care este publicat jurnalul inedit al cunoscutei călătorii a poetului în Apus cu Elena Negri, jurnal aflat în posesia unei nepoate a Paulinei Alecsandri. Ediţia este făcută cu grijă şi cu multă pricepere.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU comunică procesul-verbal încheiat astăzi de Secţiunea Ştiinţifică, prin care se aprobă citirea în şedinţă publică a comunicării d-lui coleg de onoare C. Popovici despre *O nouă teorie a formării cozilor cometelor*

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte dă citire unui demers al d-lui prof *C Motaş,* în numele Muzeului Naţional de Istorie Naturală „Grigore Antipa", al cărui director este, ca Academia să sprijine prin intervenţia sa la guvern eforturile pentru repararea şi reinstalarea Muzeului „Grigore Antipa".

D-l TRAIAN SĂVULESCU cunoaşte situaţia expusă de d-l Constantin Motaş şi personal a depus continue stăruinţe pentru obţinerea sumelor necesare reparaţiunilor. A putut astfel obţine sumele cu care s-a reparat exteriorul muzeului Pentru refacerea şi aşezarea colecţiilor însă se cer sume foarte mari, pe care momentan nu le putem avea S-a aprobat însă emiterea unui timbru de pe urma distribuirii căruia se vor obţine câteva miliarde în folosul muzeului

D-l D. CARACOSTEA atrage atenţia asupra unui articol *Casa lui T Maiorescu,* publicat în „Bucureştii", organ de informaţii şi artă a Primăriei Capitalei, nr. 1, martie–mai 1947. Este semnat de scriitorul R. D. Rosetti, care arată cum casa aceasta se năruieşte văzând cu ochii. Ea a trecut prin multe mâini şi a fost şi depozitul unei fabrici, iar acum face parte din averea „Casei Oştirii", mai înainte a fost şi a Băncii Naţionale.

Faţă de situaţia aceasta şi dată fiind însemnătatea acestei case cumpărată de însuşi T. Maiorescu, se naşte întrebarea dacă Academia nu are datoria să intervină stăruitor ca această casă să fie cruţată şi ca treptat să devină un muzeu al Junimii şi, în orice caz, al lui Titu Maiorescu, aşa cum sunt păstrate cu sfinţenie locuinţele marilor scriitori naţionali. În cazul acesta se naşte întrebarea dacă nu intră în datoria Comisiunii Monumentelor Istorice să declare din timp drept monument istoric locuinţele menite să vorbească generaţiilor viitoare. Casa, ca şi mobila şi cărţile nu sunt lucruri moarte, ci dau mărturie despre spiritualitatea vremurilor şi a personalităţilor.

Definiţia monumentelor istorice trebuie să fie extinsă spre a cuprinde şi oferi acestui concept şi astfel de cazuri.

D-l Secretar General AL LAPEDATU, la sugestiile d-lui D. Caracostea cu privire la casa lui Titu Maiorescu, arată că în câteva rânduri Comisiunea Monumentelor Istorice, trecând peste Regulamentul ei organic, a luat măsuri de conservare a unor locuinţe cu caracter istoric, ca Palatul lui Cuza Vodă din Iaşi şi casa în care s-a născut Nicolae Iorga din Botoşani. Ţine să cunoască că bugetul Comisiunii Monumentelor Istorice este aşa de redus încât nu pot lua măsuri nici de conservare, necum de restaurare.

În cazul casei Titu Maiorescu, care aparţine Casei Oştirii, n-ar rămâne decât să cerem acestei Case să o păstreze ca atare, cu atât mai mult cu cât sunt informaţii că este expusă exproprierii.

www.digibuc.ro

D-l I. PETROVICI arată că în Apus asemenea case nu se expropriază, chiar dacă aşezarea lor contravine alinierii. Dă exemplu casa în care s-a născut Auguste Comte în Paris şi stăruie ca să se intervină pentru păstrarea casei Titu Maiorescu

D-l arhitect PETRE ANTONESCU confirmă eventualitatea exproprierii şi dărâmării acestei case, peste care va trece prelungirea străzii Ştirbei Vodă şi informează că, din partea Casei Oştirii, s-a şi întocmit un plan de construcţie pe terenul ce va rămâne expropriat.

– Discuţiunea se încheie, hotărându-se să se facă intervenţie din partea Academiei şi din partea Comisiunii Monumentelor Istorice la Primăria Municipiului Bucureşti pentru a se scoate de sub expropriere imobilul Titu Maiorescu.

---

2. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 20 IUNIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l C. POPOVICI, membru de onoare, face o comunicare despre *O nouă teorie asupra formării cozilor cometelor.*

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.
Se citeşte şi se aprobă procesele-verbale de la 26, 27 şi 31 mai a c.
Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că d-l coleg general *R Rosetti* a dăruit Bibliotecii, din partea Comsiunii pentru întocmirea istoricului oficial al războiului de la 1877–78 următoarele publicaţii şi manuscrise:

– Un volum copii fotografice de pe *Berichte des majors Villaume*;
– Un volum de pe *Berichte des majors Wedel*;
– *Traduceri româneşti* (foi volante) ale ambelor volume,
– Volumul III cuprinzând hărţi şi schiţe din *Istoricul războiului din 1877–1878* de mai mulţi ofiţeri;
– Anton Oprescu, *Muzeul războiului pentru independenţă* (rus);
– Iacob Bădilă, *O scrisoare din 1878*;
– *O copie a unei scrisori a lui Vogoridi către generalul Nepokoitschiski* (rus);
– *Memuarul marşurilor şi operaţiunilor Regimentului 7 călăraşi* (rus);
– Un carton cu *Publicaţiuni în limbi străine*;
– Idem, *Informaţiuni şi articole italiene relative la războiul din 1877–1878*;
– Un volum *Bâlgarskotoko opâlcenie... 1877–1878*;
– Volumul XXXI din *Sbornicul Academiei Bulgare de Ştiinţe*;
– Un volum *Spomeni i ocerki...*;

www.digibuc.ro

– Un volum *Spomeni.. 1877–1878*;
– O broşură *Wissenschaftlicher Referat..* ;
– Vera, *La Roumanie et les juifs*,
– O copie dactilografiată a unui dicţionar cifrat 1877

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU exprimă mulţumiri d-lui general R Rosetti

De la d-na general *Elena Perticari* se primeşte în dar o fotografie reprezentând foişorul din Sinaia de la Castelul regal în 1883. În fotografie se văd Majestatea sa Regina Elisabeta, Titina Teodori, Nathalia Romalo, generalul Carol Davila, iar în partea de jos trăsura reginei cu cei doi cai ponei primiţi în dar de la regina Suediei

Din partea Căminului Cultural „Prof. I. Simionescu", care a organizat în ziua de 24 iunie curent, orele 18–20, un festival artistic în sala Ateneului Român pentru comemorarea profesorului Ion Simionescu, se primeşte invitaţie la acest festival, cu rugămintea ca un reprezentant al Academiei să ia cuvântul la această festivitate
– Se ia act şi se deleagă d-l coleg *Gh. Macovei* să reprezinte Academia.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Române apărute în ultima săptămână:
1) Teofil Sauciuc Săveanu, *Noile cercetări şi săpături arheologice din România*,
2) *Bulletin de la Section Scientifique*, tomul XXIX, nr. 1, cu contribuţii de d-nii Traian Săvulescu, dr. C I. Parhon şi M. Pittiş, Eugen Macovschi şi Adela Stanciu Ştefan, Matei Marinescu şi alţii.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU prezintă *Bulletin analytique*, volume VII, no 10, octobre 1946, organ al Comitetului Naţional de Cercetări Ştiinţifice din Paris, primit prin Ministerul Informaţiilor.

D-l general R. ROSETTI zice:
În şedinţa precedentă, d-l coleg Lapedatu ne-a prezentat lucrarea *Vasile Alecsandri şi Elena Negri cu un jurnal inedit al poetului* de C. D. Papastate şi a avut amabilitatea de a-mi împrumuta exemplarul său, singurul disponibil acum, pe care l-am citit.
Jurnalul e scris de Alecsandri în limba franceză şi în genul, atunci la modă, al poeţilor Alfred de Musset şi Alfred de Vigny. El conţine unele amănunte, lămurind unele date necunoscute precis până acum. Între altele, cele arătate de tatăl meu în ale sale *Amintiri* (III, p. 103), cum că Elena Negri a fost înmormântată în mare. Şi această afirmare a tatei, care a cunoscut deaproape familia Negri şi a auzit-o vorbind odată de Elena Negri, cum a auzit şi pe V. Alecsandri, nu ar fi făcut-o dacă nu ar fi ştiut lucrul din izvor temeinic. Editorul şi-a dat multă osteneală, totuşi i-au scăpat unele erori, atât în ceea ce priveşte erorile de ortografie ale lui Alecsandri (de nu cumva sunt ale tipografului), cât şi în notele de documentare. În această din urmă privinţă, iată una. în nota 18 de pe pagina 173,

www.digibuc.ro

editorul lămureşte că Eliza Ştirbei era directoarea unui pension de fete din Bucureşti. Aceasta nu este exact Eliza Ştirbei (născută Canatacuzino din ramura moldovenească) era soţia lui Barbu D. Ştirbei, viitorul domn. Ea a înfiinţat şi a fost protectoarea primei şcoli de fete din Bucureşti, şcoală care există şi azi şi care număra, în 1847, după spusa Elizei Ştirbei către Alecsandri, două sute de eleve, pentru care ea cumpăra la Triest daruri.

Am cunoscut pe trei din surorile Elenei Negri: Catinca, cea mai mare, moartă în cei dintâi ani ai veacului prezent, în vârstă de circa 94 de ani. La Secţia Stampe a Bibliotecii noastre se află o fotografie în care este înfăţişată Catinca Negri cu patru descendente ale ei (fiica sa Smărăndiţa Rosetti, fiica acesteia, Alice Rosetti Tescanu, fiica acesteia, Maria G. Enescu, şi în fine fiica acesteia din urmă, Alice Cantacuzino Sturdza); fotografia aceasta era cunoscută în familie ca fotografia celor cinci generaţii. Cum am cunoscut pe toate doamnele figurând în această fotografie şi cunosc şi pe fiica fiului d-nei Enescu se vede că mi-a fost dat să cunosc şase generaţii succesive pe linie directă feminină din familia Negri Eugenia, călugăriţă şi mulţi ani stareţă a mănăstirii Văratec, încetată din viaţă între 1895 şi 1900. Zulnia, fosta soţie a lui Vasile Sturdza, caimacamul din timpul Unirii Principatelor şi apoi prim preşedinte al Curţii de Casaţie. Ea a fost prima mare doamnă de onoare a principesei Elisabeta în 1869 şi a murit cam pe la anul 1900

D-l general R. ROSETTI prezintă în dar un album de fotografii din partea d-lui *Barbu Catargi*, printre care se observă numeroase fotografii, la diferite vârste, a regelui Milan al Serbiei.

– Se vor exprima mulţumiri.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că după ce situaţia financiară a Academiei este foarte critică, nu putem primi, cu toate stăruinţele depuse, cotele lunare din subvenţia înscrisă pe seama Academiei Române din partea statului în bugetul Ministerului Educaţiei Naţionale. Din această cauză, criza de numerar prin care trece Academia Română este fără precedent în cei 80 de ani de existenţă ai săi Aceasta cu atât mai mult cu cât nu s-a putut realiza nici până în prezent deschiderea creditului de 10 miliarde de lei la Casa de Depuneri, deoarece suntem ţinuţi în loc de întocmirea unui proiect de lege necesar pentru acordarea împrumutului. Subliniază că Ministerul Educaţiei Naţionale nu dă nici un răspuns diferitelor demersuri făcute de noi, pentru ordonanţarea cotelor lunare din subvenţie Dacă situaţia dăinuieşte, vom fi nevoiţi să avizăm măsuri excepţionale, ca suspendarea tiparului publicaţiilor, eventuala comprimare a numărului funcţionarilor etc.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU apasă asupra gravităţii situaţiei, arătând că nu mai putem face faţă nici chiar plăţilor celor mai urgente. Am făcut până acum faţă cheltuielilor cu expediente. Dar procedeul nu poate merge prea mult

D-sa îşi arată surprinderea că Ministerul Educaţiei Naţionale nu liberează cotele lunare, deşi a primit din partea Ministerului de Finanţe adresă, prin care este solicitat să emită ordonanţele de plată, întrucât Ministerul de Finanţe a hotărât să le achite de la portofoliu

www.digibuc.ro

Stăruind asupra lipsei de numerar, arată că aproape 5 miliarde de lei trebuie să plătim într-un timp foarte scurt pentru tiparul publicaţiunilor la Imprimeria Naţională şi la Tipografia Bucovina şi pentru cantitatea de hârtie comandată pentru tiparul *Dicţionarului limbii române*, ce ne-a sosit şi pe care n-o putem ridica din lipsă de bani

D-sa face un apel la domnii colegi care se află în relaţii cu d-l ministru Voitec, şi în special la d-l coleg Pompeiu, spre a-l lămuri asupra situaţiei.

D-l N. VASILESCU-KARPEN e de părere să se facă o intervenţie directă la d-l ministru Voitec de către Delegaţiunea Academiei.

D-l ION I. NISTOR se uneşte la părerea că o intervenţie directă la d-l ministru Ştefan Voitec este necesară, spre a i se arăta că este greşit informat asupra situaţiei financiare a Academiei. Crede că e potrivit ca această informare să fie făcută de d-l coleg Pompeiu. Totdeodată, D-sa dă informaţii cu privire la stadiul în care se află, la Ministerul de Finanţe, legea în curs de elaborare pentru garantarea împrumutului Academiei la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deosebit de demersul d-lui D. Pompeiu, care este necesar să fie făcut, propune şi se aprobă ca fiecare dintre colegii noştri parlamentari să ia contact cu d-l ministru Voitec să-l lămurească asupra situaţiei, în care scop se face o adresă colegilor parlamentari, d-lor *Mihail Sadoveanu Traian Săvulescu,* dr. *C I. Parhon,* preotul *Gala Galaction* şi *Fl. Ştefănescu-Goangă*

---

3 *ŞEDINŢA DE LA 27 IUNIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deschizând şedinţa, zice:

Ieri seară, 26 iunie ora 9, s-au împlinit 20 de ani de la moartea lui *Vasile Pârvan.*

Este o datorie sacră pentru Academie să nu-şi uite foştii ei membri şi, fără a fi îndemnată de altcineva, să-i pomenească atunci când crede mai nimerit.

Pentru îndeplinirea acestei datorii, după cum ştiţi, s-a făcut acum câţiva ani, în şedinţă solemnă, o comemorare a celor dispăruţi şi apoi s-a stabilit regula, respectată cu multă grijă, ca în fiecare an să facem un parastas, atât pentru ei, cât şi pentru donatori. Pârvan, colegul nostru şi donator, n-a fost uitat şi nu putea fi uitat

În şedinţa de astăzi, când sunt împlinţi cei 20 de ani, am socotit că se cuvine să ne reamintim de fostul nostru coleg, aşa cum am făcut şi pentru ilustrul Nicolae Iorga, la 29 noemvrie anul trecut.

Dacă o comemorare, cu expuneri mai întinse pentru cunoaşterea vieţii, personalităţii şi operei lui Pârvan, este bine să fie făcută când se vor mai scurge anii, astăzi, noi, cei care i-am fost colegi şi prieteni, avem datoria să contribuim la

www.digibuc.ro

această cunoaştere prin cele ce ştim despre el, prin arătarea unor elemente şi date pe care nu le cunosc mulţi.

Orice contribuţie de acest fel va fi de mult folos şi va servi şi pentru o judecată dreaptă şi pentru o biografie din care trebuie să lipsească afirmaţii nedovedite şi care să fie cât mai exactă, mai ales când este vorba de membrii Academiei Române.

Vasile Pârvan a pornit, ca atâţia, din pătura plină de energie şi sănătate morală a satelor.

A rămas strâns legat de acea lume, asupra căreia şi-a revărsat din belşug căldura sufletească: o cunoştea însă în chip real, fără exagerări, în bine, ca şi în rău, cum se întâmplă deseori.

Din căsuţa părintească, din familie, căreia i s-a devotat toată viaţa, a păstrat îndeosebi o neţărmurită dragoste pentru mama de care n-a vrut să se despartă nici după moarte şi a prevăzut în testament ca osemintele ei să fie aşezate lângă ale lui.

Îngrijirea cu care l-a crescut, mai ales că era slăbuţ, i-au lăsat urme adânci în suflet, şi ţinea să mi-o spună deseori.

Luând drumul învăţăturii, a fost totdeauna încununat cu premiul I, atât la şcoala din sat, cât şi la liceul din Bârlad, pe care nu l-a uitat şi spre care îşi îndrepta paşii, când şi când.

Înscris la Facultatea de Litere din Bucureşti, a dus-o la început destul de greu. Atunci nu erau cămine şi cantine, iar anii de criză 1900–1901 aduseseră, prin economiile bugetare şi desfiinţarea celor două burse pe care statul le da anual pentru Facultatea de Litere şi la care ar fi năzuit şi el să se prezinte la concurs

După luni de aşteptare, în care lipsurile de tot felul apăsau, a găsit ceea ce părea noroc – loc de pedagog la un institut particular –, unde, cum se ştie, elevii nu excelau prin pregătire şi mai vârtos prin sârguinţă. Aci, după munca grea cu meditaţii şi supraveghere, spunea că-i venea deseori rândul să mănânce târziu şi ce se mai găsea.

De-abia în anii mai din urmă a căpătat prin concurs o bursă de 100 lei lunar, cu care omul cumpănit îşi putea aranja o viaţă modestă

Cu toate greutăţile, nu s-a lăsat învins şi n-a slăbit munca pe calea învăţăturii, căreia îi dedea ceasurile ce-i rămâneau libere.

Din primele luni universitare a ieşit la iveală mai cu seamă în clasicism şi istorie.

L-am cunoscut mai bine la Seminarul de istoria românilor al răposatului Onciul, unde îndeosebi am învăţat metoda ştiinţifică de lucru, toţi care am trecut pe acolo. Pârvan era înaintea mea cu un an, iar între alţii, d-l Lapedatu cu mai mulţi.

Lucrările întocmite în acest seminar, premiate şi tipărite de Fundaţia Carol I, au deschis drumuri pentru atâtea elemente, între care şi Pârvan.

În acel timp i s-a publicat un articol în „Convorbiri literare", ceea ce era mare cinste şi un serios îndemn pentru tinerii muncitori.

Treptat, treptat, Pârvan a fost tot mai apreciat, în special de I. Bogdan, Onciul şi Iorga.

Cum era de aşteptat, a trecut examenele în chip strălucit. Totuşi, datorită curiozităţii unor profesori, a avut câteva necazuri, ca de pildă la pedagogie.

www.digibuc.ro

După luarea licenței, a dat examen de capacitate pentru profesor secundar și a reușit primul la istorie și latină, cu medii foarte mari. Se pregătea să meargă în provincie. S-a întâmplat să se publice o bursă în străinătate; la aceasta s-a înscris și Lovinescu, care, apoi, s-a retras În urma concursului depus, bursa a fost acordată lui Pârvan, care a plecat în Germania. Aci a absorbit cât a putut mai mult din cultura acestei țări. De menționat că a fost cândva învinuit, cu multă răutate, de germanofilie Cine l-a cunoscut rămâne uimit, iar scrisorile lui din timpul cât era acolo, dintre care și eu posed câteva, arată oricui nedreptatea ce i s-a făcut și totodată cum înțelegea cum să folosească știința germană

Întors în țară, urma să plece ca profesor la Liceul din Bacău. Rămăsese însă vacantă la Facultatea de Litere din București Catedra de istorie veche. A fost numit profesor suplinitor, ceea ce i-a dat mult avânt.

De acum activitatea sa este de o rară rodnicie, dar nu ne gândim s-o expunem acum. Ea este așa de cunoscută atât în țară, cât și în afară de hotare. Activitatea lui este însemnată nu numai ca număr de publicații, cât și prin valoarea cercetărilor și importanța descoperirilor. În curând, deși tânăr, el devine un desăvârșit specialist, un mare savant

Iar ascensiunea sa progresează și pe tărâmul demnităților. Devine profesor titular, este ales membru corespondent al Academiei, membru activ la 31 de ani, poate cel mai tânăr membru al instituției noastre, curând vicepreședinte și apoi secretar general după 10 ani de la intrarea în Academie.

Participă la congrese internaționale în străinătate sau în țară, cum a fost cel de bizantinologie, la a cărui organizare a avut un rol important. Ține cursuri în Anglia, în Franța, în Italia Peste tot se prezintă în chipul cel mai distins și duce departe vestea că și poporul român are valori culturale de cea mai aleasă speță Este ctitorul Școalei Române de la Roma, pentru care pune atâta suflet și se străduiește, ca și N Iorga la Paris, să facă din ea nu numai un mijloc de legătură cu cultura Italiei, ci un focar cât mai puternic al culturii noastre în țara soră și un izvor de dovezi necontestate ale romanității noastre

Nu mai stăruiesc în fața dv S-ar putea spune atâtea despre operele lui și, în genere, despre modul cum își desfășura activitatea, cu adevărat fără preget și în chip strălucit. Cursuri minunate, care fermecau auditoriul, activitatea academică, publicații, săpături vara cu trai simplu de tot, participarea la asociații care se interesau de viața românească sub diverse aspecte, unde glasul său lumina atâtea alte forme despre care s-ar putea scrie mult; și va trebui să se scrie cândva nu numai pentru a se ști cine a fost Pârvan, ci și ca pildă pentru urmași, despre ce au făcut înaintașii și despre ce va să zică muncă și devotament.

Și în această viață zbuciumată a avut diferite tentații, care ar fi ispitit pe mulți. Mi-a spus odată, făcând mult haz, că i s-a propus să fie ales patriarh și altă dată că i s-a oferit de mai multe ori șefia unei grupări politice importante, care erau în formație.

Nimic din aceste măriri atrăgătoare nu l-a încântat și nu l-a abătut din calea ce-și trăsese pentru viață. Nimic nu l-a zdruncinat din convingerea că trebuie să rămână un om de cultură

www.digibuc.ro

Dădea totuşi luminoase sfaturi asupra variatelor probleme cu care veneau la el atâtia, ca la un mare inspirator.

Domnilor colegi,

Această activitate era însă prea întinsă chiar pentru un om robust, cu atât mai mult pentru un trup delicat, cum l-a avut toată viaţa. De la un timp se vedea cum slăbeşte. Prietenii l-au îndemnat deseori să-şi reducă activitatea şi să se menajeze. Era însă prea stăpânit de preocupările lui şi, chiar când făgăduia, nu putea rezista dorinţei de a lucra. Mi-a spus că deseori muncea până la 2 noaptea. Şi slăbiciunea şi boala-l consumau şi se topea ca o lumânare.

În ultimii ani îl vedeam foarte des şi cu toate stăruinţele nu reuşeam să-i potolesc setea de învăţătură şi de muncă

Când boala se agravase, am reuşit să-l conving să meargă la Baden-Baden într-un sanatoriu, de unde s-au întors vindecaţi foarte mulţi. Boala lui se pare că era prea înaintată, iar el, din cauza nervozităţii foarte mari, n-a voit să suporte tratamentul de acolo. A mers apoi la Paris, de unde medicii i-au spus că trebuie să se opereze de apendicită, operaţie pe care o poate face şi în ţară. Înapoiat aici, arăta o îndreptare şi fizică, şi morală. Ţinea totuşi să-şi facă operaţia, deşi ştiu că un distins medic era contra.

Pentru ultima oară l-am văzut în ajunul intrării în sanatoriu. Am stat împreună până la 8 1/2 seara în grădina casei unde locuia. Planuri multe de viitor; nici un pic de îngrijorare. Cu toată liniştea îmi spunea că a doua zi dimineaţa merge la sanatoriu, că operaţia i se poate face chiar în acea zi şi că peste câteva zile va ieşi sănătos şi va pleca, poate, la săpături.

Îmi amintesc cu profundă zguduire de acea seară, în care m-am despărţit de unul din cei mai buni prieteni.

De atunci nu l-am mai văzut Precauţiile impuse de medici m-au împiedicat să pătrund în sanatoriu.

Când mă aşteptam să aflu ridicarea acestei interdicţii de a-l vizita, ca o lovitură de trăsnet telefonul îmi aduce vestea că Vasile Pârvan a murit

Astfel s-a stins, acum 20 de ani, una din cele mai mari şi mai promiţătoare figuri culturale ale poporului român.

Domnilor colegi,

După aceste cuvinte care sunt prea puţine pentru Vasile Pârvan, nu e de prisos să adăugăm câteva constatări.

Pârvan s-a stins aşa devreme în special pentru că n-a avut o constituţie fizică destul de puternică şi dacă a putut totuşi să lupte, aceasta s-a datorat îngrijirilor deosebite date de mamă, pentru care, cum spuneam, i-a păstrat atâta afecţiune.

Dar la aceasta s-au adăugat greutăţile vieţii şi munca excesivă. Viaţa lui a fost aceea a elementelor de jos, mai ales de la ţară, când pleacă la învăţătura din oraşe: trai la gazde, mâncare cum se poate, locuinţă, încălzit etc Chiar când a ajuns student, aţi înţeles ce trai a avut.

Şi aceasta în timpul când trupul are nevoie de creştere şi întărire.

Dar şi după ce şi-a luat zborul şi ajunsese profesor, Pârvan a avut multe greutăţi familiale. L-am găsit încântat că fusese numit profesor suplinitor, dar

www.digibuc.ro

locuia în strada Izvor, într-un fund de curte cu odăițe foarte puțin confortabile, în care stătea împreună cu mama şi surorile. Era mulțumit, dar n-avea ce trebuia măcar trupului lui Pârvan.

Câtva timp numai a stat mai bine; cât a fost căsătorit; avusese norocul să întâlnească o ființă aleasă, care-l înțelegea şi-i era profund devotată. Aveam credința că e fericit. Soarta însă i-a răpit soția la Odessa, unde se refugiase în 1916. Una din cele mai teribile crize i-a lovit sufletul şi desigur a început să-i fie greu lovit şi trupul. Munca istovitoare i-a fost poate uneori balsamul răcoritor, dar trupul îşi avea cerințele lui; şi încet, încet, el a fost cuprins de boală. De ce nu s-a îngrijit? S-a spus şi se poate spune. Am stăruit de atâtea ori să plece pentru odihnă sau să se îngrijească într-un sanatoriu. Într-o zi mi-a răspuns aspru: cu ce? cu leafa de profesor? De amintit că, deşi era şi director al Muzeului Național, nu primea leafă. Explicația era: cumul de funcțiuni, concepție după care omul trebuie să muncească şi să nu-l plăteşti, concepție foarte păgubitoare, mai ales în lumea profesorilor.

Pârvan a suferit mult din această cauză.

În privința situației lui materiale, cred că nu este rău să divulg, pentru prima dată, un fapt cunoscut atunci de foarte puțini şi astăzi aproape de nimeni.

Când am izbutit să conving pe Pârvan să plece în 1927 la Baden-Baden i-au lipsit mijloacele băneşti. Pentru a-i face posibilă plecarea, am reuşit, după multe stăruințe, să mă autorize să intervin la Banca Națională pentru a-i da un ajutor în valută. Am vorbit cu directorul Kiriacescu, un suflet ales, care, după ce a aranjat cu cei în drept, mi-a comunicat că-i pune la dispoziție orice sume. Pârvan a fost foarte impresionat, aflând cât de călduros a fost primită dorința sa. După socotelile ce am făcut amândoi, am stabilit să i se dea, deocamdată, 160 000 lei, ceea ce s-a aprobat imediat şi, după câte mi-aduc aminte, fără vreo cerere scrisă.

Cu rigiditatea sa obişnuită, Pârvan n-a acceptat însă gestul Băncii Naționale decât cu condiția ca în schimb să i se primească un număr de exemplare din *Getica*, apărută de curând, care să reprezinte suma corespunzătoare aceleia pe care o primea, ceea ce s-a şi îndeplinit.

Cât timp era în străinătate, am fost întrebat de câteva ori de Banca Națională dacă nu mai este nevoie să-i trimită şi alte sume, dar el n-a mai cerut.

Cu toate asemenea greutăți financiare, el agonisise, în ultimii ani, o mică rezervă pe care a lăsat-o Academiei pentru cercetări în specialitatea sa.

După aceste amănunte despre viața lui, îngăduiți-mi să mai adaug câteva cuvinte.

Am spus că activitatea lui Pârvan, ca om de ştiință, este recunoscută pretutindeni, dar mai ales în străinătate.

Poate că unele părți din operele lui nu mai corespund cu starea de azi a problemelor, în urma noilor descoperiri. Aceasta se întâmplă aproape cu toate lucrările de cultură: este o consecință a progresului în diferitele domenii.

Aceasta însă nu le reduce valoarea; ele vor rămâne la baza studiilor asupra chestiunilor cercetate de el.

Ceea ce însă trebuie relevat, chiar aci, este că Pârvan a adus în specialitatea sa o metodă ştiințifică foarte riguroasă, a deschis câmpuri întinse pentru cercetări,

www.digibuc.ro

a lărgit mult orizontul, a pus în evidenţă însemnătatea pământului românesc în acest domeniu, izbutind să-l înfăţişeze ca un bogat muzeu.

Afară de aceasta, Pârvan a creat o adevărată şcoală de specialişti, care-i urmează drumul, metoda şi aduc preţioase contribuţii.

Ce rezultate s-ar fi obţinut dacă profesorul lor ar mai fi în viaţă şi cum s-ar fi înfăţişat ştiinţa românească? Desigur că, între altele, s-ar fi înfăptuit şi ceea ce dorea aşa de mult: un institut arheologic, cu mulţi cercetători, a cărui organizaţie mi-o descria cu însufleţire de apostol şi în care voia să realizeze o mândrie a culturii noastre.

Dar pentru Academia Română, pentru care s-a devotat cu totul, ce nu visa? O vedea cât mai la adăpost de greutăţi, cât mai bine înzestrată cu clădirile ei, pentru care stăruise să se întocmească planuri mărețe, publicaţii cât mai numeroase şi variate, cu întinse legături externe şi cu un prestigiu cât mai ridicat.

A fost însă scris ca dorinţele şi iluziile să se risipească prea devreme, iar neamul românesc să piardă încă una din cele mai alese personalităţi. Viaţa şi activitatea lui Pârvan rămân ca o dovadă indiscutabilă a marilor valori ale acestui neam.

Se impune să nu fie uitat niciodată şi să ne plecăm cu dragoste înaintea memoriei lui.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că s-a aflat, desigur, că d-l coleg *Parhon* a fost ales membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Uniunea Sovietică. Această onoare i-a adus, fără îndoială, o satisfacţie legitimă, întrucât i-au fost recunoscute meritele de una din cele mai înalte instituţii ştiinţifice ale lumii. Ne bucurăm însă şi noi de cinstirea colegului, deoarece în familia noastră academică trebuie să fim legaţi şi sufleteşte şi să împărtăşim cu toţii şi bucuriile şi necazurile.

Dar ne bucurăm şi pentru alt motiv. Alegerea d-lui Parhon este un omagiu adus ştiinţei noastre medicale şi îndeosebi Academiei Române.

D-l Preşedinte îşi exprimă convingerea că tălmăceşte gândurile şi sentimentele d-lor colegi, felicitând pe d-l Parhon şi urându-i sănătate şi viaţă lungă pentru a se bucura de succesele obţinute, precum şi putere de muncă pentru a-şi continua activitatea şi a contribui la progresul ştiinţei româneşti.

D-l dr. C. I. PARHON, deşi consideră vanitatea ca un defect sufletesc, ce trebuie extirpat, mărturiseşte totuşi că a simţit o deosebită satisfacţie la ştirea alegerii sale ca membru corespondent al Academiei din Moscova, deoarece socoteşte că această instituţie are o mare importanţă în istoria civilizaţiei mondiale. Conducătorii Uniunii Sovietice au pus pe planul întâi al activităţii omeneşti ştiinţa, iar oamenii de ştiinţă sovietici muncesc pentru înaintarea ştiinţei şi pentru a o pune în slujba poporului în sensul cel mai bun al cuvântului. Dar satisfacţia D-sale se întemeiază şi pe faptul că, prin această alegere, se vor difuza mai uşor în cuprinsul Uniunii Sovietice lucrările de ştiinţă ale savanţilor noştri.

D-sa mulţumeşte d-lui Preşedinte pentru cuvintele ce i-a adresat şi care constituie încă o satisfacţie. Mulţumeşte şi d-lor colegi, cărora le face mărturisirea

www.digibuc.ro

că va merge pe acelaşi drum de până acum şi cu aceeaşi sinceritate, acela de a lucra pentru ştiinţa în sine, iar nu pentru onoruri sau succese materiale şi pentru sprijinul marilor mase ale poporului.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că la o recepţie dată de guvern pentru încheierea acordului cultural româno–iugoslav a avut ocazia să ia contact cu d-l ministru Ştefan Voitec. La convorbire au luat parte şi colegii noştri d-nii Mihail Sadoveanu, D. Gusti şi dr. C. I Parhon. S-a explicat d-lui ministru Voitec situaţia financiară a Academiei şi, în urma lămuririlor primite, D-sa s-a arătat dispus să libereze ordonanţele de plată pentru cotele din subvenţia Academiei. De asemenea, credem că se va fi convins să nu mai reflecteze la desfiinţarea şcolilor române din Paris şi Roma, ci la o nouă organizare a lor D-l coleg Gusti a propus cu ocazia acestei convorbiri, înfiinţarea a încă două şcoli similare, la New York şi la Moscova.

În altă ordine de idei, d-l preşedinte dă informaţii cu privire la încheierea contractului cu Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni pentru împrumutul de 100 000 000 lei, autorizat de plen în trecuta sesiune generală, împrumut pentru contractarea căruia Academia nu mai are nevoie de garanţia Ministerului de Finanţe, întrucât va garanta cu propria sa avere.

D-l ION I. NISTOR zice.

1. De la *Biblioteca din Copenhaga* primim prin Ministerul Propagandei o serie de 13 publicaţii ştiinţifice de valoare în diferite limbi.

2. De la *Universitatea din Basel* am primit 486 desertaţiuni de doctor din domeniul medicinei, ştiinţelor naturale, dreptului, economiei politice şi al istoriei.

3 De la d-l profesor *V. Grecu*, membru corespondent al Academiei, un exemplar foarte rar intitulat *Publ. Virgilii Maronis Aeneas*, cuprinzând 50 de planşe, care reprezintă scenele cele mai marcante din opera lui Virgil cu scopuri didactice; opera a apărut la Nürnberg, sub îngrijirea lui George Iacob Lang şi George Creslof Eimmart.

4. Prin cumpărarea de la succesiunea *Iosif Stiopul*, s-au achiziţionat o bogată colecţie de fotografii de pe cronica lui Ştefan cel Mare, precum şi 24 copii fotografice după documente din anii 1212, 1222, 1224, 1225, 1244, 1251, 1252, 1256, 1266, 1278, 1280, 1306, 1311, 1329, 1336, 1339, 1421, precum şi opt crochiuri cu compoziţii militare din anul 1790.

Originalele acestor copii privesc istoria Transilvaniei din sec. XIII–XIV, în legătură cu colonizarea saşilor dincolo de munţi. Ele au fost publicate Originalele lor se păstrează în arhivele de la Roma, Viena şi diverse oraşe din Transilvania. Biblioteca Academiei se poate felicita că a putut intra astfel în posesiunea copiilor fotografice după aceste importante documente.

5. Tot prin cumpărare s-a achiziţionat şi o colecţie de hărţi vechi şi noi privitoare la Transilvania şi părţile ungureşti. Între acestea se găseşte şi faimoasa hartă a Transilvaniei a lui Honterus.

– Se ia act şi i se aduc mulţumiri speciale d-lui coleg Grecu pentru darul său.

www.digibuc.ro

D-l N BĂNESCU comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Istorice încheiat în şedinţa de la 27 iunie curent·

La ordinea zilei, precizarea condiţiilor în care se va acorda, în sesiunea generală din 1948, *Premiul ing Gabrielescu* de 10 000 000 lei Secţiunea hotărăşte ca el să se atribuie celei mai bune lucrări originale apărute în ultimii cinci ani, de orice cuprins, în cadrul larg al Secţiunii Istorice

Se dă citire propunerii d-lui coleg Lupaş în legătură cu această chestiune Secţiunea nu admite propunerea.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Ştiinţifice încheiat în şedinţa de astăzi.

Secţiunea Ştiinţifică a Academiei Române întrunită pentru a hotărî asupra *Premiului ing. Ramiro Gavrilescu* de 10 000 000 lei, care urmează a se distribui în sesiunea generală 1948, în urma discuţiunilor, decide:

Premiul ing. Ramiro Gavrilescu se va atribui celei mai valoroase lucrări ştiinţifice din domeniul ştiinţelor exacte sau aplicate ce va fi apărut în 1945, 1946, 1947.

---

4. *ŞEDINŢA DE LA 4 IULIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică următoarele scrisori primite de la d-l coleg corespondent *C. Marinescu.*

I. Invitat de directorul Institutului Maghiar din Paris, am asistat la 10 iunie la conferinţa d-lui Dominic Kosáry, directorul Institutului Paul Teleki, profesor suplinitor la Universitatea din Budapesta (înlocuitor al d-lui I Szekfu), *Naţionalism şi internaţionalism în istoria popoarelor dunărene* (alături invitaţia respectivă).

Tema generală ruperea cu obiceiurile perimate ale trecutului, necesitatea colaborării popoarelor dunărene.

Am crezut necesar a da urmare invitaţiei, bineînţeles nu pentru a lua o atitudine, ci pentru a mă informa

II. Am fost poftit la acelaşi institut pentru a asista la un concert de muzică de cameră, consacrat compozitorilor Béla Bártok şi Zoltán Kodály. După cum se poate vedea din invitaţia alăturată, partea ultimă a programului a fost consacrată unor cântece de joc româneşti.

Sunt silit să constat că în faţa Şcoalei Române, al cărei personal de conducere a fost rechemat şi a cărei activitate dispare, se ridică din ce în ce mai mult, în golul lăsat, Institutul Maghiar, care, cum se vede, se ocupă şi de capitole ale artei noastre.

www.digibuc.ro

Am onoarea a vă aduce la cunoştinţă că am participat, între 28 şi 31 mai a c., la şedinţele Congresului istoricilor francezi şi belgieni, ca urmare a invitației cu care m-a cinstit Comitetul francez al ştiinţelor istorice Am putut astfel să constat mai deaproape stadiul la care au ajuns cercetările privitoare la unele probleme însemnate în istoria universală, ca de pildă: *Originea oraşelor în evul mediu, Chestiunea Mahomed – Carol cel Mare* (o punere la punct asupra cunoscutei teorii a lui Henri Pirenne); *Istoria şi materialismul istoric* etc.

O vizită la Malmaison şi St. Germain-en-Laye a încheiat aceste interesante dezbateri.

De la Primăria municipiului Bucureşti se primeşte rugămintea ca, pe lângă d-l arhitect Petre Antonescu, Academia să-şi desemneze un supleant în Comisiunea pentru nomenclatura străzilor capitalei.

– Se deleagă d-l *N Bănescu.*

De la d-l *Aurel V. Diaconu*, premiat de instituţiunea noastră cu o parte din Premiul Năsturel pentru publicaţiunea sa *Gh. Petraşcu*, se primeşte scrisoare de mulţumire pentru distincţia ce i s-a acordat. D-l Diaconu roagă să se reţină suma, adaugă la ea 180 000 lei, şi dispune ca întreaga sumă de 200 000 lei să se adauge la valoarea Premiului de Virtute Mavroyeni, acordat în acest an.

– Se ia act cu mulţumire.

De la d-l *N. Buzea*, profesor la Universitatea din Iaşi, se primeşte scrisoarea de mulţumire pentru premierea lucrării sale *Infracţiunea penală şi culpabilitatea*

Din partea secretariatului general al celui de-al XIII-lea Congres internaţional de zoologie, se primeşte invitaţie la acest congres, care se va ţine la Paris, în iulie 1948.

– Se deleagă d-l coleg corespondent *C. Motaş.*

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă că Biblioteca noastră a achiziţionat originalul Proclamaţiei domnitorului Carol I, dată la 17 august 1877 din cartierul său de la Poradim. Exemplarul poartă semnăturile autografe ale lui Ion Brătianu, prim-ministru al ţării, şi ale altor patru miniştri.

D-l ION I. NISTOR, în altă ordine de idei, atrage atenţia asupra cărţilor expuse şi propuse spre vânzare în Expoziţia cărţii engleze deschisă în sălile Fundaţiunii Dalles. D-sa este de părere că, deoarece cărţile se vând cu reduceri de preţ simţitoare, Academia să profite de această ocaziune pentru a achiziţiona cărţi pentru Biblioteca sa Roagă Delegaţiunea să avizeze asupra fondurilor.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU este de părere să se cheltuiască întreg fondul de 100 000 000 lei de care dispune pentru achiziţionarea de cărţi ştiinţifice Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice. În şedinţa din astă seară a acestui consiliu, se vor lua măsuri în această privinţă.

D-l general R ROSETTI observă că exemplarul original al Proclamaţiei domnitorului Carol nu putea proveni decât din Arhivele Statului, de unde a trecut

www.digibuc.ro

în mâini particulare. Cazuri similare sunt numeroase. Un exemplu îl constituiesc dosarele Brigăzii a II-a comandată de colonelul D. Crețulescu, care se află la d-na Ana Lahovary, dosare în care sunt actele privind concentrarea acestei brigăzi alături de alte trupe între Argeș și Sabar, față de concentrările de trupe turcești la Giurgiu și Silistra, ce se făcuse în momentul când Carol fusese ales domnitor.

Referindu-se la Expoziția cărții engleze, D-sa spune că ni se dă prilejul de a ne pune la curent cu ceea ce s-a tipărit la anglo-saxoni în ultimii 7 ani. Propune să nu se scape ocazia de a se achiziționa, mai ales că prețurile sunt avantajoase.

D-l D. GUSTI prezintă lucrarea d-lui Gromoslav Mladenatz, *Cunoaștere și metodă în știința economică*

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU, relevând încă o dată situația grea financiară a Academiei Române, zice că trebuie să reflectăm serios la îmbunătățirea ei și din alte izvoare decât cele ce ar proveni de la moșii, mai ales că, cu ceea ce vom realiza de la ele, va trebui să acoperim împrumutul de 10 miliarde ce s-a făcut la Casa de Depuneri și Consemnațiuni. Va trebui să ne gândim, în primul rând, la sporirea rentabilității proprietăților noastre urbane. Ca exemple, D-sa arată că ar fi cazul să ne gândim la o punere în valoare a imobilului și terenului Mariei Antachi și mai ales a terenului central al Fundațiunii Dalles. În acest scop, D-sa amintește de inițiativa d-lui coleg D. Gusti, de a urmări construirea, în locul actualului imobil, o mare construcție de mare rentabilitate, inițiativă care a fost urmată de numirea unei comisiuni care s-a preocupat de planul unei viitoare construcții Dalles

D-sa este de părere ca această comisiune să-și reia lucrările, spre a studia, sub toate raporturile, problema noii construcții.

D-l D. GUSTI amintește că propunerea D-sale a pornit de la necesitatea de a se folosi la maximum un teren de importanța celui ce posedăm. Valorificarea acestui teren ar aduce cu sine autonomia financiară a Academiei, fapt pe care nu-l putem spera de la proprietățile noastre agricole și silvice. De aceea, D-sa propune să se reînceapă lucrările Comisiunii, pentru ca să avem gata planurile și toate problemele legate de noua construcție pentru cazul că ni s-ar prezenta un moment prielnic de finanțare a construcției.

D-l general R. ROSETTI crede că este necesar să sporim puterile de producție ale moșiilor noastre, înzestrându-le cu vitele necesare, ce se pot procura în această vară de la țărani contra produse agricole. În acest scop, s-ar putea interveni la Ministerul Agriculturii și Domeniilor să ne lase cota de colectare ce urmează să se ia din recolta Academiei.

D-l arhitect PETRE ANTONESCU informează că în prezent ofertele constructorilor se reduc în felul ca proprietarul de teren să primească un etaj în schimbul terenului de construcție.

D-l D. GUSTI zice că nu ne gândim să construim în prezent, ci numai să reluăm și să desăvârșim studiile viitoarei construcții Dalles.

www.digibuc.ro

D-l D. CARACOSTEA întreabă după ce norme se fac economiile la bugetul stabilit prin sesiunea generală ?

Pot atinge oare aceste economii şi capitolul operaţiunilor angajate prin repetate voturi ale sesiunilor generale ? Şi în cazul acesta, care sunt normele de ierarhizare şi eşalonare a lucrărilor, pentru a asigura continuitatea lor, ţinând seama de vechimea angajării şi de necesitatea efectuării la termenul hotărât de Academie.

După ce d-l Secretar General AL. LAPEDATU asigură pe d-l D. Caracostea că nu se vor face economii cu sumele înscrise în buget, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că chestiunea adusă în discuţie de d-l coleg Caracostea, fiind de resortul Delegaţiunii, va fi studiată de Delegaţiune.

Trecând din nou la problema valorificării terenurilor urbane, se uneşte la părerea d-lui coleg D. Gusti ca, deocamdată, Comisiunea numită să se preocupe de facerea studiilor şi chiar încă să reflectăm la mijloacele băneşti de construcţie din propriile noastre izvoare

Pentru a trece cât mai grabnic la înfăptuiri, d-l preşedinte propune să se autorize Comisiunea să reia şi să pregătească studiile, ocupându-se paralel şi de problema procurării mijloacelor băneşti, în vederea realizării construcţiei Dalles.

– Propunerea se aprobă.

D-l D. GUSTI propune cooptarea în Comisiune a d-lui coleg *Andrei Rădulescu*, ca preşedinte al Comisiunii, şi a d-lui Secretar General *Al. Lapedatu*, ca membru.

– Propunerea se aprobă.

---

5. ŞEDINŢA PUBLICĂ
DE LA 11 IULIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l D. GUSTI face o comunicare cu titlul *Un an de activitate în afară de ţară pentru crearea Institutului Social al Naţiunilor la New York.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată acordul colegilor prezenţi în a recunoaşte că, prin comunicarea D-sale, d-l coleg Gusti ne-a plimbat peste ţări şi ne-a prezentat fapte şi idei noi. D-sa a desfăşurat o activitate în străinătate cu mari succese personale, care se resfrâng însă şi asupra ţării şi instituţiunii noastre Îi exprimăm mulţumiri pentru împărtăşirea acestor lucruri noi şi îi urăm să-şi desăvârşească gândurile prin munca continuă ce depune.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

www.digibuc.ro

D-l Secretar General AL. LAPEDATU atrage atenţiunea asupra *Catalogului documentelor Ţării Româneşti 1369–1600* (Secţia Istorică de la Arhivele Statului din Bucureşti), publicat de d-l Ion Radu Mircea.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă următoarele.

În ziua de 10 iulie s-au luat în primire şi s-au depozitat în încăperile Bibliotecii 144 baloturi de hârtie – calitatea cărţii de şcoală – a 100 kg, deci un total de 1 440 kg.

În ziua de 11 iulie s-au luat în primire biblioteca donată Academiei de regretatul Hamangiu. Donaţiunea cuprinde 645 opere în 873 volume şi broşuri, precum şi 28 reviste periodice în 73 volume; deci în total 673 cărţi şi periodice în 946 volume şi broşuri. Cărţile şi periodicele se încadrează domeniului juridic Prin donaţiile acestea, Biblioteca Academiei, care primise şi cărţile din succesiunea Spulber, a ajuns în posesiunea celei mai mari şi mai complete colecţii de carte juridică din ţară. Pe lângă cărţile juridice în diverse limbi, donaţiunea Hamangiu cuprinde şi numeroase cărţi de cuprins istoric şi literar. Între studiile mai complete remarcăm: *Cursul asupra Codului Napoleon*, în 29 volume, *Tratat asupra instrucţiei cutumale*, în 8 volume, şi multe alte opere în 2–5 volume Dintre periodice, remarcăm: *Revue Mensuelle*, în 7 volume (1880–1887), şi *Journal des tribunaux de commerce*, în 34 volume (1852–1872). O bună parte din cărţile donate sunt frumos legate în piele, unele sunt artistic legate şi cu lux.

Cărţile pe care nu le avem vor fi catalogate şi încorporate Bibliotecii noastre Restul va fi trecut la dublete. Opera aceasta de selecţie şi catalogare va reclama multă muncă şi osteneală, dar ea trebuie săvârşită cu dragoste şi cu mare respect pentru memoria generosului donator.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, în legătură cu donaţia de carte *Hamangiu*, aduce la cunoştinţă că d-na Hamangiu hotărâse prin act de donaţie să doneze Academiei casa sa din calea Moşilor. Ni s-a trimis chiar actul de donaţie. Potrivit dispoziţiunilor actului, Academia trebuia să-şi ia sarcina să fundeze în imobilul donat un institut juridic, a cărei întreţinere, nefiind asigurată prin vreun fond din partea donatoarei, ar fi urmat să se facă din fondurile proprii ale Academiei. D-na Hamangiu mai pretindea, în baza acestei donaţii, să-i acordăm o sumă de un milion pe zi pentru întreţinere. Academia, în sesiunea generală din mai trecut, n-a acceptat Rezultatul a fost că d-na Hamangiu ne-a trimis o notificare prin care îşi retrage actul de donaţie.

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte aduce ştirea că d-l coleg *Mihail Sadoveanu* a fost ales membru corespondent al Academiei Bulgare din Sofia D-sa semnalează cu bucurie noua distincţiune conferită colegului Sadoveanu, căruia îi vom exprima felicitări când va fi prezent la lucrările noastre.

D-l arhitect PETRE ANTONESCU, delegatul Academiei în Comisiunea pentru nomenclatura străzilor capitalei, roagă pe d-nii colegi să-i propună nume de foşti membri ai Academiei, spre a fi date unor străzi din cartierul Jianu. Sunt

www.digibuc.ro

propuse numele regretaţilor colegi. *I. Simionescu, I. Bianu, Gh Ţiţeica. David Emmanuel, dr. Ion Cantacuzino, N. Cartojan, dr. Grigore Antipa.*

D-l GH. MACOVEI aduce la cunoştinţă că, în după-amiaza duminicii trecute, 6 iulie a.c., a avut loc la Ateneul Român serbarea pentru comemorarea profesorului Ion Simionescu, organizată de Căminul Cultural „Profesor Ion Simionescu", D-sa reprezentând Academia, a rostit următoarea cuvântare:

Doamnelor şi domnilor,

Academia Română, credincioasă îndatoririlor ei de înaltă instituţie de cultură, n-a rămas niciodată străină de vreo manifestare menită să contribuie la ridicarea nivelului nostru cultural, oricât de modestă şi ori de unde ar fi pornit.

Cu atât mai puţin ar fi putut rămâne indiferentă la dorinţa Căminului, ce ne-a întrunit la această comemorare, cu cât, ca organizaţie tutelată de Fundaţia Culturală Regele Mihai I, el s-a integrat pe deplin în rosturile şi atribuţiile acestei fundaţii şi cu cât pe frontispiciul lui şi-a înscris, ca simbol, numele profesorului Ion Simionescu, nume scump al Academiei noastre.

De aceea, la dorinţa acestui Cămin, ca instituţia pe care am onoarea să o reprezint aici, să-i acorde şi să-i păstreze un binevoitor ochi de veghe, ea s-a grăbit a răspunde cu tot interesul şi cu toată solicitudinea, după cum, cu adâncă pietate şi cu caldă veneraţiune, se asociază astăzi la omagiul ce se aduce memoriei lui Ion Simionescu. Prin aceasta ea îndeplineşte şi un act de mulţumire, atât faţă de organizatorii acestui festival, cât şi faţă de Domniile voastre toţi, care v-aţi ostenit pentru cinstirea celui ce a fost unul din cei mai aleşi membri şi preşedinţi ai ei.

Doamnelor şi domnilor,

Personalitatea profesorului Simionescu a fost prea proeminentă şi activitatea lui prea bogată şi prea multilaterală, pentru a nu fi fost cunoscută de toată lumea cărturărească măcar prin una din laturile ei, iar despărţirea de dânsul prea recentă, pentru ca imaginea lui să nu stăruie încă destul de vie în amintirea celor mulţi. Ba, în sufletul acelora care l-am apropiat mai mult, el a intrat atât de adânc, încât ne surprindem uneori a fi jocul unor clipe de iluzie, că fiinţa lui fizică nu ne-ar fi părăsit.

În amintirea noastră, imaginea lui Simionescu a rămas parcă aevea, aşa cum l-am cunoscut, cu frumoasa lui figură de patriarh, blândă, senină, radiind de bunătate şi înţelegere, aoreolată de nimbul dat de autoritatea omului de ştiinţă, de prestigiul profesorului şi de faima luminatului patriot şi a neobositului răspânditor al culturii în masele cele mai largi ale poporului nostru.

Desigur, ce a însemnat activitatea lui şi cum s-a manifestat în fiecare din aceste direcţii, nu poate fi arătat într-o simplă cuvântare ca aceasta. Despre o viaţă şi o operă ca cea a lui Simionescu, un întreg şir de conferinţe, ori un întreg volum, încă poate n-ar fi îndestulătoare pentru a cuprinde tot ce se cuvine spus.

Însă cum comemorare înseamnă înainte de toate rechemare în actualitate, voi încerca, cu bunăvoinţa Domniilor voastre, a vi-l înfăţişa doar prin câteva trăsături, evocând câte ceva din vasta lui operă.

Cei ce au avut privilegiul să-l cunoască de aproape şi-au putut da seama că în făptura lui erau unite, într-o fericită asociaţie, cele mai alese însuşiri de cercetător,

www.digibuc.ro

de gânditor şi de om de acţiune. Îmbinate cu o sensibilitate de artist şi o mare iubire de oameni şi natură, aceste daruri erau mereu ţinute treze de o neobosită hărnicie şi o neobişnuită putere de muncă.

Acestea au constituit fondul spiritual şi sufletesc al naturalistului, profesorului şi marelui semănător de cultură Simionescu. Acestea au fost principalele resorturi ale energiei sale creatoare, în toate direcţiile în care s-a manifestat. Acestea i-au deschis de timpuriu porţile Universităţii şi ale Academiei; profesor universitar la 27 de ani şi academician la 38 de ani.

Ca cercetător şi om de ştiinţă, domeniul în care s-a manifestat de la început şi în primul rând a fost, după cum se ştie, cel al geologiei şi paleontologiei. Mintea lui pătrunzătoare şi cuprinzătoare, cu meticulosul lui dar de observaţie, cu o remarcabilă putere de sinteză şi un ascuţit spirit critic, însuşiri conduse de o obiectivitate senină şi un temperament cumpănit, parcă erau anume întrunite pentru a face din el naturalistul de rasă, care a fost.

De acolo spiritul riguros ştiinţific în care au fost concepute şi întreprinse toate lucrările lui în acest domeniu. Respectuos şi sincer faţă de problemele pe care le trata, el le-a examinat sub toate aspectele, mergând până în adâncul lor şi până la ultimele consecinţe Dominat exclusiv de ideea căutării adevărului, deşi de un spirit eminamente înaripat şi de fecundă imaginaţie, el nu s-a abătut niciodată de pe căile prudente şi sigure ale metodei ştiinţifice. Aşa se face că el nu a fost nici făuritor de ipoteze hazardate şi nici nu a avut în simpatie ipotezele şi teoriile nesuficient documentate şi necomplet controlate, oricât de seducătoare ar fi fost. În tot ce ne-a lăsat, nu se găseşte nimic cu un conţinut discutabil, neîndestulător sau de prisos. Chiar notele şi comunicările preliminare au un caracter informativ precis şi definitiv.

Pentru aceste motive, opera lui geologică şi paleontologică va rămâne nepieritoare contribuţiune la promovarea acestor discipline, iar pe dânsul îl va menţine pentru totdeauna printre marii cercetători ai alcătuirii geologice a pământului românesc şi ai vieţii din trecutul lui îndepărtat, după cum l-a aşezat încă de mult printre marii ctitori ai şcolii române de geologie.

Şi fiindcă soarta a vrut ca în aceste momente să fiu cel mai vechi geolog român în viaţă, să-mi fie îngăduit ca, la omagiul Academiei Române, să adaug, în numele Institutului Geologic al României, al Societăţii Române de Geologie, al învăţământului acestei discipline şi al tuturor geologilor români, expresiunea celor mai adânci sentimente de pietate şi veneraţiune memoriei marelui magistru.

Deşi opera lui Simionescu în acest domeniu este de mari proporţii şi de înaltă valoare, peste 100 de publicaţiuni, multe devenite clasice chiar de la apariţie, caracterul ei de strictă specialitate a ţinut-o aproape necunoscută marelui public. Prin opoziţie cu producţia literară ori artistică, istorică ori filosofică, economică sau juridică, mai mult sau mai puţin accesibile oricui, producţia din câmpul ştiinţelor pozitive rămâne rezervată cercului restrâns al specialiştilor. De aceea, la făurirea acelui nimb de prestigiu şi autoritate de care vorbeam, opera lui ştiinţifică nu a contribuit decât în mod indirect şi numai în măsura în care a fost difuzată de specialişti.

Tot aşa de valoros din punct de vedere ştiinţific, însă mult mai accesibil publicului, este aportul lui la cunoaşterea geografiei ţării. În această operă,

www.digibuc.ro

dragostea lui de natură, care e aproape una cu cea de ţară şi neam, îşi găseşte o largă şi puternică expresie. Aci însuşirile lui de cercetător se îmbină în modul cel mai fericit cu o sensibilitate de poet şi un temperament mai cald, servite în exterioritatea lor de un remarcabil talent literar. Aci, în faţa naturii, stau nedespărţiţi, pasionatul naturalist, care, rece şi obiectiv, îi disecă trupul şi-i scrutează ascunzişurile, şi artistul sensibil, care, cu căldură şi entuziasm, îi preamăreşte minunăţiile şi-i cântă splendorile.

De pe urma ostenelilor lui închinate geografiei pământului românesc ne-au rămas câteva zeci de volume, de o lectură pe cât de plăcută pe atât de instructivă şi de edificatoare. De la descrierea frumuseţilor naturale ale ţării, evocate cu o măiestrie cum numai Vlahuţă o mai făcuse prin *România pitorească*, el a trecut la înfăţişarea condiţiilor ei fizice, economice şi culturale şi ne-a arătat rând pe rând trecutul şi populaţia ei, oraşele şi satele cu viaţa şi caracteristica lor, apoi fauna, flora, avuţiile solului şi subsolului, într-un cuvânt tot ce poate da o reprezentare cât mai completă şi cât mai exactă. Scrieri ca *Ţara noastră, O ţară din poveşti, Pitorescul României, De prin ţară* şi atâtea altele sunt lucrări cu conţinut ştiinţific ce te informează şi te documentează, dar totodată imnuri de cucernică închinare către ţară şi neam şi îndemnurile cele mai ademenitoare să o cutreieri tu însuţi, să o cunoşti şi să o iubeşti, aşa cum a iubit-o el

Pentru a înţelege sufletul pe care l-a pus el în aceste lucrări, iată evocarea pe care o face în prefaţa la volumul *Prin munţii noştri*: „Ajută-mi Doamne să duc la bun sfârşit aceste pagini, prinosul meu smerit către prea scumpa noastră ţară, cu frumuseţi atât de mândre, cu neam vrednic, dar aşa de greu şi des încercat”.

Altă latură a activitătii lui, de un interes şi de o amploare tot aşa de mari, este aceea depusă în serviciul şcoalei şi al învăţământului în general. În adevăr, datorită remarcabilelor sale aptitudini didactice şi dragostei lui de şcoală, savantul Simionescu a fost în acelaşi timp una din marile glorii ale catedrei.

Fără a mă opri asupra acestei laturi, nu pot să nu observ totuşi, ca unul ce i-am fost eu însumi elev, că cele peste 40 de serii de studenţi ce au trecut pe la cursurile lui, atât la Universitatea din Iaşi, cât şi la cea din Bucureşti, au rămas cu amintirea vie a unor minunate lecţiuni, modele de formă şi conţinut Iar în laboratorul lui, în contact de aproape cu elevii, a ştiut întotdeauna să le insufle, într-o caldă atmosferă de emulaţie, o mare dragoste de muncă. Cei ce şi-au făcut ucenicia cărturărească sub conducerea lui Simionescu au rămas de-a pururi recunoscători magistrului iubit şi venerat.

Este de adăugat că marele lui interes pentru şcoală nu s-a limitat numai la catedră şi la laborator. Tare pe credinţa că ridicarea unui neam nu se poate înfăptui decât prin şcoală şi prin carte, el a adus importante servicii învăţământului de toate gradele, fie prin activitatea desfăşurată în posturile de conducere, ce le-a ocupat ocazional în Ministerul Şcoalelor, sau ca parlamentar, fie printr-o largă şi bogată publicitate, în care primul loc îl ţin tratatele şi manualele de ştiinţă, de la cele destinate învăţământului superior până la cele de curs primar.

De la activitatea şcolară la cea extraşcolară şi de la misiunea de profesor şi educator al tineretului la cea de educator al maselor, pentru Simionescu n-a fost

www.digibuc.ro

decât un pas, pe care de timpuriu l-a făcut De timpuriu s-a consacrat el unei prestigioase activități pe terenul culturii pentru toți, în care a stăruit fără încetare până în ultima clipă. Ridicarea morală și spirituală a tineretului și a celor mulți și umili de la temelia neamului a fost pentru el o continuă preocupare. Asupra acestora, nădejdea noastră de viitor, s-a revărsat toată iubirea lui de neam și de țară. Lor le-a consacrat cele mai curate avânturi ale sufletului său și cea mai largă parte a energiei sale.

Din acest punct de vedere, Simionescu a fost, fără îndoială, o apariție excepțională în viața noastră culturală. El a fost dintre puținii noștri învățați care, pe lângă preocupările de specialitate, s-a dedat într-o așa de largă măsură unei astfel de activități.

În adevăr, cum am observat-o și altă dată, puțini slujitori ai științei pure și ai catedrei s-au scoborât cu atâta interes, însuflețire și bună voință pentru cei neștiutori din sferele înalte ale preocupărilor științifice la nivelul operei de popularizare și de propagandă culturală, puțini ca dânsul au prezentat, cu atâta îndemânare și pe înțelesul oricui, cele mai multe și mai variate cuceriri ale spiritului omenesc; într-un cuvânt, puțini ca dânsul s-au consacrat unor osteneli care s-au transformat într-o adevărată operă de apostolat.

Pentru a cunoaște lipsurile și păsurile celor mulți și necăjiți, el nu s-a informat nici din citite, nici din auzite, ci fără odihnă, fără zgomot, fără subvenții și fără așteptarea unor obișnuite recompense, el a colindat țara în lung și în lat și a cercetat-o până în ungherele cele mai îndepărtate și mai umile Peste tot a observat, a înțeles, a simțit și a notat. Peste tot a lăsat o învățătură, o vorbă bună și, unde s-a putut, o mână de ajutor Cele aflate și simțite nu le-a ținut pentru sine, ci le-a adus la cunoștința tuturor prin scris și prin viu grai, îmbogățind bibliografia românească închinată poporului cu o întreagă literatură plină de învățăminte și îndrumări.

Nu e cu putință ca în această împrejurare să privim mai îndeaproape activitatea lui de propagandist cultural. Dar în cele mult peste 1 500 de publicațiuni de tot felul, articole de ziare, de reviste, note, apoi sute de conferințe și cuvântări închinate acestui scop n-a fost chestiune vizând ridicarea morală și materială care să nu fi fost pusă la contribuție în vederea atingerii țelului urmărit

Unele publicațiuni, cum sunt cele din seriile. *„Cunoștințe folositoare"*, *„Lucrări de popularizare"*, *„Oameni aleși"*, *„Biografii"*, apelurile adresate tineretului, apoi cele din seriile geografice, bogate izvoare de informație și documentare, sunt de o lectură utilă chiar pentru caracterul cel mai pretențios. În toate a cuprins el întreaga viață românească cu toate aspectele ei de pe întregul pământ românesc. Din toate răsare aceeași aprigă năzuință spre mai bine. Toate sunt izvorâte din cel mai viu și mai arzător patriotism, dar care nu a avut nimic comun cu șovinismul exclusivist, agresiv și vexatoriu.

În aceste condițiuni ce a însemnat profesorul Simionescu ca academician și cum a servit el înalta instituțiune este lesne de înțeles. O vastă și multiplă activitate pentru promovarea științei și pentru binele neamului, o înaltă și fină spiritualitate și o impecabilă ținută morală, iată principalele atribute ale academicianului Iar prestigiul și autoritatea lui de savant, profesor, publicist, conferențiar și mare

www.digibuc.ro

răspânditor de cultură s-au adăugat în mod inseparabil la însuşi prestigiul şi autoritatea Academiei.

Acesta a fost academicianul Simionescu.

Faţă de caracterul naţional şi larg cuprinzător al operei sale, în 1941, când am început a fi zguduiţi de dureroasele încercări istorice, fotoliul prezidenţial al Academiei Române, devenind vacant, lui i-a fost încredinţat. Alegere, desigur, meritată oricând, dar de astă dată, cu deosebire semnificativă. Căci înalta instituţiune, care simbolizează unitatea spirituală şi sufletească a românilor de pretutindeni, nu putea să aşeze în fruntea ei decât acea personalitate, a cărei activitate ar fi corespuns cât mai bine interesului purtat de ea tuturor aspectelor muncii şi vieţii româneşti, din toate colţurile de pământ pe care se întinde această viaţă. De aceea, Academia Română a socotit că omagiul acestei sarcini de mare încredere şi înaltă semnificaţie revine profesorului Ion Simionescu.

O soartă implacabilă n-a îngăduit să ne bucurăm mai mult de nesecatul izvor de energie creatoare, ce era acest ales fiu al neamului. Şi la 7 ianuarie 1944, de ziua numelui său, în vârstă de 71 de ani neîmpliniţi, el a fost smuls cu brutalitate din sânul familiei şi din câmpul spiritualităţii româneşti. Regretele au fost profunde şi unanime. Toată suflarea conştientă a fost adânc afectată de pierderea lui. Fără ca acest sentiment să ne fi părăsit nici azi, ne-a rămas doar slaba mângâiere că cel puţin sufletul lui bun şi sensibil a fost scutit de durerea atâtor dezastre ce ni le-a lăsat un război absurd şi nenorocit.

Iar astăzi, când mai mult ca oricând avem nevoie de valori ca cea a lui Simionescu, evocarea personalităţii şi operei marelui dispărut devine, cum am mai spus-o cândva, încă un motiv de temeinică încredere în virtuţile neamului şi, totodată, puternic mijloc de îmbărbătare în încercările prin care trecem.

Aşa că figura lui de apostol care, în viaţă fiind, şi-a servit ţara şi neamul cu atâta suflet şi atâta stăruinţă, parcă continuă să ne aibă în grijă şi dincolo de mormânt, de unde ne trimite, pe această cale, îndemn de speranţă şi încredere într-o soartă mai bună.

Iată, doamnelor şi domnilor, câteva din motivele pentru care Academia Română se înclină cu evlavie şi recunoştinţă în faţa memoriei profesorului Ion Simionescu

D-l GH. I. BRĂTIANU prezintă pentru tipărire *Adunările de stări în ţările Europei de răsărit dunărean*

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal încheiat în şedinţa sa de astăzi de Secţiunea Istorică:

Ascultând raportul d-lui coleg A. Rădulescu, privitor la comunicarea d-lui Anibal Teodorescu, membru corespondent, intitulată *Senatul lui Cuza Vodă*, Secţiunea admite ţinerea acestei comunicări într-o viitoare şedinţă publică.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, anunţând că astăzi Academia intră în vacanţă regulamentară de vară, roagă pe d-nii colegi ce rămân în capitală să continue a se întruni totuşi vinerea la Academie pentru a schimba păreri

---

www.digibuc.ro

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

6. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 18 SEPTEMVRIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică scrisoarea d-lui coleg *C. Rădulescu-Motru*, care anunţă cu regret că nu poate lua parte la actuala sesiune generală extraordinară.

D-l Secretar General comunică şi următoarele scrisori de mulţumire pentru alegerea ca membri de onoare sau corespondenţi străini ai Academiei Române din partea d-lor *Adolf Manoil, P Scherer, Alf Lombard, J Cabannes* şi *Manne Siegbahn*:

Domnule Preşedinte,

Am primit scrisoarea dvoastră din 28 iunie 1947, informându-mă de alegerea mea ca membru corespondent al Academiei Române.

Ţin să vă exprim pe această cale cele mai vii mulţumiri pentru onoarea care mi s-a făcut.

Imediat ce încep să primesc din publicaţiile Academiei voi începe să lucrez la un dicţionar român-englez complet. Este marea mea dorinţă să fac un dicţionar demn de nivelul cultural al Academiei Române.

Primiţi, vă rog, Domnule Preşedinte, încredinţarea celor mai distinse consideraţiuni ce vă păstrez, Prof. *Manoil.*

Monsieur le Président,

Par votre lettre de 28 juin vous avez bien voulu me faire connaître la décision de l'Académie Roumaine de me conférer le titre de membre correspondant de l'Académie.

Je suis très honoré de cette décision et je vous prie de transmettre aux membres de l'Académie mes plus vifs remercements.

Veuillez agréez, Monsieur le Président, les assurences de ma haute considération. *Manne Siegbahn.*

Monsieur le Président,

Je suis extrémement touché par le grand honneur que l'Académie Roumaine me fait en me conférant le titre de membre correspondant. Je suis certainement apprécier la haute distinction que votre illustre société me fait et je suis heureux d'être attaché à une Académie qui compte parmi leurs membres autant de chercheurs d'un renommé mondial.

Je vous prie d'agréer, Monsieur le Président et honoré collègue, l'assurance de ma parfaite considération. *P. Scherer.*

www.digibuc.ro

Monsieur le Président,

C'est avec le plus grand plaisir que j'ai reçu votre honorée lettre où vous me communiquez que l'Académie Roumaine m'a fait le très grand honneur de me conférer le titre de membre correspondant.

Je prie l'Académie de vouloir bien trouver ici l'expression de ma très vive gratitude.

J'attache le plus haut prix à cette marque d'estime et je m'efforcerai de m'en rendre digne.

Je forme les meilleurs souhaits pour que l'Académie Roumaine puisse continuer, avec autant succès, ses importants travaux au service des lettres et des sciences

Veuillez agréer, Monsieur le Président, l'assurence respecteuse de ma haute considération. *Alf Lombard.*

Monsieur le Président,

Je reçois ce matin votre lettre me faisant connaître que l'Académie Roumaine, dans sa séance du 7 juin 1947, m'a conféré à l'unanimité des voix le titre de membre correspondant

Je tiens à vous dire combien je suis heureux d'être ainsi associé aux travaux de votre compagnie et à vous remercier, vous et vos confrères, de l'honneur que vous me faites.

Veuillez agréer, Monsieur le Président et très honoré collègue, l'expression de ma considération la plus distinguée *J Cabannes.*

Comunică apoi scrisoarea d-lui *I Muşlea*, membru corespondent al Academiei Române, în următorul cuprins·

Domnule Preşedinte,

Am primit adresa dvoastră prin care aţi binevoit a-mi aduce la cunoştinţă alegerea mea ca membru corespondent al Academiei Române la Secţiunea Literară. Vă rog să primiţi expresia mulţumirilor mele deosebite pentru marea cinste pe care mi-a făcut-o cea mai înaltă instituţie culturală a ţării.

În acelaşi timp ţin să vă asigur că această alegere constituie pentru mine un nou şi viu îndemn de a-mi continua contribuţiile la lămurirea problemelor folclorului nostru, dedicându-mă şi pe viitor, cu acelaşi devotament, cercetărilor iniţiate de Academia Română în acest domeniu.

Primiţi, vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea deosebitei mele stime. *Ion Muşlea*

D-sa aduce la cunoştinţă următoarele

De la Uniunea Geografică Internaţională se primeşte invitaţiune la Congresul internaţional de geografie, care se va ţine la Lisabona în septembrie 1948.

– Hotărârea cu privire la participarea Academiei se va lua în sesiunea generală ordinară din mai 1948.

De la Universitatea din Princeton se primesc mulţumiri pentru sentimentele de omagiu exprimate de Academia Română acelei universităţi la a 200-a aniversare de la fundarea sa.

www.digibuc.ro

De la Academia de Științe din Viena se primește scrisoarea de mulțumire pentru adresa de omagiu ce Academia Română i-a adresat cu ocazia sărbătoririi împlinirii a 100 de ani de existență.

De la Ministerul Artelor se primește rugare ca Academia să desemneze un membru, de specialitate filolog, cu cunoștințe de paleoslavă, în Comisiunea Monumentelor Istorice.

– Se deleagă d-l *Th. Capidan*.

De la d-na Constantina Băicoianu se primește rugămintea ca Academia să desemneze un delegat în Consiliul „Așezământul cultural ing. Ionel C. Băicoianu", persoană juridică de drept privat.

– Se deleagă pr. *Gala Galaction*.

D-l general R. ROSETTI zice:

Domnilor colegi,

Pe patul său de moarte, d-l *D. Haralamb* a legat d-nei Eliza I. I. C. Brătianu medalionul aci alăturat cu condiția să-l păstreze într-o vitrină. Biblioteca I. I. C. Brătianu, neavând asemenea vitrine, d-na Brătianu îl dăruiește Bibliotecii Academiei Române.

Acest medalion are pe ambele sale fețe câte un portret miniatură, unul al Alexandrinei Magheru, fiică a generalului Gh. Magheru (cel din 1848). Alexandrina a fost a doua soție a lui Dumitru Haralamb (al cărui portret este pe cealaltă față a medalionului), tatăl – dintr-o primă căsătorie – a d-rului D. Haralamb, precum și a generalului N. Haralamb, locotenentul domnesc din 1866 și comandantul trupelor române ce au asediat Belogradcicul și Vidinul în 1878.

Născută la 19 martie 1825, Alexandrina Magheru a fost o femeie cultă și puțin cam ceea ce numesc francezii „bas-bleu". Ea a avut un rol atât în Revoluția din 1848, cât și în exil. A ținut cuvântări, a tradus *Belizarie* de Marmontel și, după unele informațiuni, ar mai fi tradus și unele lucrări ale lui Dante și ar fi scris unul sau două romane. Dacă au fost scrise, au rămas probabil în manuscris și s-au pierdut, căci nu se găsesc nici în biblioteci și nici în bibliografii. Ele nu sunt cunoscute nici d-lui dr. G. Magheru, care a avut amabilitatea de a strânge, pentru această ocazie, o serie de note pe care le anexez acestei prezentări.

Alexandrina Haralamb a încetat din viață la 20 fevruarie 1877. Cu prilejul înmormântării ei, d-rul I. Drăgescu din Craiova a ținut o cuvântare, publicată într-o broșură cu titlul *Femeia-virtute*.

În afară de miniatura ce prezint acuma și de copia fotografică a unui portret (copie anexată la comunicarea colegului I. Lupaș, descendența transilvană a lui Gheorghe Magheru) mai există trei portrete și o miniatură ale Alexandrinei Haralamb-Magheru semnalate de d-l dr. Gh. Magheru în notele Domniei sale.

Dimitrie Haralamb, mare logofăt și ulterior colonel, s-a născut în anul 1798 și a murit în 1867. A fost un om foarte bogat.

– Se vor exprima mulțumiri d-nei Eliza I. I. C. Brătianu.

www.digibuc.ro

Apoi d-l general R ROSETTI zice:

După îndemnul d-nei *Ana Lahovary*, defunctul Sadi Ionescu pregătea o lucrare asupra lui Nicolae Kretzulescu, tatăl d-nei Lahovary.

Din această lucrare au rămas numai nişte însemnări, arătând activitatea lui Kretzulescu în serviciul ţării, atât în chip cronologic, cât şi pe specialităţi.

Chiar atât de redusă, lucrarea este de cel mai mare folos nu numai pentru acei ce s-ar ocupa de persoana şi de munca lui Kretzulescu, dar şi de istoria ţării din a doua jumătate a veacului al XIX-lea.

Doamna Lahovary prezintă Academiei o copie de pe acest repertoriu de mare folos pentru istorie.

– Se vor exprima mulţumiri d-nei Lahovary.

În altă ordine de idei, d-l general R. ROSETTI atrage atenţia asupra ultimului număr al publicaţiei periodice a Institutului „A. D. Xenopol" din Iaşi, intitulată *Studii şi cercetări istorice*, cu contribuţiuni de d-nii Boldur, Corivan, Grigoraş, Ciurea şi alţii.

Intrându-se în ordinea de zi, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Academia Română a fost convocată în această sesiune generală extraordinară atât pentru a da ratificări la unele lucrări ale Delegaţiunii, cât şi pentru a-i da împuterniciri pentru viitor, în special în legătură cu grava situaţie financiară a Academiei Române. Avem reputaţia de instituţie foarte bogată, din care cauză avem consecinţe neplăcute Reputaţie nedreaptă, deoarece dacă trecem în revistă patrimoniul Academiei, vedem că moşiile, din cauza războiului şi a secetei, n-au mai dat venituri; imobilele urbane produc chirii comprimate.

Înainte de stabilizare, Academia avea în patrimoniul său un foarte mare număr de acţiuni B.N.R. (peste 3 000), care, în urma naţionalizării Băncii Naţionale, s-au transformat în numerar cu o dobândă foarte mică; de altă parte, renta de stat ce posedam a fost plătită în valoarea nominală, ceea ce a însemnat o mare reducere în venituri.

Prin efectele stabilizării monetare, situaţia s-a schimbat într-atât încât acţiunile Băncii Naţionale a României şi rentele de stat preschimbate au însumat abia 33 000 lei.

La această aproape totală scădere a veniturilor noastre a venit să se adauge măsura ca toate produsele fermelor model, deci şi ale proprietăţilor Academiei Române, să fie vândute în întregime către I.N.C O P., pentru seminţe. Această vânzare până în prezent nu s-a putut începe, din care cauză nici din această parte n-am putut avea sume

De altă parte, numerarul de 700 000 000 lei ce l-am avut la data stabilizării, cu mari greutăţi a putut fi preschimbat, beneficiind de avantajele instituţiilor de drept public. Din preschimbare, a rezultat suma de 33 000 lei, sumă care a fost tot numerarul în Casa Academiei după stabilizare.

D-l Preşedinte, în continuare, arată că subvenţia de la Ministerul de Finanţe am primit-o. N-am putut încasa nici până astăzi subvenţia de la Ministerul Educaţiei Naţionale.

www.digibuc.ro

Din împrumutul de 10 000 000 000 lei contractat la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni ne rămăsese neridicate înainte de stabilizare circa 4 miliarde lei. Banca Naţională a anulat aceşti bani după stabilizare. Un cec de 1 miliard lei, ce fusese rezervat pentru o plată la Imprimeria Naţională, a putut fi încasat în lei stabilizaţi.

Din suma de 45 000 lei a acestui cec şi din ceea ce a rezultat din preschimbarea monetelor ce ni s-au cuvenit în urma tranzacţiei cu d-na Dimitriade din Ploieşti am putut da avansuri personalului.

D-l Preşedinte dă amănunte şi asupra greutăţilor la care am fost supuşi pentru contractarea unui împrumut de 500 000 lei la Creditul Naţional Agricol, împrumut pe poliţe şi pe gaj asupra recoltei moşiei Chiselet.

În aceste momente grele am găsit înţelegere la Ministerul de Finanţe, care ne-a acordat 300 000 lei, la cererea noastră de 500 000 lei, în contul subvenţiei de la stat.

Cu această sumă s-a putut plăti leafa funcţionarilor pe a doua jumătate a lunii august.

Pentru luna septemvrie n-avem încă mijloacele băneşti spre a face faţă salariilor şi celorlalte cheltuieli

Trebuie să reflectăm asupra găsirii mijloacelor.

În bugetul statului s-a prevăzut o subvenţie de circa 7 500 000 lei pentru restul celor 7 luni din exerciţiul bugetar în curs. Trebuie să ne străduim să mărim veniturile, restrângând în acelaşi timp cât mai mult cheltuielile.

Pentru a trece la rezolvarea lucrărilor sesiunii d-sa propune şi se aprobă să se discute azi chestiunile de Contencios. În această ordine, D-sa se referă asupra revocării următoarelor donaţiuni:

1) *D-na Hamangiu* a revocat prin notificare actul său de donaţiune, care s-a arătat în amănunte în şedinţa de la 11 iulie a.c.

2) *D-na Maria Cantacuzino-Enescu*, soţia colegului nostru, d-l George Enescu, a revocat donaţia de care s-a luat cunoştinţă în trecuta sesiune generală, când Academia şi-a amânat hotărârea cu privire la această donaţiune până la cunoaşterea exactă a situaţiei juridice a proprietăţii donate şi a posibilităţilor de îndeplinire a condiţiilor donaţiunii. În urmă, donatoarea a făcut donaţiune Ministerului Artelor.

3) *D-na Eufrosina general Boian* donase o casă în Bucureşti şi o pădure în comuna Bogdăneşti, judeţul Iaşi. Delegaţiunea acceptase donaţia, care urma să vină în faţa plenului pentru ratificare. Şi această donaţie a fost însă revocată de donatoare.

D-l Preşedinte referă apoi asupra următoarelor lucrări de Contencios:

I *Tranzacţia cu d-na Eugenia Dimitriade din Ploieşti*

Pe baza împuternicirii date de plenul Academiei Române în şedinţa de la iunie 1947 a sesiunii generale ordinare, Delegaţiunea, în urma tratativelor purtate cu d-na Eugenia Dimitriade, văduva defunctului farmacist P.N.Dimitriade din Ploieşti, care a instituit Academia Română legatară universală şi executoare

www.digibuc.ro

testamentară, a încheiat alăturatul act de tranzacţie şi act de împărţeală, în condiţiunile specificate în el.

Acest act de tranzacţie, încheiat la început sub semnătură privată, a căpătat în urmă formă autentică prin prezentarea lui de către ambele părţi semnatare în faţa Trib. Prahova, S III, în şedinţa publică de la 8 august 1947, Academia Română fiind reprezentată prin d-l Vica, preşedinte, prof Gh Spacu şi Ioan Calmuschi, director al Contenciosului. La cererea ambelor părţi, Tribunalul a luat act de clauzele actului de tranzacţie, pronunţând o sentinţă de expedient definitivă şi irevocabilă, care a şi fost investită cu formula executorie de către acelaşi tribunal.

În ziua de 26 august 1947, sentinţa mai sus arătată a fost executată în ce priveşte împărţirea monezilor de aur rămase în această succesiune şi aflate în depozit la Banca Naţională a României din Ploieşti. La această dată, subsemnatul, pe baza împuternicirii dată de onorata Delegaţiune, m-am prezentat la B.N R. din Ploieşti împreună cu d-na Eugenia Dimitriade şi avocatul D-sale, d-l C. Ceruleanu, unde, pe baza adresei Tribunalului Prahova S. III-a, mi s-a remis plicul sigilat conţinând depozitul de monezi aur lăsat de către def. P. N. Dimitriade la acea bancă.

Monezile de aur luate în primire le-am împărţit conform actului de tranzacţie, predându-i d-nei Eugenia Dimitriade un număr de 39 monezi specificate în acel act, iar Academia Română, la rândul ei, a primit un număr de 40 de monezi conform actului mai sus arătat.

În urmă, s-a procedat, în aceeaşi zi, la preschimbarea acestor monezi aur în lei stabilizaţi, tot prin B N R. din Ploieşti, Academia Română primind suma de lei 45 045 lei stabilizaţi.

D-na Eugenia Dimitriade a predat cu această ocaziune Academiei Române chitanţa scrisă şi subscrisă propriu de primirea monezilor aur ce i-au fost predate conform actului de tranzacţie în chestiune, declarând că şi-a primit partea ce i se cuvine din monezile aur rămase de la def. său soţ P N.Dimitriade.

Despre cele de mai sus s-a făcut la timp de noi referatele cu nr. 5 394 din 12 august 1947 şi nr. 5 614 din 26 aug. 1947 către onorata Delegaţiune, care a luat act cu mulţumire pentru toţi cei ce au contribuit la încheierea convenţiunii şi împărţirea depozitului de valori mobiliare rămase de la def. P.N Dimitriade.

Academia Română, convocată în sesiunea generală extraordinară, este rugată să binevoiască a ratifica actul de tranzacţiune şi împărţeală încheiat cu d-na Eugenia P.N. Dimitriade în condiţiunile mai sus arătate

– Plenul ratifică în unanimitate tranzacţia cu d-na Dimitriade.

II *Contractul dintre Academia Română şi Soc. Româno-Americană de Petrol pentru concesiunea terenului de la Urlaţi (Fondul Alexandrina Bellu)*

Prin testamentul său, def. Alexandrina Bellu lasă Academiei Române proprietatea sa de la Urlaţi, jud. Prahova, compusă din terenul în suprafaţă de 7 ha 8 654 mp, cu toate construcţiile aflate pe el· plantaţiuni, îmbunătăţiri, via, precum urmează:

a) parcul, în suprafaţă de 2 ha 0159 mp,

www.digibuc.ro

b) pomi fructiferi în suprafaţă de 0 ha 6 953 mp;

c) via în suprafaţă de 5 ha 1 532 mp.

Testatoarea lasă uzufructul acestei proprietăţi fiului său G Al. Bellu pe tot timpul vieţii sale Legatul Academiei Române cuprinde solul şi subsolul acestei proprietăţi şi Academia Română este obligată ca în cazul când va concesiona subsolul pentru exploatări petrolifere să rezerve pentru fiii şi fiicele testatoarei o redevenţă de cel puţin 7 puncte.

În cazul când Academia Română ar concesiona şi ar lua în afară de redevenţă vreo sumă de bani la facerea concesiunei, ea este datoare să pună la dispoziţia copiilor testatoarei jumătate din aceste sume, rămânând stabilit însă că toate sumele pe care Academia Română le-ar încasa, din orice despăgubiri pentru suprafaţă, rămân proprietatea deplină şi exclusivă a Academiei Române.

Afară de îndatorirea arătată mai sus, Academia Română este liberă să folosească şi să dispună de toată averea lăsată ei cum va crede de cuviinţă fără obligaţiuni sau restricţiuni.

Soc. Româno-Americană de Petrol, exprimându-şi dorinţa faţă de Academia Română ca să ia în concesiune terenul mai sus-arătat de la Urlaţi, a urmat tratative, pe de o parte, între Academia Română, reprezentată prin d-l prof. G Macovei şi Ioan Calmuschi, iar pe de altă parte Soc. Româno-Americană, reprezentată prin d-l ing Tr. Niţescu, în vederea stabilirii condiţiunilor în care s-ar putea încheia această concesiune.

În urma acestor tratative, care au avut loc în cursul lunii aprilie 1947, s-a putut cădea de acord asupra condiţiunilor actului de concesiune în chestiune.

Proiectul actului de concesiune pentru terenul mai sus arătat a fost supus spre aprobare plenului sesiunii generale ordinare, care, în şedinţa de la iunie 1947 l-a aprobat, împuternicind Delegatiunea să încheie actul cu sus-numita societate.

Pe baza împuternicirii date de plen, onorata Delegaţiune a dat formă definitivă actului de concesiune, împuternicind pe d-l vicepreşedinte prof. G. Spacu să semneze actul cu Soc. Româno-Americană de Petrol Din partea societăţii concesionare, actul a fost semnat de d-l prof M. Rarincescu şi ing Tr Niţescu Actul poartă data de 11 august 1947, este vizat de fisc şi deocamdată este făcut sub semnătură privată în textul original aci alăturat. El urmează să fie autentificat mai târziu şi transcris în registrele respective la Trib Prahova şi regiunea minieră

În executarea acestui act de concesiune, Soc Româno-Americană a şi depus la Casa Academiei Române suma de lei 220 231 000, reprezentând preţul arendei de 28 000 000 lei de hectar agricol la suprafaţa totală de 7 ha 8 654 mp.

Asupra jumătăţii din această sumă de bani au dreptul fiii şi fiicele def. Alexandrina Bellu, conform dispoziţiunilor testamentare. Urmează ca aceşti moştenitori să fie încunoştiinţaţi printr-o notificare să-şi ridice partea ce li se cuvine, operaţiune care până în prezent nu a fost efectuată, din cauză că această plată urmează să fie făcută în lei stabilizaţi

www.digibuc.ro

Onorata Academie Română, convocată în sesiune generală extraordinară, este rugată să binevoiască a ratifica acest contract de concesiune minieră.

– Se ratifică în unanimitate contractul de concesiune cu Soc. Romăno-Americană.

III. *D-l Preşedinte arată că Soc Româno-Americană, cu ocazia încheierii acestui contract, a donat Academiei Române suma de 100 000 000 lei vechi pentru scopurile sale culturale.* D-sa propune ca plenul să accepte această donaţiune.

– Se votează în unanimitate acceptarea donaţiunii.

IV. *Împrumutul de 500 milioane lei contractat la Creditul Naţional Agricol* cu gaj pe recolta moşiei Chiselet, fiind făcut numai cu lărgirea autorizaţiei date Delegaţiunii de a face împrumutul de la Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni, aşadar fără o autorizaţie specială, d-l Preşedinte propune să fie şi el ratificat de plen.

– Se ratifică împrumutul la Creditul Naţional Agricol în unanimitate.

V. *Ratificareaa desfiinţării donaţiunilor făcute de d-rele Maria şi Violeta D. Maican.*

Această chestiune a făcut obiectul examinării şi dezbaterilor plenului Academiei Române în şedinţele sesiunii generale extraordinare de la 17 şi 18 decemvrie 1946 şi a sesiunii generale ordinare din iunie 1947, când a fost aprobat raportul Comisiunii juridice constituite ad-hoc. Prin acel raport se conchidea, printre altele, ca donatoarele Maria şi Violeta D. Maican să dea o declaraţie autentică, prin care să se oblige a lăsa Academiei Române întreaga libertate de a face administraţiunea domeniului donat cum va crede ea mai potrivit pentru o bună exploatare a bunurilor donate, în vederea realizării scopului donaţiunii. În consecinţă, donatoarele urmau să se oblige prin acea declaraţiune că ei se vor abţine de la orice amestec în această administraţiune.

Totodată, donatoarele trebuiau să precizeze prin această declaraţiune autentică sensul clauzelor neclare din actele de donaţie şi anume: clauzele 9, 12, 14, 16 în felul arătat în textul formulat în Comisiunea mai sus arătată.

Deoarece donatoarele Maria şi Violeta D. Maican nu au adus la îndeplinire cererile Academiei Române, în sensul concluziunilor Comisiunii mai sus arătate, şi în special nu au dat declaraţiunea autentică menţionată mai sus, cu toate demersurile făcute prin repetate adrese scrise, cum şi prin notificarea nr. 1 619 din 10 martie 1947, trimisă prin Corpul de portărei, Academia Română a comunicat sus-numitelor donatoare că Delegaţiunea acestei instituţiuni a decis să supună spre examinare plenului, întrunit în sesiunea generală din mai 1947, chestiunea revenirii asupra acceptării actelor de donaţiune făcute de către cele două donatoare.

Plenul Academiei, întrunit în sesiunea generală din mai 1947, luând în examinare această chestiune şi constatând în sarcina donatoarelor elemente de

www.digibuc.ro

culpă, în ce priveşte obligaţiunile decurgând din actele de donaţiune în chestiune, a decis că este cazul de a se desfiinţa actele de donaţiune mai sus arătate, de comun acord cu donatoarele, iar în cazul că acest acord nu s-ar putea încheia, atunci desfiinţarea să se ceară pe calea justiţiei.

Comunicându-se donatoarelor deciziunea de mai sus, luată de plenul Academiei Române în sesiune generală, d-rele Maria şi Violeta D. Maican au răspuns că prin notificările nr. 26 880 din 10 iulie 1947 şi nr. 27 764 din 18. VII 1947, că au luat cunoştinţă de actul de voinţă al Academiei Române de a se desface donaţiunile în chestiune şi că îşi dau consimţământul necesar acestei desfaceri, socotind întrunit pe această cale acordul de voinţe următor căruia donaţiunea rămâne desfăcută.

În urmă, Academia Română a trimis sus-numitelor donatoare notificările nr 30 420 şi nr. 30 421 din 9 august 1947 prin Corpul de portărei, încunoştiinţându-le că, începând de la data de 1 septembrie 1947, înţelege să-şi retragă organele sale de administraţie de la ocolul Nehoiu, Buzău, şi deci încetează de a mai face vreo administraţie asupra bunurilor cuprinse în actele de donaţiune mai sus arătate. În consecinţă, se pune în vedere sus-numitelor donatoare să ia măsurile ce vor crede de cuviinţă cu privire la administraţia acestui domeniu. De asemenea, Academia Română, cu adresa nr. 4 827 din 28 iulie 1947, comunică numitelor donatoare că Academia Română a luat act de consimţământul necesar pentru rezoluţiunea de comun acord a actelor de donaţiune în chestiune şi că urmează a se face actul autentic constatator, că aceste donaţiuni au fost desfiinţate în mod irevocabil, după ce mai întâi se vor fi lichidat conturile băneşti rezultând din administraţiunea făcută de Academia Română cu privire la bunurile donate. În consecinţă, donatoarele sunt invitate să se prezinte de urgenţă la Direcţiunea Bunurilor acestei instituţiuni pentru a lichida aceste conturi, iar în urmă, vom proceda la facerea actului autentic, care să constate desfiinţarea formală a donaţiunilor şi lichidarea conturilor băneşti rezultate din administraţiunea bunurilor făcute de Academie.

La aceste scrisori şi notificări, donatoarele Maria şi Violeta D. Maican răspund cu scrisoarea înregistrată la nr. 5 552 din 25 august 1947, prin care, referindu-se la consimţământul dat pentru desfacerea de comun acord a donaţiunilor în chestiune, arată că lichidarea conturilor băneşti rezultate din administraţiunea făcută de Academia Română a fost împiedicată de unele erori, greşeli şi nepotriviri pe care le-a constatat în conturile ce le-au fost trimise de Direcţia Bunurilor şi că urmează să se procedeze la rectificarea lor, cum şi la examinarea cheltuielilor trecute în mod global în conturi.

Onorata Delegaţiune, pe această scrisoare, a dispus ca Direcţia Bunurilor şi Contenciosul să refere.

Asupra chestiunilor de ordin administrativ şi contabilicesc, Direcţia Bunurilor a prezentat referatul înregistrat la nr. 3 992 din 13 septemvrie 1947.

În ce priveşte obiecţiunile de ordin juridic pe care le fac donatoarele, prin scrisoarea mai sus menţionată, arătăm următoarele:

www.digibuc.ro

a) Tranzacţiunea cu J. Niculescu privitoare la contractul de exploatare a două parchete de pădure a fost încheiat pe baza referatului nr 3 690, 3 706, 2 245 cu data de 3 septembrie 1946 întocmit de d-l avocat C. Simionescu, delegat de Academia Română cu procesele şi chestiunile juridice ale domeniului Maican. Prin acest referat, d-l avocat C. Simionescu opinează să se încheie tranzacţiunea cu exploatatorul de pădure J. Niculescu privitoare la cele două parchete de pădure. În acest referat se examinează dreptul Academiei Române în calitate de donatară de a încheia tranzacţiunea în chestiune şi se conchide că Academia Română are dreptul de a trata şi de a încheia actul de tranzacţie cu d-l J Niculescu, deoarece donatoarele au transmis acestei instituţiuni contractele de exploatare în curs de executare, cât şi cele neexecutate până la data donaţiei, acest drept reieşind pentru Academia Română din clauzele 4 şi 5 ale actului de donaţiune cu d-ra Maria Maican şi din clauza adiţională partea finală a actului de donaţie a d-rei Violeta Maican.

Onorata Delegaţiune, prin deciziunea din 31 august 1946, pusă la acel referat, a aprobat concluziunile şi propunerile d-lui avocat C. Simionescu şi a dispus ca Direcţia Bunurilor să execute lucrările potrivit acestor concluziuni şi propuneri.

În urma acestei deciziuni s-a încheiat de către Direcţia Bunurilor tranzacţiunea cu J. Niculescu, sub semnătură privată, purtând nr. 3 855 din 17 oct. 1946. În urma punerii în posesiune a moşnenilor buzoeni asupra întregului domeniu Maican, d-l Jean Niculescu, neexecutând clauzele actului de tranzacţiune, Academia, a intentat procesul în daune contra sus-numitului la Trib. Ilfov, S V , formând obiectul dosarului nr. 2 783/947 cu termen de judecată 21 octomvrie 1947.

Procedura Academiei Române în această chestiune a fost în totul juridică, deoarece donatara, Academia Română, prin efectul actelor de donatiune, prin care donatoarele îi transmisese şi posesiunea asupra bunurilor donate, chiar de la data autentificării actelor de donatie, devenise titulară de drepturi asupra tuturor contractelor de exploatare şi de arendare a bunurilor donate, atât cele în curs, cât şi cele expirate şi neexecutate.

De altminteri, donatoarele Maican au refuzat tot timpul, cu toate repetatele cereri ale Academiei Române, să prezinte acestei instituţiuni lista contractelor de exploatare şi arendare ce au încheiat cu privire la bunurile donate Academiei, deoarece a constituit unul din elementele de culpă din partea domniilor lor, elemente ce au dus la rezilierea actelor de donatiune

Urmează dar că această obiecţiune din scrisoarea d-relor Maican este lipsită de temei şi nu poate întârzia lichidarea conturilor rezultate din administraţia făcută de Academia Română.

În ce priveşte susţinerea donatoarei Violeta Maican că donaţiunea sa nu putea produce efecte decât de la data notificării actului de acceptare şi că deci până la acea dată donatoarea era în dreptul ei să dispună de veniturile averii donate, deci să facă anticipaţiuni asupra sumelor datorate Soc. Moroeni, arătăm că numita donatoare caută să reediteze o chestiune soluţionată prin deciziunile plenului, date în sesiunile generale din decemvrie 1946 şi mai 1947, cari, aprobând concluziunile Comisiunii juridice constituită ad-hoc, a hotărât că Academia Română, în

www.digibuc.ro

administrația făcută pe domeniul în chestiune, a aplicat în mod just clauzele actelor de donațiune, că deci bine Academia Română a încasat de la Soc. Moroeni, în contul actului de vânzare de material lemnos, cele trei rate asupra cărora donatoarea Violeta D. Maican ridică pretențiuni ca făcând parte din anticipațiunile de care se vorbește în scrisoarea sa din 21 septemvrie 1945, aceasta neavând nici un drept asupra lor, față cu sensul scrisorilor schimbate și cu textul clauzei 17 din actul de donațiune, care prevede că Academia Română va intra de drept și de fapt în posesiunea bunurilor donate din chiar momentul autentificării actului, fără să mai fie nevoie de alte formalități ulterioare

Că deci și această obiecțiune din scrisoarea mai sus menționată este lipsită de temei.

În ce privește obiecțiunea făcută de donatoarele Maican prin scrisoarea în chestiune, cu privire la salarizarea d-lui inspector Ioachimescu, fostul administrator al Academiei Române la domeniul donat, este și aceasta neîntemeiată, deoarece Academia Română plătește personalul său potrivit regulamentelor întocmite de ea însăși. Aceste regulamente de administrație și în special regulamentul pentru organizarea Direcțiunii Bunurilor imobile ale Academiei Române, prin art. 11 dispune că: „Salarizarea personalului se va face prin apuntamente fixe lunare, la care se vor adăuga o participare la veniturile exploatărilor respective".

Urmează dar că acest salariu a fost plătit de Academie potrivit regulamentelor sale în vigoare, iar obiecțiunea ridicată de donatoare este lipsită de temei.

Onorata Academie Română, convocată în sesiunea generală extraordinară, este rugată să binevoiască a ratifica întreaga procedură întrebuințată de Delegațiune pentru desființarea actelor de donațiune a d-relor Violeta și Maria D. Maican, pentru ca astfel să se poată încheia și ultimul act al acestei proceduri, anume actul autentic prin care se declară desființate cele două donațiuni, și lichidează totodată și conturile bănești rezultând din administrațiunea acestor bunuri făcute de Academia Română.

În legătură cu desființarea celor două donațiuni de mai sus se pune și chestiunea proceselor în curs de judecată, izvorâte din actele de donațiune în chestiune, procese în care Academia Română figurează fie ca interpenientă în interes personal, în calitate de titulară a bunurilor donate, fie ca reclamantă și contestatoare în unele din ele

Este în afară de orice discuțiune că chestiunea lipsei de calitate a Academiei Române de a mai figura în acele procese va fi ridicată în primul termen de adversarii din acele procese și în special de reprezentanții Obștii moșnenilor buzoeni, deoarece din actele cu caracter public ce au urmat între Academia Română și cele donatoare, notificări prin Corpul de portărei, se constată că donațiunile au fost desființate și că Academia Română nu mai face nici un act de administrație a bunurilor donate cu începere de la 1 sept. 1947.

Pe de altă parte, Academia Română nu mai are nici interesul legitim de a mai face cheltuieli cu acele procese, în care dreptul său a încetat de a mai exista.

www.digibuc.ro

Cele mai importante din aceste procese sunt: recursul de la Casaţie S. II, făcut de Academia Română în procesul de fond dos. nr. 2 379/946 cu Obştea moşnenilor buzoeni, având termen de judecată la 29 septemvrie 1947; recursul făcut de Academia Română în procesul de punere în posesiune a Obştii moşnenilor buzoeni asupra domeniului Penteleu, formând obiectul dos. nr. 1 792/946, C. Apel Buc. S III, cu termen de judecată la 4 octomvrie 1947; apelul făcut de Academia Română în procesul de sechestru judiciar cu Obştea moşnenilor, dos. nr. 538/947 şi nr 688/947 şi 889/947 Curtea de Apel Buc. S. II, cu termen de judecată la 27 septemvrie 1947; procesul cu Jean Niculescu de daune, dos. nr. 2 783/1947 Trib. II Ilfov S V., cu termen la 21 oct 1947.

În afară de aceste procese, mai sunt contestaţiile de la Trib. Buzău contra punerii în posesiune a Obştii moşnenilor buzoeni, cum şi alte procese de mai mică importanţă.

Onorata Academie Română, întrunită în sesiune generală, este rugată să binevoiască a decide asupra măsurilor ce urmează a fi luate de către reprezentanţii acestei instituţiuni în procesele mai sus arătate, în urma desfiinţării celor două acte de donaţiune.

– Ratificarea desfiinţării celor două acte de donaţiune este votată în unanimitate, urmând ca cele două domnişoare să facă actele autentice înainte de lichidarea bănească între dânsele şi Academie, lichidare la care au fost invitate.

VI. Din 19 martie 1945, aşadar, în preajma reformei agrare, intrase în patrimoniul Academiei, prin actul de donaţie al d-nei contese *Paulina de Hessenstein*, moşia Bora din judeţul Ialomiţa, în suprafaţă de circa 500 ha S-a ridicat problema dacă această proprietate este expropriabilă, fiindcă fusese donată cu puţin înainte de expropriere şi fiindcă ţăranii se şi aşezase pe pământul proprietăţii

Academia Română a făcut contestaţiile la Comisia Centrală pentru reforma agrară contra deciziei nr. 111 din 20 august 1945 dată de comisia de plasă Slobozia, jud. Ialomiţa, prin care s-a decis confiscarea în întregime a moşiei situate în comuna Bora, jud Ialomiţa, în suprafaţă de 500 ha teren agricol, proprietatea Academiei Române, donată de d-na Paulina de Hessenstein, prin actul autentificat la Trib. Braşov, la nr. 52 din 19 martie 1945, cum şi contra hotărârii Comisiei judeţene agrare Ialomiţa, care a menţinut această decizie de confiscare.

Prin contestaţia introdusă la Comisia centrală agrară, Academia Română a arătat că în mod ilegal a fost expropriată moşia mai sus arătată, deoarece actul de donaţie este anterior datei de 23 martie 1945, când a fost publicată în M. Of. legea pentru reforma agrară, iar art. 8 din sus-citata lege exceptează de la expropriere bunurile rurale ale Academiei Române aparţinând acestei instituţiuni la data promulgării legii. Academiei Române nu i se pot aplica dispoziţiunile art. 19 din legea în chestiune, care prevede data de 23 august 1944 pentru stabilirea situaţiunii juridice a bunurilor în raport cu legea agrară, deoarece acel text priveşte numai bunurile proprietarilor neexceptaţi de la expropriere

www.digibuc.ro

D-l ministru al Agriculturii cerând, în vederea rezolvării contestației Academiei Române, avizul Consiliului de avocați de pe lângă Ministerul Agriculturii, acest consiliu, prin avizul nr. 385 din 12 aprilie 1946, a opinat în sensul contestației Academiei Române, deci pentru exceptarea acestei moşii de la expropriere.

Cerându-se de către Ministerul Agriculturii şi avizul Consiliului Superior al Statului din Ministerul de Justiție, acesta, prin avizul nr. 475 din 24 mai 1946, opinează pentru menținerea avizului Consiliului de avocați din Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, deci că moşia Bora, proprietatea Academiei Române, să fie exceptată de la expropriere.

În urma repetatelor adrese ale Academiei Române către Ministerul Agriculturii pentru a rezolva în mod favorabil contestația Academiei Române, s-a primit adresa nr. 2 537 din 22 august 1947 a comisiei județene pentru îndrumarea aplicării reformei agrare Ialomița, prin care se aduce la cunoștință Academiei Române o copie de pe hotărârea Comisiunii județene de reformă agrară nr. 266 privitoare la exproprierea moşiei Bora, jud Ialomița, în suprafață de 500 ha, respingându-se ca nefondată contestația Academiei Române îndreptată împotriva acestei exproprieri.

În sus-menționata adresă se face mențiune că această hotărâre este definitivă

Deoarece adresa de mai sus nu face vorbire de modul cum a fost rezolvată contestațiunea Academiei Române în fața Comisiunii Centrale de reformă agrară din Ministerul Agriculturii, dacă această comisiune şi-a însuşit sau nu punctul de vedere a comisiunii județene şi dacă s-a dat o deciziune în această privință, suntem de părere să se facă un nou demers pe lângă d-l ministru al Agriculturii, insistându-se asupra cauzei drepte şi legale a Academiei Române în această privință şi rugându-l ca să binevoiască a soluționa chestiunea contestației Academiei Române la Comisia centrală pentru reformă agrară, în sensul celor două avize de către forurile juridice competente mai sus arătate, exceptând moşia Bora de la expropriere.

D-l Preşedinte propune a se interveni din nou, urmărind pe căile legale valorificarea drepturilor noastre.

– Propunerea se aprobă

VII. D-l Preşedinte aminteşte că în sesiunea generală din mai trecut, Academia a acceptat legatul testat de defuncta *Iosefina Stoicescu*, mama regretatului coleg corespondent Const. Stoicescu. Averea testată era mare şi ea era moştenită de defunctă de la fiul său predecedat Constantin Stoicescu. Aşadar, Iosefina Stoicescu era moştenitoarea rezervatară căreia, potrivit unei legi interpretative, că părintele are drept la 1/4 din averea fiului decedat, i se cuvenea din averea lui Constantin Stoicescu o pătrime.

Constantin Stoicescu şi-a testat averea sa o parte soției sale, iar cea mai mare parte Facultății de Drept.

Între timp, Iosefina Stoicescu făcuse un alt testament prin care lăsa moştenitoare pe o nepoată a sa, d-na Zapisescu. Puțin timp după facerea acestui

www.digibuc.ro

testament, d-na Iosefina Stoicescu a fost pusă sub interdicţie la cererea însăşi a d-nei Zapisescu, fapt care ne îndreptăţeşte să ridicăm obiecţii cu privire la valabilitatea testamentului făcut în favoarea d-nei Zapisescu.

Pentru partea de moştenire a defunctei Iosefina Stoicescu s-a pornit proces, la care iau parte d-na Stoicescu, văduva def. Const. Stoicescu, Facultatea de Drept, d-na Zapisescu şi Academia Română.

Pentru stingerea lui, Facultatea de Drept vine cu propunerea, acceptată de d-nele Stoicescu şi Zapisescu, ca averea rămasă de la def. Const. Stoicescu să se împartă în trei, din care o treime să revină Facultăţii, a doua treime soţiei def. Const Stoicescu, iar a treia treime Academiei, împreună cu d-na Zapisescu. Ni se cere consimţământul la această tranzacţie, pe care d-l Preşedinte o socoteşte avantajoasă pentru Academie

D-na Zapisescu primeşte tranzacţia, făcând rezerve asupra valabilităţii testamentului făcut în favoarea Academiei. Academia poate, de asemeni, primi tranzacţia, făcând, la rându-i, rezerve asupra valabilităţii testamentului prin care d-na Zapisescu este instituită moştenitoare. În consecinţă, d-l Preşedinte propune ca Delegaţiunea să fie autorizată să încheie tranzacţia în sensul că Academia împreună cu d-na Zapisescu au drept la o treime din averea succesiunii Constantin Stoicescu, Academia făcând rezerve asupra valabilităţii ultimului testament al def. Iosefina Stoicescu şi putând totdeodată să procedeze la împărţeala averii.

– Propunerea se aprobă în unanimitate

VIII. *Donaţiunea soţilor Eufrosina şi Leon Zohrab*

Cu scrisoarea înregistrată la 22 august 1947, d-na Eufrosina şi Leon Zohrab anunţă Academia Română că au hotărât să doneze acestei instituţiuni ferma situată în cătunul Vlăşcuţa, comuna Stolnici, jud. Argeş, la o depărtare 500 m de gara Stolnici, compusă din 42 ha teren de cultură, 14 ha plantaţiuni de pomi fructiferi, 14 ha zăvoi de pădure, conac, acarete şi construcţiuni noi din 1940, în suprafaţă clădită de cca 230 mp, toate prevăzute cu inslataţii în funcţiune de lumină electrică, apă curgătoare şi canalizare. Sus-numiţii arată că dorinţa lor este ca, după încetarea din viaţă, dacă venitul fermei va fi mai mare decât cheltuielile de întreţinere şi exploatare, Academia Română să trimită în străinătate, în fiecare an, câte unul sau doi studenţi merituoşi pentru studii de specializare agricolă. Alegerea studenţilor ce urmează a fi trimişi în străinătate se va face pe cale de concurs de specialitate, organizat de Academia Română, fie prin orice alte mijloace pe care Academia Română le va socoti necesare.

În privinţa ramurilor de specializare din străinătate, dorinţa donatorilor este ca unul din studenţi să fie trimis în fiecare an în URSS pentru culturile de plante păioase şi monocultură, iar celălalt student, prin rotaţie anuală, în Danemarca, pentru economia rurală, în Olanda, pentru selecţionarea seminţelor, şi în Franţa, pentru viticultură şi vinificaţie Aceasta fiind o simplă părere a donatorilor, dânşii

www.digibuc.ro

arată că Academia Română este în drept a alege orice alte specialităţi sau alte ţări unde urmează a fi trimişi studenţii.

Donaţiunea aceasta va purta denumirea de „Donaţiunea Eufrosina şi Leon Zohrab"

Onorata Delegaţiune, prin deciziunea din 25 august 1947, a luat act de această donaţiune, acceptând-o, sub rezerva ratificării plenului în sesiunea generală extraordinară.

Până în prezent, donatorii nu au făcut actul de formă autentică, cu toate că personal m-am pus în legătură telefonică cu d-na Eufrosina Zohrab, care mi-a comunicat că soţul D-sale se află plecat la ferma mai sus arătată şi că la întoarcere va proceda la facerea actului.

– Plenul autoriză Delegaţiunea să accepte donaţiunea la prezentarea actului autentic de donaţiune.

IX *Lucrările în succesiunea ing C. Orghidan*, prin întocmirea şi depunerea la Tribunal a inventarului valorilor succesiunii, apropiindu-se de sfârşit, va urma să se facă împărţirea acestor valori între Academie şi d-na Orghidan, care are după lege un drept mare ca moştenitoare.

D-l Preşedinte cere plenului un vot de principiu pentru autorizarea Delegaţiunii de a trata cu d-na Orghidan împărţirea averii şi eventual de a primi partea Academiei.

– Plenul dă prin vot unanim autorizaţia solicitată

X. *Revocarea donaţiunii făcute de d-na Eufrosina g-ral Boian*

Prin actul autentificat de Trib. Ilfov, S. Not la nr 29 522/7 VII 1947, d-na Eufrosina g-ral Boian a donat Academiei Române imobilul proprietatea sa din Bucureşti, intrarea Episcop Radu 5, compusă din teren împreună cu clădirea constând dintr-un corp de casă, subsol, parter, etaj. De asemenea, a mai donat pădurea Lungani, jud. Iaşi, comuna Bogdăneşti, în suprafaţă de 100 ha Actul de donaţiune prevede că din venitul realizat de Academia Română, după încetarea din viaţă a donatoarei, 25% va fi destinat pentru nevoile generale ale Academiei, iar 75% va fi întrebuinţat de Academie pentru scopuri culturale, şi anume bursă la studenţi şi studente români şi un premiu pentru cea mai bună lucrare în proză

Deoarece acest act de donaţiune a fost făcut după închiderea sesiunii ordinare din mai 1947 nu a fost până în prezent acceptat de plenul Academiei în sesiune generală.

Cu notificarea nr 31 577 din 28 august 1947 trimisă prin Corpul de portărei, d-na Eufrosina g-ral Boian, referindu-se la actul de donaţie mai sus-arătat, notifică că retrage pur şi simplu în mod definitiv şi irevocabil donaţiunea pe care a făcut-o Academiei Române şi că actul în chestiune rămâne nul şi fără efect.

Conf. art. 814 c. civ., donaţiunea nu obligă pe donator şi nu produce nici un efect decât în ziua în care va fi fost acceptată.

www.digibuc.ro

Onorata Delegaţiune a luat act de această revocare, care este adusă şi la cunoştinţa plenului Academiei.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că din cauza situaţiei financiare arătate, Delegaţiunea s-a văzut nevoită a decide suspendarea publicaţiilor sale, cu excepţia *Dicţionarului limbii române*, a comunicărilor membrilor activi şi a *Buletinelor* Secţiunilor.

Va trebui să procedăm şi la suspendarea şi a acelor premii şi burse pentru care nu mai există venituri din fondurile respective. D-sa propune să se procedeze pe loc la revizuirea lor, după referatele pregătitoare făcute de Serviciul Cancelariei.

Aprobându-se propunerea, se iau următoarele deciziuni cu privire la bursele Academiei:

1 *Bursele Fondului Adamachi* se menţin, urmând ca Delegaţiunea să le fixeze cuantumul lunar.

2 *Bursele Fondului Ion Câmpineanu-Cantemir* se menţin în aceleaşi condiţiuni.

3. *Pentru Bursa Jacques Elias* se va interveni la Fundaţiunea Elias, spre a ne da fondurile necesare.

4. *Bursele Fondului I Em. Pallady* se suspendă, fondul fiind deficitar, dacă nu vor putea fi achitate din veniturile altor fonduri.

5. *Bursele Fondului Const. I. Chiriacescu* se suspendă în aceleaşi condiţii.

6 *Bursele Fondului Rozina şi Ilie Jitianu* se menţin, Delegaţiunea fiind autorizată să le fixeze valorile.

7. *Bursa Fondului Ioan I. Dalles* se menţine în aceleaşi condiţiuni.

Cu privire la premiile ce urmează a se acorda în sesiunea generală a anului 1948, se iau următoarele deciziuni:

Se menţin premiile: *Năsturel, Ioan I. Dalles, Elena şi Gheorghe M. Vlasto, C Hamangiu, dr. C. Păcuraru-Bianu, V. Adamachi.*

Premiile statului: *Eliade Rădulescu, Gh. Asachi şi Gh Lazăr, Nicolae Titulescu*, urmând ca Delegaţiunea să le fixeze valorile.

Se suspendă premiile: *Vasile Pârvan, G.G. Vernescu şi Leon Gh. Pallade*

Se va interveni la întemeietorii următoarelor premii pentru eventuala lor majorare: *N. Chrissoveloni, Arh. Petre Antonescu, I. E. Torouţiu, Ing Ramiro Gabrielescu, Soc Cartea Românească, Ioan C. Mihail.*

În vederea discutării proiectului de buget al Academiei în lei stabilizaţi pe 10 luni jumătate, pus la ordinea de zi a şedinţei de mâine şi spre a da material de reflecţie d-lor colegi, d-l Secretar General face o expunere asupra cuprinsului proiectului de buget atât în ce priveşte cheltuielile, cât şi în ce priveşte posibilităţile de acoperire a lor, arătând sursele posibile de venituri.

Paralel, D-sa expune şi problema salariilor personalului Academiei, arătând modalitatea de salarizare adoptată şi doleanţele funcţionarilor expuse într-un memoriu înaintat Academiei.

---

www.digibuc.ro

7. *ŞEDINŢA PUBLICĂ* DE LA 19 SEPTEMVRIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU a arătat că faţă de situaţia financiară foarte grea, despre care a vorbit în şedinţa precedentă, şi întrucât nu este posibil să aibă acum alte fonduri, necesare îndeosebi pentru proprietăţile rurale, este nevoie urgentă ca Academia să facă un împrumut de 5 (cinci) milioane lei în cont curent, la Creditul Rural, gajând, cum i se cere, inventarul viu şi mort de la proprietăţile ei, cum şi recoltele agricole aflate pe aceste proprietăţi.

Pentru a putea contracta acest împrumut este necesară autorizarea Academiei, dată în sesiune generală.

În urma discuţiilor care au avut loc, punându-se la vot această chestiune, Academia, în unanimitate, a autorizat Delegaţiunea să contracteze un împrumut de 5 (cinci) milioane lei, în cont curent, la Creditul Rural, în condiţiile ce va socoti mai nimerite şi să dea ca garanţie inventarul viu şi mort, aflat pe proprietăţile sale, cum şi recoltele agricole, aflate pe aceste proprietăţi.

Delegaţiunea, prin reprezentantul ei, va putea semna contractul, cambii sau alte acte şi îndeplini orice formalităţi vor fi necesare pentru efectuarea acestui împrumut.

D-l D. POMPEIU atrage atenţia asupra activităţii matematicianului Dragoslav Mitrinovitch, prezentându-i nota în manuscris *À propos d'une note de Pompeiu relative à l'écuation de Riccati.*

D-sa semnalează şi activitatea d-lui coleg corespondent Petre Sergescu, aflat în misiune ştiinţifică la Paris, unde în prezent dă publicităţii o istorie a ştiinţelor matematice. Prezintă o parte din această lucrare, precum şi discursul ţinut de d-l Sergescu la Nisa, în faţa Asociaţiei pentru înaintarea ştiinţelor.

În altă ordine de idei, atrage atenţia asupra ideii originale şi fecunde ce conţine nota d-lui prof D.V Ionescu de la Cluj, *Quelques problèmes de géometrie finie*, trimisă Academiei spre a fi publicată în Buletinul Secţiunii Ştiinţifice.

La ordinea zilei fiind formarea bugetului pe 10 luni jumătate al Academiei în lei stabilizaţi, d-l VICTOR SLĂVESCU arată că proiectatul buget întocmit de Delegaţiune se cifrează la 15 379 918 lei la venituri şi cheltuieli Comisiunea financiară a examinat acest proiect de buget şi şi-a dat adeziunea la întocmirea lui cu modificările consemnate în următorul proces-verbal al Comisiunii, încheiat în şedinţa de la 18 septemvrie curent:

Subsemnaţii membri ai Comisiunii financiare, întrunindu-ne azi, 18 septemvrie 1947, spre a lua în examinare, potrivit cererii Delegaţiunii, noul proiect de buget în

www.digibuc.ro

lei stabilizați, întocmit pe intervalul 15 august 1947 până la 30 iunie 1948, am constatat următoarele:

1. Sumele prevăzute în bugetul general, atât la venituri, cât și la cheltuieli (15 379 918) sunt evaluate cu toată prevederea și prudența, ca cele dintâi să fie realizate, iar cele din urmă să nu fie depășite

2. În ceea ce privește dezvoltarea veniturilor și cheltuielilor pe capitole și articole bugetare, ele sunt repartizate cu toată chibzuința.

La cheltuieli ținem să arătăm că diurnele sunt calculate astfel: 200 lei net de ședință, pentru sesiunile generale; 100 lei net pentru ședințele ordinare ale plenului, Delegațiunii și comisiunilor.

Tot la cheltuieli, Comisiunea a majorat creditul pentru cărți și legatul lor la 125 000 lei.

Creditul acordat pentru colecțiunea Hurmuzaki se va trece la Secțiunea Istorică; de asemenea, suma pentru publicațiile Alina Știrbei.

În sfârșit, ultimul capitol trebuiește intitulat „Restituirea împrumuturilor contractate”.

3. Comisiunea ia act de situația celor 46 de fonduri, alcătuite din rente de stat, amortizate și în urmă transformate în lei stabilizați, și propune ca sumele rezultate din acestea din urmă operațiune să fie contabilizate și ținute în evidență, urmând bineînțeles ca executarea obligațiunilor (premii și burse), impuse prin legatele sau actele de donațiune, să fie suspendate.

Cu aceste constatări, Comisiunea Financiară înaintează acest proces-verbal spre a fi prezentat plenului Academiei pentru cercetare și eventuală aprobare

N Vasilescu-Karpen, Victor Slăvescu, Al Lapedatu. Gh Macovei

Din cuprinsul acestui proces-verbal se vede situația gravă a fondurilor speciale ale Academiei, alcătuite din rente de stat, care au fost reduse la neant Aceste fonduri se vor menține nominal în inventarul patrimoniului nostru, așteptând împrejurări mai favorabile cărora s-ar putea adapta D-l VICTOR SLĂVESCU este de părere că acest buget în cursul exercițiului său va suferi noi rectificări și readaptări, deoarece situația financiară este încă nesigură.

Pentru acoperirea cheltuielilor va fi nevoie să recurgem la împrumuturi Venituri probabile vom avea din vânzarea la preț oficial a recoltelor păioaselor prin INCOP și mai ales din vânzarea porumbului, care e foarte probabil să fie lăsat liber la vânzare. Această vânzare nu va fi însă posibilă mai devreme de fevruarie 1948, iar până atunci golurile din buget vor trebui umplute, cum s-a spus, din împrumuturi. De aceea este necesar ca să se dea Delegațiunii o autorizație generală de a face împrumuturi.

Paralel cu rectificarea propusă în lei stabilizați a bugetului va trebui să procedăm și la modificarea bilanțului.

D-l Victor Slăvescu, exprimându-și încă o dată convingerea că se va reveni asupra acestui buget, roagă plenul să-i dea aprobare a se pronunța în general asupra cifrei totale a bugetului și, în special, asupra majorării propuse a fondului

www.digibuc.ro

pentru achiziţionarea şi legarea de cărţi, asupra cuantumului diurnelor pentru şedinţele ordinare din timpul anului, pentru cele ale şedinţelor actualei sesiuni generale, ca şi pentru diurnele membrilor veniţi din provincie şi, în fine, asupra necesităţii de a se recurge la împrumuturi în epocile slabe de încasări

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că e necesar să se decidă şi asupra dreptului de autor la publicaţiile Academiei, care în 1938 erau de 400 lei de coala de 16 pagini de text original şi de 200 lei de text de reproduceri.

D-l D GUSTI a desprins din cele comunicate ieri de d-l Preşedinte că situaţia financiară a Academiei nu este numai grea – aşa cum de altfel a fost totdeauna grea –, ci acum este gravă. Trebuie deci să ne gândim la mărirea veniturilor care sunt mici şi la reducerea cheltuielilor care sunt mari.

În ce priveşte mărirea veniturilor, am văzut că fondurile noastre nu dau venituri, iar cât priveşte moşiile, ele, ca să poată produce venituri, ne cer cheltuieli mari de investiţii, aşadar nu ne dau venituri. Care este soluţia de a ajunge să avem veniturile de care avem nevoie? D-l D. Gusti vede emanciparea financiară a Academiei în reconstrucţia Fundaţiunii Dalles într-un mare palat cu mare rentabilitate, aşa cum s-a vorbit şi în anii trecuţi Am putea clădi aripa din stânga cu ceva bani de împrumut, dar şi cu fonduri proprii ce le-am putea realiza vânzând atâtea case ce avem cu rentabilitate redusă; după realizarea acestei aripe, cu veniturile ce am avea de la această aripă şi de la vechiul imobil din centru, am putea trece la construirea aripei din dreapta vechii clădiri, căreia i-ar veni rândul la dărâmare, după ce ne-am asigura venituri prin cele două aripi nou construite. D-sa propune să reflectăm serios asupra acestui mijloc de a salva pentru totdeauna independenţa financiară a Academiei şi, în consecinţă, să se reia lucrările începute în această direcţie acum câţiva ani, făcând un plan de vânzarea imobilelor nerentabile şi reluând în examinare programul noii construcţii pentru a fi gata cu studiul şi planurile ei în vederea unei eventualităţi de trecere la fapte

În ce priveşte reducerile cheltuielilor mari, informat că la Direcţia Bunurilor, în locul celor 4 sau 5 funcţionari de mai înainte, s-au numit acum 14 funcţionari, D-sa face rezerve că s-ar putea mări randamentul moşiilor printr-o întinsă birocraţie contabilicească de la centru, oricât de mulţi ar fi funcţionarii, dacă nu se exercită controlul la faţa locului, singurul efectiv. Căci la centru, contabilitatea poate să fie în regulă, după rapoartele ce se primesc chiar zilnic de la moşii Dar este întrebarea dacă realitatea corespunde cu cele scrise în rapoarte şi aceasta nu se poate vedea decât prin control la faţa locului. Aşadar, dacă este necesar să facem reduceri de buget, s-ar putea face începând cu funcţionarii acestei direcţiuni, care sunt prea numeroşi. D-sa aduce omagii muncii deosebite şi competente depuse de Comitetul Bunurilor, dar îl roagă să-i pună la dispoziţie informaţii şi documente privitoare la Direcţia Bunurilor.

Paralel, D-sa propune ca să se ia în considerare memoriul funcţionarilor şi să se procedeze la revizuirea Regulamentului Serviciilor, care trebuie să ia fiinţă în mai viitor.

www.digibuc.ro

D-l VICTOR SLĂVESCU informează pe d-l D. Gusti cu privire la obiecția că personalul Direcției Bunurilor e prea numeros, că cheltuielile de personal de la această direcțiune nu figurează în bugetul Academiei, legătura dintre Direcția Bunurilor și acest buget fiind veniturile nete ce le varsă Academiei. Salariile intră în cheltuielile de exploatare ale proprietăților, care nu grevează și nu influențează bugetul Academiei Căci nu există nici o legătură între bugetul de exploatare al bunurilor și bugetul Academiei Române. Comitetul Bunurilor, în cei doi ani de la înființarea lui, a făcut un greu drum în condițiuni excepționale, în dorința de a face exploatarea rațională.

D-sa arată în amănunte piedicile și greutățile întâmpinate și rezultatele bune care se văd numai după doi ani de muncă. Stăruie asupra necesității de a se face mari cheltuieli de acum înainte, deoarece vom face mari culturi în regie prin sancțiunea pierderii proprietăților.

În aceeași ordine, arată munca suplimentară a funcționarilor de la Direcția Bunurilor față de ceilalți funcționari și necesitatea de a fi plătiți bine. Prin ei se exercită un control scriptic de pe urma căruia se poate ști ce se întâmplă la moșie Nu e birocratism inutil. Din contra, e ceea ce este necesar pentru a ajunge să facem ferme reale din moșiile noastre.

În ce privește reconstrucția localului Dalles, este de părere ca aceasta să se facă mai târziu, să ne ferim să ne anjagăm juridic față de oricine.

D-l D. GUSTI se arată surprins că d-l coleg Slăvescu a putut vorbi de două bugete – unul al Academiei, iar altul al moșiilor. Întreabă dacă, mărind cheltuielile de exploatare, cu alte cuvinte bugetul moșiilor, nu scad veniturile nete care trebuie să umple golurile bugetului Academiei, dacă cu alte cuvinte nu scade bugetul Academiei? Nu pot exista bugete autonome ale moșiilor. D-sa ține a se documenta dacă numărul de funcționari de la Direcția Bunurilor este justificat sau nu. În ce privește reconstrucția Fundației Dalles, D-sa a fost precis în a arăta că nu dorește să înceapă această reconstrucție, ci numai să se reînceapă studiul întrerupt al ei pentru ca momentele favorabile construcției să ne găsească cu acest studiu și cu planurile gata.

D-l VICTOR SLĂVESCU arată că din cheltuielile de exploatare ale moșiilor numai 3% se cheltuiește pentru administrație, ceea ce nu înseamnă o apăsare a bugetului Academiei.

D-l ION I. NISTOR readuce discuția la proiectul de buget, mulțumind pentru sporirea fondului de cumpărări de cărți. Preocupându-se de personalul Bibliotecii și de salariile sale, găsește că salariile oamenilor de serviciu sunt prea mici față de ale funcționarilor. Dintre cei 36 de funcționari, 12 au și lefuri în afară. Întrucât s-ar impune problema economiilor, d-l Ion I. Nistor e de părere să se ia o parte din salariile acestora spre a se completa golurile lefurilor mici ale oamenilor de serviciu, dacă nu vom putea găsi pe altă cale sumele trebuitoare pentru plata acestora. D-sa relevă și memoriul cu doleanțele funcționarilor, care cer să li se aplice Regulamentul Academiei, iar nu Statutul funcționarilor publici. D-sa găsește cererea întemeiată și

www.digibuc.ro

propune să fie admisă spre a se aduce linişte în spiritele funcţionarilor şi oamenilor de serviciu, linişte de care depinde bunul mers al serviciilor.

D-l ANDREI RĂDULESCU roagă să se cerceteze mai întâi bugetul, apoi chestia salariilor şi a personalului de la Bunuri.

Bugetul nu poate fi decât provizoriu, pentru că nu se ştie precis fondurile de care Academia va dispune pentru cheltuieli şi în special nu se cunoaşte subvenţia din partea statului. Trebuie totuşi întocmit, dar mai ales trebuiesc căutate mijloacele pentru acoperirea cheltuielilor.

Proiectul prezentat poate fi primit, cu acest caracter provizoriu, dar înainte de a fi votat este necesar să se stabilească de Academie cuantumul unor sume. Între acestea sunt de menţionat: plata autorilor pentru coala de tipar, care în 1938 era de 400 lei, diurna de şedinţe, care la acea epocă era tot de 400 lei.

În acelaşi timp trebuie a se stabili normele de salarizare

În ceea ce priveşte acoperirea cheltuielilor, ea urmează, după cum am mai arătat, a se face: a) din veniturile moşiilor şi pădurilor, b) din veniturile imobilelor urbane, c) din veniturile acţiunilor şi altor efecte, d) din subvenţia statului, care ar fi de 7 500 000 lei, ceea ce a prea puţin.

Dacă acestea nu vor fi îndestulătoare, Academia, cu tot regretul, trebuie să recurgă la împrumuturi, procedeu pe care nu l-a folosit în decurs de 80 de ani, decât în ultimul timp Pentru aceasta este nevoie ca Academia să autorize Delegaţia să contracteze împrumuturile de care va fi nevoie, dând garanţiile ce s-ar cere

S-ar putea să fie nevoie să se recurgă şi la vânzarea unora din acţiunile ce are Academia. Ca să poată face o asemenea vânzare este de asemenea necesar ca Delegaţia să fie autorizată să vânză din acţiuni, în condiţiile ce va socoti mai potrivite.

Afară de acestea, trebuie să se ia în considerare reducerea cheltuielilor. În această privinţă s-a arătat că Delegaţia a suspendat unele lucrări speciale şi tipărituri, rămânând a se tipări numai *Memoriile*, *Buletinele* Secţiunilor, *Analele* şi *Dicţionarul*.

În privinţa personalului, va fi greu să fie redus, totuşi s-ar putea să fim nevoiţi să recurgem la comprimări, ceea ce s-a făcut şi la stat. Dar înainte de acestea va fi poate nevoie să se aplice normele pe care le aplică statul funcţionarilor care ocupă două funcţiuni, neachitându-le una din ele pe care o aleg, decât 25% sau, după câte se spune că s-ar proiecta, şi mai puţin.

D-l I. LUPAŞ zice:

Înainte de a ne putea rosti cu privire la propunerea colegului Nistor, pentru a reduce cu 50% retribuţiile funcţionarilor de la Biblioteca Academiei, care deţin două slujbe şi primesc câte două lefuri, socot că ar fi necesară o lămurire de ordin general· cum ar fi posibil a micşora inegalitatea criteriului relativ la salariile diferitelor categorii de angajaţi în serviciile instituţiei noastre

Din felul cum s-au desfăşurat în această şedinţă schimburile de opinii, pe cât de vioaie pe atât de instructive între colegii noştri Gusti şi Slăvescu, rezultă că deosebirea de retribuţie a celor angajaţi la Direcţia Bunurilor faţă de toţi cei aflaţi

www.digibuc.ro

în serviciul administrativ al Academiei Române e surprinzător de mare. Ea este proprie să pricinuiască o adâncă nemulțumire în sufletul celor încredințați cu paza și chivernisirea bunurilor spiritual-științifice ale instituției noastre. Ni s-a indicat ca justificare a acestei mari deosebiri faptul că cei din Serviciul Bunurilor materiale prestează muncă efectivă de 8 ore pe zi, iar ceilalți numai de 4–5 ore. O instituție ca a noastră nu se poate orienta însă numai după criteriul cantității, fiind ea obligată să aibă în vedere, oricând, mai cu seamă calitatea serviciului prestat În definitiv, Academia Română, ca o instituție de caracter *per eminentiam* spiritual, nu-și poate însuși fără rezervă metodele așezămintelor de ordin pur economic-gospodăresc. Cu tot adevărul cunoscutului imperativ *primam vivere*, ea e obligată a stărui să ocrotească deopotrivă și pe muncitorii intelectuali, nu numai pe cei manuali Procedând altfel, ar cădea în greșeala inegalității de tratament, care o subliniase odinioară clasicul latin în cunoscuta lui constatare, de perpetuă valabilitate.

Nu poate fi în interesul Academiei Române să se înrădăcineze printre slujitorii ei spiritul de sedițiune sau cel de discordie, ci de dorit ar fi să se caute toate mijloacele spre a se perpetua aci atmosfera senină și plăcută, proprie a determina toate categoriile de funcționari să se simtă bine și să activeze cu râvnă în serviciul scopurilor esențiale, cari de la început au fost și vor trebui să rămână totdeauna cele de ordin spiritual, științific și cultural. Propun deci să fie invitată Delegațiunea a căuta să vadă cum vor putea defalca o parte mai însemnată din veniturile bunurilor materiale, spre a o destina ca o dorită contribuție la opera de armonizare a salariilor, în așa fel ca prăpastia dintre cei din fruntea statelor de salarizare să fie micșorată cât mai repede, la fel și dintre cei care activează la Direcția Bunurilor și între cei din Serviciul administrativ sau din serviciul Bibliotecii

D-l SILVIU DRAGOMIR știe din experiență că reducerea de lefuri atrage dezgustul de lucru

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU spune că nu dorim să se aplice legea cumulului, asupra căreia se pot face destule observații, dar când situația financiară e așa de grea încât să nu poată fi plătiți funcționarii, nu se poate să ne abatem cu totul de la regula statului, mai ales când bugetul se sprijină, în parte, pe subvenția acestuia

După aceea a dat, pe scurt, câteva lămuriri referitoare la salarizarea funcționarilor și personalului de serviciu.

Academia are regulamentul său de serviciu în care sunt prevăzute norme pentru funcționari și personal, regulament pe care l-a aplicat în măsura posibilităților financiare.

În timpul din urmă, funcționarii au cerut să li se aplice Statutul Funcționarilor Publici. D-sa le-a arătat că este de preferat să rămână sub regimul Regulamentului. În urma stăruințelor funcționarilor și în baza art. 4 din Statut s-a procedat la încadrare, în contra căreia s-au ivit contestații. Cu ocazia cercetărilor

www.digibuc.ro

acestora de către Delegaţie, s-a văzut că este greu de făcut o încadrare mulţumitoare, în special din cauză că tabelele anexate Statutului nu corespund pe deplin cu organizarea Academiei.

Acum funcţionarii şi personalul de serviciu au rugat să li se aplice Regulamentul, care are însă nevoie de modificări, iar până la facerea acestora să se aplice Statutul.

Ţinând seamă de acestea şi cu dorinţa de a li se crea o situaţie cât mai bună, d-l Preşedinte este de părere că, faţă de prevederea Statutului, să se aplice, cu caracter provizoriu, încadrarea făcută, dar să se caute mijloacele pentru a se putea aplica Regulamentul, rămânând ca aplicarea lui să aibă loc într-o viitoare sesiune generală. În cazul când se va putea aplica Regulamentul în privinţa salariilor, chiriile trebuie să fie calculate după normele generale înscrise în Statut pentru toţi funcţionarii publici

D-l Secretar General AL LAPEDATU, unindu-se în propunerea d-lui Ion I. Nistor, este de părere să se aprobe ca Delegaţiunea şi Comisiunea financiară, împreună cu d-l Conservator al Bibliotecii şi Colecţiilor, să stabilească o scară de majorare a salariilor personalului de serviciu, până la un plafon de 50%, sumele trebuitoare urmând să se ia din fondurile de deschidere de credite

De altă parte, la propunerea d-lui Preşedinte, salariile funcţionarilor să rămână fixate conform încadrărilor făcute după Statutul Funcţionarilor Publici până la viitoarea sesiune generală din mai 1948, când se va reforma şi pune în aplicare Regulamentul pentru serviciile Academiei.

La observaţiile d-lui coleg D. Gusti, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că funcţionarii superiori de la Direcţia Bunurilor au o activitate economică deosebită şi cu angajamente speciale, sunt fără pensie, deci trebuie plătiţi mai bine, cum se face la toate întreprinderile de caracter economic. Funcţionarilor administrativi de la centru trebuie să li se aplice normele generale de salarizare ale Academiei, iar orele suplimentare li se vor plăti separat. Două salarii de la Academie însă nu li se pot da, căci cineva nu poate fi de două ori funcţionar al aceleiaşi instituţiuni

D-l General R ROSETTI se declară împotriva comprimărilor de funcţionari şi de reduceri de salarii.

D-l VICTOR SLĂVESCU crede că nu este nevoie de un vot în această privinţă, chestiunea rămânând să fie rezolvată de Delegaţie, după împrejurări.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune la vot propunerea de a se da autorizare Delegaţiunii să procedeze la comprimări de personal sau la reduceri de salarii în caz de necesitate, după normele aplicate de stat pentru reduceri şi comprimări.

– Propunerea este primită cu majoritate de voturi, fiind două voturi contra

În urma discuţiilor care au avut loc, punându-se la vot propunerile făcute, Academia a hotărât în unanimitate, următoarele:

www.digibuc.ro

1. Pentru coala de tipar de 16 pagini din publicaţiunile Academiei se va plăti autorului 300 lei de text original şi 150 lei pentru reproduceri de text

2. Se fixează la 200 lei diurna pentru şedinţele ordinare ale Academiei în timpul anului, 250 lei pentru şedinţele din sesiunile generale.

3. Autoriză Delegaţiunea să contracteze împrumuturi, unde şi când va crede de cuviinţă, garantându-le cu gaj sau cu ipoteci, în condiţiile şi modalităţile ce va socoti mai potrivite.

4. Autoriză Delegaţiunea să vânză din acţiunile sale, de asemenea, în condiţiile şi modalităţile ce va socoti mai nimerite.

Delegaţiunea este autorizată să facă orice acte şi formalităţi vor fi necesare pentru efectuarea operaţiilor prevăzute la punctele 3 şi 4.

5. În privinţa salarizării funcţionarilor şi personalului de serviciu, Academia dispune să se aplice Statutul Funcţionarilor Publici, după încadrarea făcută Autoriză însă Delegaţiunea, dacă vor fi fondurile necesare, să stabilească salariile după normele Regulamentului şi cu modalităţile ce va socoti mai potrivite cu situaţia financiară. Totdeodată, se va pregăti modificarea Regulamentului.

6. Pentru reduceri de salarii şi comprimări vor fi urmate cele prevăzute mai sus

După hotărârea acestora a fost pus la vot proiectul de buget în lei stabilizaţi pentru timpul 15 august 1947–30 iunie 1948 şi a fost votat în unanimitate.

Faţă de împrejurările actuale şi urmând normele din trecut, Academia, în unanimitate, a autorizat Delegaţiunea ca în caz de necesitate, să modifice cifrele înscrise în buget sau să schimbe destinaţia fondurilor, după cum va socoti, pentru a asigura bunul mers al instituţiei.

D-l I E TOROUŢIU, membru corespondent, declară că măreşte donaţiile sale din trecuta sesiune generală, astfel: pentru *Premiul Vasile Pârvan* donează 5 000 lei, iar pentru cele trei premii ale sale câte 3 000 lei de fiecare, plus ceea ce va realiza din preschimbarea leilor vechi în lei stabilizaţi.

– Se votează în unanimitate şi cu mulţumiri acceptarea acestei donaţiuni.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, anunţând că ordinea de zi a acestei sesiuni generale extraordinare este sfârşită, încheie sesiunea, stăruind din nou asupra faptului că Academia Română este greu lovită în posibilităţile ei financiare

D-sa cere d-lor colegi s-o sprijine, făcând tot ce le stă în putinţă pentru acest scop. D-sa doreşte Academiei zile mai bune de aci înainte pentru ca să-şi poată realiza misiunea ei.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că trebuie să exprimăm mulţumiri Preşedintelui nostru pentru că, în problemele atât de grele care au venit în faţa noastră în această sesiune generală extraordinară, D-sa ne-a înlesnit soluţiile prin expunerea clară a fiecărei probleme. D-sa îşi exprimă convingerea că toate hotărârile luate vor fi realizate cu bine sub conducerea Preşedintelui nostru.

---

www.digibuc.ro

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deschizând şedinţa, zice:

Cu profund regret vă aduc la cunoştinţă pierderea unuia dintre membrii noştri, *Ramiro Ortiz*, care a murit la 26 iulie. Cunoscut bine aproape de noi toţi, Ortiz a contribuit foarte mult la dezvoltarea legăturilor dintre cultura noastră şi cea italiană.

Născut la Napoli, de origine spaniolă, suflet cu adevărat latin, recomandat de profesorii din Florenţa, unde îşi făcuse studiile superioare, a fost chemat să ocupe la Universitatea din Bucureşti Catedra de Limba şi Literatura Italiei, despre care a spus Bianu în raportul de recomandare prezentat aci, că este „mult declamată, dar dureros de puţin cunoscută”. Venit în ţara noastră, şi-a îndeplinit datoria în chip deosebit şi a corespuns pe deplin scopului urmărit prin înfiinţarea acestei catedre Printr-o activitate bogată, a creat o adevărată şcoală de înaltă cultură italo-română A publicat numeroase lucrări în italieneşte şi româneşte, tratând subiecte referitoare la ambele popoare, care-i erau aşa de scumpe şi pe care dorea să le vadă cât mai apropiate.

Academia noastră l-a ales, în 1910, membru corespondent, iar în 1934, membru de onoare

A stat în ţara noastră 20 de ani, până în 1933, când a fost chemat în patria-i de origine ca profesor de limbile romanice la Universitatea din Padova Acolo a continuat să răspândească cu aceeaşi dragoste aspecte din cultura noastră.

De amintit ultima lucrare ce ne este cunoscută: *Un grande erudito romeno a Padova: „lo stolnic Constantin Cantacuzino”*, 1943.

Prin stăruinţa sa a fost creat şi un loc de lector pentru limba română, iar din iubirea pentru noi a dăruit biblioteca sa românească Institutului de Filologie Romanică al Universităţii din Padova, exprimându-şi dorinţa să fie menţinut acolo lectoratul de limbă română.

Delegaţiunea Academiei a şi intervenit pentru a-i împlini această dorinţă cu un scop aşa de frumos.

Prin toată activitatea sa, Ramiro Ortiz a fost un simbol al apropierii cât mai strânse între cele două popoare, în special pentru progresul lor cultural şi pentru afirmarea latinităţii.

Îndureraţi de moartea lui, să-i păstrăm amintirea şi să consacrăm câteva momente de reculege pentru cinstirea lui

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că d-l *Tagliavini*, membru corespondent al Academiei Române, a trimis spre publicare un memoriu despre Norbert Jokl, fost membru corespondent al Academiei Române.

– Se trimite la Secţiunea Literară.

www.digibuc.ro

D-l general R. ROSETTI aduce la cunoştinţă că d-l ing. *Chrissoveloni*, luând cunoştinţă că *Premiul Chrissoveloni*, majorat de D-sa în trecuta sesiune generală, reprezintă în lei stabilizaţi numai suma de 300 lei, depune o sumă de 500 lei, spre a se publica premiul la valoarea totală de 800 lei, făgăduind că va căuta să reconstituiască fondul premiului.

D-l D. GUSTI atrage atenţia asupra revistei „Căminul cultural", numărul din iulie 1947, în care se dă publicităţii un început de bibliografie a satului românesc, şi anume bibliografia despre sănătatea poporului, întocmită de d-l N.I.Oancea. Această bibliografie, care poate să ia proporţii de monumentalitate, va aduce un mare serviciu cercetărilor satului românesc.

D-l ION I. NISTOR zice:

În cursul vacanţelor de vară, Biblioteca Academiei a ţinut mai multe şedinte, la care s-au rezolvat chestiunile curente În timpul acesta s-a luat în primire biblioteca regretatului nostru membru onorar Hamangiu, cuprinzând una mie de volume şi broşuri, care urmează să fie catalogate. O altă mare donaţie de cărţi ne-a venit din partea doamnei Rebreanu, văduva fostului nostru coleg Rebreanu Generoasa donatoare a convenit ca să reţinem cărţile pe care nu le avem în Biblioteca Academiei, restul urmând a fi distribuit de donatoare altor biblioteci din ţară Din partea d-lui C. Iarca, am primit în dar lucrarea în două volume *Imperiului mongol*, de René Grosset, cu o adresă, pe care am onoare a o comunica plenului. Din partea comitetului pentru Premiul Nobel s-a primit raportul pe anul 1945, iar din partea d-lui Richard Meister, s-a primit volumul comemorativ al Academiei de Ştiinţe din Viena, cu ocazia centenarului 1847–1947. De la Sofia, s-a primit *Anuarul Universităţii din Sofia*, Facultatea Istorico-Filologică, care, printre altele, cuprinde şi un articol intitulat *Mircea şi Dobrogea*, după documentele principelui muntean, de Dimitrie Krandjalov.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Delegaţia, dând aplicare hotărârii provizorii a hotărârii luate în sesiunea generală extraordinară recentă, a stabilit salariile personalului nu după normele Statutului Funcţionarilor Publici, ci după cele ale Regulamentului Academiei în vigoare în 1938, care prevede pentru funcţionarii noştri salarii mai bune decât ale funcţionarilor publici. În acelaşi timp se vor lua măsuri pentru punerea la punct a Regulamentului Academiei, întocmindu-se un proiect, care va fi supus viitoarei sesiuni generale ordinare.

Totdeodată, Delegaţiunea studiază şi îmbunătăţirea situaţiei pensionarilor.

Rămâne însă deschisă problema găsirii mijloacelor pentru acoperirea atâtor sarcini. D-l Preşedinte face din nou apel la d-nii colegi în relaţii mai apropiate cu guvernul să intervină pentru plata subvenţiilor din partea statului. Roagă, de asemenea, pe colegii delegaţi în Consiliul Fundaţiei Elias să determine darea de avansuri asupra sumelor cuvenite Academiei din prelevări, rămase neîncasate de 4 ani de zile.

D-l dr. MIHAI CIUCĂ este de părere ca Academia să dea la lumină o broşură de lămurire a opiniei publice cu privire la situaţia ei financiară, broşură

www.digibuc.ro

care ar avea principala misiune de a spulbera credința greșită că Academia este o instituție bogată și că la această instituție s-ar face o proastă administrare.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU răspunde d-lui coleg Ciucă că cel puțin de 3 ani încoace dăm publicității în *Anale* rapoarte întocmite de d-l coleg Gh. Ionescu-Șișești despre bunurile noastre agricole și forestiere și despre administrarea lor. Însă nu se citesc.

D-l ION I NISTOR făgăduiește că în cercurile D-sale va interveni ca măsura tăierii subvențiilor unor instituțiuni publice de care se vorbește să nu lovească și Academia Română și Consiliul Național de Cercetări Științifice.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU are speranța că d-l coleg Tr. Săvulescu va apăra subvențiile Academiei în fața Comisiunii de redresare economică și a Consiliului de Miniștri De altfel, statul este obligat, prin legea organică a Academiei, să dea subvenții pentru întreținerea și funcționarea Bibliotecii Academiei, pentru faptul că această Bibliotecă face un serviciu public

---

9 *ȘEDINȚA DE LA 3 OCTOMVRIE 1947*

Președinția d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citește și se aprobă procesul-verbal al ședinței precedente.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoștința d-lor colegi că d-l coleg *Sadoveanu* este de câtava vreme bolnav. Propune și se aprobă să i se trimită o telegramă prin care se exprimă urările Academiei de grabnică însănătoșire.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, amintind de cererea ministrului Artelor că Academia să desemneze, prin completarea Comisiunii Monumentelor Istorice, un coleg filolog, cu cunoștințe de paleoslavă, această cerere a produs nedumerire, deoarece ea pornea din necunoștința exactă a textului legii respective, care are în vedere desemnarea unui istoric. Ministrul a revenit deci asupra primei adrese printr-o nouă adresă în care cererea se face conform legii. Este deci necesar să revenim și noi asupra numirii d-lui coleg Th Capidan, delegând în acea Comisiune un coleg din Secțiunea Istorică

Preotul N M. POPESCU este de părere că această însărcinare, deținută până acum de ani de zile de d-l Alexandru Lapedatu și de Sf. sa, este necesar să fie trecută altor colegi. D-sa propune să fie trecută d-lui coleg Ion I. Nistor, care are și o mare experiență în cunoașterea monumentelor noastre istorice.

D-l N. BĂNESCU crede că d-l coleg Lapedatu, care se află la această comisiune din tinerețe, ca fost secretar, fost director, fost membru și președinte al Comisiunii, să fie rugat să reprezinte mai departe Academia

www.digibuc.ro

D-l Secretar General AL LAPEDATU, unindu-se la părerea colegului preot N. M. Popescu, stăruie să se treacă d-lui *I. I. Nistor* această însărcinare, ca unuia care a condus Secţia Monumentelor Istorice din Bucovina.

– Se pune la vot propunerea preotului N. M. Popescu şi se votează, un vot fiind contra, al d-lui Nistor.

D-l DIMITRIE GUSTI prezintă lucrarea tipărită la New York, în 1946, *Cahiers d'histoire de la Révolution française*, revistă de istorie modernă şi contemporană, publicată de Societatea de Istorie a Revoluţiei Franceze, strămutată în timpul războiului din Franţa la New York, sub direcţia d-lui B. Mirkine-Guetzevich, membru corespondent al Academiei Române. Revista publică, sub titlul *Le dernier manuscrit d'Henri Focillon*, un proiect al marelui istoric de o lucrare care ar fi tratat despre democraţia franceză şi viitorul ei. Moartea lui Henri Focillon a împiedicat realizarea acestui studiu.

– Se vor exprima mulţumiri d-lui B. Mirkine-Guetzevich.

D-l ION I NISTOR aduce la cunoştinţă că printr-o donaţie am primit din biblioteca lui *Iosef Schiopul* 225 de opere tratând cea mai mare parte parte din istoria Transilvaniei şi Banatului

La sfârşitul lunii septemvrie, au fost depuse la Biblioteca Academiei imprimatele, fotografiile şi clişeele rămase de la răposatul publicist Iosif Schiopul, donate acestei biblioteci de către d-na Esca.

Donaţia cuprinde 225 opere, în 290 volume, câteva zeci de numere de publicaţiuni periodice desperecheate, zeci de clişee şi copii fotografice şi câteva clişee în zinc

Donaţia este preţioasă, deoarece cuprinde o serie de opere relative la Transilvania şi Ungaria, unele în limba maghiară şi germană, care lipseau până acum din Biblioteca noastră. Cu ocazia identificării fiecărei opere în comparaţie cu cele cuprinse în catalogul Bibliotecii Academiei Române, se va vedea care opere vor fi trecute în inventarul Bibliotecii ca noi şi care vor fi trecute ca dublete sau la stocul de imprimate de prisos, destinate pentru schimbul cu alte biblioteci sau pentru a fi dăruite.

Aceeaşi operaţie se va face şi pentru periodicele şi materialul fotografic şi zincografic donat.

D-l general R ROSETTI arată că în „Românul" din 12 iulie 1866, un domn, Urzeanca, informează că la înfiinţarea Academiei C. A. Rosetti ar fi difuzat o circulară pe care societatea românească era rugată să facă propuneri de membri în noua instituţie creată·

„Românul", 11, 12 iulie 1866.

E. Urzeanca, în urma apelului făcut de C. A. Rosetti pentru a i se recomanda bărbaţi cari să facă parte din Societatea Literară, recomandă pe: A. Treb Laurian, I. Eliade Rădulescu, I. C. Massim, G. M. Fontanin, M. Kogălniceanu, E. Hurmuzaki, N. Ionescu.

Idem, 14 iulie 1866·

www.digibuc.ro

Unul semnat C. Cr, recomandă pe dr. I. Circa, profesor de latină la Colegiul Sf. Sava.

Mon of. 14/26 iunie 1866·

D-l I Ghica se numeşte membru al Societăţii Literare Române, în locul d-lui A. D. Dimitrovitză, demisionat.

În altă ordine de idei, informează că în cunoscuta revistă de altădată *Mémorial diplomatique* s-au publicat documente foarte importante pentru istoriografia românească. Din această revistă, biblioteca noastră posedă colecţia pe anii 1864–1872 şi este păcat că nu posedăm şi restul D-sa face propuneri să descoperim prin bibliotecile particulare şi să achiziţionăm restul acestei reviste.

D-l I. PETROVICI prezintă în dar monumentala lucrare a lui Max Lenz, *Geschichte der Universitat Berlin*, în cinci volume, însoţind-o de următoarea expunere·

Opera istorică în 5 volume a lui Max Lenz, *Geschichte der Universität Berlin*, pe care am plăcerea s-o donez Academiei, este nu numai de o rară bogăţie şi de un pitoresc impresionant, dar mai prezintă avantajul că putem desprinde unele învăţături care depăşesc interesul limitat al epocii şi al ţării respective, contribuţiile de ordin psihologic, pedagogic şi social, preţioase pentru orice ţară care năzuieşte spre civilizaţie şi cultură Îmi voi permite să subliniez vreo câteva din ele chiar acum

Universitatea din Berlin s-a născut târziu, fiind cu peste o sută de ani mai tânără decât Academia prusiană. Ea a început să funcţioneze abia în 1814, când, după lungi controverse, a început să ia fiinţă, a înglobat o seamă de instituţii preexistente din Berlin, ca: Şcoala Superioară de Medicină, Observatorul Astronomic etc. Ministrul de Instrucţie din acel moment, Wilhelm v. Humboldt, se gândise chiar să încorporeze şi Academia, lucru la care a renunţat până la urmă, pentru o serie de considerente care alcătuiesc o contribuţie însemnată la diferenţierea principală a Academiei de o universitate – o primă problemă importantă Iată considerentele.

1. Universitatea atârnă şi trebuieşte să depindă de stat, sensibil mai mult decât Academia.

2. Universitatea difuzează ştiinţa, pe când Academia o creează.

3. Manifestările intelectuale din Universitate au caracter individual, pe când cele din Academie stau sub egida colectivităţii (mai precis aş spune că Academia, pe lângă lucrări individuale, garantate oarecum de colectivitatea academică, mai trebuie să producă şi lucrări propriu-zis colective, cum e la noi de pildă *Dicţionarul*).

O altă problemă de actualitate şi astăzi, care se desprinde din paginile acelei cărţi, este următoarea.

La recrutarea profesorilor de Universitate, care sistem e preferabil să fie desemnaţi de universităţile însele sau aleşi de minister?

Eu personal mi-am arătat preferinţele, pe care mi le-am şi întrupat cândva într-o lege organică, în parte şi astăzi în vigoare.

Trebuie să spun totuşi că din istoricul Universităţii din Berlin nu se poate ajunge la nici o concluzie precisă. Au fost cazuri în care puterea executivă a fost

www.digibuc.ro

mai clarvăzătoare decât consiliul profesoral, cum s-a întâmplat la numirea filosofului Hegel, poate cea mai mare glorie didactică a Facultăţii Filosofice din Berlin, când consiliul a fost potrivnic şi ministrul l-a impus peste capul Universităţii.

În alte cazuri însă, cum a fost cu filosofii Lotze şi K. Fischer, aci Consiliul a apreciat just propunând chemarea lor, iar vina rămâne a ministerului care s-a împotrivit, având putere legală s-o facă

În esenţă am putea conchide, din exemplele citate, că soluţia cea bună nu e arătată de un sistem sau de altul, ci de calitatea oamenilor chemaţi să hotărască Se dovedeşte încă o dată că progresele nu se realizează atât prin „schimbarea sistemelor", ci prin perfecţionarea sufletului omenesc.

În sfârşit, din această operă istorică am putea, cred, obţine şi unele indicaţii într-o chestiune care ne interesează ca români: formaţia filosofică a lui Titu Maiorescu.Viitorul critic şi îndrumător al culturii noastre naţionale a urmat, ca student, filosofia, la Berlin, între anii 1858–59 După un an, a vrut să-şi treacă doctoratul, simţindu-se pregătit să o facă, dar Universitatea berlineză n-a voit să admită, aşa că tânărul român s-a strămutat la Giessen, unde s-a îngăduit aceasta, după care şi-a susţinut, fără zăbavă, examenul cu teza *De philosophia Herberti* Am impresia că prelegerile pe care le audiase la Berlin n-au avut asupra lui cine ştie ce influenţă Secţia filosofică a Universităţii din Berlin, după moartea lui Hegel, decăzuse ca puteri didactice. Opera, pe care am avut onoarea s-o dăruiesc Academiei şi care-mi sugerează aceste observaţiuni, vorbeşte de un *Niedergang der Philosophic*, care s-a prelungit vreo trei decenii. Cel mai de seamă profesor din epoca de student a lui Maiorescu a fost Ad Trendelenburg, autorul unei lucrări de logică, preţuită pe vremuri, *Logische Untersuchungen*, pe care Maiorescu o va cita la bibliografie, în manualul său de logică, fără a o folosi din cale-afară (incomparabil mai mult este utilizat tratatul herbartianului Drobisch, *Neue Darstellung der Logik*).

Esteticianul hegelian Karl Nerder, profesor extraordinar la Berlin, îl va fi iniţiat probabil în estetica lui Hegel, care va intra ca factor important în componenţa *Criticilor* lui Maiorescu.

În orice caz, pentru teza de doctorat şi pentru broşura sa, publicată ceva mai târziu, *Einiges philosophische in gemeinfasslicher Form*, cursurile de la Berlin n-au putut să-i dea nici o sugestie şi nici un fel de material. De aci vom conchide că primele lucrări filosofice ale lui Maiorescu – acele indicate mai sus – au avut ca bază învătământul filosofic de liceu, de la „Theresianum" din Viena, mai ales că în şcolile austriace filosofia herbartiană, absentă pe atuncea la Berlin, era oarecum filosofie oficială (graţie herbartianului Exner, ajuns ministru al Instrucţiei în Austria)

Mai urmează de aci că ceea ce am susţinut întotdeauna – fiind combătut de mulţi alţii – că mintea elevului de liceu nu e prea crudă pentru a-şi asimila noţiuni filosofice abstracte, mai ales că tocmai la vârsta aceea există o pasiune speculativă puternică, se confirmă prin cazul lui T. Maiorescu.

www.digibuc.ro

Fireşte, ar putea să se obiecteze că aci e vorba de un caz excepţional şi nu toţi elevii de liceu se găsesc la acelaşi nivel de pătrundere. Atâta numai că liceele sunt şcoli de selecţiune, aşa că programele trebuiesc făcute mai puţin în vederea celor nevolnici, cât pentru promovarea capetelor de elită.

D-l N VASILESCU-KARPEN arată că la Paris îşi are sediul un comitet internaţional de măsuri şi greutăţi, în care sunt cooptati ca membri personalităţi ştiinţifice din toată lumea. De curând colegul nostru corespondent d-l ing. *C. Budeanu* a fost ales prin vot în Consiliul Consultativ de Electricitate al acestui comitet internaţional.

– D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU felicită pe d-l inginer Budeanu pentru alegerea sa în menţionatul comitet.

D-l Secretar General AL LAPEDATU atrage atenţia asupra memoriului d-lui coleg D. Gusti, *Un an de activitate în afară de ţară – Crearea Institutului Social al Naţiunilor*, comunicare făcută în şedinţa noastră publică de la 11 iulie 1947.

D-sa prezintă şi numerele 9 şi 10 din *Bulletin de la Section Scientifique*, arătând în amănunt contribuţiile care alcătuiesc aceste două numere de *Bulletin*.

---

10. *ŞEDINŢA DE LA 8 OCTOMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesele-verbale ale şedinţelor de la 19 septemvrie şi 3 octomvrie a.c.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că de la d-l *Tr Ionescu-Nişcov*, lector la Universitatea Carolina din Praga, s-a primit broşura *Muncitorul român printre agricultorii cehi*, alcătuită de D-sa în colaborare cu inginerul ceh Jindrich Prokš, pentru lucrătorii agricoli din România aduşi la muncă în Cehoslovacia.

D-sa prezintă apoi a treia publicaţie, apărută în colecţia Institutului Francez de Înalte Studii din România, *Les œuvres représentatives des lettres etrangères*, anume traducerea făcută în limba franceză de d-l Yves Auger a *Amintirilor din copilărie*, a lui Ion Creangă, primele două opere traduse fiind *Hanul Ancuţei*, de colegul Sadoveanu şi *Teatru*, de Caragiale

D-l TH. CAPIDAN observă că traducerea d-lui Yves Auger este atât de corespunzătoare textului românesc şi atât de bogată în expresii franţuzeşti adecvate provincialismelor scriitorului moldovean, încât un român, oricât de cunoscător al limbii franceze, adesea nu poate înţelege textul. De altfel, d-l Yves Auger a fost nevoit a adăuga traducerii o sumă de note pentru a face inteligibil textul.

www.digibuc.ro

D-l Secretar General AL. LAPEDATU atrage atenţia asupra *Revistei Arhivelor*, care apare cu o uimitoare regularitate prin râvna conducătorului ei, d-l Aurelian Sacerdoţeanu. Este numărul pe anul trecut, 1946, în care, pe lângă contribuţii ale d-lui Sacerdoţeanu, Teodor Bălan şi alţii, se remarcă studiul colegului nostru corespondent d-l Ştefan Meteş, *Cercetări şi sentinţe judecătoreşti privitoare la românii din ţinutul Cetăţii de Piatră (Chioara) în sec al XVII-lea – 1661*

D-l DIMITRIE GUSTI înfăţişează două dosare primite de la New York de la d-na *Eufrosina Dvoicencu*. În primul dosar, după o autobiografie a acestei d-ne, care este doctoră în litere şi filosofie a Universităţii din Bucureşti, se află o înştiinţare că în 1949 se va sărbători a 150-a aniversare a naşterii poetului rus A Puşchin care, se ştie, a avut întinse relaţii cu boierii moldoveni. D-na Dvoicencu doreşte să publice, cu ocazia acestei aniversări, sub auspiciile Academiei Române, o lucrare omagială cu privire la şederea lui Puşchin în Basarabia.

În aceleaşi note ale sale, d-na Dvoicencu mai arată că lucrează în continuare la o monografie a familiei Hasdeu.

În celălalt dosar găsim o notă a d-nei Dvoicenco despre comemorarea profesorului Nicolae Iorga, care a avut loc, din iniţiativa acestei foste eleve a neuitatului coleg, în ziua de 22 martie 1942, în sala bisericii române Sf. Dumitru din New York.

La această solemnitate au luat parte oameni de ştiinţă francezi din alte ţări aflaţi acolo în exil, precum şi personalităţi culturale americane. După serviciul religios, oficiat de preotul V. Haţiegan, solemnitatea s-a desfăşurat sub preşedinţia profesorului Henri Grégoire, care, după citirea notei d-nei Dvoicenco despre împrejurările morţii prof. Nicolae Iorga, a dat citire scrisorii lui Henri Focillon, pe care d-na Dvoicenco ne-a trimis-o în copie fotografică. Au mai vorbit d-nii Oskar Halecki, istoric polonez, şi B. Mirkine-Guetzevitch, membru corespondent al Academiei Române

– Documentele prezentate se primesc cu vii mulţumiri, cele privitoare la neuitatul coleg Nicolae Iorga se vor păstra pentru sala Iorga. Cele privitoare la comemorarea lui Puşchin se încredinţează Secţiunii Literare pentru a aviza asupra propunerii d-nei Dvoicenco.

D-l ION I. NISTOR zice:

În pachetele cu hârtii diverse s-au găsit:

1. Protocolul şedinţei de deschidere a Societăţii Literare Române de la 6/18 august 1867 (originalul cu semnăturile originale ale membrilor).

2. Copie fotografică după un document original de la împăratul Rudolf al II-lea, din 11 februarie 1600, prin care împărăţia lua pe Mihai Viteazul şi Ţara Românească sub deosebita sa protecţie, asigurându-l de tot sprijinul său.

3 D-l prof. *V. Grecu* donează Bibliotecii Academiei istoria Universităţii din Viena în primii ani ai existenţei ei, volum apărut la Viena în 1865

4. D-l *C. Karadja* dăruieşte trei broşurele care tratează condiţiile de împrumut între bibliotecile din Germania.

5. D-l Const. C. Giurescu prezintă *Relaţiile economice dintre români şi ruşi până la Regulamentul Organic*, în 53 pag., cu o hartă, Bucureşti, 1947.

www.digibuc.ro

– Se ia act cu mulţumire pentru donaţii.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI comunică următorul proces-verbal, încheiat în Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa sa de la 26 septemvrie a c.:

1 S-au examinat referatele d-lor Constantin Popovici şi Oct. Onicescu asupra lucrărilor d-lor Adolf Schuman şi ing. Chiţulescu despre *Teorema lui Fermat.*

Secţia hotărăşte să se comunice d-lor Schuman şi Chiţulescu că lucrările nu se pot publica şi că Academia le ţine la dispoziţie manuscrisele.

2. S-a luat cunoştinţă de scrisoarea d-lui dr. Stromminger privitoare la lucrarea sa propusă la *Premiul Oroveanu.* S-a hotărât să se răspundă d-lui Stromminger, comunicându-i raportul asupra lucrării sale.

3. S-a luat cunoştinţă de scrisoarea d-lui Juan Manuel Planas din Habana şi de memoriul său privind propunerea pentru evitarea accidentelor de aviaţie

S-a decis să se ceară avizul d-lui Vâlcovici, membru corespondent al Academiei Române, asupra acestui memoriu

4. S-a luat cunoştinţă de scrisoarea d-lui Corneliu Ionescu, prin care revine la cererea de a se examina lucrarea sa referitoare la viteza limită a luminii. Această lucrare a fost repartizată, spre aviz, d-lui Horia Hulubei. Se va interveni la d-l Horia Hulubei ca să trimită avizul.

5. Se ia cunoştinţă de numirea d-lui Paul Bourgeois ca director al Observatorului Astronomic al Belgiei.

6. Se ia cunoştinţă de cererea Staţiunii experimentale agricole a Universităţii din Hawai, prin care cere schimb de publicaţii din domeniul ştiinţelor agricole. S-a decis ca cererea să fie îndreptată la Institutul de Cercetări Agronomice, care poate să organizeze acest schimb.

7 Se ia cunoştinţă de scrisoarea Asociaţiei Internaţionale de Oceanografie Fizică către secretarii comitetelor naţionale de geodezie şi geofizică, prin care se cer contribuţiuni ştiinţifice.

Scrisoarea se va comunica pentru aviz şi propuneri d-lui Sabba Ştefănescu, membru corespondent al Academiei Române

8. Se ia cunoştinţă de referatul d-lui Sabba Ştefănescu privitor la lucrarea d-lui Dumitru Rusu. S-a decis a se comunica d-lui Rusu că lucrarea nu se poate publica I se restituie manuscrisul.

În altă ordine de idei, d-l Şişeşti prezintă încă două tratate apărute în colecţia pe care o publică un comitet din Institutul de Cercetări Agronomice, şi anume:

a) *Fitotehnica,* de d-l prof. N Săulescu.

b) *Agrotehnica*, ediţia a II-a, de d-l Gh. Ionescu-Şişeşti.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că d-l ing. Furnică-Minovici doreşte să deschidă pentru public casa sa, ca muzeu, care, cum se ştie, este dăruită Academiei. D-l Minovici cere asentimentul Academiei pentru a fixa programul solemnităţii inaugurării.

D-l D. GUSTI este de părere să facem rezerva asupra titulaturii de muzeu sub firma Academiei Române, întrucât obiectele şi mobila ce se expun în casa d-lui

www.digibuc.ro

Minovici sunt de un cuprins foarte variat. Încă de la primirea donațiunii ne-am declarat contra caracterului de muzeu ce d-l Minovici a dorit să dea casei sale şi Academia n-a primit condiția de a se întemeia acolo un muzeu.

D-l arh. PETRE ANTONESCU se uneşte la părerea d-lui D. Gusti, opinând că se poate accepta ca să fie o casă de colecțiuni de artă în orice caz nu muzeu.

D-l ION I. NISTOR este de asemenea de părere că obiectele în discuțiune nu sunt toate de muzeu. Cel mult s-ar putea intitula această casă o Casă de colecțiune de artă.

În altă ordine de idei arată că ieri a primit 54 icoane şi tablouri repartizate de Parchet Academiei din averea confiscată a fostului mareşal Ion Antonescu.

Aceste obiecte ni se predau în păstrare efectivă. D-sa arată că va lua măsuri să fie depuse în depozitul Bibliotecii, în păstrare, în orice caz să nu fie expuse, deoarece ele nu constituie o proprietate a noastră.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU reia chestiunea muzeului ing. Minovici, cerând să se ia o deciziune, deoarece d-l ing. Minovici doreşte să-l deschidă ca muzeu sub titulatura Academiei Române

D-l N. BĂNESCU e de părere să rămânem la condițiile în care a fost acceptată donațiunea, condiții în care n-a fost vorba de muzeu.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că această casă, prin construcția, aşezarea şi obiectele din interior, deşteaptă interes pentru public. De aceea donatorul vrea s-o lase deschisă o dată pe săptămână pentru marele public, care vine să vadă casa-muzeu alăturată a d-rului Minovici D-l inginer Furnică-Minovici vrea s-o deschidă printr-o festivitate şi noi nu-i puteam refuza aceasta; din contra este frumos şi necesar să participăm la solemnitatea inaugurării

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, se alătură la părerea d-lui Secretar General mai ales că ideea de muzeu este foarte felurită. Tot ceea ce-i putem pretinde, este să nu expună lucruri false

După o discuție la care mai iau parte d-l general *R. Rosetti, N Bănescu* şi *D. Gusti*, se decide a se amâna deciziile de luat în şedința viitoare, când se va cerceta opinia publică

---

11. *ŞEDINȚA PUBLICĂ*
DIN 17 OCTOMVRIE 1947

Preşedinia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l ION I NISTOR face o comunicare despre *Originile Principatului Transilvaniei.*

www.digibuc.ro

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU mulțumește d-lui coleg Nistor pentru comunicarea D-sale, care aruncă lumini noi asupra unei epoci cunoscute.

Ședința publică se ridică și se continuă lucrările în ședință intimă
Se citește și se aprobă procesul-verbal al ședinței precedente

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice.

Domnilor colegi,

Am trista datorie de a vă aduce la cunoștință că în aceste momente chiar se coboară în pământ, pentru odihna de veci la un modest cimitir de la periferia capitalei, rămășițele pământești ale unuia din cei mai merituoși și devotați foști funcționari ai Academiei Române, *Iuliu Tuducescu* care, vreme de 35 de ani, a deținut postul de paleograf și conducător al Secțiunii de documente și manuscrise a Bibliotecii noastre.

Fiu de învățător din Lipova Banatului, binecunoscut și apreciat la timpul său ca autor de manuale didactice și de cărți poporane, Iuliu Tuducescu a venit, ca atâția alți tineri de peste Carpați, pentru studiile universitare la București. Intrat într-o mică slujbă la Arhivele Statului, el s-a devotat și specializat, cu mare pricepere și pasiune, lecturii scrierii vechi românești, devenind, în scurtă vreme, un eminent paleograf al generației sale, când scrierea chirilică cea mai dificilă, ca și semnăturile cele mai încurcate de pe vechile noastre documente nu mai aveau pentru dânsul nici o taină.

Chemat în serviciul Bibliotecii Academiei la Secțiunea manuscriselor, după moartea lui Auxentiu Petruțiu, un alt eminent paleograf, originar tot de peste munți și pentru care, la moartea lui, Ioan Bianu a încrestat emoționante cuvinte de elogiu, Iuliu Tuducescu și-a îndeplinit acest serviciu cu o punctualitate și conștiinciozitate cum rar se mai întâlnesc azi Priceperea și râvna, acuratețea și siguranța cu care a inventariat, rezumat și catalogat trei decenii și jumătate, mii și mii de documente, sute și sute de manuscrise vechi românești, slavonești și grecești, sunt și trebuie să fie pildă pentru cei chemați să continue această grea, dar necesară lucrare, fără de care cercetările asupra trecutului nostru ar fi foarte anevoioase

Pentru această anonimă și nerăsplătită muncă, cum și pentru devotamentul cu care a fost făcută, se cuvine să înregistrăm, cu pietate și recunoștință, în *Analele* instituțiunii noastre memoria lui Iuliu Tuducescu.

În altă ordine de idei, d-l Secretar General comunică următoarea scrisoare de mulțumire din partea d-lui *Leo Spitzer*, pentru alegerea sa ca membru corespondent al Academiei Române la Secțiunea Literară:

Messieurs de l'Académie Roumaine,

Je suis infiniment touché par l'honneur qui vont de m'échoir de votre part, d'autant plus que je ne suis pas, à proprement parler, un *rou*manisant, mais vous avez voulu distinguer en moi un romanisant et la perte d'une lettre ne suscite en vous aucun remords. Je vous sais gré de cette attitude: de plus en plus le chauvinisme scientifique tend à s'introduire dans nos milieux, vous avez résister à cette tendance!

www.digibuc.ro

Permettez-moi de vous dire combien j'apprecie les travaux de votre glorieuse institution et combien je serais heureux si je pouvais lui rendre service sans les Etats-Unis. La solidarité des savants de tous les pays doit durer, si non la science périvait!

Agréez, Messieurs, l'assurence de ma haute considération,

Votre dévoué, *Leo Spitzer*.

D-l Secretar General aduce la cunoştinţă că d-l inginer *Ramiro Gabrielescu*, donator în trecuta sesiune generală a unei sume de 20 000 000 lei vechi pentru instituirea a două premii de câte 10 000 000 lei, revizuindu-şi donaţia în lei stabilizaţi, a depus o sumă de 20 000 lei, pentru a se publica cele două premii, fiecare de câte 10 000 lei

– Se ia act cu mulţumire.

La ordinea zilei fiind chestiunea dacă, conform actului de donaţie, d-l inginer *Furnică-Minovici* are dreptul să intituleze casa sa de „muzeu" şi să-l deschidă cu acest titlu sub numele Academiei Române, d-l Secretar General comunică textul actului de donaţie, după care titulatura imobilului donat este „Academia Română – Muzeul Inginer Furnică-Minovici". Aşadar, d-l ing. Minovici are drept a deschide muzeul în aceste condiţiuni D-sa îl va inaugura joi, 23 octomvrie curent, la ora 11 a m Printre participanţii la solemnitatea inaugurării va figura şi d-l prim-ministru, dr. Petru Groza

D-l general R ROSETTI zice:

La sesiunea generală ordinară din anul acesta, Academia mi-a făcut cinstea de a mă alege în comisiunea menită să pregătească modificarea Statutelor şi a unor regulamente, iar comisiunea mi-a cerut să îndeplinesc funcţia de secretar

Am întocmit lucrările cu care am fost însărcinat, dar, cu toate intervenţiile mele, comisiunea nu a fost întrunită spre a le discuta şi am căpătat convingerea că preşedintele nostru, deşi lucru curios, este acela ce a propus această lucrare, nu vrea ca comisiunea să lucreze.

Am fost militar, am rămas cu concepţia militară că orice consemn trebuie executat fără şovăire şi aşa cum a fost primit că este un punct de onoare de a duce la îndeplinire orice însărcinare şi de a urma linia dreaptă.

Dată fiind această contradicţie de concepţie, nu mai pot lua parte la lucrările comisiunii. Voi justifica această abţinere în faţa primei sesiuni generale ordinare extraordinare, singura îndrituită a-mi primi demisiunea.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU este foarte surprins de învinuirea că D-sa n-ar vrea să lucreze în Comisia pentru modificarea Statutelor şi Regulamentelor. D-sa a dispus să fie convocată Comisia pentru ziua de 13 octomvrie, la ora 10 a.m., dar în urmă a fixat ora 5 p.m., pentru a putea participa şi d-l Tr. Săvulescu, care, după câte i s-a spus, lipsea din capitală. S-a întâmplat însă ca D-sa să fie bolnav. Fiindcă ţinea să nu lipsească de la şedinţă, după vacanţă, a comunicat d-lui director al Cancelariei să înştiinţeze pe domnii membri ca şedinţa să fie amânată pentru lunea viitoare, 20 octomvrie Şi această comunicare a dispus

www.digibuc.ro

să fie făcută încă de duminică, 12 octomvrie dimineaţa, pentru a nu se deranja colegii la 13 octomvrie. Este, dar, cu desăvârşire nedrept să i se aducă o asemenea învinuire, mai ales că şi D-sa a propus formarea acestei comisiuni.

Ţine să se ştie că totdeauna a avut cea mai riguroasă concepţie întru îndeplinirea datoriilor, concepţie întărită într-o profesie tot aşa de distinsă ca aceea de care a vorbit d-l general Rosetti, aceea de magistrat.

Are deci tot dreptul să fie foarte surprins de grava învinuire adusă şi regretă mult că d-l general Rosetti n-a cercetat cauza amânării acelei şedinţe.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă că printre pachetele cu documente care se desfac pentru a li se înregistra cuprinsul s-a descoperit decretul regal de la 11 aprilie 1901, în original, semnat de regele Carol I şi de miniştrii ţării, prin care Biblioteca Centrală a Statului este cedată Academiei Române D-sa prezintă acest document.

---

12 ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 24 OCTOMVRIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l dr. C I PARHON face o comunicare comemorativă despre *Viaţa şi opera d-rului Victor Babeş*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că trebuie să fim recunoscători colegului nostru d-l dr. *C. I. Parhon*, pentru reamintirea vieţii şi operei unui mare cercetător român. D-sa ne-a împrospătat cunoştinţele despre nenumăratele şi importantele contribuţiuni ale d-rului Victor Babeş, care au ridicat neamul românesc în faţa ştiinţei mondiale. D-rul Victor Babeş a fost un membru devotat al Academiei Române, căci, deşi absorbit de preocupările sale ştiinţifice, el era mereu prezent la lucrările instituţiunii noastre, de fiinţa căreia era strâns legat sufleteşte D-l coleg dr. C. I. Parhon ne dă acum un nou prilej de a ne exprima admiraţia noastră faţă de valoarea operei ştiinţifice a d-rului Babeş şi de a ne arăta mândri că printre membrii Academiei Române s-a aflat şi această mare figură culturală şi ştiinţifică a neamului românesc şi a umanităţii

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU comunică spre a se nota în *Analele* Academiei Române că ieri, joi, 23 octomvrie curent, la ora 11, a avut loc solemnitatea deschiderii Muzeului ing. Furnică-Minovici sub auspiciile şi sub numele Academiei Române, în localul propriu de la Băneasa. Acest imobil, cu toate obiectele de artă cuprinse şi expuse într-însul, a fost, precum se ştie, donat

www.digibuc.ro

Academiei Române. De aceea solemnitatea deschiderii Muzeului s-a făcut sub auspiciile acestei instituții. La solemnitate au luat parte d-l președinte al Consiliului de Miniștri, dr. Petru Groza, d-l Ion Pas, ministrul Artelor, și numeroși membri ai Academiei Române.

D-l Președinte Andrei Rădulescu a deschis solemnitatea cu o cuvântare, pe care a rostit-o și al cărui text îl depune:

Domnule prim-ministru,

Domnule ministru,

Doamnelor și domnilor,

Academia Română, după legea sa organică, are drept scop cultura limbei și a istoriei naționale, a literelor, a științelor și a frumoaselor arte.

Întru îndeplinirea acestui scop, Academia, în trecutul ei de peste 80 de ani, a îmbrățișat și a încurajat felurite forme de cultură. Între altele, a năzuit de multă vreme să creeze un muzeu al culturii românești pentru care au fost întocmite și planurile respective, dar lipsa mijloacelor bănești, de care suferă în ultimul deceniu și mai ales în acești ani, a împiedicat realizarea. Are însă adunate, în cea mai mare parte prin donații, numeroase opere și obiecte care vor împodobi muzeul și pe care le păzește cu sfințenie în speranța că vor sosi cât mai curând zile prielnice pentru înfăptuirea acestui monument așa de necesar neamului.

Până atunci, afară de atâtea alte manifestări și de acest fel, în special prin expoziții, instituția noastră, datorită unui suflet ales, care i-a făcut o prețioasă danie în memoria fiului iubit, a izbutit să clădească și să organizeze Fundația Dalles, a cărei însemnătate este una recunoscută și spre care se îndreaptă, cu produsele gândirii și talentului lor, atâți fruntași ai culturii.

Generozitatea d-lui inginer Furnica-Minovici ne-a dat prilejul să mergem mai departe pe acest drum și să deschidem astăzi un nou așezământ în această minunată parte a capitalei.

Însuflețit de înalte sentimente, d-l Minovici a dăruit Academiei frumoasa casă, în care ne aflăm, cu terenul înconjurător și toate lucrurile trecute într-un inventar, toate fiind fructul muncii, economiei și preocupărilor sale de ani de zile.

Dorința i-a fost ca dania să servească drept muzeu de artă veche aplicată pentru propășirea culturii și civilizației în slujba colectivității. De asemenea, va putea fi folosită când Academia ar dori să facă o recepție cu ocazia vizitei unor academicieni, savanți străini sau să facă vreo solemnitate.

Deși am fost dintre cei dintâi căruia i-a încredințat hotărâta sa dorință și m-am străduit să-i fie satisfăcută, totuși, față de greutățile ce străbatem, credeam că realizarea va întârzia

Donatorul, al cărui suflet era muncit de ideea de a-și vedea înfăptuite gândurile cu un minut mai devreme, a reușit, cu multe sacrificii, să aranjeze ceea ce este aci expus și să ne înfățișeze, chiar de acum, un muzeu care de la început prezintă destul interes și va fi de un deosebit folos obștesc.

Prin această înfăptuire, sub conducerea sa, așa cum se prevede în actul de donație, donatorul va putea cunoaște greutățile, imperfecțiunile și, în genere,

www.digibuc.ro

dezvoltarea operei sale – de aici vor veni îndreptările necesare –, dar va avea şi bucuria de a vedea că ostenelile şi jertfa sa n-au fost zadarnice şi că reprezintă o revărsare de nobile sentimente pentru semeni şi pentru propăşirea noastră culturală.

Vă mulţumim, domnule prim-ministru, domnule ministru, doamnelor şi domnilor pentru că aţi onorat cu prezenţa dv această solemnitate şi sperăm că veţi duce de aci foarte bune impresiuni.

Mult stimate domnule donator,

În numele Academiei şi, desigur, tălmăcesc şi gândurile tuturor de faţă, vă exprimăm din nou cele mai sincere şi călduroase mulţumiri nu numai pentru ceea ce aţi dăruit, ci şi pentru că aţi ţinut să deschidem de acum acest încântător loc, luându-vă atâtea sarcini. Sunt fapte care nu se întâlnesc decât foarte rar şi care pun în lumină sentimentele de care vă este plin sufletul

Fiţi sigur că Academia Română va păstra cu deosebită grijă dania dv şi se va sili s-o facă tot mai de folos pentru cultura românească.

Au luat apoi cuvântul d-nii prim-ministru dr *Petru Groza* şi ministrul Artelor, d-l *Ion Pas*. A răspuns d-l ing. *Furnică-Minovici*

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte atrage atenţiunea asupra unei foarte importante lucrări întocmite de un fost elev al d-lui coleg S. Mehedinţi, d-l Werner Kunding-Steiner, lucrarea fiind intitulată *Nord-Dobroudcha*. Ea are o prefaţă de d-l Eug. Pittard şi este apărută la Zürich, în 1946. Din scrisoarea cu care ne trimite lucrarea, se vede că autorul şi-a epuizat toate fondurile în această lucrare, pentru alcătuirea căreia a depus mare devotament. El se adresează Academiei să-i acorde o sumă, în schimbul unui număr de exemplare, ceea ce, în lipsa totală de fonduri în care ne aflăm, nu putem face. Vom interveni însă la d-l preşedinte al Consiliului de Miniştri şi la Ministerul Informaţiilor, pentru cumpărarea unui cât mai mare număr de exemplare, spre a le răspândi în străinătate, lucrarea constituind, prin conţinutul şi îngrijita ei prezentare, un bun mijloc de propagandă românească.

D-l ION I. NISTOR zice:

De la d-l profesor *Victor Buescu*, lector de limbă română la Universitatea din Lisabona, s-au primit în dar următoarele cărţi conţinând scrieri traduse în portugheză din autori români

1. Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*;
2. Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraţilor*;
3. Cezar Petrescu, *Simfonia fantastică*,
4. Panait Istrati, *Ciulinii Bărăganului*;
5. Fernando V. Peixoto da Fonseca, *Método prático di língua romena*;
6. *Contos Romenos*, antologie de nuvele traduse în limba portugheză de d-l V. Buescu, din următorii scriitori: N. Gane, Barbu Delavrancea, Ion Slavici, Ion Luca Caragiale, Jean Bart, Gib I. Mihăescu, I Al. Brătescu-Voineşti, M. Sadoveanu, L. Rebreanu, Cezar Petrescu, Ionel Teodoreanu;
7. *Novos Contos Romenos*, o a doua antologie cu traduceri din: Ion Creangă, I L. Caragiale, I. Al. Brătescu-Voineşti, I. A. Bassarabescu, G. Brăescu, D. D.

www.digibuc.ro

Pătrăşcanu, Al. Cazaban, Emil Gârleanu, Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, Ion Minulescu, Panait Istrati, Liviu Rebreanu, Victor Eftimiu, Adrian Maniu, Cezar Petrescu, Pavel Dan, Eusebiu Camilar.

Donaţia ne-a fost prezentată prin grija d-lui prof. *D. Pippidi*, de la Universitatea din Bucureşti.

D-l D. GUSTI, ca un omagiu adus d-rului Victor Babeş, prezintă în dar un manuscris al d-rului Babeş despre *Pelagră*, ce urma să fie publicat de Institutul Social Român. Din cele trei capitole ale manuscrisului se desprind luminos toate însuşirile morale şi cele de cercetător, precum şi calda iubire de neam, care au făcut din d-rul Babeş un ales fiu al naţiei româneşti.

D-l general R. ROSETTI informează că Elena Catargi, nepoata lui Vasile Alecsandri, se plânge că Ocolul Agricol din Mirceşti şi-a instalat serviciile în casa ce a fost locuită de Alecsandri, necruţând nici biroul în care a gândit şi scris poetul.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că, încă din timpul vieţii Paulinei Alecsandri, s-a cedat Ocolului Agricol Mirceşti dreptul de a folosi unele încăperi, cu obligaţia de a îngriji casele şi parcul proprietăţii. Nu are cunoştinţă că şeful Ocolului şi-ar fi instalat serviciile sale în chiar biroul poetului. Se vor lua măsuri mai ales că, din alte puncte de vedere, este necesar ca actualul şef de ocol să fie reclamat Camerei Agricole din Roman.

D-l ION I. NISTOR mulţumeşte d-lui coleg D. Gusti că manuscrisul autograf al d-rului V. Babeş îmbogăţeşte colecţia de manuscrise ale membrilor Academiei din biblioteca noastră. Este de dorit ca domnii colegi să caute a spori cât mai mult cu putinţă această colecţie cu manuscrisele D-lor lor, chiar cu acelea ce au fost tipărite, spre a fi păstrate şi folosite pentru cunoaşterea personalităţii autorilor.

D-l dr. C. I. PARHON este de acord cu d-l coleg I. I. Nistor pentru că, în adevăr, nu este vorba de lucrarea în sine, ci de autograful în sine. Grafologia are o importanţă deosebită, deoarece scrisul este o mărturie despre constituţia personalităţii scriitorului. Ea formează chiar, cum se ştie, un capitol al studiului constituţiei, servind ca atare într-un grad nebănuit istoriei. Căci în scris rămâne pentru veşnicie gestul obiectiv care fixează personalitatea şi dă putinţa de studiu a acestei personalităţi Spre a da un singur exemplu de ce lumini poate aduce grafologia, din scrisul lui Eminescu, care se constata ascendent, cu trăsăturile-i ce urcă, tragem concluzia, contrară celei curente în istoria noastră literară, că poetul era un optimist

Mai mult, s-ar putea întregi studiul personalităţii colegilor noştri cu măsurători ale constituţiei lor.

D-l general R. ROSETTI, în aceeaşi ordine de idei, e de părere să continuăm a ne mări mica colecţie de plăci fonografice cu vorbirile membrilor Academiei Române. Avem câteva, printre care aceea a lui Nicolae Titulescu şi a lui Nicolae Iorga Cu puţină cheltuială s-ar putea înregistra pe plăci şi vorbirea altor colegi.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU face apel la domnii colegi să-şi completeze datele biografice şi bibliografice pentru arhiva personală a fiecăruia

www.digibuc.ro

D-l I. E. TOROUŢIU, membru corespondent, arată importanţa păstrării corespondenţei particulare, care la un moment dat încetează de a mai fi documente personale, şi stăruie pe lângă domnii membri ai Academiei Române să o predea Academiei.

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce la cunoştinţă propunerea pe care d-l coleg D. Pompeiu a făcut-o Secţiunii Ştiinţifice, ca una din bursele Academiei, pentru perfecţionarea tehnică, să se acorde onorific tânărului inginer Emil Dumitrescu, diplomat al Şcoalei Politehnice din Bucureşti în chimia industrială. Bursierul dispune de mijloace de întreţinere în Paris. Ţine însă a mai avea înlesnirile de bursier. D-l D. Pompeiu a recomandat Secţiunii pe tânăr ca un element serios, muncitor şi doritor de progres. Secţiunea şi-a însuşit propunerea, asupra căreia d-l Traian Săvulescu cere Academiei să se pronunţe.

– După o discuţie la care iau parte d-nii *Ion I. Nistor, Dim. Pompeiu, N. Vasilescu-Karpen* şi *Andrei Rădulescu*, se decide a se da inginerului Emil Dumitrescu o misiune ştiinţifică din partea Academiei Române în Franţa, pentru specializare teoretică şi practică în domeniul chimiei industriale.

D-l VICTOR SLĂVESCU face îndoita întrebare dacă Academia Română va face o lucrare comemorativă cu ocazia împlinirii la anul a unui veac de la Revoluţia din 1848 şi dacă Academia a primit vreo sumă de la Fundaţia Elias în contul prelevărilor Academiei neachitate din trecut.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU răspunde d-lui coleg Victor Slăvescu la prima chestiune că, până la mai 1948, cele şase volume de *Documente privitoare la Revoluţia românilor din Transilvania* vor fi gata, arătând stadiul actual al acestei tipărituri ce este însoţită de o expunere istorică asupra Revoluţiei din 1848, din două volume, făcută de d-l coleg Silviu Dragomir.

În altă parte, Secţiunea Istorică îşi luase angajamentul să pregătească un volum de corespondenţă inedită a oamenilor din 1848, ce urmează să se tipărească sub îngrijirea d-lui Conservator Ion Nistor. În fine, Secţiunea Istorică va decide şi dacă anul 1848 va fi comemorat într-o şedinţă publică a Academiei, în care scop Secţiunea va fi convocată la timpul potrivit.

D-l G. OPRESCU, membru corespondent, zice că dacă se va publica corespondenţa bărbaţilor politici din 1848 să nu lipsească corespondenţa pictorului Rosenthal cu C.A.Rosetti, doi principali revoluţionari, corespondenţă care se află şi se poate lua de la d-l dr. Hamat.

La cea de-a doua întrebare a d-lui coleg *Victor Slăvescu*, răspund d-nii *D. Pompeiu, Th. Capidan* şi d-l Preşedinte *Andrei Rădulescu*, lămurind că se cunoaşte criza de numerar în care se află Fundaţia Elias, care momentan nu ne-ar putea pune ceva la dispoziţie, dar că Fundaţia va face tot posibilul să dea avansuri din puţinul ce-l are.

---

www.digibuc.ro

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice.

Domnilor colegi,

Izolarea pe care războiul ne-a impus-o faţă de ţările din Apusul Europei a lipsit Academia Română de informaţii despre colegii noştri din acele ţări, atât în timpul războiului, cât şi în anii care au urmat. Cu excepţia unui singur membru de onoare italian, *Antonio Baldacci*, care ne-a făcut plăcerea de a ne comunica ştiri despre existenţa sa şi a ne cere publicaţiuni filologice şi de ştiinţe naturale, ce vor fi fost editate de Academia Română în perioada anilor de război, nici o altă ştire nu ne-a venit de la colegii noştri străini, fie direct, fie prin instituţiile care deţin locuri de prim ordin Această surprinzătoare lipsă de ştiri ne-a determinat să iniţiem din partea instituţiunii noastre o operă de informare, deocamdată în Franţa, despre colegii noştri de onoare, operă la împlinirea căreia am solicitat concursul colegului nostru d-l Horia Hulubei, al Institutului Francez de Înalte Studii din România şi al Legaţiunii noastre din Paris.

Din informaţiile primite – cele mai bogate venindu-ne din partea colegului Hulubei –, constatăm cu durere că în ultimii ani numeroase pierderi s-au produs în rândul colegilor noştri de onoare francezi Spre regretul nostru, informaţiile obţinute sunt necomplete, întrucât ele nu ne aduc amănunte despre împrejurările în care s-au stins atâtea ilustre vieţi; nu se arată pentru nici unul din regretaţii dispăruţi nici chiar data morţii lor.

În nădejdea că vom obţine în viitor informaţiuni mai bogate, ne facem pioasa datorie de a înregistra în *Analele* instituţiunii noastre numele colegilor trecuţi în eternitate, în ordinea datelor în care au fost aleşi în instituţiunea noastră.

Charles de la Roncière, istoric al marinei franceze, a fost ales membru al instituţiunii noastre la 7 iunie 1919, la propunerea neuitatului nostru coleg Nicolae Iorga. Votul aproape unanim al Academiei Române s-a îndreptat atunci nu numai către omul de ştiinţă, dar şi către apărătorul cauzei româneşti în timpul primului război mondial.

La 11 iunie 1919 au fost aleşi (prin aclamaţii) membri de onoare 9 iluştri învăţaţi francezi, profesori universitari, alcătuind misiunea franceză universitară chemată în ţară de guvernul nostru pentru a ne ajuta la reorganizarea învăţământului superior. Rând pe rând trecuseră în veşnicie în decursul ultimului pătrar de veac, dintre membrii memorabilei misiuni franceze, *Lucien Poincaré, Charles Diehl, Gustave Fougères, Paul Janet, Edouard Meynal*. Lângă aceste celebre nume, au trecut acum în eternitate încă trei dintre membrii acelei misiuni, oamenii de ştiinţă pozitivă *Daniel Berthelot* şi dr. *V. Barthasard*, precum şi celebrul filolog şi istoric al epopeei franceze din evul mediu, *Joseph Bédier*, la

www.digibuc.ro

şcoala căruia s-a format, printre atâţia cercetători de reputaţie mondială, şi regretatul nostru coleg Ovid Densusianu

René Cagnat, fost secretar perpetuu al Academiei de Inscripţii din Paris, a fost ales membru de onoare al instituţiunii noastre, cu unanimitate de voturi, în şedinţa de la 10 iunie 1926, la propunerea regretatului coleg Vasile Pârvan Întinsa sa ştiinţă în domeniul antichităţii romane şi al epigrafiei latine şi interesul ce a arătat în scrierile sale şi problemelor de istorie şi arheologie românească l-au îndreptăţit la această unanimă alegere.

Léon Guillet, învăţat de renume mondial, specializat în metalurgie, fost membru al Academiei Franceze de Ştiinţe şi fost director al Şcoalei Centrale din Paris, unde elevii români s-au bucurat de o deosebită atenţie, figura printre membrii noştri de onoare de la 27 mai 1931

Charles Achard, un ilustru reprezentant al medicinii franceze, fost membru al Institutului Franţei şi secretar perpetuu al Academiei de Medicină din Paris, în anul 1932 ne-a vizitat ţara, făcând o serie de prelegeri la facultăţile noastre de medicină din Bucureşti, Cluj şi Iaşi. În acelaşi an, Academia Română, preţuind nu numai meritele sale ştiinţifice, dar şi sentimentele de sinceră prietenie pe care ilustrul medic le-a arătat românilor, l-a ales cu unanimitatea voturilor sale, membru de onoare, în şedinţa de la 27 mai.

Georges Dumas, un alt mare prieten al ţării noastre, pe care, ca şi Charles Achard, a vizitat-o, făcând în Bucureşti câteva conferinţe despre filosofia lui Saint-Simon şi Auguste Comte, a fost o ilustraţie a Sorbonei, unde deţinea Catedra de Psihologie experimentală. Fost director al răspânditei publicaţii periodice „Journal de psychologie normale et pathologique", autor, în colaborare, cu tot ceea ce psihologia avea mai distins în Franţa ultimelor trei decenii, al unui monumental tratat de psihologie, Georges Dumas s-a bucurat de unanimitatea voturilor instituţiunii noastre la alegerea sa din 23 mai 1933

Maurice Lugéon, geolog emerit, profesor la Universitatea din Lausanne, care, în marile sale lucrări despre structura globului terestru, s-a ocupat şi de Carpaţii noştri septentrionali, a avut pentru noi românii şi meritul de a fi călătorit şi studiat în ţara noastră şi de a-şi fi creat indestructibile prietenii printre savanţii geologi români. La propunerea unuia dintre cei mai apropiaţi prieteni ai săi, a profesorului Ludovic Mrazec, Academia Română l-a ales în unanimitate membru de onoare, în şedinţa de la 24 mai 1934.

Sébastien Charléty, fost rector al Universităţii din Paris şi membru al Institutului Franţei în Academia de Ştiinţe Morale şi Politice, proclamat în 1935 *doctor honoris causa* al Universităţii din Bucureşti, cu prilejul unor prelegeri pe care ilustrul academician francez le-a făcut în acel an la Universitatea noastră, a fost, cu acelaşi prilej, oaspetele Academiei Române Ne-am făcut atunci o plăcere faţă de distinsul oaspete şi o datorie faţă de ţara sa alegându-l, la 31 mai 1935, membru de onoare al instituţiunii noastre.

Închei cu prezentarea celebrului filosof francez *Léon Brunschvicg*, fost membru al Institutului Franţei şi profesor la Sorbona. Alegerea sa, făcută în şedinţa de la 31 mai 1935, la propunerea colegului Petrovici, ne-a apropiat pe unul

www.digibuc.ro

din marii cugetători contemporani, care, cu câteva săptămâni mai înainte, ne făcuse onoarea şi plăcerea unei vizite la una din şedinţele noastre publice

Iată, domnilor colegi, atâtea nume glorioase pe care le pierde ştiinţa şi cugetarea franceză şi care sunt pierdute în aceeaşi măsură şi pentru ştiinţa şi cugetarea universală.

Instituţiunea noastră, împreunându-şi durerea la doliul Franţei, va păstra o recunoscătoare amintire acestor ilustre personalităţi, pentru lumina pe care au împărtăşit-o umanităţii prin gândirea lor, ca şi pentru iubirea pe care au arătat-o ţării noastre în atâtea grele împrejurări.

Să le cinstim memoria, păstrând câteva momente de reculegere.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Române apărute în ultima vreme:

1. S. Mehedinţi, *De senectute Bătrâneţea în cadrul muncii pentru cultură. Scădere şi adaus*;

2. Ştefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi.*

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă că de la guvern s-a primit un raport despre a doua sesiune a Secţiunii de Comerţ a Organizaţiunii Naţiunilor Unite

În altă ordine de idei, D-sa atrage atenţia asupra unui dar de câteva zeci de documente, primit de la d-l coleg de onoare N. Dănăilă, privitoare la moşia Ghelmicioaia, documente din care se vede că această moşie, aparţinând familiei Gărdăreanu, a fost proprietatea lui Tudor Vladimirescu. Moşia este formată din circa 6 pogoane de vie şi circa 50 pogoane teren agricol.

D-l N. DĂNĂILĂ, membru de onoare, crede că moşia va fi intrat în posesia familiei Gărdăreanu prin împrumuturi de bani pe care Tudor Vladimirescu le va fi făcut de la această familie şi nu le-a achitat. Roagă ca specialiştii Bibliotecii noastre să cerceteze amănunţit documentele şi să-i comunice şi D-sale conţinutul lor.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg N. Dănăilă pentru acest important dar şi îl asigură că va primi notele cerute despre cuprinsul dosarului de documente.

D-l ION I. NISTOR zice:

Între hârtiile rămase de la Christian Tell, ministrul de Finanţe în guvernul general Florescu la 1874, se găsesc următoarele note cuprinse la sumele acordate lui Slavici, Eminescu ş.a. pentru studii·

I. Prin ordonanţa nr. 21 de la 26 aprilie 1874, înregistrată sub numărul 7 478, s-au dat din fondul ajutoarelor mensuale 40 domnului Slavici, student la Universitatea din Viena, şi 100 domnului Mihai Eminescu, student de filosofie la Universitatea din Berlin pentru depunerea doctoratului şi teza, cu condiţiune ca acesta din urmă să înapoieze ministerului aceşti 100.

II. Prin ordonanţa nr. 23 din 29 aprilie 1874, înregistrată la nr. 7 694 idem, din fondul ajutoarelor mensuale s-au dat 1 000 lei noi ajutor d-lui Costache Leca fiul, student la Paris, pentru susţinerea tezei de doctorat.

www.digibuc.ro

III. Prin rezoluţia înregistrată la nr. 7 601 din 27 aprilie 1874 asemenea s-au dat din acelaşi fond 1 000 lei noi arhim. Averchie, drept despăgubire pentru nişte cheltuieli ce zice că a făcut în trecut cu întreţinerea elevilor macedoneni

IV. După raportul directoarei Şcoalei Centrale de Fete din Iaşi nr. 33 de la 20 aprilie 1874, înregistrat sub nr. 7 384, prin care arată că au cheltuit peste buget 1 762 lei pentru nutriment din cauza scumpetei obiectelor, i s-au aprobat contra legei de comptabilitate despăgubirea acestei sume din economiile bugetului acestei şcoale rezultate din vacanţa elevelor, ordinul 6 474 din 19 iulie.

V. Mihai Eminescu, bucovinean, doctor în filosofie, a fost numit la 24 august 1874 bibliotecar la Iaşi în locul lui Samson Bodnărescu bucovinean, trecut, fără concurs şi fără avizul consiliului, profesor de pedagogie pe la Institutul Vasile Lupu din Iaşi.

VI. Junele Constantin Maisner a obţinut un stipendiu de 200 pe an fără nici un concurs cerut de articolul 333 din Legea instrucţiunii şi fără să fi probat calitatea de român, cerută de articolul 330, aliniatul A din lege, pe termen de doi ani, de la 1 octombrie 1874, pentru studiul pedagogiei în seminarul din Prusia.

VII. Alecu Radu, transilvănean, s-a numit revizor şcolar la Covurlui, fără a fi avut împământenirea cerută de Constituţiune.

VIII. Iulia Marquardt, străină de origine, s-a numit profesoară de muzică vocală la Şcoala Centrală din Craiova fără concurs, plătindu-se şi voiajul pentru venirea în ţară din fondurile ministerului.

D-l *Tanopol* oferă Academiei spre cumpărare o colecţie de acte şi documente vechi din casa-cenaclul literar al lui Pogor. Între acestea, merită să fie relevate: 1) notele lui Tell; 2) un act de la Mich. Grig. Sturdza cu privire la nestricarea limbii moldoveneşti şi crearea unei asociaţii pentru limbă; 3) o nuvelă de la Alecu Donici ş a.

Apoi D-sa comunică următorul decret ce urma să emane de la Mihai Grigorie Sturdza voievod:

„Noi, cu mila lui Dumnezeu, Mihail Sturdza Voevod, domn Ţării Moldaviei.

Întru îngrijirea ce atârnată asupra chiemării noastre, purtând mai cu deosebire luare-aminte şi în ceea ce priveşte păstrarea şi nestrăcarea limbii moldoveneşti, aşa precum din acest temei curge mai cu samă şi păzirea sfintei legi, care legând pe cele duhovniceşti de cele trupeşti, îmbunătăţeşte inima omului, Domnia Noastră nu am scăpat din vedere sporitoare din zi în zi schimbare şi prifacere a cuvintelor limbii moldoveneşti, cu care atâtea veacuri s-au slugit atât scriitorii şi tălmăcitorii cărţilor bisericeşti, cât şi în cele politiceşti, îndeletnicindu-se acum ca cum ar vrea să se făliască atât alcătuitorii gazetelor moldoveneşti, cât şi tălmăcitorii de cărţi şi scriitorii giudecătoriilor şi a neamului oblăduitoriu, ca să înmulţească în limba moldovenească cuvinte latineşti sau franţuzeşti, schimbând şi pe acele slavoneşti în latineşti, încât au agiuns că moldovenii, ce nu ştiu latineşte sau franţuzeşte nu înţeleg nimic şi încă după trecere de vremi, înmulţându-să cuvintele latineşti, nici atâta nu vor fi înţelese de către pogorâtori, carii de altă parte nu vor putea înţeliage nici cărţile bisericeşti şi nici înscrisurile vechi, din care să vor naşte învăluire şi nedumerire nevindecată în înţălegerea cea soţială, pe de o

www.digibuc.ro

parte, şi, pe de alta, scădere şi stămpărarea umilinţei şi evlaviei ce s-au întipărit în inima pravoslavnicului prin necontenita auzire din pruncie a cuvintelor vechi din cărţile bisericeşti

Deci, fiindcă asemenea iznovire de cuvinte curge de la deşarta părere a iznovitorilor, cum că pentru că ar fi limba moldoveniască adecă neîndeplinită, ar trebui să alerge la matca ei cea latinească şi supt un asemena cuvânt liapădă cuvintele cele vechi obicinuite slavoneşti, noi punim în vedere că niamul moldovenilor, fiind acela al dachilor, limba cea de obârşie a dachilor nu a fost alta decât aceea a sarmaţilor, tot ei saromaţi numiţi slavi şi slavoni, de la cuvântul slav, ce în limba sarmată au însemnat mărire, pentru slava ce va avea între alte neamuri, ei, spre dovadă a aceştii obârşii, slugesc cuvintele stejar, pădure, dumbravă, hileşteu, cărare, grăesc, privesc, nimeresc şi altele Şi măcar că prin bejănarii români ce Traian, împăratul Romei, au amestecat cu dachii în veacul întăi, limba dachică s-a amestecat cu cea latinească şi mai pre urmă, în vremea stăpânirei ghenovejilor pe ţărmul Mării Negre s-au înfiinţat în limba moldoveniască multe cuvinte italieneşti din acele ce sunt neasămănate cu acele latineşti, însă după ce împăratul Aorilian, pe la sfârşitul veacului al treilea, din pricina năvălirii neamurilor varvare de la nord ce s-au întâns păr în Dachia, au trecut parte din daco-romani piste Dunăre în Misiia, părăsind Dachia cu totul în soarta ei, şi apoi în veacul al şaselea au venit bulgarii şi servii de au cuprins şi Dachia şi părţile din dreapta a Dunării, limba slavonă s-a amestecat încă mai mult cu acea daco-romană, cum dovedesc nenumăratele cuvinte ce să cuprind în cărţile bisericeşti, cari pentru înrâurirea limbei slavone s-au tălmăcit de pe acele rusăşti din Rosia, împreună cu slovele ce s-au înfiinţat ruşilor la anul 863 de către arhierul Methodie, dimpreună cu învăţaţii părinţi Chiril şi Athanasie, trimişi de patriarhul Fotie din Ţarigrad, după cererea ce făcuse cnejii Rosăi Sfetopolsc, Rotislav şi Catel cătră împăratul Ţarigradului, Mihail al treilea, şi cari slove s-au adus în Moldova şi Bulgaria de către Sfetoslav, fiul împărătesii Olgăi, cu oştirea de şasă ani ce au avut asupra Ţarigradului într-o unire cu bulgarii la anul 966, de când au rămas păr astăzi

Acestea dar fac dovada că, după ce obârşia limbei dacice este acea slavonă şi cărţile bisericeşti sunt tălmăcite după acele ruseşti, împreună cu slovile, apoi fără cuvânt scriitorii de astăzi caută a stârpi din limba moldoveniască cuvintele slavone şi a înfăţişa cuvinte latineşti, care după ce chiar acum sunt neînţelese de către obştie, apoi prin sporirea unia asemine stricăciuni, mai târziu va ajunge de nu să vor înţelege nici cărţile bisericeşti, nici limba moldoveniască de înaintea veacului acesta al 19-lea şi totodată va fi şi de sminteală în privirea evlaviei ce i-o pricinuieşte pravoslavnicului sunetul cuvintelor slavone din cărţile bisericeşti.

Drept aceia, poruncim· 1) ca de astăzi înainte în tipărirea cărţilor bisericeşti să se păzească aceeaşi sfinţenie a limbii moldoveneşti ce se găseşte în tălmăcirea Bibliei, a Sf. Evangheliii, a Vieţilor sfinţilor şi, totodată, şi a tipariului; 2) gazeta numită moldoveniască să fie în limba cea dreaptă şi adevărată obiciuită de mai nainte în Moldova, spre înţelegerea tuturora, căci aşa precum să scrie astăzi, urmiază un cetitor de gazetă pentru ca s-o înţeleagă a şti latineşte şi franţuzeşte; 3) scriitorii de prin toate slujbele ţărei să nu îndrăznească a întrebuinţa cuvintele

www.digibuc.ro

iznovite, ca să rămâie limba moldovenească în sfințănia drepturilor și vechime-i și în nedizbinarea pravoslavnicei limbi slavone; 4) să să înființeze o întrupare, care să se numească Comisia îndreptării limbii moldovenești și care să se îndeletnicească cu înființarea unui lexicon și cu privegherea cărților ce ar ieși spre tipărire ca să nu lasă și să pozvelească pe acele ce ar întrebuința și ar cuprinde cuvinte latinești, afară numai de acele cuvinte meșteșugite cu care erau împrumutate și Evropei din limba elinească în unile materii de învățătură, ce nu ar fi în limba moldovinească, și care s-au făcut obștești între toate limbile Evropii.

D-l S. MEHEDINȚI, referindu-se la notele generalului Tell, lămurește că diferitele sume citate nu erau burse sau ajutoare acordate lui Eminescu, Slavici și altora, ci ele sunt citate de Christian Tell ca puncte de acuzare împotriva lui Titu Maiorescu, așadar sunt înfățișate ca ilegalități ale acestuia, pe care Tell le-a urmărit în activitatea sa publică.

D-l general R. ROSETTI, în referire la proiectul de decret al lui Grigore Vodă Sturdza, comunicat de d-l coleg I Nistor, proiect care prevedea înființarea unei Comisii pentru „îndreptarea limbii moldovenești", crede că acest proiect ar putea fi o manifestare paralelă moldovenească a ideilor similare pentru Muntenia de prin 1821–1823 ale lui Ion Eliade-Rădulescu, în care d-l coleg Anibal Teodorescu vedea, într-o comunicare ținută la Academie, geneza înființării Societății Literare Române de mai târziu, transformată în Academia Română Aceste vechi proiecte, unite cu al lui Sion, ar trebui adunate și păstrate ca primele piese de istorie pentru instituțiunea noastră.

D-l DIM POMPEIU prezintă ca omagiu din partea d-lui coleg corespondent Petre Sergescu, actualmente la Paris, primul număr din publicația periodică, destinată a succede fostei reviste „Archeion" – *Archives internationales d'histoire et de philosophie des sciences*, care apare sub direcția d-lui Aldo Mieli, sub îngrijirea unui comitet de redacție din care face parte și colegul Sergescu. Colegul Sergescu are în acest număr o întinsă contribuțiune intitulată *La littérature mathématique dans la première période (1665–1701)* du *Journal des Savants*.

D-l D CARACOSTEA ridică din nou, alături de d-l coleg Victor Slăvescu, problema comemorării de către Academie a anului 1848. Știm că d-l S. Dragomir va termina de tipărit documentele ce privesc mișcarea politică din acel an în Transilvania. Însă noi avem datoria să înțelegem acea mișcare și sub aspectul cultural. În acest scop, d-l D. Caracostea a propus în 1945 și s-a aprobat să se facă, sub supravegherea D-sale, inventarul scrisului generației din 1848 din periodicele românești, după un plan care s-a pus în executare, lucrarea având să fie completă astfel ca în iunie 1948 să fie ieșită de sub tipar. S-a lucrat cu o echipă de 2–3 persoane. În prezent, lucrarea stagnează din septemvrie D-sa roagă să se găsească fondurile pentru continuarea și terminarea – până la 1 ianuarie 1948 – a lucrării. Pentru aceasta este necesar să se achite câte 3 000 lei lunar fiecărui colaborator

Deosebit va trebui ca Academia să țină o ședință festivă, în care generația de la 1848 să fie înfățișată sub multiplele ei aspecte. Căci este acum cel mai potrivit

www.digibuc.ro

prilej ca această revoluţie naţională şi socială să fie arătată ştiinţific de Academia Română. De aceea, D-sa propune ca la şedinţa festivă de comemorare să ia parte cu comunicări toate secţiunile, nu numai Secţiunea Istorică.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU dă lămuriri la cererile d-lui coleg Caracostea, arătând din nou greutăţile financiare ale Academiei, care ne-au silit să suspendăm toate lucrările noastre, afară de câteva lucrări şi publicaţii, ca *Dicţionarul limbii române*, care nu pot rămâne pe loc. Înainte de a face propunerea pentru plata colaboratorilor D-sale, d-l coleg D. Caracostea trebuie să ne indice izvorul din care putem să-i plătim. D-l Preşedinte promite totuşi să reînceapă lucrarea de bibliografie, dacă vom găsi fondurile necesare

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte aduce la cunoştinţă că membrii Comisiunii numite pentru revizuirea Statutelor şi Regulamentelor Academiei Române au opinat pentru cooptarea în sânul ei a d-lui coleg Dim Gusti, care s-a ocupat de chestiunile de reformă a Statutelor noastre încă de la intrarea sa în Academie prin discursul său de recepţiune despre *Fiinţa şi menirea academiilor*

D-l Preşedinte pune la vot propunerea de cooptare în comisiune.

– Propunerea este aprobată în unanimitate.

Apoi d-l Preşedinte, în câteva cuvinte, dă curs dorinţei generale de a se intensifica munca la *Dicţionar.* D-sa ştie că de aci înainte această muncă va fi sporită considerabil prin aportul d-lui coleg Iorgu Iordan, reîntors în ţară din Moscova

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică hotărârile recente ale Comisiunii *Dicţionarului,* în urma raportului pe care i l-a prezentat d-l coleg Th. Capidan. Ceea ce este de reţinut din acest raport este că acel hiatus format din literele D şi E este aproape gata redactat şi că va fi şi tipărit până la 1 ianuarie viitor.

D-l Secretar General mai arată că în curând se va termina şi redactarea literei L şi că în lucru se află literele M–P.

În ce priveşte hârtia şi tiparul, D-sa arată că hârtia velină specială, comandată de Academie, este gata şi că o vom ridica în curând. Costul ei de 606 000 lei va fi peste 10 zile acoperit printr-un accept. Cu tiparul a ţinut să se angajeze mai departe Tipografia „Universul”, care va reîncepe lucrarea sa îndată ce va termina de tras un dicţionar al lui Şăineanu, în prezent în lucru la acea tipografie.

Cu revenirea d-lui coleg Iordan în ţară vom putea, credem, în sfârşit, să ne împlinim vechea dorinţă de a face o echipă de lucru la *Dicţionar* şi în capitală, care va lucra paralel cu cea de la Cluj, de sub conducerea d-lui Şt. Paşca. Vom convoca în curând Comisiunea *Dicţionarului,* la şedinţa căruia vom ruga şi pe d-l coleg Iorgu Iordan să ia parte.

D-l IORGU IORDAN ţine să arate că făgăduiala sa de a lucra la *Dicţionar* îndată ce se va întoarce în ţară rămâne fermă, şi acum D-sa poate trece la fapte. Aşteaptă deci să fie convocat la Comisiunea *Dicţionarului*, spre a stabili condiţiile materiale de lucru.

www.digibuc.ro

D-l CONST. MOTAŞ, membru corespondent, prezintă vol. V din „Notationes Biologicae", nr. 1–3, 1947, editate de dr. George D. Vasiliu.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deşi tardiv, îşi face datoria plăcută de a exprima călduroase urări de ziua numelui colegilor a căror onomastică – Sf Dumitru – a fost în duminica trecută.

---

14. *ŞEDINŢA DE LA 7 NOEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, cu prilejul zilei onomastice de mâine a Majestăţii sale Regelui *Mihai*, Preşedintele de Onoare al Academiei Române, exprimă Majestăţii sale călduroase urări de sănătate şi de tărie pentru înfrângerea greutăţilor. În asentimentul d-lor colegi prezenţi, d-l Preşedinte dispune a se expedia Majestăţii sale o telegramă de felicitare.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, reluând cuvântul, zice:

Astăzi este sărbătorită aniversarea de 30 de ani de la triumful revoluţiei socialiste sovietice

Sărbătorirea faptelor mari din trecutul unui popor este dovada înţelegerii însemnătăţii acelor fapte, a recunoştinţei unor înfăptuitori şi a respectului operei lor.

Această revoluţie a adus foarte mari prefaceri în diversele domenii ale vieţii popoarelor care compun statul sovietic, prefaceri destul de cunoscute şi care au fost puse în evidenţă şi la noi prin publicaţii şi mai ales prin conferinţele ţinute în ultimele săptămâni.

Dintre aceste transformări am socotit că este potrivit să menţionăm aci câteva din domeniul cultural.

Cu multă grijă pentru mulţime au fost luate măsuri întinse contra analfabetismului şi s-au obţinut îmbelşugate rezultate.

S-a căutat apoi să se cultive masele populare pentru răspândirea, în chip puţin obişnuit, a operelor literare, ştiinţifice, artistice, prin expoziţii şi alte manifestări care dau posibilitate şi celor mulţi să se lumineze, să se bucure de produsele alese ale gândirii şi talentelor şi să se înalţe sufleteşte.

S-a urmărit dezvoltarea culturii, sub diverse aspecte, prin înfiinţarea de universităţi, şcoli de toate gradele, muzee şi alte aşezăminte sau prin înzestrarea lor, precum şi prin ajutorarea celor fără mijloace.

S-a pus la dispoziţia celor bine pregătiţi importante fonduri pentru cercetări ştiinţifice.

Dar afară de acestea – desfăşurate în mari proporţii – s-a făcut o preţuire mai justă a intelectualităţii.

www.digibuc.ro

De amintit, între altele, că s-a creat o instituţie specială pentru academicieni. Acestora li s-a asigurat nu numai posibilitatea de a lucra în foarte bune condiţiuni, în câmpul specialităţii respective, dar şi o bună stare materială, care-i pune la adăpost de atâtea griji, fără interdicţia de cumul şi fără limită de vârstă în exerciţiul funcţiunii.

Totodată, li s-a asigurat o deosebită situaţie morală şi un înalt prestigiu.

Multe din aceste realizări pot servi ca model, adaptându-le, bineînţeles, spiritului şi condiţiilor de viaţă ale fiecărui popor.

Îndeosebi oamenii de cultură apreciază, cu dreaptă măsură, asemenea înfăptuiri, căci, independent de orice consideraţiuni, tot pe calea culturii se poate lupta cu mai mult succes pentru bine, frumos, adevăr şi dreptate, care sunt atât de necesare pentru propăşirea indivizilor şi a popoarelor

Academia Română urmăreşte cu cel mai viu interes activitatea culturală din Uniunea Sovietică.

Noi, după cum ştiţi, am avut vechi şi preţioase raporturi culturale cu popoarele din Rusia şi numai împrejurările politice le-a întrerupt pentru câtva timp

Iar când Uniunea Sovietică a început să reia legăturile cu străinătatea, între cele dintâi ţări spre care s-a îndreptat, se pare că a fost şi a noastră.

Este interesant, şi este bine să se ştie, că Academia Română era destinată să servească drept prim pas. S-a primit prin colegul Bianu vestea că Uniunea Sovietică ar dori să reînceapă schimbul de publicaţii cu Academia noastră Vestea este transmisă de la Paris prin cunoscutul bărbat de stat Heriot, care se înapoiase de curând din primul său voiaj în Rusia Bianu ne-a comunicat aceasta lui Pârvan şi mie Curând după aceea au sosit şi două lăzi cu cărţi

Situaţia politică n-a îngăduit însă reluarea, chiar de atunci a legăturilor dintre cele două state, ceea ce ar fi avut, poate, multă influenţă asupra evenimentelor ce au urmat.

Mai târziu, când au fost restabilite relaţiile diplomatice, datorită în special colegului Titulescu, au fost reluate şi cele culturale. Amintim că Academiei i s-a trimis în dar celebrul tablou al lui Franken, pe care-l avem în una din sălile noastre

Din parte-mi am continuat schimbul de publicaţii, care s-a intensificat în timpul din urmă, graţie mai ales colegului Iordan. Academia noastră a ales membri onorari dintre învăţaţii sovietici, i-am primit aci. D-l Radvonicas ne-a făcut o importantă comunicare, iar colegul Parhon a fost ales membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din Uniunea Sovietică.

Academia Română doreşte ca în special raporturile culturale cu popoarele sovietice să devină mai strânse şi mai puternice.

Prin astfel de legături se realizează cunoaşterea reciprocă între popoare şi se întăreşte adevărata prietenie, întemeiată pe respectul fiinţei şi drepturilor fiecăruia.

Cu ocazia aniversării sărbătorită astăzi, corpul nostru academic urează Uniunii Sovietice şi conducătorilor ei tot mai mult progres şi izbândă pe drumul păcii, aşa de mult dorită de omenire. În acelaşi timp, trimite Academiei de Ştiinţe un călduros salut omagial.

www.digibuc.ro

În urma acestei cuvântări, Academia a hotărât să se expedieze o telegramă Academiei de Ştiinţe din Uniunea Sovietică

În altă ordine de idei, d-l Secretar General atrage atenţiunea asupra scrierii d-nei V. Costăchel, *Les immunités dans les Principautés Roumaines au XIV-ème siècles* (Bucureşti, 1947)

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Istorice încheiat în şedinţa sa de astăzi:

1 Secţia roagă pe d-l coleg I. Nistor să prepare din vreme pentru aniversarea anului 1848 publicarea corespondenţei inedite a fruntaşilor revoluţiei din 1848, aflate în colecţiile Academiei Române.

2. Se prezintă trei comunicări ale colegilor corespondenţi, prin care Secţia hotărăşte următoarele:

a) M. Beza, *Urme româneşti în Zagora, Stambul şi Oxford.* Referent pr N. M Popescu, D-sa o propune pentru şedinţă intimă;

b) N Petrescu, *Conştiinţa internaţională.* Secţia roagă pe d-l Gusti a referi,

c) Memoriul al 5-lea al d-lui coleg Gh. Brătianu se va da la imprimat de îndată ce va fi prezentat complet.

– Se ia act.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU încheie şedinţa cu un călduros cuvânt de felicitare adresat colegilor care îşi sărbătoresc ziua onomastică.

---

15. *ŞEDINŢA DE LA 14 NOEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU comunică următorul răspuns telegrafic al Maiestăţii sale Regelui la telegrama de felicitări a Academiei Române, cu prilejul zilei onomastice a Majestăţii sale:

„Mulţumesc din toată inima Domniei voastre personal şi membrilor Academiei Române pentru frumoasele sentimente şi bunele urări exprimate cu prilejul zilei mele onomastice. *Mihai*".

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU citeşte următoarea telegramă.

Cu durere anunţ pierderea lui Alexandru Cuza activ al Academiei *Maria A Cuza*

D-l MARCU BEZA, membru corespondent, prezintă următoarele sale publicaţiuni.

– *Heritage of Byzantium* (London, 1947);

– *The Rumanian Church* (London, 1943),

www.digibuc.ro

– *Roumanian Chroniclers* (London, 1941);
– *Origin of the Roumanians* (London, 1941);
– *Frontiers of Rumania* (London, 1941)

Apoi D-sa citeşte o comunicare cu titlul *Urme româneşti în Zagora, Stanbul şi Oxford.*

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei apărute în ultima săptămână:

1. – I. Petrovici, *Un prieten al României: filosoful Leon Brunschvicg*;
2. – I Petrovici, *În jurul unui aforism al lui Titu Maiorescu*;
3 – C. Rădulescu-Motru, *Materialismul şi personalismul în filosofie*,
4. – Ion I. Nistor, *Dezvoltarea bibliotecilor noastre publice*;
5. – General R. Rosetti, *Biblioteci naţionale*;
6. – Al. Costin, *Răspunderea civilă după jurisprudenţa română actuală*,
7. – Vasile Grecu, *Istoricul bizantin Duca. omul şi opera sa; ediţie critică a cronicii lui. Importanţa lui Duca pentru istoria românilor*;
8 – Anibal Teodorescu, *Gânduri şi planuri pentru înfiinţarea Academiei Române*

D-sa arată că a apărut şi Suplimentul bibliografic al *Buletinului* Secţiunii Ştiinţifice.

În altă ordine de idei, d-l Secretar General anunţă că vinerea viitoare, 21 noemvrie curent, la ora 11, se va dezveli placa comemorativă în numele regretatului coleg prof. dr *G. Marinescu*, aşezată pe casa din str. Th. Masaryk D-sa roagă pe d-nii colegi să ia parte la această ceremonie şi să desemneze şi un reprezentant al Academiei.

– Se deleagă d-l dr. *C. I Parhon.*

D-l ION I NISTOR aduce la cunoştintă următoarea listă de publicaţiuni primite în schimb de la Universitatea din Cracovia şi roagă să se trimită bibliotecii acelei Universităţi publicaţiile Academiei Române:

1 *Rocznik Polskiej Akademii Umiejetnosci*. 1938–1946;
2. *Katalog Polskiej Literatury Matematyczno-Przyrodniczej*. 1931–1934;
3 *Corpus Nummorum Poloniae*, tom I, 1939;
4 *Monumenta Poloniae Vaticana*, tom VIII;
5 *Materialy do slownika Historyczno Geograficznego*...Zeszyt 1. 1939;
6. *Collectanea ex Archivo Collegii Historici*. Series 2, tomus III, 1939;
7. *Rozprawy Wydzialu Matematyczno-Przyrodniczego*, tom 72, 1946, nr. 2–3;
8. *Sprawozdanie Komisji Fizjograficznej*..., LXXIII;
9. *Flora Polska*, tom VI;
10. *Mémoires de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres*, Cracovie, 1938, nr 12–14;
11 *Bulletin international de l'Académie Polonaise des Sciences et des Lettres*, 1939, 1947;

www.digibuc.ro

12. *Starunia*, 1939, 1945–1946;
13. *Rozprawy Wyrzialu Filologicznego*. 1946–1947;
14 *Rozprawy Wyrzialu Lekarskiego*. 1945–1947;
15 *Sprawozdania*... 1939–1947;
16. *Prace Prehistoryczne*, 1939–1946;
17. *Prace Antropologiczne*. 1939;
18. *Prace Komisji Historii Sztuzi*, tom VIII, 1–2;
19. 32 cărţi cu titluri diferite.

Prin schimb de publicaţii s-a obţinut pentru biblioteca noastră o foarte importantă lucrare în 15 volume despre America, intitulată *The Pageant of America* (Aspecte din America)

D-l Ion I Nistor dă informaţii despre cuprinsul fiecărui volum:

The Pageant of America
A Pictorial History of the United States
(Aspecte din America. Istoria în imagini a Statelor Unite)

vol I Adventurers in the Wilderness (Aventurierii locurilor sălbatice);
vol. II. The Lure of the Frontiers (Amăgeala hotarelor);
vol. III Toilers of Land and Sea (Muncitorii pământului şi mării);
vol. IV. The March of Commerce (Istoria comerţului);
vol. V. The Epic of Industry (Luptele pentru industrie);
vol. VI. The Winning of Freedom (Dobândirea libertăţii);
vol. VII. In Defense of Liberty (Pentru apărarea libertăţii);
vol. VIII. Builders pf the Republic (Constructorii republicii);
vol. IX. Makers of a New Nation (Alcătuitorii unei naţiuni noi),
vol X American Idealism (Idealismul american),
vol. XI. The American Spirit in Letters (Spiritul american în literatură);
vol XII. The American Spirit in Art (Spiritul american în artă),
vol. XIII The American Spirit in Architecture (Spiritul american în arhitectură),
vol. XIV. The American Stage (Teatrul american);
vol. XV The Annals of American Sport (Analele sportului american).

D-sa comunică şi următoarea listă de publicaţiuni primite în schimb de la Academia de Ştiinţe din Kiev:

1. Iosif Visarionovici Stalin, *Schiţă biografică*;
2. *Lenin, Marx, Engels şi marxismul*;
3 M. D. Leontovici (folclorist ucrainean), *Culegere de articole* în memoria lui,
4. Ilčenko O., *Toamnă la Petersburg* (literatură).

D-l ION I. NISTOR prezintă un dar primit de la P.S.S. părintele arhiereu *Vasile Pocitan* următoarele manuscrise:

1 Dragomir Demeterescu, *Istoria bisericească*. Curs;
2. Dr C. Chiricescu, *Istoria bisericii române*;

www.digibuc.ro

3. Pimen Piteşteanu, *Apologetica creştină*;
4. Dr. N Niţulescu, *Introducere în Vechiul Testament*;
5 Zosima Demarat, *Filosofia morală*,
6. Costea Gănescu, *Drept canonic*;
7. Simeon Popescu, *Noţiuni de istoria bisericească universală*;
8. I. Conoi, *Introducere în Noul Testament*,
9. Zosima Demarat, *Filosofie*;
10. C. Popovici, *Dreptul canonic*,
11. Dr. N. Niţulescu, *Patrologia*;
12. Dr C. Chiricescu, *Patrologia*;
13. Dr Dragomir Demetrescu, *Istoria bisericii române*;
14. Dr. Dragomir Demetrescu, *Istoria bisericii după schismă*;
15. Vasile Pocitan, *Spicuiri dintr-un discurs al prof. C.D. Georgian, Scepticismul în Persia*,
16. Vasile Pocitan, *Cântece de vitejie şi naţionale* Culegere;
17. Vasile Pocitan, *Altas-Album*;
18 Vasile Pocitan, *Dogmele*, 3 caiete

În acest moment sosesc învăţaţii sovietici *Kairov*, de la Academia de Pedagogie, şi *Danisov*, profesor la Facultatea de Drept din Moscova, însoţiţi şi conduşi de d-l coleg dr. C. I. Parhon

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU îi întâmpină cu următoarele cuvinte·

Domnilor colegi,

Avem plăcerea să primim în mijlocul nostru două distinse personalităţi din lumea intelectuală a Uniunii Sovietice, pe d-nii Kairov, preşedintele Academiei de Pedagogie, şi A. Denisov, profesor la Facultatea de Drept din Moscova.

Invitaţi pentru aniversarea a 30 de ani de la revoluţia sovietică, ştim că au şi dorinţa mărturisită de d-l Kairov, în cuvântarea ţinută la Ateneu în ziua de 6 noemvrie, de a ne cunoaşte ţara şi instituţiile.

Suntem bucuroşi de această vizită, căci, cum am spus şi altă dată, cunoaşterea reciprocă este cel mai bun mijloc pentru apropiere, pentru consolidarea prieteniei şi pentru colaborare.

Dorim ca oaspeţii noştri să folosească o parte din timpul cât mai rămân la noi pentru a cunoaşte Academia Română în modestul local, publicaţiile, colecţiile, biblioteca şi diferitele ei manifestări.

Dânşii vor putea afla că poporul român a avut de multă vreme însemnate legături şi în domeniul cultural cu popoarele din Rusia, iar Academia Română, în cei 81 de ani de când există, le-a întreţinut aproape continuu cu instituţiunile similare din ţara vecină prin schimb de publicaţii, prin studii, alegeri de membri onorari sau corespondenţi şi printr-o comunicare făcută într-o şedinţă.

Popoarele noastre, păstrându-şi însuşirile caracteristice, izvorâte din originea lor şi din atâţia alţi factori, s-au influenţat sub unele aspecte, dintre care unele sunt cunoscute, iar altele îşi aşteaptă cercetarea

www.digibuc.ro

Rolul cărturarilor este să adâncească asemenea cercetări, să lumineze cunoştinţele de până azi, să pregătească apropierile şi să îndrumeze sufletele pe calea dreptăţii şi a păcii.

Vizita d-lor Kairov şi Denisov corespunde acestui rol şi de aceea ne bucurăm.

Salutându-i călduros, îi rugăm să exprime Academiei de Pedagogie şi celorlalte academii, Facultăţii de Drept din Moscova şi în genere intelectualilor sovietici dorinţa noastră de a dezvolta cât mai mult raporturile culturale.

Mult stimaţi oaspeţi,

Academia Română vă mulţumeşte pentru această vizită şi vă spunem fiţi bine veniţi între noi.

Iau apoi cuvântul d-nii *Kairov* şi *Denisov*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, adresându-se celor doi oaspeţi, le exprimă mulţumiri pentru luminoasele expuneri despre organizarea muncii ştiinţifice în Uniunea Sovietică, despre progresele sale culturale şi pentru convingerea ce şi-au exprimat despre binele ce va rezulta din legăturile culturale şi ştiinţifice dintre popoarele Uniunii Sovietice şi poporul român.

---

16. *ŞEDINŢA DE LA 21 NOEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice:

Domnilor colegi,

Un mare doliu s-a abătut asupra Academiei Române. Ne-a părăsit pentru totdeauna, în noaptea de 19 noemvrie, după o scurtă suferinţă, unul din cei mai distinşi membri, profesorul *Emil Racoviţă*.

Urmaş al unei vechi familii boereşti din Moldova, moştenise o rară distincţie, un cald patriotism şi o deosebită râvnă pentru înălţarea culturii româneşti.

El şi-a primit prima educaţie sub ochii părinţilor – amândoi literaţi şi artişti – şi sub conducerea poetului Andrei Naum, membru al Academiei.

Tot un academician, Grigore Cobălcescu, i-a dat îndreptarea spre cercetări ştiinţifice.

Trimis la Paris, a urmat mai întâi dreptul, după dorinţa tatălui său, luându-şi licenţa în 1889. Pasionat însă pentru ştiinţele naturale, s-a înscris la Sorbona şi a luat licenţa în 1890, iar în 1896 şi-a trecut doctoratul cu o lucrare în care s-a remarcat ca un zoologist cu o adâncă pregătire.

Peste un an, datorită meritelor sale, a fost recomandat ca naturalist pentru expediţia antarctică „Belgica". În decursul acestei îndrăznete expediţii şi-a pus în

www.digibuc.ro

evidență marile lui însuşiri de organizator, rezistența şi mai ales curajul în momentele grele. Celebrul explorator suedez Amundsen scria despre el· „Zoologul expediţiunii a fost românul Emil Racoviță. Pentru calitățile lui vorbeşte mai mult decât aş putea eu face imensul material ştiinţific pe care l-a adus acasă Pe lângă interesul arzător pentru specialitatea sa, el arată însuşiri care fac din el un tovarăş nespus de plăcut şi un explorator plin de îndemnuri".

El a fost primul şi ultimul român care a participat la explorarea Polului Sud.

Publicarea unora din rezultatele acestei expediţii şi alte lucrări îi fac numele tot mai cunoscut în lumea ştiinţifică.

În 1900 este numit subdirector al Laboratorului Arago de la Banuyls-sur-Mer din sudul Franţei, unde a funcţionat 20 de ani.

Peste câtva timp, în 1905, îşi îndreaptă activitatea spre o direcţie nouă, spre cercetări în domeniul subpământean, studiind multele probleme ale vieţii din aceste ţinuturi ale întunericului, metodele de cercetare, evoluţia şi distribuţia geografică ale fiinţelor subterane

El a pus bazele unei noi ştiinţe, pe care a numit-o biospeologia, ale cărei principii fundamentale le-a cuprins în lucrarea sa din 1907, intitulată *Essai sur les problèmes biospéologiques*, care, după cum spunea colegul Antipa, va rămâne totdeauna ca un „act de naştere" al noii ştiinţe.

Pentru consolidarea şi extinderea acestei ştiinţe, spunea savantul Racoviţă în discursul său de recepţie, „am înfiinţat întreprinderea ştiinţifică cu colaboraţie internaţională, care-şi publică de atunci cercetările sub numele de *Biospeologica*". Cele 54 de memorii apărute până acum, 1926, formând 5 volume de cam 800 de pagini fiecare, cu 1 600 figuri şi 200 planşe, nu sunt decât „rezultatul studiului unei mici părţi a materialului adunat din mai bine de 1 000 de peşteri"

De atunci numărul peşterilor cercetate a crescut, iar ştiinţa a făcut mari progrese, după metoda şi îndrumările profesorului Racoviţă, iar reputaţia a devenit mondială.

Preţuit în chip deosebit în străinătate, sufletul i-a rămas strâns legat de ţara în care a văzut lumina zilei.

După războiul unităţii naţionale, la chemarea patriei şi a regelui Ferdinand, el a părăsit Franţa, unde avea o situaţie deosebită, un mediu potrivit preocupărilor sale şi atâtea vechi legături, şi a primit să vină la Cluj, la Universitatea românească, care avea de îndeplinit un mare rol. Cu dânsul a adus întreaga organizare a noii ştiinţe şi centrul mondial al cercetărilor speologice.

Dorea să dezvolte tot mai mult noua ştiinţă, dar să ridice şi renumele tinerei universităţi şi al ţării sale. Se simţea desigur fericit să fie mai aproape de moşioara lui de la Surămeşti-Vaslui, pe care o moştenise de la strămoşi şi unde-şi petrecuse copilăria. Dar i-a fost scris să aibă o mare decepţie tocmai când credea mai apropiată de realizare această dorinţă de a se revedea între sătenii lui.

Pe motiv că a locuit peste hotare atâţia ani, deşi adusese atâta faimă neamului său prin strălucita-i activitate, a fost socotit ca absenteist şi, în 1919–1920, i s-a expropriat moşia.

www.digibuc.ro

Ştiu că l-a durut mult, dar a suportat cu resemnare.

A continuat să lucreze cu aceeaşi pasiune în câmpul ştiinţei, urmărind să ridice mai sus cultura românească şi să mărească contribuţia ei pentru cea universală.

În blânda-i privire găseai acelaşi entuziasm ca acum aproape 28 de ani, când l-am cunoscut, acelaşi avânt pentru ideile mari şi generoase, aceleaşi năzuinţe spre progres şi aceeaşi vie dorinţă de îmbunătăţire a sufletului românesc.

Academia Română l-a ales membru activ la 2 iunie 1920, şi peste câtva timp, preşedintele ei, în 1926–1929.

În tot timpul şi-a îndeplinit cu rigurozitate îndatoririle de academician şi s-a străduit continuu pentru înălţarea prestigiului instituţiei pe care o iubea mult

Regretăm adânc pierderea ilustrului nostru coleg, un mare învăţat şi cu un suflet aşa de ales, împărtăşind cu familia lui crunta durere ce a încercat, îi vom păstra neuitată memoria şi ne concentrăm într-o pioasă reculegere.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Române apărute în ultima săptămână·

1. – Gh. Macovei, *Din probleme actuale ale geologiei moderne*;

2. – Victor Pop, *Die Lubriciden der Ostalpen.*

Apoi d-l Secretar General atrage atenţiunea asupra nr. VI/1946 din publicaţia periodică *Hrisovul – Buletinul Şcoalei de Arhivistică*, care apare sub îngrijirea d-lui Aurelian Sacerdoţeanu, precum şi asupra scrierii aceluiaşi *Actele Secţiei Bunuri Publice Bucureşti. Mănăstirile Cozia* etc. (Bucureşti, 1947), publicaţie în care se dă un inventar de 3 053 de acte aflate la Arhivele Statului, provenind de la diferite mănăstiri, şi din care 2 035 ne-au ajuns în formă originală, restul de 1 018 fiind copii sau traduceri.

D-l Secretar General atrage atenţiunea şi asupra lucrării d-lui Gheorghe Bezviconi, *Călători ruşi în Moldova şi Muntenia* (Bucureşti, 1947), al cărui merit stă în faptul că dă bogate informaţii şi relaţii în cele 450 de pagini ale lucrării despre călătorii ruşi în cele două Principate, începând cu ieromonahul Zosima, în 1419.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent al Academiei Române, amintind că într-o şedinţă anterioară a prezentat un studiu despre România în revista elveţiană „Ciba-Rundschau", arată că această revistă este scoasă de o fabrică de coloranţi care, pe lângă reclama produselor sale, face operă de interes general. Astfel, în martie acest an a publicat un articol despre arta românească, în limba germană, iar în septemvrie a.c. a reluat publicaţia tot despre arta textilă românească, într-o broşură mai dezvoltată apărută în limba engleză, în care se cuprinde şi extrasul din martie. Autorul este un geograf care a călătorit multă vreme în ţara noastră, d-l Werner Küding-Steiner, care, într-un stil plăcut şi cu informaţie bună, atrage atenţia străinătăţii asupra comorilor noastre artistice.

Apoi d-l G. OPRESCU prezintă volumul al IV-lea din *Analecta*, publicaţie a Institutului de Istoria Artei, cu contribuţii de d-nii I D.Ştefănescu, G. Oprescu, Mircea Nădejde şi alţii.

www.digibuc.ro

D-l ION I. NISTOR prezintă al 57-lea volum al revistei teologice *Candela* din Suceava, care din 1892 a apărut neîntrerupt Acest volum de 550 pagini are un sumar foarte bogat.

În altă ordine de idei, d-l ION I NISTOR arată că înainte de înfiinţarea Facultătii de Teologie din Cernăuţi, învăţământul teologic în Bucovina se făcea la Institutul Teologic din Cernăuţi. La acest institut a fost profesor şi Constantin Popovici, tatăl lui Eusebie şi Constantin Popovici. Din biblioteca părintelui său au ajuns în aceea a lui Eusebie cataloagele elevilor acelui institut din anii 1833–1868, care constituie un document şi un izvor de mare preţ pentru cunoaşterea trecutului bisericesc din Bucovina.

Acest catalog este dăruit acum Academiei de d-l coleg Ion I. Nistor, în posesia căruia a trecut de la Eusebie Popovici.

– Darul se primeşte cu mulţumire

În acest moment Academia primeşte vizita d-lui *Arnaud Denjoy*, profesor la Sorbona şi membru al Institutului Franţei.

D-l Denjoy este întâmpinat de d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU cu următoarele cuvinte:

Messieurs et chers collègues,

Nous avons le plaisir de reçevoir parmi nous l'une des personalités les plus distinguées de la culture française, Mr. Arnaud Denjoy, professeur à la Sorbonne, spécialité analyse mathématique, membre de l'Institut, Académie des Sciences

Le professeur Denjoy a été invité par la Faculté des Sciences de Bucarest pour y donner quelques conférences, et demain au cours d'une séance solennelle l'Université le proclamera *doctor honoris causa*

Il est sans doute inutile de rappeler combien puissants ont été nos liens traditionnels avec la France et sa culture.

Si les malheurs de la guerre les ont interrompus, nos cœurs sont restés les mêmes et nos sentiments d'affection se sont peut-être fortifiés dans l'adversité et les souffrances communes.

Et dès la libération nos regards se sont tournés de nouveau vers la France, pays si cher a nous tous et nous avons manifesté le désir de reprendre et de développer les anciens rapports, surtout dans le domaine de la culture

La visite d'aujourd'hui est encore une preuve que notre désir a été compris.

Nous avons donc motif a nous réjouir et a montrer toute notre reconnaissance envers le peuple français et envers ses personalités culturelles

Cher maître,

L'Académie Roumaine, exprimant les pensées et les sentiments des roumains, vous salue cordialement et vous dit «Soyez le bienvenu» !

D-l *Arnaud Denjoy* mulţumeşte pentru onoarea ce i se face de Academia Română, primindu-l în această şedinţă, instituţie ale cărei legături cu Institutul Franţei D-sa le subliniază. După ce vorbeşte de profitul pe care matematicienii români l-au avut de la ştiinţa matematică franceză şi arată că şcoala matematică

www.digibuc.ro

română a ajuns a fi astăzi foarte importantă, D-sa face pe rând cunoştinta membrilor Academiei, cu care se întreţine timp îndelungat, fiind condus de d-l Preşedinte Andrei Rădulescu.

D-l DIONISIE GERMANI, membru de onoare, dăruieşte un tablou pe care l-a primit acum cam 40 de ani de la arhitectul localităţii Caracal, anume Gesner, alsacian de origine. D-l Germani însoţeşte darul D-sale de următoarele informaţiuni:

Acum circa 40 de ani, când mă ocupam la Caracal de chestiunea aducerii apei, arhitectul Gesner al comunei, de origine alsacian, mi-a făcut dar acest mic tablou, care fusese păstrat în familia sa ca o relicvă şi pe care, la rândul meu, îmi permit acum să-l ofer secţiunei documentare a Academiei Române.

În acest mic tablou, intitulat *Souvenir historique*, se văd, sub efigiile celor doi protagonişti ai conflictului franco-german din 1870, Napoleon III şi Wilhelm I, datele principalelor etape ale acelui război, amănunte referitoare la asediul Parisului, precum: constatarea medicală a morţilor în timpul celor patru luni de asediu, felul şi preţul alimentelor, cu o mostră a pâinii distribuite populaţiei asediate în raţii de 300 de grame, în fine date relative la revoluţia şi Comuna din Paris, care au urmat în primăvara 1871.

Se ştie că, după căderea Sedanului la 2 septembrie 1870, armatele germane victorioase au mers asupra Parisului, nemaifiind nici o armată franceză pentru a le opri Oraşele fortificate au capitulat unul după altul, iar la 17 septemvrie avangarda germană a sosit în faţa Parisului, ocupând înălţimile de la Châtillon şi Meudon Germanii, înconjurând oraşul şi aducând artilerie grea, au început să bombardeze Parisul cu piese de mare calibru Populaţia, rămasă aproape întreagă cu femei şi copii, a fost lipsită de alimente. În decemvrie s-au distribuit numai câte 30 grame carne de cal şi nu s-a mai fabricat decât o pâine neagră şi indigestă, amestecată cu ovăz şi orz, după mostra aci arătată. În afară de aceasta trebuia făcut coadă ore întregi în noroi şi în frig, în faţa măcelăriilor şi brutăriilor.

Sforţările făcute de armata de nord, de o a doua armată a Loirei, care pe un ger cumplit s-a bătut la Mans şi expediţiile de la est, împreună cu garibaldienii, rămânând fără rezultat, cu toată bravura soldaţilor, Parisul n-a mai putut conta pe ajutor şi, nemaiavând hrană, a hotărât să capituleze Guvernul a trimis pe Jules Favre la Versailles şi la 28 ianuarie s-a semnat un armistiţiu. Thiers, numit şeful puterii executive, a semnat cu Bismarck preliminariile păcii, după ratificarea cărora, la 2 martie, armata germană ce intrase în ajun, a părăsit Parisul. La 20 iulie s-a încheiat la Frankfurt tratatul definitiv, prin care Franţa pierdea toată Alsacia şi o parte din Lorena.

Episoadele triste ale acestei epopei a marii noastre amice sunt marcate lapidar în acest suvenir istoric, care poartă la mijloc, înconjurată de o minusculă coroană de imortele, dedicaţia „Aux Martyrs de la France”.

Faţă de atitudinea şi revendicările noi pe care sindicatul salariaţilor Academiei le-a anunţat Delegaţiunii, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă cererile până acum satisfăcute ale sindicatului şi măsurile avantajoase

www.digibuc.ro

luate de Academie pentru funcţionarii săi, ca: 5 ore de muncă pe zi, în loc de 6 ca la stat; lefurile din 1938 după Regulamentul de Servicii al Academiei, ceea ce înseamnă un însemnat spor faţă de salariile actuale ale funcţionarilor publici de stat, distribuirea de alimente în aceleaşi cantităţi ca membrilor Academiei şi cu înlesniri de plată; asistenţă medicală până acum gratuită la Spitalele Eforiei, iar de aci înainte la aceleaşi spitale cu o plată zilnică, potrivit unei convenţii ce ne-a fost recomandată de colegii noştri, d-nii d-ri *C I Parhon, C. Ionescu-Mihăeşti* şi *M Ciucă,* şi gratuit la analize etc. la Institutul de Seruri şi Vaccinuri „Dr I Cantacuzino", gratuitate oferită de colegii noştri d-nii dr. C. Ionescu-Mihăeşti şi dr M. Ciucă.

Sindicatul cere acum să decidă în distribuirea alimentelor, în care scop se cere revizuirea listelor de persoane înscrise la aprovizionare. Se pretinde a se exclude de la aprovizionare prin Oficiul Academiei membrii corespondenţi şi de onoare. Această cerere nu este admisibilă şi sindicatul nu are nici un drept a se amesteca într-o chestiune ca aceasta, ce ţine de administraţia Academiei, în care singură Delegaţiunea are căderea de a hotărî, cu atât mai mult cu cât alimentele se vând, aşadar nu se dau cu titlul de asistenţă.

Revizuirea listei se ceruse de mai multă vreme şi de Delegaţiune şi ea este necesar să se facă D-l Secretar General a propus chiar un criteriu care ar putea fi adoptat la operaţiunea revizuirii, criteriu după care s-ar da o raţie celor necăsătoriţi; două raţii celor căsătoriţi fără copii; trei raţii celor cu un copil, patru raţii celor cu doi copii; o raţie pentru o femeie de serviciu la orice familie sau orice necăsătorit, o raţie pentru cei ce vor dovedi că întreţin părinţi sau copii majori.

După dezbateri, plenul admite acest criteriu, cu adăugarea că pentru fiecare copil, oricâţi ar fi în familie, să se dea câte o raţie, iar operaţiunea revizuirii şi definitivării listei să se facă pentru membrii Academiei Române de toate categoriile de o comisiune ce urmează să fie desemnată şi după declaraţiile ce va da fiecare domn coleg despre persoanele ce le are în sarcină (cu indicarea numelor şi calităţii în familie a acestora). Pentru personalul salariat, revizuirea se va face de către comisiunea deja alcătuită sub preşedinţia d-lui Vicepreşedinte N Bănescu şi doi delegaţi ai sindicatului.

Se desemnează în compunerea comisiunii însărcinată cu revizuirea listei membrii Academiei preotul *N. M. Popescu*, preotul *Gala Galaction* şi d-l *Horia Hulubei.*

Mai iau parte la discuţie d-nii· *N. Bănescu, N. Vasilescu-Karpen, Gh Ionescu-Şişeşti, Ion I Nistor şi Tr. Săvulescu.*

---

17. *ŞEDINŢA DE LA 28 NOEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deschizând şedinţa, zice:

www.digibuc.ro

Domnilor colegi,

O datină foarte veche este să nu-ţi uiţi morţii; cu ei trăim într-o continuitate de care oricât am dori nu ne putem îndepărta.

Această datină, pătrunsă adânc în sufletul românesc, a fost păstrată şi în Academia Română, care cinsteşte memoria foştilor ei membri şi, în genere, a marilor valori culturale.

Ieri s-au împlinit 7 ani de când ne-a părăsit unul din cei mai învăţaţi colegi, Nicolae Iorga, asasinat, după chinuri groaznice, după împrejurări tragice, care încă nu ne sunt bine cunoscute.

După legea creştinească i s-a făcut un parastas, la care au asistat şi reprezentanţi ai Academiei.

Anul trecut, în şedinţa de la 29 noemvrie, care corespundea cu ziua când ilustrul coleg a fost coborât în mormânt, v-am reamintit câteva momente din acea zi nespus de dureroasă, arătând că Academia, cu toată atmosfera îngrozitoare şi înfruntând ameninţări, şi-a făcut datoria, aducând omagiul cuvenit marelui dispărut.

Cu cât se va cunoaşte mai bine viaţa acestui învăţat între învăţaţi, cu toate greutăţile întâmpinate şi sacrificiile făcute de el, necunoscute ori neînţelese de cei mai mulţi, cu cât se va cerceta mai adânc întinsa lui activitate şi împrejurările în care s-a desfăşurat, cu atât va apare mai oribil sfârşitul care i-a adus şi cununa de martir şi cu atât va rămâne mai strălucitoare figura lui.

Academia Română, mândră c-a avut norocul să-l numere între membrii săi, se înclină cu smerenie înaintea memoriei lui, pe care o va păstra cu profundă admiraţie.

Împlinirea celor 7 ani, aşa de importantă pentru pomenirea morţilor, impune să nu trecem cu vederea această dată Căci dacă avem îndatorirea de a aminti pe înaintaşii noştri, cu atât mai mult ea trebuie respectată faţă de Nicolae Iorga.

Cultura noastră, sub felurite înfăţişări, poporul nostru şi chiar cultura universală datoresc atâta lui Iorga, încât uitarea lui este de neconceput.

Şi dacă şi alţii au obligaţia faţă de acest creator şi îndrumător, Academia, în primul rând, este datoare să-i păstreze memoria şi să-l preamărească. Munca depusă pentru instituţia noastră şi devotamentul neţărmurit pentru apărarea şi înălţarea ei impun observarea cu religiozitate a acestei datorii. Numai ceea ce a publicat la Academie, precum şi participarea lui neobosită la lucrările ei ne prezintă o muncă uriaşă şi arată oricui cine a fost Nicolae Iorga

Vor fi necesare uneori îndreptări în operele sale, ca în tot ce-i omenesc, dar acestea nu pot înlătura şi nu pot micşora măreţia personalităţii autorului.

Şi cu cât va trece vremea, cu atât se va recunoaşte în mod obiectiv valoarea lui şi influenţa, în special, asupra vieţii noastre culturale, pe care necontestat a dominat-o.

Este deci o datorie ca nu numai să nu fie uitat, ci să se pună tot mai mult în evidenţă personalitatea lui, drumurile noi croite de el, orizonturile larg deschise în atâtea direcţii şi, în genere, imensa lui contribuţie pentru viaţa poporului român.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că Delegaţiunea Academiei a rugat telefonic pe d-l coleg Silviu Dragomir să reprezinte Academia

www.digibuc.ro

Română la trista solemnitate a înmormântării mult regretatului coleg, prof Em. Racoviţă. D-l Silviu Dragomir a rostit în această tristă împrejurare următoarea cuvântare:

Academia Română aduce, prin rostul meu, un ultim salut ilustrului său membru, Emil Racovită Un venerat coleg coboară azi în mormântul peste care se va aşterne acum odihnitoare liniştea senină a eternităţii. Dezlegat din crugul vremii, pe culmile unei vieţi plină de neastâmpărul înfăptuirilor trainice, moartea curmă totuşi nemiloasă râvna de ştiinţă, energia de muncă şi podoaba de armonie sufletească a acestui mândru moldovean, mare om de ştiinţă şi strălucit reprezentant al culturii române

Academia l-a chemat în sânul ei îndată ce s-a întors din Franţa să îndeplinească o misiune aici, la Cluj. Numele său era cunoscut în lumea ştiinţifică din Apus. Studii temeinice de anatomie şi histologie îi deschiseseră de mult porţile Sorbonei, oferindu-i un loc onorabil într-un laborator de pe coastele Mediteranei.

Fiul de boier din Sorăneştii Vasluiului, plecat la Paris să studieze dreptul, se va închina cu totul muncii migăloase şi obositoare a cercetătorului. Toate tainele nedezlegate ale vieţii îl preocupă în această epocă, urmărind cu pasiune mecanismul evoluţiei. Mergând pe un fir, la capătul căruia bănuia una din cheile misterului. descoperă nesfârşita varietate a gâzelor din peşteri şi întrevede importanţa cunoaşterii lor temeinice După ce a cernut cu agerime întreaga literatură de până atunci, el va izbuti să expună într-o lucrare fundamentală bazele teoretice ale unei ştiinţe nouă şi să fixeze ţelurile înalte către care urmează să se îndrepte de acum cercetările. Astfel s-a născut *biospeologia*, al cărui îndrumător a rămas Emil Racoviţă timp de 40 de ani Pentru a reconstitui istoria vieţii pe pământ şi a formelor prin care a trecut ea, tânărul erudit caută să cunoască condiţiunile de trai, formele şi manifestările vieţii şi modul ei de adaptare în domeniul cavernelor Vietăţile din peşteri sunt martori supravieţuitori din perioade îndepărtate, soiuri care au rămas nemodificate în noianul vremilor. De aici importanţa studiului lor Învăţatul român va crea deci la Sorbona o centrală a cercetărilor biospeologice mondiale, pentru a pune în aplicare planul de acţiune, al cărui prim obiectiv va fi întocmirea unui inventar cât mai complet al cavernelor de pe faţa globului

În noul domeniu de ştiinţă, Emil Racoviţă reuşeşte a da, împreună cu colaboratorii săi, trei vaste volume de material cercetat. Comoara scumpă, muncită din greu, va reveni în întregime, ca o zestre de neegalată valoare, Institutului din Cluj Mutându-se aici, l-au urmat şi colaboratorii săi devotaţi. Biblioteca, materialul cules în expediţiile anterioare, colecţiile şi revista trec în patrimoniul tinerei universităţi Un nou câmp de experienţă îi aşteaptă pe cercetătorii lumii subterane Cavernele din Transilvania sporesc materialul experimental graţie numeroaselor explorări care se întind de pe Someşuri, prin judeţele Turda, Alba, Hunedoara până în Gorj şi Mehedinţi. Revista ajunge la al şaptelea tom, iar lucrările speciale, întrunite într-o serie aparte, se ridică la nouă volume. Într-o singură privinţă aşteptările iniţiale n-au dat satisfacţie creatorului acestei discipline ştiinţifice. ele nu au atins decât faza experimentală, fără să-i îngăduie a pătrunde

www.digibuc.ro

prea adânc în enigmaticele legi ale vieţii şi a stabili generalizările roditoare pe care le-a întrevăzut în avântul tinereţii. Zilele omului, dăruite chiar cu belşug şi întrebuinţate cu cel mai mare folos, se dovedesc totuşi prea scurte pentru a străbate o taină atât de adâncă. A găsit însă una din căile drepte şi sigure. Conştiinţa acestei izbânzi trebuie să-i fi copleşit sufletul de mulţumire. Dar mai este încă ceva Verificarea încercată pas cu pas, comparaţia migăloasă necesară în domeniul biologiei, ca orice lucru trudnic nu se poate îndeplini pripit, ci numai cu răbdare infinită, cu prudenţă sau cum atât de resemnat se exprimă cercetătorul din bezna cavernei· „tot încet, căci e mult până departe". Îşi dăduse poate seamă că nu va izbuti a atinge ţinta, dar ştia că acum ea poate fi atinsă odată şi odată de generaţiile care vor continua munca istovitoare. Dacă moartea nu i-ar fi îngheţat suflul, ar putea să exclame acum cu vocea sonoră şi cu optimismul său neslăbit „*ignoramus, sed non ignorabimus*".

Mândră de o asemenea activitate, care înalţă prestigiul ţării în ochii elitei intelectuale din lumea întreagă, Academia l-a ales de trei ori preşedinte. În această demnitate a adus servicii nepreţuite înaltei instituţiuni. Emil Racoviţă nu era numai un cercetător erudit, ci şi un dibaci organizator, înzestrat cu lăudabile calităţi de gospodar. Să nu-şi imagineze nimeni că specialitatea numai în aparenţă restrânsă, în serviciul căreia şi-a închinat viaţa, l-a înstrăinat de necesităţile vii ale ţării. El urmăreşte cu desăvârşită înţelegere evoluţia vieţii noastre culturale, remarcă scăderile, propune reforma şi stăruieşte cu o rară perseverenţă pentru îndeplinirea lor. Ştie întotdeauna ce vrea şi îşi trasează linia de urmat, „pârtia" de la care nimic nu-l va putea abate. Trei probleme îl preocupă îndeosebi în sânul Academiei reorganizarea secţiilor, îndrumarea nouă a muncii în laboratoarele ştiinţifice din ţară şi încheierea unor legături strânse cu marile focare de cultură din străinătate. Datorită, în cea mai mare parte stăruinţelor sale, s-a modificat structura instituţiunii noastre în ultimul sfert de veac, sporind numărul membrilor şi lărgindu-şi cadrele în măsura în care dezvoltarea noastră culturală scoate la suprafaţă pionieri noi pe tărâmuri până acum înţelenite. Ideea creării unui consiliu de îndrumare a cercetării ştiinţifice, ataşat Academiei, îi aparţine tot lui, cu toate că forma în care s-a realizat nu şi-a însuşit-o integral. Pentru a strânge relaţiile cu lumea ştiinţifică din alte ţări, stăruie necontenit să se intensifice schimbul de publicaţii şi să se caute cât mai des contact nemijlocit prin congresele internaţionale. Dincolo de cerinţele unei organizaţii raţionale, propunerile sale, formulate în nenumărate memorii, urmăresc, fără îndoială, în rândul întâi, crearea unor mai prielnice condiţii pentru cercetarea ştiinţifică.

Academia i-a fost dragă, nu fiindcă ar fi căutat satisfacţii de ordin personal Deşertăciunea ambiţiilor neîmplinite nu-i umbreşte sufletul nici o clipă, dar acest om de ştiinţă, plin de avânt, a binemeritat pentru neamul său Cuvântul lui cumpănit a fost aici întotdeauna respectat, colegii l-au copleşit cu admiraţie şi iubire. Moldovean născut la Iaşi, în cercul academic s-a considerat mandatar permanent al Ardealului ştiinţific. O nemărginită mândrie pentru noi şi o nobilă satisfacţie pentru munca dezinteresată pe care a dezvoltat-o dincoace de munţi.

www.digibuc.ro

Emil Racoviță a fost astfel unul dintre cei mai reprezentativi oameni de cultură ai țării. Exemplar de elită al neamului, însuflețit de ideea progresului, fără a încerca însă niciodată a-și impune părerea altfel decât prin argumente. Firea patriotului generos, una din cele mai de seamă însușiri ale atâtor vrednici fii ai Moldovei, răzbate biruitoare de-a lungul întregii vieți. El se impune prin râvna de a ști, prin dorul de a descoperi lumi necunoscute, urmând pilda luminatului său compatriot de acum două veacuri, Nicolae Milescu, care descrie cel dintâi drumurile Siberiei și ale Chinei, veșnicindu-și astfel numele, ca descoperitor al unor plaiuri ascunse până atunci.

În chipul acesta și-a depănat viața vrednicul defunct. în liniștea laboratorului mai întâi, într-un cerc de erudiți francezi, apoi mai mult ca un sfert de secol de la institut la Academie și în camera de lucru pe care Universitatea din Cluj i-a oferit-o și dincolo de vârsta reglementară, în derâderea onorabilului domn „birocratescu", singurul său dușman rămas neîmpăcat A cercetat tainele naturii, a făurit planuri și a împrăștiat îndemnuri pentru muncă rodnică.

Să ne închinăm în fața mormântului său deschis și să-i aducem tot prinosul recunoștinței noastre pentru opera netrecătoarei sale vieți.

De la Ministerul Artelor se primește o nouă adresă privitoare la desemnarea reprezentantului Academiei în Comisiunea Monumentelor Istorice, rugând instituțiunea noastră să desemneze un membru al clerului și istoric în același timp

– Se deleagă preotul *N. M Popescu.*

D-l Secretar General AL LAPEDATU arată că Delegațiunea Academiei, în urma înștiințării Eforiei Spitalelor Civile că nu mai poate acorda gratuit asistență medicală personalului salariat al Academiei, ca până acum, ci că poate acorda spitalizare contra sumei de 120 lei pe zi, a cerut avizul colegilor noștri medici, prof dr C. I. Parhon, dr. C. Ionescu-Mihăești și dr. M Ciucă asupra propunerii Eforiei Spitalelor Civile Colegii noștri ne-au comunicat opinia D-lor lor prin următoarea adresă:

După părerea noastră, oferta Eforiei Spitalelor Civile este foarte avantajoasă și merită să fie luată în considerație.

Pe de altă parte, Institutul „Dr. I. Cantacuzino" își ia sarcina de a executa gratuit pentru personalul Academiei:

1. Examenele de laborator necesare diagnosticului;

2 Examenele radiologice pulmonare. Vaccinurile preventive utilizate în practica curentă;

3 Produsele biologice necesare tratamentului cazurilor bolilor infecțioase.

În acest scop se va ține un registru la Academie în care să se treacă examenele și produsele biologice cerute.

– Se ia act cu mulțumire și recunoștință

D-l Secretar General AL. LAPEDATU a fost informat de d-l coleg *Silviu Dragomir* că vecinii noștri de la Apus vor sărbători într-un cadru internațional Revoluția din 1848, organizând mari serbări în Budapesta, la care vor fi invitați

www.digibuc.ro

reprezentanţi din Europa. Vor publica cu această ocaziune lucrări despre acest eveniment istoric, care vor şti să prezinte sub aşa faţă evenimentele încât să umbrească mişcarea românească revoluţionară. Ei chiar vor publica documente despre mişcarea revoluţionară a românilor din Transilvania, documente la care d-l Silviu Dragomir n-a putut ajunge şi care fatal lipsesc din volumele de documente ce se publică sub îngrijirea D-sale. Este necesar – ne recomandă d-l Silviu Dragomir – să ne prezentăm cu această ocazie în arena internaţională, făcând tot ce ne este cu putinţă pentru a pune în valoare mişcarea revoluţionară din 1848 a românilor

Fireşte, Academia îşi poate simţi împăcată conştiinţa că, pentru acest însemnat eveniment din istoria noastră, vor apare sub auspiciile ei cele şapte volume din care cinci de documente şi două de expunere, despre Revoluţia românilor din Transilvania şi că, pe de altă parte, tot instituţiunea noastră a luat iniţiativa publicării corespondenţei bărbaţilor care au luat parte la revoluţie, însă ni se atrage atenţia asupra manifestaţiilor care ar trebui să se facă şi din partea altor instituţiuni şi de aceea este foarte necesar să atragem atenţia forurilor cu cădere despre cele ce se plănuieşte la Budapesta.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU este de părere să îndeplinim programul adoptat de Academia Română de acum un an de a face în şedinţele noastre publice trei comunicări despre Revoluţia din 1848. De altă parte, să semnalăm Preşedinţiei Consiliului de Miniştri programul de manifestaţii plănuit a fi realizat la Budapesta.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, aminteşte de un proiect al d-lui Şt. Voitec ca facultăţile să iniţieze şi să colaboreze la întocmirea unor întinse publicaţiuni despre Revoluţia anului 1848.

D-l ION I. NISTOR zice că aniversarea a 100 de ani de la Revoluţia din 1848 trebuie privită sub aspectele istoric, politic, naţional şi social. Sub aspectul istoric, Academia poate fi mulţumită că şi-a făcuit datoria pentru publicarea celor 6 volume de documente prezentate de colegul Dragomir, cu care noi ne putem prezenta onorabil în faţa lumii. Colegul Dragomir să facă studiul de 32 p. ce i s-a cerut de *Slawonic Review* pentru a apărea pentru străinătate.

De altă parte, publicând corespondenţa din epoca şi despre epoca 1848 a bărbaţilor noştri din Muntenia şi Moldova, vom aduce o contribuţie preţioasă din partea acestor două provincii la sărbătorirea acestui eveniment. În cuprinsul acestor volume de corespondenţă, vom putea da şi materialul din lăsământul Iancu Bălăceanu, care se va putea deschide la 1 ianuarie 1948, potrivit obligaţiilor, şi care ne-a fost predat, precum şi materialul de la Arhivele Statului şi cel din Arhiva Ministerului Afacerilor Străine, dacă se va putea cere, găsi şi extrage.

Academia va trebui să ţină o şedinţă festivă, în care cel mai îndreptăţit a rosti comunicarea festivă este colegul Dragomir Se vor putea face de Academie şi alte câteva şedinţe de comunicări despre 1848.

Iată deci cu ce vom putea contribui în condiţiuni onorabile la sărbătorirea marelui eveniment.

www.digibuc.ro

Privită sub aspectul politic şi naţional, problema acestei aniversări depăşeşte cadrul Academiei şi ea trece în sarcina guvernului. Suntem informaţi că guvernul pregăteşte mari serbări şi că se vor dezveli monumente cu această ocazie. Tot guvernul va putea decide şi participarea României la serbările din alte ţări, care, de altfel, oricâte vor fi, nu trebuie să ne impresioneze

D-l Secretar General AL. LAPEDATU precizează că festivitatea comemorării în discuţie coincide cu ziua deschiderii sesiunii noastre generale ordinare, la 15 mai 1948, aşadar vom putea face din deschiderea sesiunii noastre şedinţa festivă de comemorare, colegul Dragomir fiind cel mai indicat să rostească comunicarea comemorativă.

Paralel cu articolul ce s-a cerut d-lui Silviu Dragomir de d-l Seton Watson pentru *Slawonic Review*, Secţiunea Istorică ar putea organiza o colaborare şi la alte reviste străine şi române.

De altă parte, membrii Academiei Române este de dorit să organizeze un ciclu de conferinţe pentru publicul cel mare la Sala Dalles în cursul lunilor aprilie şi mai, să pregătească atmosfera comemorării ce va avea loc, cum am spus, la mijlocul acelei luni.

D-sa este de părere ca Secţiunea Istorică să fie convocată pentru a întocmi programul serbărilor acestui centenar.

D-l ION I. NISTOR cere ca din program să nu lipsească facerea unei expoziţii 1848 la Biblioteca Academiei Române.

D-l general R ROSETTI dă lămuriri asupra condiţiilor în care a fost predat Academiei Române lăsământul literar al lui *Iancu Bălăceanu* de către ginerele său, Nicot, şi despre corespondenţa rămasă de la Bălăceanu, printre care şi memoriile sale în trei exemplare, din care unul a ajuns prin acest lăsământ la Academie, alte două au rămas familiei. D-l general Rosetti ştie că datele despre anul 1848 rămase de la Iancu Bălăceanu nu sunt prea numeroase.

Câteva date în legătură cu acest an se găsesc printre hârtiile lui Tescanu, depuse de d-na Maria Cantacuzino-Enescu şi pentru copierea cărora d-l general Rosetti dă autorizare

D-l N. BĂNESCU este de părere ca din programul festivităţilor să nu lipsească invitarea de delegaţii străine iniţiate alături şi împreună cu Ministerul Informaţiilor şi al Educaţiei Naţionale, invitaţii care să fie adresate în prima linie ungurilor.

D-l S. MEHEDINŢI zice că, cu publicarea volumelor d-lui coleg S. Dragomir, ne-am făcut datoria îndeosebi faţă de specialişti. Însă nu şi faţă de marele public din ţară şi din străinătate, căruia ar trebui să-i prezentăm o lucrare concentrată poate cu titlul „Românii şi Revoluţia din 1848”, volum care, bine scris şi cu notele de căpetenie, va putea neutraliza multe din serbările şi manifestaţiile puse la cale. Acest volum, întocmit prin colaborare, va trebui să apară în câteva limbi străine.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU închide discuţia, invitând Secţiunea Istorică să se întrunească spre a discuta şi propune alcătuirea programului serbărilor anului 1848.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că d-l profesor *Denjoy*, întâlnindu-l, i-a exprimat încă o dată sentimentele de recunoştinţă pentru primirea caldă ce i s-a făcut de Academie şi de admiraţie pentru Biblioteca noastră, a cărei organizare l-a impresionat.

În altă ordine de idei, D-sa propune convocarea Academiei Române în sesiune generală extraordinară înainte de sărbătorile Crăciunului, convocare necesară atât pentru acceptarea unor donaţiuni şi legate care reclamă urgenţă, cât şi pentru examinarea situaţiei financiare a Academiei. Delegaţiunea, potrivit Statutelor, va face încheierea de convocate la care d-l Preşedinte roagă pe domnii colegi să-şi dea consimţământul, acceptând cu anticipaţie ca dată a convocării zilele de 17 şi 18 decemvrie a.c.

– Se decide în principiu convocarea sesiunii generale extraordinare propuse la aceste date şi se vor face formele regulamentare de convocare

D-l ION I. NISTOR prezintă un act original de la Costache Negri din 1865, dăruit de d-l coleg corespondent *C. Motaş*

Apoi face următoarele două prezentări de donaţiuni:

I

Istoria pentru răsipirea Ierusalimului
in folio. 35 foi (1795)

Autorul este un copist necunoscut

Această povestire a circulat în manuscrise, din care Academia posedă mai multe exemplare, scrise de mâini diferite. Manuscrisul cel mai vechi din posesia Academiei datează din 20 iulie 1752, scris de ieromonahul Nichifor, din îndemnul paharnicului Dumitrachi Hărlescu, pentru suma de bani 120. Manuscrisul cuprinde istoricul cuceririi Iudeii, a dărâmării cetăţii Ierusalimului şi împrăştierii populaţiei de către oştirea comandată de Titus, fiul împăratului Vespasianus

7 Hărţi.

II

Donaţia arhiereului Veniamin Pocitan

1. Sinodic al Episcopiei Huşilor, 1782–1937 (copie în ms.);
2. Însemnări privitoare la Episcopia Huşilor de arh V. Pocitan;
3. Opis de documente ale Episcopiei Huşilor (imprimate);
4. Buletinul Episcopiei Huşilor, 1932–1934,
5 Cuvântări rostite de episcopul Melchisedec al Huşilor (copie în ms.),

www.digibuc.ro

6. Tablou sinoptic de elevii bulgari din sudul Basarabiei, absolvenți ai Seminarului de la Socola 1868;

7 Dosar cu acte şi corespondență privitoare la încercarea de răpire a moaştelor Sf. Dimitrie Basarabov de către ostaşii străini în timpul primului război mondial. Dosarul este însoţit de hagiografia sfântului şi de rugăciuni adresate sfântului, compuse de arh. V. Pocitan;

8. Însemnări şi acte privitoare la comuna Bereşti din județul Bacău;

9 Hârtii privitoare la capela ortodoxă română din Berlin;

10. Însemnări referitoare la oraşul Târgovişte de arh. V. Pocitan;

11. Însemnări cu privire la războiul din 1916–18 de acelaşi;

12. Cuvântări şi predici rostite de arh. V. Pocitan cu diferite ocazii;

13. Compoziții diverse în proză şi în versuri de acelaşi.

---

18 *ŞEDINȚA DE LA 5 DECEMVRIE 1947*

Preşedinția d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citesc şi se aprobă procesele-verbale ale şedințelor de la 21 şi 28 noemvrie a c

De la d-na *Elena Racoviță*, văduva mult regretatului coleg Em. Racoviță, se primeşte scrisoare de mulțumire pentru condoleanțele şi ajutorul trimis de Academie.

La propunerea d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU se autoriză Delegațiunea ca, având în vedere că fondul ce constituie valoarea *Premiului de Virtute Mavroyeni* s-a redus, în urma stabilizării monedei, la 50 lei, să majoreze valoarea premiului. Se va renunța totdeodată la solemnitatea decernării premiului în prima duminică după Sf. Spiridon, din cauza valorii mici a premiului.

Totdeodată se decide să se suspende publicarea acestui premiu, mai ales că testamentul nu ne obligă să-l acordăm în fiecare an.

D-l ing. CONST. BUDEANU, membru corespondent, face o comunicare despre *Reuniuni internaționale de studii ştiințifice şi tehnice în toamna anului 1947.*

D-l ION I. NISTOR face o expunere de prezentare a următoarelor cărți primite în schimb de la Universitatea Carolină din Praga şi a altor publicațiuni, printre care lucrarea d-lui Damian Bogdan, *Acte moldoveneşti, anii 1426–1512* (Bucureşti, 1947):

Lista cărților primite în schimb de la Universitatea Carolina din Praga:

1. Otokar Novák, *Renanova Theorie Slohu* (Teoria stilului lui Ernest Renan);

2. Josef Vachek, *Obecný Zapor v Anglictině a v Čeština* (Negația universală în limbile engleză şi cehă). Ivan Poldauf, *Some points on negation in colloquial English* (Câteva puncte de negație în limba engleză curentă);

www.digibuc.ro

3. Hugo Siebenschein, *Masaryk a Goethe* (Masaryk şi Goethe);

4 O.J Blažiček, *Pražská Plastika Raneho Rokoka* (Plastica din Praga din epoca primului Rokoko).

În altă ordine de idei, D-sa atrage atenţia şi asupra următoarelor trei lucrări ale d-lui M. Guboglu:

1. *Ghidul datelor musulmane transformate în creştine*, 330 p., format mic (bătut la maşină);

2. *Monarhi turci şi mari dregători otomani*, 150 p., *in folio* (bătut la maşină);

3 Nasuh Matrakci, *Cronica cuceririi Cara-Bogdaniei*, cca 40–50 p.

D-l ION I NISTOR prezintă o broşurică a neuitatului istoric şi coleg Nicolae Iorga, din 1917, în care a publicat *Psalmii* lui Dosoftei, broşurică pe care ne-o dăruieşte d-l ing *Urziceanu*, şi care este completă faţă de exemplarul ce posedă Biblioteca Academiei Române, căruia îi lipseşte coperta şi titlul.

D-l general R. ROSETTI este informat că o instituţie nouă a cerut Bibliotecii noastre să-i dea în schimb cărţi vechi româneşti din sec. XVI, XVII şi XVIII. D-sa atrage atenţia ca cesiunile de asemenea cărţi să se facă cu mare băgare de seamă şi cu observarea strictă a prevederilor Regulamentului. Noi trebuie să ne asigurăm pentru Biblioteca noastră cel puţin 3 exemplare complete din orice carte, acolo unde avem mai multe exemplare, iar ceea ce va prisosi se va putea da după o ordine de preferinţă, adică acolo unde sunt biblioteci de studii etc. şi numai în schimbul unor colecţiuni care sunt efectiv utile Bibliotecii Academiei Române. Iar cât priveşte cărţile din secolii XVI şi XVII, care sunt rare, acestea să fie în mod absolut excluse de la cedări.

D-l ION I. NISTOR zice că cererea de care vorbeşte d-l general R. Rosetti a fost examinată de Comisiunea Bibliotecii în două rânduri. S-a înaintat procesul-verbal al Comisiunii la Delegaţiunea Academiei, care trebuie să-şi dea hotărârea. Comisiunea Bibliotecii a decis, aşa cum cere Regulamentul, că acolo unde avem numai trei exemplare, să nu se dea nimic. Unde avem mai multe exemplare, cu aprobarea Delegaţiunii, se poate face un schimb util, dând din exemplarele disponibile. D-sa dă asigurări că propunerile Comisiunii Bibliotecii se fac cu mare prevdere şi răspundere.

D-l ION PETROVICI, ca membru în Comisiunea Bibliotecii, arată că această Comisiune şi-a încheiat hotărârile sale, în sensul ca să nu se cedeze nimic, când numărul existent este de 3 exemplare; să nu se cedeze nimic, chiar dacă numărul de exemplare este mai mare de 3, dacă cărţile sunt apărute înainte de 1730, întrucât au valoare de obiect istoric; să se cedeze atunci când este cazul să se cedeze numai în schimbul altor publicaţiuni.

D-l D. CARACOSTEA, luând cuvântul, zice:

Domnilor colegi,

Deoarece în sesiunea din mai 1947 n-am mai avut prilejul să vă refer trimestrial, aşa cum se hotărâse, asupra mersului *Bibliografiei periodicelor*

www.digibuc.ro

românești până la 1850, îndeplinesc astăzi această îndatorire, cu atât mai necesară cu cât, conform deciziunilor dumneavoastră din sesiunile anilor 1946 și 1947, lucrarea trebuie să fie gata în ianuarie 1948, pentru ca, prin tipărirea ei, Academia Română să aducă omagiul cuvenit generației de la 1848 din toate provinciile românești.

Deși unul dintre colaboratori, d-l Nestor Camariano, a fost bolnav de tifos exantematic timp de o lună și jumătate, lucrările s-au dezvoltat satisfăcător până la 12 sept. 1947, când ambii colaboratori au fost nevoiți să întrerupă lucrarea din motive de economie. De-abia la 4 noemvrie a.c. lucrarea a fost reluată. Cu toate aceste impedimente, situația actuală nu este îngrijorătoare față de țelul propus în ce privește numărul și calitatea fișelor. Dispunem astăzi de circa 12 000 de fișe analitice cuprinzând materialul periodicelor, conform indicațiilor date. Domnul N. Camariano mai are de bibliografiat 3 volume din Bucovina și 4 periodice grecești. Iar d-l Papadima mai are de lucrat *Gazeta Transilvaniei* între 1843–1850

Pentru că directivele generale au fost prezentate și discutate pe larg în rapoartele mele anterioare, aici voi aminti numai câteva probleme noi și dificultăți intervenite în bibliografia periodicelor ardelene, care au o altă configurație decât cele din Principate. În *Gazeta Transilvaniei*, condusă cu larg orizont și multă prudență de Gh. Barit, apar, cum era și firesc, multe știri, discuții, articole originale și reproduse din presa străină, în legătură cu probleme specifice ardelene. Intervine astfel o terminologie politică, juridică și socială diferită de aceea sub care am rubricat materialul muntean și moldovean. Colaboratorii *Gazetei* înfățișează faptele cu lucruri curente pentru ei. Dar pentru noi nu sunt ușor de rubricat și de clasat în sistemul nostru. În acest deceniu, *Gazeta Transilvaniei* a avut și funcțiunea pe care a avut-o la început și *Curierul românesc* a lui Eliade și *Albina românească* a lui Asaki. au îndeplint și misiunea de a fi ceva ca un *Monitor oficial* și, totodată, de a reprezenta interesele românești. Conducătorul *Gazetei* trebuia să ție un prudent echilibru între interesele românești și cele eterogene. Relevez aceasta pentru că selecțiunea materialului implică adesea greutăți: care dintre articolele politice și sociale trebuie să fie selecționate din punctul de vedere al culturii românești; știrile și dezbaterile din cele două diete, aceea de la Cluj și aceea de la Pojon, interesează unele o parte din Ardeal, cealalte o altă parte. Ambele însă prezintă configurații și principii de rubricare diferite La fel, adunările „marcale”. Aleșii aveau un mandat limitat prin care se preciza de către alegători ce anume să voteze Rezultă că toate aceste probleme complexe trebuie să fie rubricate, sub concepte deosebite decât cele din Principate. Iată, bunăoară, problema dreptului de moștenire în familiile iobage. Și „urbariul”, legislația cu privire la iobagi, însemnată problemă socială care a trebuit să fie bibliografiată. La fel, problema așa-numitelor „reversalii”, care precizau regimul creșterii copiilor în familiile mixte, în care unul dintre părinți aparține unei confesiuni, celălalt altei confesiuni.

Probleme de acestea, nu ușor de rezolvat pentru un bibliograf, care trebuie să facă din lucrarea lui o carte vie, potrivit exigențelor moderne, se oferă în toate domeniile vieții Iată, de pildă, știrile despre Regimentul grăniceresc bănățean,

www.digibuc.ro

numit la început „iliric”, adică sârbesc, el era împărțit într-un batalion sârb și altul valah; în cele din urmă a rămas cu numele de „valahic bănățean”. La fel, probleme specific ardelene ale vieții economice. Navigația pe Dunăre, în creștere de la 1830, produsese o criză a comerțului ardelean prin diminuarea crescândă a străvechilor târguri de la Sibiu și Brașov. Toate acestea nu pot lipsi dintr-o bibliografie a periodicelor Ardealului, după cum nici viața bisericească, nici cea școlară, atât de deosebite de ale noastre.

Istoricul mișcărilor de la 1848 din Ardeal nu poate face abstracție de nici unul din aceste aspecte specifice ardelene, după cum nu poate să facă abstracție de discuțiile începute în Dieta cu Ungaria și la atâtea alte probleme.

Chiar și articolele traduse de Bariț și de alții din periodicele străine, deși în aparență nu au legătură cu problemele românești, în realitate însă se cuvine să fie bibliografiate, pentru că sunt tendențios alese pentru a servi indirect cauza românească.

Nu se poate face un istoric al mișcărilor de la 1848 fără a inventaria sistematic tot acest fond bibliografic.

Sunt apoi unele concepte de bază ale acestei generații, fără de care faptele istorice nu pot fi înțelese. Astfel, conceptul de popor, care definește poziția acestei generații și în mișcările politice, și în cele literare, ca, de pildă, în interesul conștient pentru creațiunile anonime.

Sfera aceasta largă indică numai o parte din interesul bibliografiei periodicelor ardelene și dificultățile de a pune în concordanță conceptele și preocupările de acolo cu cele de dincoace

Cu toate greutățile, datorită râvnei dezinteresate a colaboratorilor, inventarierea analitică a materialului va fi gata pe la începutul lunii ianuarie. Clasificarea definitivă a materialului care să puie în aplicare cererea mea, aprobată de Delegație, de a avea pentru clasare concursul unui bun cunoscător al sistemului decimal

Rog deci ca de la data prezentării acestui raport să se aprobe o alocație lunară pentru d-l Lupu de la Biblioteca noastră. Domnia sa va revedea împreună cu mine și colaboratorii mei clasările noastre pentru a le potrivi exact sistemului decimal, așa încât *Bibliografia periodicelor* să poată sta în orice bibliotecă străină la îndemâna cercetătorului Această operațiune este cu atât mai necesară cu cât cele 12 000 de fișe bibliografice trebuie să fie rânduite și tipărite așa încât să poată fi tăiate, din care, lipite pe câte un carton și așezate în cartotece, pentru a fi mereu sporite cu ceea ce va adăuga inventarierea anilor viitori.

Pentru lucrările de clasare este absolută nevoie să se realizeze cererea făcută de d-l Secretar General în sesiunea din mai 1947 de a ni se pune la dispoziție un cartotec și fișe divizionare

Închei raportul acesta cu un cuvânt de mulțumire colaboratorilor care au lucrat în împrejurări așa de grele și menționez îndeosebi devotamentul d-lui prof Papadima care, atunci când colegul său, Nestor Camariano, a căzut greu bolnav, a dus mai departe în chip dezinteresat și munca acestuia, pentru ca lucrarea să fie în termenul hotărât dusă la bun sfârșit.

– Cererile din raportul d-lui coleg Caracostea se deferă Delegaţiunii.

D-l TH. CAPIDAN socoteşte că lucrarea *Dicţionarului* stă pe loc şi că nu se dă curs unor importante hotărâri luate de Comisiunea *Dicţionarului* Astfel, noua echipă care urmează să lucreze la Bucureşti, paralel cu cea de la Cluj, sub conducerea directă a d-lui coleg Iorgu Iordan, încă nu s-a format şi în orice caz nu se lucrează la formarea ei. Colaboratorii vechi din echipa de la Cluj sunt slab plătiţi, lefurile fixate fiind mici şi, pe deasupra, nu şi-au primit din septemvrie remunerarea; la tipografia ziarului „Universul" urmau să se tragă câteva coale de tipar, dar şi această lucrare stă pe loc din cauză că maşinile sunt ocupate de tipărirea unui alt dicţionar

D-sa crede că această stagnare a lucrărilor, inclusiv formarea noii echipe de lucru la Bucureşti se datoreşte lipsei de bani şi că, pentru remediere, ar trebui să se facă o intervenţie la d-l ministru al Educaţiei Naţionale.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU e surprins de felul cum sunt înfăţişate lucrurile de d-l coleg Capidan. Pentru că, în Comisiunea *Dicţionarului* lucrurile s-au discutat în două şedinţe, în care lefurile colaboratorilor de la Cluj au fost decise la cuantumul propus de însuşi d-l coleg Capidan, iar la revizuirea bugetului Academiei în lei stabilizaţi, pentru *Dicţionar* s-a alocat suma de 300 000 lei, din care tot d-l coleg Capidan a întocmit bugetul de cheltuieli al *Dicţionarului* aşa cum a crezut D-sa de cuviinţă. Aşadar, lefurile s-au trimis pe septemvrie echipei din Cluj, aşa cum au fost fixate de d-l Capidan şi au fost primite fără protestare.

În ce priveşte formarea echipei din Bucureşti, d-l coleg Iordan are în vedere transferarea unui colaborator de la Iaşi la Bucureşti, ceea ce nu se face uşor. De altă parte, Academia are asigurate pentru această echipă încăperile de lucru de care are nevoie în chiar localul ei

D-l Secretar General dă asigurări şi cu privire la tiparul coalelor aflate sub presă la ziarul „Universul". Se va termina cu trasul *Dicţionarului* Şăineanu şi se trece la tiparul coalelor noastre în discuţie, hârtia fiind, precum se ştie, asigurată.

D-l D. CARACOSTEA recunoaşte necesitatea de a se face economii, însă este de părere că lucrările angajate pentru ca să poată merge trebuie să se plătească.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI este de părere ca Academia să nu cruţe nici o cheltuială pentru *Dicţionar*. Căci această lucrare este aşa de importantă, încât ne putem lua dreptul de a preleva din fondurile Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice până la 50% pentru a asigura mersul nestingherit. Procedând astfel, ne vom asigura pentru *Dicţionar* colaboratorii de carieră, în număr mare, care va permite reînnoirea la timp şi fără greutate a echipelor noastre. Dar elementele din afară nu se vor putea prezenta decât dacă se ştie că pot fi bine plătite Să dăm deci pentru *Dicţionar* nu o sumă forfetară, ci atât cât ni se cere.

De altă parte, pentru a ţine din scurt frânele muncii zilnice, D-sa îndeamnă ca fiecare membru din Comisiune, în frunte cu d-l Capidan, preşedintele Comisiunii, să-şi ia parte din griji şi din lucrările de administraţie pentru ca acestea să nu lâncezească pe birouri şi să dăuneze mersului *Dicţionarului*

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU se raliază la părerea colegului Şişeşti şi roagă pe domnii colegi ca să se intereseze cât mai des de toate chestiunile cărora Delegaţiunea are să le facă faţă zilnic, nu numai de *Dicţionar*. Ni se reproşează că din septemvrie n-am mai putut trimite remunerările echipei de la Cluj, fără să se cunoască starea finanţelor Academiei, care este nevoită să trăiască şi să dea lefurile personalului din împrumuturi.

D-l Preşedinte constată cu plăcere că există un interes viu pentru *Dicţionar*. Dacă nu s-a realizat ceea ce permanent s-a cerut este că a lipsit personalul specialist de lucru, iar nu banii. Conducerea Academiei întotdeauna a dat toate fondurile ce i s-au cerut, ca şi în cazul de faţă, din lipsă de fonduri, ea a suprimat toate publicaţiile sale, afară de *Dicţionar* şi de *Memorii*.

D-sa dă asigurări că va stărui pe lângă d-l coleg Iordan să ia măsuri pentru formarea noii echipe.

Pr GALA GALACTION, în numele Comisiunii însărcinate cu revizuirea listelor privitoare la aprovizionarea membrilor Academiei de toate categoriile, aduce la cunoştinţă că Comisiunea s-a întrunit, a luat cunoştinţă de declaraţiile primite de la d-nii colegi despre persoanele ce le au în sarcină şi, adoptând normele de distribuire a alimentelor propuse de d-l Secretar General Al. Lapedatu, a formulat şi subscris încheiere pentru reglementarea întocmirii listelor.

Normele d-lui Secretar General Al. Lapedatu Comisiunea le-a completat, socotind să atribuie câte o raţie şi la copiii majori ce stau în casa părintească şi să dea drept la o femeie de serviciu, deci la o raţie, pentru fiecare familie, iar părinţii să aibă de asemenea dreptul amândoi la o raţie. În ce priveşte copiii, s-a dat fiecăruia o raţie, oricât de mulţi ar fi în familie. Aceleaşi norme se adoptaseră altfel de Comisiunea pentru lista salariaţilor Academiei.

– Se ia act şi noile liste nefiind complete, se vor aplica în mod provizoriu.

---

19. *ŞEDINŢA PUBLICĂ* DE LA 12 DECEMVRIE 1947

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l general R. ROSETTI face o comunicare publică cu titlul *Biserica şi slujitorii ei în războiul de la 1877–1878*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg general R Rosetti pentru interesul ce se desprinde din comunicarea D-sale cu privire la misiunea bisericii noastre în războiul de independenţă.

Şedinţa se suspendă.

www.digibuc.ro

La redeschiderea şedinţei, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că Delegaţiunea Academiei a luat hotărârea ca astăzi, de ziua Sf. Spiridon, să se facă decernarea *Premiului de Virtute Mavroyeni*, în Bucureşti, întemeiat de def. Alexandru Mavroyeni care, prin testamentul său, prevede ca decernarea premiului să se facă în prima duminică după Sf. Spiridon, în şedinţă publică şi cu oarecare solemnitate. Suntem însă nevoiţi a nu da caracter de solemnitate în acest an proclamării premiului, deoarece suma votată ca premiu în trecuta sesiune generală, în urma stabilizării monetare, nu mai reprezintă nimic. Delegaţiunea, cu consimţământul plenului, a decis chiar să majoreze după cuviinţă această sumă.

D-sa aminteşte că acest premiu fusese publicat în toamna anului 1946 în valoare de 500 000 lei, mai apoi a fost majorat la 800 000 lei Comisiunea Academiei a cercetat, în primăvara anului acesta, cazurile ce i s-au semnalat şi s-a oprit asupra văduvei Maria Ungureanu, sinistrată cu 5 copii, din Bucureşti, şos. Chitila, nr. 109, a propus pentru a i se acorda premiul şi plenul, în trecuta sesiune generală ordinară, a aprobat a i se acorda premiul.

D-l Preşedinte roagă pe preotul N. M. Popescu să dea citire raportului prin care Comisiunea specială a făcut propunerea sa.

D-l Preşedinte arată că în iunie trecut, cu ocazia proclamării acestui premiu, văduva *Maria Ungureanu* urma să primească jumătate din valoarea premiului, adică 400 000 lei vechi. S-a rezervat însă atunci întreaga sumă de 800 000 lei vechi, spre a i se achita acum, deoarece atunci membrii Academiei Române au colectat şi i-au înmânat suma de 3 000 000 lei vechi.

La cei 800 000 lei vechi s-au adăugat ulterior două donaţii· una de 250 000 lei primită de la d-l avocat Vladimir Diaconu şi cea de 300 000 lei trimişi de d-l G Acsente din Codlea-Braşov Suma în lei vechi de 1 300 000 ce ar fi urmat să constituie premiul, s-a redus, după stabilizare, la 67 lei. Delegaţiunea însă a majorat valoarea premiului la 10 000 lei, care se înmânează astăzi văduvei premiate

D-l Preşedinte îi înmânează această sumă, felicitând-o pentru vrednicia ei şi urându-i sănătate ca să-şi crească copiii cu dragoste şi devotament, după care o persoană din asistenţă adaugă la premiu 1 000 lei.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică următoarea scrisoare de mulţumire a d-lui profesor *Boivin* pentru alegerea sa ca membru corespondent al Academiei Române:

Monsieur le Président, Monsieur le Secrétaire Général,

J'ai bien reçu transmise par mon Excellent Collègue et ami le prof. M. Ciucă l'adresse par laquelle vous m'avez informé de ma désignation comme membre correspondent de l'Académie Roumaine. Je viens vous dire combien je me sens flatté par cette honneur et vous prie de vouloir bien transmettre à l'Académie Roumaine tous mes remerciements. Rien ne pouvait m'être plus agréable que ce

www.digibuc.ro

nouveau lien avec les intellectuels roumains, parmis lesquels je compte tant d'anciens collègues et tant de fidèles amis. J'avais formé le projet d'aller cet automne à Bucarest; je me serais fait un devoir et un plaisir de me rendre à l'Académie et d'y présenter une communication. Hélas, une santé fort médiocre m'oblige présentement à renoncer aux longs voyages. J'espère pouvoir rendre le chemin de Bucarest au printemps ou au début de l'été.

En attendant le plaisir d'aller vous saluer à l'Académie, je vous prie d'agréer, Monsieur le Président et Monsieur le Secrétaire Général, avec l'expression de ma gratitude, l'assurance de mes sentiments les meilleurs et les plus dévoués. *Prof. Boivin.*

D-l N. BĂNESCU prezintă tomul XXVIII, nr 1 din *Bulletin de la Section Historique*, cu contribuțiuni de d-nii colegi Andrei Rădulescu, G I. Brătianu, Const. Karadja, T Sauciuc-Săveanu şi D-sa.

D-l IORGU IORDAN prezintă volumele XIII (1945) şi XIV (1946) din *Bulletin linguistique*, publicat sub îngrijirea d-lui prof A Rosetti, cu importante contribuții datorate d-lor Leo Spitzer, Peter Skok, A. Vaillant, Alf Lombard, dintre colaboratorii străini, A. Rosetti, Eugen Seidel şi alții, dintre colaboratorii români.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, prezintă caietul VIII/947 din revista de artă şi critică *Simetria*, cuprinzând ilustrații bune, alături de articole de estetică, în care se aduce o contribuție foarte serioasă.

D-l ION I. NISTOR prezintă scrierea d-lui Lucian Voiculescu, *Oedip, de George Enescu* (cu 4 planşe şi o scrisoare autografă), editată de Fundația Regele Mihai I, în care autorul prezintă subiectul şi opera colegului Enescu, completând expunerea sa cu culegere de recenzii din cronica franceză şi română despre opera *Oedip*, din care se vede cum a fost primită această operă în străinătate.

În altă ordine de idei, d-l Conservator ION I NISTOR informează că d-l Radu Teodorescu ne-a pus la dispoziție volumele 3 şi 4 din opera regretatului coleg Mihail Dragomirescu, care tratează, în limba franceză, despre *Ştiința literaturii*, completând întreaga publicațiune, din care în Biblioteca noastră existau numai primele două volume.

D-l general R. ROSETTI zice·

Într-o şedință dinaintea alegerilor generale am arătat importanța ce o au pentru istoria vremurilor de azi numeroasele şi feluritele afişe ce acopereau toate zidurile caselor, precum şi împrejurimile, vagoanele CFR şi ale tramvaiurilor, nu numai în Bucureşti, dar peste tot Şi cu acel prilej am atras atenția asupra folosinții unora asemenea „documente" pe care a făcut-o şi J. Jaurès în cele două volume ale colecției *Histoire socialiste de la France*. Am cerut atunci d-lui Conserrvator al Bibliotecii şi Colecțiilor să facă intervențiile necesare pentru ca, pe temeiul legii depozitului legal, să se depună de cei în drept câte două exemplare din fiecare afiş. Nu ştiu ce s-a realizat De aceea rog ca în viitoarea şedință să mi se prezinte o statistică a afişelor depuse, arătate pe categorii.

www.digibuc.ro

Tot aşa de importante pentru istoria neamurilor de azi, căci arată curente şi preocupări ale zilei, sunt afişele politice şi sociale ce acopăr de luni de zile aceleaşi clădiri, împrejurimi, vagoane etc. pe tot cuprinsul ţării. Cred că colecţionarea lor, impusă de legea depozitului legal, este tot atât de necesară şi de aceea propun ca colegul Conservator să ne expună, tot în viitoarea şedinţă, măsurile luate de D-sa şi rezultatul lor.

Nu ştiu dacă întâmplarea a făcut, aşa cum a fost cazul pentru mine, ca privirile vreunuia din dv. să cadă asupra rubricii „căsătorii" ale ziarului „Universul" sau ale altor gazete. Desigur că în acest caz, şi mai ales cei ce se interesează de cestiunile sociale, aţi fi făcut unele constatări arătând sau confirmând anumite îndrumări ce ia viaţa socială.

O primă constatare este marele număr al propunerilor sau cererilor de căsătorii. Aşa, în numărul din 8 decemvrie al numitului ziar, se află, în afară de anunţurile a două agenţii specializate în „mariajuri", 103 propuneri sau cereri de căsătorii.

Anunţurile sunt foarte variabile şi trec de la meseriaşul modest până la văduva de general, dispunând de 3 000 000 lei (convertiţi) în numerar, ce posedă şi o fermă, cerând ca eventualul soţ să fie bogat, iar vârsta-i să fie cuprinsă între 50 şi 60 de ani

Bineînţeles că multe anunţuri sunt cam uimitoare, precum e următorul: „doamnă drăguţă, şatenă, minionă, cu calităţi, locuinţă proprie, pensie personală, fiind la divorţ (sic!), doresc mariaj cu creştin simpatic, intelectual cu ceva situaţie, 40–50 ani".

Momelile cele mai dese sunt: casă proprie sau apartament mobilat scutit de angarale De asemenea, posibilitatea de a pleca în străinătate Cu deosebire sunt căutaţi inginerii şi medicii. Militarii, care aveau mare căutare în trecut, nu se mai caută deloc.

Socotesc că cercetarea acestei rubrici pe ultimii zece ani, de persoane bine pregătite prin studii sociologice, ar da date interesante în privinţa curentelor sociale ce au variat aşa de mult şi de repede în aceste decenii.

D-l ION I. NISTOR arată că afişele primite se păstrează câte se trimit. Editurile le trimit foarte rar şi preferă să mergem să le ridicăm noi, ceea ce facem în măsura posibilului.

D-l general R. ROSETTI stăruieşte să ni se dea la şedinţa viitoare o statistică a afişelor primite

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată posibilitatea de a se relua schimbul de publicaţiuni cu străinătatea, expediind coletele noastre prin poştă, care nu este prea costisitoare. Avem însă dificultate că pentru orice ieşire de colete din ţară trebuie să obţinem autorizaţie de export şi să achităm, în acelaşi timp, importante taxe de vamă. D-sa roagă pe d-l coleg Traian Săvulescu să stăruiască la Ministerul de Industrie şi Comerţ pentru emiterea unei autorizaţiuni permanente de

www.digibuc.ro

export pentru publicaţiunile Academiei Române şi la Ministerul de Finanţe pentru scutirea de taxele vamale ale expediţiilor noastre.

D-l V. VÂLCOVICI, membru corespondent al Academiei Române, atrage atenţia asupra publicaţiunii Cercului de Studii AGIR intitulată *Problemele fizicii moderne şi energia nucleară*, care conţine 19 conferinţe ţinute anul trecut la Societatea AGIR.

D-l D. CARACOSTEA roagă să se dea pentru lucrările Arhivei de folclor 4 000 lei lunar de aci înainte, în plus o sumă pentru trecut şi o sumă de circa 4 000 lei pentru o călătorie a d-lui prof. I. Muşlea în Bucureşti, în interesul lucrărilor acestei arhive.

– După propunerea d-lui *Th. Capidan*, cererea se deferă Secţiunii Literare, din bugetul căreia se pot acorda sumele cerute.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

20. *ŞEDINŢA DE LA 17 DECEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

De la Legaţiunea României din Paris se primeşte, prin mijlocirea Ministerului Afacerilor Străine, publicaţiunea jubiliară *Jubilé Scientifique de M Paul Montel célébré à la Sorbonne le 18 mars 1947* (Paris, 1947). La acest jubileu ştiinţific, Academia Română a fost reprezentată prin colegul nostru d-l S Stoilov, ministrul ţării noastre la Paris, a cărui alocuţiune se găseşte publicată la pagina 36 şi următoarele din această publicaţiune.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU enunţă chestiunile care formează ordinea de zi a actualei sesiuni generale extraordinare, stăruind asupra problemei raporturilor şi tratativelor dintre Academia Română şi Fundaţiunea Elias, care au făcut obiectul altor numeroase dezbateri din ultimii patru ani. Fiindcă va trebui să ia mâine un vot de la care trebuie să sperăm limpezirea tuturor chestiunilor rămase în litigiu, d-l Preşedinte expune pe scurt aceste chestiuni, spre a forma materialul de reflecţie în vederea acestui vot.

După stabilirea raporturilor de caracter juridic dintre cele două instituţiuni, rămăsese în discuţie a se hotărî care vor fi veniturile fondurilor Fundaţiunii Elias asupra cărora Academia va avea drept la prelevări şi care fonduri nu sunt obligate la prelevări. Se cere anume să nu se ia prelevări la fondurile de autoasigurare, fondul spitalului, cel pentru executarea dispoziţiunilor testamentare şi fondul de prevederi şi investiţiuni

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte a discutat cu delegatul Fundaţiunii, d-l Ferry Froimescu, chestiunea sumelor ce avem de încasat ca prelevări de la 1943 până azi, precum şi aceea a cuantumului prelevărilor în viitor. Pentru sumele din trecut s-a făcut un calcul după care Academia ar avea dreptul la suma totală de 240 000 lei. Pentru stabilirea cuantumului prelevărilor în viitor, s-a emis ideea să ni se plătească, ca mai-nainte, o sumă forfetară, spre exemplu 2 000 000 lei. Împotriva acestei idei s-a obiectat pe de o parte că Fundaţiunea nu s-ar putea angaja la suma de 2 000 000 lei pe an, neputându-se prevedea veniturile anuale, iar pe de altă parte se spune că nici Academia nu trebuie să se lege de o sumă fixă pentru viitor De aceea se propune să recurgem la o soluţie potrivit căreia fixarea sumelor anuale cuvenite Academiei, cel puţin pentru o epocă tranzitorie, să fie lăsată la libertatea de decizie a Consiliului de conducere al Fundaţiunii.

D-l DIM POMPEIU omagiază exactitatea cu care d-l Preşedinte a redat în cuvintele sale însăşi esenţa dezbaterilor care au avut loc în Consiliul Fundaţiunii După D-sa, alegerea cea mai bună între ideile emise este fără îndoială ceea ce poate da în fiecare an Fundaţiunea după realizările de venituri pe care ei sunt cei mai în măsură a le cunoaşte

Trecându-se la ordinea de zi, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU referă asupra următoarelor donaţiuni şi legate, asupra acceptării cărora urmează să se pronunţe plenul Academiei.

1 – *Renunţarea la uzufruct făcută de d-na Eliza I Brătianu*, dând citire următorului act autentic de renunţare·

Prin actul aut. de Trib. Ilfov, S. Not la nr 42 825 din 19 noemvrie 1947, d-na Eliza I Brătianu declară că, în dorinţa ca Academia Română să intre cât mai curând în drepturile ei de proprietară deplină asupra imobilelor din Bucureşti, str Biserica Amzei nr 5 şi 7, donate acestei înalte instituţiuni de cultură naţională prin actul aut. de Trib Ilfov, Secţia Notariat la nr. 26 161 din 8 iunie 1946, renunţă în mod definitiv la dreptul său de uzufruct pe care şi l-a rezervat prin acel act asupra imobilelor mai sus arătate

D-na Eliza Brătianu declară prin acel act că-şi rezervă numai dreptul de habitaţiune în apartamentul pe care-l locuieşte în prezent pe timpul cât va trăi.

Prin acelaşi act de renunţare la uzufruct, se precizează că, începând de la data autentificării actului de renunţare la uzufruct, toate drepturile şi obligaţiunile decurgând din folosinţa imobilelor mai sus arătate trec asupra Academiei Române pentru realizarea scopurilor prevăzute în actele autentificate de Triv. Ilfov, S Notariat la nr. 39 366 din 4 august 1945 şi nr. 26 161 din 8 iunie 1946.

Actul de renunţare la uzufruct mai prevede că d-l George Fotino, actualul director al Aşezământului Cultural I. I. C.Brătianu, îşi va păstra toate drepturile sale, potrivit art. 9 din Convenţiunea din 4 august 1945.

Se mai dispune prin acelaşi act de drepturi de habitaţiune în încăperile pe care le ocupă astăzi, în favoarea câtorva persoane din serviciul donatoarei, pe timpul cât dânsa va fi în viaţă.

www.digibuc.ro

În urma acestei renunţări la uzufruct din partea d-nei Eliza Brătianu, proprietara imobilelor din str. Biserica Amzei nr 5 şi 7 a fost întregită în patrimoniul Academiei Române, care capătă în acest moment şi folosinţa imobilelor în chestiune.

Totodată, condiţiunile din actul de donaţiune mai sus menţionat şi din Convenţiunea din 4 august 1945, prin care se trece patrimoniul Aşezământului I I C. Brătianu în patrimoniul Academiei Române intră în vigoare.

Totodată, menţionez că, potrivit art. 4 din Convenţiunea mai sus arătată privitoare la Aşezământul Ion I. C. Brătianu, administrarea şi folosirea acestui fond social încorporat în patrimoniul Academiei Române vor fi făcute de un comitet alcătuit din 9 persoane, arătat individual în acea convenţiune.

Cum în ultimul timp acel comitet a fost descompletat, supun spre examinare modul de completare şi de funcţionare al Comitetului de administraţie al Aşezământului Ion I. C. Brătianu, prevăzut în art. 4 din Convenţiunea din 4 august 1945.

D-l Preşedinte elogiază gestul mărinimos al d-nei donatoare şi este de părere ca Academia să dea un vot aprobativ. D-sa dă cuvântul d-lui Ion I. Nistor, spre a aduce la cunoştinţa Academiei opinia Comisiunii speciale, pe care Delegaţiunea a însărcinat-o cu examinarea tuturor chestiunilor de ordin patrimonial care vor veni în faţa plenului în această sesiune, rugându-l să comunice părerea acestei comisiuni cu privire la actul de renunţare al d-nei Eliza I. Brătianu.

D-l ION I. NISTOR arată că Comisiunea, compusă din d-nii colegi *Gh Ionescu-Şişeşti, Traian Săvulescu, Ion I. Nistor şi Alex Costin,* membru corespondent, întrunită în şedinţa de la 15 decemvrie a.c., opinează prin procesul său verbal încheiat la această dată·

„Să se accepte actul de renunţare la uzufruct făcut de doamna Eliza I Brătianu cu actul autentificat la nr. 42 825 din 19 noemvrie 1947 la Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat, în condiţiunile din acel act”.

– Pusă la vot, propunerea Comisiunii este acceptată cu unanimitate şi cu mulţumiri călduroase pentru donatoare Totdeodată se exprimă deziderattul ca Biblioteca „I. C.Brătianu” să fie cât mai curând deschisă publicului.

2. – *Donaţiunea Profesor Gheorghe N Nedioglu*:

Prin actul aut de Trib. Ilfov, Secţia Notariat la nr. 40 082 din 20 octombrie 1947, d-l prof. Gh Nedioglu din Bucureşti donează Academiei Române următoarele bunuri cu clauzele ce urmează:

1 Imobilul bloc, construcţie nouă 1935–1936, situat în Bucureşti, str. Roma, nr. 63, colţ cu Piaţa Dorobanţi, compus din teren, subsol, parter şi 2 etaje, având 5 apartamente cu dependinţele lor şi un al 6-lea mic apartament în subsol Imobilul posedă încălzire centrală. Donatorul îşi rezervă pentru dânsul, pe timpul vieţii, uzufructul acestor apartamente, iar după decesul său, acest uzufruct va trece asupra surorilor sale Maria Rosnovanu (67 ani), Eugenia Dumitrescu (63 ani) şi Ecaterina Nedioglu (60 ani), care-l vor folosi în indiviziune până la moartea lor.

www.digibuc.ro

2. Livada cu pomi fructiferi – 500 meri, 300 pruni –, plantaţie nouă în suprafaţă de 33, 394 mp, situată în comuna Breaza de Sus, jud. Prahova, str. Miron Căproiu, nr. 664, cu tot inventarul ei, dimpreună cu casa clădită pe această livadă. construcţie nouă, compusă din subsol, parter şi etaj. Donatorul îşi rezervă uzufructul acestor imobile pe timpul vieţii sale.

Donatorul pune Academiei Române următoarele condiţiuni.

a. Academia Română va respecta, după decesul său, uzufructul surorilor sale mai sus numite, cum şi dreptul de habitaţie a surorilor sale Maria Rosnovanu şi Ecaterina Nedioglu în apartamentul 5 al imobilului din str. Roma, nr. 63, în care locuiesc laolaltă.

b. Cu averea ce-i lasă prin actul de donaţie, Academia Română va înfiinţa un fond special intitulat „Fondul special Domnica şi Miron Nedioglu", care va fi administrat de Academie conform statutelor sale, ca fond cu destinaţie specială, potrivit clauzelor actului de donaţie.

c. Imobilele de mai sus vor constitui fondul inalienabil mai sus denumit, iar din veniturile lui, rămase după prelevarea cotei de 25% cuvenită Academiei Române conform actualelor ei statute, Academia va institui următoarele două burse în amintirea copiilor donatorului: Domnica, decedată la 13 decemvrie 1941, şi Mironel, dat mai întâi ca mort la 14 sept. 1941, iar după aceea trecut după lista morţilor pe aceea a dispăruţilor

Bursa Domnica Gh. Nedioglu, care se va da prin concurs celui mai distins licenţiat sau celei mai distinse licenţiate în fizico-chimice, specialitatea chimia organică de la Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Bucureşti, ca să-şi ia doctoratul la una din universităţile apusene, în care chimia organică va fi predată de o somitate în această materie, şi

Bursa Miron Gh. Nedioglu care se va da tot prin concurs celui mai distins licenţiat sau celei mai distinse licenţiate în limba română de la Facultatea de Litere din Bucureşti ca să-şi ia doctoratul la una din universităţile apusene, în care lingvistica va fi predată de o somitate în această materie.

3 Modul de a funcţiona a acestui fond special, cum şi modalitatea ţinerii concursului pentru acordarea burselor se va stabili printr-un regulament pe care Academia Română îl va întocmi conform Statutelor sale, donatorul rugând ca la întocmirea regulamentului să se ţină seama de unele dispoziţii arătate în mod amănunţit în actul său.

4. În ce priveşte administrarea imobilului, donatorul roagă Academia Română ca la întocmirea regulamentului fondului să se ţină seama de unele dispoziţiuni de ordin gospodăresc, pe care de asemenea le arată în actul său de donaţie.

5. Donatorul roagă prin actul de donaţiune ca Academia Română să aibă în vedere următoarea situaţiune:

Fiul său, Miron Nedioglu, licenţiat al Facultăţii de Litere din Bucureşti şi absolvent al Academiei Pedagogice, fiind mobilizat în timpul războiului din 1941 şi plecând pe front ca sublocotenent în rezervă, a fost dat mai întâi mort în ziua de

www.digibuc.ro

14 septemvrie 1941, iar în urmă a fost scos de unitatea militară din care făcea parte de pe lista morţilor şi trecut pe cea a dispăruţilor.

Deoarece dispoziţiunile din actul de donaţie mai sus arătat au fost determinate de faptul că, după decesul soţiei sale, donatorul a rămas singur în viaţă, dânsul dispune ca în cazul când fiul său Miron Nedioglu ar fi încă în viaţă, Academia Română să accepte clauzele ce urmează:

Bursa Domnica G. Nedioglu se va institui îndată după decesul donatorului, alimentată fiind de venitul livezii şi a casei din Breaza. După decesul surorilor sale, această bursă va fi alimentată din veniturile imobilului din str. Roma 63.

Bursa Miron G. Nedioglu nu se va institui decât la 20 de ani după decesul donatorului şi numai dacă în acest timp fiul său nu se va mai întoarce.

În cazul când fiul său Miron se va înapoia, el va intra în deplina proprietate a părţii la ce-i dă dreptul legea din averea donatorului. În acest din urmă caz va rămâne în picioare numai bursa Domnica D. Nedioglu, ce se va întreţine din cealaltă jumătate a averii în care va intra livada cu pomi fructiferi şi casa din Breaza.

6. Academia Română este obligată să îndeplinească dispoziţiunile prevăzute în prezentul act de donaţie în limitele veniturilor acestui fond

Onorata Academie, întrunită în sesiune generală extraordinară, urmează a se pronunţa asupra acceptării acestei donaţiuni.

D-l ION I NISTOR comunică următoarea propunere a comisiunii speciale care a examinat condiţiunile actului de donaţie:

„Să se accepte donaţiunea d-lui profesor Gheorghe N. Nedioglu, făcută prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov, secţia Notariat, la nr. 40 082 din 20 octomvrie 1947, în condiţiunile acelui act".

– Propunerea comisiunii se acceptă cu unanimitate de voturi şi donaţiunea este primită sub beneficiu de inventar.

3. – D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că de la defunctul testator *Alexandru A. Bellu* posedăm în comuna Tăriceni, judeţul Prahova, o proprietate de circa 70 pogoane, al cărui uzufruct este lăsat soţiei sale, acum în vârstă relativ înaintată. Văduva testatorului doreşte să renunţe la acest uzufruct, dându-i-se în schimb cotă de întreţinere din producţia anuală de circa 25% din venitul net. Renunţarea la uzufruct ar fi avantajoasă, dacă ne gândim că numai la 3 km de această proprietate se află ferma Podul Văleni a Fundaţiei Elias, unde fundaţia dispune de personal şi maşini agricole în stare de a face şi administraţia proprietăţii de la Tăriceni.

Îndoita problemă care ni se pune este dacă primim renunţarea la uzufruct în condiţiunile propuse de dna Bellu şi, în caz afirmativ, dacă trebuie să iniţiem tratative cu Fundaţiunea Elias pentru o convenţie de administrare în comun a proprietăţii în discuţie.

D-l ION I. NISTOR, exprimând un punct de vedere personal, întrucât chestiunea nu a fost adusă în faţa comisiunii speciale, crede că acceptând actul de

www.digibuc.ro

renunţare la uzufruct ne-am lua o însărcinare grea, dând 25% doamnei Bellu, o altă cotă Fundaţiunii Elias, Academiei i-ar rămâne prea puţin din venit. E de părere să se studieze mai amănunţit problemele şi să fie amânate până la sesiunea din mai viitor

D-l D. POMPEIU zice că greutăţile pe care le întrevede colegul Nistor dispar în faţa împrejurării că proprietatea Tăriceni, aflându-se în vecinătatea fermei de la Podul Văleni, va putea fi exploatată printr-o administraţie comună cu Fundaţia Elias. Fundaţia va avea avantajul că va folosi clădirile conacului Tăriceni, mai ales că ferma de la Podul Văleni este lipsită de acarete pentru administraţie. D-sa este deci de părere să se primească propunerea d-nei uzufructuoare.

D-l TRAIAN SĂVULESCU se uneşte la propunerea d-lui Ion I. Nistor că prelevarea de 25%, chiar la venitul net, este oneroasă.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI zice că dacă este să primim renunţarea la uzufruct, trebuie să prevenim pe d-na Bellu de modul cum se face calculul venitului net, pentru ca, în cazuri de venituri mici sau chiar de deficite în anii răi agricoli, d-na donatoare să nu aibă sentimentul că este păgubită de Academie. Va trebui, de asemenea, ca şi Fundaţia Elias să-şi fixeze o prelevare din venitul net.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că în exprimarea hotărârii noastre e necesar să ţinem seama de împrejurarea că nuda proprietate aparţine deja Academiei şi că, în ziua când va dispărea uzufructuoarea, ne va reveni deplin; de asemenea, de împrejurarea că în acea comună, George Bellu, uzufructarul Alexandrinei Bellu asupra proprietăţii noastre din Urlaţi, are o proprietate de circa 100 de pogoane, pe care intenţionează să o testeze Academiei, în fine, vecinătatea cu ferma Podul Văleni ne este extrem de avantajoasă pentru o administraţie în comun şi în aceeaşi măsură este avantajoasă şi pentru Fundaţiunea Elias, care va folosi acaretele şi mai ales cele trei pivniţe pentru conservatul fructelor, de care Fundaţia nu dispune, deşi la Podul Văleni ea cultivă pomi fructiferi. O suprafaţă importantă din proprietatea Tăriceni este, de asemenea, livadă de pruni, meri şi caişi, care în acest an au dat un rod excepţional şi care livadă poate fi extinsă.

Toate aceste împrejurări ne îndeamnă să ne punem în mod serios problema acceptării renunţării la uzufruct a d-nei Bellu şi, de aceea, d-l Secretar General propune ca plenul să admită, în principiu, acceptarea acestei renunţări, lăsând Delegaţiunii libertatea să trateze cu Fundaţiunea Elias condiţiunile unei convenţiuni de administrare în comun a acestor două proprietăţi vecine amintite şi să stabilească cu d-na uzufructuoară procentul ce urmează a primi în schimb din venitul net.

– Propunerea se aprobă în unanimitate

Fotoliul prezidenţial este ocupat de d-l Vicepreşedinte N. BĂNESCU D-sa dă cuvântul d-lui coleg corespondent Alex Costin, spre a raporta asupra următoarelor legate şi donaţiuni.

4. – D-l ALEX. COSTIN referă următoarele asupra *Legatului lăsat de defunctul Gheorghe Gavriliu.*

www.digibuc.ro

Prin testamentul său olograf cu data de 20 iunie 1944, def. Gheorghe Gavriliu, farmacist din Bucureşti, lasă Academiei Române imobilul situat în Bucureşti, str. Cuza Vodă, nr. 94, pe care l-a cumpărat prin actul aut. la nr. 31 705 din 30 oct. 1941 Trib Ilfov, S. Not de la Alfred Geissler, evreu.

Testatorul mai dispune prin testamentul său că lasă Academiei Române şi orice avere imobiliară pe care eventual ar dobândi-o în viitor sub orice formă.

Uzufructul averii imobiliare îl lasă soţiei sale, Aurelia Gavriliu, pe tot timpul vieţii sale.

Prin acelaşi testament, def G Gavriliu mai lasă Academiei Române toate acţiunile, titlurile de rentă, efectele garantate de stat, monezile şi orice sume de bani ce se vor găsi la încetarea sa din viaţă.

Testatorul dispune ca impozitul asupra acestei succesiuni va fi plătit de către Academia Română

Întreg mobilierul ce se va găsi în casă la data încetării sale din viaţă, def. Gavriliu îl lasă în plină proprietate şi posesiune soţiei sale.

De asemenea, lasă soţiei sale, Aurelia Gavriliu, în plină proprietate şi posesiune, întreg fondul de comerţ al farmaciei din Bucureşti, şoseaua Pantelimon nr. 213, precum şi dreptul de concesiune al farmaciei, în calitate de soţie legitimă şi legatară în condiţiunile legii sanitare.

Impozitul succesoral asupra mobilierului fondului de comerţ al farmaciei şi transmisiunii concesiunii farmaciei se va plăti de către soţia testatorului.

Academia Română este obligată ca toate acţiunile, monezile şi sumele de bani să le transforme în rentă a statului român sau efecte garantate de stat, ce se vor aprecia că sunt mai valoroase şi producătoare de venit

Întreg venitul averii testate, venitul din averea imobiliară din rente, efecte etc., Academia Română îl va folosi în modul următor.

După ce va scădea cheltuielile de întreţinere şi administraţie, 70% va constitui un fond numit „Fondul Gheorghe Gavriliu farmacist", din care va institui un număr de burse anuale pentru studenţii creştini ortodocşi de origine etnică română.

Testatorul arată că preferă ca bursele să fie servite în natură pentru fiecare student, dându-se chiria, hrana, îmbrăcămintea, cărţile şi foarte puţin în numerar

Studenţii să fie săraci, merituoşi şi recomandaţi de Universitatea din Bucureşti dintre studenţii săi. Aceluiaşi student i se va servi bursa până la terminarea universităţii dacă îşi va trece cu succes toate examenele, regulat, în fiecare an şcolar

Restul de 30% din venitul net va rămâne Academiei Române, pe care ea îl va întrebuinţa cum va crede de cuviinţă.

Cheltuielile de înmormântare, atât ale testatorului, cât şi ale soţiei, vor fi suportate de Academia Română.

Testatorul scuteşte pe soţia sa de facerea inventarului şi darea socotelilor Testamentul face menţiune că testatorul nu are descendenţi şi nici ascendenţi.

În testament se prevede că dacă Academia Română ar decide că nu poate accepta acest legat, în acest caz se instituie legatară universală Universitatea din Bucureşti.

www.digibuc.ro

Executor testamentar este numit d-l Florea Popescu-Moşoaia, domiciliat în Bucureşti, str Avrig, nr. 35, căruia i se fixează un onorariu de 20 000 lei, pe care urmează să i-l plătească Academia Română din primele încasări.

Testatorul a mai lăsat un testament cu data de 8 noemvrie 1940, cu aproape acelaşi conţinut, care, fiind anterior, a fost modificat de către testamentul arătat mai sus.

În ziua de 22 sept. 1947 a avut loc la Trib. Ilfov, S. VII-a constatarea stării materiale a testamentului cu citarea moştenitorilor – rude colaterale, cum şi a soţiei şi a Academiei Române.

Părţile prezente nu au făcut nici un fel de obiecţiune asupra testamentului, care s-a dat în conservare de către tribunal.

Din inventarul încheiat de către Trib. Ilfov, S VII-a la 6 iulie 1947, se constată că în caseta nr. 1 218 de la Banca de Scont a României s-au găsit următoarele valori şi obiecte:

1. Cele două testamente mai sus arătate;
2 Mai multe contracte de închiriere şi certificate de la diferite autorităţi;
3 Un borderou scris în limba franceză pentru 13 000 franci;
4. Mai multe acte de stare civilă şi de origine etnică;
5. Un livret de economie la CEC, având un sold de 24 524 lei;
6 O mapă de dosar conţinând borderouri de acţiuni ale diferitelor societăţi,
7. Zece titluri Împrumutul Reîntregirei de câte 250 lei bucata;
8. 34 titluri Împrumutul Reîntregirei de câte 5 000 lei bucata;
9. 3 acţiuni STB a câte 500 lei bucata;
10. Un certificat nominativ de 5 acţiuni STB de câte 2 500 lei bucata;
11. Un certificat de 20 acţiuni STB de câte 10 000 lei bucata;
12 Un ceas de aur şi brăţară pentru damă;
13. Un inel de aur gros cu un rubin;
14. Un inel de aur cu o piatră rose înconjurată cu pietre albe pentru damă;
15. Un inel de aur gros cu piatră albastră şi 2 briliante;
16. Un ceas bărbătesc de buzunar din aur cu 3 capace marca Tavenes;
17. Un colier cu imitaţie de perle;
18 O cruce cu un lanţ subţire, ambele din metal galben;
19 Un ceas bărbătesc cromat marca Junghaus;
20. Un lanţ de aur pentru ceas;
21. Un lănţişor de aur pentru gât;
22. Un inel cu ametist şi cu mici diamante,
23 Un cercel cu 3 mici topaze;
24 O broşă de aur cu rubine dreptunghiulare;
25. Pe un şnur o iconiţă şi 2 cruci;
26. Într-o cutie, o monedă jubiliară de 500 lei, 3 piese a câte 3 Reichmark, o piesă de 2 Reichmark şi 3 piese de câte 1 Reichmark,
27. Un certificat liberat de Trib. Ilfov, S. tutelă constatator de depunerea sumei de 658 000 lei la Casa de Depuneri;

www.digibuc.ro

28 Mai multe perechi de pantofi şi un aparat de ras, cum şi mai multe tacâmuri de masă şi veselă.

Asupra unei părţi din bijuteriile găsite în caseta mai sus arătată a formulat pretenţia de a-i fi restituite soţiei defunctului, d-na Aurelia Gavriliu. Cererea formulată în scris se află în dosarul succesiunii nr. 1 770/946 Trib. Ilfov, S VII-a. cerere pe care tribunalul până în prezent n-a soluţionat-o.

Menţionăm că asupra imobilului din Bucureşti, str. Cuza Vodă, nr. 94, cumpărat de defunctul Gh Gavriliu, în noemvrie 1940, de la Alfred Geissler, acesta a înaintat proces de anularea actului de vânzare, potrivit legii 607/945, care anulează vânzările dintre evrei şi creştini încheiate în acea epocă. Acest proces a avut mai multe termene şi se găseşte în prezent în faza probatoriilor.

La ultimul termen de la 25 noemvrie a c., Academia Română a fost scoasă din cauză, deoarece nu a fost încă abilitată să accepte legatul în chestiune.

Supunem spre examinarea chestiunea acceptării acestui legat sub beneficiu de inventar.

D-l ION I. NISTOR, în numele Comisiunii speciale, face următoarea propunere cu privire la acest legat.

„Să nu se accepte legatul lăsat de către defunctul Gheorghe Gavriliu, farmacist din Bucureşti, prin testamentul său olograf, cu data de 20 iunie 1944".

– Propunerea de respingere a comisiunii este aprobată în unanimitate

D-l Vicepreşedinte N. BĂNESCU comunică următoarele cu privire la participarea Academiei Române printr-un reprezentant la administrarea Eforiei Aşezământului cultural „Inginer Ionel C. Băicoianu":

La cererea d-nei Constantina Băicoianu a fost delegat de către plenul Academiei Române părintele Gala Galaction să ia contact cu reprezentanţii Aşezământului cultural „Ing. Ionel C. Băicoianu", în vederea funcţionării Eforiei acelui Aşezământ.

Părintele Gala Galaction a adus la cunoştinţa onoratei Delegaţiuni că a luat contact cu reprezentanţii acelui Aşezământ şi că din convorbirile avute cu d-na Constantina Băicoianu, preşedinta Eforiei Aşezământului, Sf. Sa a putut constata că pentru funcţionarea acelui Aşezământ, d-na Băicoianu a decis să doneze două apartamente la etajul III în blocul situat în Bucureşti, str. Maria Rosetti 31, prevăzute în alăturatul proiect de act de donaţie.

Potrivit acestui proiect de act de donaţie, cele două apartamente urmează să fie administrate de către membrul Academiei Române delegat a face parte din Eforia de conducere a acelui Aşezământ, iar veniturile realizate din această administraţie vor fi întrebuinţate la întreţinerea cantinei şcoalei primare din comuna Tâncăbeşti, jud. Ilfov, distribuire de gratificaţie învăţătorilor acelei şcoli, subvenţii anuale bisericii din comuna Tâncăbeşti etc, astfel cum se arată în alăturatul proiect de act de donaţie.

Părintele Gala Galaction mai comunică că, deoarece prin actul de donaţie în chestiune se dă delegatului Academiei Române o atribuţiune de simplă

www.digibuc.ro

administrație a celor două apartamente donate Așezământului Băicoianu, este de văzut dacă o asemenea atribuțiune intră în vederile Academiei Române și în preocupările statutare ale acestei instituțiuni, care s-ar transforma astfel într-o simplă administratoare a bunurilor altora.

Onorata Delegațiune a dispus ca chestiunea să fie supusă sesiunei generale spre examinare.

În completare, păr. Gala Galaction, delegatul Academiei în menționata Eforie, arată că defunctul Băicoianu constituise averea Așezământului său din sume lichide, care, însă, nu mai există. Pentru a împlini însă voința soțului defunct, d-na Băicoianu a dăruit un apartament acelui așezământ, care reclamă un serviciu de administrație zilnică obicinuită din partea Eforiei Așezământului și deci și din partea delegatului Academiei Academia însă nu trebuie și nu poate să facă administrație pentru alte averi decât ale sale. De aceea, Sf. sa este de părere ca Academia să nu primească a face parte din Eforia Așezământului.

D-l ION I NISTOR arată că Comisiunea specială a examinat această chestiune și face următoarea propunere: „Să retragă mandatul dat părintelui Gala Galaction de a reprezenta Academia Română în Eforia Așezământului Cultural „Inginer Ionel C. Băicoianu", deoarece Academia Română nu poate accepta sarcina de a administra bunurile altor așezăminte".

– Propunerea Comisiunii se aprobă în unanimitate.

5. – *Legatul lăsat de defunctul Tudor Tudose.*

În ziua de 21 aprilie 1947 s-a deschis la Trib. Ilfov S V-a civ testamentul olograf al def Tudor Tudose, în prezența văduvei acestuia, d-na Maria T Tudose, Academiei Române, legatară, cum și a celorlalți moștenitori.

Testamentul în formă olografă poartă data de 22 iunie 1938 Prin acest testament def. T. Tudose lasă uzufructul averii soției sale, Maria Tudose

Testamentul mai prevede că după moartea soției testatorului, întreaga avere va rămâne Academiei Române, cu rugămintea de a înființa o grădiniță de copii, iar întreținerea ei se va face din banii rămași, cari se vor transforma în efecte de stat și numai din venitul lor ea va întreține grădinița de copii.

Testamentul mai prevede: „Pe frontispiciul casei se va pune o firmă în care se va scrie Grădinița de copii invalidul Tudor Tudose".

Testatorul mai roagă Academia Română ca, după moartea soției sale, să facă toate parastasele, soția să fie înmormântată alături de testator la cimitirul Sf Vineri, în locul pe care-l are acolo și să i se ridice o cruce mare de marmoră, scriind pe ea numele testatorului și al părinților săi Testatorul roagă Academia să execute întocmai dorința sa de mai sus, contrar rudelor sale vor fi în drept să-și revendice drepturile.

Moștenitorii de sânge ai testatorului, printre cari se află și mama acestuia, cu drept de rezervă, au declarat cu ocazia deschiderii testamentului că nu recunosc nici conținutul, nici semnătura de pe testament.

Prin acțiunea ce formează obiectul dos. nr 2 944/947, Trib. Ilfov, S V-a, moștenitorii def. Tudor Tudose au intentat proces în contra d-nei Maria Tudose,

www.digibuc.ro

văduva testatorului, şi în contra Academiei Române, în calitate de legatară, cerând anularea testamentului mai sus arătat

Motivele de anulare invocate de reclamant sunt următoarele:

a) Reclamanţii contestă scrisul şi semnătura testatorului de pe testament, cerând expertiză grafică;

b) Că în clauzele testamentului există contrazicere şi imprecizii în ceea ce priveşte dispoziţiile testamentare, astfel că voinţa testatorului nu ar fi exprimată în mod precis;

c) Că, în orice caz, testamentul ar fi nul, deoarece voinţa testatorului a fost captată prin manopere dolosive de către soţia sa, Maria Tudose, care l-a îndepărtat de familie, mergând până acolo încât a îndepărtat de la succesiune chiar pe mama sa, care are un drept de rezervă legală;

d) Că în cazul cel mai rău pentru moştenitori, testamentul urmează a fi redus la jumătate, cât reprezintă, susţin moştenitorii, dreptul de rezervă al mamei sale, pe baza art 843 cod civil

Procesul se găseşte în faza preliminară şi a fost amânat deoarece în ultimul timp a decedat văduva testatorului, Maria Tudose, astfel că urmează a fi introduşi în cauză moştenitorii acesteia.

D-na Elena C Rădulescu, una dintre moştenitoare, soră cu testatorul, a adresat Academiei Române o cerere, prin care, arătând că def său frate Tudor Tudose, fiind victima captaţiunii exercitată de către soţia sa, a lăsat acel testament, care este nul din toate punctele de vedere şi, întrucât este vorba şi de mama testatorului, care este lipsită de mijloace şi în vârstă de 72 de ani, roagă Academia Română să binevoiască a nu accepta acel legat.

Onorata Academie Română urmează ca, întrunită în plenul său, să decidă asupra acceptării acestui legat.

D-l ION I. NISTOR comunică următoarea propunere a Comisiunii speciale cu privire la acest legat· „Să nu se accepte legatul lăsat de către defunctul Tudor Tudose prin testamentul său olograf, cu data de 22 iunie 1938".

– Propunerea de respingere a legatului este primită cu unanimitate.

6. – D-l ALEX COSTIN citeşte următorul referat asupra *donaţiunii făcute de d-na Zoe colonel Caribol.*

Prin actul de donaţiune aut. de Trib. Ilfov S. Not , d-na Zoe colonel Caribol, în vederea unor scopuri de mult voite de D-sa şi pentru a se conforma de asemenea şi voinţei surorii sale, Elena I. Văcărescu, face donaţiunea următoare Academiei Române.

1. Partea indiviză din moşia Văcăreşti, com. Văcăreşti, jud. Dâmboviţa, pe care a stăpânit-o împreună cu sora sa, Elena Văcărescu, astăzi decedată, cu tot ce se găseşte pe ea imobile şi mobile, accesorii şi dependinţe, conform inventarului anexat la actul de donaţiune;

2. Casa din Bucureşti, Calea Victoriei nr 232, compusă din teren şi construcţie, în care locuieşte donatoarea, împreună cu toate mobilele din ea care-i aparţin, inserate în inventarul anexat la actul de donaţie.

www.digibuc.ro

Aceste donaţiuni d-na Zoe Caribol le face Academiei Române cu menţiunea expresă că îşi rezervă pe timpul vieţii sale uzufructul integral al celor două imobile de mai sus, precum şi a tuturor bunurilor mobile ce-i aparţin.

Condiţiunile acestor donaţiuni sunt următoarele:

a. Pentru moşia Văcăreşti, jud. Dâmboviţa, destinaţia casei principale a conacului moşiei, precum şi aceea a parcului cu toate dependinţele sale va fi următoarea: Academia Română o va întrebuinţa pentru folosul şi agrementul membrilor ei activi, cari vor putea avea, după indicaţiile conducerii Academiei, în ele un loc de odihnă şi un mediu de studii şi de meditaţiuni în mijlocul naturii frumoase şi a atmosferei tradiţionale româneşti a familiei Văcăreştilor, cugetând şi lucrând.

Academia Română le va putea folosi în aceleaşi scopuri de lucru, producţie şi odihnă prin şederea în ele şi a altor intelectuali, de preferinţă universitari sau elemente alese de ea – literaţi sau poeţi – cari vor trăi în această ambianţă şi cari vor găsi acolo izvoare de inspiraţie pentru cultul patriotic al ţării şi al familiei Văcărescu, întocmind lucrări menite a celebra şi împodobi aceste domenii

Donatoarea lasă ca obligaţie Academiei Române câte un drept de habitaţiune în favoarea:

1. d-nei Vera Ciorba, intendenta-administratoare a caselor şi a gospodăriei sale, în unul din imobilele ce face parte din dependinţele conacului, şi anume în camerele pe care le locuieşte şi astăzi;

2 vechei sale bucătărese, Pachiţa Bădilă, în camera ce ea însăşi ocupă de atâta timp în dependinţele gospodăriei. Ele vor avea dreptul să locuiască acolo cât timp vor trăi.

b. Casa din Bucureşti, Calea Victoriei 232, compusă din parter şi subsol, în total zece camere, două camere de baie instalată şi două bucătării, donatoarea doreşte să servească pentru primirea şi găzduirea în ea de către Academia Română a profesorilor, savanţilor şi literaţilor din ţările străine aliate a primului război mondial din 1914–1918, adică. Franţa, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii de Nord, U.R.S S , Italia, Ceho-Slovacia, Iugoslavia, pentru bunele sentimente ce au arătat întotdeauna ţării noastre, atunci când aceste personalităţi vor fi invitate de către Academia Română pentru scopuri ştiinţifice, literare, artistice sau de înaltă politică socială, la noi în România, pentru tot timpul şederii lor în ţară.

Observarea acestor condiţiuni fac parte integrantă din actul de donaţiune, pentru exercitarea căruia donatoarea însărcinează pe d-l prof. C. Sipsson, în calitatea sa de executor testamentar al său şi acela al surorii sale, Elena Văcărescu, căruia îi constituie, ca recunoaştere, un drept de habitaţiune cât va trăi în camera cea dintâi din stânga de la intrarea principală a conacului moşiei Văcăreşti, astfel cum este mobilată, rămânând celelalte 5 camere libere ale conacului la dispoziţia Academiei Române pentru scopul pe care l-a destinat, cum s-a arătat mai sus

Averea ce dăruieşte, împreună cu cea lăsată de către sora sa, Elena Văcărescu, va forma un fond special al Academiei Române şi va purta numele „Fondul Elena Văcărescu, Zoe M. Caribol, născută Văcărescu, şi colonel M. Caribol”

www.digibuc.ro

Academia Română are dreptul ca din veniturile averii donate să ia prelevările prevăzute de statutele şi regulamentele sale şi apoi va putea dispune cum va socoti mai potrivit pentru îndeplinirea voinţei donatoarei şi scopurilor sale culturale.

În cazul când Academia Română ar construi un imobil cu mai multe etaje pe locul casei din Bucureşti, Calea Victoriei, nr. 232, ea va avea dreptul să folosească cum va crede mai bine încăperile cari ar prisosi nevoilor fondului.

Donatoarea adaugă că Academia Română nu va fi obligată în nici un caz să facă vreo cheltuială care ar depăşi veniturile acestui fond.

Academia Română urmează ca, întrunită în sesiune generală, să decidă asupra acceptării acestei donaţiuni.

D-l Vicepreşedinte N. BĂNESCU completează raportul cu informaţia că Delegaţiunea, în dorinţa de a se informa la faţa locului despre această donaţiune, a trimis în comuna Văcăreşti pe directorul Contenciosului Academiei, d-l avocat Calmuschi, care s-a înapoiat de acolo cu cele mai bune impresii despre această proprietate şi cu propuneri ferme de a se accepta donaţiunea.

D-l general R. ROSETTI face rezerve cu privire la veniturile acestei proprietăţi.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că donaţiunea d-na Zoe Caribol completează proprietatea testată Academiei de defuncta Elena Văcărescu, al cărei legat a fost acceptat sub rezerva de a ni se dărui sau testa de către d-na Caribol partea sa de proprietate din aceeaşi moşie. Deci proprietatea prin donaţia d-nei Caribol se întregeşte, ceea ce ne poate determina s-o acceptăm. Mai adăugăm că această proprietate se află în imediata vecinătate a gărei Văcăreşti şi la vreo câţiva kilometri numai de Târgovişte. Apoi, pe lângă terenul agricol, proprietatea dispune de o pădure de 148 hectare şi de zăvoaie în aceeaşi întindere, cu un venit sigur şi permanent şi cu exploatare uşoară De asemenea, proprietatea dispune de circa 15 hectare de teren irigat bun pentru legume, precum şi de suprafaţă de 5 ha orezărie. În fine, ea mai are şi o moară, iar sarcinile donaţiunii sunt destul de reduse, faţă de veniturile frumoase pe care le putem aştepta de la această donaţiune. Sunt numai avantagii deci pentru Academie, mai ales că imobilul din Bucureşti, Calea Victoriei, poate fi mărit în viitor, dispunând de un teren frumos.

D-l TRAIAN SĂVULESCU ştie că pădurea este expropriabilă, întrucât este considerată ca păşune împădurită şi că s-au şi dat titluri de proprietate în cuprinsul ei Este de părere să se amâne votul Academiei pentru mâine, spre a ne completa informaţiile

– Propunerea se aprobă.

D-l Secretar General face un amănunţit referat verbal asupra situaţiunii financiare a Academiei, după votarea bugetului în lei stabilizaţi în sesiunea generală extraordinară din septemvrie trecut

La 28 noemvrie a c., Comisiunea financiară, întrunindu-se pentru a lua cunoştinţă de situaţia financiară în intervalul 15 august – 15 noemvrie 1947, a constatat că în acel interval de timp s-au încasat 5 605 703 lei şi s-au cheltuit

www.digibuc.ro

4 754 944 lei, încasările întrecând veniturile cu 850 759 lei, care trebuie să se adauge la cheltuielile ce urmează a fi recuperate de 1 688 976 lei, în total 2 539 735 lei, sumă cu care încasările întrec plățile.

S-a luat act de aceeaşi comisiune de împrumuturile făcute înainte şi după stabilizare, care vor putea fi lichidate la termenele respective şi a ajuns la constatarea că situația financiară a Academiei este satisfăcătoare şi că bugetul votat în 18 septemvrie va putea fi realizat, cu atât mai mult cu cât la încasări nu figurează prelevările ce vor trebui încasate la finele lunii fevruarie viitor de la fondurile imobiliare

În ce priveşte executarea bugetului de la 15 decemvrie 1947 până la 30 iunie 1938, putem avea aceleaşi bune speranțe că încasările vor acoperi cheltuielile D-sa dă citire următoarei Note a Serviciului contabilității asupra prevederilor la încasări şi la cheltuieli pentru această perioadă de timp:

Încasări		**Cheltuieli**	
Prelevări	lei 3 300 000	Salarii adție	lei 1 171 515
Subvenții stat	lei 4 082 920	Diurne	lei 661 240
Subvenții CNCS	lei 247 000	Fond Donici	lei 164 782
Vânzarea publicațiilor	lei 94 000	Spese cancelarie	lei 214 000
Imobil C.Victoriei	lei 162 000	Întreținere	lei 900 000
Elena Simu	lei 100 000	Expediția	lei 43 000
Venituri întâmplătoare	lei 45 000	Taxa de depozit	lei 100 000
Prelevări F Elias	lei 240 000	Procese	lei 18 000
Contr de la fondurile		Diverse	lei 50 000
speciale	lei 1 000 000	Biblioteca	lei 4 100 000
		Secțiuni	lei 1 000 000
		Anale, dezbateri	lei 250 000
		Premii	lei 135 000
		Dicționar	lei 250 000
		Restituirea împr.	lei 213 383
	lei 9 270 920		lei 9 270 920

Va trebui să facem la timp față împrumuturilor contractate după stabilizare, care, la un loc, se ridică la suma de 2 500 000 lei, precum şi a celui de 5 miliarde lei, contractat înainte de stabilizare în 250 000 lei.

Ca contravaloare a acestor datorii, D-sa ține să se cunoască că, în ultimul timp, am înmagazinat în depozit hârtie de tipar pentru *Dicționar* şi alte tipărituri în valoare de 2 700 000 lei, din care, la caz de necesitate, putem vinde.

Situația cea cu adevărat grea o prezintă fondurile mobiliare care au fost formate din rente şi care, prin amortizare şi apoi prin stabilizarea monetară, s-au redus de la capitaluri apreciabile la sume cu totul neînsemnate. Pe multe le putem considera total desființate, iar în registrele contabilității noastre ele sunt operate numai formal D-l Secretar General arată următoarea situație a acestor fonduri:

www.digibuc.ro

I Fonduri cu destinaţie specială

1. Fd. Preot Alexandrescu nomin.	318 000 lei st.	275	obligaţiuni burse
2. „ Euf. şi I. Andrei	30 000 „ „	1,50	premiu (4 în 4 ani)
3 „ P. Antonescu, silvic	324 000 „ „	28	„ anual
4 „ M şi St Bonea	1 068 000 „ „	8	premii anuale
5 „ g-ral Burghelea	101 000 „ „	5	„ (3 în 3 ani)
6. „ Ilie Boroşiu	69 000 „ „	4	„ (2 în 2 ani)
7. „ Cam Com Tr.Măgurele	172 000 „ „	10	„
8. „ Criveanu M. şi preot Gr.	1 000 000 „ „	62	ajutoare (Brezoi)
9. „ Regii Carol şi Ferdinand	12 700 000 „ „	685,50	premii
10. „ Davila Ana şi Carol	220 000 „ „	12	burse
11 „ Donici Ema	2 000 000 „ „	125	renta (premiu)
12. „ Georgescu g-ral Th.	145 000 „ „	4	premii
13 „ Georgescu V., chimist	69 000 „ „	4	„ (3 în 3 ani)
14. „ Gheorghiu M. Alexandru	1 000 000 „ „	52	„
15. „ Gheorghiu, căpitan Gr.	1 300 000 „ „	68	„
16. Întreţ. morm Grozovici	35 000 „ „	2	întreţ morm.
17. „ Gusti, Anast. şi Fotinia	3 778 000 „ „	561	burse
18. „ Hulubei Horia	1 000 000 „ „	55	subvenţii pt. fizică
19 „ Ivlev Clémence	1 000 000 „ „	52	premii
20 „ Jecu C. şi M	1 013 500 „ „	50	„ şi burse
21 „ Marinescu, prof Gh.	310 000 „ „	20	„
22. „ Premiul Moldovei	20 000 „ „	1	„
23. „ Niculescu col. I.	2 000 000 „ „	108	„
24. „ Oteteleşanu Barbu	850 000 „ „	63	„
25 „ „ Institut	6 089 000 „ „	323	
26. „ Otin Cristea	1 094 000 „ „	61	burse
27 „ Pârvan Vasile nomin	2 984 000 „ „	153	rentă şi premii
28 „ Pop, Dinu V.	400 000 „ „	20	premii
29 „ Rătescu N.	69 000 „ „	4	burse
30 „ Scraba	200 000 „ „	10	
31 „ Simionescu I.	1 450 000 „ „	78	
32. „ Simu Anastasie	585 000 „ „	30	cumpărări de cărţi
33. „ Solvay (minele)	2 280 000 „ „	57	cercet ştiinţ.
34. „ Stoicescu, prof C	400 000 „ „	20,50	
35 „ Stolojan Anastasie	30 000 „ „	18	premii
36 „ Teodorini I.	31 000 „ „	2	„ (10 în 10 ani)
37 „ Trofin C.	1 020 000 „ „	65	
38. „ Wanen Sanen Ed Algiu	1 000 000 „ „	53	

www.digibuc.ro

II Fonduri generale

1. Fd. Asachi Gh.	nomin.	350 000	„ „	17
2 „ Biblioteci		2 344 500	„ „	
3. „ Negruzzi I.C.		100 000	„ „	5
4 „ Rezistenţă		5 426 000	„ „	277
5. „ Rosetti Th.		445 000	„ „	22
6 „ Demetrescu		2 790 000	„ „	13
7 „ Zappa V.		1 558 000	„ „	1 234

În altă ordine de idei, d-l Secretar General aminteşte că, după stabilizare, pentru salariile personalului, Academia a adoptat principiul ca salariile să revină la cuantumul salariilor din 1938 şi l-a şi aplicat cu începere de la 1 octomvrie a.c.

Au rămas numai diurnele şi onorariile de autor până acum în afara acestei norme generale Se face acum propunerea ca să se revină şi în privinţa acestor două posturi de cheltuieli la sumele ce se plăteau în 1938.

– După o discuţie, la care iau parte d-nii *Ion I. Nistor, Th Capidan, N. Bănescu, Al Lapedatu* şi, la propunerea d-lui *Tr. Săvulescu*, se decide a se aplica pentru toate categoriile principiul revenirii la indemnizaţia din 1938 şi se stabilesc deci următoarele niveluri cu începere de la 1 decemvrie 1947:

a) pentru şedinţele ordinare ale Academiei, şedinţele Delegaţiunii, ale diferitelor comisiuni etc. indemnizaţia pentru o şedinţă va fi de 400 lei,

b) pentru şedinţele de sesiune generală, indemnizaţia pentru o şedinţă va fi de 500 lei pentru membrii din capitală şi de 800 lei pentru membrii din provincie.

Statuându-se şi asupra remunerărilor de autor, se decide o remunerare de 400 lei de coala de tipar de text original şi de 200 lei pentru coala de reproduceri de texte.

De remunerarea de autor vor beneficia numai membrii activi, aşa cum s-a perocedat şi în trecut.

Se hotărăşte, de asemenea, că un text publicat se plăteşte o singură dată, aşadar nu se va plăti republicarea lui în traduceri, spre exemplu.

D-l D. CARACOSTEA roagă să se mărească valoarea premiilor Secţiunii Literare

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată d-lui coleg Caracostea că toate premiile Academiei au fost majorate şi dă citire noilor valori ale premiilor din prospectul lor recent ieşit de sub tipar.

D-l D. CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Literară în şedinţa sa de astăzi:

Secţiunea Literară, întrunită azi, 17 dec. 1947, pentru a discuta cererea adresată Delegaţiei cu privire la retribuţia de 4 000 lei lunar ce trebuie acordată d-lui Muşlea, conducătorul Arhivei de folclor, începând de la 15 august 1947, de când a fost întreruptă, având în vedere că suma acordată Secţiei Literare este de

www.digibuc.ro

numai 300 000 lei, având în vedere că sunt aprobate de Secţiune spre a fi tipărite câteva lucrări, iar în momentul de faţă Secţia nu mai dispune decât de 50 000 lei care vor trebui să fie alocaţi traducerilor, propune: ·

1 Pentru continuarea lucrărilor Arhivei de folclor, Academia să acorde lunar o retribuţie d-lui Muşlea în sumă de 4 000 lei lunar, spre a conduce, a aduna şi clasa materialul şi lucrările de dactilografie;

2. Să se acorde plata cheltuielilor pentru deplasarea de la Cluj la Bucureşti ca să pună la punct lucrările executate până în prezent.

D-sa insistă pentru acordarea sumelor cerute în legătură cu efectuarea lucrărilor Arhivei de folclor.

– Se decide ca să se acopere aceste cheltuieli din bugetul Secţiunii Literare.

Faţă de pierderea totală a unor însemnate fonduri din veniturile cărora se acordau premii – cum s-a arătat mai înainte de d-l Secretar General – şi ţinând seama de observarea d-lui coleg dr. Mihai Ciucă că printre aceste fonduri se găseşte şi *Fondul I. Oroveanu*, din care se acorda cel mai important premiu de medicină al Secţiunii Ştiinţifice, d-l TRAIAN SĂVULESCU propune ca Academia Română să creeze un fond de premii, prelevându-se pentru formarea şi întreţinerea lui cel puţin 5% din veniturile fondurilor imobiliare fără destinaţie specială.

Asupra distribuirii acestui fond între cele trei secţiuni în scopul fixat, urmează a se decide în următoarea sesiune generală din mai 1948. Între timp, Direcţiunea Bunurilor va lua măsuri ca să se rezerve pentru acest fond cota de cel puţin 5% din venituri hotărâtă

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

21. *ŞEDINŢA DE LA 18 DECEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că în faţa plenului Academiei vine un act de donaţie din partea d-nei şi d-rei Rebreanu, urmaşele neuitatului nostru coleg Liviu Rebreanu, care iese din comun.

Acest act ce donăm în mod irevocabil şi în plină proprietate Academiei Române, prin reprezentanţii ei legali, cu sediul în Bucureşti, Calea Victoriei, nr. 125, autentificat de Tribunalul Ilfov, secţia Notariat sub nr. 45 188 din 17 decemvrie a c., însoţit de inventarul cărţilor donate din biblioteca lui Liviu Rebreanu Academiei Române, are următorul cuprins:

Subscrisele *Fany Liviu Rebreanu*, domiciliată în Bucureşti, bul. Elisabeta, nr. 97, şi *Florica Vasilescu-Rebreanu*, domiciliată în Bucureşti, bul. Palatului Cotroceni nr. 19, urmând gândul lui Liviu Rebreanu, fost membru activ al Academiei Române,:

www.digibuc.ro

Cărţi	1 868 opere în 2 256 volume				
Periodice	93	„ „	257	„	(numere)
Total imprimate	1 961	„ „	2 513	„	
Albume	75;				
Cărţi poştale ilustrate	200,				

Manuscrise din opera lui Liviu Rebreanu: 34 caiete şi plicuri;

Corespondenţa lui Liviu Rebreanu: 82 plicuri (aproximativ 15 000 scrisori);

Un manuscris cu cuprins religios din anul 1800, întocmit de grănicerul Ilarion Ilvan, în captivitate franceză.

Toate aceste imprimate şi manuscrise, pe care le donăm prin actul de faţă, sunt trecute într-un osebit inventar, pe care îl anexăm la prezentul act, din care face parte integrantă.

Făcut în Bucureşti, la 27 noiembrie 1947.

D-na Rebreanu şi d-ra Florica Vasilescu-Rebreanu ne-au înaintat acest act cu următoarea scrisoare:

Împlinind o pioasă datorie faţă de memoria lui Liviu Rebreanu, fost membru activ al Academiei Române, venim azi soţia şi fiica lui să solicităm Academiei Române să primească dania cărţilor de marcă, a manuscriselor şi corespondenţei sale.

O facem cu întârziere, căci împrejurări vitrege au făcut ca ele să fie împrăştiate şi regruparea lor a cerut timp.

Cărţile, manuscrisele şi corespondenţa lui Liviu Rebreanu vor rămâne astfel o mărturie vie a preocupărilor sale permanente, a ambianţei spirituale în care s-a dezvoltat întreaga sa gândire şi activitate, închinate promovării culturii româneşti şi prezenţei ei active în cultura umană

De aceea am socotit că locul lor – după moartea lui Liviu Rebreanu – nu poate fi decât în Biblioteca înaltului for care simbolizează permanenţa culturii naţionale şi perenitatea neamului românesc.

Vă rugăm să binevoiţi a pune pe ordinea de zi a sesiunii extraordinare a Academiei Române, ce se va deschide la 17 decemvrie 1947, acceptarea acestei donaţiuni, pe care dorim să o facem cu toate formele legale.

Vă mai rugăm să binevoiţi a aproba ca subsemnatele, împreună cu delegaţii desemnaţi de Academia Română, să putem proceda la trierea manuscriselor şi corespondenţei sale, ceea ce, spre regretul nostru, nu a fost posibil încă în intervalul scurt de la reunirea pieselor donate până la trecerea lor în patrimoniul Academiei Române. De asemenea, în privinţa corespondenţei donate, rugăm Academia Română să nu se publice nimic fără asentimentul scris al nostru, timp de 20 de ani.

Încredinţate că Academia Română va accepta donaţia, rămânem cu sentimente de profundă recunoştinţă, Fany Liviu Rebreanu şi Florica Vasilescu-Rebreanu

Importanţa cu totul deosebită a donaţiunii reiese lămurit din cuprinsul celor două documente, astfel că d-lui Preşedinte nu-i rămâne decât de a deschide discuţia cu privire la acceptarea donaţiunii.

www.digibuc.ro

Înainte de a se proceda la discuțiune, d-l Președinte roagă pe d-nii colegi să vadă o mică parte din cărțile donate, din manuscrisele și corespondența lui Liviu Rebreanu, expuse în sala de ședințe, de față fiind și d-na Fanny Liviu Rebreanu și d-ra Florica Vasilescu-Rebreanu.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU roagă plenul să primească cu călduroase mulțumiri și cu recunoștință donațiunea, în care scop pune la vot acceptarea ei.

– Donațiunea se acceptă în unanimitate, cu respectarea dezideratelor exprimate de donatoare, prin scrisoarea care însoțește donația mai sus citită

Ședința se suspendă pentru câteva minute.

La ordinea zilei fiind chestiunea acceptării donațiunii făcute de d-na *Zoe colonel Caribol*, d-l Președinte ANDREI RĂDULESCU, în completarea expunerii făcute în ședința de ieri, dă citire următorului act de donațiune al d-nei Zoe colonel M Caribol, autentificat de Tribunalul Ilfov, sub nr 45 189 din 17 decemvrie a c ·

Subsemnata Zoe colonel M. Caribol, domiciliată în București, Calea Victoriei, nr. 232, în vederea unor scopuri de mult voite de mine și pentru a mă conforma de asemenea gândului și voinței iubitei mele surori, Elena I Văcărescu, care ne-au fost întotdeauna comune și pe care ea le-a exprimat în testamentul pe care ea l-a făcut la Paris, la 15 sept. 1945, fac donațiune prin acest act instituțiunii Academia Române, cu sediul în București, Calea Victoriei, nr. 125, a următoarelor bunuri imobile și mobile, proprietatea mea, în condițiunile pe care le indic:

1. Partea indiviză din moșia noastră Văcărești, comuna Văcărești, jud. Dâmbovița, ce-mi aparține, pe care am stăpânit-o împreună cu sora mea Elena Văcărescu, astăzi decedată, astfel precum o am cu tot ce se găsește pe ea, imobile și mobile, accesoriile și dependințele ei, conf inventarului pe care-l anexez și care face parte integrantă din actul de donațiune.

2. Casa mea din București, Calea Victoriei, nr 232, compusă din teren și construcție, în care locuiesc, împreună cu toate mobilele din ea, care-mi aparțin și pe care le-am inserat în inventarul alăturat, afară de acele pe care am dispus prin legate particulare în testamentul meu din 1947, depus la Tribunalul Ilfov, care are să-și producă efectele sale la moartea mea și care sunt altele decât acele cuprinse în alăturatul inventar.

Aceste donațiuni le fac însă rezervându-mi în mod formal, cât voi trăi, uzufructul integral al celor două imobile donate, precum și a tuturor bunurilor mobile care-mi aparțin și care ar fi cuprinse în ele.

Condițiunile acestor donațiuni sunt următoarele:

a) Pentru moșia Văcărești, jud. Dâmbovița· destinația casei principale, a conacului moșiei, precum și aceea a parcului cu toate dependințele sale, vor fi următoarele: Academia Română o va întrebuința pentru folosul și agrementul membrilor ei activi, care vor putea avea, după indicațiile conducerii Academiei, în ele un loc de odihnă și un mediu de studii și de meditațiuni în mijlocul naturii frumoase și a atmosferei tradiționale românești a familiei Văcăreștilor, cugetând și lucrând.

www.digibuc.ro

Academia Română le va putea folosi în aceleaşi scopuri de lucru, producţie şi odihnă, pentru şederea în ele şi a altor intelectuali, de preferinţă universitari sau elemente alese de ea – literaţi sau poeţi –, care vor trăi în această ambianţă şi vor găsi acolo izvoare de inspiraţie pentru cultul patriotic al ţării şi al familiei Văcărescu, întocmind lucrări menite a celebra şi a împodobi aceste domenii.

Pe lângă aceasta, las ca obligaţie Academiei Române câte un drept de habitaţiune în favoarea:

1. D-nei Vera Ciorba, intendentă-administratoare a caselor şi a gospodăriei mele, în unul din imobilele ce face parte din dependinţele acestei gospodării a moşiei, şi anume în camerele pe care le locuieşte astăzi.

2. Vechii mele bucătărese, Pachiţa Bădilă, în camera sa ce ea însăşi ocupă de atâta timp în dependinţele gospodăriei, aceasta ca mulţumire pentru devotamentul lor. Ele vor avea dreptul de a locui cât vor trăi aceste camere.

b) Casa din Bucureşti, Calea Victoriei, nr 232, compusă din parter şi subsol, în total zece camere, două camere de baie instalată şi două bucătării, doresc să servească pentru primirea şi găzduirea în ea, de către Academia Română, a profesorilor, savanţilor, literaţilor din ţările străine aliate a primului război mondial din 1914–1918, adică Franţa, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii de Nord, U.R S S., Italia, Ceho-Slovacia, Iugoslavia, pentru bunele sentimente ce au arătat totdeauna ţării noastre, atunci când aceste personalităţi vor fi invitate de către Academia Română pentru scopuri ştiinţifice, literare, artistice sau de înaltă politică socială, la noi în România, pentru tot timpul şederii lor în ţară.

Observarea acestor condiţiuni face parte integrantă din actul de donaţie, pentru însărcinarea căruia însărcinez pe prietenul familiei noastre şi avocatul meu, d-l prof. Constantin Simpson, domiciliat în Bucureşti, str. Vasile Lascăr nr. 18, în calitatea sa de executor testamentar şi acela al surorii mele, prin delegaţie în România, căruia îi constitui ca recunoaştere un drept de habitaţiune cât va trăi în camera cea dintâi din stânga de la intrarea principală a conacului moşiei Văcăreşti, astfel cum este mobilată, rămânând cele 5 camere libere ale conacului la dispoziţia Academiei Române, pentru scopul pe care l-am destinat în principal

Averea ce dăruiesc prin acest act, împreună cu aceea lăsată de către sora mea Elena Văcărescu, va forma un fond special al Academiei Române şi va purta numele „Fondul Elena Văcărescu, Zoe M. Caribol, născută Văcărescu, şi colonel M. Caribol"

Academia Română are dreptul ca din veniturile averii ce-i dăruiesc să ia prelevările prevăzute în statutele şi regulamentele sale şi apoi va putea dispune cum va socoti mai potrivit pentru îndeplinirea voinţei mele şi a scopurilor sale culturale, aşa cum va face un bun administrator.

În cazul când Academia Română ar construi un imobil cu mai multe etaje pe locul casei din Bucureşti, Calea Victoriei, nr. 232, ea va avea dreptul să folosească cum va crede mai bine încăperile care ar prisosi nevoilor fondului pe care-l institui prin actul de faţă.

www.digibuc.ro

Este bine înţeles că Academia Română nu va fi obligată în orice caz să facă vreo cheltuială, care ar depăşi veniturile fondului şi pe care de altminteri subsemnata nici nu le-am cerut prin acest act de donaţie.

Drept pentru care am făcut prezentul act de donaţie în formă autentică la Tribunalul Ilfov, Secţia Notariat.

D-sa aminteşte că, în trecuta sesiune generală, Academia Română a amânat acceptarea legatului defunctei colege de onoare *Elena Văcărescu*, care a testat Academiei jumătate din domeniul Văcăreşti, cealaltă jumătate aparţinând sorei sale d-nei Zoe Caribol, spre a cunoaşte intenţiile acesteia cu privire la destinaţia ce avea să dea averii sale.

Prin actul de donaţie al d-nei Caribol va reveni Academiei întreaga proprietate fostă a Văcăreştilor care, potrivit actului de donaţie mai sus arătat, va constitui un loc de odihnă pentru membrii Academiei Române şi pentru alţi intelectuali. De altă parte, casa pe care d-na Caribol o donează în Calea Victoriei, pentru găzduirea oasapeţilor străini, existând posibilitatea de a fi mărită cu timpul, va da posibilităţi de venituri Academiei.

S-a ridicat obiecţia că pădurea şi zăvoaiele sunt expropriabile. D-l Preşedinte crede că informaţiile în acest sens sunt eronate, deoarece ceea ce era de expropriat s-ar fi expropriat şi distribuit până în prezent. Dacă ar veni de aci înainte măsuri de expropriere, Academia îşi va apăra proprietatea sa, mai ales că noi vom primi numai ceea ce a rămas neexpropriat.

D-sa înlătură şi obiecţia că acest domeniu nu ar fi producător de venituri suficiente. Căci, din contră, informaţiile noastre ne arată că moşia este foarte rentabilă, având terenuri întinse pentru grădinărie, pentru orezărie, fiind prevăzută şi cu o moară. În orice caz, acceptând donaţiunea, Academia îşi ia sarcina să îndeplinească obligaţiile din actul de donaţie numai în măsura veniturilor proprietăţii donate. Aşadar, din punctul de vedere material, donaţia nu poate fi refuzată.

Dar mai există şi un alt motiv, mult mai însemnat, pentru care Academia are obligaţia morală să primească această donaţiune. Cu Elena Văcărescu, după informaţiile ce avem, neamul Văcăreştilor se stinge Primind donaţia d-nei Caribol, Academia Română rămâne să păstreze pentru viitorime numele Văcăreştilor, aşa cum şi-a luat obligaţia de a mai păstra şi alte nume de familii trecute în istoria patriei noastre, ca acela al familiei Câmpineanu. De aceea d-l Preşedinte conclude la un vot pentru acceptarea donaţiunii

D-l ION I. NISTOR, în numele Comisiunii însărcinate cu examinarea legatelor şi donaţiunilor, face următoarea propunere:

„Să se accepte donaţiunea făcută de d-na Zoe colonel Caribol, prin actul autentificat la nr. 45 189 din 17 decemvrie a c., de Tribunalul Ilfov, S. Notariat, pentru moşia, conacul şi parcul din comuna Văcăreşti, judeţul Dâmboviţa şi casele din Bucureşti, Calea Victoriei nr. 232, în condiţiunile din actul de donaţiune”.

D-sa adaugă că dacă întreţinerea casei din Bucureşti şi exploatarea moşiei de la Văcăreşti vor reclama cheltuieli, nu este mai puţin adevărat că toate cheltuielile

www.digibuc.ro

ce vom fi obligaţi a face se vor face în marginile veniturilor obţinute. Aşadar, să nu avem nici un scrupul şi să primim fără rezerve donaţiunea.

– După o discuţiune la care mai ia parte d-l *D. Caracostea* şi după arătarea d-lui Preşedinte că asemenea donaţiuni le primim numai cu clauza de a executa condiţiunile notelor de danie în limita veniturilor proprii, se pune la vot acceptarea donaţiunii d-nei Zoe colonel Caribol.

– Donaţiunea se acceptă prin votul tuturor membrilor celor prezenţi, cu excepţia d-lui general R. Rosetti, care se abţine.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că între Academia Română şi d-na *Cornelia Cioroianu* din Craiova se doreşte a interveni o convenţiune de colaborare pentru administrarea în comun a fermei Cioroiaşi, din comuna cu acelaşi nume, judeţul Dolj, lăsată prin testament Academiei Române de defunctul său soţ, Constantin G. Cioroianu.

Scopul şi toate celelalte condiţiuni ale acestei convenţii au fost stabilite şi înscrise într-un proiect de convenţiune.

Acest proiect de convenţiune a fost aprobat de Comitetul Bunurilor şi de Delegaţiunea Academiei, iar d-na Cioroianu l-a primit cu o deosebită bunăvoinţă, aşa încât rămâne să se pronunţe asupra încheierii acestei convenţiuni şi plenul Academiei Române, căruia d-l Secretar General îl supune.

– Încheierea convenţiunii este aprobată în unanimitate.

La propunerea d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, motivată de discutarea şi rezolvirea chestiunii prelevărilor de la Fundaţiunea Elias, care nu poate fi discutată astăzi în lipsa delegaţilor Academiei în Consiliul de conducere al acelei Fundaţii, motivată de altă parte şi de alte lucrări, ca ratificarea bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, plenul, în unanimitate, decide prelungirea actualei ei sesiuni generale cu încă o zi, aşadar, până la 19 decemvrie curent inclusiv.

La propunerea d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, plenul ratifică hotărârea Delegaţiunii prin care, în aplicarea deciziunilor luate cu privire la salarizarea personalului funcţionăresc al Academiei în sesiunea generală extraordinară din septemvrie trecut a aprobat salarizarea după prevederile Regulamentului pentru Serviciile Academiei, iar nu după dispoziţiile Statutului Funcţionarilor Publici, revenindu-se astfel la salariile plătite în 1938.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU informează că Comisiunea pentru revizuirea Statutelor şi Regulamentelor şi-a fixat un program bisăptămânal de lucru şi a lucrat în timpul din urmă efectiv, ajungând să revizuiască în întregime Statutele Academiei. A rămas să lucreze în continuare la revizuirea Regulamentelor D-sa îşi exprimă regretul că d-l coleg general R. Rosetti nu vine să participe la lucrările Comisiunii, dar îşi exprimă şi speranţa că D-sa va primi, cel puţin de aci înainte, să colaboreze la lucrările Comisiunii.

D-l general R. ROSETTI aminteşte că şi-a dat demisia din acea Comisiune şi declară că nu revine asupra ei.

www.digibuc.ro

D-l GH IONESCU-ŞIŞEŞTI comunică hotărârea Comisiunii Financiare asupra referatului Contabilităţii din 25 noemvrie a.c., prin care comisiunea este de acord ca diurna d-lui Secretar General şi a d-lui Conservator al Bibliotecii să fie de 10 000 (zece mii) lei lunar, adică cât era în 1938, potrivit normei generale, pusă în aplicare pentru plata salariilor personalului şi a diurnelor membrilor Academiei Române.

Totdeodată, d-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI propune şi plenul aprobă ca diurnele de şedinţe, cele ale Delegaţiunii, cele ale diferitelor Comisiuni etc. să fie considerate şi intitulate indemnizaţii de transport.

La propunerea d-lui Secretar General AL LAPEDATU, discutată şi acceptată de Delegaţiunea Academiei, se aprobă să se vină în ajutorul cheltuielilor de întreţinere a Muzeului Inginer Furnică-Minovici, în mod temporar, anume numai pentru un an de zile, cu suma de 5 000 lei lunar.

D-l ION I. NISTOR zice că s-a vorbit de o completare a acestui muzeu cu colecţii din partea Academiei Române, în special cu colecţia de tipărituri vechi, care s-ar expune în vitrine Această completare este posibilă, mai ales dacă este vorba să expunem din acele publicaţii din care avem exemplare mai multe Am putea împrumuta chiar cu titlul de colaborare şi din colecţiile noastre de obiecte de artă, care aşteaptă să fie vreodată expuse în Muzeul Culturii Naţionale, pe care Academia l-a înscris printre planurile sale de viitor.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

22. *ŞEDINŢA DE LA 19 DECEMVRIE 1947*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l prof. VICTOR SLĂVESCU face o comunicare comemorativă cu titlul *Un veac de la naşterea lui A D. Xenopol.*

D-l Secretar General AL LAPEDATU arată că în cursul ultimei săptămâni au apărut în volum *Memoriile Secţiunii Istorice*, seria a III-a, tom XXVII, anii 1944–1945; de asemenea au fost strânse în volum şi *Memoriile Secţiunii Ştiinţifice*, seria a III-a, tom XXI, anii 1945–1946. D-sa prezintă cele două volume.

Apoi aduce la cunoştinţă că de la Cluj ne-a sosit stocul de exemplare trase din vol. III de *Studii şi documente privitoare la Revoluţia românilor din Transilvania în anii 1848–1849*, prezentat într-o şedinţă anterioară

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l ION I. NISTOR, satisfăcând dorinţa ce şi-a exprimat d-l coleg general R Rosetti în şedinţa trecută de a i se da o relaţie despre afişele şi foile volante, zice:

www.digibuc.ro

Foile volante – afişe, circulări etc. – continuă să se primească la Biblioteca Academiei de la tipografii, în baza legii exemplarelor obligatorii Dar nu toate tipografiile trimit asemenea produse grafice şi Biblioteca noastră nu are posibilitatea să le poată urmări. Aceste foi volante nu se inventariază şi nu se cataloghează, ci se păstrează, ca şi în trecut, în mape sau pachete anuale, rânduite după format.

Pentru a putea strânge cât mai multe din foile volante ce se imprimă azi şi care nu se trimit, conducerea Bibliotecii a cerut Sindicatului salariaţilor Academiei Române să caute să procure pentru Biblioteca noastră câte un exemplar sau două din afişele tipărite de autorităţile de stat sau de organele sindicale.

La ordinea zilei fiind ratificarea bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, d-l D. GUSTI, preşedintele Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, citeşte următoarea *Dare de seamă asupra întocmirii bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice în lei stabilizaţi pe exerciţiul 15 august 1947–31 martie 1948*:

Domnilor colegi,

În cele ce urmează vă prezentăm pentru ratificare, conf art. 11 din Regulamentul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice în lei stabilizaţi pe exerciţiul 15 august 1947–31 martie 1948, alcătuit de comitetul de conducere şi aprobat de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice în şedinţa sa de la 13 noemvrie 1947.

Pentru exerciţiul bugetar 15 august 1947–31 martie 1948, Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice dispune de o subvenţie de 1 500 000 lei acordată prin bugetul Ministerului de Finanţe pe acest exerciţiu

La această sumă se adaugă excedentul din trecut format din.

a) subvenţia pe august în lei stabilizaţi	lei 5 833
b) dobânzi la Banca Românească cuvenite asupra depozitului nostru de numerar până la 15 august transformaţi în lei stabilizaţi	lei 1 231
c) sume rămase necheltuite din bugetul 1947/48 până la 15 august transformaţi în lei stabilizaţi	lei 5 095
De aceste sume care totalizează	lei 12 159

Consiliul poate dispune; de aceea, ele vor figura la venituri în bugetul în curs

d) o sumă de lei 18 481, care reprezintă în lei stabilizaţi toate sumele rămase necheltuite până la 1 iulie 1947 din bugetul pe exerciţiul anterior 1946–47, figurează în buget cu titlul de sumă la dispoziţia Ministerului de Finanţe

Această sumă, nefiind cheltuită şi neputând fi deci justificată cu acte de cheltuieli, urmează în mod legal să fie vărsată în numerar Ministerului de Finanţe.

Adăugându-se aceste excedente la subvenţia de 1 500 000 lei, bugetul Consiliului se prezintă la venituri cu suma totală de lei 1 530 640.

www.digibuc.ro

Comitetul de Conducere, întrunit în şedinţa de la 13 noemvrie a.c., a procedat la distribuirea acestei sume pe următoarele capitole de cheltuieli:

Cap. I S-a rezervat pe seama Academiei Române, ca prelevări ce i se cuvin la subvenţia de 1 500 000 lei	300 000
Cap. II. Pentru cheltuieli de cercetări ale comisiunilor, s-a rezervat suma infimă de	489 000
Cap. III. Deoarece ne aflăm în curs de tipărire a *Buletinului informativ* al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice s-a rezervat pentru plata tiparului etc. suma de	400 000
Cap. IV. Pentru mobilierul care s-a efectuat în încăperea de birou a Consiliului s-a cheltuit suma de 22 090, din care s-a prevăzut în acest buget numai	21 000
Cap. V. Pentru cheltuieli de administraţie (salariile personalului, jetoane şi transport, spese de cancelarie) s-a atribuit suma de	290 000
Cap. VI. S-a putut înscrie în buget şi un fond de deschidere de credite de	12 159
care este format din sumele arătate la punctele a,b, c.	
Cap. VII. În fine, tot la cheltuieli şi numai în vederea balansării bugetului apare la cheltuieli şi suma ţinută la dispoziţia Ministerului de Finanţe pentru motivele arătate la punctul d de la capitolul Venituri, anume	18 481
avem în total la cheltuieli	1 530 640

În aceeaşi şedinţă de la 13 noemvrie a.c., comitetul de conducere, de acord cu comisiunile, a distribuit între comisiuni suma de 489 000 lei, destinată cercetărilor.

Deoarece suma era prea mică pentru a satisface exigenţele celor 15 comisiuni care aveau lucrări în curs, suma a fost acordată numai la şapte comisiuni, al căror obiect de studiu are un caracter practic şi urgent.

Astfel, suma pentru cercetări a fost distribuită la următoarele comisiuni:

1.	Comisiunea de biologie			250 000
2.	„	pentru cercetarea pământului românesc		20 000
3	„	pentru problemele energetice		50 000
4.	„	„	chimie pură	100 000
5	„	„	fizică	10 000
6.	„	„	agricultură	50 000
7.	„	„	sistematizarea satelor şi oraşelor	9 000

După cum se vede, activitatea comisiunilor Consiliului, aşa de bogată în cursul anului expirat, va fi foarte redusă, dacă nu chiar inexistentă, în cursul acestui an, deoarece subvenţia acordată este cu totul departe de a face faţă cerinţelor comisiunilor pentru o activitate efectivă.

Preşedintele Consiliului Naţional de Cercetări a stăruit în diferite rânduri şi prin diferite interventii spre a obţine noi fonduri pentru a majora neînsemnata subvenţie de 1 500 000 lei în urma mandatului ce i s-a dat de către comitetul de conducere

S-au adresat astfel intervenţii: M S. Regelui, d-lui preşedinte al Consiliului de Miniştri şi d-lui ministru G. Gheorghiu-Dej, în calitate de preşedinte al Comisiunii pentru redresarea economică şi stabilitate monetară

Toate aceste intervenţii au rămas până în prezent fără rezultat şi este cu totul probabil că nu vom putea obţine nici o sumă suplimentară până la viitorul buget din aprilie 1948, când sperăm că ni se vor putea pune la dispoziţie sumele de care vor avea nevoie toate comisiunile pentru reluarea activităţii lor întreruptă în cursul acestei ierni, pentru a-şi împlini misiunea lor

D-l D Gusti ţine să informeze că d-l coleg Traian Săvulescu, secretarul general al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, ne-a promis sprjinul său pentru a ieşi din impasul în care Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice se află de pe urma unui buget aşa de redus la capitolul fondurilor de cercetări D-sa ne-a promis că va interveni cu stăruinţă la organele de competenţă pentru a majora fondurile noastre bugetare şi că le vom comunica din partea noastră, că Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice aşteaptă să servească scopurile guvernului ţării, prin punerea în studiu a unor probleme ce ni se vor propune de guvern prin cei 5 membri delegaţi ai săi în comitetul de conducere al Consiliului.

D-l D. CARACOSTEA, referindu-se la distribuirea sumelor pentru cercetări, constată că problemele de ordin spiritual sunt absente din acest buget. E de dorit să se găsească fonduri şi pentru aceste probleme, cel puţin pentru lucrările începute, ca să poată fi continuate.

D-l TH CAPIDAN care, prin comisiunea ce o prezidează, şi-a luat sarcina unor lucrări mari, ca *Dicţionarul toponimic*, întreabă ce poate face cu materialul de fişe adunat şi pe care colaboratorii nu-l pot publica, întrucât acest material este proprietatea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice S-au adunat aproximativ 16 000 fişe pentru acest dicţionar. Altă serie de fişe cu nume topice s-a extras din documente începând cu secolul al XIV-lea pentru *Dicţionarul istoric român* Tot acest material trebuie păstrat, până se va ivi perspectiva continuării lucrării.

D-l N. BĂNESCU este de părere să fie predat arhivei Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice în păstrare.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că s-a suspendat, din lipsă de fonduri, activitatea celor mai multe comisiuni, deşi toate lucrările Consiliului sunt importante. În ce priveşte materialul adunat, D-sa, pentru Comisiunea juridică, l-a depozitat în safe-uri la Biblioteca Academiei Române Recomandă d-lui coleg Capidan să procedeze la fel.

– D-l Preşedinte pune la vot ratificarea bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice şi se votează în unanimitate

www.digibuc.ro

Trecând la altă ordine de idei, Preşedintele ANDREI RĂDULESCU roagă plenul să dea directiva Delegaţiunii asupra modului de percepere a prelevărilor cuvenite Academiei Române din venitul Fundaţiunii Menahem H. Elias. Se ştie că diferendul dintre această Fundaţiune şi Academia Română avea două aspecte, unul juridic, celălalt economic. Cel juridic a fost rezolvat în trecuta sesiune generală. A rămas să se ajungă la o soluţie şi în ce priveşte modul de percepere a prelevărilor care se cuvin Academiei Române. În această chestiune, în cursul verii trecute, s-a apelat la mijlocirea colegilor noştri corespondenţi de specialitate, d-nii Ion Răducanu şi Victor Bădulescu. Nu s-a putut însă ajunge la o soluţie care să mulţumească ambele părţi. Mai în urmă s-a formulat părerea ca să nu se mai perceapă cote la sută, cum rămăsese stabilit, din 1943, ci să se fixeze o sumă forfetară care să acopere datoriile din trecut şi de asemenea să se stabilească tot o sumă forfetară şi pentru viitor, sumă care, cel puţin pentru un an de aci înainte, să fie lăsată în seama Consiliului Fundaţiunii de a o fixa, potrivit veniturilor sale, echitatea fixării ei pentru Academie fiind garantată de cei cinci membri ai săi, delegaţi în Consiliul Fundaţiunii. Aşadar, d-l Preşedinte roagă plenul să se pronunţe dacă admite părerea de a ni se achita prelevările prin sume forfetare, pentru trecut şi pentru viitor şi, în caz afirmativ, să fixeze cuantumul sumei atât pentru trecut cât şi pentru viitor şi, în fine, dacă primeşte să se lase la latitudinea Consiliului Fundaţiunii Elias în mod provizoriu, pentru un an spre exemplu, fixarea cuantumului prelevărilor.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aminteşte că până la 1938 Academia a primit suma fixă de 2 000 000 lei anual drept prelevări. Pornind de la această cifră şi majorând-o de la an la an pentru anii următori până la 15 august 1947, data decretării stabilizării monetare, după un calcul simplu făcut de contabilitate se ajunge la cifra de 4 800 000 000 lei vechi, pe care Fundaţiunea Elias urma să ne-o achite pentru anii 1943–1947, perioadă în care Academia n-a primit nimic din prelevările sale. Fundaţiunea pretinde că prelevările pe 1943 ne-ar fi fost achitate Se va scade din suma totală cota corespunzătoare; se mai pretinde că în 1944, Fundaţiunea n-a avut venituri, fiind un an deficitar Ţinându-se seama şi de această împrejurare, rămâne ca Fundaţiunea să achite cel puţin 4 miliarde lei vechi sau în lei stabilizaţi suma de 240 000 lei pentru trecut

D-l ION I. NISTOR observă că greşit s-a pornit calculul de la suma de 2 000 000 lei. Din 1943 noi avem o convenţie încheiată cu Fundaţiunea şi calculul nostru de la dispoziţiunile acestei convenţii trebuie să pornească, iar nu de la suma de 2 000 000 lei, pe care o primeam înainte de stabilirea convenţiei. Să nu părăsim terenul sigur al convenţiei şi să calculăm deci prelevările noastre pe anii trecuţi potrivit convenţiei, iar nu pe bază de sume forfetare, care implică renunţarea la convenţie În orice caz, nu putem primi numai 240 000 lei pentru trecut.

D-l VICTOR BĂDULESCU, membru corespondent, arată deosebirile de vederi dintre Academie şi Consiliul Fundaţiunii în ce priveşte alcătuirea bugetului Fundaţiunii şi în ce priveşte stabilirea fondurilor de la care ar urma să nu se ia

www.digibuc.ro

prelevări, deosebire de vederi în urma căreia nu s-a putut şi nu se poate aplica convenţia. De aceea D-sa este de părere ca Academia să rămână, cel puţin pentru trecut, la procedeul achitării prelevărilor printr-o sumă forfetară

D-l N. VASILESCU-KARPEN este de părere să nu primim 240 000 lei pentru trecut, pentru că aceasta ar constitui o pagubă pe care Academia ar suferi-o nu din vina ei, ci din vina Fundaţiunii Elias, care nu şi-a achitat an de an datoriile.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI se declară pentru tranzacţie pentru trecut, aşadar pentru o sumă forfetară, dar pentru o sumă mai mare de 240 000 lei.

Pentru viitor, D-sa este de părere să se aplice convenţia. Neînţelegerea dintre Academie şi Fundaţiune provine din modul cum se întocmeşte bilanţul Căci Fundaţiunea repartizează mai întâi din venituri la alte fonduri, neprevăzute în testament, create arbitrar de Fundaţiune, astfel că ceea ce mai rămâne ca venituri ce urmează să intre în calculul prelevărilor este zero sau aproape zero. A proceda aşa, înseamnă a proceda în afară de ştiinţa contabilă şi a eluda dispoziţiile convenţiei. Colegii noştri delegaţi în Consiliul Fundaţiunii au primit mandat să reprezinte interesele Academiei după ştiinţa contabilităţii şi potrivit convenţiei, adică să observe ca prelevările Academiei să se calculeze în funcţie de totalitatea veniturilor Fundaţiunii, aşadar înainte de a se repartiza veniturile pe diferitele fonduri create de Fundaţiune.

D-l general R. ROSETTI, preocupându-se deocamdată numai de lichidarea trecutului, este de părere să se ajungă la o tranzacţie pe baza unei sume forfetare, al cărei minimum să-l fixeze plenul şi de la care Delegaţiunea să fie autorizată a porni tratativele sale cu Fundaţiunea

D-l N. VASILESCU-KARPEN apreciază această sumă la 500 000 lei.

D-l ION I. NISTOR se uneşte în ce priveşte lichidarea trecutului la părerea d-lui general R. Rosetti. Ce priveşte viitorul, D-sa este de părere să rămânem intransigenţi în cererea de a ni se da cota convenită după convenţie, de 20% la întreg venitul net.

D-l D GUSTI se asociază la părerea lichidării trecutului printr-o sumă forfetară, dar la o sumă mult mai ridicată decât cea de 240 000 lei, de care s-a vorbit.

În ce priveşte calculul prelevărilor pentru viitor, D-sa sugerează Consiliului Fundaţiunii Elias să ia model procedeul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice care, din totalitatea subvenţiilor sale, mai întâi rezervă 20% ca prelevări Academiei Române şi numai după aceea suma rămasă se distribuie între comisiuni Dacă am proceda invers, n-ar mai rămâne nimic sau aproape nimic pentru Academie, aşa cum nu rămâne nimic sau aproape nimic pentru Academie din veniturile Fundaţiunii Elias, întrucât acestea se distribuie mai întâi între diferitele fonduri arbitrar create, de care s-a vorbit.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU socoteşte să se ceară pentru trecut cel puţin 1 000 000 lei.

www.digibuc.ro

D-l VICTOR SLĂVESCU este de părere să facem tranzacţie pentru trecut, condiţionând-o neapărat de regimul prelevărilor în viitor. În ce priveşte acest regim, D-sa nu împărtăşeşte propunerea ca, chiar numai pentru un an, cum s-a spus, să hotărască Consiliul Fundaţiunii cuantumul prelevărilor noastre. D-sa este de părere ca pentru trecut să se ceară 1 000 000 lei, iar pentru viitor, Delegaţiunea să trateze cuantumul prelevărilor pornind de la 2 000 000 lei pentru anul viitor.

D-l arhitect PETRE ANTONESCU zice că principiul pentru viitor trebuie să constea în aplicarea sistemului clasic adoptat de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, arătat de d-l coleg D. Gusti.

D-l TH. CAPIDAN arată lipsa de venituri în care se zbate Fundaţiunea.

D-l VICTOR SLĂVESCU, completându-şi vederile, propune ca pentru anul trecut să se ceară 1 000 000 lei; pentru anul viitor 1 500 000 lei, în care timp se amână aplicarea convenţiei, apoi menţinerea în fiinţă a convenţiei.

D-l I. PETROVICI ţine să ajungem la o soluţie completă, care să fie conciliantă pentru trecut numai pentru a obţine condiţii cât mai bune pentru viitor Pentru trecut se propune a se reclama 1 000 000 lei, din care, de va fi nevoie de concesii, pentru a asigura viitorul, să se facă aceste concesii. Pentru anul viitor să se pretindă 1 500 000 lei şi să se ajungă la o convenţie aplicabilă pentru viitor.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, adoptând sumele propuse, ţine să se cunoască că nu renunţăm la convenţie. Ea va trebui aplicată aşa cum a fost aprobată de ambele părţi, îndeosebi în ce priveşte întocmirea bilanţurilor, care urmează să se facă, precum se ştie, după formula dată atunci de d-l coleg Victor Slăvescu. Delegaţii noştri în Consiliul Fundaţiunii au datoria să reprezinte acest punct de vedere la întocmirea bilanţurilor, căci numai aşa vom putea înlătura conflictul care ne-a despărţit atâta vreme. Cu acest principiu şi până ce Consiliul Fundaţiunii Elias va putea să-şi întocmească primul său bilanţ după stabilizare, noi putem admite un an de provizorat, în care Consiliul Fundaţiunii va avea libertatea să stabilească prelevările pentru acest an.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, rezumând şi încheind dezbaterile, formulează următoarele propuneri ce au rezultat din dezbateri şi le supune votului plenului:

1) Convenţia încheiată între Academia Română şi Fundaţiunea Elias în 1943 se menţine, rămânând să se aplice neschimbată;

2) Pentru lichidarea drepturilor Academiei la prelevări pe trecut, până la 12 iulie 1947, plenul autoriză Delegaţiunea să trateze cu Consiliul Fundaţiunii lichidarea, pe baza unei sume forfetare de aproximativ 1 000 000 lei;

3) În ce priveşte prelevările cuvenite pe anul 1 iulie 1947–30 iunie 1948, plenul autoriză Delegaţiunea să trateze cu Consiliul Fundaţiunii asupra unei sume forfetare de minimum 1 500 000 lei şi numai în mod provizoriu pentru anul în discuţie. Delegaţiunea este autorizată să lase Consiliului Fundaţiunii libertatea să decidă cuantumul prelevărilor pentru acest an, în măsura încasărilor.

www.digibuc.ro

Colegii delegaţi ai Academiei în Consiliul Fundaţiunii sunt rugaţi să susţină în Consiliu aplicarea convenţiei.

– Procedându-se la vot, aceste propuneri sunt adoptate în unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că Delegaţiunea a constatat că Preşedintele face cheltuieli cu reprezentarea Academiei. D-sa semnalează şi plenului aceste cheltuieli, precum cele de telefon, pe care, având telefon controlat, le face pentru şi în interesul instituţiunii.

– Se autoriză Delegaţiunea să dispună achitarea acestor cheltuieli.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU încheie această sesiune generală extraordinară, care a fost rodnică în lucrări şi, aflându-ne în ultima şedinţă din faţa vacanţei de Sărbătorile Crăciunului, le face urări de sănătate şi voie bună de Sfintele Sărbători şi revedere cu bine în prima şedinţă din anul viitor de la 9 ianuarie.

---

23. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 9 IANUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, deschizând şedinţa, zice:

Deschidem prima şedinţă săptămânală din anul 1948 într-o nouă formă de guvernământ a statului român.

Deoarece în ultimii ani au intervenit la noi diverse şi adânci prefaceri, care au schimbat raporturile dintre principalii factori ai vieţii de stat, Suveranul a socotit că aceste raporturi nu mai corespund condiţiunilor stabilite prin Constituţie şi că ele cer o grabnică şi fundamentală modificare.

Faţă de această situaţie a considerat că monarhia nu mai corespunde condiţiilor actuale ale vieţii de stat De aceea, în înţelegere cu factorii de răspundere şi conştient de importanţa actului ce face în interesul poporului român, în ziua de 30 decembrie 1947, a abdicat pentru sine şi pentru urmaşii săi de tron, renunţând la toate prerogativele ca rege al României şi lăsând poporului libertatea să-şi aleagă noua formă de stat

În aceste împrejurări, Adunarea Deputaţilor, în aceeaşi zi, a votat o lege prin care a luat act de abdicarea regelui Mihai I şi a proclamat Republica, denumind statul român *Republica Populară Română*

Tot prin acea lege a fost abrogată Constituţia din 1866, cu modificările din 1923, din 1 septembrie 1944 şi cele următoare Puterea legislativă va fi exercitată de Adunarea Deputaţilor până la constituirea unei Adunări Constituante, care va hotărî asupra noii Constituţii.

Puterea executivă va fi exercitată de un Prezidium, compus din 5 persoane alese de Adunarea Deputaţilor dintre personalităţi ale vieţii politice, ştiinţifice şi culturale ale Republicii

www.digibuc.ro

Tot atunci, prin altă lege, au fost aleşi cei 5 membri ai Prezidiumului.

Astfel a fost creată Republica Populară, care este socotită o formă mai înaintată în evoluția normelor de guvernământ, în care voința poporului are un rol mai hotărâtor.

Ea este înfățișată de onoratul guvern – în proclamațiunea sa – că „deschide democrației noastre populare căi noi de mărețe înfăptuiri" şi că este „patria tuturor celor ce muncesc cu brațele şi cu mintea de la oraşe şi de la sate"

De la noua formă de guvernare se aşteaptă multe îndreptări şi îmbunătățiri şi, desigur, vor fi realizate în măsura posibilităților.

Ea va căuta să asigure liniştea, ordinea, întemeiată pe respectul dreptului, năzuind spre cât mai multă dreptate şi va avea ca țintă supremă să continue dezvoltarea şi propăşirea poporului în toate domeniile, precum şi ridicarea şi înălțarea statului.

Şi dacă ne este îngăduit să exprimăm, de aci o dorință este aceea că fără de a se nedreptăți alte domenii, să se acorde o deosebită atenție culturii, unde se impune o activitate tot mai intensă şi, după cum am mai spus altădată, o prețuire mai dreaptă a celor ce muncesc pe acest teren.

Sunt şi vor fi mari greutăți, mai ales în vremurile actuale, dar, încetul cu încetul, vor fi învinse.

Însuşirile neamului nostru sunt o bună garanție pentru izbândă.

Pentru aceasta trebuie răbdare, muncă fără preget, înțelegerea exactă a dificultăților, conştiința datoriilor ce avem cu toții, mult devotament, spirit de jertfă şi înalt patriotism.

Şi pe lângă acestea este necesară o stare de suflet care, înlăturând asperitățile şi divergențele, să caute apropierea şi unirea tuturor, atât de folositoare pentru învingerea greutăților.

Trecutul neamului nostru aşa de zbuciumat ne spune că în momentele grele unirea ne-a adus mântuirea. Suntem convinşi că iubirea de patrie va revărsa binefacerile ei şi asupra vremurilor de azi.

Academia urează ca Republica să trăiască şi să realizeze cât mai mult bine şi progres pentru poporul şi statul român.

Domnilor colegi,

Se cuvine să mai adăugăm câteva cuvinte.

În organul suprem de conducere al Republicii, în Prezidium, au fost aleşi doi dintre colegii noştri, d-nii Parhon şi Sadoveanu, iar d-l Parhon a fost desemnat preşedinte al înaltei instituții

Academia, din care au fost recrutate totdeauna elemente pentru conducerea statului, se poate mândri că şi acum are un însemnat rol prin această alegere.

Îi felicităm în chipul cel mai călduros şi le urăm multă sănătate şi putere de muncă pentru a îndeplini îndatoririle impuse de înalta demnitate cu care au fost onorați

Şi, oricât de egoişti am părea, îi rugăm să aibă sub înalta protecție şi instituția noastră.

Avem deplina convingere că dânşii, cunoscând exact situația Academiei Române, îi vor da tot sprijinul pentru ca ea să-şi poată continua misiunea de cea

www.digibuc.ro

mai înaltă instituție culturală, în care noi suntem trecători, dar ea rămâne pentru totdeauna a neamului.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, citeşte o comunicare despre *Sculptorul I. Georgescu.*

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.
Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă ultimul număr apărut din *Buletin de la Section Scientifique.*

În altă ordine de idei, d-l Secretar General comunică telegrama de felicitări adresată Academiei Române de către Academia Bulgară de Ştiinţe din Sofia, cu ocazia proclamării Republicii Populare Române, telegramă la care Delegaţiunea a dat răspuns

D-l D. POMPEIU depune ca omagiu din partea d-lui coleg corespondent Petre Sergescu scrierea acestuia *La littérature mathématique dans la première période du «Journal des savants»*

D-l ADRIAN MANIU, membru corespondent, din însărcinarea familiei fostului pictor *Tattarescu*, anume din partea doamnelor *Lucia Eleuteriade*, *Georgeta Wertheimer-Ghika* şi *Mikaela Georgescu Eleuteriade*, face o donaţie de acte, fotografii de ierarhi, cataloage de pinacoteci etc., enumerate în alăturata notă·

69 contracte şi decizii bisericeşti;
6 acte referitoare la funcţia de profesor şi decorator;
1 regulament Şc. de Belle Arte 1869,
1 catalog al Pinacotecii din Buc. 1878;
1 catalog al tablourilor Tattarescu;
1 caiet cu notiţe pentru scrisori, de mâna lui Tattarescu:
1 hotărâre judecătorească din 1860;
1 erminic,
1 gravură reprezentând Tattarescu;
2 fotografii Tattarescu;
5 fotografii de ierarhi,
1 lista bisericilor pictate de Tattarescu, scrise de mâna lui.

D-l Adrian Maniu arată că intenţia fiicei pictorului, Georgeta Wertheimer-Ghika, care este suferindă, este de a dona Academiei şi moşia pictorului din comuna Obedeni (Vlaşca) şi D-sa roagă ca în acest scop Contenciosul Academiei să ia legătura cu d-na Wertheimer-Ghika.

În altă ordine de idei, d-l Adrian Maniu prezintă următoarele publicaţiuni ale d-lui *Jacques Wertheimer-Ghika.*
a) documentele Poştei Române, vol. I. Cartea mărcilor cap de bou;
b) documentele Poştei Române, vol. II. Cartea mărcilor Principatelor Unite.

www.digibuc.ro

Cunoscutul filatelist român d-l Jacques Wertheimer-Ghika oferă Academiei în dar bogata sa arhivă filatelică poştală, adunată cu multă muncă şi cheltuială, în curs de mai mulţi ani de zile.

Donaţiunea cuprinde:

1. – peste 10 000 de ştampile pe documente şi scrisori ale poştelor din Moldova şi Muntenia, din epoca 1858–1865;

2. – o colecţie de ştampile pe scrisori ale poştei străine din Principate. austriacă, rusă, franceză, greacă;

3. – o colecţie de ştampile „Franco” din Moldova, între 1852–1858, înainte de introducerea primelor mărci;

4 – o colecţie de ştampile „Franco” din Moldova, după 1858;

5. – o colecţie de ştampile din Muntenia, între 1854–1862, înainte de introducerea primelor mărci;

6 – o colecţie de ştampile ale Poştei Pasagerilor, din Muntenia, între 1830–1862;

7. – o colecţie de bilete de poştă din Moldova şi Muntenia ale Poştei Pasagerilor,

8. – o colecţie de ştampile ale Telegrafului din Moldova şi Muntenia, între 1854–1858;

9. – dosarul Poştei cu multe documente inedite şi cronici;

10 – dosarul Poştei Pasagerilor cu multe documente inedite şi condici,

11. – dosarul Telegrafului, completamente inedit, cu toate datele de la înfiinţarea sa în Muntenia (1854) şi Moldova (1855);

12. – dosarul Timbrului domnesc al lui Grigore Ghica Vodă din 1856, completamente inedit,

13. – dosarul cu diverse documente inedite şi condici în afară de ramura poştală,

14. – o colecţie de ştampile din Moldova, 1861–1865;

15 – o colecţie de sigiluri-ştampile ale Poştei din Moldova, 1852–1858,

16 – o colecţie de sigiluri-ştampile şi de carantină ale Poştei din Muntenia până în 1862.

Îndată ce această arhivă va fi încorporată colecţiunilor Academiei, ea va putea fi mai uşor accesibilă instituţiunilor străine ce se ocupă de cercetări filatelice, privind cuvenitele informaţiuni şi expertize cu privire la materialul filatelic românesc.

Dubletele arhivei donate vor putea servi de material preţios pentru schimburi şi noi achiziţiuni din străinătate, eventual chiar pentru obţinerea de monete sau cărţi care nu s-ar găsi în colecţiunile Academiei.

D-l Wertheimer-Ghika oferă Academiei arhiva sa cu dorinţa ca aceasta să formeze o subsecţiune filatelică poştală a muzeului numismatic, pe care D-sa se obligă să o organizeze, să o întregească mereu şi să o conducă după directivele şi indicaţiile şefului Secţiunii numismatice şi a Bibliotecii Academiei, în mod cu totul onorific

Năzuinţa de a aduna şi a cunoaşte condiţiile în care se săvârşea în trecut circulaţia poştală s-a manifestat de mult în străinătate. În Franţa, în Germania şi

Austria există academii filatelice. În Anglia exista „The Royal Philatelic Society", la Londra, încă din anul 1869. La New York fiinţează „The Philatelic Foundation" De bună seamă că o asemenea funcţionează şi în U.R.S.S Instituţiile filatelice din diferite ţări îşi au publicaţiile lor de specialitate, aranjează expoziţii şi publică chiar concursuri. D-l Wertheimer-Ghika este el însuşi autorul unor articole apărute în reviste străine privitoare la filatelia românească. El a rectificat unele informaţiuni eronate din lucrarea lui Georges Brunel, *Les timbres du royaume de Roumanie (Moldo-Valachie),* apărută la Paris, în 1913. Şi Academia Română a încurajat asemenea studii, premiind, în 1906, lucrarea lui Th. C. Aslan, *Studiu asupra monopolurilor în România.*

Prin încorporarea arhivei filatelice poştale ce ni se oferă în dar în colecţiile Academiei s-ar umple un gol în cercetările trecutului nostru şi s-ar putea da amatorilor de filatelie din ţara noastră o îndrumare ştiinţifică sănătoasă, ridicând filatelia de pe planul speculaţiunilor comerciale pe cel al preocupărilor ştiinţifice De aceea, cred că donaţiunea d-lui Wertheimer-Ghika poate fi acceptată în principiu, rămânând ca latura juridică deopotrivă cu cea a organizării subsecţiei filatelice poştale să fie soluţionată cât mai curând.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU exprimă mulţumiri pentru darul făcut şi asigură că Serviciul Contencios se va îngriji de chestiunea donaţiei moşiei din Obedeni

D-l ION I. NISTOR, în legătură cu cuprinsul filatelic al cărţilor prezentate de d-l Adrian Maniu, arată că Biblioteca Academiei are o importantă colecţie filatelică cu mărci şi timbre de mare valoare.

De altă parte, piesele dăruite astăzi au valoare prin informaţiile ce aduc despre neuitatul pictor şi pentru că prin manuscrisele ce se aduc se sporeşte colecţia noastră de artă plastică. D-sa se asociază în consecinţă la mulţumirile exprimate de domnul Preşedinte.

---

24. *ŞEDINŢA DE LA 16 IANUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU prezintă numerele 2 şi 3, tom XXX, apărute în cursul săptămânii expirate din *Bulletin de la Section Scientifique*, cu contribuţii, în nr. 2, ale d-lor Aristide Caradja, dr. Şt. Nicolau şi N. Cajal, V. Vâlcovici, D.V. Ionescu, Eugen Angelescu şi E Crăciun, R Portocală, Eugen Macovschi, Andrei Racovitză şi alţii, iar în nr 3 ale d-lor N. Vasilescu-Karpen, dr C I Parhon împreună cu Liviu Câmpeanu şi Louis Copelman, Raluca Ripan şi C. Liteanu etc

www.digibuc.ro

În altă ordine de idei, d-l Secretar General comunică invitațiunea primită la al X-lea Congres internațional de filosofie, ce se va ține la Amsterdam, de la 15 la 28 august 1948
– La Comisiunea relațiilor științifice și culturale internaționale.

Apoi d-l Secretar General amintește de hotărârea de principiu dată de plenul Academiei, întrunit în sesiune generală extraordinară, de a se schimba proprietatea noastră Berthelot, din comuna cu același nume de lângă Hațeg și Negritești, din județul Neamț, testată de Eliza Nevrouz, cu o proprietate a statului, întrucât pe cele două proprietăți ale noastre, deși exceptate de la expropriere, au pus stăpânire sătenii, care reclamă pentru ei aceste proprietăți, fiind lipsiți de pământ, și care, în acest scop, au cerut la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, prin organele locale, ca să se dea Academiei alte proprietăți în schimb.

Ministerul a acceptat în principiu schimbul. S-au făcut cercetări la fața locului, prin care s-au evaluat cele două proprietăți. De altă parte, Comitetul Bunurilor noastre a socotit că este bine să facem schimb cu proprietăți de baltă din regiunea inundabilă a Dunării. Ministerul Agriculturii a acceptat să ne dea în schimb proprietățile Balta Gălățuiul, în întindere de circa 110 ha stuf și papură și circa 800 ha ce are luciul apei, deci în total 910 ha, și Balta Rușa, în suprafață de 894 ha pășune și 230 ha jepci, în total 1124 ha, precum și conacul și terenul din jur al acestei proprietăți, în întindere de circa 1 ha din comuna Rasa, județul Ialomița.

În acest sens s-a primit o adresă de la Ministerul Agriculturii și Domeniilor, care adaugă rugămintea să se ia măsuri din partea noastră pentru predarea către Camerele Agricole a proprietăților ce schimbăm și să luăm în primire de la organele ministerului cele două bălți date în schimb.

Acest schimb este avantagios pentru ambele părți și dacă el s-ar putea produce și perfecta, aceasta este datorită numai colegului nostru, d-l ministru Traian Săvulescu, căruia d-l Secretar General aduce din partea Biroului Academiei cele mai recunoscătoare mulțumiri.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoștință că, invitat la recenta recepție a d-lui Gh. Dimitrov, președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Bulgaria, a avut ocazia să-i fie prezentat și să aibă o convorbire. D-l Dimitrov s-a interesat de Academia Română și și-a exprimat dorința unei strânse colaborări între instituțiunea noastră și Academia Bulgară. D-l Președinte Andrei Rădulescu i-a răspuns că aceasta este și dorința noastră statornică și că cu toții dorim relațiuni frățești cu poporul bulgar

Cu această decizie, d-l Andrei Rădulescu a exprimat și felicitări verbale Prezidiumului, în sensul celor exprimate în trecuta noastră sesiune.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă medalia primită din Washington, bătută cu ocazia celor două congrese de filosofie ținute în vara anului 1946, în Washington și Philadelphia, la care am fost reprezentați prin d-l coleg *D. Gusti*.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoștință că în toamna trecută Biblioteca noastră a fost vizitată de un delegat al Universității din Sofia, în scopul de a se

www.digibuc.ro

informa de construcţia şi organizarea Bibliotecii noastre, statul bulgar dorind să-şi construiască o bibliotecă. Acest delegat vizitase şi biblioteci din Apus Vizitând Biblioteca noastră, s-a exprimat că regretă de a se mai fi obosit cu cercetările făcute în Apus, întrucât nicăieri nu a găsit o bibliotecă mai temeinic organizată ca cea a Academiei Române.

D-l ION I NISTOR zice:

În ziua de 12 ianuarie a c , conducerea Bibliotecii a purces la deschiderea lăzilor cu manuscrise, documente şi corespondenţă ce fuseseră dăruite Academiei de regretatul om de stat şi diplomat Ioan Bălăceanu, cu condiţia ca lăzile să se deschidă numai în 1948. La operaţiunea deschiderii, care s-a făcut în prezenţa Conservatorului Bibliotecii, au asistat domnii *Nicolaiasa, D Bogdan, Al. Elian, I. Corfus* şi *Gh Vlăsceanu*, în calitatea lor de funcţionari la Secţiunea manuscriselor.

Deschizându-se cele două lăzi ferecate şi sigilate, s-au scos din ele următoarele manuscrise, acte şi corespondenţe:

1 *Souvenirs de Ion Bălăceanu pour l'Académie Roumaine, 1929* – un caiet scris la maşină conţinând 198 foi şi 6 fotografii cu chipul lui Bălăceanu la diferite vârste,

2 Corespondenţă particulară în 16 pachete mici şi 4 plicuri;

3. Documente şi corespondenţă, scrise cu litere cirilice, în 12 pachete mici;

4. Corespondenţă oficială diplomatică, compusă din depeşe, rapoarte, telegrame cifrate etc , în 16 pachete,

5. Hârtii imprimate, de cuprins diferit, în 2 pachete.

Pachetele cu acte, documente şi corespondenţă au fost încorporate colecţiunilor Secţiei manuscriselor, urmând ca ele să fie inventariate, ştampilate şi catalogate cu precădere. Manuscrisul pe foi dactilografiate intitulat *Souvenirs de Ion Bălăceanu pour l'Académie Roumaine, 1929* a fost scris de Pierre Nicot de Villemain, în anii 1908 şi 1909, după povestirea socrului său. Textul dactilografiat a fost supus lui Ioan Bălăceanu, care după ce l-a examinat cu toată atentiunea, i-a dat deplina aprobare. Copii din acest *Souvenirs* au fost date rudelor lui Bălăceanu. Lucrarea în 198 pagini este prefaţată de un *Historique des familles Balaceanu-Vacarescu,* precum şi de fotografiile lui Jean de Balaceanu.

Din corespondenţa pe care Ioan Bianu o purtase în 1929 cu Pierre Nicot de Villemain, ginerele lui Bălăceanu, rezultă că lucrarea a fost dată Academiei cu gândul ca ea să fie tipărită sub auspiciile acestui înalt aşezământ, sub condiţia ca textul să fie publicat integral, fără nici o modificare Nici o parte şi nici un episod din ele să nu fie date publicităţii deosebit de textul integral.

Lucrarea în sine este foarte interesantă şi merită să fie publicată când mijloacele şi împrejurările vor permite

Apoi D-sa prezintă.

1. – *Arhiva Medica Belgica*, vol. 2, fasc. 4 din iulie 1947, apărută la Bruxelles,

2 – *Conspectus picturae hungaricae recentionis*;

3. – *Damna Scientiae Hungaricae* (Budapesta, 1947).

www.digibuc.ro

D-l D. GUSTI atrage atenţiunea asupra apariţiei revistei *Erasmus*, care apare periodic la 15 zile, publicând bibliografia critică, care constituie pentru ştiinţă o bogată informaţie. Această revistă împlineşte o mare lacună şi prin îmbrăţişarea tuturor domeniilor de cugetare, ea apare nu numai ca o necesitate, dar şi ca o desfătare sufletească.

D-sa propune ca Biblioteca noastră să procure anul II, care în Bruxelles, locul de apariţie, costă 1 440 franci.

Această revistă în nr pe octomvrie 1947 publică un articol despre Uniunea Academică Internaţională, creată la Paris în 1918, însă cu sediul permanent la Bruxelles, cu dorinţa de a constitui o federaţie a corpurilor ştiinţifice din întreaga lume. Se ştie că Academia Română a fost afiliată la această instituţie internaţională. D-sa este de părere ca să reluăm legăturile întrerupte.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că Academia Română a fost invitată la ultima adunare a Uniunii Academice Internaţionale. Neputând lua parte prin delegaţii noştri permanenţi, d-nii Preşedinte *Andrei Rădulescu* şi *C Rădulescu-Motru*, a urmat un schimb de scrisori, pe care le şi comunică.

D-l S MEHEDINŢI, în legătură cu schimburi de terenuri relatat de d-l Secretar General, este de părere ca să se caute să nu se piardă legătura dintre numele generalului Berthleot şi pământul nou în posesia în care intrăm, ci să se lege numele generalului erou de noua proprietate, fixându-se ca un nume geografic în harta ţării.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că numele generalului este legat şi de comuna Berthelot, fostă Fărcădin, din judeţul Hunedoara.

---

25 *ŞEDINŢA DE LA 23 IANUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că mâine, fiind 24 ianuarie, ziua Unirii, este necesar ca în Academia Română, instituţia care are cultul trecutului, să se spună un cuvânt de amintire a faptelor. Poporul nostru a avut totdeauna conştiinţa unităţii sale – conştiinţă care l-a îndrumat spre închegarea şi a unui stat român unitar, cu toate că în trecut, de altfel ca şi în alte ţări, fusese organizat pe diverse state.

Această conştiinţă a unităţii, în secolul XIX, atinsese un atât de înalt grad încât, după ce se prevăzuse posibilitatea unirii în Regulamentul Organic, s-a vorbit de alegerea chiar al lui Ion Câmpineanu ca domn în ambele Principate, iar mai târziu divanurile ad-hoc când a fost să exprime dorinţele celor două principate

www.digibuc.ro

potrivit Tratatului de la Paris, ele s-au pronunţat pentru Unirea Principatelor. Convenţia de la Paris nu a admis însă dorinţa divanurilor, ci un fel de confederaţie între cele două state, care aveau să aibă numai câteva instituţii comune, dar rămânând două state distincte cu domni separaţi, care urmau să fie aleşi. În ce priveşte alegerea domnilor, d-l Preşedinte Andrei Rădulescu arată evenimentele petrecute în seara de 4–5 ianuarie 1859, cu dezbaterile ce au avut loc în partida unionistă, în Sala Elefant, dezbateri cărora le-a pus capăt la ora 12 noaptea Pisoschi, care a pronunţat numele lui Cuza, nume pe care l-au primit şi aclamat toţi. A doua zi, ziua alegerii, au votat pe Cuza ca domn al Moldovei

În Ţara Românească alegerea de domn s-a amânat, astfel că la 22 ianuarie partida unionistă de aici n-avea nici ea candidat, iar cealaltă partidă discuta asupra candidaturilor lui Alexandru Ghica, Bibescu etc. În seara de 23 ianuarie, în dezbaterile partidei unioniste, întrunită într-un local din strada Smârdan, asupra persoanei, prinţul Dimitrie Ghica a pronunţat numele lui Cuza şi cu toţii au convenit ca a doua zi să voteze pe Cuza. În dimineaţa de 24 ianuarie, la ora 11, Camera s-a deschis, având un număr de 64 deputaţi. S-a cerut şi s-a ţinut şedinţă secretă, în care Vasile Boerescu a pronunţat vestitul discurs pentru unirea celor două principate, care a stârnit mare emoţie şi cu toţii au strigat să voteze pe Cuza, ceea ce au şi făcut în aceeaşi zi, la ora 6 după amiaza. Astfel Unirea este realizată, ambele principate având unul şi acelaşi domn. Dar această alegere a lui Cuza nu o unire a celor două principate era, ci o confederaţie cu uniune personală. Puterile garante au obiectat că s-a încălcat Convenţia S-a constatat însă că această Convenţie era aşa fel redactată că era permisă alegerea aceleiaşi persoane în ambele principate. Totuşi Unirea nu era încă o realitate; erau încă multe de făcut pentru desăvârşirea ei, ceea ce Cuza urmăreşte cu tărie şi curaj în anii care urmează până la 24 ianuarie 1862, când, după ce pregătise terenul la Constantinopol prin Costache Negri, comunică Adunării Deputaţilor că Unirea este îndeplinită şi că aleşii naţiunii sunt convocaţi la Bucureşti în aceeaşi zi.

Numai acum, când domnul se afla la Bucureşti, cu un singur guvern, statul era unitar, în care Cuza, ajutat de Kogălniceanu, a făcut marile reforme cunoscute, printre care reforma agrară din 1864, a creat o nouă structură economică şi socială.

Din aceste evenimente se desprinde, de o parte, datoria noastră de a pomeni pe acei care au realizat Unirea din înalt spirit patriotic, ridicându-se fiecare deasupra divergenţelor de opinii, pentru a sprijini înfăptuirea unei opere în folosul neamului.

După ce d-l Preşedinte face apel la solidaritatea tuturor domnilor colegi pentru a fi de folos neamului şi Academiei Române, zice că Academia îşi împlineşte azi o datorie faţă de generaţia Unirii, închinându-i un cuvânt de omagiu şi de recunoştinţă

D-l MARCU BEZA, membru corespondent, amintind că Nicolae Vodă Mavrocordat a scris o carte intitulată *Theatron Politikon*, al cărui manuscris original grecesc, provenind din chiar biblioteca fostului domnitor, a ajuns în

www.digibuc.ro

posesia sa, D-sa îl dăruieşte Academiei Române, împreună cu 11 firmane turceşti, despre cuprinsul cărora D-sa dă relaţii verbale şi note scrise.

D-sa urma să citească şi o comunicare în această şedinţă intimă; declară însă că renunţă, deoarece ar fi ţinut să facă în şedinţă publică.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU socoteşte neconvenabile tonul şi atitudinea d-lui coleg Beza şi arată că Delegaţiunea, de acord cu părerea Secţiei Literare, a opinat că această comunicare, fiind foarte scurtă, nu poate fi prezentată în şedinţă publică, ci numai în şedinţa intimă de astăzi.

D-l D. CARACOSTEA arată că, pe lângă motivul micii întinderi a comunicării, a fost şi acela că în ea se face numai o prezentare de material, ceea ce ne-a determinat să opinăm pentru ţinerea ei în şedinţă intimă.

D-l general R. ROSETTI, prezentând o scrisoare ce i-a fost trimisă de *Sever Zotta*, în toamna anului 1940 sau iarna 1941, zice:

Am primit cu mare întârziere, acum două săptămâni, alăturatul plic adresat, cum se vede, mie de Sever Zotta în toamna 1940 sau iarna 1941.

Plicul conţine o scrisoare din 9 martie 1901 către baronul Eudoxiu Hurmuzachi. Scriitorul Ioan Oros Rusu, judecător pensionar la data scrierii, a fost prefectul unei legiuni româneşti în Revoluţia din 1848. Ca atare a luat parte, împreună cu colonelul Urban, comandantul regimentului de graniţă nrul II din Năsăud, la lupta din Prundul Bârgăului din 26 fevruarie 1849. Înfrânţi, au trebuit a se retrage în Bucovina, unde Rusu a găsit adăpost în casa lui Hurmuzachi. Cu aceasta a cunoscut toate persoanele de seamă din Bucovina şi din Moldova, unde a fost la Dulceşti, Iaşi, Schela, Dumbrăveni.

Sever Zotta a adăugat cu cerneală roşie nişte note biografice

Depun scrisoarea spre a fi cuprinsă în colecţiile Academiei, unde îşi are rostul.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă lucrarea preţuită în străinătate a d-lui Al. Borza, *Conspectus Florae Romaniae regionumque affinium* (Cluj, 1947)

În altă ordine de idei, d-l Secretar General aduce la cunoştinţă că Serviciul cenzurii s-a trasformat într-o comisie de îndrumare şi control cultural, din partea căreia s-au primit două adrese în care editurile, aşadar şi Academia Română, sunt supuse mai multor măsuri, printre care cea mai de seamă este aceea că toate aprobările date până acum de cenzură nu sunt valabile, dacă nu capătă o reconfirmare din partea menţionatei comisiuni, măsură care a oprit la imprimerie tiparul tuturor publicaţiunilor noastre. Paralel ni s-a cerut să trimitem acelei comisiuni toate publicaţiile apărute de la începutul Academiei, iar pe cale verbală ni s-a comunicat că o parte din lucrările noastre, printre care şi vol. 4 din *Documentele 1848*, ce se publică de d-l coleg S. Dragomir, nu vor căpăta autorizare de apariţie În fine, ni s-a arătat că nu mai putem trimite nici o publicaţie de a noastră în străinătate fără aprobarea acelei comisiuni, măsură care cade în contradicţie cu autorizarea de export de cărţi ce ni s-a dat de Ministerul Industriei şi Comerţului şi de scutire de vamă pentru aceste expediţii, dată de Ministerul de Finanţe.

www.digibuc.ro

– După o discuţie la care iau parte d-nii *Gh Ionescu-Şişeşti, Traian Săvulescu, I. Petrovici, S. Mehedinţi* şi *N Bănescu*, d-l coleg Tr. Săvulescu îşi ia sarcina de a lămuri întreaga chestiune la menţionata comisiune.

D-l ION I. NISTOR comunică o scrisoare primită de la Legaţiunea Britanică, că cea mai mare parte din cărţile engleze comandate prin Oficiul expoziţiei cărţii engleze, care a avut loc în vara trecută la Fundaţia Dalles, fiind trase în puţine exemplare, nu vor mai veni. Cei ce au comandat fie prin Biblioteca Academiei, fie prin Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice sunt rugaţi să treacă pe la Librăria Jean Leon ca, în locul cărţilor ce nu vor mai primi, să aleagă din stocul de cărţi engleze existent în acea librărie, iar pentru rest Legaţiunea Britanică şi-a luat obligaţia de a restitui banii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică o serie de scrisori de mulţumire adresate Academiei sau direct d-nei *Rainer* din partea mai multor personalităţi şi instituţii străine, cărora li s-a trimis opera postumă a lui Francisc Rainer, editată de Academie.

D-l ION I. NISTOR arată că la Bibliotecă s-au primit următoarele publicaţiuni·

1 *Analele Academiei de Ştiinţe din Helsinki* pe 1947, 2 vol.;

2. *Societas pro Fauna et Flora Fenica*, 1946, 2 vol.,

3. *Analele româno-sovietice*, vol. II, nr. 8, ianuarie 1947,

4. A. Salmasian, *Bibliographie de l'Arménie*, Paris, 1946;

5 *Catalogue des publications en vente*, année 1947, Paris;

6. *Lingua, Revue internationale de linguistique générale*, vol. I/1, Haarlem-Holgrad.

7 D-l *Const. Karadja*, membru onorar al Academiei Române dăruieşte Bibliotecii.

1 Copii şi extrase de pe acte, corespondenţă, manuscrise şi cărţi tipărite de prin anii 1709–1749, aflătoare în arhivele din Stockholm şi cuprinzând ştiri privitoare la evenimente petrecute în Ţările Române, în primul rând după înfrângerea lui Carol XII la Poltava;

2 Copii fotostatice de corespondenţă de la domnii români, aflată în arhivele suedeze (publicate de N. Iorga în *Memorii istorice*, s. III, tom X).

8. De la d-l Valeriu Orbonaş, pensionar din Orăştie, s-a primit în dar un pachet de hârtii rămase de la dr Ioan Mihu, unchiul său, fost advocat în Orăştie şi Vinerea din jud. Hunedoara şi fruntaş al românilor ardeleni. Hârtiile se compun din·

1. 51 scrisori din anii 1872–1925, schimbate între diferiţi membri ai familiei sale, cele mai multe provenind de la I. Mihu,

2. Versuri satirice şi o epistolă privind persoane cu rost politic şi cultural în mediul românesc din oraşul Orăştie;

3. Memoriu şi o suplică, ambele tipărite la Vinerea, în anul 1910, şi adresate guvernului ungar, cu privire la doleanţele românilor de peste munţi cuprinse în 22 de puncte;

4. 3 fotografii ale lui I. Mihu şi ale familiei sale.

www.digibuc.ro

D-sa atrage specială atenţiune asupra celor două volume cuprinzând dezbaterile procesului de la Nürenberg, precum şi asupra unui *Dicţionar al afacerilor internaţionale*, achiziţionat printre cărţile engleze de la Librăria Jean Leon, care este foarte util.

D-l TH. CAPIDAN prezintă scrierea lui Nicolae Lascu, *Academia Română şi traducerile din clasici antici* (Cluj, 1947), lucrare care arată străduinţele Academiei Române de la întemeierea ei în direcţia traducerilor din clasici în îndoitul interes, de a îmbogăţi literatura noastră cu operele clasicilor greci şi latini, dar mai ales pentru a contribui la formarea limbii române. D-l Capidan pomeneşte şi de o altă lucrare tot aşa de valoroasă a d-lui Lascu, în care a dat o altă interpretare a expresiei „Dacia felix", decât aceea că ar fi fost „Dacia fericită", mai ales că expresia apare în a doua jumătate a sec III, când Aurelian părăsea Dacia, aşadar într-o epocă când Dacia era într-o situaţie necunoscută. Semantic, termenul *felix* derivă dintr-o rădăcină indo-europeană, care înseamnă *a produce, a hrăni*. Cercetând, autorul a descoperit expresiuni similare ca *Arabia felix*, care nu însemna „Arabia fericită", ci *Arabia fertilă*, productivă. De aceea d-l Lascu a propus pentru „Dacia felix", *Dacia fertilă, bogată, productivă.*

---

26. *ŞEDINŢA DE LA 30 IANUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică scrisoarea de mulţumire primită din partea Prezidiumului provizoriu al Republicii Populare Române pentru urările pe care Academia i le-a făcut şi pentru cele personale adresate excelenţelor lor dr *C.I Parhon* şi *Mihail Sadoveanu*.

De la prof. *Radu Petre* din Bucureşti se primeşte în dar ştampila cu care Al. Odobescu îşi semna manualele didactice, darul fiind însoţit de următoarele arătări:

Cu vie plăcere donez Academiei Române o ştampilă a distinsului literat şi arheolog Alexandru Odobescu, reprezentantul de frunte al prozei române, cu care obişnuia să semneze îndeosebi manualele didactice de curs primar, alcătuite în colaborare cu scriitorul Slavici şi pedagogul V. Borgovan.

Această ştampilă mi-a fost dăruită în anul şcolar 1927–1928, în calitate de director al Şcoalei Normale de Băieţi „Alexandru Odobescu" din Piteşti, de către d-na I Demetrescu, fiica marelui scriitor, cu prilejul proclamării Domniei sale ca membru de onoare al comitetului şcoalei, pentru faptul că d-na ne îmbogăţea biblioteca şcoalei cu un număr de 800 (opt sute) volume din biblioteca neuitatului Odobescu.

www.digibuc.ro

Am ţinut, Domnule Preşedinte, să donez această ştampilă Academiei Române, nu atât pentru valoarea ei materială, ci pentru considerentul că acei care vor avea prilejul, în decursul anilor, să zăbovească asupra acestei piese, să-şi poată reînvia imaginea literatului fin, a literatului evocator al trecutului nostru, a aceluia care a descris, fără pereche, operele de artă şi frumuseţile caracteristice ale pământului nostru străbun, a celui mai bun cunoscător al graiului românesc, al graiului de la ţară, bogat în cuvinte, cum ni-l înfăţişa marele cărturar Nicolae Iorga, mlădios în legătura lor vioaie şi plin de înţelesuri şi tot aşa de potrivit pentru săgetarea glumei, ca şi pentru deschiderea adâncurilor înţelepte; să-şi amintească pe acel care a fost un scriitor şi pentru cei mai mici cititori ai neamului românesc, pentru copii, de care prinsese o dragoste deosebită, datorită vizitelor pe care le făcea la şcolile primare săteşti, în calitate de membru în Comitetul permanent, socotindu-i nădejdea supremă a ţării, dacă vor fi bine îndrumaţi.

Personal, am avut admiraţie pentru Alexandru Odobescu şi ca om al şcoalei, fiind cel dintâi organizator al şcoalelor de aplicaţie şi cel care a susţinut cu tărie că şcoalele normale sunt baza edificiului didactic.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă publicaţiunea d-lui coleg Traian Săvulescu apărută în *Memoriile Secţiunii Ştiinţifice*, *Contributions à la classification des bactériacées phytopathogènes* (Bucureşti, 1948).

D-l ION I. NISTOR, Conservatorul Bibliotecii, atrage atenţiunea d-lor colegi care au comandat cărţi cu ocazia Expoziţiei cărţii engleze din Bucureşti că termenul pentru alegerea altor cărţi în locul celor comandate expiră mâine, 31 ianuarie, orele 12.

D-sa observă că întrucât până mâine, ora 12, această alegere nu se va fi făcut de cei interesaţi, rămâne ca sumele vărsate în lei vechi să fie restituite Academiei în lei stabilizaţi, fireşte cu destinaţia ca aceşti bani să fie întrebuinţaţi pentru cumpărarea de cărţi.

Apoi d-l ION I. NISTOR prezintă un catalog al auditorilor de cursuri filosofice, juridice şi fizice din Cluj în jurul anului 1848, printre care se găsesc numeroşi români, precum şi o listă a profesorilor acelor cursuri.

D-sa aduce la cunoştinţă că a primit în dar de la librarul anticar *Candrea* din Sibiu un pachet de hârtii rămase de la Zaharia Boiu, fost asesor consistorial în Dieceza Sibiului, cuprinzând:

1. Lucrări didactice de istorie, geografie, geometrie, dogmatica creştină ş.a., scrise în limbile germană şi latină;
2. Hârtii privitoare la şcolile româneşti din Sibiu;
3. Hârtii privind organizaţia bisericească a saşilor din Transilvania,
4. Corespondenţă şi încercări literare în versuri de Z. Boiu.

Toate hârtiile sunt din secolul XIX.

Apoi D-sa informează că Biblioteca a putut fotocopia o carte unică bisericească necunoscută în limba română şi cea grecească, *Slujba Sfântului Sterian*, pe care i-a pus-o la dispoziţie colegul nostru, preotul *N M. Popescu*.

www.digibuc.ro

Preotul N. M. POPESCU arată că interesul cărţii descoperite de Sf. Sa constituie o pagină de glorie a culturii româneşti din epoca în care această cultură se întindea până în Grecia şi Siria

Un nume de botez răspândit la noi, mai ales în Buzău, Prahova, Dâmboviţa, este Sterian Este numele Sfântului Sterian, patronul copiilor, pe care-l vedem zugrăvit cu un copil în braţe. Acestui sfânt i s-a alcătuit slujba de către un monah din Trapezunt şi s-a tipărit la Bucureşti în vremea lui Constantin Brâncoveanu de preotul Mihail Stoica Iacovici. Surprinzător este că această carte nu este cunoscută nici unui bibliograf, nici român, nici grec

După ce pr N. M. Popescu dă amănunte despre răspândirea acestei cărţi, arată că exemplarul descoperit acum de Sf. sa la biserica Lucaciu a fost dăruit acestei biserici de un preot Călărăşanu. Această carte nu o are nimeni în lume.

D-l dr. C. IONESCU-MIHĂEŞTI prezintă lucrarea d-lui arhitect Gheorghe Cantacuzino în manuscris, traducerea operei lui Vitruvius, *De Arhitectura*, zicând.

D-l arhitect Gheorghe Cantacuzino, profesor la Academia de Arte Frumoase, m-a rugat să prezint Academiei Române lucrarea Domniei sale, în manuscris, traducerea operei lui Vitruvius, *De Arhitectura*, cu o introducere, note şi adnotaţii referitoare la autor şi textul tradus, împreună cu un album de planşe documentare, destinate să ilustreze textul.

Domnia sa oferă Bibliotecii Academiei Române această, cred, primă traducere în româneşte a operei lui Vitruvius, pe care, din cauza greutăţilor actuale ale tiparului, nu a fost în măsură de a o publica Speră totuşi că o va putea face pe viitor. Până atunci însă, Biblioteca Academiei Române e liberă, dacă socoate potrivit să o pună la dispoziţia celor interesaţi spre consultare.

N-aş putea mai bine, cred, prezenta această frumoasă lucrare, decât citând din scrisoarea pe care autorul trraducerii mi-a adresat-o când m-a rugat să-mi iau această însărcinare, propriile sale cuvinte, prin care lămureşte gândurile care l-au îndemnat a o întreprinde:

De Arhitectura, fiind singurul tratat întreg despre arhitectură care ne-a parvenit din antichitate şi fiind totodată un text care a avut un rol covârşitor în timpul Renaşterii, fiind tradus aproape în toate limbile şi continuând a fi şi azi un subiect esenţial al exegezei arhitecturale, am crezut că e necesar ca să figureze în literatura noastră alăturea de alte venerabile texte de care o civilizaţie temeinică nu se poate lipsi.

Deoarece textul, după însuşi spusa autorului, e adesea obscur şi dificil, făcând aluzii la concepţii şi noţiuni care în parte ne-au devenit străine, am crezut de datoria mea să dau cât mai multe note explicative pentru a uşura truda cititorului. Totodată, am sistematizat într-un „Mundaneum" toate denumirile geografice şi istorice în acelaşi scop. Pentru ca oricând cititorul să regăsească planul de ansamblu al lui Vitruviu şi să nu piarză sistemul doctrinei, am stabilit o serie de tablouri sinoptice. La toate acestea am adaus două hărţi. Iar pentru ca *De Arhitectura* să capete întreaga ei semnificaţie, am încercat într-o introducere explicativă să aşez pe autorul ei în timp, tinzând a evoca în mod succint întreaga

www.digibuc.ro

dezvoltare a arhitecturii clasice Vitruviu, găsindu-se cam la sfârşitul ciclului greco-latin, am crezut util să explic cum a evoluat arhitectura înaintea lui, cum s-a format spiritul arhitectural până la dânsul şi pe urmă, cum, codificând suma experienţelor făcute până la el, opera lui a iradiat mai departe până la noi, făcându-ne cunoscute marile legi ale armoniei antice. Am încercat astfel, în concluzie, să explic care e semnificaţia lui Vitruviu pentru noi. În acest scurt studiu m-am străduit a arăta că istoria formelor şi aceea a evenimentelor nu sunt sincronizate, că formele evoluează mult mai încet, având o viaţă aparte legată de unele permanenţe, că aceste permanenţe sunt în noi, dar că vâltoarea evenimentelor şi mulţimea gândurilor distrează atenţia noastră de la ele, că perceperea frumuseţii, care nu poate fi decât subiectivă, este totuşi legată în adâncul ei de unele arhetipuri spre care tinde din timp în timp umanitatea: că progresul, ca o lege a unei mişcări neîntrerupte a spiritului, nu poate fi luat în consideraţie în artă, fiindcă tocmai istoria artelor se compune dintr-o serie de reînceperi şi nicidecum din o armonioasă şi continuă evoluţie. Iată ceea ce am crezut a desluşi, centrând spiritul meu asupra ciclului clasic. Dacă aş fi încercat aceeaşi operaţie mintală asupra oricărui alt ciclu, aş fi ajuns la aceleaşi concluzii.

Am luat opera lui Vitruviu ca o stemă a gândirii Traducând textul, am vrut să mă depărtez cât mai puţin de forma latină, stabilind totuşi un text românesc cât mai uşor de citit

Deoarece desenele care însoţeau textul vitruvian n-au mai fost reproduse de copiştii nedestoinici ai evului mediu, am reprodus cele reconstituite cu sârguinţă şi un adânc spirit ştiinţific de A. Choisy Am adăugat acestora diferitele interpretări ale ordinelor după Vignola, Palladio, Serlio şi alţi arhitecţi ai Renaşterii, care au cercetat ruinele Romei. Dacă vreodată această lucrare va fi tipărită, am de gând să completez documentarea ei grafică.

Aşa cum se prezintă lucrarea, o cred destul de completă pentru a satisface un cercetător al trecutului sau un arhitect dornic să depăşească aparenţele artei sale şi curios de a cunoaşte gramatica formelor cu regulile sale, ale simetriei, compoziţiei şi euritmiei

D-l Secretar General AL. LAPEDATU observă că, deşi autorul lasă libertate ca lucrarea sa să fie consultată de cercetători, rezervându-şi, fireşte, dreptul de a o publica, ar fi păcat să fie cercetată de oricine, în afară de cercetătorii serioşi. Este deci de părere ca cercetarea să fie autorizată numai pe bază de cerere specială.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată necesitatea ca d-l arhitect Cantacuzino să adreseze Academiei o cerere în care să arate condiţiile donaţiunii sale, în care să se prevadă punerea la adăpost a lucrării sale.

D-l TRAIAN SĂVULESCU prezintă în dar de la d-l prof. *Oţetea* o traducere din limba germană, apărută la Iaşi în 1844, *Dascălul agronomiei sau Mânoducătorul practic în toate ramurile economiei*, de A. Schlipf, traducere făcută de Leon Filipescu, fost profesor la Academia Mihăileană D-l Traian Săvulescu roagă Academia ca s-o doneze Institutului de Cercetări Agronomice, dacă mai posedă vreun exemplar.

www.digibuc.ro

D-l TUDOR VIANU, membru corespondent, comunică următoarele două episoade în legătură cu răsunetul activității Academiei Române la Belgrad și cu un membru de onoare decedat.

D-sa, după ce arată distrugerile de bombardamente făcute la Belgrad și în localul Universității și al Bibliotecii Naționale, după ce arată că, în urma cruzimilor făcute de germani, s-au ars până și toate cărțile seminariilor universitare și s-a distrus și colecția de manuscrise din Biblioteca Națională, D-sa, cunoscând, ca ambasador al României la Belgrad, această stare de lucruri, a apelat la diferite instituții românești să dăruiască cărți pentru refacerea în parte a Bibliotecii Universitare din Belgrad. Acest gest de solidaritate intelectuală a fost înțeles îndeosebi de Academia Română, care a trimis un însemnat stoc de cărți, pe care D-sa arată că l-a predat Bibliotecii Universității din Belgrad în cadrul unei ședințe solemne, când s-a făcut o expoziție a cărților în standuri. S-a așezat și portretul profesorului Nicolae Iorga la această expoziție, ca cel mai reprezentativ om de știință român, Nicolae Iorga fiind foarte bine cunoscut de profesorii din Belgrad. D-l T. Vianu a putut constata admirația savanților iugoslavi în fața științei românești. D-sa a plecat de acolo cu credința că țara noastră a fost o exportatoare de cultură

Al doilea episod se referă la vizita pe care d-l Vianu a făcut-o în aprilie 1946 profesorului Ramiro Ortiz, la Padova. L-a găsit slăbit. S-a întreținut mai mult de o oră despre membrii colegi din Academia Română și despre colegii săi de la Universitatea din București. I-a oferit o broșură în care Ortiz urmărea un motiv eminescian în literatura universală. La Universitatea din Padova, R.Ortiz ținuse și cursuri de literatura română și da teze studenților săi cu subiecte românești. A evocat pe Nicolae Iorga, care a fost în casa sa, împodobită cu obiecte de artă românească. Ramiro Ortiz a spus d-lui Vianu că epoca cea mai frumoasă și mai bogată în activitate pentru D-sa fusese cea de la Universitatea din București. La două luni după această întrevedere, marele nostru prieten și-a dat sfârșitul.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU mulțumește d-lui coleg Tudor Vianu pentru impresionantele sale comunicări și adaugă, cu privire la legăturile noastre cu Iugoslavia, amănunte din convorbirea ce a avut-o cu d-l Simici, ministrul de Externe al Republicii Federative Iugoslavia, cu ocazia venirii acestuia, împreună cu mareșalul Tito la București. Amănuntele D-sale priveau îndeosebi existența unui portret în aula Universității din Belgrad al lui Mișa Anastasievici, care a avut avere mare în țara noastră, dovadă castelul de la Clejani, ridicat de el.

D-l N. VASILESCU-KARPEN propune ca Academia să ia inițiativa unei adrese la Casa Generală de Pensiuni, pentru a lua măsura ca plata pensiilor membrilor Academiei Române să se facă pe state pe instituțiile de care au depins

– Se aprobă.

D-l ION PETROVICI amintește că la 2 fevruarie curent, colegul nostru d-l *C Rădulescu-Motru* împlinește 80 de ani, colegul nostru aflându-se în vigoare și plenitudine intelectuală, de la care mai putem aștepta încă lucrări de valoare.

www.digibuc.ro

Colegul Motru este un însemnat autor de opere filosofice şi un factor preponderent în mişcarea filosofică românească. D-sa trăieşte ca o valoare în conştiinţa noastră. Este de datoria noastră să-i expediem o telegramă de felicitare.

– Propunerea se aprobă

D-l D. CARACOSTEA anunţă că la 15 fevruarie va fi gata de tipar materialul de bibliografiere a periodicelor româneşti. Face apel la d-nii colegi ca, împreună cu D-sa, să vadă tot materialul, pentru că sunt unele probleme de clasificare care trebuiesc discutate şi fixate cu specialiştii din Academie.

D-l Preşedinte roagă pe domnii colegi să se întrunească cu d-l coleg D. Caracostea, pentru desăvârşirea lucrării în chestiune.

D-l D. CARACOSTEA donează cartea lui Paul Gautier, *Anthologie de l'Académie Française, un siècle des discours académiques (1820–1920)*, în 2 volume.

---

27. *ŞEDINŢA DE LA 6 FEVRUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU felicită pe d-l coleg *Dim Voinov* pentru implinirea varstei de 81 de ani chiar în această zi. D-sa îi face urări de sănătate, de mulţumire sufletească şi de viaţă lungă, pentru a-i putea admira încă multă vreme regularitatea cu care participă la lucrările noastre.

D-l D VOINOV mulţumeşte călduros.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că s-a expediat d-lui coleg C. Rădulescu-Motru, din partea Academiei Române, următoarea telegramă·

La a optzecea dv. aniversară, vă rugăm să primiţi din partea noastră şi a tuturor colegilor din Academia Română un cordial salut cu cele mai calde urări de sănătate, spre a putea continua şi în al noulea deceniu al vieţii fecunda şi valoroasa dv. activitate ştiinţifică.

Veneratul coleg *C Rădulescu-Motru* ne-a răspuns prin următoarea scrisoare:

Foarte măgulit de telegrama de felicitare ce mi-aţi adresat-o dvoastră, d-l Secretar General şi ceilalţi colegi din Academie, cu ocazia împlinirii celei de-a 80-a aniversări, vă rog să primiţi sincerele mele mulţumiri, dimpreună cu asigurarea că anii ce voi mai avea de trăit şi pe care urările dv. generoase îi înmulţeşte la peste a 90-a aniversare, vor fi închinaţi, ca şi acei trăiţi până acum, în primul rând la cunoaşterea ştiinţifică a sufletului omenesc şi mai ales a sufletului

www.digibuc.ro

poporului român, pe bază de cercetări susţinute pe judecată critică, obiectivă şi metode de observaţie bine controlate.

Păstrez nestrămutată credinţa, care m-a călăuzit în tot cursul lungii mele activităţi didactice, că numai prin mijlocirea cunoaşterii ştiinţifice a sufletului omenesc se poate ajunge la armonizarea raporturilor sociale dintre membrii omenirei, izgonind din societatea lor ura şi vrajba de astăzi, aşa după cum numai prin mijlocirea cunoaşterii ştiinţifice a naturii au fost transformate energiile acesteia din duşmănoase în credincioase colaboratoare la bună starea materială a omenirii

Sper ca înainte de sesiunea generală din mai, greutăţile care mă ţin departe de Bucureşti să fie uşurate şi să pot veni în mijlocul dvoastră pentru a colabora în mod mai efectiv la şedinţele de lucru ale Academiei, precum şi la cercetările Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce vestea că colegul nostru dr *C. I Parhon*, preşedintele Prezidiului Provizoriu al Republicii Populare Române, a fost greu bolnav şi că în prezent avem ştiri mai bune despre sănătatea D-sale. Îi vom expedia o telegramă cu urări de grabnică însănătoşire.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că la 4 fevruarie curent Comisiunea Academiei Române pentru relaţii culturale şi ştiinţifice internaţionale s-a întrunit pentru a lua hotărâri asupra lucrărilor intrate. Comisiunea a încheiat următorul proces-verbal despre lucrările efectuate:

D-l Secretar General Al. Lapedatu prezintă lucrările rezervate Comisiunii şi, pe temeiul referatelor D-sale, se hotărăşte:

1. – Cu privire la Congresul internaţional de zoologie, ce se va ţine la Paris, la sfârşitul lunii iulie a c., şi pentru care a fost delegat din partea Academiei, în sesiunea generală ordinară din anul trecut, d-l prof. *C. Motaş*, membru corespondent, să se facă comunicările necesare cu privire la această însărcinare atât d-lui C. Motaş, cât şi secretarului general al congresului;

2. – Cu privire la invitaţiunea pentru Congresul internaţional de geologie, ce urmează a se ţine la Londra, la sfârşitul lunii august 1948, Comisiunea recomandă plenului să fie delegat ca reprezentant al Academiei, colegul *Gh Macovei* şi, eventual, d-l *Ion Athanasiu*, membrul nostru corespondent;

3. – Cu privire la Congresul internaţional de filosofie, ce urmează a se ţine la Amsterdam, între 11–28 august a.c., Comisiunea este de părere ca chestiunea să fie lăsată în seama d-lor colegi de specialitate de la Secţiunea Literară şi Secţiunea Istorică, care să desemneze pe eventualii delegaţi la acest congres;

4. – Cu privire la adresa Uniunii Academice Internaţionale, din 9 ianuarie a c., prin care Academia Română este solicitată să intervină la Academia de Ştiinţe din Moscova spre a se afilia şi aceasta la Uniunea Academică Internaţională, să se înainteze această adresă în copie d-lui coleg dr. *C. I. Parhon*, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe din U.R.S S., spre a chibzui cum şi pe ce cale ar putea dânsul, în numele Academiei noastre, satisface cererea de care este vorba,

www.digibuc.ro

5. – Cu privire la propunerea d-lui coleg *Horia Hulubei*, ca Academia Română să se afilieze printr-un delegat al său la Uniunea Internaţională de Fizică Pură şi Aplicată, întrucât această propunere a fost în principiu aprobată de Delegaţiunea Academiei Române, Comisiunea roagă pe d-l Horia Hulubei să ia, în prealabil, informaţii asupra condiţiilor şi mai ales asupra obligaţiilor financiare pe care Academia Română le-ar contracta faţă de Uniune în caz de afiliere,

6 – Cu privire la convenţia încheiată între Uniunea Internaţională de Ştiinţe şi UNESCO, convenţiune la care am fost solicitaţi, ca unii ce participăm, prin Academia Română, în diferitele secţiuni ale acestei Uniuni, d-l *Horia Hulubei* a fost rugat să examineze chestiunea mai de aproape, îndeosebi în ce priveşte participarea Academiei Române şi la secţiile din care ea actualmente lipseşte, în vederea unui referat care să fie dezbătut în şedinţa viitoare a comisiunii;

7 – La propunerea d-lui *Alex. Costin*, se acceptă să se repete intervenţia pe care am făcut-o acum câteva luni la ONU şi la UNESCO spre a trimite şi Academia Română publicaţiile sale acestor instituţiuni;

8. – Cu privire la cererea Organizaţiunii de Cercetări Ştiinţifice din Indiile Neerlandeze (Batavia-Java) de a se lua legătură cu organizaţiunile similare din alte ţări, pentru cazul în speţă din România, să se trimită această cerere Consiliului nostru de Cercetări Ştiinţifice.

D-l Secretar General prezintă în încheiere corespondenţa avută în ultimele luni cu instituţiunile ştiinţifice (academii, biblioteci, muzee etc.) din străinătate, pentru schimb de publicaţiuni, arătând că toate cererile care ne-au sosit în această privinţă au fost satisfăcute, cerându-se, în schimb, unde a fost cazul, publicaţiunile respectivei instituţiuni.

În legătură cu aceleaşi schimburi, Comisiunea aprobă cererea Bibliotecii Facultăţii de Mine, Metalurgie şi Păduri a Universităţii Maghiare de Ştiinţe Tehnice şi Economice din Şopron de a i se trimite „Buletinul Secţiunii Ştiinţifice", în schimb pentru publicaţiile acestei universităţi.

D-l ION I. NISTOR face două prezentări de daruri, unul constând din două monete romane găsite la Olteniţa de d-l ing. *Urziceanu*, altul făcut de d-l *Wertheimer-Ghika*.

La invitaţiunea d-lui Preşedinte Andrei Rădulescu de a ni se da informaţii despre situaţia Spitalului Elias de către domnii colegi delegaţi în Consiliul Fundaţiunii Elias, d-l DIM. POMPEIU aduce la cunoştinţă că Fundaţiunea Elias, în dorinţa sa de a redeschide spitalul, vrea să colaboreze cu Ministerul Sănătăţii, în care scop s-au şi dus şi se duc încă tratative prin delegaţi din ambele părţi, delegaţii Fundaţiunii urmărind, fireşte, a fixa cât mai bine drepturile Fundaţiunii în convenţia ce se urmăreşte a se încheia

D-l TH. CAPIDAN completează, arătând că s-a ajuns cu Ministerul Sănătăţii la înţelegerea ca spitalul să se treacă temporar Ministerului, până când Fundaţia, în prezent lipsită de bani, va putea să suporte singură cheltuielile spitalului şi cu condiţia ca tot ce va avansa ca sume Ministerul să i se restituie ulterior. Ne-a

www.digibuc.ro

surprins însă decizia publicată în „Monitorul Oficial" că spitalul, înfăţişat ca „fost" al Academiei Române, a fost trecut Ministerului. Această notă este neexactă. Asemenea ne-a surprins numirile de personal făcute peste forul de conducere al Fundaţiunii.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU îndeamnă pe domnii colegi de la Fundaţiunea Elias să depună interes pentru apărarea drepturilor Fundaţiunii, în administrarea patrimoniului căruia Academia Română are interes, şi moral şi material.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, informându-se la Ministerul Sănătăţii, comunică că publicarea în „Monitorul Oficial" este o eroare şi că Ministerul a dat Fundaţiunii bani pentru reparaţiuni, cumpărare de lenjerie etc. şi că aceste lucrări nu s-ar fi efectuat încă de către Fundaţiune, fapt care întârzie deschiderea spitalului

D-l GH MACOVEI prezintă ca model de publicaţiuni în domeniul geologiei următoarele publicaţiuni primite de la Londra, din partea Departamentului pentru Cercetări Ştiinţifice şi Industriale:

1. R L.Sherlock, *London and Thames valley* (Londra, 1947);

2. W J Arkell, *The Geology of the Country around Weymonth, Swanage, Corfe et Lulworth* (Londra, 1947).

---

28 *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 13 FEVRUARIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l CONST. MOTAŞ, membru corespondent al Academiei Române, face o comunicare comemorativă despre *Profesorul Emil Racoviţă.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg C Motaş pentru frumoasa sa comunicare, prin care s-a pus în lumină valoarea unui distins membru al Academiei Române. Această comunicare ne dă prilejul de a aduce prinos de recunoştinţă şi de admiraţie pentru puternica personalitate ştiinţifică a regretatului coleg Racoviţă, cu care se poate mândri neamul românesc.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.
Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General ALEX LAPEDATU prezintă următoarele memorii apărute în seria de publicaţii ale Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice:

a) C. Rădulescu-Motru şi I. M. Nestor, *Cercetări experimentale asupra inteligenţei la români* (Bucureşti, 1948);

www.digibuc.ro

b) Dr. C. I. Parhon, A. Panu, M Pıtiş şi T. Pascu, *Recherches sur la structure des glandes endocrines chez deux eaces de porcs (Mangalıtza et York)* (Bucureşti, 1948);

c) Dr C. I Parhon şi M. Pitiş, *Cercetări clinıce şi terapeutıce* (Bucureşti, 1948)

Dın publicaţiile Academiei Române a apărut „Discursul de recepţie" al d-lui arhıtect Petre Antonescu, cu tıtlul: *Meşteri şı arhıtecţı românı în trecut*, cu răspuns de d-l Al Lapedatu.

D-l Secretar General prezintă apoi următoarele publicaţiuni ce s-au prımit dın străınătate

1) *Mıtteilungen der prähıstorischen Kommıssıon der Akademıe der Wissenschaften*, V, Band, nr 1, 2–3, Wıen 1944 şi 1947;

2) Lıborıo Gıuffre, *La rivoluzione del 12 Gennaıo 1848 e la sua caratterıstıca di italienità* (Palermo, 1946);

3) Gaetano Falzone, *Luigi Mercantıni professore* (Palermo, 1947);

4) Gaetano Falzone, *Carlo III e la Sicilia* (Palermo, 1947).

De la zelosul publicist Emil Vârtosu se prımesc în dar două noi publıcaţıunı ale sale

a) *Panachıde şı panachıdari în paleografia românească* (Bucureşti, 1947) şi

b) *Documente opt* (Bucureşti, 1947).

D-l Preşedınte ANDREI RĂDULESCU comunică următoarea telegramă de mulţumire dın partea Excelenţei Sale d-l dr. *C. I. Parhon*, pentru urările de sănătate ce i s-au făcut de Academie:

„Mulţumindu-vă atât dvs cât şi colegilor de Academie pentru urările făcute, vă asıgur de toată gratitudinea mea şi voi fi fericit să fiu dın nou între dvs".

Referindu-se la necesıtatea difuzărıı publicaţıilor Consiliului Naţıonal de Cercetări Ştıınţıfice, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că s-a opinat ca această difuzare să se facă prin serviciul anume organizat al Academıei Române şi după dıspoziţiile Comısıunii pentru relaţıile culturale şi ştiinţifice cu străinătatea. Pentru a coordona însă lucrările este necesar ca un membru al Consıliului Naţional de Cercetări Ştıinţifice să particıpe la lucrările acestei comisıunı dın partea Consiliuluı.

D-sa propune ca Consiliul să fie reprezentat în acea Comisıune de d-l prof. *Dim. Gustı*, preşedintele Consiliului.

– Propunerea se aprobă.

D-l N. VASILESCU-KARPEN străruie să se trimıtă în străinătate în mod curent publıcaţiile noastre ştiinţifice, în special „Buletınul Secţıeı Ştiinţifice", pentru ca cercetările noastre să poată fi cunoscute, discutate şi omologate

D-l Secretar General AL. LAPEDATU informează că, în ce priveşte expediţiile noastre în străınătate, nu suntem cu nimic în restanţă. De câtăva vreme putem expedıa prın poştă şi s-a expediat totul, taxele poştale în prezent fiind suportabıle

www.digibuc.ro

În ce priveşte difuzarea lucrărilor Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, d-l Secretar General roagă să i se dea lista instituţiilor şi persoanelor la care urmează să fie date spre a fi expediate.

D-l D. GUSTI arată că se vor lua măsuri pentru instituirea unei comisiuni speciale a Consiliului, care va fi însărcinată cu întocmirea acestor liste.

D-l S. MEHEDINŢI aduce la cunoştinţă că D-sa a primit invitaţie de a participa la Congresul internaţional al ştiinţelor antropologice şi etnologice, a III-a sesiune, care se va ţine la Bruxelles şi Teruven (în Belgia) în a doua jumătate a lunii august 1948.
– La Comisiunea pentru relaţiile culturale şi ştiinţifice cu străinătatea.

D-l IORGU IORDAN dăruieşte publicaţiunea veche *Manual de istoria Principatului Moldovei*, de prof. I. Albineţ, partea I, tipărit la Iaşi, în 1845
– Se exprimă mulţumiri

D-l ION I NISTOR aduce la cunoştinţă că ne vin de la New York, prin Constanţa, 15 lăzi cu cărţi.
În altă ordine de idei, D-sa arată că prin Institutul Francez de Înalte Studii ni se pun la dispoziţie gratuit cărţi franceze în valoare de 140 000 fr. fr., după alegere, dintr-un catalog din care ni s-a trimis un exemplar în acest scop. D-sa roagă pe domnii colegi să treacă în orice zi pe la Bibliotecă să consulte şi să indice din acest catalog cărţile de reţinut.
Apoi d-l Nistor prezintă două daruri primite de la d-l *Wertheimer-Ghika*, constând, primul, dintr-o condică a Şcolii Naţionale de Farmacie şi Medicină din 1860, al doilea, dintr-un decret de numire, în 1864, a unui Garoflid într-un post de funcţionar

---

29 *ŞEDINŢA DE LA 20 FEVRUARIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l S. MEHEDINŢI face o comunicare cu titlul *Antropogeografia – ştiinţă experimentală*

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune în curent plenul cu tratativele duse de Fundaţiunea Elias, prin reprezentantul său, d-l Ferry Froimescu, cu privire la stabilirea cuantumului prelevărilor Academiei pe trecut şi în viitor din veniturile acelei Fundaţiuni.
Din sesiunea generală extraordinară de la 17 decemvrie 1947 rămăsese ca să se trateze cu Fundaţiunea pentru o sumă de 1 000 000 lei drept prelevări pentru trecut şi de 1 500 000 lei pentru viitor pe primul an

www.digibuc.ro

La Fundaţiune s-au făcut calcule pentru trecut, din care ar reieşi că pe 1943 s-au plătit prelevările, pentru 1944, când anul a fost deficitar, nu se pune problema prelevărilor, iar pentru anii 1945 până la 15 august 1947, luând de bază suma de 2 000 000 lei ce se da în trecut ca prelevări anuale, s-a ajuns că am mai avea de primit 108 275 lei, dacă se aplică bilanţul, sau 218 128 lei, dacă se aplică schema de calcul din convenţia dintre Academie şi Fundaţie.

În urma tratativelor cu d-l Froimescu este posibil ca Fundaţia să achite pentru trecut o prelevare globală de 250 000 lei. Pentru viitor, predomină părerea să nu se fixeze o sumă anuală, deoarece nu se ştie de ce venituri va dispune Fundaţiunea. În orice caz, dacă ne vom opri la formula unei sume forfetare anuale, s-a făcut propunerea ca această sumă să se fixeze de Consiliul Fundaţiunii împreună cu Delegaţiunea Academiei.

Rezultatul tuturor acestor tratative va trebui să fie însă discutat şi aprobat de plen în sesiunea generală.

De aceea, pentru această lucrare, ca şi pentru alte lucrări urgente de mare importanţă, va fi nevoie să convocăm o sesiune generală extraordinară.

D-l Preşedinte Andrei Rădulescu arată că se vor face formalităţile pentru convocarea acestei sesiuni, a cărei dată D-sa propune să fie 17 şi 18 martie viitor

– Se ia act şi se aprobă

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică următoarea adresă primită de la d-l arhitect G. M. Cantacuzino, în care D-sa fixează condiţiile în care donează traducerea lucrării lui Vitruviu, *Despre arhitectură*:

Cerând d-lui prof. Ionescu-Mihăeşti să-mi facă cinstea de a prezenta traducerea şi studiul meu despre Vitruviu, am făcut-o cu gândul de a fi depusă la Secţia manuscrise „de cercetat", deoarece nu am posibilitatea să găsesc un editor sau să o editez pe cont propriu şi pentru a fi cu un moment mai devreme la îndemâna cercetătorilor

Îmi rezerv însă, bineînţeles, dreptul de autor, în care includ şi obligaţia cercetătorilor de a cita sursa de informaţie în caz de adaptare sau consultare

În acelaşi timp, solicit şi ocrotirea Academiei pentru păstrarea acestei lucrări, la care ţin şi la care am lucrat mulţi ani de zile, pentru a fi ferită de distrugere sau dispariţie.

– Se ia act şi se va comunica d-lui Conservator al Bibliotecii şi Colecţiilor.

În altă ordine de idei, D-sa comunică o adresă a Comisiunii pentru îndrumarea manifestărilor culturale din Ministerul Informaţiilor în care, pe lângă unele măsuri cerute, care s-au şi îndeplinit de Serviciul Cancelariei, acea comisiune roagă Academia să delege un reprezentant care să dea avize consultative competente asupra oportunităţii epurării anumitor publicaţiuni editate de Academie. Cererea Comisiunii a venit în faţa Delegaţiunii, care a fost de părere ca reprezentantul sau reprezentanţii Academiei să fie desemnaţi de plen în şedinţa de astăzi.

D-l D CARACOSTEA arată că în afară de publicaţiile ei proprii, Academia Română este şi păstrătoarea patrimoniului moral reprezentat prin operele

www.digibuc.ro

membrilor săi decedaţi, îndeosebi ai acelora care s-au identificat cu destinele culturii noastre. Unitatea Academiei Române impune obligaţia de a asculta de această cerere, care devine un imperativ, când este vorba de un poet naţional, cum la francezi este Victor Hugo, la ruşi Puşkin, la polonezi Mickiewicz, la noi V. Alecsandri. De aceea sunt de părere să conexăm problema revizuirii publicaţiilor Academiei cu problema aceasta, alegând pe V. Alecsandri ca figură simbolică. Numai pentru a îndeplini această obligaţie, pe care o cred esenţială, propun să discutăm aici această părere şi să rugăm pe delegaţii noştri să dea lămuririle cuvenite, spre a face o excepţie pentru descoperitorul literaturii noastre populare.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU cere să se revină la cererea Comisiunii din Ministerul Informaţiilor şi să se procedeze la alegerea delegaţilor Academiei.

– După discuţiile care mai au loc, plenul desemnează pe colegii pr. *Gala Galaction* şi d-l *Iorgu Iordan*

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă citire următoarei adrese a d-nei *Eliza I. Brătianu* şi a d-lui *C I. C Brătianu*, pe care o fac în calitate de donatori către Academia Română ai fostului „Aşezământ Biblioteca Ion I. C. Brătianu":

Subscrişii Eliza I. Brătianu şi C. I. C. Brătianu, în calitate de fondatori-donatori ai fostei Asociaţii culturale „Aşezământul I. I. C. Brătianu", trecută în patrimoniul Academiei Române prin actul autentificat de Trib. Ilfov, Secţia Notariat, la nr. 39 336/945 şi subscris Eliza I. Brătianu, în calitate de donatoare a întregii mele averi Academiei Române, prin actul de donaţie autentificat de Trib. Ilfov, Secţia Notariat, la nr. 26 161/946, completat prin actul de renunţare la uzufruct autentificat de Trib. Ilfov, Secţia Notariat, la nr. 42 825/947, declarăm că înţelegem ca dispoziţiunile prevăzute în art. 4 din actul autentificat de Trib. Ilfov, secţia Notariat, la nr 39 366/945, privitoare la comitetul de conducere în timpul vieţii noastre să înceteze a mai avea fiinţă, urmând să intre în aplicare, chiar de acum, dispoziţiunile art 5 din sus-zisul act, iar Academia Română să-şi compună Comitetul ei de conducere a întregului fond donat.

De altfel, precum ştiţi, Comitetul prevăzut de art. 4 din sus-menţionatul act nu a funcţionat în fapt din chiar momentul donaţiei către Academia Română, care chiar de atunci a intrat în deplina proprietate, folosinţă şi administraţie a fondului donat.

D-l Al. Lapedatu, reamintind cererea cuprinsă în această adresă, arată că se renunţă la dispoziţia art. 4 din actul de donaţie cu privire la comitetul de conducere al Bibliotecii în timpul vieţii celor doi donatori şi se cere să se aplice chiar de acum prevederile art. 5 din acel act de donaţie, potrivit căruia Academia urmează să instituie un comitet, ales dintre membrii săi.

Iau cuvântul d-nii general R. ROSETTI şi arhitect PETRE ANTONESCU, care arată că şi-au dat demisiile din comitetul instituit prin aplicarea art. 4 din actul de donaţiune.

La cererea d-lui *Al. Lapedatu* ca Academia să procedeze la alegerea comitetului prevăzut de art. 5 din actul de donaţiune, d-l Preşedinte ANDREI

www.digibuc.ro

RĂDULESCU observă că alegerea acestui comitet este de resortul şi competenta plenului întrunit în sesiune generală

D-l TRAIAN SĂVULESCU propune ca, până la alegerea valabilă a comitetului, care va avea loc în sesiunea generală extraordinară convocată la 17–18 martie a c, Delegaţia să ia asupră-şi atribuţiile comitetului prevăzut de art. 5 în chestiune

– Propunerea se aprobă în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că alaltăieri s-a prezentat la D-sa un domn director de la Ministerul Informaţiilor, care i-a comunicat că Aşezămintele Brătianu cu Biblioteca respectivă din strada Biserica Amzei, vor fi transformate în Aşezămintele „Nicolae Bălcescu", rămânând tot sub egida Academiei Române În aceeaşi zi s-a pus pază şi sigilii la imobilul bibliotecii noastre din str. Biserica Amzei

Noi am arătat prin scrisori adresate atât Înaltului Prezidium, cât şi Ministerului Informaţiilor că nu există două aşezăminte Brătianu, ci numai unul singur, „Aşezământul I. I. C. Brătianu", cu care Academia Română nu are nici o legătură. Ce priveşte Biblioteca „Ion I. C. Brătianu", ea aparţine din 1945 Academiei Române, făcând parte dintr-un fond donat de d-na Eliza Brătianu, fond care se află sub administrarea directă a instituţiunii noastre.

Am socotit a da aceste lămuriri Înaltului Prezidium şi Ministerului Informaţiilor pentru a înlătura confuzia, întrucât credem că s-a socotit greşit că fondul donat de d-na Eliza Brătianu este un aşezământ al familiei Brătianu, cu administraţie proprie, printr-un comitet de conducere, desemnat prin Statutele Aşezământului. De altfel, pentru a înlătura orice confuzie de acest fel, d-na Eliza Brătianu a desfiinţat, prin declaraţia de care s-a luat astăzi cunoştinţă, comitetul prevăzut la art. 4 din actul său de donaţie

În legătură cu o propunere făcută într-o şedinţă anterioară cu privire la plata pensiilor membrilor Academiei, pensionari ai statului, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU roagă pe domnii colegi interesaţi să depună la Cancelaria Academiei Române cereri individuale către Casa Generală de Pensiuni, pe temeiul cărora Academia să poată interveni pentru plata tuturor pensiilor printr-o administraţie financiară, de la care să fie ridicate şi distribuite prin caseria Academiei.

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce la cunoştinţă că în toamna trecută un ciclon s-a abătut asupra judeţelor Bacău, Neamţ, Năsăud, Ciuc şi altele şi a devastat pădurile, culcându-le la pământ pe o suprafaţă de 590 000 ha. Lemnul doborât la pământ se ridică la un cubaj de peste 1 500 000 m.c. Pierderile sunt aşadar incalculabile.

D-l ION I. NISTOR prezintă lista publicaţiilor primite la Bibliotecă în ultimul timp:

www.digibuc.ro

a) de la Zagreb

1. Loncar dr Josip, *Osnovi elektrotehnike*, vol I–II, Zagreb, 1946–47 (trimise din partea autorului).

b) din U.S.A.

2. *Journal of Calendar Reform*, vol. 16, 1946.

c) De la Universitatea Santiago de Chile

3. *Biologica*, Trabajos del Instituto de Biologia, Santiago de Chile, 1944, fasc I, 1945, fasc. II–III; 1946, fasc. IV.

d) De la Universitatea din Sofia

4. *Annuaire de l'Université de Sofia*·
Physico-Mathématique, vol. XXXIX, 1942/43, 1–3; vol. XL, 1943/44, 1–3;
Médecine, vol. XXII, 1942/43; vol. XXIII, 1943/44;
Médecine-vétérinaire, vol XIX, 1942/43; vol. XX, 1943/44;
Agronomie et sylviculture, vol. XXI, 1942/43, 1–2 vol. XXII, 1943/44, 1–2;
Historico-Philologique, vol. XXXIX, 1942/43; vol. XL, 1943/44;
Théologie, vol. XX, 1942/43; vol XXI, 1943/44,
Droit, vol. XXXVIII, 1942/43; vol. XXXIX, 1943/44.
5. *Katalog na Universitetskite izdanija*, 1943/46, Sofia.

Apoi d-l Ion I. Nistor prezintă şi 141 scrisori primite de la pr. sf. sa părintele *Veniamin Pocitan* de la diverse personalităţi din ţară. Prin aceste scrisori se reliefează cele primite de la *Eusebie Popovici*.

– Se ia act cu mulţumire.

D-l general R. ROSETTI zice·

D-l Aurel Cazacu emite într-un articol, menit a apare în *Revista istorică* (vol. XXXIII, 1947), dar tipărit numai ca extras (*Vechile organizări româneşti, o ipoteză asupra originii lor*), o nouă ipoteză asupra originii vechilor organizării româneşti.

D-sa începe prin a arăta că vechile comunităţi româneşti erau conduse de demnitari purtând numele de voievozi şi cnezi şi spune că până acum s-a admis că atât sistemul de organizare, cât şi denumirile acestor demnitari ar fi fost împrumutate de la slavi. D-l Cazacu afirmă că organizarea satelor noastre nu este identică cu cea a satelor influenţate în organizarea lor de slavi şi că dacă numele demnitarilor sunt slave sau au o rezonanţă slavă, funcţiunile lor difereau de funcţiunile pe care le îndeplineau la slavi demnitarii cu aceleaşi denumiri (p. 3)

Arată apoi că în mâinile voievodului se concentrau toate puterile statului, fiind şef militar, administrativ şi fiscal, precum şi judecător suprem. Cneazul ar fi fost subalternul lui şi din punctul de vedere militar era diferenţiat de masa populară, care făcea serviciul militar pe jos, pe când el era călăreţ (p. 8). Aici d-l Cazacu repetă şi repetă şi mai departe două erori ale unora din istoricii noştri de până acum, şi anume. 1) că numai cnezii, boierii şi curtenii mergeau călări în război. Atât Ioan Bogdan, cât

www.digibuc.ro

şi N. Iorga şi eu am arătat în studiile noastre, pe temei de documente contemporane, că nu numai aceştia, ci că şi o bună parte din ţărănime venea călare, 2) Aseamănă călărimea românească cu cavaleriile altor popoare, pe când de fapt românii foloseau caii numai în serviciul de iscoade, de cercetare şi pentru a manevra pe inamic, dar că se „pedestrau" (termenul e al cronicarilor) pentru luptă

Mai departe autorul afirmă că întreaga organizare a satelor decurge din obligaţiunile militare ale locuitorilor (p. 12, 13), şi susţinând că numai un popor cu vastă tradiţie şi experienţă administrativă poate fi creatorul unei asemenea organizări (p. 14), ajunge la concluzia că întreaga organizare a satelor româneşti derivă din organizarea *limes*-ului roman (p. 21) pe care-l descrie pe larg (p. 17–21), făcând apoi şi comparaţiune între organizarea lui şi cea românească (p. 21 sqq) şi arată asemănările.

Asemănări sunt, desigur, cum sunt asemănări şi cu alte organizări, ele provin însă nu din impunerea unei organizări străine, ci din aceea că având cam aceleaşi nevoi de a se apăra, aceleaşi mijloace şi, influenţaţi de străvechile metode şi alcătuiri ale vânătoarei, din care a derivat arta războiului (precum am arătat în lucrările mele sus-menţionate), s-a ajuns de toate popoarele la alcătuiri şi procedee aproape identice la origină. Diferenţierea de mai târziu s-a făcut sub influenţa dezvoltării economice, ca şi a materialelor din care se făceau uneltele şi armele, care mult timp încă au îndeplinit ambele funcţiuni, adică aceea de unealtă, cât şi cea de armă.

În realitate, originea vechilor organizări româneşti trebuie căutată în organizarea cu mult anterioară ocupării de către romani a Daciei, ocupare de prea scurtă durată (165 ani) pentru a schimba întreaga concepţie a poporului din valea Dunării de Jos, oricât de superioară ar fi fost alcătuirea romană Şi o dovadă între altele o găsim în zilele noastre în India. Marea Britanie a stăpânit-o o durată de vreme aproape egală cu cea a ocupării Daciei de romani, dispunând de mijloace mult mai puternice şi mai eficace ca cele ale romanilor; ea a putut impune pacea, dezvolta comunicaţiile şi altele, dar nu a putut schimba nici alcătuirea socială a satelor şi a claselor şi nici acel al regimului stăpânirii solului.

Autorul merge mai departe şi demonstrează (!?) cum că nici cuvântul *cneaz* nu e de origine slavă (p. 27), ci derivă din latinul *cunei* (cavaleria romană de graniţă) Las problema astfel pusă colegilor filologi

D-l ION PETROVICI arată că în cercurile franceze din capitală a avut ecou comunicarea D-sale despre Léon Brunschvicg. D-sa a primit mulţumiri din partea Institutului Francez de Înalte Studii. Deoarece scrisoarea este adresată în acelaşi timp şi autorului şi Academiei Române, D-sa crede că îşi face o datorie din a depune scrisoarea la instituţiunea noastră.

– Se primeşte cu mulţumire.

La ordinea zilei fiind lucrarea de distribuire între raportori a cărţilor intrate la concursul premiilor Academiei din acest an, domnii membri se grupează pe secţiuni şi comisiuni spre a proceda la această lucrare.

---

www.digibuc.ro

30. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 27 FEBVUARIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l ION ATANASIU, membru corespondent al Academiei Române, face o comunicare despre *Cutremurele de pământ şi sensibilitatea seismică în România*

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.
Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă citire demisiilor membrilor comitetului care, potrivit art. 4 din Actul de donaţie al d-nei Eliza I C. Brătianu, ar fi avut căderea să conducă Biblioteca „Ion I. C. Brătianu".

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Ministerul Francez al Afacerilor Străine, primind un număr din *Buletinul* Secţiunii noastre Istorice, a însărcinat Institutul Francez de Înalte Studii din România să exprime Preşedintelui Academiei mulţumiri. Aceste mulţumiri ne-au fost prezentate printr-o adresă primită în cursul acestei săptămâni.

D-l ION I. NISTOR zice:
Din partea d-lui *Sever Ştefănescu* s-au primit în dar 16 opere, dintre care unele legate, din acestea, 7 nu se găsesc în colecţiile Bibliotecii noastre, şi anume:
1. I. I. Tatos, *Tehnica operaţiunilor de cereale*, Bucureşti, 1944, 726 p.;
2. R. Bernard, *Aide-Mémoire de syphilographie comparée et de thérapeutique*, Bruxelles, 1928, 142 p.;
3. Walter Mehring, *Paris in Brand*, Berlin, 1927;
4. Emil Mihail Brancovici, *Curs de cereale şi mărfuri*, Bucureşti, 1935, 252+168=420 p. (pânză);
5. Grimsehls, *Lehrbuch der Physik*, Berlin, 1942, 194 p.;
6 Mittag-Schaffer, *Grunzüge der Chemie*, Leipzig, 1942, 230 p.;
7. *Istoria românilor*, Bucureşti, 1865, 132 p.
Restul cărţilor dăruite, între care şi un album fotografic, cu 216 vederi artistice din Slovacia, vor fi trecute la dublete.
Din *Revue d'Histoire Comparée*, serie nouă, tomul VI, din 1947, care apare la Budapesta, ne-a sosit nr. 2. S-a intervenit să ni se completeze colecţia, care s-a oprit, la noi, cu anul 1945.
Acest număr cuprinde un studiu despre *Menţionarea vlahilor la Skylitzes* şi dări de seamă asupra cărţilor· *Tudor Vladimirescu*, de A. Oţetea, şi *Primul secol de naţionalitate român în Transilvania*, de Z.I.Tóth.

În altă ordine de idei, d-l ION I. NISTOR atrage atenţiunea unui Catalog de cărţi, publicat de Asociaţia anticarilor, catalog în care se află şi cărţi pe care Biblioteca Academiei Române nu le posedă

www.digibuc.ro

D-l TRAIAN SĂVULESCU prezintă trei broşuri conţinând cuvântări rostite de D-sa în Adunarea Deputaţilor în legătură cu problemele agricole, cu priviri speciale asupra circulaţiei bunurilor agricole, asupra organizării învăţământului agricol în şcoli mijlocii şi asupra faptului că în anul trecut, deşi an de cumplită foamete, ţărănimea şi-a făcut datoria la ogoare. D-sa dă informaţii şi despre Institutul de Cercetări al Ministerului Agriculturii şi Domeniilor, pe activitatea căruia urmează să se sprijine Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, întrucât această activitate răspunde la nevoile de refacere a ţării.

– Propune şi se aprobă ca Academia să viziteze o şcoală nou creată în urma reformei făcută de D-sa.

D-l Secretar General AL LAPEDATU, în legătură cu reforma învăţământului agricol, expusă de d-l coleg Tr Săvulescu, pune în discuţie problema celor două şcoli practice de agricultură ale Academiei, Şcoala „T. P Anastasiu" de la Ţigăneşti-Tecuci şi „I. C. Agarici", de la Moara Grecilor–Vaslui, care au funcţionat peste 40 de ani. Arată că localul şcoalei de la Ţigăneşti, distrus de cutremur, refăcut mai apoi în parte, dar deteriorat din nou, din cauza împrejurărilor recentului război, s-ar putea transforma într-o şcoală medie de silvicultură, având în vedere că avem la acea proprietate un masiv păduros important.

În ce priveşte cealaltă şcoală, directorul recomandat de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor nu este corespunzător postului. Roagă pe d-l coleg Traian Săvulescu să înlăture aceste dificultăţi.

D-l TRAIAN SĂVULESCU asigură că va trimite aici pe secretarul general al Ministerului Agriculturii şi Domeniilor pentru a stabili cu Comitetul Bunurilor bazele înfiinţării acolo a unei şcoli a statului şi a Academiei Române.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg Traian Săvulescu pentru străduinţele şi realizările în domeniul redresării economice a ţării şi îi urează izbândă şi de aci înainte

D-l ION LUPAŞ este de părere că şi istoriografia îşi are de spus cuvântul său în rezolvarea problemelor de actualitate şi că, pentru a-şi putea îndeplini această misiune, nu trebuie să fie subvenţionată de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l D. CARACOSTEA arată că în 1848–1849 a apărut la Budapesta un ziar românesc, care a militat pentru o colaborare româno-maghiară.

Este primul ziar în direcţia aceasta. Neaflându-se în Biblioteca Academiei Române, rog să se aloce un fond pentru a fi fotografiat în întregime, intervenindu-se în acest sens la Budapesta. Ziarul este necesar pentru bibliografierea periodicelor şi pentru expoziţia proiectată la Academie pentru comemorarea Revoluţiei de la 1848.

---

www.digibuc.ro

31. *ŞEDINŢA PUBLICĂ* DE LA 7 MARTIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ION I. NISTOR face o comunicare cu titlul *Din viaţa religioasă a Transilvaniei în secolul al XVI-lea.*

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

Luând cuvântul la procesul verbal, d-l TRAIAN SĂVULESCU observă că Şcoala de Agricultură „I. C. Agarici" are o capacitate prea mică, de numai 40 elevi. Ministerul Agriculturii şi Domeniilor este dispus s-o mărească, cu oricâte sacrificii ar reclama această transformare şi, în acest scop, D-sa va trimite un delegat al ministerului la Academie, spre a stabili de comun acord mărirea localului şcolii.

– Se ia act cu mulţumire.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU salută pe d-l *Ion Muşlea*, care vine la Academie pentru întâia oară după alegerea sa ca membru corespondent, pentru merite în domeniul folclorului românesc, care au fost larg expuse în şedinţa de alegere a trecutei sesiuni generale de colegul nostru, d-l Caracostea

D-l ION MUŞLEA, răspunzând, zice.

Vă rog să primiţi viile mele mulţumiri pentru cuvintele prin care mi-aţi salutat intrarea în mijlocul Domniilor voastre.

Alegerea mea ca membru corespondent al Secţiei Literare este o distincţiune deosebită, o înaltă consacrare a străduinţelor mele de până acum în domeniul cercetărilor de folclor românesc.

M-am dedicat acestor studii de acum un sfert de veac În anul 1930 – la suspendarea seriei „Din vieaţa poporului român", publicată la Academia Română – Secţia Literară, la propunerea mult regretatului Ioan Bianu, mi-a încredinţat organizarea Arhivei sale de folclor. Cu entuziasmul tinereţii, am căutat să realizez cât mai mult pe acest teren, culegând eu însumi, organizând culegeri (atât prin specialişti, cât şi prin intelectualii satelor) şi clasând aceste materiale, aşa de importante pentru cunoaşterea vieţii sufleteşti a poporului nostru de la ţară. Ele au fost puse apoi la dispoziţia cercetătorilor din ţară şi din străinătate. Cele mai interesante din culegerile făcute şi studiile asupra lor au fost publicate în cele 7 volume ale *Anuarului* Arhivei de folclor, condus de mine, din încredinţarea Secţiei Literare.

Când, acum un an, Academia a ridicat, la stăruinţele d-lui prof. Caracostea, o nouă problemă folclorică, tot atât de importantă, aceea a întocmirii unui corpus al poeziei poporane române, m-am angajat, cu acelaşi entuziasm, şi la această operă care, nădăjduiesc, că va putea fi dusă la bun sfârşit.

Tradiţia Academiei Române de a se ocupa de vieaţa poporului nostru şi de a promova studii în această direcţie e veche. De la întemeierea ei până astăzi, după

www.digibuc.ro

interesul pentru limbă şi istorie, preocupările de folclor au fost una din constantele care au alcătuit unitatea instituţiei. Mă voi consacra continuării şi dezvoltării acestei opere cu toată râvna şi devotamentul, ca să putem da neamului o ediţie naţională a creaţiunilor sale de literatură poporană, domeniul acesta reprezentând unul din mijloacele cele mai importante pentru valorificarea patrimoniului nostru spiritual.

D-l D CARACOSTEA zice:

Am satisfacţia de a prezenta primele trei capitole din *Bibliografia periodicelor româneşti*, în fişe clasificate, conform sistemului zecimal. Ca urmare a celor discutate şi stabilite anterior, cer să se admită urgenţa pentru trimiterea la tipografie, aşa încât aceste prime capitole să fie tipărite cu prilejul centenarului Revoluţiei de la 1848. Ca şi *Bibliografia veche românească*, această *Bibliografie a periodicelor* ar trebui să apară în fascicole.

În timp ce se vor culege primele coale depuse acum, voi depune şi capitolul al patrulea, referitor la viaţa socială între 1830–1850. Formatul, sunt de părere, să fie acela al *Dicţionarului*, aşa încât să dispunem, pentru fiecare pagină, de câte două coloane.

Lucrarea aceasta, care pune temelia celei mai grele şi necesare părţi a bibliografiei române, reprezintă o lucrare unică, pentru că nici o altă cultură europeană modernă nu are la îndemână ceva similar. Ea va fi un instrument de lucru indispensabil oricărui cercetător din orice domeniu. Va fi suficient ca cineva numai să o răsfoiască pentru ca să se încredinţeze de neaşteptata bogăţie şi semnificaţie a materialului.

Prezentând lucrarea aceasta, menţionez, cu un gând recunoscător, devotamentul şi priceperea colaboratorilor Ovidiu Papadima şi Nestor Camariano, care au lucrat în împrejurări atât de grele. Datorită lor, rezistenţa clădirii este asigurată Mulţumesc, de asemenea, în chip deosebit, domnului I. Lupu, funcţionar al Academiei Române, care s-a devotat, cu aceeaşi pricepere şi devotament, muncii grele de a clasifica întreaga cultură românească a vremii, potrivit sistemului zecimal, de această clasificare atârnând valoarea lucrării. Pentru toate chestiunile asupra cărora avem îndoieli în ceea ce priveşte clasificarea, am început a ne consulta cu domnii colegi şi vom continua treptat, în ordinea prezentării materialului capitolelor următoare.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU observă că, fiind vorba de trimis la tipar, manuscrisul format din fişe izolate, nu se poate trimite nici la cenzură, nici chiar la tipografie fără riscul de a se încurca sau chiar de a se pierde. Propune ca fişele să fie sau înşirate pe sfoară sau lipite pe coli de hârtie, spre a li se asigura păstrarea.

D-l ION I. NISTOR zice:

D-l *Dinu Cesianu*, fost ministru plenipotenţiar, a dăruit Cabinetului numismatic al Academiei Române, un număr de 54 monete antice, care au fost găsite, în cea mai mare parte, pe moşia familiei Cesianu, numită Racoviţa, în apropierea târgului Balş, jud. Romanaţi.

www.digibuc.ro

Între aceste monete sunt unele greceşti din Corint, Neapolis (Campania), Caesarea, Capadocia şi Niceea, care n-au circulat decât întâmplător în Dacia. În schimb, sunt un număr de monete dace şi de dinari romani imperiali, a căror circulaţie în Dacia a fost foarte intensă în antichitate. De asemenea, câteva piese bizantine fac şi ele parte din monetele obişnuite la noi în epoca împăraţilor Comneni.

– Se vor exprima mulţumiri d-lui Dinu Cesianu.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică al doilea proces-verbal despre lucrările şi hotărârile luate de Comisiunea pentru relaţiile culturale şi ştiinţifice internaţionale, în şedinţa de la 3 martie a c., în următoarea cuprindere:

1) Cu privire la adresa Uniunii Academice Internaţionale prin care ni se aduce la cunoştinţă că apropiata reuniune anuală ordinară a acestei Uniuni s-a fixat între 14–17 iunie a.c. la Bruxelles:

a) Chestiunile în legătură cu această adresă să fie dezbătute într-o şedinţă viitoare, la care să fie rugat a participa şi preşedintele nostru, d-l *Andrei Rădulescu*, în calitatea sa de delegat al Academiei la Uniunea Academică Internaţională;

b) În vederea propunerilor pe care instituţiunea noastră ar urma să le facă, eventual, la reuniunea din Bruxelles şi care ni se cer a fi transmise în timp util, Biroul Uniunii Academice Internaţionale, d-nii *D. Gusti* şi *Al. Costin* se oferă a face lucrările preparatorii, după actele oficiale de până acum ale Uniunii;

c) Ce priveşte cotizaţia anuală de 10 000 fr. belgieni pe care va trebui să o plătim de la 1947 încoace, comisiunea roagă Delegaţia să dispună plata.

2) Cu privire la adresa prin care suntem invitaţi la al VI-lea şi la al VII-lea Congres internaţional de studii bizantine, ce va avea loc la Paris şi Bruxelles, în iunie şi iulie 1948, să se aleagă d-l prof. *N. Bănescu* şi pr. *N. M. Popescu* să reprezinte Academia Română la aceste congrese.

3) Cu privire la Congresul internaţional de ştiinţe antropologice şi etnologice ce va avea loc, în a doua jumătate a lui august a.c., în Belgia (Bruxelles şi Tervurein), să se delege d-l coleg prof. *S Mehedinţi*, pe numele căruia de altfel s-a şi primit invitaţia şi întrucât acest congres se consacră, în genere, progresului ştiinţelor sociale, dacă d-l *D. Gusti* se va găsi în acel moment în Belgia pentru Congresul de filosofie, să fie delegat şi D-sa a reprezenta Academia Română.

4) Cu privire la Congresul Asociaţiei Internaţionale de Oceanografie Fizică, care va avea loc în a doua jumătate a lunii august, la Oslo, în Norvegia, s-a luat act de răspunsul pe care d-l Secretar General al Academiei Române l-a dat Asociaţiunii, pe baza avizului d-lui coleg *Sabba Ştefănescu*, aviz cerut D-sale încă din anul trecut. Şi anume:

a) blocarea coastelor României pe timpul ultimului război şi în perioada ce a urmat, împiedicând studiile de oceanografie ale cercetătorilor români; nu suntem în măsură de a putea trimite vreo comunicare la acest congres şi nici de a participa efectiv la el;

b) neexistând încă în România un subcomitet de oceanografie fizică, până la alcătuirea lui, Academia Română, prin Secţiunea Ştiinţifică, poate ţine

www.digibuc.ro

locul unui asemenea comitet şi satisface, în limita posibilităţilor, cererile pe care i le-ar adresa Asociaţia Internatională de Oceanografie Fizică.

5) Întrucât d-l coleg *Horia Hulubei*, care în şedinţa trecută şi-a luat însărcinarea de a prezenta Comisiunii propuneri cu privire la afilierea Academiei Române, printr-un delegat al său, la Uniunea Internaţională de Fizică Pură şi Aplicată şi la Convenţia încheiată de Uniunea Internaţională de Ştiinţă cu UNESCO, nu a putut participa la şedinţa Comisiunii, să fie invitat a prezenta aceste lucrări în şedinţa viitoare.

6) În urmă, d-l Secretar General prezintă Comisiunii corespondenţa din ultimele 4 săptămâni cu instituţiunile ştiinţifice din străinătate (academii, biblioteci, muzee etc) pentru schimburi de publicaţiuni, şi anume:

- École Nationale des Langues Orientales Vivantes din Paris;
- Centre Nationale de la Recherche Scientifique (Rédaction du *Bulletin analytique*) din Ministerul Educaţiei Naţionale, Paris,
- University of Illinois Library din Urbana, Illinois, U.S.A.;
- U S Department of Agriculture Library din Washington,
- Istituto di Entomologia della Università degli Studi din Bologna,
- L'Institut Géologique de la République Macédonienne din Scoplje;
- Académie et Union Internationale d'Histoire des Sciences din Paris,
- Facultad de Quimica y Farmacia (Biblioteca), Universitad Nacional de La Plata (Argentina);
- *Revue belge de philologie et d'histoire* din Forest-Bruxelles.

– Drept completare a lucrărilor Comisiunii, se decide formarea unui subcomitet la Academia Română pentru Asociaţia Internaţională de Oceanografie Fizică, desemnându-se în acest subcomitet colegii *D. Pompeiu,* ca preşedinte, *Em. C Teodorescu* şi *C Motaş*, membru corespondent D-l C Motaş este însărcinat cu ţinerea secretariatului

Cu această completare, se aprobă procesul-verbal al Comisiunii.

D-l I. PETROVICI observă că această comisiune a făcut o excepţie cu Congresul de filosofie ce se va ţine la Amsterdam, în sensul că, pe când pentru toate congresele amintite Comisiunea a propus delegaţi, pentru acest congres s-a lăsat desemnarea în sarcina celor 4 reprezentanţi ai filosofiei din Academie. Pentru a uşura desemnarea, D-sa declară că, deşi activ la congresele la care în trecut a luat parte, la congresul de la Amsterdam în nici un caz nu ar merge.

D-l D. GUSTI, întrucât se află în discuţie ţinerea de congrese internaţionale, ţine să amintească că Congresul de sociologie, ţinut la Paris, în 1937, votase întrunirea celui de-al 14-lea Congres internaţional de sociologie la Bucureşti, în 1939. Institutul Social Român şi Institutul Internaţional de Sociologie îşi luaseră sarcina să convoace în capitala noastră acel congres. Invitaţiile au şi fost trimise şi mare parte din delegaţi – peste 200 – îşi anunţaseră participarea. Pe toţi, din cauza războiului ce începuse, d-l D. Gusti i-a prevenit să rămână pe loc, anunţându-i că în acele împrejurări congresul se amână, precum s-a şi amânat.

www.digibuc.ro

Hotărârea Congresului din Paris şi-a păstrat însă valabilitatea. Noi suntem datori, potrivit acestei hotărâri, să ne preocupăm de organizarea celui de-al XIV-lea Congres internaţional de sociologie în Bucureşti.

Obiectul acestui congres, în deosebire de al celorlalte, în care se dezbăteau probleme abstracte, era studiul unei unităţi sociale concrete: satul, oraşul, regiunea, naţiunea, studiu care, în alte părţi, în U.R.S.S., spre exemplu, a fost întreprins.

D-l D Gusti arată că s-a adresat fără rezultat la autorităţi cu întrebarea dacă acest congres de sociologie poate fi găzduit la noi. Roagă şi pe d-l coleg Traian Săvulescu să provoace o lămurire a situaţiei.

D-l Secretar General AL LAPEDATU, referindu-se la cele spuse de d-l coleg I. Petrovici, lămureşte că s-a lăsat colegilor noştri filosofi libertatea desemnării delegatului Academiei la Congresul de la Amsterdam, din deferenţă pentru colegii noştri, şi că Comisiunea n-a avut alte motive când a avizat la această măsură Rămâne deci ca cei patru colegi să propună delegatul nostru.

D-l ION I. NISTOR aduce ştiri despre marea aglomerare de studenţi la Biblioteca noastră şi despre imposibilitatea de a satisface pe toţi, din lipsă de locuri. Se ştie că erau admişi studenţii numai de la anul III în sus Acum ne vin şi studenţi de la anii inferiori. Dacă ar fi să sporim orele de lectură, ar trebui să avizăm sporirea personalului şi deci la sacrificii materiale.

D-l general R ROSETTI e de părere să se păstreze regula veche ca studenţii din anii I şi II să nu aibă acces în Bibliotecă decât pentru lucrări speciale, recomandate de profesorii lor. Crede că s-ar putea prelungi orele de lectură până seara la ora 20.

D-l D. GUSTI se declară pentru înlăturarea acestor restricţii. Toată lumea să aibă putinţa de a citi în Biblioteca noastră Pentru aceasta urmează să luăm măsuri pentru crearea unei săli de lectură, sala existând; apoi să sporim personalul, iar drept completare a acestor măsuri, să se ţină deschisă Biblioteca până la ora 10 seara Chestiunea este prea importantă şi de aceea D-sa propune ca să fie pusă în discuţia sesiunii generale din mai, să se întocmească un buget suplimentar, pe care guvernul urmează să-l aprobe

D-l N. BĂNESCU informează că Biblioteca Fundaţiunii Carol I se află sigilată, fiind supusă inventarierii.

De aici năvala studenţilor la Biblioteca Academiei Române. Aceştia trebuie primiţi toţi. Biblioteca noastră trebuie deschisă pentru toată lumea Crede, în acest scop, că s-ar putea crea o sală de lectură în Casa Bellu, cu faţada spre Calea Victoriei, reziliind contractul cu instituţia chiriaşă.

D-l D CARACOSTEA, luând cuvântul în aceeaşi ordine de idei, zice·

Discuţiile acestea nu sunt noi şi arată că este necesar să ne fixăm cu privire la rostul şi funcţiunea Bibliotecii Academiei. Ar fi lucru minunat ca toată lumea să se împărtăşească de bunurile adunate aici cu atâta trudă. Dar, în afară de chestiunea locurilor limitate, trebuie să ne dăm seama că menirea Bibliotecii Academiei Române

www.digibuc.ro

nu este de a fi o bibliotecă populară, nici una serală, nici chiar studenţească. Pentru funcţiunile acestea trebuie să poarte de grijă comuna, ateneele populare, Universitatea De altminteri, pentru că plângerile vin mai ales din partea studenţilor, trebuie să relevăm că bibliotecile facultăţilor, ca acelea de la Medicină, Drept, Litere, precum şi Biblioteca Academiei de Comerţ şi bibliotecile institutelor conţin neasemănat mai multe cărţi străine de specialitate decât se află în Biblioteca Academiei.

Se pare însă că funcţionarea unora dintre aceste biblioteci ar putea fi mai adecvată nevoilor studenţinii, fiind deschise mai mult timp.

Rostul Bibliotecii Academiei Române este în primul rând de a fi păstrătoarea patrimoniului nostru cultural, pentru a-l ţine la îndemâna studioşilor, de acum şi de totdeauna, în primul rând pentru studiul vieţii noastre sufleteşti. Dar a pune fără alegere periodicele noastre, exemplare unice şi ediţiile princeps la îndemâna studenţilor, fără recomandări speciale din partea profesorilor, ar fi o greşeală. De altminteri, Academia a mai fost odată obiectul unor atacuri prin presă pe tema accesului necondiţionat al studenţilor. Era în deceniul 1920–1930, când cererile erau deosebit de mari şi de numeroase, iar locurile mai limitate ca acum. Eram pe atunci docentul şi conferenţiarul lui I. Bianu. Şi ar trebui astăzi să reactualizăm normele stabilite de el atunci, cu atât spirit gospodăresc. Accesul publicului mare şi al studenţilor să fie permis numai pe baza unui referat special semnat de profesor, care să precizeze ce cărţi anume şi periodice vor fi puse la dispoziţia studenţilor pentru lucrările lor de seminar. Experienţa de atunci a arătat că această măsură a înlesnit accesul adevăraţilor studioşi

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU observă că Biblioteca Academiei are un caracter special, fiind o bibliotecă specială pentru cercetători, nu pentru studenţi şi marele public. Avem 30 000 de studenţi în capitală. Ei nu pot fi satisfăcuţi în Biblioteca noastră cu 100 de locuri. Orele de lucru în Bibliotecă ar trebui totuşi înmulţite şi în timpul serii şi chiar duminica şi sărbătorile. Ar trebui să ne punem problema bibliotecilor din capitală în întregime la viitoarea sesiune generală.

---

32. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 12 MARTIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU

D-l dr. D. DANIELOPOLU, membru de onoare al Academiei Române, face o comunicare despre *Principii de farmacodinamie nespecifică.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg de onoare dr. D. Danielopolu pentru comunicarea sa plină de importante cercetări originale.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

www.digibuc.ro

D-l prof TRAIAN SĂVULESCU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Române, recent apărute:

1. Dr. C I. Parhon, *Profesorul Victor Babeş*;

2 *Bulletin de la Section Scientifique*, tome XXX, nr. 5, cu contribuţii de d-nii D. Mitrinovitch, D. V. Ionescu, V. Ciocâlteu, E. Macovschi şi alţii.

D-l DRAGOMIR HURMUZESCU, membru corespondent, atrage atenţia asupra numărului 14 din *Buletinul Academiei de Ştiinţe din România*, expunându-i pe larg cuprinsul.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştinţă că de la Universitatea din Lund (Suedia) s-au primit în schimb o serie de 10 publicaţiuni.

D-sa prezintă apoi o patentă de vas pentru navigaţia pe Dunăre şi în toate mările, la care ni s-a deschias drept printr-o convenţie de la 7/19 august 1858. Patenta pe care o prezintă este dată în numele domnitorului Alexandru Vodă Cuza.

D-l Ion I. Nistor comunică şi un dar de 100 mărci poştale cu portretul colegului nostru d-l George Enescu, primit din partea firmei *M. Birner* şi *A. Hester* din Bucureşti

D-l general R ROSETTI arată cum că, în comunicarea sa din şedinţa Academiei din 29 noemvrie 1929, vorbind de data adoptării steagului tricolor în Ţara Românească, a atras luarea-aminte asupra hatişerifului din 14 octomvrie 1834, prin care se aproba acel steag pentru armată şi vasele militare.

Prin acelaşi hatişerif se aproba steagul vaselor de comerţ ale Ţării Româneşti (există un asemenea steag al unei corăbii ce a aparţinut lui Vilara la Muzeul Militar Naţional) ce vor naviga în apele împărăţiei turceşti.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că la 17 şi 18 martie curent se va ţine sesiune generală extraordinară şi roagă pe domnii colegi să ia negreşit parte la lucrările ei

În altă ordine de idei, pune în curent plenul cu rezultatele la care Delegaţiunea împreună cu membrii Consiliului Fundaţiunii Elias a ajuns cu privire la fixarea pentru trecut şi viitor a cuantumului prelevărilor cuvenite Academiei Române de la acea Fundaţiune. Aceste rezultate vor fi aduse în discuţia apropiatei sesiuni generale extraordinare, pentru definitivă hotărâre

---

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

33 *ŞEDINŢA DE LA 17 MARTIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU deschide sesiunea generală extraordinară cu plăcuta impresie pe care ne-o procură întâlnirea cu d-l dr. *C. I.*

www.digibuc.ro

Parhon, care a fost foarte serios suferind şi a cărei revenire între noi, astăzi, după însănătoşirea D-sale, ne procură o bucurie cu atât mai mare, precum şi cu colegii sosiţi din provincie şi cărora le adresează un salut de bună venire

D-sa arată scopul convocării acestei sesiuni extraordinare şi necesitatea de a se rezolva în astfel de sesiuni chestiunile patrimoniale urgente, pentru ca să putem folosi în cât mai mare măsură sesiunile generale ordinare pentru problemele care privesc activitatea culturală şi spirituală a instituţiunii noastre.

D-sa face apel la devotamentul binecunoscut al colegilor pentru Academia Română şi îi roagă să-şi dea concursul la lucrările de astăzi, spre a fi rezolvite în mod mulţumitor

D-l dr. C. I. PARHON mulţumeşte pentru cuvintele binevoitoare ce i-au fost adresate de d-l Preşedinte şi arată că numai providenţa i-a redat puterile după o gravă boală, ca să se poată afla astăzi din nou printre membrii Academiei Române.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l general R. ROSETTI zice:

De la ieşirea de sub tipar a lucrării mele *Familia Rosetti* (tipărită de Academia Română în seria *Studii şi cercetări*, volumul XXXIII, apărut în 1938 şi volumul XLVII în 1940) au trecut respectiv zece şi opt ani, în care scurgere de timp am găsit multe documente ce mi-au îngăduit să completez biografiile membrilor familiei Rosetti, pregătind o a doua ediţie a lucrării, al cărui text este acum gata.

Nu sunt însă mijloace şi nici nu e acum momentul prielnic pentru o asemenea tipărire.

Lucrarea, aşa cum este, poate fi însă de un folos mai mare istoricilor decât stând în sertarele mesei mele de scris De aceea o dăruiesc Academiei în starea actuală de manuscris şi în următoarele condiţiuni:

1) Lucrarea, cu anexele ei, nu se va putea consulta decât de cercetători serioşi, după chibzuirea conducerii Bibliotecii Academiei.

De la această prescripţie fac excepţie acele persoane purtând numele de Rosetti sau descendenţii lor, arătaţi în lucrarea mea ca membri ai familiei noastre, cărora li se va putea îngădui oricând cercetarea manuscrisului şi a anexelor sale.

2) Rezerv pentru mine, pentru fiul meu, inginerul Radu Rosetti, şi descendenţii lui sau pentru acei membri ai familiei Rosetti, împuterniciţi de noi, dreptul de a completa oricând această lucrare cu date noi, pe măsura înmulţirii membrilor familiei, prin naşteri, a scăderii numărului lor, prin decese şi a activităţii fiecăruia, stabilită pe temei de documente.

3) Academia va îngădui oricând celor îndrituiţi la punctul 2 să tipărească o nouă ediţie, dacă vor putea găsi mijloacele necesare.

4) Lucrarea urma să fie completată cu monografia tuturor caselor, moşiilor şi viilor ce au aparţinut vreodată unui Rosetti

Această parte a lucrării, începută numai, nu a putut fi dusă la bun sfârşit şi nu mă simt azi în stare să o continui. Dau acest început, împreună cu fişele clasate pe

www.digibuc.ro

moşii, ca parte integrantă a lucrării, în speranţa că se va găsi un Rosetti ca să o desăvârşească.

Persoane îndrituite a completa lucrarea sau, eventual, a o tipări: ing. Radu R. Rosetti; general C. N. Rosetti-Bălănescu, P. I Rosetti-Bălănescu, T. G Rosetti-Solescu, Al. Sc. Rosetti-Ciortescu, Radu Rosetti, prof. I. P. Rosetti-Bălănescu, M I Rosetti-Bălănescu, G. T. Rosetti-Solescu, Al. A. Rosetti-Ciortescu.

– Se acceptă donaţia în condiţiunile propuse şi se vor adresa mulţumiri d-lui coleg general R. Rosetti.

Intrându-se în ordinea de zi, în care figurează acceptări de donaţiuni şi legate, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU referă pe rând asupra următoarelor donaţiuni:

1. – *Donaţiunea doamnei Elena Mircea Djuvara*, soţia regretatului nostru coleg corespondent Mircea Djuvara:

Prin actul autentificat de Trib. Ilfov, Secţia Notariat la nr. 1 045 din 17 ianuarie 1948, d-na Elena M. Djuvara declară că donează Academiei Române vila, proprietatea sa din Sinaia, jud. Prahova, situată pe Cumpătul, str. Principesa Ileana nr. 26, compusă din teren, circa 1 200 m p şi construcţia aflată pe acest teren, constând din parter şi etaj, având încălzire centrală. La parter se găsesc un hol mare şi dependinţele, iar la etaj 3 dormitoare şi sala de baie instalată.

Donatoarea face menţiune expresă că-şi rezervă dreptul de uzufruct asupra imobilului donat prin acest act pe timpul vieţii sale.

Actul de donaţie mai prevede că Academia Română va constitui cu averea donată un fond care va purta numele de „Donaţiunea Elena şi profesor Mircea Djuvara".

Donatoarea face această donaţiune Academiei Române, în scopul ca, după încetarea sa din viaţă, proprietatea donată să fie folosită ca loc de odihnă pentru membrii activi ai acestei înalte instituţiuni de cultură naţională.

Modul de funcţionare al acestui fond se va stabili de către Academia Română printr-un regulament, potrivit statutelor sale.

Imobilul donat nu are nici un fel de sarcini băneşti, nici servituţi.

Onor. Delegaţiune, în şedinţa de la 27 ianuarie 1948, luând act de această donaţiune, dispune ca ea să fie supusă plenului Academiei Române în sesiune generală, spre acceptare.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că comisiunea numită de Delegaţiune să examineze în prealabil toate chestiunile de contenscios care au a veni în faţa plenului în această sesiune generală şi să-şi dea opinia asupra lor prin procesul său verbal din 15 martie curent, dă următorul aviz cu privire la acceptarea acestei donaţiuni.

Privitor la donaţiunea făcută de d-na Elena prof. Mircea Djuvara pentru vila de la Sinaia, să fie acceptată, cu menţiunea că orice sarcini şi cheltuieli de întreţinere pe timpul vieţii uzufructarei să fie suportate de donatară.

www.digibuc.ro

D-l general R. ROSETTI doreşte să cunoască dacă după încetarea din viaţă a donatoarei vila donată dispune de venituri pentru întreţinerea ei şi dacă n-ar dispune, n-ar fi cazul să se renunţe la această donaţie

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI arată că acum mai toate instituţiunile dau posibilitate de odihnă membrilor săi. Va trebui ca şi Academia să ia măsuri de acest fel în ce priveşte pe membrii Academiei. Întreţinerea vilei va putea fi asigurată după decesul donatoarei, printr-o locaţiune pe care o vor achita acei ce beneficiază de odihnă în vilă. D-sa este de părere să se primească donaţia.

D-l N. BĂNESCU este de aceeaşi părere, Academia urmând chiar să-şi ia obligaţia de a spori numărul acestor case de odihnă.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că, la rigoare, vila, pentru a se putea întreţine, va putea fi închiriată

– După o discuţiune la care mai iau parte d-nii arhitect *Petre Antonescu, Victor Slăvescu* şi *Ion I. Nistor*, se pune la vot propunerea de acceptare şi se votează cu majoritate de voturi.

2. – *Donaţia d-lui Jacques Wertheimer-Ghika*:

Prin actul autentificat de Triv. Ilfov, Secţia Notariat, la nr. 3 857 din 14 fevruarie 1948, d-l Jacques Wertheimer-Ghika donează Academiei Române documentele şi scrisorile referitoare la instituţia poştelor din Muntenia şi Moldova, epoca începând de la 1820 şi până la 1866.

Aceste documente şi scrisori originale, purtând ştampilele epocii, pe care le donează Academiei Române, sunt enumerate şi descrise în inventarul anexat la actul de donaţie din care face parte integrantă.

Donatorul arată că face această donaţie Academiei Române pentru a se înfiinţa la Biblioteca acestei instituţiuni o secţie de istoria poştelor, pe care o va organiza şi o va conduce donatorul, sub controlul domnului Conservator al Bibliotecii Academiei.

Actul de donaţie mai prevede că donatorul va putea dispune de dubletele pieselor donate pentru schimbul cu alte piese în folosul colecţiunilor Academiei Române, având aprobarea d-lui Conservator al Bibliotecii.

Actul de donaţie face menţiune că toate piesele ce se donează prin acest act, conform inventarului anexat, au fost predate Bibliotecii Academiei Române cu aprobarea domnului Conservator al acestei instituţiuni.

Onor Delegaţiune, prin deciziunea din 28 fevruarie 1948, a luat act de această donaţiune, dar observă că Academia nu a primit până acum nici o donaţiune condiţionată în ce priveşte modul de organizare şi utilizare a colecţiilor donate

Cu privire la această donaţie, Delegaţiunea a făcut observare că Academia nu a primit până acum nici o donaţiune condiţionată, în ce priveşte modul de organizare a colecţiilor donate, aceasta întrucât donatorul ţine să organizeze dânsul ca o secţie specială în Biblioteca Academiei Române colecţiile donate.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU crede deci ca să se atragă atenţia donatorului spre a-şi reface actul de donaţie, renunţând la condiţiunea pusă.

D-l general R. ROSETTI subliniază importanţa donaţiei pentru colecţia noastră filatelică, însă şi D-sa e de părere ca organizarea colecţiei să se facă prin specialiştii noştri, sub supravegherea d-lui coleg corespondent *Moisil.*

D-l ION I. NISTOR informează că donatorul a şi depus la Biblioteca Academiei colecţia donată, însă actul de donaţie l-a întocmit fără consultul Academiei şi, de aceea, a putut înscrie în el că se va institui o secţie nouă pe care o va organiza D-sa. Sunt informat că donatorul intenţionează chiar să devină funcţionar. De altă parte, pe lângă condiţiunea arătată în actul de donaţie, îşi mai rezervă şi dreptul de a negocia dubletele, în numele Academiei, şi s-a grăbit chiar să facă o circulară către societăţile filatelice, semnându-le ca angajat al Academiei Române.

Comisiunea specială, examinând din toate punctele de vedere actele de donaţie şi situaţiunea, a opinat pentru amânarea acceptării acestei donaţiuni la sesiunea generală din mai viitor, între timp urmând să-şi modifice actul de donaţie, în sensul de a renunţa la condiţiuni, pentru facerea donaţiei.

– Pusă la vot, propunerea Comisiunii se aprobă şi se va comunica şi d-lui J Wertheimer-Ghika.

3. – *Donaţiunea făcută de d-l Gică Ştefănescu*:

Prin actul autentificat la Trib. Ilfov, Secţia Notariat, la nr. 1 237 din 19 ianuarie 1948, d-l Gică Ştefănescu din Bucureşti, consecvent cu cele ce a dispus prin testamentul său autentic, prin care a instituit Academia Română legatara sa universală, donează acestei instituţii casa sa din oraşul Câmpulung din jud. Muscel, cu tot terenul pe care se găseşte această casă.

Casa pe care d-l Ştefănescu o donează Academiei Române prin actul mai sus-menţionat este model de stil vechi românesc, socotită ca cea mai reuşită casă din ţară în acest stil Ea figurează ca atare în *Tratatul de arhitectură* al d-lui arhitect Ghica-Budeşti.

Donatorul dispune ca, după încetarea sa din viaţă, Academia Română este obligată să înfiinţeze în această casă un muzeu regional, care va purta numele „Lili şi Margareta Gică Ştefănescu", înscris pe frontispiciul casei donate.

Donatorul îşi rezervă expres dreptul de a începe el însuşi în cursul vieţii sale organizarea muzeului de care se vorbeşte mai sus. Dacă Academia Română va dori să înceapă ea această organizare în timpul vieţii donatorului, va trebui să aibă consimţământul expres şi scris al acestuia şi se va face sub directa şi exclusiva sa supraveghere. Dacă acest muzeu va începe să fie organizat cât de puţin, fie prin străduinţele donatorului, fie prin ale Academiei Române, fie prin eforturi comune, donatorul îşi rezervă dreptul de a fi directorul acelui muzeu de la primele lui începuturi de organizare şi până la moartea sa, cu dreptul de a avea rezervate încăperile necesare în care să poată locui în această calitate, atunci când se va deplasa la Câmpulung

www.digibuc.ro

Academia Română nu are dreptul de a oferi locuinţă sub nici o formă în casa donată în timpul vieţii donatorului, fără consimţământul acestuia, care trebuie să fie expres scris şi rămâne revocabil, iar după decesul său numai personalului strict necesar îngrijirii muzeului, casa fiind exclusiv rezervată pentru muzeu.

Donatorul dispune prin art. 4 din actul de donaţie că Academia Română este obligată să menţină după încetarea sa din viaţă ca îngrijitoare a casei din Câmpulung donată, cât vor trăi, pe femeile Ana Pircov şi Elena Pircov, care le-au servit cu devotament în timpul vieţii, dându-le locuinţă şi un salariu potrivit, echivalent cu cel al oamenilor de serviciu ai Academiei Române.

Dacă una sau amândouă vor refuza de a presta serviciu de îngrijitoare a casei, atunci vor primi cât vor trăi o sumă lunară echivalentă cu jumătate din salariul oamenilor de serviciu ai Academiei Române

Această clauză priveşte nominativ pe cele două femei indicate mai sus, dacă la decesul donatorului s-ar mai găsi în serviciul acestuia În caz contrar, donatorul îşi rezervă dreptul de a indica alte două persoane în locul lor.

Clauza 5 din actul de donaţie prevede: „este bine înţeles că Academia Română nu va fi obligată să facă cheltuieli sau investiţie în casa pe care o donează d-l Ştefănescu decât în limita mijloacelor ce-i vor reveni prin succesiunea sa, cum şi din donaţiunea pe care a făcut-o pentru proprietatea Purcăreni, clădiri şi pădure".

Onor. Delegaţiunea, în şedinţa de la 27 ianuarie 1948, a luat act de această donaţiune, acceptând-o şi dispunând ca actul să fie supus spre ratificare sesiunii generale

Comisiunea specială opinează pentru acceptarea acestei donaţiuni, dacă veniturile celorlalte bunuri donate sau testate Academiei de donator vor putea asigura întreţinerea muzeului regional, prevăzut a se înfiinţa în casa din Câmpulung Muscel prin actul de donaţie.

D-l SILVIU DRAGOMIR crede că n-am putea primi donaţiunea cu obligaţiunea grea de a înfiinţa muzeul, decât dacă donatorul ar lăsa un venit suficient de întreţinere, nu numai pentru localul muzeului, dar şi pentru plata unui personal, în care va trebui să existe neapărat un specialist pentru colectarea obiectelor de muzeu şi pentru buna lor păstrare. Este de părere să se pună în vedere donatorului toate dificultăţile legate de întreţinerea pieselor de muzeu, dificultăţi bine cunoscute din experienţa numeroaselor muzee regionale pe care le avem în ţară.

D-l ION I. NISTOR, după ce trece în revistă unele din muzeele regionale înzestrate cu importante colecţii conduse foarte bine, este de părere că, încurajând întemeierea unui muzeu în Câmpulung Muscel, Academia face o frumoasă faptă culturală Fapta ei va fi înlesnită de existenţa localului, de care alte muzee regionale sunt lipsite.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU observă că aceste muzee regionale, înfiinţate în cea mai mare parte din pasiunea cuiva, durează de obicei cât omul care le-a fondat. D-sa dă o sumă de exemple spre a arăta apoi că în Câmpulung Muscel

www.digibuc.ro

se mai află un muzeu arheologic şi istoric destul de bogat şi destul de bine întreţinut D-sa îşi pune întrebarea dacă ferma Purcăreni va putea fi salvată de la expropriere şi, în consecinţă, dacă vom dispune de mijloacele necesare pentru întreţinerea muzeului, în aşa condiţii, încât să facă cinste numelui Academiei Române, sub care va fi înfiinţat.

D-l IOAN LUPAŞ ştie că Ministerul Artelor are un program mai întins pentru înfiinţarea unor muzee regionale şi că în cazul că ne-am vedea lipsiţi de mijloace pentru întreţinerea muzeului, am putea să încercăm o colaborare cu acest departament, întrucât noi venim cu un local cu totul propriu pentru adăpostirea unui muzeu. De altă parte, Academia ar putea lua şi iniţiativa pe lângă acelaşi departament pentru deschiderea unei şcoale de pregătire a elementelor conducătoare de muzee. Astfel, Academia ar evita învinuirea de indiferenţă, mai ales când se ştie că printre ţările vecine, ţara noastră este cea mai înapoiată în înzestrarea cu muzee şi biblioteci.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, după ce subliniază şi D-sa necesitatea de a se înfiinţa muzee regionale şi importanţa pe care ar căpăta-o un muzeu într-un local ca cel al d-lui Gică Ştefănescu din Câmpulung Muscel, el însuşi obiect de vizitare pentru vechea arhitectură românească în care este construit, arată că, pe lângă ferma de la Purcăreni, donatorul mai dispune de două imobile în capitală, ale căror venituri vor fi cu siguranţă afectate tot întreţinerii muzeului. Dacă totuşi aceste imobile rurale şi urbane n-ar aduce veniturile necesare întreţinerii, noi nu vom fi obligaţi să facem mai mult decât în limita veniturilor ce vor rezulta din averea donată sau testată.

Cu aceste observaţiuni, D-sa pune la vot propunerea comisiunii pentru acceptarea donaţiunii.

– Propunerea se votează cu unanimitate, fiind şi una abţinere

4. – *Donaţiunea d-lui Ion S. Manea*, fost consilier la Curtea de Casaţie·

Prin cererea înregistrată la nr. 1 302/948, d-l Ion S. Manea, fost consilier la Curtea de Casaţie, aduce la cunoştinţa Academiei Române că a decis să doneze acestei instituţiuni lotul, proprietatea sa, situat în comuna şi jud Botoşani – moşia Lăzoaia, în suprafaţă de 50 ha teren în întregime arabil. Pe acest teren nu se găsesc acareturi şi inventar, dar este situat la marginea oraşului Botoşani. Petiţionarul arată că înţelege ca, făcând această donaţie, Academia Română să-i servească, pe timpul vieţii sale, iar după moartea sa surorii sale, Florica Manea, o cotă de 25% din venitul net rezultat din cultivarea pământului donat.

Petiţionarul roagă Academia Română că, dacă este de acord cu această ofertă de donaţie, să i se comunice răspunsul pentru a face actul de donaţie în formă autentică

Dânsul mai menţionează că asupra moşiei mai sus-arătată există o sarcină ipotecară la Creditul Rural de 50 000 lei.

Pe această cerere, Onor. Delegaţiunea a pus următoarea deciziune:

„Delegaţiunea cere avizul Comitetului Bunurilor".

www.digibuc.ro

Comitetul Bunurilor, în şedinţa de la 3 martie a.c., examinând propunerea d-lui I. S. Manea, făcută cu cererea mai-sus arătată, şi luând în considerare că acest loc este lipsit de orice acarete şi inventar viu şi mort, fiind şi prea depărtat de alte exploatări ale Academiei, şi ţinând seamă de lipsa de capital pentru investiţiune şi inventar pentru buna administrare a fermelor Academiei, care sunt în prezent administrate în regie, au opinat pentru neacceptarea acestei oferte de donaţie.

Pe referatul nr. 1 067/948 al Direcţiunii Bunurilor, prin care se comunică avizul Comitetului Bunurilor, Onor. Delegaţiunea a pus deciziunea din 9 martie 1948, având următorul cuprins:

„Delegaţiunea ia act. Chestiunea se va supune plenului în sesiune generală extraordinară de la 17 şi 18 martie curent".

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Delegaţiunea, judecând situaţia, după ce a luat şi avizul Comitetului Bunurilor, s-a oprit la părerea că această donaţiune nu poate fi acceptată. D-sa comunică şi următoarea opiniune a Comisiunii speciale căreia i s-a dat spre examinare această donaţiune:

„Donaţiunea propusă de d-l Ion S. Manea pentru moşia din jud. Botoşani nu este acceptabilă".

– Se pune la vot propunerea Comisiunii şi se votează cu unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, în legătură cu chestiunea fixării cuantumului prelevărilor cuvenite Academiei pe trecut şi viitor din veniturile Fundaţiunii Elias, aflată la ordinea de zi a acestei sesiuni generale extraordinare, aminteşte pe scurt faptele bine-cunoscute că doi dintre membrii Comitetului testamentar al Fundaţiunii au introdus o plângere în faţa Comisiunii persoanelor juridice, care se află încă pe rol şi că în sesiunea generală trecută plenul Academiei a dat mandat Delegaţiunii ca să trateze cu Consiliul de conducere şi administraţie al Fundaţiunii Elias lămurirea şi stingerea litigiului. Parte din obiectul care făcea cuprinsul procesului a fost lămurit şi lichidat în toamna trecută Mai rămăsese să se rezolve problema prelevărilor şi să se ajungă la un mod de calculare a lor atât pentru trecut, cât şi pentru viitor. D-sa aminteşte şi de deciziunea plenului din ultima sesiune generală extraordinară, prin care s-a dat Delegaţiunii, din nou, autoritatea să trateze, într-o întâlnire comună cu Consiliul Fundaţiunii, asupra unei sume forfetare pentru trecut, cât şi pentru a stabili drepturile, tot printr-o sumă forfetară, pentru viitor. La 11 martie curent, această şedinţă comună a avut loc şi, în urma discuţiilor, s-a ajuns la hotărârile încheiate în următorul proces-verbal·

Acest litigiu, care a suferit nenumărate amânări în faţa Comisiunii persoanelor juridice de pe lângă Ministerul Justiţiei, a fost pornit de către defunctul Barbu Ştirbei şi de d-l F. Froimescu, în calitate de membri în Comitetul de conducere al Fundaţiunii Elias şi are ca obiect modificarea articolelor: 5, 9, 10, 11 şi 13, din Actul constitutiv, şi art. 3, 12, 16 şi 21, din Statutele Fundaţiunii Elias

Totodată, se cere prin această reclamaţiune să se găsească o formulă mai echitabilă în ceea ce priveşte întocmirea bugetelor anuale ale Fundaţiei şi perceperea unei cote din veniturile nete ale Fundaţiei de către Academia Română, cotă care în prezent – susţin reclamanţii – este excesivă.

www.digibuc.ro

În şedinţa de la 11 martie 1946, la care au luat parte membrii Delegaţiunii Academiei Române, împreună cu Consiliul de Administraţie şi Conducere al Fundaţiunii Elias s-a stabilit următorul acord cu privire la prelevările cuvenite Academiei Române din bugetul Fundaţiei Elias.

a. Pentru prelevările cuvenite pe anii trecuţi, până la 15 august 1947, Fundaţiunea Elias va plăti Academiei Române suma de 250 000 lei. Plata se va face cât mai curând, în măsura posibilităţilor financiare ale Fundaţiunii.

b. Pentru prelevările viitoare cuvenite Academiei Române, pe exerciţiul 1947–1948 şi 1948–1949, se va fixa o sumă globală pentru fiecare exerciţiu în parte de către Delegaţiunea Academiei împreună cu Consiliul Fundaţiunii. Acestea vor stabili, tot împreună, atât modul de fixare al sumei, cât şi plata ei, ţinând, de asemenea, seama de posibilităţile financiare ale Fundaţiunii.

După expirarea celor două exerciţii bugetare mai sus arătate, pentru cazul că sistemul propus nu s-ar mai prelungi, Delegaţiunea, împreună cu Consiliul, va căuta şi propune noi norme de fixare a prelevărilor.

Onorata Delegaţiune a dispus ca această chestiune să fie prezentată în sesiunea generală extraordinară de la 17–18 martie curent.

Întreaga chestiune Elias, sub toate aspectele ei, urmează să fie expusă de către d-l Preşedinte al Academiei în această sesiune extraordinară, pentru ca plenul să hotărască asupra soluţiunii celei mai potrivite şi mai conforme cu statutele atât ale Academiei, cât şi ale Fundaţiunii Elias

D-l Preşedinte roagă să se dezbată recomandările de mai sus ale acestei conferinţe comune, să decidă asupra prelevărilor propuse, spre a se ajunge astfel la încheierea diferendului şi la retragerea imediată a acţiunii din faţa Comisiunii persoanelor juridice.

D-l SILVIU DRAGOMIR este de părere să se aprobe concluziile procesului-verbal şi roagă pe domnii colegi delegaţi în Consiliul Fundaţiei Elias să dea informaţii cu privire la situaţiunea actuală a spitalului Fundaţiei Elias.

D-l D. POMPEIU ţine să observe că dacă până acum au subzistat neînţelegerile, faptul se datoreşte numai lipsei de informaţie, deşi nu numai delegaţii Academiei în Consiliul Fundaţiunii, ci oricare alt membru al Academiei avea şi are dreptul să se informeze direct despre mersul gospodăriei Fundaţiei Elias.

În ce priveşte situaţia spitalului, D-sa roagă pe d-l dr. C. I. Parhon sau pe d-l Th Capidan să dea relaţiile cuvenite.

D-l dr. C. I. PARHON informează că, momentan, spitalul este luat de Ministerul Sănătăţii Publice, şi condiţiile în care va funcţiona ca spital al acelui departament se tratează în prezent între Consiliul Fundaţiunii şi Minister. Este necesar ca Ministerul să preia spitalul spre a-l deschide marelui public, întrucât Fundaţiunea, lipsită de fonduri, nu ar putea reda spitalul funcţiunii sale sanitare.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU întreabă dacă Consiliul Fundaţiunii Elias a avut grijă să prevadă în condiţiile de predare a spitalului şi gratuitatea pentru asistenţă medicală în acest spital pentru membrii şi salariaţii Academiei

www.digibuc.ro

Române, gratuitate de care aceştia s-au bucurat cât timp spitalul a fost administrat de Fundaţiunea Elias.

D-l TH. CAPIDAN arată că în Convenţia dintre Fundaţie şi Minister, gratuitatea îngrijirii medicale a membrilor şi salariaţilor Academiei este prevăzută ca o clauză principală şi că ea a fost acceptată de Ministerul Sănătăţii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU îşi exprimă nemulţumirea că Fundaţiunea Elias, care este tutelată şi sprijinită de Academia Română, a pornit procesul de care s-a vorbit mai sus. Crede că trebuia să renunţe la el mai devreme.

D-l ANDREI RĂDULESCU dă relaţii cu privire la modul cum s-a calculat suma forfetară de 250 000 lei, după criterii tehnice, în urma stabilizării din anul trecut. Şi anume s-a luat de bază suma fixă de 2 000 000 lei, pe care Academia o primea anual înainte de 1939 şi s-a transformat în lei stabilizaţi, potrivit coeficienţilor stabiliţi de Comisiunea de redresare economică pentru recalcularea acestei sume în lei vechi, pe fiecare an în parte (1945–1947). Un prim calcul întocmit în acest mod a dat cifra de 108 000 lei. S-a cerut şi s-a făcut şi calculul potrivit schemei adoptate de Academie şi de Fundaţie prin convenţia din 1943 (schema Slăvescu) şi s-a ajuns la cifra de 218 000 lei, ce s-ar fi cuvenit Academiei pentru trecut. Prin înţelegere, s-a ajuns, în menţionata şedinţă de la 11 martie, la cifra de 250 000 lei, care nu este, aşadar, arbitrară.

D-l VICTOR SLĂVESCU arată că într-una din şedinţele anterioare ale unei sesiuni generale extraordinare, când s-a discutat chestiunea Elias, a fost de acord să se ajungă la o împăcare tranzacţională privind prelevările trecutului, pe o bază cât mai echitabilă pentru ambele instituţii

Nu ştie ce s-a mai făcut de atunci şi ce tratative s-au dus şi nici pe ce baze tehnice şi obiective s-a ajuns la cifra de 250 000 lei ce se propune astăzi.

Socoteşte cifra aceasta ca prea mică. Nu se poate invoca argumentul monetar, pentru transformarea leilor vechi în lei stabilizaţi, căci nu din vina Academiei Române nu i s-au plătit prelevările ce i se cuveneau.

Întreabă Delegaţiunea să informeze plenul cum s-a ajuns la această cifră, când s-a propus de plen o sumă mult mai mare, de exemplu 1 milion, ce de altfel fusese fixată fără un temei precis şi fără documentarea de cifre necesară.

În ce priveşte modalitatea propusă pentru stabilirea viitoarelor prelevări, d-l Victor Slăvescu crede că nu este fericită formula la care s-a ajuns, ca Delegaţiunea Academiei, împreună cu Consiliul Fundaţiunii să stabilească cifra anuală, care să figureze în bugetul Academiei.

Ar fi mai indicat ca înainte de a se face o astfel de înţelegere pentru viitorii doi ani bugetari, Delegaţiunea să însărcineze Consiliul Bunurilor sau Direcţia Bunurilor, care este competentă în materie de bilanţ al exploatărilor agricole, să examineze în prealabil rezultatele obţinute la Fundaţiunea Elias, pentru a fi cât mai bine documentată în informaţia asupra situaţiei financiare în care se află Fundaţia Elias.

Este de presupus că Fundaţia Elias a avut de suferit în ultima vreme mari pagube şi că are nevoie să se refacă. Academia Română nu trebuie să refuze

www.digibuc.ro

Fundației Elias tot ajutorul său, aşa cum a făcut şi în trecut, dându-i putința să se refacă.

Dacă pagubele sunt mari şi cheltuielile de refacere ridicate, d-l Victor Slăvescu este de părere să se renunțe chiar pentru un timp la prelevări în favoarea Academiei.

Ceea ce interesează însă este să se cunoască situația reală şi aceasta nu se va putea face decât printr-un organ competent, care este Direcția Bunurilor, căci la urma urmelor şi Fundația Elias este un bun al Academiei.

Pentru ca Delegațiunea să poată trata deci în cunoştință de cauză situația de la Fundația Elias are nevoie să fie bine informată şi documentată. Aceasta se va putea face în condiții obiective şi tehnice numai de Direcția Bunurilor. O astfel de procedare nu poate jigni pe nimeni, dar poate da bune rezultate.

Numai dacă se admite această propunere, d-l Victor Slăvescu ar putea fi de acord cu cele stabilite de Delegațiune. Altfel, preferă să se abțină de la vot, declarând că vorbeşte ultima oară în această chestiune a relațiilor financiare dintre Academia Română şi Fundația Elias.

D-l ANDREI RĂDULESCU stăruie în a arăta că la baza calculului sumei de 250 000 lei nu este nimic arbitrar. Cerința de a se face un control, prin Comitetul Bunurilor, nu poate fi admisibilă, întrucât sunt alte mijloace pentru stabilirea obiectivă a elementelor de calcul a sumelor forfetare ce ni se vor cuveni ca prelevări în viitor.

D-l ION I. NISTOR e de părere să se aprobe suma de 250 000 lei pentru trecut, cu condiția retragerii acțiunii sale de la Comisia persoanelor juridice şi cu prezentarea în viitoarea sesiune generală a bilanțurilor din trecut ale Fundațiunii pentru descărcare Asemenea este de părere ca suma forfetară, pentru cei doi ani următori, să se fixeze de către Delegațiune împreună cu Consiliul Fundației Elias, după care ea să fie supusă discuției şi votului plenului în proxima sesiune generală.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU ține să se precizeze că suma ce se va fixa ca prelevări pentru viitor de către Delegațiune, de comun acord cu Consiliul Fundațiunii, este definitivă şi că, dacă ar fi să fie supusă discuției şi hotărârii plenului, aceasta ar da naştere din nou la neînțelegeri viitoare. Suma fixată de acest comun for va fi trecută în bugetul Fundațiunii, ca un capitol ce nu mai suferă discuție.

D-l dr. C. I. PARHON zice că modul de a discuta al d-lui coleg Slăvescu nu este cel convenabil. Din cuvântarea Domniei sale se degajă impresia c-ar acuza Fundațiunea Elias. D-sa nu poate accepta nici felul de a înfăţişa lucrurile al d-lui Victor Slăvescu, care merge până a ne impune persoanele care să controleze gestiunea Fundațiunii. Or, D-sa – d-l dr. C. I. Parhon – are cea mai perfectă încredere în modul de conducere şi administrație al Fundațiunii Elias. Căci dacă n-ar fi avut această încredere, un minut nu ar fi stat acolo.

Cuvântări ca ale d-lui Victor Slăvescu nu sunt de natură a termina discuțiile în chestiunea Elias, ci izvor de noi neînțelegeri şi de reluare a discuțiilor în sesiunea viitoare şi în cele următoare.

www.digibuc.ro

D-l VICTOR SLĂVESCU arată că nu a avut deloc intenţia de a aduce acuzaţiuni. În intenţia sa a fost ca organul tehnic al Academiei să examineze gestiunea Fundaţiunii, spre a aduce Academiei informaţii complete, care să formeze baza unui calcul real al prelevărilor.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU închide discuţia şi pune la vot adoptarea celor două propuneri formulate în şedinţa comună a Delegaţiunii cu Consiliul Fundaţiei Elias, în procesul-verbal de la 11 martie 1948, cu completarea lor, în sensul ca Fundaţiunea să-şi retragă acţiunea de la Comisia persoanelor juridice şi să înainteze lucrările financiare (bilanţurile pe trecut şi bugetul pentru viitor), spre a fi aprobate de plenul Academiei în viitoarea sesiune generală ordinară.

– Propunerile cu completările făcute sunt votate în unanimitate, fiind şi una abţinere

---

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

34. *ŞEDINŢA DE LA 18 MARTIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

La ordinea zilei fiind tranzacţia propusă de d-na inginer *Martha Orghidan*, pentru împărţirea averii succesorale, formată dintr-un tezaur de monete, obiecte de artă etc , acţiuni şi efecte rămase pe urma def. inginer Constantin Orghidan, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU dă cuvântul d-lui coleg corespondent Alex. Costin, spre a face o expunere în numele Comisiunii juridice speciale care a examinat propunerea de tranzacţie

D-l ALEX. COSTIN, membru corespondent, pe baza actelor de la Contenciosul Academiei şi de la comisiunea amintită, face următoarea expunere.

Onor Delegaţiunea Academiei Române, dând urmare unei propuneri făcută de către procuratorul d-nei Martha Orghidan, d-l avocat Paul Rătescu, a numit o comisiune compună din d-nii prof. I I. Nistor, prof. N. Bănescu, prof C. Moisil, consilier Al. Costin, Ioan Calmuschi, în calitate de director al Contenciosului, şi d-l Ion Davel, directorul Contabilităţii, pentru a examina împreună şi cu reprezentanţii d-nei Orghidan modalităţile de împărţire a averii succesorale a def. inf. C. Orghidan între Academia Română şi văduva sus-numitului defunct.

Comisiunea instituită în acest scop, prin deciziunea Onor. Delegaţiunii din noemvrie 1947, s-a întrunit în şedinţele de la 10, 11, 22 dec. 1947 şi 12, 18, 21, 22, 26, 27, 29 ianuarie 1948, precum şi de la 5 fevruarie 1948, în localul Cabinetului Numismatic de la Biblioteca Academiei, prezentă fiind şi d-na Elena Martha Orghidan, asistată de d-nii expert Pucerea şi avocat Paul Rătescu.

www.digibuc.ro

În urma examinării lucrărilor din dosarul succesiunii Orghidan şi în special a inventarelor încheiate de Tribunal, cum şi a inventarelor descriptive şi estimative, întocmite de d-nii prof. Moisil şi părintele Laurent, cum şi a tablourilor de acţiuni şi efecte, întocmite de d-l Ion Davel, directorul Contabilităţii, Comisiunea mai sus arătată împreună şi cu d-na Martha Orghidan au căzut de acord asupra următoarelor puncte ce urmează să servească ca bază a împărţelii averii succesorale în două loturi egale:

1. Obiectele ce aparţin d-nei Martha Orghidan, aflate într-o casetă trecută în inventar, să fie scoase din inventarul succesiunii şi să fie lăsate în proprietatea văduvii testatorului.

2. Mobilierul aflat în casă, la domiciliul defunctului din Bucureşti, str. Lahovari nr. 9, aparţinând d-nei Martha Orghidan, să-i fie recunoscut şi scos din inventar.

3. Terenul de 5 ha din comuna Bragadiru, jud. Ilfov, se recunoaşte că aparţine, ca proprietate, d-nei Martha Orghidan, conform dispoziţiunilor testamentare ale def. ing. Orghidan.

4 Acţiunile şi efectele publice, aflate în depozit la Banca Românească şi în Casa Academiei Române, cuprinse în tabloul întocmit de d-l director al Contabilităţii, semnat de reprezentantul Academiei Române şi de d-na Martha Orghidan, spre neschimbare, să fie împărţite în două părţi egale, după valoarea nominală.

5 Cu privire la cărţile şi tablourile rămase în succesiune, se admite principiul să fie împărţite pe din două, modificându-se astfel punctul 4 din procesul-verbal al Comisiunii de la 12 ianuarie 1948.

6. În ce priveşte monezile, ceasornicele şi obiectele vechi de podoabe, se aplică principiul împărţirii pe din două, după estimaţia din tabloul întocmit de d-l prof. Moisil şi părintele Laurent.

7. Cameea Orghidan rămâne Academiei Române, dându-se în schimb d-nei Martha Orghidan alte obiecte în compensaţie.

8. Acţiunile şi valorile aflate în străinătate, întrucât n-au putut fi inventariate până în prezent, au rămas să fie luate în discuţie când împrejurările vor permite

9. Părţile declară că sunt de acord ca la împărţirea în fapt a valorilor mai sus arătate să se poată face, după necesitate, orice compensaţiuni pentru păstrarea egalităţii celor două loturi.

Pe referatul Contenciosului, nr. 720 din 4 februarie 1948, prin care Ioan Calmuschi a supus la cunoştinţa Onor. Delegaţiunii cele mai sus expuse, a fost pusă următoarea deciziune din 31 ianuarie 1948.

„Delegaţiunea ia act şi înainte de a se proceda la facerea proiectului de tranzacţie, Comisiunea va examina împreună cu d-na Orghidan care este partea D-sale la executarea dispoziţiunilor testamentare".

În urma acestei deciziuni a Onor. Delegaţiunii, Comisiunea mai sus arătată s-a întrunit din nou în şedinţa de la 5 fevruarie 1948, împreună şi cu d-na Martha Orghidan, asistată de consilierul său, d-l Pucerea, şi, în urma schimbului de vederi ce a avut loc, a constatat următoarele:

www.digibuc.ro

1. În executarea obligațiunilor puse Academiei Române de către def. inginer Constantin Orghidan prin testamentul său, s-au plătit din sumele lăsate în numerar următoarele legate în lei vechi:

a) Ionel Orghidan, 1 000 000 (un milion) lei,

b) Cristina Orghidan 600 000 (şase sute mii) lei;

c) Fondul dr. C. Grosovici 200 000 (două sute mii) lei.

Cu aceste plăți au fost lichidate aceste trei legate.

2. Întrucât priveşte uzufructul lăsat d-nei Martha Orghidan prin testament, d-na Orghidan declară că D-sa renunță la acest uzufruct în urma partajului convenit cu Academia Română.

3. D-na Martha Orghidan mai declară că în ce priveşte obligațiunile celelalte impuse prin testament Academiei Române, ele să fie satisfăcute numai din veniturile succesiunii şi în măsura posibilităților acestor venituri, din partea succesorală atribuită prin partaj Academiei Române.

4. Ordinea în care Academia Română urmează să-şi îndeplinească obligațiunile testamentare, atunci când veniturile părții ce i s-au atribuit din această succesiune vor permite, va fi:

a) Rentele viagere către Sofia Orghidan şi Eleonora Orghidan-Berger, conform Legii de stabilizare monetară din 1947;

b) Îndeplinirea dispozițiunilor testamentare cu privire la mormântul testatorului;

c) Dispozițiunile privitoare la păstrarea, sporirea colecțiilor şi publicarea cataloagelor respective;

d) După îndeplinirea celor de mai sus, Academia Română va trece la executarea şi a celorlalte obligațiuni testamentare, bineînțeles, în limita veniturilor succesorale.

Comisiunea, luând act de declarațiunile de mai sus ale d-nei Martha Orghidan, recomandă Onor Delegațiunii acceptarea lor pentru definitivarea actului de tranzacție.

Pe referatul nostru, nr. 866 din 11 fevruarie 1948, prin care am adus la cunoştință cele de mai sus, Onor Delegațiunea a pus următoarea deciziune: „Delegațiunea ia act şi dispune ca chestiunea să fie supusă proximei sesiuni generale"

Menționăm că d-na Martha Orghidan, fiind singura moştenitoare rezervatară a def. inf C. Orghidan, pe baza legii din iulie 1944, prin care se conferă drept de rezervă soției văduve în succesiunea soțului, acordul stabilit între D-sa şi Academia Română este valabil pentru a lămuri şi preciza modul de aplicare a clauzelor testamentare privitoare la sarcinile impuse Academiei Române, fără ca ceilalți moştenitori nerezervatari să aibă dreptul să atace acest acord şi deci testamentul.

Spre completarea celor de mai sus, adăugăm că, în urma indicațiunii făcută de noi, s-au prezentat la Dir. Contenciosului d-nele Eleonora Orghidan-Berger şi Lenuța Orghidan, nepoate de vară ale def. ing. C. Orghidan, care, prin testamentul său, le-a lăsat câte o rentă viageră de câte 12 000 lei fiecare.

www.digibuc.ro

Sus-numitele au primit aceste rente până în mai 1947 inclusiv, fără nici o modificare. De la această dată, aceste rente nu le-au mai fost plătite din lipsă de venituri ale fondului. După stabilizare, sus-numitele legatare, venind la Academie, au pretins să li se plătească rentele în lei stabilizaţi în valoare nominală.

În întrevederea pe care am avut-o cu sus-numitele d-ne, în ziua de 25 febr 1948, la care asista şi d-l avocat Paul Rătescu, procuratorul d-nei Martha Orghidan, sus-numitele şi-au afirmat din nou pretenţiunea de a li se plăti rentele de 12 000 lei în lei stabilizaţi. Am arătat că pretenţiunile formulate sunt inadmisibile faţă de lipsa de venituri ale fondului şi faţă de dispoziţiile din legea pentru stabilizarea monetară, care prevede anumite norme pentru convertirea datoriilor vechi.

D-l avocat Paul Rătescu, din partea d-nei Martha Orghidan, a comunicat că înţelegem să li se plătească sus-numitelor legatare o rentă de maximum 2 000 lei lunar de fiecare.

Acestea au admis în cele din urmă să-şi reducă pretenţiile lor la câte 6 000 lei lunar de fiecare, cu rezerva ca, în cazul când veniturile vor permite şi, în special, când Academia va intra şi în posesiunea averii din străinătate, să li se plătească rentele integrale.

Cu această ocazie, sus-numitele legatare ne-au confirmat că varele primare ale testatorului, şi anume: Angelica Aureliu, din Turnu Severin, şi Sofia Orghidan, din Bucureşti, au decedat de mai bine de un an de zile, astfel că Academia Română nu mai are de suportat sarcini pentru aceste două din urmă moştenitoare.

Pe referatul nostru, nr. 1 306 din 2 martie 1948, cu care aduceam la cunoştinţă cele de mai sus, Onor. Delegaţiunea a pus următoarea deciziune din 28 fevr. 1948: „Delegaţiunea dispune ca referatul să fie anexat la procesele-verbale ale Comisiunii pentru împărţirea Fondului Orghidan, care urmează să fie examinată de Comisiunea specială, instituită pentru propunerile ce urmează a se face plenului în sesiunea generală extraordinară din 17 şi 18 martie 1948, relativ la legatele şi donaţiunile la ordineaa zilei acestei sesiuni”.

În cazul când propunerile de împărţeală făcute de către Comisiunea specială mai sus arătată ar fi aprobate de plenul Academiei Române în sesiunea generală, ar urma să se păşească de către aceeaşi Comisiune la împărţeala în fapt a averii succesorale, formându-se cele două loturi de valoare egală între cele două părţi cu vocaţiune de succesiune: Academia Română şi d-na Martha Orghidan.

În vederea acestei împărţeli, urmează ca ambele părţi să ceară în scris Trib Ilfov să procedeze la ridicarea sigiliilor aplicate pe casetele în care se află depozitate valorile succesorale şi să elibereze cheile şi valorile indicate în inventarele întocmite de tribunal în primirea celor două părţi care, pe baza acordului stabilit, să-şi împartă averea, formând loturile de valoare egală.

Menţionăm că proiectul de împărţeală prin bună învoială, astfel cum s-a arătat mai sus, constituie o tranzacţie între Academia Română şi d-na Martha Orghidan, deoarece prin el se previne un proces de împărţeală prin justiţie pe bază de concesiuni reciproce.

Tranzacţiunea constituind un act de dispoziţie, urmează ca, în conformitate cu prevederile art. 7 şi 41 din Statutele Academiei Române să fie supusă spre

www.digibuc.ro

aprobare plenului în sesiunea generală, pentru a se încheia actul definitiv de împărțeală în formă autentică.

D-l ION I. NISTOR dă lămuriri complete de fapte foarte dezvoltate, după care comunică următoarea recomandare pe care Comisiunea specială juridică o face cu privire la propunerea de tranzacțiune:

Privitor la propunerea de împărțire a averii succesorale a def. inginer C. Orghidan, făcută de d-na Martha Orghidan, urmează să fie invitate din nou cele două legatare particulare: Eleonora Orghidan-Berger și Lenuța Orghidan, nepoate de vară ale testatorului, pentru a se trata cu ele o tranzacție, dându-li-se pentru stingerea pretențiunilor lor bijuterii și acțiuni din averea succesorală. Până atunci propunerea de împărțire făcută de d-na Martha Orghidan se amână.

La discuție iau parte d-nii *N Vasilescu-Karpen, N. Bănescu, Alex. Lapedatu, Gala Galaction* și d-l Președinte *Andrei Rădulescu*, care insistă îndeosebi asupra dificultăților ce vom întâmpina cu plata celor două rente viagere prevăzute în testamentul regretatului inginer Orghidan pentru doamnele Eleonora Orghidan-Berger și Lenuța Orghidan, nepoate de vară ale testatorului, după care D-sa, ca rezultat al dezbaterilor supune următoarea propunere

Academia Română autoriză Delegațiunea ei să încheie o tranzacție cu d-na inginer Martha Orghidan pentru împărțirea averii rămase de la decedatul său soț, ing Const. Orghidan.

Tranzacția urmează să se facă pe baza celor cuprinse în referatul Contenciosului și a actelor încheiate de comisiunile numite de Academie.

Se face mențiune specială că se recunoaște d-nei Orghidan dreptul la partea sa de rezervă în această succesiune de jumătate din avere.

În acest scop se va face intervenție la Tribunalul Ilfov pentru desigilarea tezaurului și se va procede la împărțeala în fapt a obiectelor, potrivit încheierilor comisiunilor.

Această lucrare va fi făcută de o comisiune formată din colegii d-nii *Ion I. Nistor, N. Bănescu, Const. Moisil* și *Al. Costin.*

După terminarea acestei operațiuni se va întocmi actul de tranzacțiune ce va fi supus Delegațiunii.

În ce privește plata rentelor d-lor Eleonora Orghidan-Berger și Lenuța Orghidan, va fi obligată d-na Martha Orghidan să contribuie la plata lor pe jumătate din veniturile sau din fondul averii succesorale aflată sau care s-ar descoperi în străinătate.

Cuantumul acestor rente, dacă nu va fi posibil să se stabilească prin bună înțelegere cu beneficiarele, se va lăsa să fie hotărât prin justiție.

– Pusă la vot, această propunere întrunește unanimitatea voturilor.

Trecându-se la cel de-al doilea punct din ordinea de zi care privește propunerea de tranzacție făcută de moștenitorii de sânge ai def *Eliza Nevrouz* pentru stingerea procesului dintre ei, de o parte, și Academia Română și Fundațiunea Universitară Carol I, de altă parte, d-l ALEX. COSTIN, membru

www.digibuc.ro

corespondent, face următoarea expunere, pe baza referatului Contenciosului Academiei Române:

După cum am arătat la timp, Curtea de Apel Iaşi, Secţia I, în deciziunea pronunţată la 15 oct. 1947, a admis apelul Academiei Române şi Fundaţiei Universitare Carol I în contra sentinţei civile a Trib. Roman nr. 285/947, respingând acţiunea moştenitorilor Nevrouz. Prin această deciziune, Curtea de Apel Iaşi a judecat că singurul testament valabil al def. Eliza Nevrouz este cel din 1921, prin care lasă Academiei Române şi Fundaţiei Universitare Carol I cele trei moşii, şi anume: Negriteştii din jud. Neamţ şi Oţeleni şi Hoiseşti din jud. Roman.

Deciziunea Curţii de Apel Iaşi mai sus arătată este dată cu drept de recurs în casaţie.

Arătăm că între Academia Română şi Fundaţiunea Universitară Carol I, pe de o parte, şi moştenitorii def. Eliza Nevrouz, pe de altă parte, a intervenit în cursul anului 1947 o tranzacţie prin care se stabilesc condiţiile în care părţile înţeleg să schimbe în viitor în mod definitiv şi irevocabil acest litigiu.

La punctul 3 din această tranzacţie stă scris:

„După pronunţarea deciziunii Curţii de Apel Iaşi, Secţia I, în condiţiunile de mai sus noi, părţile contractante, ne obligăm să încheiem o tranzacţie autentică, prin care subsemnaţii moştenitori vom declara că renunţăm la dreptul de recurs în contra deciziunii Curţii de Apel Iaşi ce se va pronunţa, făcând şi declaraţiune formală la Curte în acest sens şi recunoscând definitivă şi irevocabilă această deciziune".

În urma pronunţării deciziunii de mai sus de către Curtea de Apel Iaşi, condiţiile actului de tranzacţie intră în vigoare, urmând să se încheie şi un act autentic pentru părţile semnatare ale actului de tranzacţie.

Cu cererea înregistrată la nr. 712 din 4 fevruarie 1948, moştenitorii def. Eliza Nevrouz, semnatari ai actului de tranzacţie mai sus menţionat, arată următoarele:

„Văzând că, potrivit clauzei 2 din tranzacţie cu data de 14 iunie 1947, intervenită între noi şi Onor. Academia Română şi Fundaţiunea Universitară Carol I s-a pronunţat deciziunea Curţii de Apel Iaşi, Secţia I, în sensul prevăzut de această clauză, recunoscându-se că aceste două instituţiuni sunt singurele legatare universale ale def. Eliza Nevrouz, astfel că ar urma să se încheie tranzacţiunea autentică, prin care, în schimbul renunţării dată de noi la dreptul de recurs contra deciziunii menţionată mai sus, să ni se transmită bunurile cuvenite;

Văzând că, între timp, şi anume la 23 iunie 1947, s-a pus în vigoare legea cu nr. 203, pentru reglementarea circulaţiei şi stabilirea regimului juridic al imobilelor agricole ale cărei dispoziţiuni că noi n-am mai putea dobândi o parte din bunurile rurale ce am convenit a ne fi transmise ca echivalent al renunţării noastre de a ne apăra în procesul soluţionat prin deciziunea Curţii de Apel Iaşi, Secţia I şi a renunţării la dreptul de recurs contra acestei deciziuni, şi anume terenurile prevăzute în clauza 3 din tranzacţia cu data de 14 iunie 1947;

Faţă de această situaţiune, avem onoare a vă face următoarele propuneri: să renunţăm la terenurile menţionate în suprafaţă de 55 ha, precum şi la dreptul devălmaş în talazul satului Oţeleni, dându-ni-se în schimb 10 000 lei de fiecare ha

www.digibuc.ro

şi o sumă globală de 10 000 lei pentru dreptul devălmaş în islaz, pădurea de la Hoiseşti, totodată onor Academia să suporte taxele de transmisiune a pădurii".

Pe această cerere, Delegaţiunea a pus următoarea deciziune din 31 ianuarie 1948. „Delegaţiunea ia act şi dispune să se ceară avizul Comitetului Bunurilor asupra propunerilor".

Comitetul Bunurilor, în şedinţa din 5 fevruarie 1948, a opinat că, deşi preţul terenului este avantajos, să nu se accepte această propunere, deoarece Academia Română în prezent nu dispune de capital lichid pentru dobândirea unor imobile agricole

La 6 fevruarie 1948, moştenitorii Nevrouz fac o nouă propunere pentru perfectarea actului de tranzacţie, şi anume·

„Subsemnaţii, văzând că din lipsă de fonduri disponibile nu ni se poate da valoarea celor 5 ha teren în numerar, avem onoare a face o nouă propunere ca, pentru întinderea de 55 ha teren, Onor Academie să ne dea în schimb un parchet într-una din pădurile puse în exploatare, parchet care să reprezinte valoarea terenului şi să poată fi pus în exploatare de la septemvrie 1948 cu dreptul pentru noi de a indica un cumpărător pe numele căruia să se facă direct actul de tranzacţiune sau, dacă actul se va face pe numele nostru, să ni se acorde dreptul de cesiune".

Pe această cerere, d-l Secretar General a pus următoarea rezoluţiune din 6 fevr. 1948·

„La Delegaţiune, cu referatul d-lui director al Bunurilor.

D-l Director al Bunurilor cu ref. nr. 712 din 11 fevr. 1948 arată că.

1. Din parchetele scadente pe iarna 1947–1948 nu mai există nici unul disponibil pentru a dispune de el în sensul propunerii.

2. Din parchetele ce vor fi scadente în toamna 1948 s-ar putea ceda solicitatorilor la una din pădurile din Moldova material lemnos în picioare în valoarea stabilită conf. estimaţiunii făcute de preţurile oficiale de către serv. nostru silvic, sub rezerva ca orice risc până la valorificarea materialelor din întinderile de pădure delimitate prin convenţie să privească exclusiv pe moştenitorii, respectiv pe cumpărătorii indicaţi de ei".

Pe acest referat al Dir. Bunurilor, Onor. Delegaţiunea a pus deciziunea din 7 febr 1948, cu următorul cuprins:

„Delegaţiunea ia act şi va supune chestiunea sesiunii generale, comunicându-se Fundaţiunii Universitare Carol I".

Deschizându-se discuţia asupra propunerii de tranzacţie, iau cuvântul d-nii *Ion I. Nistor, Gh. Ionescu-Şişeşti, Alex. Lapedatu*, după care d-l Preşedinte *Andrei Rădulescu*, rezumând dezbaterile şi ca rezultat al lor, supune următoarea propunere

Să se aprobe tranzacţia cu moştenitorii def. Eliza Nevrouz în sensul ca· Delegaţiunea să fie autorizată să plătească moştenitorilor suma de 560 000 lei, care reprezintă valoarea terenurilor răzleţe din împrejurimile satului Oţeleni, judeţul Roman, pe măsură ce Academia Română va vinde aceste terenuri.

În cazul că această soluţie n-ar fi realizabilă, din orice motive, Delegaţiunea să fie autorizată să dea în schimb moştenitorilor un parchet de pădure

www.digibuc.ro

corespunzător ca valoare din alte proprietăţi forestiere ale Academiei, de preferinţă din Moldova.

– Pusă la vot, propunerea este adoptată în unanimitate.

La ordinea zilei fiind propunerea de tranzacţie făcută pentru împărţirea averii succesorale a defunctului şi regretatului nostru coleg *Const. Stoicescu*, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU face un istoric al acestei succesiuni, la care Academia Română vine cu drepturile mamei defunctului d-na Iosefina Stoicescu, decedată după moartea fiului său Const. Stoicescu, pe care l-a moştenit.

D-l Preşedinte arată că această propunere de tranzacţie a fost examinată de Comisiunea specială juridică, care şi-a dat aviz pentru aprobarea ei

D-l Preşedinte pune la vot propunerea Comisiunii de a se accepta această tranzacţiune.

– Propunerea se primeşte cu unanimitate de voturi.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată cum nu s-a putut epuiza ordinea de zi a acestei sesiuni generale extraordinare, întrucât pe această ordine de zi mai figurează şi alte chestiuni printre care şi chestiunea importantă a organizării conducerii Bibliotecii (Ion I. C. Brătianu) şi a deschiderii ei pentru public. De aceea D-sa consultă plenul cu privire la prelungirea actualei sesiuni cu încă o zi.

– Plenul este de părere şi aprobă prelungirea sesiunii generale până la 19 martie inclusiv

---

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

35. *ŞEDINŢA DE LA 19 MARTIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că din succesiunea *N. Docan* ne-a rămas o sumă de obiecte preţioase de aur, argint, pietre preţioase, unele marcate, altele nemarcate. Delegaţiunea a luat măsuri pentru marcarea celor nemarcate, conform dispoziţiunilor recente ale statului şi, totodată, s-a gândit să le şi evalueze în vederea eventualelor vânzări prin licitaţie publică. D-sa cere plenului să autorize Delegaţiunea să facă expertizarea obiectelor, fie din punct de vedere comercial, fie din punct de vedere artistic, determinându-se, totdeodată, de specialişti şi valoarea istorică a acelora care o au, putând eventual să procedeze la vânzare.

– După o discuţie la care iau parte d-nii *N. Bănescu, I. Nistor*, general *R Rosetti, I Lupaş* şi domnul preşedinte *Andrei Rădulescu*, se decide că până la sesiunea generală ordinară viitoare să se facă expertizele cerute asupra vânzării, urmând să se decidă de plen în acea sesiune.

www.digibuc.ro

D-l ION I. NISTOR amintește că se luase hotărârea ca Academia să facă o expoziție pentru comemorarea anului 1848 în localul și cu materialul Bibliotecii noastre. Colecțiile noastre cuprind un bogat material de corespondență și anume foi volante în toate limbile, apoi aproape toate publicațiunile periodice apărute în 1848 în țară și în străinătate, cărți, broșuri în diferite limbi, numeroase stampe și medalii, timbre și portrete, în fine, studiile ce au apărut despre și în legătură cu evenimentele anilor 1848–1849. La acest vast material mai putem adăuga colecțiile ce ni se pot pune la dispoziție de colegii Silviu Dragomir, I. Lupaș și alții și către care D-sa își îndreaptă rugămintea ca să i le trimită.

D-sa cere încuviințareaa plenului cu privire la organizarea acestei expoziții.

D-l SILVIU DRAGOMIR va contribui cu tot ce posedă despre mișcarea revoluționară din Ardeal, însă rămâne de apreciat atitudinea de luat, atitudine pentru fixarea căreia ar fi potrvit să primim indicațiuni din partea statului.

D-l I. LUPAȘ zice că dacă organizarea expoziției ce va face *ad personam* nedumeririle d-lui coleg Dragomir sunt justificate. Noi s-o facem *ad rem*, spre a da putința să se vadă expresia voinței colective din acel moment. D-sa indică în linii mari materialul ce ar fi de expus, în frunte cu proclamația lui Bărnuțiu din 25 martie 1848, care marchează începutul revoluției ardelene și din care s-a păstrat o copie în Biblioteca Academiei. După aceea, programul de la Iași, de la Blaj, din Islaz, de la Lugoj și de la românii crișeni, ai căror reprezentanți s-au întâlnit în locuința lui Emanuil Gojdu la Budapesta. Astfel, D-sa este de părere să se dea extindere acestei expoziții, cerându-se să participe la alcătuirea ei cu documentele, publicațiile etc. ce au în Asociația din Sibiu, mitropoliile din Sibiu și Blaj, colecțiile Bibliotecii Universității Cluj și Muzeul Brukenthal din Sibiu, care dispune de un vast material de tipărituri din 1848

D-l general R. ROSETTI observă că nu dispune de local pentru o expoziție de asemenea proporții

D-l ION I. NISTOR relevă greutățile și timpul scurt ce se opun organizării unei expoziții de proporțiile văzute de d-l coleg Lupaș. D-sa este de părere și chiar face propunere formală ca expoziția să se facă cu materialul din 1848 pe care-l păstrăm în Biblioteca Academiei, completată cu ceea ce ni s-ar pune la dispoziție de domnii colegi și în special de d-l coleg S. Dragomir. Această expoziție ar urma să se deschidă în cursul viitoarei sesiuni generale în încăperile Bibliotecii noastre

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU se alătură la propunerea d-lui coleg Conservator, îl roagă să întocmească planul de organizare și să-l supună încuviințării plenului sau Delegațiunii, după care pune la vot propunerea

– Propunerea se aprobă.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU comunică o scrisoare din partea d-lui coleg corespondent *Eugen Angelescu* prin care ne face cunoscut că între 12–16 iulie a.c va avea loc la Gratz primul Congres internațional de pulberi metalice, la care este invitată a participa și Academia Română.

www.digibuc.ro

– Se va cere avizul Secţiunii Ştiinţifice, cu privire la desemnarea delegaţiei Academiei.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, după dispoziţiunea Academiei, comunică plenului raportul de anchetă făcută de d-nii colegi *Gh. Macovei* şi *Anibal Teodorescu* cu privire la un denunţ în contra fostului inspector al Bunurilor, N. Constantinovici.

D-l GH. MACOVEI lămureşte că Comisiunea de anchetă s-a convins că din partea deţinătorului Avram Urlui este act de răzbunare întrucât nu s-a adus nici o dovadă că a trecut în posesia d-lui Constantinovici ceea ce se denunţa ca atare.

D-l general R. ROSETTI ţine să amintească că d-l Constantinovici a fost un inspector din cei mai slabi, cum a putut să constate din inspecţiile ce a făcut personal unor moşii şi că a indus Academia Română în eroare. De altfel, era şi un inspector incorect, căci a fost chemat în judecată de Fundaţiunea Elias, pentru gestiunea sa de inspector. Dacă din cercetarea d-lor Macovei şi Anibal Teodorescu nu se văd elemente şi dovezi de vinovăţie de astă dată, asta nu înseamnă că i se poate da un certificat de bună purtare. Din contra, d-l general R. Rosetti declară că face rezerve integrale atât asupra cinstei în serviciu, cât şi a capacităţii acestui fost funcţionar.

D-l N. VASILESCU-KARPEN cunoaşte că d-l D Gusti are o părere detestabilă faţă de acest fost funcţionar.

D-l TRAIAN SĂVULESCU se uneşte la aprecierile d-lui general R. Rosetti despre fostul inspector şi cere ca plenul să nu-i dea astăzi un certificat de corectitudine, pe care într-adevăr n-a avut-o, necorectitudine pentru care, la ieşirea din serviciu, i s-a cerut demisia, iar nu şi-a dat-o din proprie iniţiativă, cum pretinde dânsul.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU lămureşte că acest fost inspector, fiind acuzat, a fost cercetat şi dacă Comisiunea l-ar fi găsit vinovat, urma ca Academia să-l trimită în judecată. Comisiunea însă opinează că nu sunt destule dovezi care să rezulte din denunţul făcut şi pe baza cărora să fie trimis în judecată. De aci nu rezultă însă că gestiunea sa nu a lăsat de dorit. Dacă nu suntem în măsură să-l chemăm în judecată, din lipsă de dovezi suficiente, ne rezervăm oricând dreptul de a-l trimite în judecată, când s-ar aduna elemente doveditoare de vinovăţie, atât pentru a despăgubi civil Academia Română, cât şi pentru a-şi primi pedeapsa legală.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU pune plenul în cunoştinţă de situaţia financiară a Academiei Române, care este foarte îngrijorătoare. Academia, până la 1941, conta – din veniturile ei proprii – pe o contribuţie anuală la buget de 4/5, iar din 1941 încoace pe 1/2 din valoarea bugetului. În prezent nu putem conta nici 10% pe propriile noastre venituri, pentru că, precum se ştie, rentele au fost amortizate şi răscumpărate şi deci nu mai dau nici un venit, fondurile importante de acţiuni ce le avem la cele mai bune întreprinderi nu dau azi nici un dividend,

www.digibuc.ro

veniturile de la imobilele rurale sunt foarte reduse, ca ale tuturor întreprinderilor agricole din ţară şi tot aşa de reduse sunt şi veniturile din chirii de la imobilele urbane. Singura proprietate care produce venituri efective este cea forestieră.

Din lipsa aceasta de venituri proprii am fost nevoiţi să acoperim bugetul în lei stabilizaţi, pe ultimele 7 luni, prin subvenţiunile de la stat, prin prelevările de la Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice şi prin împrumuturi. S-au încasat prin aceste mijloace 10 000 000 lei şi s-au cheltuit aproximativ 9 000 000 lei, din care se vor recupera circa 600 000 lei avansaţi pentru plata lemnelor. Vom dispune până la 1 aprilie 1948 de o sumă de circa 1 500 000 lei.

Dacă statul ne va menţine şi ne va majora chiar, cum s-a cerut, subvenţia de la 1 aprilie 1948 la 1 500 000 lei pe lună şi dacă vom avea putinţa să contractăm noi împrumuturi, vom putea face din nou buget de la 1 aprilie 1948 înainte.

D-sa dă amănunte la sumele lunare ale salariilor personalului, propune ca în viitor să nu mai încărcăm bugetul cu personal temporar, arată situaţia părţilor şi datoriilor pentru publicaţiile Academiei Române şi încheie ca plenul să reflecteze asupra gravei situaţii a bugetului instituţiei noastre.

După unele observaţiuni făcute de d-nii colegi *Ion I Nistor* şi *D. Caracostea*, care ţin să afirme că chestiunea materială nu trebuie să împiedice opera de creaţie, menirea însăşi a Academiei, d-l N. BĂNESCU socoteşte că venitul de 2 000 000 lei pe an de la bunurile Academiei Române sunt derizorii şi instituţia nu trebuie să se sprijine numai pe subvenţia statului, căci n-a fost aşa altă dată. D-sa e de părere ca să se sporească veniturile proprii, cu riscul de a se mai restrânge la moşii investiţiunile.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI, intervenind în discuţie, recunoaşte că modul vechi de exploatare a proprietăţilor noastre agricole era mai simplu şi mai productiv, căci se baza parte pe arendă, parte pe dijmă şi prea puţin pe regie, care reclama investiţiuni. Mai era şi epoca de preţuri bune şi de pieţe libere. După ce D-sa arată că cea mai mare parte din donaţiunile agricole primite în urmă sunt fără inventar şi unele chiar fără nici o clădire, arată că în prezent este un curent nou în agricultură, acela care ne obligă de trei ani încoace să facem ferme din propretăţile noastre, ceea ce reclamă investiţiuni mari şi determină venituri mai puţine Academia Română, prin fondul său agricol, constituie o mare întreprindere, care trebuie înzestrată, pentru a putea îndeplini programul său de fermier Pământul într-o fermă reprezintă circa 20%, restul într-o exploatare productivă este reprezentat de inventarul viu şi mort şi de capitalul de rulment. Lipsind acestea, fermele nu pot da rentabilitate. Pentru a pune fermele în regim normal de producţie, este nevoie să recurgem la împrumut.

D-l VICTOR SLĂVESCU, declarând că este de acord cu cele spuse de d-l coleg Şişeşti, adaugă apoi unele consideraţiuni generale, de ordin financiar, în legătură cu administrarea bunurilor materiale ale Academiei Române

Deşi instituţiunea noastră dispune de un foarte bogat patrimoniu, ea nu are un venit anual corespunzător, deşi trebuie recunoscut că în ultima vreme s-au făcut

www.digibuc.ro

progrese mulţumitoare şi în acest sens, printr-o mai bună valorificare a bunurilor sale rurale şi urbane.

Socoate necesar ca Academia Română să-şi asigure o cât mai mare independenţă materială, să atârne cât mai puţin de bugetul statului, spre a-şi putea menţine şi asigura independenţa spirituală şi morală.

O astfel de independenţă materială nu se va putea dobândi şi asigura decât printr-o cât mai bună exploatare a fermelor agricole de care dispune

Din împrejurările recente – război, criză economică şi monetară – situaţia acestor feme este departe de a fi satisfăcătoare

Refacerea lor necesită timp îndelungat şi mari cheltuieli. Ele sunt absolut necesare

În consecinţă, d-l Victor Slăvescu propune elaborarea unui program de înzestrare, care să fie realizat cu ajutorul unui mare împrumut pe termen lung şi plătibil în anuităţi. Averea Academiei Române poate garanta cu uşurinţă un astfel de împrumut.

Cu ajutorul acestui împrumut şi pe baza unui plan bine chibzuit, se poate trece în câţiva ani la exploatarea raţională, intensivă, agricolă şi forestieră, de natură a aduce Academiei Române însemnate venituri, ce îi sunt atât de necesare pentru îndeplinirea misiunii ei culturale.

Numai pe calea acestor operaţiuni financiare şi pe temeiul unui plan stabilit şi executat pe mai mulţi ani vom putea ajunge să revenim la vechea noastră independenţă materială şi să ne asigurăm mijloacele materiale necesare operei culturale ce avem de îndeplinit.

Ar fi potrivit, pentru o bucată de vreme, să ne concentrăm toate puterile asupra ceea ce avem bunuri materiale, să le organizăm şi să le valorificăm pe acestea în cele mai bune condiţiuni, înainte de a mai primi alte legate, ce reprezintă pentru noi mari şi noi sarcini.

Numai în chipul acesta vom putea să ne asigurăm o mai bună gospodărie materială, care să ne asigure independenţa morală.

D-sa este încredinţat că Academia Română poate trece de îndată la elaborarea şi aplicarea unui astfel de program, dacă vom avea concursul tuturora

D-l TRAIAN SĂVULESCU ţine să observe că bunurile Academiei Române au fost exceptate de la expropriere, pentru a sprijini opera sa culturală, dar şi pentru a face din ele bunuri productive, pe plan social şi de progres local, întrucât au rolul să influenţeze buna stare în regiune, prin crearea de şcoli, spitale etc. Acesta este rolul lor principal.

De altă parte, Academia trebuie să producă produse superioare şi de calitate. Iar pentru aceasta ea trebuie să aibă inventarul de maşini necesar nu numai sieşi, dar şi pentru agricultorii din împrejurimi, pentru că suprafaţa mare de teren îi permite asemenea investiţii

D-sa constată că, deşi atinse de criza generală, totuşi bunurile Academiei Române stau cel mai bine faţă de ale celorlalte instituţii culturale exceptate de la

www.digibuc.ro

expropriere. Exemplul ni l-a dat Eforia Spitalelor Civile cu bunurile sale, care, nemaiputându-le întreține, a cerut să fie trecute în patrimoniul statului

Și D-sa este de părere ca să facem cât mai puțin apel la banul statului și cât mai mult la veniturile noastre proprii, spre a ne putea păstra autonomia prielnică îndeplinirii misiunii instituțiunii noastre. Actuala exploatare pe baze comerciale a bunurilor Academiei să se accentueze până la separare, fără intervenția prevederilor de statut și regulament, căci o asemenea întreprindere reclamă o cât mai multă libertate De altă parte, este necesar să se lucreze de aci înainte după un program de acțiune întocmit pe mai mulți ani, sprijinit pe un mare împrumut împărțit în două, pentru exploatare curentă și pentru investițiuni.

Ia cuvântul d-l I. LUPAȘ, care spune că trebuie să subliniem cu bucurie constatarea făcută de cel mai competent dintre noi, d-l coleg Traian Săvulescu, actualul ministru al Agriculturii, că dintre toate așezămintele țării Academia Română este singura instituție culturală care, în actualele împrejurări, poate prezenta un bilanț fără deficit. E o constatare deosebit de prețioasă, care va face să sporească și mai mult încrederea opiniei publice în corectitudinea și scrupulozitatea Academiei Române de a-și chivernisi bunurile materiale. Pentru viitor recomandă și D-sa, ca și d-nii colegi Traian Săvulescu și Victor Slăvescu, contractarea unui mare împrumut de investiție.

Dați-mi voie să exprim, în privința aceasta, o nedumerire. După informațiile mele, printr-un recent normativ al Băncii Naționale, nu mai sunt admise decât împrumuturi de producție. D-l coleg Săvulescu ar putea să ne lămurească dacă informațiile sunt exacte.

D-l TR. SĂVULESCU: Da, așa a fost până ieri-alaltăieri. S-a revenit însă asupra acestei dispoziții, constatându-se că a fost complet greșită. În viitor se admit deci și împrumuturile de investiții și de exploatare.

D-l I. LUPAȘ mulțumește d-lui coleg Tr. Săvulescu pentru această lămurire, precum și pentru valorosul îndemn pe care D-sa a ținut să-l dea Academiei, sfătuind-o prin cunoscutul cuvânt biblic să nu-și îngroape talantul, ci să facă tot posibilul spre a-l înmulți.

Talantul principal al Academiei Române nu trebuie însă căutat în bunurile ei materiale, ci mai ales în cele de ordin spiritual, intelectual și cultural-artistic. Cele materiale servesc – spre a ne rosti în terminologia curentă – numai ca infrastructura necesară pentru o cât mai bună gospodărire și promovare a suprastructurii intelectuale. Sau, spre a exprima același adevăr, prin o comparație biblică: rolul Mariei trebuie să aibă în sânul Academiei Române oricând întâietate față de acela al statornicei Marta, căreia Mântuitorul i-a spus: Marto, Marto, te silești și spre multe te trudești, ci un lucru trebuiește: iar Maria partea ce-a bună și-a ales, care nu se va lua de la dânsa nici odinioară.

Deci lucrul care trebuiește mai presus de toate rămâne pentru Academia Română sporirea prestigiului ei cultural-științific în orice împrejurări, permițând o cât mai bună, mai îngrijită și mai prevăzătoare chivernisire a patrimoniului ei material.

www.digibuc.ro

Aceasta m-a îndemnat să fac înainte cu doi ani propunerea relativă la contractarea unui împrumut masiv de câteva sute milioane, spre a restaura cât mai grabnic întreg inventarul viu şi mort de pe moşiile Academiei, înzestrându-l, în acelaşi timp, cu tot ce-i era de neapărată trebuinţă, să asigure maximul randament al producţiei. Este regretabil că producţia aceasta nu a fost atunci onorată. Cu câtă uşurinţă ar fi putut acum să răsplătească Academia Română, în lei stabilizaţi, împrumutul contractat în timpul inflaţiei? Să nu mai întârziem, ci să sprijinim sugestiile d-lor colegi Săvulescu şi Slăvescu, chiar dacă ni s-ar părea împreunate cu oarecari riscuri. Să nu regretăm iarăşi lipsa de curaj din anii trecuţi şi să evităm a ne face noi înşine mustrarea: *debuisset pridem*!

Nu sunt însă necesare numai investiţii masive în patrimoniul material, ci şi în cel ştiinţific; de aceea nu aş putea împărtăşi sugestia ce s-a exprimat aci de a se amâna tipărirea bibliografiei periodicelor române de la mijlocul veacului al XIX-lea. Este un instrument de neapărată trrebuinţă pentru oricine vrea să se poată orienta cu privire la zbuciumările sufleteşti ale poporului nostru din acea epocă deschizătoare de orizonturi noi în viaţa naţiunilor europene. Publicarea acestei lucrări, despre care colegul Caracostea ne asigură că va putea fi dată în scurtă vreme la tipar, va contribui şi ea la sporirea prestigiului Academiei Române şi nicidecum la diminuarea lui. Va fi deci o investiţie lipsită de riscuri şi promiţătoare de bune rezultate culturale.

D-l general R. ROSETTI propune ca Comitetul Bunurilor să studieze până la sesiunea generală din luna mai şi să prezinte, cu prilejul acestei sesiuni, un plan pentru sistemul de cultură pe mai mulţi ani, arătând şi suma necesară să fie investită, sumă care ar urma să fie împrumutată.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU atrage atenţia că problema pe care a ridicat-o d-l Secretar General nu a fost aceea a modului de administraţie a bunurilor, ci aceea a bugetului general al Academiei Române, care depinde, cum s-a arătat, de subvenţiile pe care va binevoi statul să ni le înscrie în bugetul de la 1 aprilie 1948. Nu este neapărat necesară suma de 18 000 000 lei şi D-sa roagă pe d-l coleg Traian Săvulescu să stăruiască pentru înscrierea acestei sume în buget.

În ceea ce priveşte independenţa Academiei, această idee şi situaţie nu este nouă. De la înfiinţarea ei, prin actele de atunci, prin legea sa organică şi prin trecutul ei, Academia este o instituţie independentă, care se organizează şi se controlează singură.

Pentru asigurarea deplină a acestei independenţe s-a căutat totdeauna să aibă şi un patrimoniu material suficient. Deseori D-sa a atras atenţia asupra acestei necesităţi.

Exproprierea din 1919 şi împrejurările din ultimii ani i-au redus mult mijloacele financiare, întrucât – cu toate că s-au făcut economii şi s-au adus îmbunătăţiri în administraţia bunurilor – veniturile sunt foarte mici. De aceea a fost nevoie să se recurgă la ajutorul statului, mai ales că Academia, prin Biblioteca sa, face şi un serviciu public, ceea ce nu fac alte academii. Este de aşteptat că situaţia se va îndrepta şi se va realiza dorinţa generală ca Academia să aibă toate mijloacele pentru îndeplinirea înaltei sale misiuni. În acest sens trebuie să fie depuse toate stăruinţele.

www.digibuc.ro

De altă parte – fără de a discuta acum pe larg chestiunea bunurilor – este cert că toţi suntem de acord să mărim producţia şi în această privinţă s-au făcut însemnate progrese. Este de asemenea neîndoielnică nevoia investiţiilor, care, în mare parte, nu pot fi înfăptuite decât prin împrumuturi. D-sa crede însă că şi în această privinţă se impune oarecare prudenţă pentru a nu periclita patrimoniul şi serviciile Academiei.

Pentru aceasta este necesar să se întocmească şi de către Comitetul Bunurilor un plan general, pentru o durată mai lungă, prin care să se ajungă la mărirea veniturilor.

Deocamdată este nevoie să se facă un împrumut de câteva milioane şi pentru dobândirea lui rugăm tot pe colegul Săvulescu să ne dea tot concursul.

Din dezbaterile urmate se desprind următoarele propuneri, pe care d-l Preşedinte le-a supus votului plenului.

a) Academia autoriză Delegaţiunea că contracteze un împrumut până la 5 (cinci) milioane lei pentru exploatarea bunurilor sale agricole. Împrumutul va fi ridicat treptat, în limita necesităţilor.

Delegaţiunea este autorizată să constituie garanţiile mobiliare sau imobiliare, care vor fi cerute.

b) Comitetul Bunurilor va întocmi şi prezenta până la sesiunea generală ordinară, pentru o durată mai lungă, un plan general de investiţii şi exploatare a bunurilor agricole, arătând mijloacele şi împrumuturile pentru realizarea acestui plan

– Fiind puse la vot, propunerile sunt aprobate în unanimitate

Întrucât ordinea de zi a actualei sesiuni generale extraordinare nu a fost sfârşită, rămânând încă nerezolvate chestiunea Bibliotecii „Ion I. C. Brătianu" şi alte lucrări, d-l Preşedinte consultă plenul pentru prelungirea cu încă o zi a sesiunii generale extraordinare

– Plenul aprobă ca sesiunea să fie prelungită şi pentru ziua de 20 martie 1948.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

36. *ŞEDINŢA DE LA 20 MARTIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei de la 20 martie curent

D-l S. MEHEDINŢI a primit a doua circulară de invitaţie la Congresul internaţional de etnografie şi antropologie ce se va ţine în vara acestui an la Bruxelles. Crede că, în măsura în care acest congres se va ocupa şi de problemele de etnografie românească, colegii noştri din Transilvania ar trebui să se îngrijească de reprezentarea noastră la acest congres. Dacă colegul nostru d-l D Gusti se va

www.digibuc.ro

afla în acea epocă la Amsterdam, pentru Congresul de filosofie, îşi va lua D-sa sarcina să ne reprezinte la Congresul de etnografie.

D-l SILVIU DRAGOMIR arată că ar merge, fără îndoială, să ia parte la Congresul din Bruxelles. Nu crede însă în posibilitatea unei asemenea călătorii Crede că s-ar putea da această delegaţie colegului corespondent, acum la Paris, d-l *Const. Marinescu.*

Intrându-se în ordinea de zi, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte de convenţiunea încheiată de Aşezământul Ion I. C. Brătianu cu Academia Română în 1945.

D-l Preşedinte stăruie asupra clauzelor care statornicesc modul de administrare a Aşezământului printr-un comitet de 9 persoane şi cere dreptul la uzufruct d-nei Eliza Brătianu asupra averii donate.

În toamna anului trecut d-na Eliza Brătianu a renunţat la uzufruct, iar Academia Română a intrat în drepturile ei de proprietară.

De curând, când Academia tocmai făcea pregătiri să deschidă pentru publicul cercetător Biblioteca Brătianu, autorităţile au interzis accesul în încăperile Bibliotecii, i-au sigilat toate intrările şi au pus şi pază poliţienească Între timp, cei 9 membri din comitetul prevăzut la art 4 al Actului de donaţiune, din 1945, şi-au înaintat demisiile către Academie din această însărcinare, iar d-na Eliza şi d-l Const. Brătianu au rugat Academia să facă aplicaţia art 5 din menţionatul act şi să numească în consecinţă comitetul său de conducere al întregului fond, comitet ce urmează să fie format din 3 membri ai Academiei Române şi un membru al familiei Brătianu. Alegerea acestui comitet s-a lăsat să se facă în această sesiune extraordinară, lucrarea fiind de atributul sesiunii generale.

D-l Preşedinte roagă să se facă propuneri pentru desemnarea persoanelor în acest comitet, D-sa fiind de părere că, în ce priveşte persoana din familia Brătianu, se cade să fie d-na Eliza Brătianu.

D-l Secretar General AL LAPEDATU propune că, deşi s-ar cădea ca delegaţii în comitet să fie de preferinţă aleşi dintre membrii Secţiunii Istorice, totuşi este mai potrivit ca fiecare secţiune să-şi aibă reprezentantul său şi, în consecinţă, D-sa propune să fie aleşi în comitet d-nii *M. Sadoveanu*, din partea Secţiunii Literare, *Andrei Rădulescu*, din partea Secţiunii Istorice, d-l *Traian Săvulescu*, din partea Secţiunii Ştiinţifice. Mai propune să fie desemnaţi doi membri, anume pe d-nii *Iorgu Iordan* şi *Dim Pompeiu.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU completează propunerea cu arătarea că preşedinţia comitetului revine, după regulile Academiei, acelui membru al Academiei care este cel mai vechi membru al instituţiei. D-sa pune la vot propunerile de mai sus, care se admit în unanimitate, comitetul fiind astfel format din: d-na Eliza Brătianu, din partea familiei Brătianu, şi d-nii M Sadoveanu, Andrei Rădulescu şi Traian Săvulescu, ca membrii titulari, din partea Academiei Române, şi d-nii Iorgu Iordan şi Dim. Pompeiu, ca membri supleanţi.

www.digibuc.ro

Totdeodată, Delegaţiunea este autorizată să ia măsuri pentru bunul mers al noii instituţiuni.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că, prin schimbarea formei noastre de stat în Republică Populară, art. 29 din Statutele instituţiunii noastre, care proclamă pe regele României protector şi preşedinte de onoare al Academiei Române rămâne fără aplicare Prin adrese înaintate Înaltului Prezidium şi cu ocazia recentei sărbătoriri de către Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice şi Academia Română a d-lor C.I.Parhon şi Mihail Sadoveanu, s-a făcut rugămintea ca Înaltul Prezidium să ia sub înalta sa protecţie Academia Română. D-l Preşedinte socoteşte că este necesar să se dea un vot în sesiunea generală, prin care Academia să declare că roagă Prezidimul să o ia sub înalta sa protecţie.

D-l Secretar General AL LAPEDATU precizează că, spre deosebire de adresele ce s-au făcut către persoane, trebuie să ne adresăm instituţiei Prezidium-ului pentru a acorda Academiei Române înalta sa protecţie.

D-l ION I NISTOR se uneşte la propunerile d-lor Preşedinte şi Secretar General

D-l I. PETROVICI este de părere să proclamăm pe preşedintele Prezidium-ului preşedinte de onoare al Academiei.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Prezidium-ul este un colegiu şi deci nu se poate cere decât întregului colegiu protecţia, lăsând, deocamdată, la o parte problema preşedinţiei de onoare.

D-l IORGU IORDAN arată că în U.R.S.S. preşedintele Prezidium-ului are atribuţii de cap al statului şi crede că, dacă prin noua Constituţie, Prezidium-ul Republicii Populare Române va fi identic constituit, se va putea proclama preşedinte de onoare al Academiei preşedintele Prezidium-ului.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU roagă plenul să se pronunţe deocamdată numai asupra cererii ca întregul Prezidium să ia sub înalta sa protecţie Academia Română şi pune la vot această propunere.

– Propunerea se votează în unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU încheie sesiunea generală extraordinară, mulţumind d-lor colegi pentru atenţiunea şi sârguinţa depuse în rezolvarea lucrărilor.

---

37. *ŞEDINŢA DE LA 26 MARTIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei de la 19 martie curent

www.digibuc.ro

Luând cuvântul la procesul-verbal, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că s-a omis a se nota deciziunea plenului cu privire la raportul Comisiunii speciale de anchetă a denunţului în contra fostului inspector N. Constantinovici şi cere a se consemna hotărârea plenului.

– În consecinţă, se completează procesul-verbal la lucrarea în discuţie cu arătarea că plenul, în urma votului ce a dat, a primit concluziunile Comisiunii speciale de anchetă, dar a luat act şi de rezervele făcute de d-l Preşedinte Andrei Rădulescu, că Academia va chema în judecată pe fostul inspector, când va avea suficiente elemente de culpabilitate.

D-l general R ROSETTI oferă în dar din partea d-lui general *Constantin Rosetti-Bălănescu* planul moşiei Cârligi, din judeţul Neamţ.

– Se exprimă mulţumiri

D-l ION I. NISTOR prezintă următoarele donaţiuni şi achiziţiuni pentru colecţiile noastre·

1. De la d-l *Dinu Cesianu* s-a primit în dar publicaţiunea în două volume Wailly (de Natalis), *Eléments de paléographie. Pour servir à l'étude des documents inédits sur l'histoire de France*, Paris, 1838, 2 vol.

2. De la d-l *Petre Vaissman* s-a primit în dar colecţia ziarului *Săptămâna* de la Piatra Neamţ, pe anii 1921–1923, care nu se află în Biblioteca Academiei.

3 De la d-l *Sever Ştefănescu*, Bucureşti, s-au primit în dar publicaţiile de mai jos, dintre care majoritatea nu se află în Biblioteca Academiei:

1. Chatterton (E Keble), *Les bateaux-pièges Q-ships*, Paris, 1931
2. Paumgartner Bernhard, *Mozart*, Berlin, 1927.
3. Keating Laurence Jr., *Le voilier „Mary Celeste"*, Paris, 1929.
4. Albert Ier Prince de Monaco, *La carrière d'un navigateur*, Monaco, 1905.
5. Wilson H.W., *Les flottes de guerre au combat*, Paris, 1929.
6. *Port and terminal charges at United States Ports*, Washington, 1934.
7. Robert Victor, *Les timbres de France 1849–1872*, Amiens.
8. Uhde-Bernans Hermann, *Geschichte der Kunst*, Eklingen, 1912.
9. Drăghicescu, lt.-col. Mih., *Istoricul principalelor puncte pe Dunăre*, Bucureşti, 1943.
10. *Japanese Postage stamps and cards*, 1 ex.
11. *Japanese old postage stamps*, 1 coală.

4. De la d-l coleg, membru de onoare, *Al. Tzigara-Samurcaş* s-au primit în dar 133 fotografii diferite.

5. De la d-na *Georgeta Wertheimer-Ghica* s-au primit 14 acte din anii 1834–1851 privitoare la pictorul Tattarescu.

6. D-l ing. *O Păduraru* oferă Bibliotecii Academiei publicaţiunile de mai jos, care nu se află în Biblioteca noastră·

1. *South-Easter Europe*, London.
2. *Roumanian Self-Taught*, London.

www.digibuc.ro

3. Théodoresco Paul N., *La monnaie roumaine depuis la guerre*, Paris.
4. Friedmann Alex., *Agenda injectorului*, Wiena, 1931
5. Jouin Henry, *Table alphabétique et raisonnée. Gazette des Beaux-Arts*, Paris, tome I–XXII.
6. Geisssler, F., *Teleimprimatorul electric Siemens*, 1944,

şi cere în schimb publicaţiunile Academiei noastre tipărite în ultimii doi ani. Schimbul este favorabil instituţiunii noastre şi rog a se aproba.

D-l general R. ROSETTI, în legătură cu cele arătate de d-l coleg Conservator despre pictorul Tattarescu, arată şi D-sa că în corespondenţa găsită de D-sa într-o arhivă particulară a lui Constantin Kretzulescu se vorbeşte despre portretele de familie ale lui Kretzulescu executate de pictor, după întoarcerea sa din Paris Notele din această corespondenţă sunt deci importante pentru identificarea portretelor datorate lui Tattarescu.

D-l Secretar General AL LAPEDATU arată din nou greutăţile ce întâmpinăm din partea Comisiunii de îndrumare a manifestărilor culturale din Ministerul Informaţiilor cu cenzurarea publicaţiilor deja apărute şi pentru o parte din care s-au dat decizii de scoatere din circulaţie. Noi am comunicat oficial acelei comisiuni numele delegaţilor noştri – pr. Gala Galaction şi d-l Iorgu Iordan –, ca sfătuitori în ce priveşte scoaterea din circulaţie a unora din publicaţiile noastre. Fără ca delegaţii noştri să fi fost consultaţi, ni se trimite acum o adresă prin care suntem întrebaţi dacă am distrus cărţile din două liste publicate în „Monitorul Oficial" Dar materialmente ne este greu să distrugem acele publicaţiuni, pentru că cel puţin 300 de exemplare dintre ele se află legate în volum cu altele şi n-am putea distruge pe primele fără de a deteriora pe celelalte Delegaţiunea este de părere să înştiinţăm despre această stare de lucruri şi pe d-nii colegi dr. C. I. Parhon, Mihail Sadoveanu şi Traian Săvulescu.

Pe de altă parte se cunoaşte că schimbul de publicaţiuni cu străinătatea s-a activat mult în ultima vreme. Străinătatea pune preţ pe publicaţiunile noastre, deoarece ni se cer nu numai publicaţiunile recente, ci şi să completăm colecţii mai vechi. Dar pentru a face expediţii în străinătate, ni se cere să obţinem autorizaţie de la două comisiuni – una de la Ministerul de Externe, cealaltă de la menţionata Comisiune de îndrumare din Ministerul Informaţiilor. Comisiunea din Ministerul de Externe ne-a cerut să obţinem mai întâi autorizaţia de la comisia din Ministerul Informaţiilor. Această comisiune nu ne dă însă nici un răspuns la cererea noastră de autorizare pentru expediţia publicaţiunilor noastre, cu exceptarea *Buletinului* Secţiunii Ştiinţifice.

Faţă de aceste dificultăţi, d-l Secretar General face din nou apel la colegii pr. Gala Galaction şi d-l Iorgu Iordan să determine pe şeful Comisiunii de îndrumare, pe de o parte, să autorize trimiterea publicaţiilor în străinătate, pe de altă parte, să admită ca publicaţiile Academiei retrase din circulaţie să nu fie distruse, ci puse la rezervă deoparte.

www.digibuc.ro

Pr GALA GALACTION arată încercările zadarnice din cauza campaniei electorale de a găsi pe d-l secretar general al Ministerului Informaţiilor spre a-l ruga să ia măsurile cerute de noi şi conchide că va căuta să ajungă la soluţii definitive cu persoane de mare responsabilitate.

---

38. *ŞEDINŢA DE LA 2 APRILIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţelor de la 20 şi 26 martie a.c.

D-l D. GUSTI, luând cuvântul la procesul-verbal de la 26 martie, arată că, regretând că a trebuit să lipsească din motive de sănătate de la această şedinţă, în care s-a adus în discuţie chestiunea fostului inspector Constantinovici, în care avea un cuvânt de spus, îşi rezervă dreptul de a reveni asupra acestei chestinui în sesiunea generală, în cadrul general al discutării administraţiei moşiilor Academiei.

– Se ia act

D-l VICTOR SLĂVESCU face o comunicare despre *Economistul Teodor Diamand.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg Victor Slăvescu pentru lumina nouă pe care a proiectat-o asupra acestei interesante figuri puţin cunoscute.

D-l ANIBAL TEODORESCU, membru corespondent, dăruieşte următoarele publicaţii:

14 volume cu conţinut religios

1. *Carte ce s-au făcut de Sfinţitul şi Înţeleptul Marele Simeon, arhiepiscopul Tesalonicului*, închinată domnului Ştefan Racoviţă şi tipărită între 1764–1765.
2. *Ceaslov*, Tip. Sf. Mitropolii din Bucureşti, 1767.
3. *Vieţile sfinţilor* (pe luna septemvrie), Tip. Mănăstirii Neamţului, 1807.
4 *Idem*, pe luna octomvrie 1809.
5. *Idem*, pe luna ianuarie 1812.
6. *Noul Testament al Domnului nostru Iisus Hristos*, Sankt Petersburg, Tip. Sf. Sinod, 1817.
7 *Carte ce se numeşte Puţul Sf Ioan Gură de Aur*, Tip Episcopiei Buzăului, 1833
8. *Tipicul slujbei de Înviere*, Tip. Mănăstirii Neamţului, 1833.
9. *Vieţile sfinţilor* (pe luna fevruarie), Tip. Sf. Mitropolii din Bucureşti, 1835
10 *Sfânta şi Dumnezeiasca Evanghelie*, Sibiu, 1844.

www.digibuc.ro

11. *Ceaslov*, Tip. Mănăstirii Neamţului, 1850;

12 *Psaltırea Proorocului şı Împăratului David*, Tip Mănăstirii Neamţuluı, 1859,

13–14. 2 volume neıdentificate.

9 volume dicţionare străine

1. *Dictionnaire complet des langues française et allemande*, par l'Abbé Mozin, Stuttgart şi Tübingen, 1842, 3 vol.;

2 *Dictionnaıre unıversel de géographie* par J Mac Carthym, Parıs, vol I, ed. a III-a, 1844;

3. *Dictionnaıre de l'Académie Française*, ed. VI, 1854, 2 vol.;

4. *Dıctıonnaire françaıs ıllustré et Encyclopédie universelle* de Dupıney de Vorepıerre, 2 vol., 1860.

5 vol. dicţionare române

1. *Vocabularul francezo-românesc* de P. Poenar, 2 vol., 1840;

2. *Dicţıonar româno-francez* de Raoul de Pontbrıant, 1862;

3. *Vocabularu româno-francez* de Ion Costınescu, 2 vol. 1870.

În total 29 volume

– Se primeşte donaţiunea cu mulţumiri.

D-l ION I. NISTOR se asociază la mulţumirile adresate d-lui coleg corespondent *Anibal Teodorescu* pentru darul acestor cărţi, care completează colecţiile noastre.

Apoi prezintă noi colecţiuni cu care s-a îmbogăţıt Bibloteca în ultima săptămână prın daruri sau cumpărături:

De la d-l adv. *Alex. Perıeţeanu-Buzău* am primit pentru Bibliotecă un număr de 143 documente dın sec. XIX, şi anume· 125 scrisori, 10 acte şi 8 foı volante ımprimate, sporındu-se astfel bogata colecţie de acte vechi şi vasta corespondenţă rămasă de la famılıa Perıetzeanu şi pe care D-sa ni le-a dăruit în anıı trecuţı.

De la d-l *George Cesianu* s-a primıt în dar pentru Bıblioteca Academıei Române o bogată colecţie de aproape 1 500 documente, anume acte de proprietate publıce şi particulare, corespondenţă, planuri topografice de moşıı, spiţe genealogice ş a. din veacurile XV, XVI, XVII şi XIX. Cele mai multe din aceste documente se referă la mai multe moşıı de pe valea Sıretului, în Moldova, foste proprietăţi ale familiei Iuraşcu, iar câteva sunt acte de proprietate din Oltenia, ale famılıeı Cesıanu.

În altă ordine de ıdei, d-l ION I. NISTOR arată că în urma etatizării Eforiei Spitalelor Civile, ale Spiridoniei din Iaşi şi a Aşezămintelor Brâncoveneşti din Bucureşti, documentele din arhivele acestor aşezăminte s-a decis să fie împărţite de o comisiune, în compunerea căreia s-a cerut şi un delegat al Academiei Române. A fost delegat funcţionarul nostru, d-l Al. Elian, care, în dezbaterea comisıunıı, a obţinut să fie atribuite Academiei cele mai multe documente cu carcater istoric aflate în Arhiva Aşezămintelor Brâncoveneştı. În ce priveşte cele de la Iaşi, am delegat pe d-l coleg corespondent Mıhai Costăchescu, care ne-a

www.digibuc.ro

comunicat că primeşte însărcinarea şi că în acea mare arhivă se află cam 4 500 documente, din care D-sa va propune să rămână la Arhivele Statului din Iaşi toate cele datate după 1800; aşadar, cele mai vechi urmează să fie reclamate pentru Academia Română.

Revenind în altă ordine de idei asupra materialului documentar adunat de d-l Andrei Veress, relevă importanţa acestui material, care se referă, în bună parte, la epoca brâncovenească. Andrei Veress ne-a scris că ni le pune la dispoziţie, cu condiţia să le publicăm. D-l Conservator cere autorizarea să-i răspundă că, deocamdată, condiţiile de tipărire sunt foarte grele şi că deci trebuie să mai amânăm tipărirea În orice caz, D-sa roagă plenul să găsească o modalitate pentru achiziţionarea acestui important tezaur de documente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU îşi exprimă plăcuta impresiune ce ne-o fac importantele danii de documente către Biblioteca noastră şi încrederea pe care marele public o acordă Academiei Române. D-sa mulţumeşte donatorilor.

D-l ANIBAL TEODORESCU, în legătură cu arhivele brâncoveneşti, arată că sunt două aşezăminte: unul al spitalului, altul al Bisericii Domniţa Bălaşa. Statul a etatizat numai Aşezământul spitalicesc, aşa că este necesar ca delegatul nostru să ştie că este a se distribui numai documentele din Arhiva spitalului.

D-l I. LUPAŞ propune ca arhiva Bisericii Domniţa Bălaşa să rămână bisericii; ca documentele Spiridoniei din Iaşi să rămână la Iaşi, spre a fi folosite în studiile lor de cercetătorii şi studenţii Universităţii din Iaşi, pentru istoria moldovenească, şi să fie deci păstrate la Arhivele Statului din Iaşi; în fine, să se scrie d-lui Andrei Veress că luăm în grija noastră depozitul său de documente, pe care le vom publica îndată ce vom avea împrejurări favorabile.

D-l general R. ROSETTI subliniază importanţa colecţiei de documente provenind de la familia Iuraşcu, pentru cunoaşterea moşiilor de pe valea Siretului.

În altă ordine de idei, anunţă că o persoană din Bucureşti doreşte să vândă un foarte important document de la Radu cel Frumos.

În ce priveşte documentele provenind de la aşezămintele etatizate amintite, D-sa este de părere ca cele de la Iaşi să rămână pe loc la dispoziţia cercetătorilor locali. În fine, este de părerea d-lui coleg Lupaş în ce priveşte răspunsul de dat d-lui Andrei Veress.

D-l D. CARACOSTEA, în legătură cu propunerile pentru distribuirea documentelor de care s-a vorbit mai sus, zice că norma fundamentală arhivistică este ca să nu se separe fondul de documente al unei arhive. De aceea, delegatul nostru va trebui să ceară tot ce se va atribui Academiei Române să formeze un tot.

D-l N. BĂNESCU, reluând aceeaşi idee, este şi mai exigent. O arhivă este un întreg şi aşa trebuie să rămână. Ori se atribuie întreagă Academiei, ori să rămână întreagă pe loc. Delegatului nostru să i se dea instrucţii severe ca să se respecte principiul după care nu trebuie să se separe nimic.

www.digibuc.ro

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, care cunoaşte arhiva brâncovenească din Bucureşti, întrucât acum 40 de ani a lucrat la ea, arată că în această arhivă sunt fonduri complete de documente care privesc trecutul proprietăţilor Spitalului Brâncovenesc, care au un caracter şi un interes numai istoric şi care pot deci veni şi figura în colecţiile Academiei Române. Din contra, nu ne poate privi arhiva administrativă a spitalului de la 1834 încoace şi care, deci, poate fi încorporată Arhivelor Statului.

D-l ION I. NISTOR arată că ni se oferă spre cumpărare albume reprezentând persoane din timpul Revoluţiei şi Restauraţiei franceze

– Oferta se va prezenta Delegaţiunii.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU rezumă dezbaterile, fiind de părere că pentru documentele de la Iaşi ne vom sprijini de părerea şi hotărârea colegului M Costăchescu, un specialist notoriu în materie. De altă parte, se poate scrie d-lui Andrei Veress, sugerându-i să-şi doneze Academiei depozitul de documente, cu speranţa că le vom putea publica şi că – în orice caz – ele se vor afla în siguranţă la Academie

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Române apărute în ultima săptămână:

1) Constantin Papp, *Contribuţiuni la cunoaşterea vegetaţiei masivului păduros Recea–Muncelaşu–Poarta Poenilor din judeţul Neamţ*

2) Dr. N. Teodorescu, *Recherches sur la finesse de la laine ches les F_1 Merinos Rambouillet tzigaia blanche (à museau noir).*

D-sa atrage specială atenţiune asupra lucrării zelosului publicist Emil Vârtosu, *Hrisoave româneşti cu portrete de domni*, referindu-se în special la publicarea documentelor provenind de la Matei Basarab şi Radu Mihnea şi de la alţii

La Birou se depune o propunere semnată de 16 domni colegi pentru ţinerea unei sesiuni generale extraordinare în ziua de vineri 16 aprilie curent, spre a se decide asupra contractării unui împrumunt necesar administraţiei bunurilor noastre, pentru exploatarea şi investiţii la propretăţile noastre agricole, care, în principiu, a fost aprobat de recenta sesiune generală extraordinară din martie a.c.

– Se ia act şi se decide convocarea acestei sesiuni generale extraordinare la data propusă.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI prezintă vol XVIII, 1946, din *Analele Institutului de Cercetări Agronomice al României* (Bucureşti, 1947), insistând asupra cuprinsului

D-l CONST. MOTAŞ, membru corespondent, informează că o misiune ştiinţifică maghiară, bine echipată, larg subvenţionată de statul maghiar, vine să cerceteze fauna Dunării noastre. D-sa crede că această misiune are şi asentimentul guvernului nostru. Învăţaţii români pot însă şi ei face pe teren o asemenea explorare, mai ales că ei sunt posesorii principiilor şi metodei de cercetare în speţă ale regretatului dr Grigore Antipa. Eventual s-ar putea colabora cu misiunea

www.digibuc.ro

maghiară În orice caz nu este spre binele țării și științei noastre ca acești vecini să publice studii asupra faunei unei regiuni a țării noastre.

D-sa propune să se intervină la Președinția Consiliului de Miniștri ca, fie că se inițiază o exploatare identică și de către oamenii noștri de știință, fie că rezultatele cercetărilor misiunii maghiare să fie comunicate și oamenilor noștri de știință, ca ele să fie publicate de aceștia în publicațiile Academiei Române.

– La propunerea aceasta, susținută și de d-l Secretar General Al. Lapedatu, se decide a se face intervențiile cerute de d-l Motaș.

D-l D. CARACOSTEA atrage atenția asupra recentei scrieri a d-lui Petru Dimitriu intitulată *Euridice*, apărută în Editura Fundațiilor.

---

39. *ȘEDINȚA DE LA 9 APRILIE 1948*

Președinția d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citește și se aprobă procesul-verbal al ședinței precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoștință că Comisiunea pentru relațiile culturale și științifice internaționale a Academiei Române s-a întrunit în ziua de 3 aprilie în a III-a ședință și, în urma discuțiunilor, a luat următoarele deciziuni, pe care D-sa le supune ratificării plenului:

1) Cu privire la invitațiunea Uniunii Academice Internaționale (scrisoarea din 13 fevruarie a c) de a se transmite acestei Uniuni, în vederea fixării programului reuniunii sale anuale ordinare, de la 14–17 iunie 1948, eventualele propuneri și sugestii ale instituțiunilor afiliate, după ce Comisiunea ia cunoștință de operele științifice de caracter universal inițiate de Uniune prin colaborare internațională, d-l D Gusti propune ca Academia Română să facă sugestia alcătuirii unui dicționar al caracterului social distinctiv al națiunilor în viața internaționlaă actuală.

Comisiunea, aprobând propunerea, roagă pe d-l D. Gusti ca, împreună cu d-l D. Caracostea, să o formuleze în scris, însoțind-o de o expunere de motive cât mai lămuritoare, care să fie înaintată secretariatului administrativ al Uniunii Academice Internaționale. În aceeași ordine de idei, d-l Președinte Andrei Rădulescu crede că s-ar putea sugera Uniunii și alcătuirea unui dicționar al dreptului internațional.

2) Cu privire la procesele-verbale ale Comitetului Internațional al *Dicționarului latinii medievale*, pe care aceeași Uniune ni l-a trimis spre a lua cunoștință de stadiul în care se găsește acestă importantă lucrare și pentru ca și România să poată aduce partea sa de contribuție, așa cum a fost invitată încă din 1939, Comisiunea decide:

www.digibuc.ro

a) să se ceară de la secretariatul Uniunii informațiuni mai detaliate asupra modului cum este organizată lucrarea şi asupra realizărilor de până acum ale diferitelor comitete naționale de colaborare;

b) să se însărcineze chiar de acum domnii membri corespondenți T. Sauciuc-Săveanu şi Vasile Grecu să cerceteze materialul de proveniență românească ce ar trebui prelucrat pentru această operă şi să propună persoanele ce ar putea fi însărcinate cu prelucrarea.

3) Cu privire la circulara nr. 2 din 20 martie 1948 a Uniunii Geodezice şi Geofizice Internaționale (Asociațiunea de Seismologie), să fie trimeasă, împreună cu darea de seamă anexată ședințelor conferinței de la 4 şi 8 iulie 1947 d-lui coleg corespondent prof. I Athanasiu, spre a le cerceta şi face propuneri.

4) Cu privire la a doua circulară a biroului Congresului internațional de ştiințe antropologice şi etnologice, să se anunțe acest birou că delegați ai Academiei la Congres sunt d-nii prof S. Mehedinți şi prof D. Gusti, cărora li se va trimite circulara.

5) Cu privire la a patra şi a cincea circulară a Congresului internațional de geologie, la care este delegat din partea Academiei d-l coleg Gh Macovei, întrucât D-sale personal, i s-au trimis aceste circulări, ele să se păstreze la dosarul Academiei

6) Cu privire la invitațiunea pe care Uniunea Geografică Internațională o face Academiei Române spre a participa la Congresul internațional de geografie ce se va ține în septemvrie a c. la Lisabona, să fie delegați a reprezenta instituțiunea noastră la acest congres d-nii prof. S. Mehedinti şi Vintilă Mihăilescu.

7) Cu privire la invitația pe care Reprezentanța Politică a Austriei în România o face Academiei Române de a participa la primul Congres internațional al ceramicei metalurgice ce se va ține la Graz, între 12–16 iulie a.c., invitație ce ne-a fost transmisă şi prin mijlocirea d-lui prof. E. Angelescu, membrul nostru corespondent, să fie rugat d-l coleg Gh. Spacu ca, împreună cu d-l prof Angelescu, să examineze chestiunea participării şi, eventual, a persoanelor ce ar putea fi delegate la acest congres.

8) Cu privire la invitația comitetului de organizare al celui de-al şaselea Congres internațional al lingviştilor, ce va avea loc la Paris, între 19–24 iulie a c., să fie delegați a lua parte la acest congres d-nii colegi Th. Capidan şi Iorgu Iordan.

9) Cu privire la propunerea d-lui coleg corespondent ing. C. Budeanu de a se aproba înscrierea Academiei Române la sesiunea din acest an a Conferinței internaționale a marilor rețele electrice, ce va avea loc la Paris, între 24 iunie şi 3 iulie, Comisiunea o aprobă, rugând pe d-l ing. Budeanu, care participă la lucrările acestei conferințe, să reprezinte Academia Română.

10) Cu privire la adresa d-lui ing. C. Budeanu asupra activității sale la comitetele de studii internaționale, la care a putut participa prin intervenția Academiei Române, se ia act şi se exprimă mulțumiri, păstrându-se actele la dosarul lucrărilor comisiunii.

11) În fine, comisiunea roagă din nou pe d-l coleg H. Hulubei să-i prezinte referatele cu care s-a însărcinat în ședința de la 4 fevruarie a.c. spre a le putea

www.digibuc.ro

discuta în şedinţa viitoare, când se va lua în dezbatere şi referatul d-lui Al. Costin cu privire la Comitetul pentru ştiinţă şi relaţiile ei sociale din Consiliul Internaţional al Uniunilor Ştiinţifice.

– Se ia act şi se ratifică hotărârile Comisiunii.

D-l ION I. NISTOR zice:

În ziua de 7 aprilie a anului curent s-au împlinit 600 de ani de la fundarea Universităţii din Praga. Aniversarea aceasta a fost sărbătorită cu fastul cuvenit în capitala Cehoslovaciei, iar discursul comemorativ a fost rostit de d-l Eduard Beneš, preşedintele Republicii Cehoslovace. La festivităţile comemorative au luat parte şi reprezentanţi ai universităţilor din străinătate Şi, cu drept cuvânt, fiindcă jubileul unui înalt aşezământ de învăţătură, care se poate mândri cu o necontenită activitate ştiinţifică şi culturală de 600 de ani, constituie un eveniment important în istoria culturii universale.

Cu agrementul papei Clement al VI-lea şi cu învoirea Dietei boeme, confirmă regele Carol al VI-lea ca domn al Boemiei, la 7 aprilie 1348, şi ca împărat al Germaniei, la 14 ianuarie 1349, fundarea universităţii sau a studiului general la Praga, conferindu-i aceleaşi drepturi şi privilegii de care se bucurau universităţile similare din Bologna (1222) şi Paris (1257). În viziunea acestui privilegiu, profesorii şi studenţii constituiau o comunitate – *universitas* – cu jurisdicţie, legislaţie şi administraţie proprie, autonomă. Noua comunitate de studii sau universitate era alcătuită din 4 naţiuni şi anume: naţiunea bavareză, saxonă, poloneză şi boemă. Naţiunea bavareză cuprindea profesori şi studenţi din regiunile Austriei, Bavariei şi ale Germaniei apusene şi nord-vestice. Naţiunea saxonă era compusă din reprezentanţii Germaniei nordice şi orientale, precum şi din cei ai Danemarcei, Suediei, Finlandei. Naţiunea boemă număra reprezentanţi din Silezia, Polonia, Turingia şi Prusia, iar naţiunea boemă reprezenta tineretul studios din Boemia, Moravia şi ţările de sub coroana ungară, implicit şi Transilvania. Alegerea rectorului se făcea de fiecare naţiune în parte, candidatul trebuind să întrunească votul fiecăreia din cele patru naţiuni.

Chiar din anul fundării sale, Universitatea din Praga avea patru facultăţi, şi anume: teologică, juridică, de medicină şi de filosofie, numită şi artistică. Facultăţile îşi aveau autonomia lor cu drept de a-şi alege pe conducătorul sau decanul lor În lipsa unui edificiu, profesorii îşi făceau cursurile prin mănăstiri, biserici, spitale, tribunale etc. sau la gazdele, căminurile sau bursele conduse de magistri şi bacalaureaţi, în care studenţii erau obligaţi să locuiască. Protectorul universităţii era însuşi împăratul Carol al IV-lea, care avea reputaţia unui mare învăţat. El stătea în corespondenţă cu Boccacio, Petrarca şi alte celebrităţi spirituale ale timpului său. El se interesa de aproape de cercetările botanice şi de progresele arhitecturii, scriindu-şi autobiografia. Universitatea din Praga a fost primul institut de înaltă învăţătură de stat în vastul cuprins al Imperiului Roman de Naţiune Germană.

Marele avânt pe care Universitatea din Praga îl luase sub domnia împăratului Carol al IV-lea se poticni însă la începutul secolului al XV-lea, în urma mişcării

www.digibuc.ro

husite. Ideile reformatoare ale magistrului Jan Hus, care fusese şi rector al Universităţii, duseră la arderea sa pe rug. Sub presiunea husită, regele Venceslav se simţi îndemnat să schimbe, prin decretul său din 1409, raporturile de vot la Universitate, atribuind naţiunii boeme, care susţinea reforma lui Hus, trei din cele patru voturi, reducând pe celelalte trei naţiuni, bavareză, saxonă şi poloneză la un singur vot. Modificarea aceasta provocă exodul profesorilor şi studenţilor aparţinând celor trei naţiuni nedreptăţite din Praga, îndreptându-se spre Lipsca, constituind acolo, în 1409, o nouă universitate, care dăinuieşte până astăzi.

În urma acestui exod, Universitatea din Praga pierdu mult din însemnătatea ei ca centru de înaltă învăţătură.

În timpul contrareformaţiunii, împăratul Ferdinand al III-lea lasă Universitatea pe seama iezuiţilor, iar în 1882 ea fu împărţită între germani şi cehi. Vechiul aşezământ al împăratului Carol al IV-lea rămâne cehilor, iar instituţia reformată de împăratul Ferdinand trecu asupra germanilor. În forma aceasta bifurcată, Universitatea din Praga a continuat să funcţioneze până în timpul nostru. Lucrările jubiliare care vor apare fără îndoială cu ocazia jubileului vor arunca raze de lumină nouă asupra trecutului şi activităţii ştiinţifice şi culturale a universităţii jubilante. La izvorul de lumină al acestei universităţi şi-au potolit setea de ştiinţă şi mulţi tineri români, care îşi aduc, de bună seamă cu recunoştinţă, aminte de bunăvoinţa şi dragostea cu care au fost primiţi acolo Academia Română menţine, de la înfiinţarea ei, schimbul de publicaţii cu Universitatea din Praga, păstrând pe calea aceasta un viu contact spiritual cu lumea ştiinţifică cehă de la Praga. Rostitorului acestor cuvinte omagiale i s-a făcut în 1935 marea cinste de a fi ales membru extern al Academiei din Praga.

La aniversarea a 600 de ani de la fundarea universităţii jubilante participă cu dragoste şi Academia Română, asociindu-se la urările de înflorire şi prosperitate cu vechiul dicton academic·

Quod bonum, faustum, felix fortunatumque sit!

Apoi d-l ION I. NISTOR prezintă următoarele publicaţiuni ale Academiei Slovace din Bratislava, cu rugămintea ca instituţiunea noastră să-i trimită în schimb publicaţiunile noastre:

1) *Slovenske Dejiny*, I, Bratislava, 1947,

2) *Litteraria Historica Slovaia*, I–II, Bratislava, 1946–1947

D-l ION I. NISTOR prezintă următoarea nouă donaţiune a P S. Sale arhiereul *Veniamin Pocitan*:

1. Dosarul depunerii diaconului Creangă, aflat în Arhiva Episcopiei Huşi;
2. Acte şi însemnări referitoare la Seminarul Teologic Huşi;
3. Planul şi însemnări de pe cărţile de ritual aflate la mănăstirea Adam (Tutova);
4. Şcoala catehetică de la Chiţoc (Vaslui) şi două acte vechi aflate la schitul Rafaila (Vaslui);
5. Un referat către Sf. Sinod cu privire la femeile licenţiate în teologie, care nu pot fi profesoare de religie în liceele de băieţi;

www.digibuc.ro

6–7. Două manuscrise referitoare la cei doi Veniamini după lucrarea mitropolitului Moldovei Veniamin Costache;
8 Coliziunea între dreptul canonic şi cel civil, cu privire la căsătorie (referatul către Sf Sinod);
9. Un referat la hirotonirea în preot a unui diacon Brânzei, la Paris;
10. O lucrare asupra Palestinei de azi, însoţită de o hartă colorată;
11. Mănăstiri şi schituri din judeţul Vaslui;
12. Prodomiţa, icoană făcătoare de minuni din schitul Prodromul din Sf Munte al Athosului.

D-sa stăruie, dând amănunte, asupra dosarului privitor la procesul făcut diaconului Ion Creangă, de pe care P.S. arhiereu Veniamin Pocitan ne dăruieşte o copie printre celelalte documente dăruite.

D-sa mai comunică următoarele:

a) a dat instrucţiunile cerute de plen delegatului nostru d-lui Al. Elian pentru alegerea documentelor din arhivele Spiridoniei şi Aşezămintelor brâncoveneşti;

b) pune la dispoziţia colaboratorului la întocmirea albumului 1848 materialul cerut spre a fi fotografiat, cu obligaţia pentru dânşii să rezerve pe seama Bibliotecii Academiei câte un exemplar de copie fotografică;

c) dă informaţii despre lucrări de împărţire a tezaurului Orghidan, lucrare începută ieri.

D-l Secretar General AL LAPEDATU, în legătură cu publicaţiile Academiei din Bratislava, aduce la cunoştinţă că această Academie primeşte publicaţiile noastre încă de la înfiinţarea sa din 1942 şi că deci avem relaţii amicale cu tânăra Academie.

D-l ION I. NISTOR e de părere ca să trimitem o telegramă de felicitare Universităţii din Praga, cu prilejul jubileului său de 600 de ani, mai ales că, cu sărbătorirea acestui jubileu, această Universitate a proclamat pe colegul nostru dr C. I. Parhon *doctor honoris causa.*

– Se va trimite o adresă de felicitare.

D-l TH. CAPIDAN aduce la cunoştinţă că *Buletinul* în limbi străine al Secţiunii Literare a obţinut aprobarea de la cenzură de tipărire şi aduce mulţumiri celor ce au stăruit pentru obţinerea acestei aprobări.

D-l EUGEN ANGELESCU, membru corespondent, prezintă vol. II 1947, nr. 1–4 al *Buletinului Institutului Naţional de Cercetări Tehnologice.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU prezintă un număr din revista *La République Française*, care apare la New York, arătându-i cuprinsul şi insistând asupra articolului de drept internaţional publicat în acest număr de juristul de renume mondial Alvarez. D-sa recomandă să se trimită acestei reviste, la al doilea său sediu din Paris (140, Faubourg St Honoré), pentru recenzii *Buletinul* Secţiunilor Literară şi Istorică.

– Se ia act.

www.digibuc.ro

D-l D. GUSTI prezintă o broşură primită din New York despre *École Libre des Hautes Études 1948*, care a fost fondată în 1941 şi funcţionează la Universitatea Franţei Libere din New York. Această universitate a avut ca preşedinte de onoare pe Henri Focillon, iar în prezent are ca preşedinţi de onoare pe Jacques Maritain şi pe Jacques Hadamard, iar ca preşedinte în funcţiune pe Henri Grégoire, vicepreşedinte având pe profesorul de mare activitate Boris Mirkine-Guetzevitch, membru corespondent al Academiei Române. Cele două facultăţi – de Litere şi de Drept şi Ştiinţe – care formează această universitate au în acest an 1948 un program de cursuri foarte bogat despre civilizaţiile franceză şi belgiană, apoi de ştiinţele orientale, slave etc., denotând o viaţă bogată în jurul acestei şcoli.

Printre profesorii Facultăţii de Drept şi de Ştiinţe Politice este menţionat şi d-l prof D. Gusti, cu toate că absentează de mai bine de un an de acolo.

D-l D. CARACOSTEA zice că pentru istoria Academiei Române ar fi necesar să avem adunate laolaltă toate lucrările străine care, ocupându-se de activitatea Academiei, îi relevează meritele.

În direcţiunea aceasta semnalez o broşură a profesorului R. Keindl din „Volkskunde", apărută în 1903. Însemnătatea judecăţii acestui folclorist vine din faptul că el cunoştea bine atât folclorul romanic şi, în genere, apusean, cât şi pe cel slav Iată părerea lui despre rolul Academiei Române în ce priveşte folclorul nostru naţional·

„În România, Academia din Bucureşti a realizat folclorul naţional mai mult decât oricare altă instituţie de acelaşi fel".

Preţuirea aceasta excepţională într-un domeniu foarte actual (este vorba de viaţa poporului român) impune să cercetăm în sesiunea generală mijloacele pentru a duce mai departe această activitate.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

40. *ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 16 APRILIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

La şedinţă asistă d-l ministru plenipotenţiar al Franţei *Pierre Charpantier* şi d-l *André Boivin*, membru de onoare al Academiei Române.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU întâmpină pe oaspeţi cu următoarele cuvinte:

Messieurs et chers collègues,

Nous avons parmi nous un représentant distingué de la science française, notre collègue Mr. André Boivin. Notre hôte, docteur en médecine de la Faculté de

www.digibuc.ro

Montpellier et docteur èn sciences de l'Université de Paris, a occupé d'importantes fonctions dans les institutions médicales et tout spécialement à l'Institut Pasteur où il fut sous-directeur.

Il est maintenant professeur de chimie biologique à la Faculté de Sciences de Strasbourg où il est le successeur à la chaire de son maître Nielaux

Pour ses eminentes qualités et son activité remarquable, il a été membre de l'Académie de Médecine de Paris et membre correspondant de l'Institut de France

Mais son activité, présente quealque chose de spécial pour nous car Mr. Boivin a été pendant six ans professeur de chimie biologique à la Faculté de Médecine de Bucarest A part les cours très appréciés, il a fait d'importantes recherches à l'Institut Cantacuzino et à l'Institut Pasteur de Bucarest.

L'année passée, il a été élu membre d'honneur de l'Académie Roumaine.

Pendant tout le temps qu'il a passé parmi nous, il a toujours cherché a se rapprocher de nous et nous a toujours montré une grande affection. Nous sommes convaincus que cette affection dure encore.

Il revient aujourd'hui pour tenir des conférences dans les centres universitaires. A cette occasion, il a tenu non seulement a nous rendre visite à l'Académie, mais a y faire une communication.

Par cela il ajoute une nouvelle preuve de ses sentiments à notre égard et il apporte une précieuse contribution pour le progrès scientifique et le développement des rapports traditionnels entre notre pays et la France, à laquelle notre peuple aime tant.

En faisant le vœux d'une collaboration de plus en plus étroite avec la science et la culture française, nous le saluons, en disant· Cher collègue, soyez le bienvenu!

D-l ANDRÉ BOIVIN răspunde că este viu impresionat de primirea cordială ce i se face şi arată că ştirea alegerii sale ca membru de onoare al Academiei Române a primit-o cu mare emoţiune. D-sa găseşte în această alegere încă un semn al amiciţiei care leagă pe intelectualii francezi de intelectualii români. Mulţumind Academiei pentru votul dat în favoarea sa, termină cu cuvintele rostite în româneşte, „Trăiască România".

Apoi d-l André Boivin îşi dezvoltă comunicarea anunţată despre *Acizii dezoxinibonucleici din nucleul celular, vectori ai caracterelor ereditare ale speciei.*

Şedinţa se suspendă.

La redeschiderea şedinţei, d-l DIM. GUSTI face o comunicare despre Congresul al XIV-lea internaţional de sociologie din Bucureşti.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg Gusti pentru comunicare, scoţând în relief străduinţele pe care organizaţia Congresului de sociologie ce urma să se ţină la Bucureşti le-a depus, străduinţe pe care nădăjduim totuşi a le vedea realizându-se într-un timp apropiat.

Şedinţa publică se suspendă şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

www.digibuc.ro

Intrându-se în ordinea de zi a sesiunii generale extraordinare, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Academia a fost convocată în această sesiune, spre a se pronunţa asupra contractării unui împrumut pe care Comitetul Bunurilor îl socoteşte necesar pentru necesităţi de exploatare şi de investiţiune. D-sa dă cuvântul d-lui coleg Victor Slăvescu, spre a expune aceste necesităţi.

D-l VICTOR SLĂVESCU aminteşte că la 17 martie, în timpul lucrărilor de sesiune generală extraordinară în care ne aflam atunci, Academia a probat în principiu contractarea a două împrumuturi, unul de investiţii, altul de exploatare, după ce a constatat necesitatea de a se recurge la împrumuturi masive pentru înzestrarea bunurilor Academiei.

Comitetul Bunurilor vă supune acum condiţiile şi valoarea acestor împrumuturi.

Împrumul de exploatare se face numai pentru anul agricol în curs, 1948. D-l Victor Slăvescu aminteşte că Academia este proprietara unor terenuri în suprafaţă totală de 10 520 ha, din care 7 371 ha sunt terenuri agricole, bălţi etc., iar restul de 3 149 ha formează domeniul forestier. Acest credit va fi restituit până la finele acestui an şi se raportează la cele 13 unităţi agricole ale Academiei, iar cuantumul lui s-a stabilit pe baza bugetelor elaborate pentru aceste 13 unităţi, bugete al căror total se ridică la suma de 9 026 660 lei. Acest cuantum a fost fixat la 6 000 000 lei, sumă cu care se va putea face faţă nevoilor de exploatare în acest an nu numai a unităţilor agricole, dar şi a celor opt unităţi forestiere, al căror buget anual total de 2 919 330 lei asemenea a avut în vedere la stabilirea lui.

Pentru acest împrumut s-a obţinut în principiu adeziunea Casei de Depuneri şi Consemnaţiuni, de comun acord cu Banca Naţională a României.

În ce priveşte al doilea credit pentru investiţii, este de observat că Academia Română face acum pentru întâia oară un împrumut pentru înzestrarea proprietăţilor în vederea unei exploatări în condiţii optime; până acum toate investiţiile pe care le-a făcut fiind făcute cu sume din veniturile proprietăţilor.

Un asemenea împrumut, care se face pe un termen mai lung şi care reclamă un plan şi de restituire şi de întrebuinţare, este menit să deservească cele 7 271 ha, din care 3 500 ha teren agricol, circa 1 000 ha păşune, restul fiind bălţi şi diverse alte terenuri

Pentru exploatarea terenurilor sale agricole, Academia dispune în prezent de numai 33 cai şi 146 boi, ceea ce revine 40 ha la o pereche de boi, lucru ce este imposibil la o exploatare agricolă raţională.

Ca inventar mort, exploatările dispun de 81 pluguri pentru 3 500 ha, 60 căruţe, 50 grape, 17 semănători, 12 prăşitoare etc. Cifrele arată că acest inventar este cu totul insuficient pentru suprafaţa pe care trebuie s-o deservească.

Dar acest inventar nu mai poate fi completat printr-o operaţiune de autoinvestiţiune, cum s-a procedat fără bune rezultate până acum, ci printr-o operaţiune curajoasă de investiţie, pe baza unui împrumut, care să ne ducă repede la mijloacele unei exploatări raţionale şi rentabile.

Propunerea pe care o facem acum va soluţiona în mod ideal nevoile. Ea tinde la dublarea stocurilor existente Căci cu ce vom împrumuta, vom completa 50%

www.digibuc.ro

din necesităţile integrale de inventar viu şi mort, rămânându-ne ca în anii următori să continuăm completarea lui prin autoinvestiţii. Propunem deci să se cumpere 35 cai, 140 boi, 140 vaci, 2 000 oi. Tot asemenea şi cu inventarul mort, unde avem nevoie de încă 79 pluguri, 38 căruţe, 26 grape, 7 semănători, 10 vânturători, 2 batoze, 5 bascule, în fine toate uneltele arătate în amănunţime în referatul de serviciu pe care Direcţia Bunurilor l-a prezentat Comitetului Bunurilor.

După calculele făcute pentru completarea inventarului viu, vom avea nevoie de 15 650 000 lei, iar pentru procurarea de maşini şi unelte agricole va fi nevoie de 7 171 000 lei.

Un alt capitol îl prezintă pe linia necesităţilor noastre construcţiile la moşii pentru adăpostirea birourilor administrative, a personalului, a animalelor, a cerealelor.

Deşi în ultimii 15 ani s-au făcut mari eforturi pentru ridicarea de construcţiuni, totuşi Academia are o situaţie inferioară şi sub acest raport. D-l Victor Slăvescu arată în amănunte suprafeţele ce trebuiesc să fie acoperite de noi construcţiuni şi evaluările respective făcute de arhitectul Direcţiei Bunurilor, atât pentru noile construcţii, cât şi pentru repararea celor executate. D-sa dezbate şi ipotezele de a se construi cu materiale grele (ciment, cărămidă) sau cu materiale uşoare (cu pereţii din gard, lemn etc.), oprindu-se la adoptarea soluţiei din urmă ca fiind mai simplă, mai rapidă şi mai puţin costisitoare, deşi D-sa ar fi gata să se pronunţe pentru prima soluţiune, dacă s-ar găsi materiale grele de construcţiune. Soluţia construirii din materiale slabe se ridică la 7 385 000 lei.

Totalizând sumele necesare pentru inventarul viu, pentru unelte şi maşini agricole şi pentru completarea construcţiunilor, ajungem la cifra de circa 30 000 000 lei.

D-l Victor Slăvescu propune să contractăm un împrumut de 40 000 000 lei, din care nu vom ridica decât treptat, pe măsura necesităţilor, fiind în concluzie să facem un împrumut de lei 6 000 000 pe termen scurt, de un an, pentru exploatare, şi un împrumut de 40 000 000 lei, pe termen lung, pentru investiţii.

Acordarea împrumutului pentru investiţii, care se ia numai sub controlul organelor de credit spre a nu i se da o altă întrebuinţare, va întâmpina însă multe greutăţi. El va trebui să fie aprobat şi de Comisia superioară economică a Ministerului de Finanţe şi se poate chiar să se ceară şi avizul Comisiunii interministeriale de redresare economică şi stabilizare monetară. Îngrădiri şi oprelişti sunt apoi şi în ce priveşte ridicarea de construcţiuni, calitatea animalelor, procurarea uneltelor şi maşinilor. Sperăm să satisfacem până la urmă toate cerinţele şi să obţinem împrumutul.

În consecinţă, d-l Victor Slăvescu propune plenului să autorize Delegaţiunea să contracteze împrumutul de 6 000 000 lei, punând în garanţie recolta anului în curs, până la finele căruia se va restitui împrumutul, precum şi împrumutul de 40 000 000 lei pentru investiţii, care se va ridica în tranşe Dând această autorizaţie, Academia va face o acţiune de prevedere de bun gospodar, în vederea sporirii rentabilităţii bunurilor sale.

D-l Slăvescu mai adaugă că termenul pentru împrumutul cel mare pe care-l acordă Casa de Depuneri şi Consemnaţiuni este de 5 ani, cu drept de prelungire, sau mai mare de 5 ani, dar în acel caz se cere o lege specială

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune la vot îndoita propunere a d-lui coleg Victor Slăvescu:

1) Delegaţiunea este autorizată să contracteze un împrumut de exploatare de 6 000 000 lei pe termen de un an, cu gaj pe recoltă;

2) Delegaţiunea este autorizată să contracteze un împrumut de investiţiuni până la 40 000 000 lei, pe termen mai lung, garantat cu averea mobilă şi imobilă a Academiei, după cerinţe şi posibilităţi.

– Ambele propuneri sunt aprobate în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU referă că avem în depozit, pe baza unei hotărâri de acum doi ani, circa un vagon şi jumătate de hârtie de cărţi şcolare, pe care ne-am procurat-o ca rezervă pentru tiparul publicaţiunilor noastre În prezent pe piaţă se află hârtie din abundenţă, de calitate mai bună şi mai ieftină chiar. De aceea, D-sa propune să vindem sau să schimbăm hârtia în discuţiune, ea nemaifăcându-ne trebuinţă, dându-se în acest sens autorizaţie Delegaţiunii.

– Propunerea se aprobă

D-l ION I. NISTOR anunţă sosirea din America a 600 cărţi în 12 lăzi, care se află la clasificare.

Apoi d-sa atrage atenţia asupra acestor donaţiuni:

1. D-l ing. *Pădureanu* donează două lucrări germane din 1886 şi, respectiv, 1878;

2. *Mihail şi Matilda Mora* dăruiesc Academiei 181 volume (106 legate şi 75 nelegate) din „Revue des Deux Mondes" pe anii 1920 până la dispariţia revistei în timpul războiului;

3 De la *Asociaţia ARLUS* s-a primit o broşură despre Arta la Moscova.

– Se vor exprima mulţumiri.

---

41. *ŞEDINŢA PUBLICĂ* DE LA 23 APRILIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l N. BĂNESCU face o comunicare cu titlul *Casa de negoţ Panaiot Enghinoli din Braşov şi Lazăr Calenderoglu în lumina corespondenţei lor*

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l general R. ROSETTI, având în vedere apropiata sesiune generală din mai, crede că ar fi bine ca proiectul noilor statute şi regulamente ale Academiei Române să se dea în copii tuturor domnilor colegi din vreme, spre a lua cunoştinţă de ele.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că Comisiunea pentru revizuirea statutelor şi regulamentelor Academiei a lucrat regulat, astfel că proiectele de statute şi regulamente sunt aproape gata.

În ce priveşte dorinţa d-lui coleg general R. Rosetti, desigur că şi noi ne-am gândit la necesitatea ca aceste proiecte să fie cunoscute de toţi domnii colegi, aceasta cu atât mai mult cu cât prevăd că în sesiunea aceasta vor fi foarte multe lucrări de rezolvat.

D-l ION I. NISTOR, de aceeaşi părere cu d-l Preşedinte, propune ca diferitele rapoarte ce se prezintă sesiunii generale şi care în alţi ani erau tipărite, să se multiplice la Gestetner, spre a fi puse la dispoziţia tuturor domnilor colegi.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU spune că, dată fiind situaţia noastră financiară, desigur că nu se vor putea tipări rapoartele ce trebuiesc prezentate plenului în acest an. Ele vor apare însă tipărite în *Anale* Ce priveşte raportul Secretarului General şi raportul Bibliotecii, ele se vor multiplica la Gestetner şi se vor împărţi la timp.

Pr. GALA GALACTION arată că, îndeplinind delegaţiunea ce i s-a dat, a fost la Ministerul Informaţiilor şi a stat de vorbă cu secretarul general al acelui departament în chestiunea felului cum trebuiesc epurate publicaţiunile Academiei Române în urma ultimei adrese a acelui minister, prin care ni se atrăgea atenţia că unele dintre publicaţiile noastre trebuiesc distruse. D-l secretar general al ministerului e de părere să închidem într-o încăpere specială publicaţiile epurate, iar cheia acestei încăperii să fie ţinută de d-l Preşedinte al Academiei. Bineînţeles că pentru revizuirea publicaţiilor, acel departament va lucra împreună cu reprezentanţii instituţiunii noastre

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU exprimă mulţumiri părintelui Gala Galaction pentru misiunea îndeplinită

D-l TRAIAN SĂVULESCU prezintă *Indicele bibliografic al Bibliotecii ARLUS.* Această bibliotecă – adaugă D-sa – este la curent cu tot ce se publică în Uniunea Sovietică şi, desigur, este foarte interesant de cunoscut ceea ce apare acolo în diversele domenii ale ştiinţei şi vieţii practice.

În altă ordine de idei, d-l Traian Săvulescu roagă să nu i se ia în nume de rău că va face o observaţie deosebită. Este vorba anume de ultimul număr al *Buletinului* Academiei de Ştiinţe din România. În acest *Buletin* este publicată copia unei adrese trimisă de acea Academie, în 1946, Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice şi se arată anume că la constituirea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice nu s-a făcut Academiei de Ştiinţe din România nici o invitaţie de a colabora cu această instituţie. D-sa dă citire acestei adrese.

Învinuirea ce se aduce Consiliului este nedreaptă, iar observaţiile sunt cu totul neadevărate. Şi sunt complet neadevărate, deoarece chiar de la început au fost invitate toate instituţiile ştiinţifice din ţară la o colaborare ştiinţifică D-l Săvulescu arată cine a fost invitat anume şi normele după care se distribuie subvenţiile pentru

www.digibuc.ro

anumite lucrări propuse şi care sunt acceptate de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-sa arată cine anume semnează acest *Buletin*. Dar, zice d-l Traian Săvulescu, mă mir mult că acest memoriu este semnat de trei membri ai Academiei Române, de un membru activ şi de doi membri corespondenţi (semnează d-nii Horia Hulubei, Dragomir Hurmuzescu şi V. Vâlcovici). Mi se pare o atitudine cu totul ciudată faţă de instituţia noastră, căreia aceste persoane îi aparţin. Am încercat un sentiment dureros văzând această atitudine, care vine din partea unor membri ai Academiei Române.

Noi luptăm în această instituţiune pentru a lucra fiecare pe tărâmul său şi a contribui în măsura puterilor noastre la înflorirea culturii româneşti Cred că ar bine ca, în noua redactare a statutelor şi regulamentelor Academiei Române, să se arate care sunt drepturile celor care sunt aleşi membri ai acestei instituţii, dar şi care sunt îndatoririle pe care sunt ţinuţi să le respecte.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că Academia de Ştiinţe a fost creată ca un fel de academie particulară, de către nişte persoane care i-au dat totuşi o formă legală. Noi am intervenit din timp şi am ajuns la cunoscutul proces dintre noi şi noua Academie de Ştiinţe din România, deoarece nu putem admite ca noua organizaţie să ia titlul de „academie". Noi nu ne opunem la crearea de noi instituţii de ştiinţă, dar am cerut să se facă o lege specială pentru întrebuinţarea titulaturii de „academie". D-sa face un scurt istoric al acestei Academii, arătând că totuşi şi azi persistă anumite greutăţi şi confuzii din privinţa titlului de academie a acelei organizaţii.

Când s-a discutat crearea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice s-au ales cine anume să compună acest nou organism ştiinţific şi s-au invitat anumite instituţii la o colaborare cu acesta Academia de Ştiinţe a cerut şi ea să colaboreze, dar nu a fost admisă. Acum acea Academie solicită fonduri pentru lucrări, ceea ce nu se poate aproba, căci noi nu dăm, precum se ştie, subvenţii la instituţii, ci numai pentru anumite lucrări de ştiinţă, îndeplinite de persoane calificate

Ceea ce este cu totul surprinzător este faptul că s-au găsit unii membri din acea Academie care, deşi fac parte şi din Academia Română, au semnat totuşi acea adresă. De aceea D-sa, de acord cu d-l coleg Săvulescu, e de părere că în noul regulament să se înscrie anumite drepturi, dar şi anumite obligaţii pentru cei aleşi membri ai instituţiunii noastre.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că suntem foarte surprinşi de atitudinea d-lor colegi care au semnat acele rânduri de protest. D-sa crede că o explicaţie din partea D-lor lor ar fi necesară. Ar fi bine ca să se aducă la cunoştinţa d-lui coleg D Pompeiu, care este preşedintele acelei Academii, această stare de lucruri.

D-l S. MEHEDINŢI, în aceeaşi ordine de idei, arată diferenţa dintre felul în care sunt aleşi membrii din Academia Franceză şi cum se aleg în Academia Română.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată pe scurt anumite norme ce trebuiesc avute în vedere la întocmirea noilor statute şi regulamente ale Academiei Române, pentru ca cineva să poată fi propus a fi ales membru al acestei instituţii.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU depune următoarea cuvântare (sărbătorirea d-lui *Const. Moisil* de astăzi)·

Academia Română ia parte cu bucurie la sărbătorirea distinsului ei membru corespondent, profesorului C. Moisil, care de atâţia ani lucrează în cadrul acestei instituţiuni.

Sărbătoritul nostru a avut o activitate foarte bogată şi felurită asupra căreia alţi vorbitori vă vor da ample lămuriri.

Oricât de sumar ar fi examinată această activitate, din ea se constată o muncă fără preget, o pregătire din ce în ce mai aleasă, metodă riguroasă şi mai vârtos dorinţa statornică de a aduce lumini pentru trecutul ţinuturilor noastre.

Domeniul numismatic în care a activat îndeosebi nu este la noi nici astăzi destul de cunoscut şi apreciat. Puţini sunt atraşi spre asemenea cercetări grele, migăloase, unde ipoteza şi aproximaţia au un mare rol, unde raza de lumină pătrunde anevoios, unde se impune foarte multă răbdare şi unde, după îndelungate strădanii, deseori descoperi prea puţin

De aceea nu mulţi se îndreaptă spre asemenea studii.

Pe vremuri şi alţii au fost îndemnaţi să se consacre acestei specialităţi, împrejurările ne-au dus pe alte terenuri.

D-l Moisil s-a dedicat cu pasiune şi a izbutit să aibă însemnate succese.

După înaintaşii noştri colegi D. Sturdza şi Mihail Suţu, profesorul Moisil ocupă, fără discuţie, principalul loc în studiile numismatice de la noi.

Prin cercetările sale din ultimele decenii a contribuit să lumineze multe părţi întunecoase ale vremurilor străvechi, punând în evidenţă mai cu seamă monezile traco-dacice, despre care se credea altă dată că nici n-au existat. Prin aceasta s-a adâncit oarecum istoria noastră, mergând pe calea pe care ilustrul nostru coleg Vasile Pârvan a lărgit-o mult, dând îndrumări şi sugestii de care, desigur, şi sărbătoritul a fost călăuzit.

O parte foarte întinsă, poate cea mai întinsă, a activităţii d-lui Moisil a fost cea desfăşurată la Academia Română, unde prin muncă neîntreruptă şi cu modestia-i cunoscută, a organizat şi condus Cabinetul numismatic, pe care-l putem înfăţişa cu curaj chiar criticilor pretenţioşi.

Apreciindu-i meritele şi publicaţiile, cea mai înaltă instituţie culturală a ţării l-a ales membru corespondent, iar D-sa a răspuns cu mai multă râvnă şi dragoste pentru specialitate.

Astăzi Academia este îndreptăţită să se bucure că unul din cei mai harnici colaboratori ai săi este cinstit prin această festivitate atât de frumoasă.

Sărbătorirea d-lui Moisil trebuie privită şi din alt punct de vedere: este sărbătorirea muncii de 50 de ani a unui intelectual şi aceasta îi dă o deosebită importanţă, căci munca intelectuală este forma cea mai aleasă a muncii calificate, pentru care se cere multă pregătire, iar de altă parte, prin rezultatele ei, se aduce o foarte însemnată contribuţie pentru progresul popoarelor, pentru punerea în valoare a însuşirilor lor şi pentru apropierea paşnică.

Fără a micşora importanţa altor forme de muncă, înţelegerea şi preţuirea muncii intelectuale este dovada certă a înălţimii de spirit a oricărei grupări sociale.

www.digibuc.ro

Sărbătorirea de astăzi este un aspect al acestei prețuiri, ceea ce trebuie să bucure în special pe intelectuali.

Încheind această scurtă cuvântare şi aducând omagiul meritat activității de o jumătate de veac a colegului Moisil, de care mă leagă multe amintiri, îl felicit călduros în numele meu şi al colegilor din Academie, şi-i urez viață lungă, sănătate şi putere de muncă spre a ne da, mulți ani de acum înainte, contribuții numismatice şi spre a se bucura de roadele ostenelilor sale.

D-l ION I. NISTOR aduce la cunoştința plenului că azi dimineață a avut loc, în sala Fundațiunii Dalles, un festival cultural şi artistic organizat de Sindicatul funcționarilor noştri. Festivalul s-a început cu o conferință a colegului nostru pr. Gala Galaction, care a făcut o frumoasă expunere literară, după care a urmat un bogat şi reuşit program artistic, la care şi-au dat concursul artişti de primul ordin Festivalul a avut o ținută demnă şi s-a terminat cu un succes deplin.

---

42. *ŞEDINȚA DE LA 14 MAI 1948*

Preşedinția d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice:

În ziua de 5 mai a.c. Academia Română a primit vestea tristă despre încetarea din viață a colegului *Sextil Puşcariu.*

Prin moartea lui am pierdut pe unul dintre cei mai distinşi colaboratori.

Crescut ani de-a rândul la universitățile din Apus, el a fost apreciat de timpuriu de profesorii săi de specialitate. La vârsta de 28 de ani a ținut cursuri la Universitatea din Viena, în calitate de docent pentru limbile romanice şi a înființat acolo primul seminar pentru studiul ştiințific al limbii române.

Încă de atunci a pregătit materialul pentru publicarea primului dicționar român care a apărut în 1905 şi a rămas până astăzi, după părerea specialiştilor, instrumentul cel mai sigur şi complet pentru cercetările în domeniul lexicologiei româneşti.

După apariția acestei lucrări, Academia Română l-a ales membru corespondent.

În 1906 a fost numit profesor de limba şi literatura română la Universitatea din Cernăuți, unde a desfăşurat o intensă activitate ştiințifică şi culturală. În afară de cursurile sale, deosebit de apreciate, şi-a pregătit publicarea *Istoriei literaturii române, epoca veche*, apărută mai târziu la Sibiu şi care este considerată o lucrare de mare valoare.

Dar opera la care Puşcariu a muncit cu multă râvnă a fost *Dicționarul limbii române*, pe care Academia Română i l-a încredințat din primul său an de profesorat, în 1906. După calculele lui, lucrarea era concepută în trei volume mari;

www.digibuc.ro

în urmă, din cauza bogăției materialului lexical, trebuia să se adauge încă 3–4 volume. Cu toate greutățile, el socotea că în 1940 lucrarea va fi terminată. Împrejurările, după cum știți, au adus întârzieri tot mai mari, că el n-a putut avea bucuria să-și vadă terminată opera la care a muncit decenii. Totuși, numele lui Sextil Pușcariu va rămâne pentru totdeauna legat de această însemnată operă a culturii românești.

În 1918 el a fost chemat să organizeze Universitatea din Cluj. Aci a desfășurat o activitate foarte bogată și variată, muncind fără preget pentru a asigura prestigiul acestei universități și pentru a afirma valoarea culturii noastre.

La Cluj a întemeiat și organizat Muzeul limbii române, socotită ca una din creațiile lui cele mai originale pentru studiul limbii materne.

De aci au ieșit studiile apărute în *Dacoromania*, în biblioteca anexată acestei publicații sau cuprinse în publicațiile Academiei.

Tot acolo s-a întocmit marele *Atlas lingvistic al României*, conceput, organizat și condus de Pușcariu, cu colaboratorii lui, lucrare apreciată de specialiști ca fiind, după *Dicționar*, „cea mai măreață operă închinată graiului nostru".

Lucrările lui Pușcariu au fost foarte apreciate și în străinătate, unde a publicat articole și studii în marile reviste, folosind astfel la cunoașterea noastră de către învățații străini.

Contribuția colegului nostru pentru lucrările publicației noastre și pentru propășirea științei și culturii românești a fost deosebit de valoroasă și opera lui va face să nu fie uitat.

Exprimăm familiei sale sincere condoleanțe și regretându-i adânc pierderea, să-i consacrăm câteva momente de pioasă reculegere.

Se citesc și se aprobă procesele-verbale de la 16 și 23 aprilie.

D-l D. POMPEIU, luând cuvântul la cuprinsul procesului-verbal de la 23 aprilie, cu referire la chestiunea adresei Academiei de Științe, publicată în ultimul *Buletin* al acesteia și la calitatea sa de președinte al acelei Academii, informează că a fost încunoștiințat că a fost proclamat președinte al Academiei de Științe, dar că nu a declarat până în prezent că va accepta să intre în funcțiune, deoarece nu este sigur de soarta și existența acelei Academii. Așadar, Academia Română să nu se aștepte la explicații din partea D-sale.

D-l V. VÂLCOVICI, membru corespondent, ia cuvântul ca unul dintre semnatarii adresei care a fost incriminată, în ședința precedentă, de d-l prof. Traian Săvulescu, și citește în întregime acea adresă, în credința că se va vedea din textul ei că Academia de Științe nu a intenționat să aducă vreo jignire Academiei Române.

D-l TRAIAN SĂVULESCU reia textul adresei și arată că partea jignitoare se cuprinde în afirmațiunea că rațiunea de a fi a Consiliului Național de Cercetări Științifice este de a da fonduri și în faptul însuși al publicării acestei adrese. D-sa arată că d-l Vâlcovici, care face parte din Consiliul Național de Cercetări Științifice, era perfect lămurit de rostul Consiliului Național de Cercetări

www.digibuc.ro

Ştiinţifice care, în orice caz, nu este acela de a distribui fonduri şi că D-sa, în această calitate, putea să lămurească şi pe ceilalţi membri ai Academiei de Ştiinţe În orice caz acea adresă a căpătat amploare prin faptul publicării ei şi aceasta, credem, că nu putea să-şi îngăduie un membru al Academiei, să lase să treacă.

D-l DIM. GUSTI socoteşte şi D-sa ca o inadvertenţă publicarea adresei şi că a fost din partea Academiei de Ştiinţe o eroare. De aceea, D-sa se asociază din toată inima la intervenţia d-lui coleg Săvulescu şi înlătură afirmaţia acelei Academii că misiunea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice ar fi aceea de a distribui fonduri. Nu distribuire de fonduri, ci cercetări de probleme este misiunea acestui organism, iar dacă Academia de Ştiinţe ar fi venit să propună vreo problemă de cercetare, cercetătorii acelei probleme s-ar fi bucurat de sprijinul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice. Ne aflăm deci în faţa unei erori fundamentale, mai ales dacă ţinem seama că în aceste momente se spune, din diferite părţi, că acest Consiliu nu face altceva decât să împartă între membrii Academiei fondurile sale

D-l V. VÂLCOVICI, membru corespondent, este de părere că mâna de oameni de ştiinţă pe care îi are ţara ar greşi în faţa posterităţii dacă în anumite momente nu s-ar găsi unită, spre a fi sprijin ţării. Academia Română se bucură de un mare prestigiu Toate celelalte instituţiuni de ştiinţă cer sprijin de la Academia Română. D-sa ştie că Academia de Ştiinţe s-a născut în împrejurări anormale, din care cauză la început D-sa n-a putut primi a deveni membrul ei Numai când acea instituţie a făcut proba existenţei ei prin memorii care au avut răsunet şi în străinătate, a acceptat participarea la lucrările acesteia. Această instituţie n-a avut gesturi de ostilitate faţă de Academia Română. Din contra, noi socotim că Academia Română o va încuraja, în interesul solidarităţii intelectuale şi al unei organizări unitare a activităţii ştiinţifice, pe baza căreia trăieşte guvernul de astăzi şi de care el are nevoie.

În ce îl priveşte şi în numele Secţiunii Matematice a Academiei de Ştiinţe, face sincere scuze pentru ofensa pe care toţi membrii Academiei Române sunt de acord că a fost adusă înaltei instituţiuni. D-sa se uneşte la părerea generală că adresa incriminată nu trebuia să fie dată publicităţii, deşi e încredinţat că nu s-a urmărit prin aceasta a se aduce vreo jignire Academiei Române.

D-l TRAIAN SĂVULESCU este de părere că o rectificare în public a erorii Academiei de Ştiinţe ar da amploare chestiunii, lucru ce este bine să evităm. D-sa propune să ne mulţumim cu recunoaşterea din partea d-lui coleg Vâlcovici că a fost o jignire adusă Academiei Române, că nu trebuia să se dea publicităţii adresa în chestiune şi să luăm act de scuzele exprimate de D-sa, care închid de la sine discuţia.

– Propunerea se aprobă.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă citire următorului proces-verbal din 11 mai 1948 al Comisiunii relaţiilor culturale şi ştiinţifice internaţionale:

www.digibuc.ro

1 Cu privire la adresa Uniunii Academice Internaţionale de la 19 aprilie a c.,[1] prin care, aducându-ni-se din nou la cunoştinţă că a 22-a sesiune a acestei Uniuni se va ţine între 14–17 iunie la Bruxelles, ni se cere să desemnăm pe cei doi delegaţi ai noştri şi eventual pe adjuncţii lor, să achităm cotizaţia pe 1948 (2 000 fr belg.), ca şi cea restantă din 1947 (10 000 fr. belg) şi să trimitem eventualele noastre propuneri pentru ordinea de zi a sesiunii.

Comisiunea decide să se răspundă că delegaţii Academiei Române sunt aceiaşi – d-nii *Andrei Rădulescu* şi *C Rădulescu-Motru* – şi că vom face tot posibilul să achităm cotizaţiile cerute. Ce priveşte propunerile pentru ordinea de zi, roagă pe d-l coleg D Gusti să redacteze propunerea făcută de D-sa în şedinţa precedentă a Comisiunii, în legătură cu alcătuirea unui dicţionar al caracterului social distinctiv al naţiunilor în viaţa internaţională actuală, spre a putea fi înaintată, în timp util, Uniunii.

2. Tot cu privire la Uniunea Academică Internaţională, d-l Secretar General informează Comisiunea că chestiunea colaborării României la *Dicţionarul latinei medievale* care, întrucât a constatat din prospectul acestui dicţionar trimis Academiei Române, la 1932, că e limitat la limba latină din întâia jumătate a evului mediu (între anii 500 şi 1000), epocă din care nu se găsesc la noi documente de limba latină.

3. Cu privire la adresa Congresului internaţional de ştiinţe antropologice şi etnografice, la care am delegat pe d-nii colegi *S Mehedinţi* şi *D. Gusti*, adresă în care ni se sugerează ideea că, întrucât n-ar fi posibil să trimitem delegaţi direcţi ai noştri, am putea însărcina, cu această misiune, pe vreunul din compatrioţi care ar asista la congres, pe vreun membru corespondent belgian al Academiei Române sau pe vreun membru al delegaţiei diplomatice al ţării noastre la Bruxelles.

Comisiunea ia act de această sugestie şi propune ca, întrucât nu numai la acest congres, ci şi la celelalte la care au fost invitaţi delegaţii noştri n-ar putea participa, să rugăm pe membrii noştri de onoare sau corespondenţi din ţările respective să reprezinte Academia Română.

4. Cu privire la adresa Asociaţiei Internaţionale de Oceanografie Fizică, prin care suntem rugaţi să răspundem în ce măsură ţara noastră ar putea participa la o croazieră în fiordurile Norvegiei, se menţine răspunsul dat biroului acestei asociaţiuni, ca urmare la decizia comisiunii din 3 martie a c.

5 Biroul Congresului internaţional de geografie din Lisabona mulţumeşte pentru onoarea de a fi desemnat reprezentanţi ai Academiei noastre la acest congres

6. Cu privire la invitaţia pe care Academia Polonă de Ştiinţe şi Litere din Cracovia ne-o face de a lua parte la solemnitatea celei de-a 75-a aniversări a acestei Academii, ce va avea loc la Cracovia, la sfârşitul lui septemvrie 1948, Comisiunea propune ca d-nii colegi Traian Săvulescu şi Iorgu Iordan să fie rugaţi a reprezenta Academia Română la această solemnitate.

7. Cu privire la invitaţia pe care Sindicatul medicilor unguri ne-o face la săptămâna medicală ce va avea loc la Budapesta între 4–12 septemvrie a.c.,

www.digibuc.ro

Comisiunea decide ca, potrivit recomandării ce ni se face în această adresă, să o transmitem tuturor medicilor membri activi, de onoare şi corespondenţi ai Academiei Române, spre a-şi putea eventual anunţa personal participarea la această reuniune medicală.

8 Ce priveşte Congresul de filosofie de la Amsterdam, d-l *Gusti* propune ca Academia să delege pe membrii săi care au participat şi la congresele anterioare, între care, în afară de D-sa şi de d-l *I. Petrovici*, este şi d-l *Tudor Vianu*, membru corespondent al Academiei.

9 În sfârşit, d-l Secretar General prezintă întreaga corespondenţă urmată între timp cu instituţiile ştiinţifice şi culturale din străinătate privitor la schimb de publicaţii cu Academia noastră.

– Puse la vot, propunerile Comisiunii sunt aprobate

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică scrisoarea de mulţumire primită din partea Universităţii din Louvain pentru darul de cărţi pe care Academia i l-a făcut în vederea refacerii bibliotecii sale distruse de bombardament în 1940.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU îşi aminteşte că în fevruarie trecut, în singurătatea vieţii sale la Butoeşti, în Mehedinţi, a primit din partea Academiei felicitări la împlinirea vârstei de 80 de ani. Ţine să exprime şi personal mulţumiri la cele trimise în scris Dar în urările primite s-a vorbit şi de activitatea mea, cu dorinţa ce v-aţi exprimat de a o continua în acelaşi ritm şi de aci înainte. D-l C Rădulescu-Motru spune că activitatea D-sale de aci înainte nu mai poate fi tot atât de intensă şi poate că nici chiar în ritmul vieţii de astăzi. Ceea ce este important este că activitatea cuiva să fie sinceră. Titu Maiorescu cerea ca sinceritatea să fie la baza vieţii culturale. Dacă nu pot promite o activitate tot aşa de intensă ca până acum, pot face promisiunea că ceea ce voi lucra şi afirma, voi lucra şi afirma sincer, nici cu ură faţă de cineva, nici cu amor propriu faţă de mine însumi, ci voi căuta să dau expresie numai la ceea ce cred că va fi valabil pentru viaţa culturală.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, arată că într-o publicaţie postumă a lui Henri Focillon, *Moyen Âge – survivance et réveils*, apărută la Montreal, în 1945, a fost dat publicităţii un studiu intitulat *L'ancien art roumain*, pe care d-l George Oprescu îl prezintă Academiei .

D-l N. BĂNESCU, ocupând fotoliul prezidenţial, evocă marea figură a ilustrului prieten al românilor – *Henri Focillon*, pe care adesea l-am avut ca oaspete al nostru. Îi suntem recunoscători pentru faptul de a fi prezentat arta noastră cu marea sa autoritate în străinătate, într-o formă extraordinară. Paginile citite de colegul Oprescu ne-au produs o adevărată emoţie şi îi rămânem recunoscători colegului Oprescu pentru gândul fericit de a le fi adus în faţa noastră.

D-l DIM. POMPEIU prezintă volumul I din lucrarea d-lor Octav Onicescu şi Gh. Galbură, *Algebra*, apărută la Bucureşti, în 1948, arătând importanţa acestui tratat.

www.digibuc.ro

D-l ION I. NISTOR zice:

D-l *Gh. Bezviconi* dăruieşte Academiei în copii 11 scrisori inedite de la Alexandru Scarlat Sturdza, fost epitrop onorar al Seminarului de la Socola.

Tot D-sa dăruieşte şi două fotografii, una a lui Zamfir Arbore şi alta a lui Pavel Ştefan Leonard (mort la 1891).

D-l *I Otteteleşanu* dăruieşte Academiei ediţia a doua din *Voyage du jeune anacharses en Grèce*, în 6 volume, din 1789.

– Se vor exprima mulţumiri donatorilor.

D-l CONST. MOTAŞ, membru corespondent, prezintă volumul II – 1948 din *Lucrările Laboratorului de Zoologie de la Facultatea de Ştiinţe din Bucureşti şi ale Staţiunii Zoologice de la Sinaia.*

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, informând că statul, prin Comisiunea Monumentelor Istorice, va face un muzeu în Câmpulung Muscel, întreabă dacă n-ar fi potrivit ca local pentru acest muzeu casa d-lui Gică Ştefănescu, rămânând ca în localul Mănăstirii Domneşti să se expună numai arta religioasă În acest scop doreşte să ştie în ce stadiu se află lucrările în legătură cu donaţia acelei case, pe care d-l Gică Ştefănescu ţinea s-o facă Academiei Române

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU recomandă ca să se stea de vorbă cu d-l Gică Ştefănescu, D-sa având credinţa că Comisiunea Monumentelor Istorice va ajunge să obţină localul necesar de la d-l Gică Ştefănescu

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă o situaţie neplăcută. Printr-un decret-lege din 7 mai a.c. a luat fiinţă Aşezământul cultural „Nicolae Bălcescu". Decretul prevede că fondul acestui aşezământ va fi format din o parte din bunurile ce s-au donat de către d-na Eliza Brătianu, ca bibliotecă şi imobile, în strada Biserica Amzei nr. 5. D-sa arată intervenţiile care s-au făcut la d-l dr C.I.Parhon, ca preşedinte al Prezidiului Republicii Populare Române, la d-l coleg Sadoveanu, la d-l ministru Livezeanu, care dirijează ocuparea asupra averii, precum şi la d-l dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri. În aceeaşi chestiune, D-sa a fost primit în audienţă de d-nii prim-ministru şi ministrul Livezeanu. Putem avea speranţa că se va ajunge la o colaborare între stat şi Academie pentru ridicarea Aşezământului „Nicolae Bălcescu" şi pentru acceptarea drepturilor şi obligaţiilor Academiei.

---

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

PARTEA II-a

SESIUNEA GENERALĂ

15 MAI – 8 IUNIE 1948

1. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 15 MAI 1948

Preşedinţia d-lui Andrei Rădulescu.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU deschide sesiunea generală.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU citeşte următorul *Raport despre activitatea Academiei Române în anul academic 1947–1948*:

Domnilor colegi,

Datoria de pietate faţă de colegii care ne părăsesc pentru eternitate ne impune a da întâietate, în paginile acestei dări de seamă despre lucrările Academiei Române în anul academic expirat, amintirii celor dintre noi dispăruţi în cursul acestui an

Din rândurile membrilor activi ne-au părăit profesorii. *A. C. Cuza*, decedat în vârstă de 90 de ani, la 4 noemvrie 1947, în Sibiu, d-rul *Emil Racoviţă,* trecut în eternitate în ziua de 19 noemvrie, după o mai îndelungată suferinţă, care în ultima vreme îi împuţinase mult puterile fizice, şi *Sextil Puşcariu,* stins din viaţă acum câteva zile, la 5 mai, în urma unei boale necruţătoare, ce-l ţintuise pe patul de suferinţă în ultimii săi ani.

Opera ştiinţifică de reputaţie mondială a lui *Emil Racoviţă*, personalitatea de cercetător, energia sa de explorator al suprafeţei pământului şi al domeniului subpământean, omul de gândire şi de creaţie a noii ştiinţe biospeologia, au fost expuse şi elogiate în Academia noastră, în ecouri de adânci regrete şi de mare admiraţie pentru marele dispărut, de Preşedintele nostru, în şedinţa de la 21 noemvrie 1947, apoi în discursul rostit în numele Academiei Române, de colegul Silviu Dragomir, în faţa mormântului deschis al mult regretatului dispărut, de colegul corespondent Const. Motaş, în comunicarea comemorativă ţinută în această incintă la 13 fevruarie, precum şi în bogata şi cuprinzătoarea analiză a operei de creaţie ştiinţifică, pe care colegul nostru Dim. Gusti a închinat-o memoriei lui Em. Racoviţă în paginile de deschidere a primului număr al „Buletinului informativ ştiinţific şi administrativ” al Consiliului Naţional de

www.digibuc.ro

Cercetări Ştiinţifice. Nobila figură a acestei ilustraţii a ştiinţei româneşti care a fost profesorul Emil Racoviţă se desprinde întreagă, eternă, din multiplele înfăţişări ale acestor eminenţi colegi pentru ca să fie trebuinţă a mai stărui asupra-i în acest raport.

Doliul pe care Academia Română îl încearcă prin pierderea lui *Sextil Puşcariu* este, fără îndoială, unul din cele mai grele din ultimele patru decenii ale instituţiei noastre. Pentru că dacă Sextil Puşcariu reprezintă prin opera sa filologică tot ceea ce ştiinţa românească de specialitate a produs mai de valoare pentru înţelegerea problemelor legate de limba şi istoria neamului, pentru instituţiunea noastră regretatul coleg va fi de-a pururi socotit ca bărbatul predestinat a realiza cea mai de seamă însărcinare pentru care Academia Română a fost creată – aceea a studierii şi cultivării limbii româneşti şi a alcătuirii, prin consecinţă, a dicţionarului şi a gramaticii ei.

Istoria a dovedit că în decursul celor 80 de ani, de când Academia Română şi-a hotărât misiunea de a întocmi *Dicţionarul limbii române*, cel mai bine pregătit şi cel mai bine înzestrat pentru această unică chemare a fost dintre toţi filologii Sextil Puşcariu Pregătirea şi-o căpătase în universităţile germane şi franceze de la Gustav Weigand, Wilhelm Meyer-Lübke, Gaston Paris şi alţii, iar activitatea sa ştiinţifică a fost preţuită de la întâiele sale contribuţii, unele apărute încă înaintea doctoratului său trecut la Universitatea din Lipsca.

De la acele prime studii până la lucrarea monumentală de dată mai recentă a *Atlasului lingvistic al României*, preocuparea sa ştiinţifică a fost tot timpul îndreptată către latura cea mai însemnată a filologiei româneşti, către cercetarea originii cuvintelor. Din studiul acesteia şi după încercările anterioare ale lui Bogdan Petriceicu Hasdeu şi Ovid Densusianu, a rezultat primul dicţionar etimologic românesc, alcătuit după cerinţele lexicografiei moderne. Această lucrare, apărută în 1905, la Heidelberg, într-o colecţie de lucrări ştiinţifice de sub conducerea lui Meyer-Lübke, a fost hotărâtoare pentru marea operă care avea să fie *Dicţionarul* Academiei. Căci în acelaşi an, 1905, Sextil Puşcariu a fost chemat la conducerea redactării *Dicţionarului limbii române*, odată cu alegerea sa ca membru corespondent al instituţiunii noastre şi cu numirea sa ca profesor la Universitatea din Cernăuţi.

Timp de peste patru decenii, Sextil Puşcariu a pus în serviciul *Dicţionarului limbii române* toată ştiinţa sa filologică şi cea mai bună parte a puterilor sale, sprijinit de tineri filologi, pe care i-a pregătit cu grijă în propria sa şcoală. Opera atât de vastă, încercată altă dată pe căi greşite de Laurian şi Massimu, reluată mai târziu de B. Petriceicu Hasdeu şi de Al. Philippide, a luat proporţii monumentale sub direcţia lui Puşcariu, datorită stăruinţei căruia ea este astăzi foarte înaintată, cu toate întreruperile pe care a avut să le sufere de pe urma războaielor din ultimele trei decenii.

Admirată şi preţuită ca exemplu desăvârşit de construcţie ştiinţifică în lumea filologilor de pretutindeni, această măreaţă operă, închinată graiului românesc, va constitui de-a pururi o mândrie a neamului nostru şi a Academiei Române

www.digibuc.ro

Speranțele într-o nouă epocă de înălțare a Academiei Române în viața neamului, pe care această instituțiune le întemeiase pe știință și pe talentul tânărului filolog de acum 40 de ani, au fost astfel pe deplin realizate. A constata cu nepărtinire aceasta este cel mai frumos omagiu ce-l putem închina astăzi memoriei mult regretatului coleg și o îndatorire de onoare de a înscrie numele acestui ales fiu al Transilvaniei în *Analele* Academiei Române la loc de cinste, alături de numele glorioșilor săi înaintași transcarpatini, care au făcut parte din instituțiunea noastră.

Ne vom întoarce acum atenția către alte pierderi, pe care instituțiunea noastră le-a suferit în rândurile membrilor noștri de onoare, români și străini, pierderi a căror însemnătate pentru viața spirituală, culturală și științifică, a unora de răsunet național, a altora de răsunet mondial, după măsura operei și personalității fiecăruia, a fost amănunțit înfățișată și omagiată la timpul său de către Președintele nostru Vom aminti deci pe scurt aceste pierderi.

Dintre membrii de onoare, la 4 martie s-a stins *I P. S. Nicodim*, Patriarhul României Decedat la vârsta de 83 de ani, cu adevărat patriarhală, prea venerabilul cap al Bisericii Ortodoxe Române fusese chemat printre membrii noștri de onoare de aproape 30 de ani, încă din 1919, pentru opera sa spirituală, scrisă și rostită, care, de la acea îndepărtată dată până în ultima vreme, s-a înmulțit și s-a îmbogățit an de an din izvorul de umilință, cucernicie și caritate creștinească, care anima întreaga ființă a prea fericitului fost patriarh.

Știrea morții profesorului *Ramiro Ortiz*, dintre membrii de onoare străini, a fost primită de noi toți cu un simțământ de profundă durere Decedat la 26 iulie la Padova, la universitatea cărei localități ilustra o importantă catedră, regretatul coleg se înapoiase în anii din urmă în Italia, după o ședere de 20 de ani în țara noastră, unde, de la catedra ce deținuse la Universitatea din București, militase în tot acest îndelungat răstimp pentru o apropiere italo-română prin știință și cultură. Revenit în Italia, ochii săi au rămas întorși, până la finele vieții sale, către patria sa adoptivă – România – în care, după propria-i mărturisire, își petrecuse cei mai frumoși și cei mai productivi ani ai vieții sale.

Izolarea în care ne-a adus recentul război ne-a lipsit de informațiuni cu privire la numeroșii savanți străini pe care instituțiunea noastră a ținut să și-i afilieze, ca membri de onoare și corespondenți. Această lipsă de informațiuni care a urmat și în anii de după război ne-a hotărât să întreprindem anumite cercetări cu privire la dânșii, cercetări de pe urma cărora am putut afla deocamdată știri numai despre colegii noștri din Franța și din Elveția.

Din aceste știri, și ele în mare parte necomplete, rezultă că în ultimii ani numeroși reputați colegi de onoare s-au stins în împrejurări despre care nu avem nici destule și nici precise cunoștințe. Ne vom mărgini deci, din această cauză, a le pomeni în cele ce urmează numai numele în ordinea datelor în care au fost aleși membri de onoare ai instituțiunii noastre.

Daniel Berthelot, celebru om de știință, ales la 11 mai 1919; *Charles de la Roncière*, istoric al marinei franceze, ales la 7 iunie 1919, dr. *V. Balthazard*, decan

www.digibuc.ro

al Facultăţii de Medicină din Paris, ales la 11 iunie 1919; ilustrul filolog şi istoric al epopeei franceze din evul mediu *Joseph Bédier*, ales în aceeaşi şedinţă de la 11 iunie 1919; *René Cagnat*, fost secretar perpetuu al Academiei de Inscripţii din Paris, ales la 10 iunie 1926; *Léon Guillet*, fost membru al Academiei Franceze de Ştiinţe şi fost director al Şcoalei Centrale din Paris, ales la 27 mai 1931, *Charles Achard*, ilustru medic francez, fost membru al Institutului Franţei şi secretar perpetuu al Academiei de Medicină din Paris, ales la 27 mai 1932; *Georges Dumas*, celebru psiholog francez, ales la 23 mai 1933; *Maurice Lugeon*, geolog de mare reputaţie, profesor la Universitatea din Lausanne, ales la 24 mai 1934; *Sébastien Charléty*, fost membru al Institutului Franţei în Academia de Ştiinţe Morale şi Politice, ales la 31 mai 1935 şi *Léon Brunschvicg*, cunoscutul filosof francez, fost membru al Institutului Franţei, ales tot la 31 mai 1935, cu care încheiem aceste triste ştiri, pe care le putem comunica despre colegii noştri din Apusul Europei.

Tot la acest loc se cuvine să amintim că în cursul acestui an s-au împlinit 20 de ani de la încetarea din viaţă a neuitatului arheolog şi istoric *Vasile Pârvan* şi 7 ani de la moartea tragică a profesorului *Nicolae Iorga*. Gândul nostru s-a întors în aceste ocaziuni către aceste două mari figuri ale intelectualităţii române, cu pietate şi cu recunoştinţă pentru tot ce geniul şi disciplina lor spirituală au putut adăuga la bunul renume şi la prestigiul Academiei Române în ţară şi peste hotare. Chipurile celor doi mari istorici au fost evocate cu acest prilej, cu emoţionante date noi, personale, de Preşedintele nostru, care a cunoscut ca apropiat prieten viaţa de neasemuit efort al celor doi mult regretaţi colegi.

De altă parte, omagii colegiale am adus vieţii şi nepieritoarei opere a d-rului *Victor Babeş*, prin cuvântarea comemorativă pe care colegul nostru, d-l dr. C. I. Parhon a rostit-o în această incintă la 24 octomvrie, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la moartea marelui savant, precum şi memoriei profesorului dr. *Gh. Marinescu*, prin cuvântarea rostită tot de d-l coleg C. I. Parhon în ziua de 21 noemvrie, la dezvelirea plăcii comemorative aşezată în amintirea ilustrului neurolog la casa sa din str. Th Masaryk.

În fine, mulţumită tot d-lui coleg Parhon, ne-a venit recunoaşterea peste hotare a ştiinţei româneşti şi satisfacţia dată de această recunoaştere ţării şi instituţiunii noastre prin alegerea sa, în vara anului trecut, ca membru corespondent al uneia din cele mai înalte instituţii ştiinţifice ale lumii, a Academiei de Ştiinţe din Uniunea Sovietică şi prin proclamarea sa ca *doctor honoris causa* al Universităţii Caroline din Praga, cu prilejul serbărilor jubiliare de 600 de ani de la întemeierea acestei universităţi.

Şedinţele. Pentru lucrările noastre de plen s-au ţinut 42 şedinţe săptămânale în acest an. Din aceste şedinţe, 13 au fost rezervate comunicărilor publice, a căror listă se dă în anexă. Restul de 29 şedinţe au fost intime şi au fost consacrate obişnuitelor noastre prezentări de cărţi, manuscrise, documente, monete. Tot în şedinţe intime s-au citit note ştiinţifice şi chiar comunicări mai dezvoltate, ca

www.digibuc.ro

acelea pe care ni le-au făcut colegii noştri, d-nii S. Mehedinţi şi Victor Slăvescu, primul despre *Antropogeografia – ştiinţă experimentală*, al doilea despre *Primul fourrierist Teodor Diamant*.

În alte şedinţe am primit şi salutat în mijlocul nostru oaspeţi străini: la 14 noemvrie am primit vizita a două distinse personalităţi din lumea intelectuală a Uniunii Sovietice, d-nii Kairov, preşedintele Academiei de Pedagogie din Moscova, şi Denisov, profesor la Facultatea de Drept din acea metropolă. Aceşti oaspeţi se aflau în ţara noastră cu prilejul aniversării a 30 de ani de la marea revoluţie sovietică, eveniment care a fost sărbătorit şi de instituţiunea noastră prin cuvântarea Preşedintelui nostru, rostită în şedinţa de la 7 noemvrie. Cu acelaşi prilej s-a trimis şi o telegramă omagială Academiei de Ştiinţe din Moscova.

La o săptămână după aceea, în şedinţa de la 21 noemvrie, am primit în mijlocul nostru un distins matematician francez, pe profesorul Arnaud Denjoy, membru al Institutului Franţei, iar la 16 aprilie, am primit vizita unui alt distins reprezentant al ştiinţei franceze, profesorul André Boivin, membru al Academiei de Medicină din Paris, iar din anul trecut membru de onoare al instituţiunii noastre. D-sa ne-a făcut o importantă comunicare ştiinţifică despre *Acizii dezoxiribonucleici din nucleul celular, vectori ai caracterelor ereditare ale speciei*.

Altor şedinţe, şi anume: celor de la 18–19 septemvrie, 17–19 decemvrie, 17–20 martie şi 16 aprilie, li s-a dat caracter de sesiuni generale extraordinare, în care Academia a fost chemată a se pronunţa asupra întocmirii bugetului său în lei stabilizaţi în urma reformei monetare din august trecut, apoi a da vot cu privire la acceptarea a numeroase şi importante legate şi donaţiuni, a hotărât împrumuturi pentru nevoile de exploatare şi de investiţiuni ale proprietăţilor noastre rurale şi de a indica Delegaţiunii linia de urmat în numeroase alte chestiuni de ordin patrimonial.

Marele eveniment al schimbării formei de guvernământ a statului nostru în Republică Populară a fost salutat de Academia Română în şedinţa de la 9 ianuarie, prin glasul Preşedintelui nostru, care, în numele instituţiunii noastre, a făcut urări ca tânăra Republică Populară Română „să trăiască şi să realizeze cât mai mult bine şi progres pentru poporul şi statul român" şi şi-a exprimat, cu aceeaşi împrejurare, satisfacţia că doi dintre colegii noştri au fost chemaţi în organul suprem de conducere, colegul dr. C. I. Parhon, ca preşedinte, iar colegul Mihail Sadoveanu, ca membru în Înaltul Prezidiu al Republicii româneşti. Înaltului Prezidiu s-a adresat, de altă parte, rugămintea de a lua sub proteguirea sa Academia Română, potrivit hotărârii luate în sesiunea generală extraordinară de la 20 martie a c.

Vom mai semnala că în numeroase şedinţe a venit în dezbaterea noastră datoria Academiei de a participa cu o contribuţie proprie la festivităţile pentru comemorarea anului 1848. Dezbaterile noastre s-au concretizat într-un program care se află în curs de realizare.

Paralel cu activitatea în şedinţele săptămânale, Academia a întreţinut şi dezvoltat o susţinută activitate prin comisiunile sale permanente sau instituite ad-hoc. *Comisiunea permanentă a Bibliotecii* a lucrat regulat în şedinţe aproape

www.digibuc.ro

săptămânal. Cu aceeaşi regularitate s-a întrunit şi *Comisiunea pentru revizuirea Statutelor şi Regulamentelor Academiei,* lucrare ale cărei rezultate vor veni în discuţia noastră în cursul acestei sesiuni generale. Tot săptămânal au avut loc şi şedinţele de lucru ale Comitetului Bunurilor, de realizările căruia vom lua cunoştinţă din darea de seamă pe care Comitetul ne-o va prezenta în această sesiune.

Comitetul pentru întreţinerea şi dezvoltarea relaţiunilor culturale şi ştiinţifice ale Academiei Române cu străinătatea s-a întrunit lunar şi a luat hotărâri cu privire la reprezentarea şi participarea noastră la manifestările de caracter cultural şi ştiinţific internaţional, hotărâri aprobate de plen şi asupra cărora vom reveni de îndată cu amănunte, la capitolul acestei dări de seamă în care se vor arăta relaţiile noastre cu străinătatea

În fine, deciziunile Comisiunii *Dicţionarului limbii române*, luate pentru reorganizarea lucrării de redactare sub direcţia d-lui coleg Iorgu Iordan, pentru continuarea tiparului şi, în genere, pentru bunul mers al lucrării vor fi expuse în amănunt la capitolul în care vom trata despre „Publicaţiunile Academiei” din acest an

Publicaţiunile. – În cursul anului academic 1947–1948 au apărut 48 volume şi broşuri ale Academiei, la care se adaugă încă 5 ale Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, în total deci 53 (faţă de 39 în anul trecut, 49 în 1945–46, 104 în 1943–45, 65 în 1942–43, 72 în 1941–42 şi 94 în 1940–41). În *Anale* s-au publicat. volumul LXV din *Dezbateri* pe 1945–1946: 29 *Memorii* ale Secţiunilor· 4 ale Secţiunii Literare, 14 ale Secţiunii Istorice şi 11 ale Secţiunii Ştiinţifice. *Buletinul Secţiunii Istorice* 3, vol. XXVIII, nr. 1 şi *Buletinul Secţiunii Ştiinţifice* 2 numere. În colecţia *Studii şi cercetări* 2 volume (g-ral R. Rosetti, *Istoria artei militare a românilor*, şi Şt. Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, I) Din *Discursurile de recepţiune* 1 broşură (Petre Antonescu cu răspunsul d-lui Al Lapedatu). Ca publicaţiune specială a apărut vol. III *Documente privitoare la Revoluţia românilor din Transilvania şi Ungaria în anii 1848–1849* (din care au ieşit de sub tipar până acum vol. I, II, III şi V). Din *Buletinul lunar al Bibliotecii* 1 br., cu n-rele 4–5 pe aprilie–mai 1947.

Sub tipar: 7 *Memorii* (1 Secţia Literară, 6 Secţia Ştiinţifică);
Buletinul Secţiunii Literare, IV;
Buletinul Secţiunii Istorice, XXVII, 2;
Buletinul Secţiunii Ştiinţifice, 2 numere,
Buletinul lunar al Bibliotecii, 1 br. n-rele 6–12.

La Comisia de îndrumare a manifestărilor culturale (Cenzura presei) sunt încă (la 1mai a.c.)11 lucrări spre cercetare, iar la Biroul Publicaţiunilor noastre se mai găsesc în manuscris: 4 *Memorii* (2 ale Secţiunii Literare, 1 al Secţiunii Istorice şi 1 al Secţiunii Ştiinţifice), precum şi 9 publicaţii ale Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice

Relaţii externe şi interne. De doi ani urmărim înfiinţarea unui oficiu cu atribuţia specială de a se ocupa cu întreţinerea relaţiilor ştiinţifice şi culturale ale instituţiunii noastre cu străinătatea.

www.digibuc.ro

Pornită din intervenția regretatului coleg Em. Racoviță, din vara anului 1946, reluată în sesiunea generală ordinară trecută, inițiativa creării acestui oficiu, după dezbaterea a două păreri emise – prima urmărind înființarea, sub egida Academiei, a unui secretariat pentru relațiunile cu străinătatea a tuturor așezămintelor de știință și cultură din întreaga țară,. a doua cerând restrângerea preocupărilor Oficiului numai la relațiile Academiei Române, această inițiativă a căpătat realizare prin votul dat în trecuta sesiune generală în ședința de la 29 mai, vot prin care Academia s-a oprit la opinia din urmă și a numit în consecință o comisiune cu sarcina de a se ocupa numai de relațiile Academiei Române cu străinătatea, de a le urmări și a le dezvolta, făcând propuneri plenului în această privință și îndeplinind hotărârile acestuia

Comisiunea, numită în însăși acea ședință și lărgită mai apoi prin cooptarea indispensabilă a reprezentanților Consiliului Național de Cercetări Științifice, a fost formată din d-nii colegi *D. Gusti*, din partea acestui Consiliu, *Gh. Murnu* și *Dim. Caracostea*, din partea Secțiunii Literare, *N. Bănescu* și *Ion I. Nistor*, din partea Secțiunii Istorice, *Traian Săvulescu* și *Horia Hulubei*, din partea Secțiunii Științifice. Ea și-a cooptat și pe colegii corespondenți, d-nii *Al. Costin* și *George Oprescu*.

Desfășurându-și activitatea în ședințe lunare, Comisiunea relațiilor științifice și culturale internaționale a pregătit hotărârile pe care plenul le-a luat asupra faptelor care ne-au pus în contact, în cursul acestui an, cu străinătatea.

Vom semnala, în cele ce urmează, dintre aceste fapte, pe cele mai importante:

La al XIII-lea *Congres internațional de zoologie*, care se va întruni în iulie viitor la Paris, s-a delegat d-l coleg corespondent *Const Motaș*

La *Congresul internațional de geografie*, care se va întruni în septemvrie la Lisabona, din inițiativa Uniunii Geografice Internaționale, d-nii colegi *S. Mehedinți* și *Vintilă Mihăilescu*

La *Congresul internațional de științe antropologice și etnologice*, care va avea loc în a doua jumătate a lunii august la Bruxelles și Tervuren, în Belgia, d-nii colegi *S Mehedinți* și *D. Gusti*

La al X-lea *Congres internațional de filosofie*, care se va ține la Amsterdam, în zilele de 11–28 august viitor, și care a chemat la lucrările sale toate țările care în anii precedenți au servit cauza umanității, lucrări cărora Comitetul de organizare le-a fixat ca temă centrală ideile despre om, despre umanitate și despre umanism, s-a lăsat ca reprezentarea noastră la această manifestare internațională să fie decisă de specialiștii noștri din secțiile Literară și Istorică.

La a XVIII-a sesiune a *Congresului internațional de geologie*, care se va ține la Londra, de la 25 august la 1 septemvrie a c., s-a delegat colegul nostru d-l *Gh. Macovei*, iar la al VI-lea și la al VII-lea *Congres internațional de studii bizantine*, care se va ține la Paris și Bruxelles, în iulie și august viitor, colegii noștri *N Bănescu* și pr. *N. M. Popescu*.

Solicitați să participăm la Congresul Asociațiunii internaționale de Oceanografie Fizică, care se va întruni în august la Oslo, după avizul d-lui coleg corespondent *Sabba Ștefănescu*, s-a comunicat comitetului organizator că nu

www.digibuc.ro

suntem în măsură a trimite Congresului vreo comunicare şi nici de a participa, întrucât cercetătorii români au fost şi sunt încă împiedicaţi în studiile lor de oceanografie de blocarea coastelor României din timpul războiului şi în perioada care a urmat. Constatându-se, cu această ocazie, că în România nu există un subcomitet de oceanografie fizică, Academia Română, la cererea aceleiaşi asociaţiuni, a format acest subcomitet din d-nii colegi *D. Pompeiu*, ca preşedinte, *Em. C. Teodorescu* şi *Const. Motaş*, membri, d-l Motaş fiind însărcinat cu lucrările secretariatului.

Mai departe, colegii noştri *Th. Capidan* şi *Iorgu Iordan* au primit sarcina de a ne reprezenta la al VI-lea *Congres internaţional al lingviştilor*, ce va avea loc la Paris, între 19–24 iulie viitor, iar colegul corespondent ing. *C. Budeanu* va reprezenta instituţiunea noastră la *Conferinţa internaţională a marilor reţele electrice*, care se va întruni la Paris, între 24 iunie şi 3 iulie. Colegii *Gh. Spacu* şi *Eug. Angelescu* au fost însărcinaţi să examineze posibilitatea participării noastre la primul *Congres internaţional al ceramicii metalurgice*, ce se va ţine la Graz, între 12–16 iulie.

Vechile relaţiuni ce avem cu *Uniunea Academică Internaţională* din Bruxelles, la care Acdemia Română este afiliată încă îndată după primul război mondial, s-au afirmat şi în cursul acestui an prin câteva importante fapte, care ne-au pus în legătură cu Uniunea. Această Uniune Internaţională s-a adresat Academiei Române să intervină la Academia de Ştiinţe din Moscova, spre a se afilia şi această veche şi ilustră Academie Uniunii Academice Internaţionale. Am lăsat în grija colegului nostru d-l dr. *C. I. Parhon*, ca membru corespondent al Academiei Sovietice, să chibzuiască asupra modului şi oportunităţii unei asemenea intervenţii.

De altă parte, Uniunea Academică Internaţională ne-a înştiinţat că şi-a fixat reuniunea anuală ordinară pentru zilele de 12–17 iulie şi ne-a solicitat eventuale propuneri şi sugestii, în vederea stabilirii programului reuniunii. După dezbaterile urmate în sânul comisiunii noastre pentru relaţiile internaţionale, am socotit a transmite Uniunii două propuneri, una făcută de d-l coleg *D. Gusti*, alta făcută de Preşedintele nostru, d-l *Andrei Rădulescu*, care are şi calitatea de a fi unul din cei doi membri delegaţi permanenţi ai Academiei Române la Uniunea Academică Internaţională.

Propunerea d-lui coleg D Gusti tinde a se sugera Uniunii Academice Internaţionale, ale cărei statute au ca obiect şi preocupări morale, politice şi sociale, să alcătuiască un dicţionar al caracterului social, distinctiv al naţiunilor în viaţa internaţională actuală. Prin propunerea d-lui Preşedinte Andrei Rădulescu se sugera şi alcătuirea unui dicţionar al dreptului internaţional. Ambele propuneri, formulate în scris şi însoţite de expuneri lămuritoare, vor fi trimise Uniunii din Bruxelles.

Multor intervenţii primite în cursul anului trecut am răspuns prin adrese la care s-au primit în acest an răspunsuri. Universitatea din Princeton ne-a răspuns astfel la adresa de omagiu ce i-am trimis cu prilejul jubileului bicentenarului său. De asemenea, Academia de Ştiinţe din Viena ne-a arătat măgulitoare mulţumiri

www.digibuc.ro

pentru scrisoarea omagială a instituţiunii noastre cu ocazia sărbătoririi centenarului acelei academii.

Proclamarea Republicii Populare Române ne-a pus în contact cu Academia Bulgară de Ştiinţe din Sofia, care ne-a făcut urări cu prilejul acestui istoric eveniment şi căreia i-am răspuns, exprimând dorinţa unor cât mai întinse şi cordiale legături ştiinţifice şi culturale între instituţiunile şi popoarele noastre.

Din mulţimea şi varietatea reuniunilor internaţionale la care suntem chemaţi a lua parte se desprinde constatarea că vechile şi întinsele noastre relaţiuni cu mari centre intelectuale de pe întreg cuprinsul globului se refac repede şi că participarea noastră la activitatea ştiinţifică internaţională şi-a păstrat întreaga ei importanţă, datorită atât renumelui reprezentanţilor noştri, cât şi prestigiului instituţiunii noastre peste hotare, care a rămas neatins.

La această refacere a legăturilor noastre cu străinătatea a contribuit şi contribuie într-o măsură şi mai mare schimbul de publicaţiuni.

Deosebit de vizita celor doi savanţi sovietici, schimbul de publicaţiuni a întărit şi mai mult în cursul acestui an bunele noastre relaţii cu Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice, căci schimburile de publicaţii sporadice şi întâmplătoare cu marea vecină de la Răsărit, în primii doi ani de după război, s-au regularizat în cursul acestui an prin masive expediţii de publicaţii trimise fie direct, fie prin mijlocirea Asociaţiei ARLUS, Academiei de Ştiinţe din Moscova, Academiei de Ştiinţe din Kiev, Bibliotecii Ştiinţifice „Maxim Gorki" din Moscova şi altor instituţii, cărora li s-au repartizat publicaţiunile noastre prin organizaţia VOKS din Moscova şi din Kiev şi prin importante stocuri de publicaţiuni şi reviste, mai ales de cuprins ştiinţific din Uniunea Sovietică, publicaţiuni şi reviste care, în parte, ne-au fost semnalate de colegul nostru Conservator.

Celorlalte ţări prietene din jurul nostru – Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, Cehoslovacia şi Polonia – li s-au trimis publicaţiuni, mai ales cele ştiinţifice, apărute de la 1940 încoace, pentru completarea colecţiilor primite dinainte de război. Dintre expediţiile mai importante în aceste ţări menţionăm: în Ungaria, cele făcute Academiei de Ştiinţe Maghiare; în Cehoslovacia, Academiei Slovace din Bratislava, în Polonia, Universităţii din Cracovia şi redacţiei „Studia Mathematica" din Wroclaw. În ţările din apusul Europei, în cadrul expediţiilor curente către instituţiile cu care avem vechi relaţii de schimb şi la cereri noi, am mai trimis publicaţiunile noastre în Italia, redacţiei revistei „Scienza e Tecnica" din Roma şi Institutului de Entomologie din Bologna; în Suedia, Universităţii din Lund, Universităţii din Uppsala şi Academiei Regale de Arte Frumoase, de Istorie şi de Antichităţi din Stockholm; în Belgia, Bibliotecii Universităţii din Louvain, pentru refacerea colecţiilor distruse de bombardament în timpul războiului, apoi vechii Société des Bollandistes, la Archiva Medica Belgica şi la „Revue Belge de Philologie et d'Histoire", toate trei în Bruxelles; în Franţa la École Nationale des Langues Orientales Vivantes, la Centre Nationale de la Recherche Scientifique, la Académie et Union Internationale d'Histoire des Sciences şi la Şcoala Politehnică din Paris. În schimb, prin Institutul Francez de Înalte Studii din Bucureşti ni s-au pus la dispoziţie, gratuit, cărţi franceze până la concurenţa sumei de 140 000 fr fr.,

www.digibuc.ro

după alegere dintr-un catalog ce ni s-a comunicat. În Anglia am expediat publicaţiuni cerute de The Science Museum din Londra. Legăturile de schimb cu publicaţiuni cu ţările de peste ocean s-au marcat prin publicaţiuni expediate la. National Bureau of Standard şi la Library of the U.S.Department of Agriculture, ambele din Washington, la Universidad Nacional de la Plata – Facultad de Quimica y Farmacia din La Plata în Argentina şi la University of Illinois Library din Urbana, Statul Illinois. Iar în Oceania la Universitatea din Adelaide.

S-au primit în schimb din New York 15 lăzi cu cărţi în cursul lunii februarie trecut.

În ţară, Academia Română a fost reprezentată prin Preşedintele nostru, d-l *Andrei Rădulescu*, la solemnităţile şi ceremoniile oficiale, în programul cărora ea este înscrisă ca instituţiunea reprezentativă culturală a ţării.

Delegaţiuni şi însărcinări în numele instituţiunii noastre s-au dat, după necesităţi, multora din colegii noştri. Colegul nostru d-l *Gh. Macovei* a reprezentat Academia la festivalul comemorativ organizat de Căminul Cultural „Profesor I Simionescu", la Ateneul Român, în ziua de 24 iunie, rostind o cuvântare închinată memoriei neuitatului nostru fost coleg

Pr. *N. M. Popescu* ne reprezintă în Comisiunea Monumentelor Istorice, iar colegii arhitect *Petre Antonescu* şi *N Bănescu,* în Comisiunea pentru nomenclatura străzilor capitalei.

Alături de îndeplinirea acestor multiple îndatoriri de ordin moral şi cultural, Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice a adus şi în acest an un important spor la activitatea ştiinţifică a Academiei Române, atât a celei teoretice, cât mai ales a celei practice. Dispunând de un fond mai restrâns de bani pentru subvenţionarea multiplelor sale probleme decât în anul precedent, activitatea Consiliului nu s-a făcut totuşi mai puţin simţită, datorită calităţii şi importanţei problemelor care s-au urmărit. Consiliul a funcţionat în perioada de după stabilizarea monetară, potrivit bugetului său redus de 1 500 000 lei, numai cu 7 (şapte) din cele 15 comisiuni pe care a fost organizat. Au primit subvenţiuni şi au lucrat:

1) Comisiunea pentru cercetarea pământului românesc;
2) Comisiunea pentru problemele energetice;
3) Comisiunea de chimie pură şi industrială;
4) Comisiunea de fizică;
5) Comisiunea pentru problemele agriculturii;
6) Comisiunea de biologie;
7) Comisiunea pentru sistematizarea oraşelor şi satelor.

Totuşi şi celelalte comisiuni au continuat a se ocupa de problemele lor, întreţinând bineînţeles o activitate mai redusă.

Parte din rezultatele cercetărilor din anul trecut şi a celui în curs au fost publicate în colecţia de publicaţii proprii a Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

Despre toate acestea s-au dat note complete în primul număr al *Buletinului informativ, ştiinţific şi administrativ* al Consiliului, recent apărut.

www.digibuc.ro

Premiile. Situaţia financiară a celor mai multe din fondurile de premii se modificase încă din anul trecut atât de mult, încât am fost nevoiţi să procedăm în trecuta sesiune generală la o examinare îndeaproape a acestor fonduri, cu privire la puterea de acoperire a premiilor prevăzute în regulamentele lor speciale.

S-a constatat, în urma acestei revizuiri, al cărui rezultat s-a comunicat plenului în şedinţa de la 29 mai 1947, că rămăseseră la acea dată numai 18 fonduri de premii producătoare de venituri, pentru care s-a putut stabili şi lista premiilor ce urmau să fie publicate în toamna anului trecut, spre a fi acordate în actuala sesiune generală.

După 15 august, în urma operaţiunii de stabilizare monetară, ne-am văzut din nou siliţi să procedăm la revizuirea fondurilor de premii. Rezultatul a fost că încă 3 din cele 18 fonduri de premii deveniseră deficitare.

În consecinţă, toate premiile care se acordau din fondurile fără venituri au fost suspendate pentru un termen pe care nu-l putem prevedea

Fondurile, ale căror premii au fost menţinute, sunt următoarele: *Năsturel, Maria Antachi, Arhitect Petre Antonescu, Const Hamangiu, dr C Păcuraru-Bianu, V Adamachi, N. Chrissoveloni, Vasile Pârvan* (premiul fiind menţinut prin donaţia de 5 000 lei a d-lui coleg corespondent I.E.Torouţiu), *Ion Câmpineanu-Cantemir, Nicolae Titulescu, Aşezământul Barbu Al. Ottetelişanu, Soc „Cartea Românească"*, cele trei premii ale Statului *Eliade Rădulescu, Gh. Asachi* şi *Gh. Lazăr*, cele trei premii *I E. Torouţiu* şi cele două premii *Inginer Ramiro Gabrielescu.*

Cu excepţia fondurilor Ion Câmpineanu-Cantemir şi N. Titulescu, ale căror premii, potrivit regulamentelor lor speciale, nu se puteau publica în acest an, din veniturile celorlalte fonduri sau din donaţiile primite spre a fi acordate în întregime ca premii, s-au publicat 19 premii, cu valori în lei stabilizaţi între 800 şi 50 000 lei.

La 14 premii pentru opere publicate, în valoare totală de 218 800 lei, s-au prezentat 45 opere. La *Premiul de pictură „Ioan I. Dalles"*, de 200 000 lei, s-au prezentat 2 concurenţi, iar la unul din cele două premii pentru opera de arhitectură din acest an, anume la *Premiul Arhitect Petre Antonescu*, de 10 000 lei, s-au prezentat doi concurenţi.

Nu s-a prezentat nici un concurent la premiile *Elena şi Gheorghe M Vlasto* de 10 000 lei pentru lucrări de arhitectură, *I E Torouţiu* de 3 000 lei pentru opere literare, în versuri sau proză, *Vasile Pârvan*, de 5 000 lei, pentru lucrări tipărite sau descoperiri arheologice, *Ing Ramiro Gabrielescu*, de 10 000 lei, pentru lucrări ştiinţifice.

La unul din cele două premii cu subiecte date – anume la *Premiul Soc. „Cartea Românească"*, de 5 000 lei, pentru cea mai bună gramatică română, s-a prezentat un manuscris de 510 pagini, sub motto „Ochiul lui Dumnezeu".

Nu s-a prezentat nici un concurent la *Premiul Barbu Al. Oteteleşanu* de 5 000 lei, cu subiectul „Activitatea de propagandă internaţională a luptătorilor de la 1848 în interesul Principatelor Române şi ideii românismului".

Burse, ajutoare, subvenţiuni. Potrivit hotărârii luate în şedinţa sesiunii generale extraordinare de la 18 septemvrie 1947, fondurile din veniturile cărora

www.digibuc.ro

s-au putut acorda burse în acest an şcolar sunt următoarele: *V. Adamachi, Ion Câmpineanu-Cantemir, Jacques M Elias, Rozina şi Ilie Jitianu* şi *Ioan I. Dalles*

Din sesiunea generală ordinară din mai trecut, Academia suspendase bursele din fondurile Ing. Petre şi Maria Lucaciu şi Dr. Ion Ştefan Roşescu ca deficitare – fonduri care se adăugaseră la numeroase alte fonduri de burse cu venituri mici sau fără venituri, dar mai înainte vreme suspendate.

După stabilizarea monetară, au fost suspendate pentru anul în curs şi bursele ce se acordau de la fondurile *I. Em. Pallady* şi *Const. I.C.Chiriacescu*, devenite deficitare prin efectele secetei din regiunile în care se află fermele acestor fonduri.

Din cele 5 fonduri rămase active, s-au distribuit în acest an şcolar următoarele burse:

1. – Din venitul Fondului *Vasile Adamachi*, o bursă de 1 500 lunar, la Facultatea de Agronomie din Bucureşti;

2. – Din venitul Fondului *Ion Câmpineanu-Cantemir*, o bursă de 1 500 lei lunar la Facultatea de Drept din Bucureşti;

3. – În numele Fondului *Jacques M. Elias*, Fundaţiunea a depus la Academie o sumă din care s-a acordat o bursă de 1 500 lei lunar pentru doctorat în ştiinţele istorice la Universitatea din Iaşi;

4. – Din venitul Fondului *Rozina şi Ilie Jitianu* s-a acordat o bursă de 1 500 lei lunar la Facultatea de Medicină din Bucureşti şi o bursă, de aceeaşi valoare, la Facultatea de Agronomie din Capitală;

5 – Din venitul Fondului *Ioan I. Dalles* s-a acordat o bursă de 1 500 lei lunar la Şcoala de Arte Frumoase din Iaşi.

Ajutoarele I. Fătu nu s-au mai putut acorda din lipsă de venituri, fiind suspendate prin deciziunea Academiei din trecuta sesiune generală.

De altă parte, din motive similare, Societatea Solvay a suspendat acordarea subvenţiei ce ne punea anual la dispoziţie pentru susţinerea şi înzestrarea laboratoarelor noastre de chimie de la universităţile din ţară.

Şcoalele Academiei. *Şcoala de Agricultură „I. C Agarici" de la Moara Grecilor (Vaslui)* a putut să-şi reia activitatea întreruptă de război abia în toamna anului trecut, cu un număr de 14 de lei şi numai cu o singură clasă – clasa I începătoare. Personalul didactic, parte a fost numit şi plătit de Academie, parte de Ministerul Învăţământului Public, parte de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor. Veniturile realizate din exploatările forestiere şi agricole ale Fondului Agarici au asigurat funcţionarea şcolii şi buna întreţinere a elevilor ca bursieri. Această întreţinere este gratuită. Elevii au primit şi câte o pereche de bocanci şi cărţile necesare de învăţământ.

Cealaltă *Şcoală de Agricultură „Tache P. Anastasiu" de la Ţigăneşti-Tecuci* are de aproape 8 ani localul grav avariat. Reparaţiile începute acum câţiva ani n-au putut fi terminate, iar ocuparea localului în timpul războiului de către diferite unităţi militare a desăvârşit deteriorarea localului, provocată de cutremurul din 1940 Nu ne putem gândi, în prezent, la reluarea reparaţiilor, deoarece veniturile

www.digibuc.ro

de care dispune Fondul Tache Anastasiu sunt neîndestulătoare față de volumul lucrărilor necesare pentru reconstruire

Institutul „I. Otteteleşanu" de la Măgurele (Ilfov), care funcționează ca Şcoală Normală de Fete, se află din toamna anului trecut sub conducerea altei directoare.

După deciziunea Delegațiunii s-au acordat şi în acest an ajutoare unora din absolventele şi din elevele şcolii în sumă totală de 6 050 000 lei vechi.

Patrimoniul Academiei Române

Colecțiunile. De la începutul recentului război încoace, am constatat şi anunțat la acest capitol al dării noastre de seamă daruri tot mai numeroase de cărți rare, manuscrise, documente de preț şi tezaure de monete, provenite din bogatele colecții ale bibliofililor şi colecționarilor noştri sau din vechi arhive de familii. Grija de a pune la adăpost aceste tezaure de distrugerile războiului a îndreptat spre noi pe mulți dintre donatorii noştri. După încetarea războiului s-a văzut că nu numai grija de a le feri de primejdii, ci şi încrederea în buna păstrare şi folosire a acestor daruri la Academie au determinat pe cei mai mulți dintre dânşii să-şi îndrepte darurile către instituțiunea noastră, căci, după încetarea războiului, donațiunile s-au urmat în abundență, îmbogățirea colecțiilor noastre cu documente şi manuscrise de însemnătate istorică şi cu cărți rare.

Astfel de daruri au fost primite şi în acest an. Lăsăm colegului Conservator al Bibliotecii sarcina de a arăta în raportul despre activitatea Bibliotecii darurile primite în acest an şi însemnătatea lor.

În strânsă legătură cu activitatea Bibliotecii s-a întreprins din anii precedenți întocmirea câtorva lucrări de bibliografie, care s-au continuat în cursul acestui an, după următorul program:

1 – *Bibliografia analitică a periodicelor româneşti, 1820–1850*, lucrare făcută sub supravegherea d-lui coleg *D. Caracostea*;

2. – *Publicațiile periodice româneşti* (tom II) 1907–1920, lucrare în curs;

3 – *Catalogul manuscriselor româneşti* (tom IV), lucrare în curs;

4. – *Catalogul manuscriselor slave* (tom I), lucrare în curs;

5 – *Catalogul manuscriselor greceşti* (tom III), lucrare în curs;

6. – *Bibliografia ruso-română a cărților din Biblioteca Academiei Române*, lucrare în curs.

Legate, donațiuni, fundațiuni. În cursul acestui an am avut de înregistrat la capitolul donațiunilor următoarele donațiuni, care, parte au fost acceptate, parte au fost respinse, pentru motivele expuse în amănunte în sesiunile generale extraordinare din cursul anului.

I – *Donațiuni în numerar*, acceptate, ne-au făcut:

1) *Societatea Româno-Americană* – suma de 100 000 000 lei vechi, pentru scopurile şi nevoile culturale ale Academiei Române;

2) Colegul corespondent *I. E. Toroutiu*, care a donat 5 000 lei stabilizați pentru publicarea premiului de arheologie „Vasile Pârvan" şi 9 000 lei stabilizați

www.digibuc.ro

pentru instituirea, în numele său, a trei premii de câte 3 000 lei, distribuite pe cele trei secţiuni ale Academiei.

3) D-l *ing Chrissoveloni* a donat 800 lei stabilizaţi pentrui reînfiinţarea premiului, în numele unchiului său, N. Crissoveloni;

4) D-l avocat *Aurel Diaconu* a dăruit un premiu de 20 000 lei vechi, ce obţinuse de la Academia Română în trecuta sesiune generală ordinară, plus 180 000 lei, în total 200 000 lei vechi, destinându-i pentru majorarea Premiului de Virtute Mavroyeni, acordat de Academie în acest an;

5) D-l ing. *Ramiro Gabrielescu* a donat 20 000 lei stabilizaţi, pentru instituirea, în numele său, a două premii de câte 10 000 lei fiecare, ce urmează a se acorda în această sesiune generală prin Secţiunile Istorică şi Ştiinţifică;

6) Doamna *Fany Rebreanu*, văduva regretatului nostru coleg Liviu Rebreanu, şi d-na *Florica Vasilescu-Rebreanu*, fiica acestuia, au donat Academiei cărţile şi manuscrisele rămase de la defunctul lor soţ şi tată.

II – La capitolul *donaţiunilor imobiliare şi legatelor înregistrate*:

1) Donaţiunea făcută de d-na *Eufrosina şi Leon Zohrab*, constând din ferma situată în cătunul Vlăşcuţa, comuna Stolnici, judeţul Argeş. Delegaţiunea a fost autorizată de plen să accepte donaţiunea la prezentarea actului autentic de donaţiune;

2) Donaţiunea profesor *Gheorghe N Nedioglu*, constând din imobilul din Bucureşti, str. Roma nr. 63 şi din imobilul clădire şi livadă de pruni, situat în comuna Breaza de Sus, judeţul Prahova;

3) Donaţiunea d-nei *Zoe colonel Caribol*, constând din partea indiviză din moşia Văcăreşti, judeţul Dâmboviţa, stăpânită până acum împreună cu sora sa, defuncta poetă *Elena Văcărescu*, precum şi din imobilul din Bucureşti, Calea Victoriei nr. 232;

4) Donaţiunea d-nei *Elena Mircea Djuvara*, soţia regretatului coleg corespondent Mircea Djuvara, constând din vila, proprietatea sa din Sinaia, situată pe Cumpătul,

5) Donaţiunea d-lui *Gică Ştefănescu*, care se adaugă la donaţiunea anterioară a fermei de la Purcăreni şi care constă din casa D-sale din oraşul Câmpulung, Muscel, pentru înfiinţarea în această clădire a unui muzeu regional;

6) Defuncta *Elena Văcărescu* a lăsat Academiei Române, prin testament, nuda proprietate a părţii sale indivize din conacul şi moşia Văcăreşti, iar uzufructul sorei d-nei Zoe Caribol, care, la rândul său, ne-a donat, după cum am arătat mai sus, şi partea sa din această proprietate.

Toate aceste donaţiuni au fost acceptate prin votul dat în sesiunile noastre generale extraordinare din toamna anului trecut şi din primăvara acestui an în cunoştinţa diverselor condiţiuni şi obligaţiuni ce ni s-au impus prin dispoziţiile actelor de donaţiune şi după ce Academia şi-a luat toate garanţiile cu privire la posibilitatea de împlinire a acelor condiţiuni şi obligaţiuni

www.digibuc.ro

În cursul anului ni s-au prezentat şi cazuri în care obligaţiunile puse s-au judecat, fie irealizabile, fie în afara misiunii statutare a Academiei şi în care cazuri deci Academia s-a văzut nevoită să dea vot de neacceptare sau să avizeze la desfiinţarea unor donaţiuni ce fuseseră acceptate, cum a fost cazul donaţiunilor făcute de domnişoarele Maria şi Violeta Maican. Desfiinţarea acestor donaţiuni a fost ratificată de instituţiunea noastră în şedinţa sesiunii generale extraordinare de la 18 septemvrie 1947.

Motive de ordinul celor arătate şi expuse pe larg, în ceea ce priveşte stările de fapt, în şedinţa noastră de la 17 decemvrie 1947, ne-au determinat să nu acceptăm legatul lăsat de către defunctul *Gheorghe Gavrilu*, farmacist din Bucureşti, prin testamentul său olograf din 20 iulie 1944, apoi legatul lăsat de defunctul *Tudor Tudose*, prin testamentul său olograf, cu data de 22 iunie 1938, precum şi donaţiunea făcută prin act autentic de d-l *Ion S. Manea*, fost consilier la Curtea de Casaţie şi Justiţie.

Tot la acest capitol vom mai lua act că în cursul anului au fost revocate de către donatoare, donaţiunile ce ni se făcuse de către d-na *Paulina Hamangiu*, soţia fostului coleg de onoare Const. Hamangiu, *Maria Cantacuzino-Enescu*, soţia colegului nostru d-l George Enescu, şi *Eufrosina general Boian*.

Lucrarea de lămurire şi perfectare a unor mai vechi succesiuni, în care Academia avea interes de legatară, s-a continuat de către Delegaţiune, potrivit mandatelor ce i s-au dat de plen în trecutele sesiuni generale.

Prin tranzacţiuni încheiate în urma tratativelor duse de Delegaţiune şi care la timpul lor au fost supuse plenului şi aprobate de acesta în amintitele sesiuni generale extraordinare, s-a ajuns la stingerea a numeroase neînţelegeri şi procese şi la intrarea Academiei în mod efectiv în posesia drepturilor sale patrimoniale.

S-au încheiat astfel tranzacţiuni:

a) Cu d-na *Eugenia Demetriade*, pentru împărţirea între dânsa şi Academie a averii succesorale lăsate de defunctul farmacist Pericle Demetriade din Ploieşti;

b) Cu d-nele *Roza Stoicescu şi Elena Zapisescu* şi cu Facultatea de Drept pentru împărţirea averii rămase de pe urma regretatului prof. C. Stoicescu, Academia venind cu dreptul de legatară universală a defunctei Iosefina Stoicescu, mama predecedatului C. Stoicescu, regretatul nostru coleg corespondent;

c) Cu moştenitorii de sânge ai defunctei *Elena Nevrouz* pentru stingerea procesului dintre aceştia, de o parte, şi Academia Română şi Fundaţia Universitară Carol I, de altă parte, tranzacţiune prin stipulaţiile căreia Academia şi Fundaţia vor plăti moştenitorilor suma de 560 000 lei pentru unele terenuri ce le pretind din moşia Oţeleni, judeţul Roman;

d) Cu d-na *Martha Orghidan*, pentru împărţirea averii rămase de la defunctul său soţ şi regretatul nostru coleg de onoare şi testator inginer Constantin Orghidan. Pentru încheierea acestei tranzacţiuni s-a dat autorizare Delegaţiunii şi ea este precedată de desigilarea tezaurului de monete şi împărţeala lui în fapt, lucrări care sunt în curs de executare de către o comisie numită de Academie, formată din d-nii Ion I. Nistor, N. Bănescu, Const. Moisil şi Alex. Costin;

www.digibuc.ro

e) Cu statul, prin *Ministerul Agriculturii și Domeniilor*, cu care am realizat un schimb de proprietăți, schimbând din partea Academiei Române proprietățile Berthelot din comuna Berthelot, de lângă Hațeg, și Negritești, din județul Neamț, ocupate de sătenii neîmproprietăriți cu proprietățile Statului Balta Gălățuiului și Balta Roșa din județul Ialomița, de valori egale cu cele luate în schimb de la Academie

În fine, este locul să amintim că plenul, în ședința de la 18 septemvrie 1947, a ratificat contractul dintre Acdemia Română și *Societatea Româno-Americană de Petrol,* pentru concesiunea terenului nostru petrolifer de la Urlați, jud. Prahova

Fundațiunea Elias. Diferendul dintre Academie și Fundațiunea familiei M. H. Elias, sub îndoitul său aspect juridic și economic, mulțumită întrunirilor comune ale Delegațiunii cu membrii Consiliului de conducere al Fundațiunii, precum și spiritului de conciliațiune de care au dat dovadă ambele părți a ajuns să fie aplanat în cursul acestui an.

Din sesiunea generală ordinară trecută divergențele de caracter juridic se rezolvaseră prin modificarea Statutelor Fundațiunii, spre satisfacerea cererilor Consiliului acestuia. Cele de caracter economic, privind stabilirea prelevărilor pe trecut și în viitor au fost și ele înlăturate prin hotărârile pe care Delegațiunea Academiei și Consiliul Fundațiunii, întruniți în ședință comună, le-au luat la 11 martie și prin ratificarea pe care plenul Academiei, întrunit în sesiune generală, a dat-o acestor hotărâri în ședința de la 17 martie, s-a ajuns astfel la normalizarea raporturilor dintre cele două instituțiuni

Fundațiunea Dalles, dispunând de cele mai spațioase și mai bine luminate săli de expoziție, a continuat a fi centrul celor mai de seamă expoziții din țară, care s-au organizat fie de asociațiuni particulare, fie de instituțiuni oficiale.

Începute în toamnă cu expoziția Cărții ruse, care fusese precedată de expoziția Cărții engleze, ținută în plină vară, în cursul lunii iulie, sesiunea de expoziții a acestei Fundațiuni s-a continuat cu Salonul oficial de toamnă și se va termina peste o lună cu Salonul oficial de primăvară, după ce în tot acest interval de timp au avut loc numeroase expoziții cu caracter colectiv, lăsând loc la prea puține expoziții individuale, printre care, cea mai de seamă, a fost expoziția retrospectivă a sculptorului Corneliu Medrea.

Sala de coferințe a fost folosită în timpul verii pentru proiectarea de filme cu caracter cultural, care a adus în casa Fundațiunii un venit apreciabil. În restul anului, până în prezent, a fost din plin folosită de concerte, conferințe și chiar de adunări cu caracter politic, după un program care va fi expus în amănunte într-o dare de seamă ce se va prezenta în cursul acestei sesiuni generale de Secretarul General al Academiei.

Muzeul Ing. Furnică-Minovici și-a deschis porțile în toamna anului trecut, sub auspiciile și în numele Academiei Române, fiind inaugurat de Președintele nostru, în prezența președintelui Consiliului de Miniștri, d-l dr. Petru Groza, a Ministrului

www.digibuc.ro

Artelor din acea vreme, d-l Ion Pas, şi a numeroşi membri ai Academiei Române Inaugurarea a avut loc în dimineaţa zilei de 23 octomvrie 1947.

De la această dată, Muzeul stă la dispoziţia publicului, putând fi vizitat duminica şi în zilele de sărbători.

Biblioteca Ion I. C. Brătianu. Speranţa pe care o exprimam la sesiunea generală a anului trecut de a repune în funcţionare a doua noastră bibliotecă nu s-a putut împlini. Pentru ca Academia să intre în drepturile ei de proprietară deplină asupra imobilelor din str. Biserica Amzei nr. 5 şi 7, sub acoperământul cărora se află şi biblioteca, d-na Eliza Brătianu renunţase încă din iunie 1947 la dreptul de uzufruct, ce şi-l rezervase prin actul de donaţie al imobilelor, iar acum în urmă D-sa şi cei 9 membri, prevăzuţi în acel act de donaţie să formeze Comitetul de conducere al fostului Aşezământ „Ion I. C. Brătianu", au demisionat în acelaşi scop Academia a făcut, în consecinţă, aplicaţiunea dispoziţiunii speciale din menţionatul act de donaţie, alegând, în şedinţa de la 20 martie, Comitetul de conducere al bibliotecii. Acest comitet, căruia i s-a rezervat sarcina de a lua măsuri pentru bunul mers al instituţiunii, a fost format din colegii noştri d-nii Andrei Rădulescu, ca preşedinte, Mihail Sadoveanu şi Traian Săvulescu, ca membri, din partea Academiei, şi d-na Eliza Brătianu, din partea familiei Brătianu S-au numit şi doi supleanţi: d-nii Iorgu Iordan şi Dim. Pompeiu.

Bugetul. Bugetul nostru, întocmit şi aprobat în sesiunea generală ordinară din anul trecut, pentru exerciţiul 1947–1948, în lei vechi, a fost refăcut în lei stabilizaţi, în sesiunea generală extraordinară de la 19 septemvrie. Executarea acestui buget s-a făcut potrivit prevederilor atât la venituri, cât şi la cheltuieli. Cum însă acestea din urmă au depăşit cu mult prevederile la capitolul *Publicaţiunilor*, va rămâne la sfârşitul anului bugetar (30 iunie) o sumă destul de importantă de achitat la Imprimeria Naţională, unde se tipăresc publicaţiunile noastre şi la Imprimeria Universul, unde se tipăreşte *Dicţionarul* nostru.

Patrimoniul imobiliar. Averea imobiliară a Academiei Române este administrată, cum se ştie, de trei ani încoace, de o direcţie aparte, sub conducerea Comitetului Bunurilor. Un raport special al acestui comitet va arăta, în amănunt, rezultatele acestei administrări pentru anul 1947–1948.

Patrimoniul mobiliar. Averea mobiliară a Academiei Române, compusă din efecte publice, care la 1 mai 1947 se ridica la valoarea nominală de 510 445 595 lei vechi, prin amortizarea conform legii nr. 142 din 1 mai 1947, s-a redus la suma de 247 656 878 lei vechi; iar aceasta din urmă, prin reactualizarea la paritatea de 1 la 20 000 lei, conform legii de stabilizare, s-a redus la 12 382, 50 lei stabilizaţi.

Ce priveşte această avere mobiliară din acţiuni bancare şi industriale, care la 1 mai 1947 se ridica la valoarea nominală de 198 822 305 lei vechi, ea a crescut, de la 1 mai până la 15 august 1947, prin capitalizări, rezultate din noi subscrieri de acţiuni şi din majorări de capitalizări sociale, cu 74 697 500 lei vechi. Un tablou special, de la sfârşitul acestui raport, specifică modul cum această creştere s-a realizat la fiecare din băncile şi întreprinderile la care Academia posedă acţiuni

www.digibuc.ro

ANEXE

I

LISTA COMUNICĂRILOR PUBLICE

La 20 iunie, d-l C. Popovici, membru de onoare, *O nouă teorie asupra formării cozilor cometelor.*

La 11 iunie, d-l D. Gusti, *Un an de activitate în afară de ţară pentru crearea Institutului Social al Naţiunilor la New York.*

La 17 octomvrie, d-l Ion I. Nistor, *Originile Principatului Transilvaniei.*

La 24 octomvrie, d-l dr. C. I. Parhon, *Viaţa şi opera d-rului Victor Babeş*

La 12 decemvrie, d-l general R. Rosetti, *Biserica şi slujitorii ei în războiul din 1877–1878.*

La 19 decemvrie, d-l Victor Slăvescu, *Un veac de la naşterea lui A D. Xenopol*

La 1 ianuarie, d-l George Oprescu, membru corespondent, *Sculptorul I. Georgescu.*

La 13 fevruarie, d-l Const Motaş, membru corespondent, *Profesorul Emil Racoviţă*

La 20 fevruarie, în şedinţă intimă, d-l S. Mehedinţi, *Antropogeografia – ştiinţă experimentală.*

La 27 fevruarie, d-l Ion Atanasiu, membru corespondent, *Cutremurele de pământ şi sensibilitatea seismică în România*

La 7 martie, d-l Ion I. Nistor, *Din viaţa religioasă a Transilvaniei în secolul al XVI-lea.*

La 14 martie, d-l dr. D. Danielopolu, membru de onoare, *Principii de farmacodinamie nespecifică*

La 2 aprilie, în şedinţă intimă, d-l Victor Slăvescu, *Primul fourrierist Teodor Diamant.*

La 16 aprilie, d-l A. Boivin, membru al Academiei de Medicină din Paris şi membru de onoare al Academiei Române, *Acizii dezoxiribonucleici din nucleul celular – vectori ai caracterelor ereditare ale speciei.*

În aceeaşi şedinţă, d-l D. Gusti, *Congresul al XIV-lea internaţional de sociologie din Bucureşti.*

La 23 aprilie, d-l N. Bănescu, *Casa de negoţ Panaiot Enghinoli din Braşov şi Lazăr Calenderoglu, în lumina corespondenţei lor*

www.digibuc.ro

II

LISTA PUBLICAŢIUNILOR ACADEMIEI ROMÂNE
apărute în anul academic 1947–1948
(situaţia la 1 mai 1948)

ANALALE ACADEMIEI ROMÂNE. DEZBATERILE, TOM LXV, 1945–1946

MEMORIILE SECŢIUNII LITERARE:
TOM. XVI

I. Jalea, *Privíri generale asupra creaţiei de artă în sculptură*;
I. Petrovici, *Un prieten al României: filosoful Léon Brunschvicg*,
I. Petrovici, *În jurul unui aforism al lui Titu Maiorescu*;
C. Rădulescu-Motru, *Materialismul şi personalismul în filosofie.*

MEMORIILE SECŢIUNII ISTORICE:
TOM XIX

G-rulul R. Rosetti, *Moartea vitează a unor ofiţeri. 1877–1878*;
Gh. I. Brătianu, *Sfatul domnesc şi adunarea stărilor*, III;
N. Bănescu, *Vechiul stat bulgar şi Ţările Române*;
Alex. Lapedatu, *Austria şi reforma agrară din 1864*;
Ion I. Nistor, *Cercetări asupra cultului lipovenesc din România*;
Gh. I. Brătianu, *Două veacuri de la reforma lui Constantin Mavrocordat 1746–1946*,
Teofil Sauciuc-Săveanu, *Noile cercetări şi săpături arheologice din România*,
S Mehedinţi, *De Senectute*;
Ion I Nistor, *Dezvoltarea bibliotecilor noastre publice*;
G-ralul R Rosetti, *Biblioteci naţionale: Paris, Londra, Washington, Moscova, Academia Română*;
Al. Costin, *Răspunderea civilă după jurisprudenţa română actuală*,
Vasile Grecu, *Istoricul bizantin Duca*;
Anibal Teodorescu, *Gânduri şi planuri pentru înfiinţarea Academiei Române*;
D. Gusti, *Un an de activitate în afară de ţară*

MEMORIILE SECŢIUNII ŞTIINŢIFICE
TOM XXI

Olga Săvulescu, *Studiul speciilor de Cystopas Lev. din Europa.*

TOM XXII

N. Jonesco-Sisesti et A. Kreindler, *Etude expérimentale sur la réflectivité conditionnelle chez l'enfant apart des anomalies mentales*;
G. Macovei, *Din problemele actuale ale geologiei României*;
Victor Pop, *Die Lumbriciden der Ostalpen*;
Traian Săvulescu, *Contribution à la classification des bactériacées phytopathogènes*;
Constantin Papp, *Contribuţiuni la cunoaşterea vegetaţiei masivului păduros Recia Muncelaşu – Poarta Poenilor din judeţul Neamţ*;

www.digibuc.ro

Dr N. Teodoreanu, *Recherches sur la finesse de la laine*;
Ernest M. Ungureanu, *Contribuţiuni la studiul anofelismului.*

TOM XXIII

Constantin Popovici, *O nouă teorie a formării cometelor*;
C. I. Parhon, *Profesorul Victor Babeş*;
Traian Săvulescu, *Cinquième contribution à la connaissance des micromycètes de Roumanie*

BULLETIN DE LA SECTION LITTÉRAIRE. LANGUE ET LITTÉRATURE, IV.

BULLETIN DE LA SECTION HISTORIQUE, XXVIII, 1; XXVIII, 2.

BULLETIN DE LA SECTION SCIENTIFIQUE, XXVIII, SUPPL. BIBLIOGRAPHIE..., 1945; XXX, no. 6–10; XXX, no. 1–6.

STUDII ŞI CERCETĂRI:

LXXIV. G-ralul R. Rosetti, *Istoria artei militare a românilor până la mijlocul veacului al XVII-lea*;
LXXV: Ştefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, tom I.

DISCURSURI DE RECEPŢIUNE:

LXXXC: Petre Antonescu, *Maeştri şi arhitecţi romnâni în trecut. Cu răspunsul d-lui Alex Lapedatu*

PUBLICATIUNI SPECIALE:

Silviu Dragomir, *Studii şi documente privitoare la Revoluţia românilor din Transilvania şi Ungaria în anii 1848–49*, vol. III, Cluj.

PUBLICAŢIUNI BIBLIOGRAFICE:

Biblioteca Academiei Române: Buletin lunar, an. II, 1947, 1 br , nr. 4–5.

CONSILIUL NAŢIONAL DE CERCETĂRI STIINŢIFICE:

C. Rădulescu-Motru şi I. M. Nestor, *Cercetări experimentale asupra inteligenţei la români*;
C. I. Parhon, A. Panu, M. Pitiş şi T Pascu, *Recherches sur la structure des glandes endocrines chez deux races de porcs (Mangalitza et York)* ;
C. I. Parhon şi M Pitiş, *Cercetări clinice şi terapeutice asupra bătrâneţei*,
D. Combiescu, *Recherches sur le Thyphus Exanthématique*, I;
D Combiesco, Cornélie Combiesco, Nistor Dumitresco, H. Aubert, Eugénie Popa et Lyvia Petroni, *Recherches sur le Thyphus exanthématique*, II

BULETINUL INFORMATIV ŞTIINŢIFIC ŞI ADMINISTRATIV AL CONSILIUL NAŢIONAL DE CERCETĂRI ŞTIINŢIFICE, I, 1.

www.digibuc.ro

III

TABLOU

de sporirea patrimoniului mobiliar prin acțiuni subscrise de la 1 mai până la 15 august 1947 (în lei vechi)

I. *La Bănci*			
1) Banca Albina	8 250	buc. nominal	4 125 000
2) „ Ilfov	5 512	„ „	2 755 500
3) „ Centrală p. Ind. şi Com Cluj	720	„ „	360 000
4) „ Poporului	195	„ „	97 500
	14 676	„ „	7 338 000
II. *La Societăți*			
1) Soc. Aur	1 800	buc. nominal	900 000
2) „ Casa Rurală	4 950	„ „	4 950 000
3) „ Carpatina	108	„ „	108 000
4) „ Clădirea Românească	11 120	„ „	5 560 000
5) „ Copşa Mică - Cugir	800	„ „	400 000
6) „ Creditul Naț. Industrial	21 840	„ „	21 840 000
7) „ Creditul Rural	369	„ „	184 500
8) „ Creditul tehnic	85	„ „	42 500
9) „ Explozivi	2 000	„ „	1 000 000
10) „ Locuințe ieftine	133 630	„ „	26 726 000
	176 702	„ „	61 711 000
11) Acțiuni ale societăților Carpatina şi Explozivi, a căror valoare nominală s-a majorat prin reevaluarea activului acestor societăți			5 648 500
		Total	77 487 500

D-l D GUSTI prezintă primul număr din *Buletinul informativ, ştiințific şi administrativ* al Consiliului Național de Cercetări Ştiințifice, a cărei apariție este de mai multă vreme aşteptată Întârzierea apariției acestei publicațiuni se datoreşte mai multor cauze, printre care semnalăm· materialul solicitat domnilor secretari ai comisiunilor ne-a sosit cu întârziere; de altă parte, în cuprinsul *Buletinului* s-au publicat texte în traduceri în limbile franceză, rusă şi engleză, a căror revizuire şi contrarevizuire a reclamat timp; după ce lucrarea începuse să fie culeasă în şpalturi, am fost nevoiți s-o trecem de la Tipografia „Bucovina” la „Imprimeria Națională”, pentru că ni cerea plată suplimentară la unele corecturi în şpalturi Imprimeria Națională nu dispunea de litera rusă suficientă. A fost nevoie să aşteptăm să se facă o comandă de literă. În fine, un oarecare timp s-a pierdut cu examinarea lucrării la cenzură. Acest prim număr cuprinde un omagiu adus memoriei regretatului coleg Em Racoviță, apoi informații despre scopul şi rostul Consiliul Național de Cercetări Ştiințifice, despre activitatea ştiințifică a Comisiunilor; despre publicațiile

www.digibuc.ro

Consiliului; despre situaţia institutelor de cercetări ştiinţifice din ţară; despre participarea membrilor Consiliului la activitatea ştiinţifică internaţională. Urmează rezumate în limbile franceză, rusă şi engleză, o notă de schimb, de asemenea, în cele trei limbi şi un capitol al anexelor în care se publică regulamentul Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, alte regulamente şi norme privind fie funcţionarea comisiunilor sau a serviciilor, fie acordarea subvenţiilor, încasarea şi întrebuinţarea acestora. *Buletinul* numără 420 de pagini şi, sfârşind cu un indice de nume, se înfăţişează într-o formă destul de prezentabilă

D-l D GUSTI mai prezintă şi recent apăruta publicaţie a Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice din partea Comisiunii de biologie; D. Combiescu, *Recherches sur le thyphus exanthématique. I. Durée de l'immunité dans le thyphus exanthématique épidémique expérimental chez le cobaye*; D. Combiesco, Cornélie Combiesco, Nistor Dumnitresco, H Aubert, Eugénie Popa et Lyvia Petroni, II. *Sur les propriétés des sérum des individus vaccinés contre le thyphus exanthématique épidémique*.

Se procede la alegerea Comisiunii de 3 membri pentru examinarea lucrărilor făcute în 1947–48 şi sunt aleşi pr. *Gala Galaction*, I.P.S S. episcopul *Colan* şi d-l *Horia Hulubei*

Se procede la alegerea unei comisiuni de 5 membri, în sarcina căreia să cadă studierea noilor legate şi donaţiuni, precum şi alte lucrări de contencios, asupra cărora urmează să-şi dea avizul şi a face propuneri plenului.

Sunt aleşi domnii *N Vasilescu-Karpen, dr. C. Ionescu-Mihăeşti, I. Lupaş, Gh. Macovei* şi *Al. Costin*, membru corespondent.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente, cu unele mici corecturi cerute de d-l coleg *Dim Gusti*.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU prezintă nr. 6, tom XXX al *Buletinului Secţiunii Ştiinţifice*, care se bucură de colaborarea următoarelor persoane. Gabriel Sudan, D Bârcă-Gălăţeanu, Radu Vlădescu, Eugen Macovschi şi Ana Jivănescu, I. Grinţescu şi alţii.

D-l ION I. NISTOR se referă la hotărârea Academiei de a organiza o expoziţie comemorativă a anului 1848 şi la însărcinarea ce i s-a dat de a aduna materialul în vederea organizării expoziţiei D-sa arată că materialul a fost adunat şi că la el se vor adăuga piesele rare pe care le-a adus cu D-sa de la Cluj colegul nostru Silviu Dragomir. D-sa roagă Academia să decidă data deschiderii expoziţiei noastre, pentru a-şi lua vremea să organizeze expoziţia, care va consta, în genere, din expuneri de publicaţiuni din 1848, din documente, fotografii, stampe, mărci poştale şi monete, care au circulat în acel an. D-sa mai roagă Academia să se pronunţe dacă vom pune în legătură expoziţia noastră cu acelea pe care le va organiza guvernul şi, în caz afirmativ, dacă este necesar să încercăm sau nu o colaborare cu colaboratorii expoziţiilor oficiale.

Tot în aceeaşi ordine de idei, D-sa se întreabă dacă nu este necesar ca Academia să sărbătorească anul 1848 şi printr-o comunicare sau chiar prin mai

www.digibuc.ro

multe comunicări. D-sa a pregătit o comunicare cu privire la Revoluţia din Muntenia, pe care ar putea-o ţine într-o şedinţă a actualei sesiuni generale

D-l N. BĂNESCU aminteşte că, principial, s-a hotărât să se facă şi comunicări comemorative despre anul 1848. Căci Academia nu poate fi absentă de la manifestările publice în legătură cu acest mare eveniment istoric şi de aceea D-sa propune fixarea unei date pentru ţinerea comunicării comemorative, după care, în mod firesc, ar urma să se facă inaugurarea solemnă a expoziţiei noastre, la care va fi invitată să ia parte şi oficialitatea.

D-l IOAN LUPAŞ este de părere ca cel puţin personalităţile proeminente ale Revoluţiei de la 1848 să fie prezentate, şi aceasta în şedinţe de la zi la zi, timp de o întreagă săptămână.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că serbarea oficială a anului 1848 va avea loc la 11 iunie, adică tocmai într-o zi de vineri, când Academia ţine şedinţă. Aşadar, Academia ar putea alege această zi pentru comemorarea acelei date. S-a emis şi părerea ca deschiderea expoziţiei Academiei să se facă în ziua în care pr. Gala Galaction îşi va rosti discursul de recepţie. Astfel, deschiderea expoziţiei s-ar face în cursul sesiunii noastre generale. În orice caz, mai este nevoie de reflexiune, pentru a lua hotărârile cerute de colegii noştri d-nii *I. I. Nistor, I Lupaş* şi *N Bănescu.* De aceea, D-sa propune şi se aprobă ca luarea acestor hotărâri să se amâne până poimâine, luni, rugând pe domnii colegi ca până atunci să reflecteze la soluţiile cele mai potrivite.

---

2. *ŞEDINŢA DE LA 17 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aduce la cunoştinţă că în toamna lui 1946 s-a primit din partea d-lui *Nic. M. Ştefănescu* o monografie a localităţii Câmpulung din Muscel, însoţită de trei albume de fotografii, menite a ilustra monografia. Din lipsă de fonduri, lucrarea n-a putut fi tipărită. Albumele însă au fost dăruite de autor Cabinetului nostru de Stampe. D-l Nic Ştefănescu ne trimite acum un nou album cu fotografii, reprezentând Câmpulungul în timp de iarnă. Fotografia de la mijlocul foii a patra reprezintă pe doamna Livia Dymsza, fiica lui Titu Maiorescu, care, în ultimele zile ale vieţii sale, se retrăsese la Câmpulung, unde a şi decedat. Este sigur că această fotografie este ultima din viaţa sa.

La ordinea zilei fiind fixarea zilei pentru oficierea parastasului spre pomenirea membrilor şi donatorilor decedaţi ai Academiei Române, la propunerea

www.digibuc.ro

d-lui Preşedinte Andrei Rădulescu, se decide ca parastasul să aibă loc sâmbătă, 22 mai curent, la ora 11, la Biserica Amzei.

D-l I. LUPAŞ rectifică o afirmaţiune făcută de D-sa în şedinţa de ieri şi dă citire scrisorii parohului Raica din 17 iunie 1849 către Avram Iancu, în următoarea cuprindere:

Măria Ta domnule general şi al nostru prea milostiv ocârmuitor şi apărător

Primind noi o prea milostivă poruncă a Mării Tale în care ni se porunceşte ca, pe sama Măriei Tale, puţintel vin a trimite, cu cea mai mare norocire ne ţinem şi îţi trimitem din pivniţa sfintei biserici 22 de fer de vin cu mare bucurie pe 4 oameni dintre galzi, pe lângă care nevătămat să vie la mâna Mării Tale, trimitem şi un căprar, pe Suciu Nicolae cu dânşii Rămânem ai Mării Tale, rugând pre milostivul Dumnezeu ziua şi noaptea ca întru toate să-ţi fie de ajutoriu şi asupra vrăjmaşilor să fii biruitor, milostiv al nostru mângâietor

S-au dat din Cechea, 17 iunie 1849.

S-au scris din voia poporului, prin *Nicolae Raica* m p.

Adresa:

Mării Sale prea cinstitului nostru general şi ocârmuitor al lagărului român cu cea mai mare cinste şi ascultare.

La Câmpeni.

Cuprinsul acestei scrisori aduce o dovadă în plus despre încrederea şi adeziunea poporului din Transilvania în destoinicia „ocârmuitorului şi apărătorului" său, pentru a cărui izbândă a scris „din voia poporului" preotul Nicolae Raica, neuitând să adauge că roagă „pre milostivul Dumnezeu ziua şi noaptea ca întru toate să-i fie de ajutoriu". Textul scrisorii oferă deci confirmarea documentară a adevărului cuprins în cunoscutele versuri populare: „Sus pre vârful dealului, / În cetatea Iancului, / De trei zile, de trei nopţi, / Cântă-o sută de preoţi. / Şi se roagă şi se-nchină, / Pentru tabăra română". Altă confirmare documentară se poate găsi într-un raport oficial al comandamentului rusesc, în cuprinsul căruia se spune despre tabăra lui Iancu: „sufletul revoluţiei, îmbrăţişat de popor cu iubire nemărginită, că avea mulţime de preoţi, cari într-o mână cu crucea şi cu sabia în cealaltă se luptau şi opreau vrăjmaşul să străbată mai departe". Însuşi Avram Iancu laudă în raportul său pe „admirabilul" preot Simion Groza din Zarand, care, în calitate de viceprefect, a reuşit să apere satele din cuprinsul tribunatului său cu multă „circumspecţie, iscusinţă şi izbândă", încât duşmanii nu s-au putut apropia de el" (*Anuarul Institutului de Istorie Naţională*, Cluj, III, p. 14).

D-l Secretar General AL. LAPEDATU citeşte următorul *Raport asupra mersului Fundaţiunii Ioan I. Dalles în anul 1947–1948*:

Fundaţiunea „Ioan I. Dalles", dispunând de cele mai spaţioase şi luminoase săli de expoziţie din întreaga capitală, a continuat a fi centrul celor mai de seamă şi mai numeroase expoziţii din ţară, care s-au organizat fie de asociaţiuni particulare, fie de instituţiuni oficiale, fie de artişti pictori şi sculptori ai noştri în expoziţii individuale.

www.digibuc.ro

Sesiunea de expoziţii din acest an a fost precedată de o expoziţie a cărţii engleze, ţinută în plină vară, în cursul lunii iulie. Ea a fost continuată, cu începere din luna septembrie trecut, cu expoziţia Cărţii ruse, care a durat 63 de zile, şi de acea a Salonului oficial de toamnă, organizat de Ministerul Artelor.

Această sesiune se va termina peste o lună cu Salonul oficial de primăvară.

În tot acest interval de timp au avut loc 21 de expoziţii, cea mai mare parte colective, rămânând loc, printre ele, pentru prea puţine expoziţii particulare, dintre care cea mai de seamă a fost expoziţia retrospectivă a sculptorului Corneliu Medrea. Printre expoziţiile individuale figura în programul din acest an al Fundaţiunii Dalles şi expoziţia retrospectivă a colegului nostru, Gheorghe Petraşcu. Am regretat că D-sa a renunţat la expoziţia sa, lipsind plastica românească, în manifestările ei din acest an, de exemplul artei sale superioare.

Sala de conferinţe a fost folosită în timpul verii pentru proiectarea de filme cu caracter cultural, care a adus în casa Fundaţiunii sume apreciabile.

În restul anului, sala a fost folosită pentru ţinerea a 42 de concerte, 69 conferinţe, dintre care unele însoţite de muzică, de 11 şezători şi chiar de adunări cu caracter politic, una dintre acestea întrunind, în preziua deschiderii Marii Adunări Naţionale, pe aleşii poporului.

Din închirierea sălilor în perioada 1 iulie 1947 – 10 mai 1948,

s-au încasat:	1 434 830 lei
Din angajarea sălilor până la finele lunii iunie urmează să se încaseze încă:	232 000 lei
Total venituri	1 666 830 lei
Cheltuielile făcute pe această perioadă până la 30 aprilie 1948 se ridică la:	715 457 lei
Se mai prevăd cheltuieli pe lunile mai şi iunie:	160 000 lei
Totalul cheltuielilor	875 457 lei
Recapitulând, rezultă un venit net pentru perioada 1 iunie 1947–30 iunie 1948 de:	791 372 lei

D-l Secretar General completează raportul D-sale cu informaţia că de la 1 aprilie curent, potrivit noii legi a impozitelor, veniturile Fundaţiunii „Dalles" vor fi supuse la impozitele legale, ceea ce va aduce o micşorare de venituri. Vom căuta totuşi să ne menţinem la veniturile de până acum, punând în sarcina locaţiunii sălilor şi părţile de impozit.

D-l general R. ROSETTI doreşte să cunoască ce avere mai avem la acest fond din trecut

D-l Secretar General AL. LAPEDATU răspunde, arătând situaţia fondului şi promiţând a veni cu informaţii de detaliu în viitoarea şedinţă.

D-l D. GUSTI reia dezideratul de a se păşi la facerea studiilor privitor la transformarea într-un mare palat de randament a localului Fundaţiunii Dalles Este

www.digibuc.ro

de părere să se convoace Comisiunea însărcinată cu această problemă în chiar cursul acestei sesiuni.

– Cu aceste observaţiuni, lăturalnice faţă de cuprinsul raportului, raportul este pus la vot şi se aprobă în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, după ce aminteşte de marea importanţă pe care a avut-o în trecut Fondul Adamachi pentru încurajarea studiilor prin burse în ţară şi în străinătate, după ce aminteşte că foarte numeroşi oameni de ştiinţă ai ţării, printre care unii membri activi şi corespondenţi ai Academiei Române, şi-au desăvârşit studiile în străinătate, prin bursele obţinute de la acest fond, după ce, în fine, arată micşorarea veniturilor acestui fond şi deci şi a numărului de burse cu începere din 1919, în urma exproprierii proprietăţilor agricole ale fondului şi până astăzi, când numărul burselor din acest fond s-a redus la una, dă citire următorului *Raport asupra burselor acordate în 1947–1948 din venitul Fondului Vasile Adamachi:*

Din veniturile din acest an ale Fondului V. Adamachi, s-a putut acorda o singură bursă de 1 500 lei lunar pe timpul de la 1 noemvrie 1947 până la 30 octomvrie 1948 Această bursă fusese deţinută până în toamna anului trecut de bursierul Cioară Gheorghe, student în ultimul an al Şcoalei Politehnice din Bucureşti, Facultatea de Construcţii.

Bursierul n-a cerut în toamna anului trecut prelungirea bursei, deoarece în noemvrie 1947 a obţinut o bursă de studii la Institutul Politehnic „M I Kalinin" din Leningrad, unde a şi plecat în decemvrie.

Regulamentul Fondului Adamachi, prin art 6, interzicând formal bursierilor Fondului de a ocupa alte burse sau chiar funcţiuni sub pedeapsa pierderii bursei, bursa a fost retrasă şi a fost acordată de Delegaţiune unui alt bursier, eminent student în ultimul an al Facultăţii de Agronomie din Bucureşti, Georgescu Pandele

Acest student, bursier al Academiei în anii anteriori din veniturile Fondului Const. I. Chiriacescu, fusese lipsit de sprijinul Academiei în ultimul său an de studii, deoarece Fondul Chiriacescu a fost complet lipsit de venituri, din care cauză, prin deciziunea luată în sesiunea generală extraordinară de la 17 septemvrie 1947, bursele şi premiile ce se acordau din acest fond au fost suspendate

Din noemvrie trecut, Georgescu Pandele se bucură de bursa Adamachi, al cărei termen expiră la 30 octomvrie viitor

Fondul prezintă un disponibil pe exerciţiul 1948–49 de 155 122 lei.

Din această sumă, potrivit prevederilor testamentului Adamachi, 79 1/2 se rezervă pentru bursele ce urmează să fie acordate în anul şcolar 1948–1949.

Comisiunea propune a se institui următoarele burse pentru menţionatul an:

1 o bursă la Şcoala Politehnică din Bucureşti;

2. o bursă la Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Iaşi şi o bursă la Facultatea de Medicină din Iaşi.

– Se ia şi se aprobă propunerile Comisiunii pentru instituirea noilor burse.

La ordinea zilei fiind pusă, prin amânare din şedinţa precedentă, problema deschiderii expoziţiei comemorative a anului 1848, precum şi a comunicării

www.digibuc.ro

comemorative, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU roagă să se facă propuneri în această privinţă.

D-l N. BĂNESCU este de părere ca deschiderea expoziţiei să se facă în aceeaşi zi şi următor şedinţei pentru comemorarea evenimentelor de la 1848. În împrejurările de astăzi nu este nevoie de a se ţine mai multe cuvântări comemorative, ci una singură, într-o singură şedinţă, iar data să se aleagă cât mai aproape de iunie, în timpul sesiunii generale. De altă parte, comemorarea va trebui să fie deosebită ca cuprins, de o conferinţă încărcată de date istorice şi fapte cunoscute. Ea trebuie să fie o caracterizare frumoasă, datorată unuia dintre noi, dotat cu talent, care să atragă atenţiile şi să încălzească inimile. Socoteşte ca foarte indicat pentru această însărcinare pe d-l coleg Sadoveanu După cuvântarea comemorativă, se va trece la inaugurarea expoziţiei, printr-o cuvântare a Preşedintelui Academiei, la care, probabil, vom avea răspunsul oficialităţii.

D-l ION I. NISTOR zice că programul expus de d-l coleg Bănescu e foarte bun. D-sa propune pentru împlinirea lui ziua de joi, 3 iunie a c. Crede că în cuvântarea sa, d-l Preşedinte al Academiei e bine să arate personalităţile din 1848, care mai apoi au ajuns membri ai Academiei Române.

D-l IORGU IORDAN este de părere ca expoziţia să fie deschisă cu cel puţin o săptămână înainte de şedinţa comemorativă, pentru ca să se pregătească astfel atmosfera acestei şedinţe. În orice caz, să nu aibă loc în aceeaşi zi ambele solemnităţi. De altă parte, D-sa este de părere că, în ce priveşte şedinţa comemorativă, nu putem anticipa asupra datei de 11 iunie, fixată pentru comemorarea anului 1848 de guvern.

D-l I. LUPAŞ se uneşte la părerea d-lui coleg Iorgu Iordan şi, pornind de la constatarea că mulţi dintre membrii Academiei au avut roluri mari la 1848, este de părere să se reamintească figurile lor, prin scurte comunicări de câteva minute, care s-ar face la începutul fiecărei şedinţe despre fiecare în parte.

D-l D. CARACOSTEA aminteşte că încă de acum câteva luni s-a decis ca Secţia Istorică este cea obligată să organizeze în totul comemorarea anului 1848. Ţine să ne conformăm acelor hotărâri anterioare.

D-l SILVIU DRAGOMIR, informat că d-l coleg Sadoveanu nu va putea ţine cuvântarea comemorativă, deoarece va fi absent din capitală la acea dată, ne rămâne să rugăm pe d-l Preşedinte să facă comemorarea într-una şi aceeaşi comunicare prin care va inaugura expoziţia. De altă parte, D-sa crede că trebuie să avem avizul comitetului guvernului de organizare a serbărilor comemorative, spre a ne programa în planul acestor serbări şi să acceptăm situaţia pe care ne-o va fixa guvernul.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că suntem liberi, cel puţin în ce priveşte deschiderea expoziţiei, să o facem la data pe care o hotărâm noi.

www.digibuc.ro

În ce priveşte şedinţa comemorativă, a face mai multe zilnic este prea mult S-ar putea însă face două comemorări: una pentru expunerea ideilor care caracterizează epoca, alta care ar fi consacrată figurii lui Nicolae Bălcescu

Din toate părerile expuse, d-l Preşedinte trage încheierea că mai este necesar un timp de reflecţie pentru a ne fixa asupra programului şi de aceea D-sa amână din nou luarea de hotărâri pentru şedinţa de miercuri, 19 mai curent.

---

3. *ŞEDINŢA DE LA 18 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

La ordinea zilei fiind înfăţişarea activităţii Bibliotecii Academiei în anul trecut, d-l ION I NISTOR, Conservatorul Bibliotecii şi Colecţiilor, dă citire următorului *Raport despre activitatea Bibliotecii Academiei Române în anul 1947:*

1. *Reflexiuni generale*

Comisiunea Bibliotecii, conformându-se dispoziţiunilor art. 27 din Regulament, a urmărit în cursul anului 1947 modul de funcţionare a instituţiei, dându-şi seama de progresele realizate, dar constatând totodată şi lipsurile şi neajunsurile ei. Din raportul pe care Comisiunea are onoare a-l prezenta sesiunii generale, se poate vedea că în cursul anului calendaristic 1947 consultarea colecţiunilor s-a desfăşurat normal: sălile de consultare de pe lângă Secţiunea imprimatelor, manuscriselor, stampelor şi colecţia numismatică au fost frecventate de 11 592 cititori, cărora li s-a pus la îndemână 61 769 cărţi şi periodice, 3 921 manuscrise, 1 320 acte şi documente, precum şi numeroase stampe, hărţi, note muzicale, monete şi medalii. De dreptul de împrumut pentru consultare la domiciliu au beneficiat 3 073 de cercetători, cărora li s-au eliberat 6 839 volume şi broşuri.

În comparaţie cu anul precedent, numărul cititorilor este mai redus şi aceasta pentru că în lunile ianuarie–fevruarie 1947 sălile de consultare au fost închise din cauza lipsei de combustibil. Sala mare de consultare pentru cărţi şi periodice, care nu cuprinde decât 99 locuri, a fost în cursul anului supraaglomerată, cititorii fiind nevoiţi să facă coadă până să obţină un loc liber. Comisiunea a primit reclamaţiuni numeroase contra acestui mare inconvenient, care a ajuns şi în discuţia plenului Academiei. Comisiunea Bibliotecii, examinând chestiunea, supune aprobării sesiunii plenului două soluţiuni, şi anume sporirea orelor de consultare peste cele 10 de până acuma sau amenajarea sălii de expoziţie în sală de lectură. Dar şi una şi alta din aceste soluţiuni reclamă angajarea de cheltuieli noi pentru material şi personal, rămânând ca la votarea bugetului să se vadă care sume vor putea fi alocate pentru acest scop.

www.digibuc.ro

Creşterea colecţiilor prin depozitul legal, cât şi prin daruri a fost, şi în cursul anului 1947, destul de însemnată, reprezentând un spor de 10% faţă de anul trecut. La serviciul primirilor s-au înregistrat 3 470 cărţi şi broşuri în 3 501 volume şi 7 641 periodice, provenite toate din depozitul legal. Pe lângă cărţi şi broşuri s-au mai primit numeroase foi volante, ca afişe, programe, circulări etc., care se păstrează în cartoane speciale. Contra editurilor neglijente s-au făcut 480 de reclamaţiuni cu rezultate diferite.

Prin donaţiuni şi schimb colecţiunile Bibliotecii au sporit cu 2 649 opere, şi anume: *donaţia Constantin Spulber* cu 739 opere, *donaţia Constantin Hamangiu* cu 645 opere şi *donaţia Fany Rebreanu şi Florica Vasilescu-Rebreanu* cu 1 961 opere şi 75 albume, făcute în amintirea regretatului academician Liviu Rebreanu.

Donaţiuni importante s-au primit şi de la următoarele instituţiuni: American Library Association din Washington cu 250 colecţii de periodice americane, în aproximativ 10 000 exemplare din anii 1940–1947, care au fost distribuite la 26 instituţii din ţară. De la Academia de Ştiinţe din Moscova s-au primit 78 opere ştiinţifice din toate domeniile. Biblioteca Arlus a dăruit numeroase opere de cuprins variat De la Institutul Ardelean al Universităţii Bolyai din Cluj, ca şi de la Institutul Teleky din Budapesta s-au primit colecţii preţioase de cărţi şi periodice De asemenea, s-au primit în schimb publicaţii ştiinţifice de la academiile din Praga şi Cracovia, ca şi de la universităţile din Geneva, Basel, Copenhaga, Uppsala, Sofia şi Belgrad.

În cursul anului 1947 colecţiunile Bibliotecii au crescut deci prin daruri, schimburi şi prin depozitul legal, în total cu 6 119 opere, în 6 206 volume şi broşuri, şi cu 793 periodice în diferite limbi, câtă vreme prin cumpărături sporul a fost numai cu 24 de opere Disproporţia aceasta este prea bătătoare la ochi, ca să nu ne oprim asupra ei Operele dobândite prin donaţiuni, oricât de numeroase ar fi ele, au un caracter de hazard, neconstituind serii complete şi neavând caracter sistematic. De aceea colecţiile unei biblioteci de însemnătatea Bibliotecii Academiei nu pot fi lăsate în seama hazardului. Se impune deci ca în noul buget să se prevadă un fond pentru cumpărarea de cărţi, menite să umple golurile, să completeze seriile pe cât posibil şi să ţină Biblioteca la curent.

Lucrările de catalogare a colecţiilor au continuat în 1947 în condiţiuni prea puţin satisfăcătoare, din cauza numărului prea mic de funcţionari cu randament redus în urma absenţelor de boală şi a executării unor lucrări neprevăzute. La Serviciul catalogării s-au putut totuşi înscrie în inventar un număr de 1 673 cărţi în 1 794 volume, catalogându-se definitiv alfabetic şi pe materii 1 959 opere în 2 099 volume, pentru care s-au lucrat 7 319 fişe. O a doua echipă a clasificat pe materii un număr de 6 000 cărţi din restanţele de mai multe zeci de mii de opere din anii trecuţi, întocmindu-se pentru aceasta 1 536 fişe. Din periodice s-au înscris în inventar 262 colecţii noi, lucrându-se 298 fişe pentru catalogul de control şi 786 fişe pentru catalogul alfabetic pe materii şi pe localităţile de apariţie

La Serviciul manuscriselor s-au înregistrat 68 volume manuscrise, 216 documente şi 39 dosare cu acte şi corespondenţă. S-au inventariat 52 mape, cu

www.digibuc.ro

8 961 documente, şi s-au lucrat la inventarierea manuscriselor greceşti, precum şi la catalogarea fondului de manuscrise slavone şi române

La Serviciul stampelor şi hărţilor s-au recatalogat şi s-au întocmit fişe pentru 769 fotografii, pentru 1 033 hărţi şi 30 atlase, precum şi 3 675 opere muzicale

Pentru Serviciul numismatic s-a întocmit un raport special.

În vederea înlesnirii şi accelerării lucrărilor de catalogare s-a dispus ca funcţionarii cu experienţă şi cunoştinţe tehnice să lucreze numai la redactarea fişelor după alfabet şi pe materii, iar copierea acestora să se bată la maşină. Măsura aceasta a dat rezultate bune şi de aceea se impune imperios angajarea unei dactilografe pentru aceste lucrări speciale

Cu totul nesatisfăcătoare au fost lucrările cu legatul colecţiunilor. În tot cursul anului 1947 nu s-au legat decât 66 şi s-au reparat alte 33 volume deteriorate. Comisia propune deci ca în noul buget să se aloce o sumă corespunzătoare pentru legatul colecţiilor care, dându-se la consultare nelegate, devin cu vremea inutilizabile.

Una din preocupările principale ale comisiei a fost chestiunea reluării publicaţiilor bibliografice ale Bibliotecii. Până în 1904 noile achiziţii ale Bibliotecii se publicau în *Analele* Academiei. Dar cum achiziţiunile sporeau an de an tot mai mult, s-a hotărât ca ele să fie aduse la cunoştinţa cititorilor printr-o publicaţie aparte intitulată *Creşterea colecţiunilor*, din care, de la 1905–1937, au apărut fascicolele I–XLVIII, cuprinzând sporul de cărţi şi periodice, dar oprindu-se la anul 1937. Creşterea colecţiunilor de manuscrise şi documente, de stampe, hărţi, monete şi medalii a fost continuată până în 1942, oprindu-se la acest an Rezultă deci că sporul de cărţi şi periodice n-a mai fost dat publicităţii de la 1938, iar cel de manuscrise, documente, stampe şi monete de la 1943 încoace.

Întreruperea aceasta nu putea dăinui până la infinit şi de aceea Comisiunea Bibliotecii a hotărât să se înceapă imediat lucrările pentru publicarea *Creşterilor* întrerupte la 1938, respectiv la 1942. Lucrările au fost executate de funcţionarii Bibliotecii cu pricepere şi experienţă şi manuscrisele sunt gata pentru tipar. Din cauza lipsei de fonduri, ele n-au văzut însă lumina tiparului până în prezent. Comisia Bibliotecii supune chestiunea deliberării sesiunii generale, insistând cu toată seriozitatea ca în noul buget să se prevadă sumele necesare pentru tipărirea acestor lucrări.

O altă publicaţie este *Catalogul publicaţiunilor periodice româneşti*, din care întâiul volum, cuprinzând periodicele româneşti din 1820–1906, apăruse la 1913. Comisiunea Bibliotecii a hotărât să se continue lucrarea întreruptă şi să se întocmească al doilea volum, care să cuprindă periodicele apărute de la 1907 până la 1920. Manuscrisul este gata de tipar, dar n-a putut fi dat publicităţii din motivele arătate mai sus.

S-au mai întocmit şi sunt gata de tipar şi primele fascicole de câte 5 coale din următoarele publicaţii în continuare:

1 *Catalogul manuscriselor româneşti*,
2. *Catalogul manuscriselor greceşti*;

www.digibuc.ro

3 *Catalogul manuscriselor slavone*,
4. *Catalogul manuscriselor orientale*;
5 *Catalogul colecţiunilor de stampe şi hărţi din anii 1943–1947*;
6. *Catalogul colecţiei medalistice*,
7. *Bibliografia ruso-română*.

Lucrările acestea merită toată atenţiunea Academiei şi de aceea Comisiunea Bibliotecii îşi îngăduie să propună sesiunii generale alocarea în noul buget a sumelor necesare pentru tipărirea acestor lucrări, a căror lipsă este adânc simţită în bibliografia românească.

În cursul anului 1947 şi-a reluat apariţia *Buletinul lunar* al Bibliotecii, ca organ de legătură cu bibliotecile din ţară în vederea completării colecţiunilor, a înlesnirii schimbului şi a coordonării lucrărilor de catalogare. La 27 martie s-au întrunit în localul Bibliotecii conducătorii principalelor biblioteci publice din ţară pentru a pune bazele colaborării interbibliotecare Cu ocazia acestei conferinţe s-a dat citire referatelor asupra organizării serviciilor Bibliotecii Academiei urmate de dezbateri, luându-se hotărâri cu privire la alcătuirea unui catalog general care să cuprindă cărţile ce se află în toate bibliotecile din ţară. *Buletinul Bibliotecii* a fost bine primit pretutindeni, dar din lipsă de fonduri n-au apărut decât 5 numere din acest *Buletin* Comisia Bibliotecii propune ca şi pentru această utilă publicaţie să se prevadă fondurile necesare în noul buget.

Comisiunea Bibliotecii, dându-şi seama că, din lipsă de fonduri, publicaţiunile bibliografice ale Bibliotecii nu vor putea apare aşa de curând, a hotărât să ţină în curent publicul cititor cel puţin cu noile publicaţiuni ce apar în ţară. În scopul acesta ea a hotărât să se publice un *Buletin trimestrial*, care să cuprindă publicaţiile recente Manuscrisul *Buletinului* pe primele trei luni ale anului 1948 este gata de tipar, dar din cauza lipsei de fonduri, lucrarea n-a putut fi dată la cules Comisiunea propune deci ca în noul buget să se prevadă sumele necesare şi pentru publicarea acestui *Buletin*.

Noi deschideri de credite se impun şi pentru sporirea numărului salariaţilor Bibliotecii de toate categoriile, pentru că lucrările de catalogare întârziate să poată fi împlinite, pentru ca publicaţiile bibliografice să poată fi continuate, pentru ca înregistrarea, inventarierea şi catalogarea colecţiilor să poată fi ţinută la zi. O sporire şi mai masivă a personalului se impune şi pentru cazul când s-ar hotărî ca opere de consultare a colecţiilor să fie sporite sau să se amenajeze o nouă sală de lectură

Cu aceste constatări generale şi propuneri precise, Comisia Bibliotecii îşi îngăduie a prezenta sesiunii generale a Academiei *Raportul asupra activităţii Bibliotecii în anul 1947*.

2. *Personalul*

Conservatorul Bibliotecii şi al Colecţiunilor a fost secundat în lucrările sale, în cursul anului 1947, de un personal ştiinţific alcătuit din 35 funcţionari şi din 21 oameni de serviciu, a căror distribuţie pe servicii a fost următoarea·

www.digibuc.ro

a) funcţionari: 24 la Secţiunea imprimatelor (14 la catalogul cărţilor, 2 la catalogul periodicelor, 4 la serviciul primirilor, 2 la sala de lectură şi 2 la împrumuturi şi catalogul public), 5 la Secţiunea manuscriselor şi documentelor, 2 la Secţiunea stampelor, 2 la Cabinetul numismatic şi 2 la Cancelaria Bibliotecii;

b) oameni de serviciu: 15 la Secţiunea imprimatelor (1 la catalogul cărţilor, 1 la catalogul periodicelor, care îndeplineşte şi serviciul de curier, 4 la sala de lectură, 2 la serviciul primirilor şi 7 la depozitele cu publicaţiuni), 1 la Secţiunea manuscriselor şi documentelor, 1 la Secţiunea stampelor, 1 la calorifer, 2 la garderoba publică, 1 în curte şi un paznic de noapte.

În 1947 funcţionarii şi oamenii de serviciu au pestat 246 zile de lucru. Funcţionarii au făcut zilnic 5, iar oamenii de serviciu 8 ore de lucru

3. *Consultarea colecţiunilor*

A. Secţiunea imprimatelor. Consultarea colecţiilor de imprimate s-a făcut pe două căi: a) în sala de lectură a Bibliotecii anume amenajată în acest scop şi b) prin împrumutare acasă.

a) Sala de lectură a imprimatelor a fost deschisă în 1947 în 246 zile. De la 8 ianuarie–30 iunie s-a lucrat 10 ore pe zi, de la 8–18. De la 1 iulie–15 septemvrie, pe timpul vacanţei de vară, Biblioteca a fost deschisă numai 4 ore pe zi, între orele 8–12.

De la 16 septemvrie–20 decemvrie, iarăşi 10 ore pe zi, de la 8–18.

Cititorii care au frecventat sala imprimatelor în 1947 au fost în număr de 21 098, cărora li s-a pus la dispoziţie 61 311 volume, cărţi şi broşuri. Cititorii au mai avut la îndemână, în sala de lectură, o bibliotecă de referinţă, alcătuită din 2 446 volume în sala publică şi din 1 410 volume în sala rezervată membrilor Academiei şi profesorilor universitari, în total deci 3 856 volume. Pe lângă acestea au mai fost expuse 272 reviste, dintre care 102 reviste româneşti şi 170 reviste străine.

b) În cursul anului 1947 s-au înregistrat 5 874 împrumuturi acasă, eliberându-se 6 839 volume la 3 073 împrumutători.

B. Secţiunea manuscriselor şi documentelor. Sala de lectură a fost deschisă publicului între orele 8–13, fiind cercetată de 1 384 cititori, care au consultat 3 921 manuscrise, 1 320 documente, 458 cărţi româneşti vechi şi peste 1 000 cărţi şi cataloage din sală.

C. Secţiunea stampelor Sala de consultare a fost deschisă între 8–13, fiind cercetată de 110 cititori, care au consultat numeroase stampe, hărţi şi note muzicale.

D. Cabinetul numismatic. Sala a fost deschisă pentru public între orele 9–12; ea a fost folosită de 330 cercetători.

În cursul anului 1947 s-au eliberat 1 839 permise provizorii şi 314 permise anuale de consultare, dintre care 36 şi pentru manuscrise şi 6 şi pentru stampe şi hărţi

Contribuţia Bibliotecii Academiei la răspândirea şi adâncirea culturii naţionale se poate vedea din statistica de mai jos a cititorilor pe ultimii cinci ani.

www.digibuc.ro

Tabela

arătând numărul cercetătorilor Bibliotecii pe anii 1943–1947

Anii	Cititori	Volume comunicate în sala de lectură	Împrumutători	Volume împrumutate acasă
1943	18 050	52 306	2 289	4 436
1944	11 166	27 056	1 096	1 761
1945	24 531	74 697	3 002	5 202
1946	29 329	84 643	3 455	6 397
1947	21 098	61 311	3 073	6 839
Total	104 174	300 012	12 715	24 635

4. *Creşterea colecţiunilor*

A. *Secţiunea imprimatelor* şi-a sporit colecţiunile în 1947, atât cu publicaţiuni intrate pe temeiul legii exemplarelor obligatorii, cât şi prin daruri, schimburi şi cumpărături.

Din cauza împrejurărilor excepţionale, producţia tiparului în România a fost şi în anul 1947 scăzută. Legăturile cu străinătatea au început să fie reluate, dar sunt departe încă de nivelul de dinaintea marelui război. Lipsa de mijloace materiale, de asemenea, a fost o cauză care a împiedicat sporul normal al imprimatelor

Serviciul primirilor, care se îngrijeşte de primirea publicaţiilor tipărite, provenite în conformitate cu legea exemplarelor obligatorii sau din daruri, schimburi şi cumpărături, a funcţionat cu 4 funcţionari şi un om de serviciu.

S-au înregistrat 3 470 cărţi şi broşuri legate în 3 501 volume (aproape toate în câte 2 exemplare) faţă de 3 082 cărţi în 3 143 volume înregistrate în anul 1946, reprezentând un spor de aproximativ 10% faţă de anul precedent.

S-a ţinut evidenţa şi s-au primit 741 periodice din tară (în câte 2 exemplare) faţă de 940 din anul 1946.

În afară de cărţi şi periodice, s-au primit multe foi volante (afişe, programe, circulări etc.), care au fost aşezate în cartoane speciale.

S-au făcut 14 reclamaţiuni pentru 14 opere; pentru periodice s-au făcut 466 reclamaţiuni.

Rezultatele reclamaţiunilor au fost reduse, fie din cauza nesiguranţei transporturilor poştale, fie din cauza relei voinţe şi neglijenţei tipografilor şi editorilor. Acestor cauze li se mai poate adăuga şi faptul că multe publicaţii periodice şi-au încetat apariţia, administraţiile lor dizolvându-se.

S-au înregistrat 2 649 opere provenite din daruri şi schimburi (în parte primite în anii anteriori) şi 24 opere provenite din cumpărături în cursul anului.

Donaţiile mai importante, primite în cursul anului 1947, au fost următoarele

a) *donaţia prof Const Spulber*, de 739 opere, care au şi fost înregistrate de primire,

b) *donaţia Const. Hamangiu*, de 645 opere, din care s-au înregistrat de primire 303 opere ce nu se aflau înregistrat în 1948;

c) *donaţia d-nelor Fany Rebreanu şi Florica Vasilescu-Rebreanu*, constând din 1 961 opere în 2 513 volume, 75 albume, 200 cărţi poştale ilustrate, 34 caiete şi

www.digibuc.ro

plicuri cu manuscrise din opera lui Liviu Rebreanu şi 82 plicuri conţinând o parte din corespondenţa lui Liviu Rebreanu (aproximativ 1 500 scrisori). Din numărul cărţilor din donaţia Rebreanu s-au înregistrat de primire, în 1947, 330 opere, restul urmând a fi înregistrate în 1948.

Daruri de publicaţii s-au mai primit de la următoarele instituţii şi persoane:

a) *instituţii* American Library Association, Washington; Biblioteca Asociaţiei Române pentru Strângerea Legăturilor cu URSS (Arlus), Bucureşti, Conservatorul „Lira", Bucureşti; Hungarian Library Boars, Budapest; Institutul Polon din România; Laboratorul de Anatomie Patologică (Facultatea de Medicină), Bucureşti; Legaţiunea Republicii Maghiare, Bucureşti; Ministerul Afacerilor Străine, Misiunea Americană în România; Misiunea Politică a Ungariei, Bucureşti; Politehnica din Bucureşti.

b) *persoane* I. I. Agârbiceanu, Bucureşti; ing. Const. N. Avram, Bucureşti, G. Baiculescu; Al. Bărcăcilă, Bucureşti; B. Catargi, Bucureşti; Radu Cretzianu, Bucureşti, Vasile Christu, Sofia; general Al. Culici Bucureşti; lt.col. Eduard Dragomirescu-Buzne, Bucureşti; ing. G. Georgescu, Bucureşti; P. Georgescu-Delafras, Bucureşti; Nicolae Erös, Bucureşti; prof. V. Grecu, Bucureşti; dr. M.A.Halevy, Bucureşti, C. Iarca, Bucureşti; V. Ionniţiu, Bucureşti; prof. A Langfors, Helsinki; prof. Alf Lombard, Lund (Suedia); Graţian Mărcuş, Sălaj; N. Missir, Bucureşti; dr Const. Mureşeanu, Bucureşti; Jiri Paclt, Praga; ing O. Păduraru, Bucureşti; g-ral dr V Panaitescu, Bucureşti; prof. I. Petrovici, Bucureşti; Dinu Pillat, Bucureşti, arh. Veniamin Pocitan, vicar patriarhal, Bucureşti; Eugen Relgis, Bucureşti; prof. Pavel Roşca, Braşov; d-na Elena Sabattier de Vignolle, Bucureşti; C. Săndulescu-Godeni, Bucureşti; C. Stoica, Bucureşti; Nicolae Tcaciuc Albu, Bucureşti; Raul Teodorescu, Bucureşti; ing. C. C. Urziceanu, Bucureşti; Giovanni Villa, Bucureşti; I. M. Voicu, Bucureşti; ing Otto Witting, Braşov; Anton Zottu, Bucureşti.

B. Secţiunea manuscriselor şi documentelor a fost sporită în 1947 cu următoarele materiale:

a) 68 manuscrise, şi anume: 59 primite în dar şi 9 cumpărate, dintre care: 63 româneşti, 2 greceşti şi 3 germane;

b) 216 documente, şi anume: 75 primite în dar şi 141 cumpărate; dintre care 215 româneşti şi 1 slavon.

Au făcut donaţiuni pentru creşterea colecţiunilor acestei secţiuni următoarele persoane:

I. Bălănescu, Banca Naţională a României, B. Catargi, Ed. Dragomirescu-Buzne, Florin Georgescu, Iul. Gyurgyevid, M Heilpern, Cor. Ionescu, C. Karadja, I Nistor, Veniamin Pocitan, familia Liviu Rebreanu, Radu Rosetti, El. Sabattier, Tit Simedrea, T Socolescu, I. E. Torouţiu, D. Tudor, Dionisie Udişteanu şi A. Zottu.

În scopul de a pune cât mai multe documente istorice la adăpost de stricăciuni şi de a uşura cercetătorilor cunoaşterea a cât mai multe acte privind trecutul nostru depărtat sau apropiat, s-a instituit, din 1938, pe lângă Secţiunea manuscriselor şi documentelor, un depozit de documente particulare. Depozitarea

www.digibuc.ro

acestor acte, documente, manuscrise, scrisori etc., care rămân proprietatea acelora ce-au depus, se face în chip gratuit şi pe timp limitat sau nelimitat, în safe-urile anume instalate în localul Bibliotecii. Numeroase persoane s-au grăbit şi în cursul anului 1947 să-şi asigure astfel păstrarea documentelor ce posedă, depunându-le, în condițiunile stabilite de Academie, în safe-urile de siguranță ale Bibliotecii.

C. Secțiunea stampelor şi hărților a crescut în cursul anului 1947 cu următoarele:

a) *Stampe*: 20 albume, 10 legale, 9 dăruite şi 1 cumpărat; 23 fotografii dăruite; 10 litografii: 9 dăruite şi 1 cumpărată; 16 gravuri dăruite; 6 desene, dăruite; 12 planuri de locuri şi case, cumpărate; 92 zincografii şi reproduceri tipografice· 36 legale, 49 dăruite şi 7 cumpărate; 18 cataloage: 11 legale, 7 dăruite; 15 calendare: 10 legale, 5 dăruite; 1 carte cu ilustrațiuni originale, dăruită

b) *Atlase şi hărți*: 106 hărți, şi anume: 9 legale, 39 dăruite, 58 cumpărate; 8 atlase. 2 legale, 2 dăruite şi 4 cumpărate.

c) *Note muzicale*: 24 opere muzicale: 18 legale, 2 dăruite, 4 cumpărate.

Pentru această secțiune s-au primit daruri, în 1947, de la:

Academia de Ştiințe din Polonia, dr. G. G. Cantacuzino, Barbu Catargi, Vera Crăsnaru, Radu Crutzescu, C. Gane, prof. Ionescu-Mihăeşti, N. Istrati, Const. Karadja, W. Knechtel, Sabin Manuila, prof Vintilă Mihăilescu, consilier N. Missir, Const. Moisil, Ion I. Motaş, prof. Ion I. Nistor, d-na ing Orghidan, Eliza Pallady, V. Panopol, d-na Plămădeală, prof. George Potra, mitropolit Tit Simedrea, Victor Slăvescu, d-ra Sofia Şofariu, familia Spulber. Ana Stancov, Irina C. Sturdza, I. E. Torouțiu, colecția V.A.Urechia, G. Vinulescu.

D. Cabinetul numismatic s-a îmbogățit anul trecut cu 12 monete, dăruite; 55 medalii, dăruite; 3 obiecte de muzeu, dăruite; 32 mărci poştale, dăruite.

Sporul înregistrat în 1947 la toate aceste acțiuni ale Bibliotecii, atât legal, cât şi provenit din donațiuni, schimburi şi cumpărături, se prezintă precum se arată în tabelele statistice următoare:

Tabela

arătând sporul legal din 1947, după felul publicațiunilor şi după limba în care sunt scrise

Limba	Opere	Reviste	Ziare	Publicații anuale	Total
Română	3 107	202	281	169	3 759
Franceză	223	11	2	2	238
Maghiară	103	19	19	10	151
Engleză	7	1	1	–	9
Germană	17	3	–	3	23
Rusă	2	–	–	–	2
Alte	11	2	6	1	20
Mixte	–	6	3	–	9
Total	3 470	244	312	185	4 211
			741		

www.digibuc.ro

T a b e l a

arătând sporul legal în anii 1943–1947

Anii	Volume și broșuri	Periodice	Atlase	Hărți	Stampe și portrete	Albume	Note muzicale	Discuri	Formulare ilustrate
1943	5 404	1 571	3	30	21	32	70	103	25
1944	3 927	1 360	–	24	5	13	29	–	64
1945	2 885	1 227	1	4	–	8	36	–	–
1946	3 082	940	–	5	–	11	80	–	10
1947	3 501	741	2	9	–	10	18	–	62
Total	18 799	5 839	6	72	26	74	223	103	161

T a b e l a

arătând sporul general, la toate secțiunile Bibliotecii, în 1947

Proveniența	cărți		periodice				Atlase	Hărți	Stampe – Fotografii	Albume	Note muzicale	Volume memorii	Documente	Monede și medalii
	opere	volume și broșuri	reviste		Ziare									
			din țară	din străinătate	din țară	din străinătate								
Legale	3 470	3 501	427	–	312	–	2	9	57	10	18	–	–	–
Dar și schimb	2 649	2 705	52	285	–	–	2	39	116	9	2	59	75	77
Cumpărate	24	24	–	4	–	–	4	58	20	1	4	9	141	–
Total	6 143	6 230	479	289	312	–	8	106	193	20	24	68	216	77

www.digibuc.ro

5. *Inventarierea şi catalogarea creşterilor*

A Secţiunea imprimatelor. Lucrările executate în 1947 la această secţiune au fost următoarele:

I. Catalogul cărţilor a funcţionat în anul 1947 cu două echipe de catalogare: echipa I pentru catalogarea alfabetică şi pe materii a publicaţiilor curente, iar echipa a II-a pentru clasificarea pe materii a publicaţiilor rămase neclasificate din anii trecuţi În dorinţa de a grăbi cât mai mult lucrările de catalogare a cărţilor s-a hotărât să se aplice catalogarea pe materii, atât pentru operele curente, cât şi pentru cele rămase necatalogate din anii trecuţi, o clasificare mult prescurtată după sistemul zecimal, în care scop s-a întocmit şi publicat o schemă de orientare, aprobată de Comisiunea Bibliotecii. Pentru acelaşi motiv s-a luat hotărârea şi s-a pus în aplicare la sfârşitul anului ca fişele pentru catalogul alfabetic şi multiplicările la catalogul pe materii să se facă la maşină de scris (de personalul auxiliar).

a) Echipa I a înscris în inventar un număr de 1 673 opere în 1 792 volume (nr. 199 200–200 872, cu care s-a încheiat vol. XXX inventar). A catalogat definitiv, alfabetic şi pe materii, 1 959 opere în 2 099 volume (nr. 198 956–200 250 din vol. XXX inventar şi nr. 203 251–203 914 în vol. XXXI inventar), pentru care s-au lucrat: 2 535 fişe alfabetice, 2 249 fişe pe materii şi 2 535 fişe pentru catalogul alfabetic public, în total 7 319 fişe.

b) Echipa a II-a a clasificat din anii trecuţi un număr de 6 000 opere (nr. 166 301–172 300), pentru care s-au făcut 1 610 fişe suplimentare pe materii (până la nr. 167 000 clasificarea pe materii s-a făcut aplicându-se sistemul zecimal pe toată extensiunea).

În vederea continuării publicaţiei *Creşterea colecţiunilor*, ambele echipe au mai clasificat pe materii un număr de 7 530 opere (nr. 192 376–193 672, 195 101–198 955 şi 200 873–203 250), catalogate în cursul anului 1946, pentru care s-au făcut 927 fişe suplimentare pe materii. Pe măsura clasificării operelor, cotele clasificatoare au fost trecute în registrul special de evidenţă.

Ambele echipe au lucrat deci în cursul anului 1947, 9 856 fişe.

În rezumat, până la 31 decembrie 1947, *Catalogul cărţilor* cuprinde: înscrise în inventar 203 914 opere, în 232 228 volume; catalogate definitiv şi aşezate în rafturi 203 292 opere, în 231 596 volume.

Pentru toate aceste 203 292 opere s-au lucrat:

	265 622 fişe alfabetice
	246 150 fişe metodice
Total	511 772 fişe

Alte lucrări efectuate în serviciul de catalogare al cărţilor au fost următoarele.

– S-a pregătit, controlat şi este gata pentru tipar manuscrisul *Creşterii colecţiunilor pe 1946.*

www.digibuc.ro

– Potrivit dispozițiunilor legale, în vederea îndeplinirii condițiunilor prevăzute de art. 16 din Convenția de armistițiu, s-au scos din depozit şi s-au închis la o rezervă specială 328 opere, în 350 volume, indicate în listele nr. 25–42, publicate în „Monitorul oficial" din 1947. Împreună cu cele retrase conform listelor nr. 1–24, rezerva specială cuprinde acum 1 329 opere în 1 404 volume.

– Funcționarii Serviciului au lucrat în luna septemvrie la controlarea depozitelor de cărți de la noul catalog, cu care prilej cărțile rătăcite şi puse greşit au fost îndrumate la locul lor.

II. *Catalogarea periodicelor*

Catalogul periodicelor a executat în cursul anului 1947 următoarele lucrări:

1. S-au catalogat şi înscris în inventar 262 colecții noi, româneşti şi străine (nr. 19 218–19 480), lucrându-se 298 fişe pentru catalogul de control (dintre care 36 sunt fişe de trimitere) şi 786 fişe pentru cataloagele: alfabetic, pe materii şi pe localități de apariție (geografic).

Aceste publicații noi, catalogate şi inventariate în cursul anului 1947, se împart în:

a) româneşti 195 colecții (legale), şi

b) străine· 67 colecții (toate provenite din daruri şi schimburi).

2. La continuări au fost catalogate 824 publicații româneşti şi străine, după cum urmează.

a) româneşti· 580 colecții legale şi 12 provenite din diferite donațiuni, în total 592, şi

b) străine: 4 colecții (în 14 numere) cumpărate; 63 colecții (în 143 numere) primite în dar şi 155 colecții (în 242 numere) primite în schimb; în total 222 publicații (în 399 numere).

Pe lângă lucrările curente ale serviciului, funcționarii de la Catalogul periodicelor au mai executat, în cursul anului, toate lucrările de primire, clasare şi distribuire a periodicelor americane (peste 250 colecții în aproximativ 10 000 numere) din anii 1940–1947, dăruite de American Library Association din Washington pentru bibliotecile din România.

De asemenea, s-au mai lucrat pentru *Creşterea colecțiunilor* pe anii 1938–1946, 800 fişe.

B. Secțiunea manuscriselor şi documentelor

Pe lângă supravegherea în sala de lucru, funcționarii acestei secțiuni au executat, în 1947, lucrările următoare:

a) Înscrierea în registrul de primiri, ştampilarea şi trierea materialului intrat în cursul anului.

b) Inventarierea a 52 mape cu 8 961 documente istorice şi punerea lor în folosință publică (pachetele CCLXXIII–CCCXXV).

c) Inventarierea manuscriselor greceşti cu nr. 1 067–1 181.

d) Catalogarea a 39 manuscrise din fondul manuscriselor slave pentru catalogul ce urmează a se tipări.

www.digibuc.ro

e) Idem, a 376 manuscrise româneşti (nr. 1 062–1 437).

C. Secţiunea stampelor Următoarele lucrări s-au executat în anul trecut, la această secţiune:

a) *Stampe*. S-au numerotat şi s-au trecut cotele noi pe fişele vechiului catalog la 769 fotografii (nr. 10 027–10 796).

b) *Atlase şi hărţi*. S-au întocmit 106 fişe de creşteri. Inventarul nou al hărţilor cuprinde 1 035 de hărţi, dintre care au fost inventariate, în cursul anului, 98 hărţi (nr. 937–1 033), pentru care s-au făcut 156 fişe descriptive. S-au inventariat 30 de atlase (nr. 832–861), pentru care s-au lucrat 33 fişe descriptive.

c) *Muzica*. S-au lucrat 24 fişe pentru creşterea colecţiilor şi 43 fişe internaţionale (24 fişe alfabetice şi 19 fişe pe materii). S-au clasat în ordine alfabetică 3 675 opere muzicale (nr. 5 265–8 939) pentru a fi inventariate.

D. Cabinetul numismatic

În cursul anului expirat, Cabinetul numismatic, pe lângă activitatea obişnuită de a achiziţiona, inventaria, determina şi cataloga materialul numismatic, metodologic, sigilografic, filatelic şi muzeistic, pe lângă lucrările necesare de păstrarea acestui material în bune condiţiuni şi pe lângă serviciile reclamate de cercetători, a trebuit să îndeplinească şi următoarele anexe lucrări. Astfel, pe de o parte, s-a inventariat şi catalogat un nou transport de cărţi – mai ales cu conţinut numismatic, arheologic şi artistic – din biblioteca ing. Orghidan, iar pe de altă parte s-a început redactarea inventarului general al Cabinetului numismatic, conform deciziei Delegaţiei Academiei Române cu nr. 6 028 din 18 septemvrie 1947. Lucrarea aceasta este în curs.

Cancelaria Bibliotecii a executat toate lucrările de relaţie prin corespondenţă ale Bibliotecii cu instituţiile sau cu particularii din ţară şi străinătate privitoare la împrumuturi de cărţi, daruri şi schimburi de publicaţii, informaţii bibliografice pentru cercetări ştiinţifice, comenzi de cărţi şi alte materiale necesare Bibliotecii.

6. *Conservarea colecţiunilor*

A. Legatul colecţiunilor. S-au legat în cursul anului, de la Secţiunea imprimatelor, 66 volume (42 volume cărţi şi 24 volume periodice) şi s-au reparat 33 volume cărţi şi periodice cu legătura stricată prin întrebuinţare.

Din cauza lipsei de mijloace materiale, ne-am văzut siliţi să reducem până aproape de desfiinţare legatul colecţiunilor noastre. Aceasta constituie un mare neajuns, care va duce la degradarea completă a unor colecţii (mai ales a ziarelor), pentru care nu există posibilitate de înlocuire.

B. Deparazitarea cărţilor, manuscriselor şi documentelor intrate pe cale de donaţiune sau cumpărare s-a făcut cu ajutorul aparatului achiziţionat în 1939 de la Casa Désafection du Livre din Bourges (Cher) France. S-au deparazitat astfel în cursul anului 1947, 840 volume cărţi.

www.digibuc.ro

– În urma propunerii d-lui general R. ROSETTI, discuţia asupra raportului se amână până luni 24 mai curent.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Ştiinţifice despre lucrările efectuate în şedinţa de la 17 mai curent:

1. Se desemnează în Comisia Bibliotecii, din partea Secţiunii, d-l dr. *C. Ionescu-Mihăeşti*

2. Se desemnează în Comisiunea relaţiunilor ştiinţifice şi culturale internaţionale d-nii *Tr. Săvulescu* şi *Horia Hulubei.*

3. Se desemnează în Comisiunea Marelui Premiu „Năsturel" din 1949 d-nii *Voinov, Spacu* şi *Macovei.*

4 S-a ales Comisiunea care va examina manuscrisele ce se vor prezenta în 1949 la concursul Premiului „Lazăr" de 50 000 lei, cu subiectul *Tipurile de streptococ hemolitic în infecţiunea scarlatinoasă din România* Comisiunea aleasă va fi compună din d-nii *Parhon, Ionescu-Mihăeşti* şi *M. Ciucă*

5. S-a stabilit ordinea de zi pentru şedinţele următoare din cursul sesiunei, astfel: joi, 20 mai, se vor face alegerile de membri activi şi corespondenţi; sâmbătă, 22 mai, se vor lua hotărâri privitoare la distribuirea premiilor; luni, 24 mai, se va alege biroul Secţiunii.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU face o dare de seamă asupra şcoalelor întreţinute de Academie „T P. Anastasiu", „I. C. Agarici" şi Institutul „I. Otteteleşanu". Situaţia acestor şcoale a fost expusă complet în scurtele note din raportul Secretarului General despre lucrările Academiei în anul expirat. Mai putem adăuga că înainte de primul război mondial, când fondurile testate erau intacte, aceste şcoli funcţionau normal, îndeplinindu-şi întocmai sarcinile ce li se prevăzuseră prin testamentele respective. După acel război, acele două şcoli de agricultură de la Ţigăneşti şi Moara Grecilor şi-au păstrat caracterul, funcţionând în limita veniturilor proprietăţilor ce le rămăseseră după exproprierea din 1920. Fondul Otteteleşanu nu a mai fost însă în situaţia de a putea întreţine Institutul Otteteleşanu de la Măgurele-Ilfov, astfel că am fost nevoiţi să schimbăm caracterul şcoalei.

Din 1920, precum se ştie, institutul adăposteşte, în baza unei convenţii cu Ministerul Şcoalelor, o şcoală normală de fete, în programul căreia s-a avut grijă să se ţină seama şi de dispoziţiile testamentului Otteteleşanu, care cere ca în acest institut să se dea atenţie pentru educare de mame şi de gospodine bune. Convenţia încheiată la început pentru zece ani am fost nevoiţi a o prelungi încă de două ori, astfel că termenul ultim expiră în 1950. Este timpul să ne gândim serios dacă revenim, după acest termen, la tipul de şcoală prevăzut în testament, care a funcţionat până în 1916 sau dacă continuăm încă sistemul de astăzi.

Proprietatea de la Chiselet, în urma îndiguirilor făcute în ultimii 20 de ani, dispune de un important fond agricol şi deci de venituri cari ar putea să întreţină de aci înainte o şcoală care să realizeze prevederile testamentare. Este în orice caz de cercetat în ce măsură putem dispune de venituri pentru întreţinerea unei asemenea şcoale Pentru aceasta, cât şi pentru organizarea unei asemenea şcoale, d-l Secretar

www.digibuc.ro

General crede că este necesar să se numească o comisie, care să studieze problema sub ambele ei aspecte şi să vină cu un raport de propuneri la viitoarea sesiune generală ordinară.

În ce priveşte Şcoala „Tache P. Anastasiu" de la Ţigăneşti–Tecuci, se ştie că localul ei, fiind de 8 ani grav avariat, şcoala n-a funcţionat şi încă nu poate fi pusă în funcţiune, pentru un timp pe care nu-l putem prevedea, întrucât fondul nu dispune de veniturile corespunzătoare volumului de lucrări, pe care ni le cere o reparare definitivă a localului. Deci este nevoie ca şi aci să se vadă în ce condiţii am putea restaura localul şcolii.

Şcoala de agricultură „I. C Agarici" şi-a redeschis cursurile cu o clasă de elevi în toamna anului trecut, funcţionând în condiţiuni mulţumitoare din cauza directorului, care este o persoană necorespunzătoare. Şi situaţia acestei şcoale are nevoie de a fi revizuită, îndeosebi sub raportul legăturilor ei cu Ministerul Agriculturii şi Domeniilor. Iată de ce este necesar să se numească o comisiune cu sarcina de a examina situaţia celor trei şcoli.

D-l N. BĂNESCU este de părere să se aleagă două comisiuni, una pentru şcoala de la Măgurele, alta pentru cele două şcoale de agricultură

D-l ION I. NISTOR zice că organul chemat a-şi da părerea despre veniturile şcolilor şi despre posibilităţile lor de dezvoltare este Comitetul Bunurilor. Nu vede deci raţiunea instituirii unor noi comisiuni.

În ce priveşte caracterul testamentar al şcoalei de la Măgurele, el nu mai este corespunzător vremurilor D-sa cunoaşte programul de învăţământ al fostului institut din anul 1946 şi îl consideră neîndestulător pentru vremurile de astăzi. Şcoala trebuie să continue în condiţii noi, pe care să le stabilească într-un program de învăţământ o comisie desemnată în acest scop

D-l TRAIAN SĂVULESCU zice că cele două şcoli de agricultură e necesar să aibă o organizare similară cu cele ale statului şi să urmărească deci programul de învăţământ oficial.

De altă parte, Academia trebuie să-şi ia obligaţia să înfiinţeze şcoli de calificare pe lângă toate fermele sale, fermele înşile trebuind să fie o şcoală vie pentru copiii din sat şi să devină astfel instituţiuni nu numai pentru exploatarea agricolă, ci şi de învăţământ agricol Comitetul Bunurilor să privească deci proprietăţile Academiei şi sub acest raport, pentru ca să ajungem să avem tot atâtea şcoli de calificare câte ferme avem. Mai mult, Academia să prevadă în statutele sale că fermele sale sunt totdeodată şi instituţiuni de învăţământ. În fine, D-sa este de părere să se ia măsuri ca până la toamnă să se organizeze aceste şcoli.

D-l I. LUPAŞ este de părere ca Comisiunea ce se va desemna după propunerea d-lui Secretar General să funcţioneze în permanentă legătură cu Comitetul Bunurilor

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că de înfiinţarea şi organizarea şcolilor de calificare pe lângă fermele Academiei are a se ocupa Comitetul

www.digibuc.ro

Bunurilor. Pentru examinarea problemelor ce se pun însă în legătură cu caracterul Institutului „I. Ottetelişanu" şi cu organizarea învăţământului acestei şcoale, în concordanţă cu nevoile prezente, este nevoie să se numească o comisiune aleasă dintre colegii specialişti în materie de educaţie. D-sa propune pe următorii domni colegi: *S Mehedinţi, Gala Galaction* şi *N. Bănescu.*

Această comisiune va înlocui în toate atribuţiile sale fosta Comisiune a Şcoalelor şi va lucra în strânsă legătură cu Comitetul Bunurilor.

– Propunerea se aprobă.

---

4. *ŞEDINŢA DE LA 19 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l D. CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Literară în şedinţa sa de la 18 mai:

1. Rapoartele pentru premii vor fi discutate în şedinţa de la 25 mai;
2. Alegerea pentru Comisia Bibliotecii este fixată la 25 mai;
3. Desemnarea membrilor pentru Comisia relaţiilor ştiinţifice internaţionale se va face la 25 mai;
4. Desemnarea a 3 membri în comisiunea Premiului „Năsturel" din 1949 se va face în ziua de 29 mai;
5. Alegerea comisiunii de 3 membri pentru cercetarea manuscriselor prezentate la premiul „Heliade-Rădulescu" se va face în şedinţa de la 29 mai;
6 Subiectele de pus la concursul premiilor din 1951 vor fi fixate în şedinţa de la 19 mai.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Istorică în şedinţa de la 18 mai curent:

1. Secţia desemnează trei membri în Comisiunea Marelui Premiu „Năsturel" în persoana d-lor P. S. S *Colan, P.P.Negulescu, V. Slăvescu*;
2. Ca membru în Comisiunea Bibliotecii se deleagă pr. *N. M. Popescu*,
3. În Comisiunea relaţiilor ştiinţifice şi culturale internaţionale: domnii colegi *I. Nistor* şi *N. Bănescu*;
4. Secţia hotărăşte pentru Premiul „V. Adamachi", de 5 000 lei, din sesiunea următoare, subiectul *Scăderea natalităţii după ultimele recensăminte (într-o regiune aleasă de autor)*;
5. Pentru constituirea biroului se alege ca preşedinte al Secţiei d-l *Victor Slăvescu*, iar vicepreşedinte P. S. S. episcop *Colan*.

Secţia a luat în discuţie chestiunea sărbătoririi istoricului eveniment al mişcării din 1848, de la care socoteşte că Academia nu se poate sustrage Ea

www.digibuc.ro

hotărăşte, în unanimitate, a propune plenului acest program al sărbătoririi: trei comunicări, şi anume: una având de subiect *Personalităţi culturale în mişcarea revoluţionară din 1848*, a doua *Mişcarea revoluţionară din 1848 în Principatele Române, după raporturile consulare austriace de la Bucureşti şi Iaşi*; a treia *Nicolae Bălcescu şi Revoluţia din 1848*. Cele două dintâi ar fi pregătite de domnii colegi S. Dragomir şi Ion I. Nistor, iar a treia va trebui tratată de un coleg desemnat de Secţiunea Literară.

D-l D. CARACOSTEA, luând cunoştinţă la cuprinsul acestui proces-verbal, zice că Secţiunea Literară se va întruni şi va delibera asupra sugestiei ce se face de Secţiunea Istorică ca a treia comunicare comemorativă despre Nicolae Bălcescu să fie făcută de un membru al Secţiunii Literare.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că se stăruie ca din partea Secţiunii Literare să facă comunicare comemorativă d-l coleg Sadoveanu, la orice dată îi va conveni şi cu orice subiect în legătură cu evenimentele din 1848

D-l M SADOVEANU e de părere să se lase în grija altor colegi mai pregătiţi şi mai competenţi pregătirea acestei comunicări.

D-l ANDREI RĂDULESCU arată că, de acord cu Înaltul Prezidiu, data pentru ţinerea discursului de recepţie al preotului Gala Galaction a fost fixată la 28 mai curent Ţinuta membrilor: fracul verde academic. Intrarea publicului se va face pe bază de invitaţii, distribuite prin şi pe răspunderea membrilor Academiei Române.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU ţine să informeze plenul că ieri după amiază un domn procuror de la Tribunalul Ilfov, în baza unei delegaţii din partea d-lui ministru al Justiţiei, s-a prezentat la Academie, cerând să revizuiască activitatea materială a Academiei, în conformitate cu prevederile Legii persoanelor juridice din 1940. L-a primit D-sa şi i-a explicat că Academia Română nu este supusă acelei legi şi că, la apariţia ei, Academia Română a protestat în faţa guvernului Antonescu, care a recunoscut justeţea vederilor noastre, că Academia Română nu cade sub imperiul acelei legi şi că instituţiunea noastră este independentă, prin legea ei organică de la 1879. S-a luat act de către acel domn procuror de explicaţiile noastre, dar va trebui să depunem un memoriu în sensul acelor explicări atât la Ministerul de Justiţie, cât şi la Parchet.

La ordinea de zi fiind chestiunea revizuirii Statutelor Academiei, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că instituţiunea noastră este de multă vreme preocupată de nevoia de a-şi adapta statutele sale cerinţelor noi ale statului nostru de evoluţie. În sesiunea anului trecut s-a numit o comisiune căreia i s-a dat sarcina să revizuiască statutele şi regulamentele Academiei. Comisiunea a fost alcătuită din domnii: *Andrei Rădulescu*, preşedinte, *D. Gusti, Traian Săvulescu, dr. C. Ionescu-Mihăeşti, Ion I. Nistor, I. Petrovici.* Din comisiune a făcut parte şi d-l general R. Rosetti, care a demisionat. S-a lucrat cu stăruinţă în sânul comisiunii, în şedinţe foarte numeroase, din deliberarea cărora a rezultat proiectul de revizuire a statutelor şi regulamentelor.

www.digibuc.ro

Proiectul conţine aşadar sugestiile unei comisiuni, iar nu un text definitiv, pe care îl aşteptăm numai de la plen.

El cuprinde o serie de modificări pur formale – îndreptări de cuvinte etc –, precum şi o aşezare mai logică a materiei decât în vechile statute.

Ca modificări de fond, vom semnala că se lasă Academiei posibilitatea, prin statute, să-şi lărgească activitatea, fixând misiunea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, apoi putând înfiinţa institute şi organiza misiuni pentru studii şi cercetări şi, în fine, luându-şi libertatea de a-şi alătura, la activitatea ei, institutele deja existente.

În ce priveşte numărul secţiunilor, după dezbaterea propunerilor, unele tinzând la înmulţirea numărului lor, s-a ajuns tot la păstrarea celor trei secţiuni, în cuprinsul cărora însă s-a schimbat aşezarea materiei. Astfel, filosofia a trecut în întregime la Secţiunea Istorică, pe când geografia a trecut de la Secţiunea Istorică la Secţiunea Ştiinţifică

Numărul de 45 de membri ai Academiei, câte 15 de secţiune, s-a socotit necorespunzător şi s-a propus şi s-a admis lărgirea secţiunilor prin înmulţirea numărului cu încă trei membri de fiecare, aşadar câte 18 membri de secţiune sau în total 54 de membri activi.

Altă modificare de fond priveşte modul de alegere a membrilor. Până acum recomandarea către plen a celui propus la alegere era făcută de secţiune, pe baza unui vot al secţiunii dat aprobativ de către 8 membri din secţiune. Plenul era obligat sau să primească sau să refuze persoana propusă şi să nesocotească astfel dreptul de apreciere în specialitate al secţiunii Proiectul cere ca secţia să propună plenului doi candidaţi pentru acelaşi loc

D-l Preşedinte roagă să se studieze dinainte proiectul şi să se vină cu propuneri precise, pentru a evita discuţiile lungi.

D-l general R. ROSETTI zice·

Fie-mi îngăduit ca să iau parte la discuţia ce se deschide acum nu printr-o cuvântare, mai mult sau mai puţin improvizată în ultimele zile, ci prin citirea expunerii ce va urma, expunere alcătuită, în părţile ei esenţiale, încă din vara anului trecut şi prezentată sub formă de referat Comisiunii însărcinată cu studiul modificării statutelor, din care făceam atunci parte. Această expunere a căpătat redactarea ei definitivă la 26 aprilie a c. şi a fost expusă în preziua Paştilor unuia dintre colegii noştri şi în rezumat altora, printre care Preşedintelui.

O instituţie sănătoasă cum este Academia Română nu se improvizează şi nici nu se copiază după altele, din simpla dorinţă de a imita, ci se naşte dintr-o nevoie reală şi pe temeiul unei mişcări a opiniei publice.

În şedinţa de la 8 octomvrie 1946 s-a învederat, în chip documentat, originile mai depătate ale Academiei Române, despre necesitatea căreia s-au pronunţat Eliade Rădulescu în 1828, Iordache Golescu în 1840, Gheorghe Sion în 1860 şi C. A. Rosetti în referatul său din martie 1866, referat pe temeiul căruia a fost

www.digibuc.ro

întemeiată Societatea Literară Română, a cărei urmaşă a fost şasesprezece luni mai târziu Societatea Academică Română şi în 1879 Academia Română.

Nevoia reală ce a dus la întemeierea instituţiunii noastre a fost aceea de a pune ordine în haosul ce domnea în chipul de a scrie româneşte şi de aceea i s-a dat, prin primul regulament (5/17 aprilie 1866) ca misiune determinarea ortografiei limbii române, elaborarea unei gramatici şi lucrarea *Dicţionarului limbii române*.

Amintesc că şi Academia Franceză a fost înfiinţată spre a răspunde unei aceleiaşi nevoi. Dacă această nevoie a dat naştere la noi unei instituţiuni similare, Academia noastră, răspunzând şi altor imperative, a căpătat o dezvoltare deosebită, pe când Academia Franceză a rămas în aceeaşi singură menire pe care i-a dat-o Richelieu în 1635 şi cu acelaşi număr de membri, creându-se în Franţa, pentru a răspunde celorlalte cerinţe de ordin cultural, alte academii.

La noi năzuinţele şi nevoile practice ale vremii au făcut ca, încă din primii ani ai fiinţării sale, Societatea Academică Română să lărgească cadrul preocupaţiunilor sale, căci prin înseşi primele sale statute a schiţat o organizare mai largă, împărţindu-se în trei secţiuni. literară-filologică; istorică-arheologică, ştiinţe naturale.

Atribuţiunile şi îndatoririle secţiunilor erau:

„a) Secţiunea Literară se ocupa cu diverse cestiuni filologice, destinate a cultiva, a curăţi, a regula, a înavuţi şi a perfecţiona limba română, organizează misiuni lexicografice pentru compunerea unui dicţionar român cât se poate mai complet şi mai raţional, aşa încât să poată fi dreptariu limbei, încurajează şi premiază operele filologice şi altele de valoare literară.

b) Secţiunea Istorică culege orice documente importante din Ţările Româneşti sau din străinătate, atingătoare la istoria românilor; organizează misiuni pentru asemenea lucrări; ia iniţiativa pentru explorarea Ţărilor Româneşti din punctul de vedere arheologic, pune la concurs şi premiază operele istorice ce se cuvin a le populariza între români

c) Secţiunea Ştiinţelor Naturale se ocupă cu explorarea Ţărilor Române, în respectul geografic, geognostic şi fiziografic; cu organizarea de misiuni pentru asemenea lucrări, precum şi cu încurajarea şi premierea operelor relative la cunoştinţa Ţărilor Române".

Războiul din 1877–78, dând ţării în general o încredere mai mare în puterile proprii, a contribuit la naşterea unei stări sufleteşti ce a dus, în primii ani după terminarea lui, la crearea de multe instituţii noi În anul 1879 o lege specială declară: „Societatea Academică Română...institut naţional, cu denumirea de Academia Română" şi hotărăşte ca scopul ei să fie de atunci înainte „cultura limbei şi a istoriei naţionale, a literelor, a ştiinţelor şi a frumoaselor arte". Cadrul preocupărilor Academiei este mărit deci prin aceea că toate ştiinţele şi nu numai cele naturale formează obiectele de cercetări ale ei şi că se adaugă printre cercetări şi artele frumoase.

Pe temeiul acestei legi, Academia şi-a alcătuit statute noi, rămânând compusă tot din trei secţiuni, cu următoarele meniri:

www.digibuc.ro

„a) Secţiunea Literară se ocupă de diversele cestiuni literare şi lingvistice, mai ales cu cele destinate a cultiva limba română, precum şi cu cestiunile de belle arte; ea face publicaţiuni critice şi organizează misiuni lexicografice pentru compunerea unui dicţionar român, care să poată fi dreptarul limbei; încurajează şi recomandă spre premiere operele literare şi artistice meritorii de orice natură.

b) Secţiunea Istorică se ocupă cu diversele cestiuni de istorie şi de cestiuni sociale; culege documentele importante, mai ales atingătoare de istoria românilor; organizează misiuni pentru asemenea lucrări; ia iniţiativa pentru explorarea arheologică a Ţărilor Române; face publicaţiuni; încurajează şi recomandă spre premiere opere meritorii de istorie şi de ştiinţe sociale.

c) Secţiunea Ştiinţifică se ocupă de ştiinţele exacte şi fizice, care au de scop utilitatea generală; ia iniţiativa pentru explorarea Ţărilor Române din punctul de vedere geografic, fiziografic, agricol, medical şi economic şi recomandă spre premiere opere meritorii relative la cunoştinţa ştiinţifică a ţărilor locuite de români".

Fiecare secţiune cuprindea 12 membri.

Ca urmare a războiului din 1916–1919 şi a marilor reforme ce i-au urmat, s-a născut şi în Academie un curent cerând modificarea statutelor, curent ce s-a manifestat întâi prin cuvântarea de recepţie a colegului D. Gusti (10 iunie 1923) şi răspunsul regretatului coleg V. Pârvan. Ulterior chestiunea a fost studiată (1927) de colegul P. P. Negulescu în lucrarea sa *Reforma învăţământului*

Ales acum 21 de ani membru corespondent al Academiei, am luat parte continuu la şedinţele ei săptămânale şi aproape la toate cele ale sesiunilor generale Am putut constata astfel concepţiile ce aveau academicienii despre rostul Academiei, foloasele şi neajunsurile statutelor şi regulamentelor şi chipul cum se aplicau.

Doi ani după alegerea mea ca membru corespondent, în sesiunea din luna mai 1929, am studiat propunerile făcute atunci de răposaţii Gr. Antipa, I. Bianu, Sextil Puşcariu şi Em Racoviţă pentru modificarea statutelor şi am ascultat cu deosebită atenţie discuţiile asupra acestor propuneri.

Toţi academicienii sus-citaţi au fost de părere că trebuia să se mărească numărul academicienilor, socotind pe cel de 36 ca neîndestulător, pentru a reprezenta toate disciplinele ce ar fi trebuit să-şi aibă reprezentanţi în Academie. Cinci dintre ei au propus şi mărirea numărului secţiunilor (majoritatea fiind pentru cinci secţiuni), unul singur fiind pentru menţinerea a trei secţiuni.

Cele auzite şi citite atunci, cele discutate ulterior cu diferiţi colegi şi mai cu seamă cu defuncţii Bianu şi Racoviţă şi chiar cu cei ce erau de altă părere, m-au convins că statutele Academiei trebuiau modificate în ceea ce privea numărul secţiilor şi numărul membrilor.

Ales membru activ în sesiunea din mai 1934, am fost desemnat şi în Comisiunea ce urma a prezenta, în sesiunea din 1935, proiectul de modificare a statutelor.

Deşi s-a recunoscut, în această din urmă sesiune, nevoia măririi numărului academicienilor şi întrucâtva şi al măririi numărului secţiunilor, Academia, foarte conservatoare, nu a admis nici o redefiniţie mai largă a numirii secţiunilor şi o mică mărire a numărului membrilor activi – 3 de fiecare secţiune.

www.digibuc.ro

În anii următori şi mai cu seamă după constatarea chipului cum Secţiunea Literară nu aplica cele hotărâte în 1935 pentru completarea ei cu reprezentanţi ai artelor, m-am convins şi mai mult de nevoia de a despărţi artele de litere, de a mări numărul secţiilor şi numărul membrilor. De aceea am fost mereu alături de colegii care au propus modificarea statutelor, modificare mereu amânată, sub motive de neoportunitate.

Mai mult încă, la 17 ianuarie 1941, am făcut, în şedinţa publică a Academiei, o comunicare *Despre Academii şi institute*, analizând alcătuirea aşezămintelor asemănătoare străine şi, întemeindu-mă şi pe legea din 1879, demonstram că Academia Română nu este numai o academie, ci o instituţiune de tipul „Institut de France". Ca atare, şi pe temeiul propunerilor făcute de sus-numiţii colegi, în sesiunea generală din mai 1929, propuneam din nou mărirea numărului secţiunilor Academiei, precum şi acela al membrilor activi.

Constat cu mulţumire că prin proiectul de modificare al statutelor ce ni se prezintă acum se află hotărât caracterul de Institut Naţional al Academiei noastre. Nu se trag însă toate consecinţele fireşti acestei caracterizări.

În sesiunea generală din mai 1941 colegul Gusti a propus, în numele unui grup de colegi, printre care mă aflam şi eu, o nouă alcătuire a celor trei secţiuni, împărţite, ca în proiectul Bianu din 1929, în subsecţiuni: propunerea a fost respinsă. Dar în aceeaşi sesiune, la 26 mai, Academia a admis o altă propunere înfăţişată de următorii membri: P. Bogdan, M. Ciucă, D. Gusti, Gh. Ionescu-Şişeşti, Gh Macovei, P P. Negulescu, Em. Racoviţă, Liviu Rebreanu, R. Rosetti, Traian Săvulescu, I. Simionescu, V. Slăvescu şi Gh. Spacu că proiectul ce urma să servească de temelie a discuţiilor să fie acel prezentat de Em. Racoviţă, la 27 mai 1929. Această propunere, mereu amânată sub motiv de neoportunitate, este şi azi la ordinea zilei.

Urma deci ca proiectul Racoviţă să servească de bază de discuţie a comisiunii, înfiinţată în sesiunea din mai 1947, pentru modificarea statutelor, modificare recunoscută – deci necesară – de majoritatea academicienilor, prin chiar crearea acestei comisiuni.

Nu mă pot împăca, prin urmare, cu prevederea de proiect care menţine numărul de trei secţiuni, admiţând, eventual, împărţirea acestora în subsecţiuni, cum nu mă pot împăca nici cu prevederea facultativă a realizării acestei împărţiri şi ale altor prevederi din proiectul de statut. Asemeni prevederi, fie facultative, fie operative, nu pot duce decât la nedumeriri în aplicarea statutelor.

După părerea mea, proiectul Racoviţă este excelent, dar prezintă unele neajunsuri, şi anume:

a) măreşte prea mult şi prea subit numărul membrilor activi – de la 45 la 72, deci cu 62% –, devalorizând titlul de membru al Academiei;

b) face ca Delegaţiunea Academiei să devină prea greoaie.

Pentru a înlătura aceste neajunsuri s-ar putea:

a) prevede pe de o parte pentru primele patru secţii câte un efectiv ceva mai mic ca cel actual, obţinând totuşi un efectiv mai mare al reprezentanţilor

www.digibuc.ro

disciplinelor din actualele secţiuni literară şi istorică, prin aceea că am avea patru secţiuni unde avem acum două;

b) pentru Secţiunea Ştiinţifică s-ar mări efectivul ei actual cu o treime sau jumătate, ceea ce s-ar duce la pericolul întrevăzut şi de care se tem mulţi colegi, al majorării celorlalte secţiuni prin Secţiunea Ştiinţifică.

Completarea noilor locuri s-ar face, aşa cum prevede şi proiectul comisiunii, treptat, în decurs de mai mulţi ani şi aceasta cu atât mai mult cu cât avem acum cinci locuri vacante.

Pe de altă parte, prin hotărârea ca secţiunile din care fac parte Preşedintele şi Secretarul General (care să nu poată fi aleşi din aceeaşi secţiune), să nu fie reprezentată în Delegaţiune şi printr-un vicepreşedinte.

Crearea de noi secţiuni ar necesita o regrupare a unor discipline şi, ca urmare, transferarea unor membri activi, cât şi corespondenţi, dintr-o secţiune într-alta. Această problemă a fost învederată de colegii prezentând proiectele din 1929 şi nu cred că prezintă vreo mare greutate şi nici că este vreo piedică pentru facerea reformei propusă.

Tot în legătură cu alcătuirea Academiei stă propunerea Secţiunii Ştiinţifice de a se mări numărul membrilor corespondenţi ai acelei secţiuni de la 25 la 30. Aceasta ar duce, mai ales în cazul măririi numărului secţiunilor, la o adevărată inflaţiune. De aceea cred că ar fi mai potrivit a se hotărî ca efectivul membrilor corespondenţi ai unei secţiuni să fie numai cu o pătrime mai mare ca cel al celor activi.

Dar între timp practica vieţii academice şi mai ales aceea a sesiunilor generale mă convinsese de alt neajuns al statutelor şi anume de defectuozitatea chipului cum se fac alegerile de membri atât activi, cât şi corespondenţi, care constă în aceea că: numai secţiunea respectivă alege, plenului nerămânându-i decât să confirme sau să infirme alegerea secţiunii. De fapt azi opt membri ai unei secţiuni (mai puţin chiar înainte de modificarea de la 16 mai 1939), adică o cincime sau o şesime din totalul membrilor Academiei impune, aproape totdeauna, chemarea în sânul ei a unui nou membru. Acest sistem ar mai putea aduce neajunsul creării în secţiuni de adevărate tagme foarte vătămătoare atmosferei academice, cum pare a fi fost cazul în unele instituţiuni străine.

Nu aşa se procede în academiile din alte ţări, în care secţiunile prezintă mai mulţi candidaţi sau acolo unde academiile nu sunt împărţite în secţii, mai mulţi candidaţi se prezintă ei înşişi academiei respective, care ea este aceea care alege pe unul ca membru.

Întemeiat pe această observaţiune şi pe prescripţia respectivă din proiectul Racoviţă, am citit în şedinţele sesiunii generale din 1 iunie 1938 şi 16 mai 1939 propuneri, semnate de numărul statutar de membri, pentru modificarea art. 25 şi 31 din statute în sensul prevederilor proiectului Racoviţă. Propunerea a fost respinsă cu modificări ca aceea că nu s-ar putea ca un legist sau un istoric să se pronunţe asupra alegerii unui inginer sau a unui matematician.

Şi totuşi, în Academia de Ştiinţe din Franţa, de pildă, matematicienii aleg membri ai secţiunii veterinare, farmaciştii aleg ingineri şi, după o experienţă mai mult ca centenară, nu s-a dovedit că au greşit.

www.digibuc.ro

Oare cultura generală a academicienilor români şi cunoştinţa ce o au din contactul zilnic cu specialiştii din toate disciplinele nu le îngăduie a-şi da seama de valoarea celor în mai îndeobşte cunoscuţi ca mai deosebiţi, cum o îngăduie colegii lor francezi? Oare au academicienii noştri mai puţin discernământ?

Şi lucru curios şi necunoscut mi se pare celor mai mulţi dintre dv. este că procedeul de alegere practicat în academiile străine şi aflat în propunerea Racoviţă îl găsim practicat şi de Academia noastră, în sesiunea generală din 1879, de pildă, când Secţiunea Literară propune doi candidaţi (Gh. Chiţu şi Jacob Negruzzi) pentru ocuparea locului ce era liber Alegerea s-a făcut de plen şi Academia nu s-a prăpădit.

Prin proiectul comisiunii, învederându-se o îndrumare spre sistemul de alegere preconizat de Racoviţă, nu pot decât să mă declar principial de acord, urmând ca asupra amănuntelor să discutăm când va veni rândul articolului respectiv

Dar pe lângă nevoia pe care însăşi funcţionarea Academiei a dus la propunerile din trecut şi din prezent pentru modificarea statutelor, s-au ivit în anii din urmă păreri noi asupra chiar a menirii Academiei Aceste păreri pornesc de la ideea că menirea Academiei ar fi fost până acum mai mult statică. consfinţirea valorii a anumiţi oameni de ştiinţă şi de înaltă cultură, premierea unor lucrări şi atribuirea unor burse, pe care acum se cere ca la această menire să se adauge şi una dinamică: de iniţiere şi de îndrumare a cercetărilor ştiinţifice din toate domeniile culturale În acest scop se propune încadrarea şi subordonarea în alcătuirea Academiei a diferite instituţiuni de cercetări. De altfel, propuneri concrete pentru o asemenea evoluţiune a Academiei s-au făcut chiar în Academie cu ani în urmă Aşa, spre pildă, nu o dată şi nu numai în anii din urmă, nevoia practică a accelerării alcătuirii *Dicţionarului limbii române* a făcut să se propună ca Muzeul Limbii Române de la Universitatea din Cluj să fie încadrat printre serviciile Academiei. De asemenea, în mai multe sesiuni generale şi acum în urmă în şedinţa de la 9 aprilie, colegul Caracostea a propus aceeaşi încorporare a Arhivei de folclor. Şi nu cred că memoria mă înşeală că au mai fost şi alte asemenea propuneri.

Nu numai principial, dar chiar şi practic, nu văd nici un neajuns unei îndrumări a activităţii Academiei în această direcţie, o socotesc chiar necesară şi de aceea cred că propunerea comisiunii în acest scop e pe deplin justificată. Sunt însă de părere că redactarea articolului respectiv ar trebui să fie imperativă şi nu optativă.

Omenirea se găseşte azi la o mare răscruce a alcătuirii sale sociale şi istoria ne arată că ori de câte ori a trecut prin asemenea momente au avut loc şi creări sau preschimbări în instituţiile de înaltă cultură Voi cita numai două pilde. Royal Society, socotită ca cea mai venerabilă şi cea mai de seamă instituţie de înaltă cultură, a fost înfiinţată în Anglia în timpul revoluţiei de la mijlocul secolului al XVII-lea şi oarecum ca rezultat al părerilor ieşite atunci la iveală. Un secol şi

www.digibuc.ro

jumătate mai târziu, ca rezultat al ideilor enciplopediştilor, Marea Revoluţie Franceză a schimbat alcătuirea celor mai de seamă instituţiuni academice franceze şi a creat acel Institut de France, instituţie unică, în sânul căreia funcţionează, în chip armonios, cinci academii alcătuite din reprezentanţi ai tuturor disciplinelor culturale şi, cum am demonstrat, socotesc că Academia noastră este o instituţie mai mult asemănătoare acelui institut.

De această constatare istorică trebuie să ţină seama şi Academia noastră în lucrările ei din actuala sesiune generală, poate una din cele mai de seamă de până acum. De la hotărârile ce le va lua în zilele acestea atârnă întreg viitorul ei şi acel al îndrumării culturii româneşti

Dorind ca dv. toţi, ca acest viitor să asigure o dezvoltare firească şi încă mai strălucită a activităţii sale de până acum, activitate însemnată şi recunoscută de toţi acei care cunosc trecutul ei, precum şi de marile instituţiuni culturale străine, atât prin cererea lucrărilor ei, prin citarea lor în lucrări de seamă şi prin alegerea membrilor Academiei Române ca membri ai diferitelor academii şi instituţiuni ştiinţifice străine, închei această cuvântare.

Consecvent părerilor arătate, în repeţite rânduri, de 14 ani în sânul Academiei, socotesc·

a) că e necesar a modifica statutele ei mai mult în liniile generale arătate prin propunerea Racoviţă din 1929, adoptată de noi ca bază a discuţiilor în această privinţă în şedinţa de la 26 mai 1941;

b) că trebuie a se schimba sistemul de alegere a membrilor,

c) că, de asemenea, trebuie a se studia şi adopta o îndrumare mai dinamică a activităţii Academiei;

d) în sfârşit, că modificările necesare trebuiesc făcute acum de Academie, din propriul ei îndemn, izvorât din convingerea că procedând astfel şi mergând înainte în pasul evoluţiei vremurilor, îşi îndeplineşte mai bine marea ei chemare.

D-l D. CARACOSTEA se întreabă în ce constă unitatea Academiei Române, dat fiind că secţiunile şi fiecare din noi reprezentăm specialităţi diferite, în aşa fel încât colegii de la Secţiunea Ştiinţifică simt greutatea de a-şi prezenta, în comunicări, lucrările lor de specialitate printre ceilalţi colegi de la celelalte secţiuni.

D-nii M. SADOVEANU şi SILVIU DRAGOMIR sunt de părere că această întrebare nu poate fi pusă.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU este de aceeaşi părere de a nu ne extinde în discuţii asupra întrebării puse. Academia Română a luat fiinţă nu pentru a reprezenta o unitate, ci din nevoia de a pune ordine în dezordinea în care se afla limba şi ortografia noastră. Această nevoie a constituit unitatea ei. Ea este rădăcina din care mai târziu au crescut şi s-au ramificat diferitele aspecte ale Academiei, pe care le oferă astăzi cele trei secţiuni ale ei

Rostul academiilor nu este acelaşi la diferitele popoare. Marele state, ca Rusia Sovietică sau America, cu foarte numeroase populaţii, n-au nevoie de a-şi

www.digibuc.ro

afirma naţionalitatea, fiind sigure că nu şi-o pierd. Pe când popoarele mici au această nevoie. La ele primând naţionalitatea, ele ţin să şi-o afirme şi prin instituţiile pe care şi le creează. Acest rost l-a avut şi-l are încă şi instituţiunea noastră.

Trebuie însă să observăm că situaţia s-a schimbat în vremurile noastre. Reaţiile internaţionale au devenit cu totul intense, iar diferenţierea pe specialităţi a ajuns impunătoare. Această situaţie ne obligă să dăm o atenţie deosebită şi cercetărilor ştiinţifice, fie practice, fie teoretice, care trebuie să ne pună în contact cu străinătatea. Pornind de la această necesitate, Academia şi-a creat Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, iar pe de altă parte, a accentuat în noile statute, în proiect, la atribuţiile Secţiunii Ştiinţifice, această necesitate. O îndatorire ni se impune de aci înainte, aceea de a fi largi în a primi, în sânul nostru, pe cei ce cercetează, dar şi de a ne îngriji ca cercetările să nu degenereze în improvizaţii. Cu aceste observaţii, D-sa se pronunţă că proiectul de statute corespunde vederilor noastre şi propune să fie discutat şi votat pe articole.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, la întrebarea d-lui coleg Caracostea, care este unitatea Academiei noastre, socoteşte că răspunsul cel mai potrivit este de aflat în unitatea culturală a poporului român, care a stat şi stă la baza Academiei Române şi care se cuprinde, mai bine formulată, decât în vechile statute, în articolele 1 şi, mai ales, 2 ale noilor statute, care prevăd: „Academia Română, declarată institut naţional prin legea din 19 martie 1879 etc.", şi mai apoi: „Academia Română, cea mai înaltă instituţie culturală a poporului român, are de scop cultura limbii, a istoriei naţionale, a ştiinţelor teoretice şi aplicate, a literaturii şi artelor. Ea urmăreşte progresul culturii româneşti, creind, încurajând, coordonând şi stabilind legături cu instituţiile de cultură şi centrele de cercetări ştiinţifice".

Cu această lămurire, d-l Preşedinte socoteşte închisă discuţia generală asupra proiectelor de statute şi anunţă pe mâine discutarea şi votarea pe articole a acestora.

---

5. *ŞEDINŢA DE LA 20 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU adresează tuturor un călduros salut de bună vedere d-lui coleg *Stoilov*, de faţă la şedinţă.

D-l S. STOILOV exprimă mulţumiri şi dă asigurări că va colabora la activitatea actualei sesiuni generale, pe care o doreşte cât mai rodnică.

D-l D. CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal, încheiat de Secţiunea Literară în şedinţa de la 8 mai a.c., din care se constată că Secţiunea, întrunită pentru alegerea a doi membri activi în locurile vacante ale Secţiunii,

www.digibuc.ro

trecând la vot pentru fiecare loc vacant, a constatat că nici unul dintre candidaţii propuşi n-a întrunit numărul de voturi cerut de regulament şi că, în consecinţă, urmează să se convoace Colegiul extraordinar de candidare, spre a se hotărî asupra candidaţilor de propus plenului.

– Se ia act şi se va convoca Colegiul extraordinar de candidare pentru ziua de marţi, 25 mai curent.

D-l N. BĂNESCU prezintă nr. 2, an 1947 al *Bulletin de la Section Historique*, arătând pe larg cuprinsul contribuţiilor semnate de domnii Andrei Rădulescu, părintele V. Laurent, Vasile Grecu şi alţii.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, amintind că pentru comemorarea anului 1848, Academia urmează să ţină trei şedinţe de comemorare, în care vor face comunicări, după cum s-a stabilit, domnii Ion I. Nistor şi Silviu Dragomir şi că pentru a treia comunicare comemorativă urma să se propună un coleg din partea Secţiunii Literare, aduce la cunoştinţă că d-l coleg Iorgu Iordan a primit a face D-sa comunicarea din partea acestei secţiuni.

– Se ia act cu mulţumire.

În altă ordine de idei, d-l coleg ANDREI RĂDULESCU arată că este informat că din Biblioteca „Ion I. C. Brătianu" se ridică cărţile care sunt, precum se ştie, în cea mai mare parte, de foarte mare valoare.

Ţine, cu aceeaşi ocazie, să se cunoască că d-na Eliza Brătianu, după părăsirea locuinţei sale, la care a fost obligată, se găseşte într-o foarte grea situaţie financiară. Academia are un fond de 160 000 lei, încasaţi din chirii de la imobilele din str. Biserica Amzei, nr. 5. S-a solicitat atenţia Academiei ca proprietara acelor imobile, pentru un ajutor faţă de d-na Eliza Brătianu, necesar şi pentru o nouă locuinţă şi pentru traiul zilnic

D-l Preşedinte cere plenului să-şi exprime părerea cu privire la această solicitare.

D-l N. BĂNESCU aminteşte că d-na Eliza Brătianu, prin actul de donaţie, îşi rezervase dreptul de uzufruct asupra imobilelor donate spre a-şi asigura traiul. Mai în urmă D-sa a renunţat la uzufruct, aşa că e o datorie pentru Academie ca să-i cedeze întregul fond arătat, provenind din chirii, întrucât, repetăm, chiriile constituiau mijloacele sale de existenţă.

Pr GALA GALACTION se declară pentru aceeaşi părere ca să se atribuie d-nei donatoare întreaga sumă.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU propune deci ca să ţinem la dispoziţia d-nei Eliza Brătianu suma întreagă, spre a ridica din ea atât cât va dori D-sa.

– Propunerea se aprobă în unanimitate

La ordinea zilei fiind discuţia în continuare la problema revizuirii Statutelor Academiei Române, d-l dr. C. I. PARHON, la art. 10 al proiectului, propune ca termenii de „români din orice ţară" să fie înlocuiţi cu „numai cetăţeni români", iar la art 19, unde se vorbeşte despre membrii corespondenţi că pot fi aleşi „dintre

www.digibuc.ro

bărbaţii de specialitate", propune ca aceşti termeni să se înlocuiască cu „dintre reprezentanţii de specialitate, fără deosebire de sex".

În altă ordine de idei, d-l dr. C. I. Parhon socoteşte că Secţia Ştiinţifică este nedreptăţită în multiplele ei domenii, prin numărul egal de membri pe care proiectul i-l atribuie cu celelalte secţiuni. De altă parte, proiectul, prin art. 3, depăşeşte realitatea când împarte ştiinţele teoretice şi aplicate. Realitatea este că ştiinţa este una singură, indivizibilă Este deci de părere ca să se înlăture din proiect subdivizarea, ca artificială.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că va ţine seama de propunerile şi observaţiunile d-lui coleg dr C. I. Parhon la definitivarea textului Statutelor Pentru ca discuţia pe articole să fie cât mai fructuoasă şi, în acelaşi timp, cât mai scurtă, D-sa propune ca proiectul de statute să fie discutat mai întâi de fiecare secţie în parte, iar la discuţia generală din plen să se ia cuvântul de vorbitori în numele propunerilor sau hotărârilor luate de secţia respectivă.

– Propunerea se aprobă şi se trece în sectiuni, spre a se continua discuţia pe articole a proiectului de Statute, stăruindu-se îndeosebi asupra capitolelor care privesc numărul secţiunilor, subdiviziunea lor în subsecţii şi numărul membrilor în fiecare secţiune.

---

6. *ŞEDINŢA DE LA 21 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU îşi îndeplineşte plăcuta datorie de a exprima felicitări în numele Academiei şi al d-sale colegilor care sărbătoresc astăzi onomastica

D-sa aduce la cunoştinţă că în cursul dimineţii Delegaţiunea Academiei s-a prezentat la locuinţa d-lui dr *C I. Parhon*, Preşedintele Prezidiului Republicii Populare Române, pentru a-i exprima felicitări.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următorul proces-verbal, încheiat de Secţiunea Ştiinţifică, în şedinţa de la 20 mai

Secţiunea recomandă pentru a fi trecut ca membru corespondent străin pe d-l *Gogu Constantinescu*, actualmente membru corespondent, dat fiind că a devenit cetăţean englez.

Secţiunea consideră că d-l ing. *Caranfil*, actual membru corespondent, nu mai poate deţine această calitate, dat fiind că i s-a retras cetăţenia română.

Locurile de membru corespondent al celor doi rămân a fi declarate vacante.

www.digibuc.ro

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa de la 20 mai curent, din care se vede că Secţiunea recomandă plenului spre a fi aleşi ca membri activi domnii colegi corespondenţi, Ştefan Nicolau şi C.Motaş.

La ordinea zilei fiind alegerea a doi membri activi în locurile vacante. Majoritatea pentru recomandare plenului este de 8 (opt) voturi.

Procedându-se la vot, au întrunit:

Ştefan Nicolau	10 voturi
C Motaş	9 voturi

Aceştia sunt recomandaţi plenului pentru a fi aleşi.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Ştiinţifică, în şedinţa de la 21 mai curent, prin care Secţiunea propune ca membri corespondenţi străini pe profesorul dr. Silvester Prát, de la Universitatea din Praga, şi pe d-l Ernest Gàumann, profesor la Şcoala Politehnică din Zürich.

Procedându-se la vot cei doi recomandaţi întrunesc fiecare 9 voturi Secţiunea însărcinează pe d-l Traian Săvulescu să întocmească rapoartele ce urmează a fi citite în plen.

– Se ia act şi alegerile propuse se vor supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

La ordinea zilei fiind discutarea raportului despre activitatea Bibliotecii în anul trecut, d-l general R. ROSETTI, luând cuvântul, spune: „Nu voiam a vorbi, dar la cererea d-lui Preşedinte spun: asupra stării şi mersului Bibliotecii sunt multe, foarte multe de zis. De aceea, nu spun nimic”.

D-l D. CARACOSTEA exprimă dezideratul ca în lucrările de catalogare să se aibă în vedere, la loc de frunte, realizarea catalogului calendarelor noastre.

– Pusă la vot, propunerea se aprobă.

D-l I. LUPAŞ cere ca să se caute cu orice preţ a se completa prin orice mijloace colecţiile de periodice ale Bibliotecii Academiei Române şi mai ales a cărţii vechi româneşti.

La întrebarea d-lui coleg Caracostea ce este de făcut spre a se ajunge la curent cu clasificarea pe materii, nu pe baza sistemului zecimal redus, adoptat în ultima vreme de Bibliotecă, ci pe baza sistemului zecimal integral, d-l coleg Conservator ION I. NISTOR arată stadiul acestei lucrări, restanţele fiind de circa o sută de mii de volume, iar randamentul lucrării fiind de aproximativ 6 000 volume pe an. Această lucrare, care se face de o singură echipă, are în vedere sistemul zecimal integral, din ale cărui 20 000 de subîmpărţiri, numai vreo 270 sunt necesare pentru satisfacerea nevoilor noastre şi care deci se aplică în mod curent Nu exista, în sistemul zecimal de la Bruxelles, şi subîmpărţiri pentru cărţile cu caracter politic. Ne-am procurat şi aceste subîmpărţiri, prin mijlocirea Asociaţiei „Arlus”

www.digibuc.ro

D-l D CARACOSTEA reia cuvântul, spre a reafirma că este mai bine să se meargă după sistemul integral zecimal, chiar dacă se merge mai încet.

D-l I LUPAŞ observă că, după acest sistem, cărţile nu se găsesc uşor

D-l TRAIAN SĂVULESCU a fost izbit, din raportul Bibliotecii, de puţinătatea sumelor alocate pentru cumpărarea de cărţi, din care cauză Biblioteca noastră nu poate fi la curent cu publicaţiile mai importante. E necesar să se facă un buget separat pentru Bibliotecă, iar Comisiunea Bibliotecii să dispună asupra sumelor pentru cumpărarea de cărţi indicate de membri.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU răspunde că în bugetul general al Academiei, Biblioteca este prevăzută cu un buget special al său, întocmit aparte, tocmai aşa cum se cere de către d-l coleg Săvulescu. Numai că veniturile fiind mici, capitolul pentru cumpărare de cărți se prezintă cu sume neînsemnate.

Pr. N. M. POPESCU, ca reprezentant al Secţiunii Istorice în Comisia Bibliotecii, observă că cererile d-lui coleg D. Caracostea au un caracter ideal şi că ele nu sunt împlinite nici chiar în bibliotecile din Apus. Din contră, ar putea cita cazuri de biblioteci din străinătate, în care cartea se găseşte şi se aduce cu mult mai mare greutate decât în Biblioteca noastră, unde funcţionarea cărţii se face în foarte bune condiţiuni. Şi Sf Sa este de părerea colegului Lupaş ca să completăm tipăritura veche românească din Biblioteca noastră. De altă parte, nu putem aduce o învinuire Bibliotecii că este lipsită de cărţi de specialitate în sensul exigenţelor d-lui coleg Traian Săvulescu. N-au fost şi nu sunt bani pentru a ni le procura. Trebuie însă ca, ceea ce nu se găseşte în Biblioteca noastră să se afle în bibliotecile de specializare ale diferitelor institute şi facultăți.

Constată cu bucurie că starea Bibliotecii este cu mult mai mulţumitoare anul acesta decât anul trecut şi îşi exprimă dorinţa ca mersul ei să se continue pe această linie ascendentă.

D-l D. GUSTI reţine din raportul Bibliotecii îmbulzeala de lectori şi lupta de a câştiga un loc în sala de lectură, precum şi propunerea de a face să se înceteze această stare de lucruri. D-sa este de părere să se ia un vot în chiar cursul acestei şedinţe, pentru ca sala de expoziţie să se transforme în sală de lectură, spre a funcţiona Biblioteca cu două săli de lectură.

Cu privire la procurarea cărţilor de strictă necesitate, care în adevăr lipsesc Bibliotecii noastre, D-sa sugerează să se facă, conform unui plan raţional, potrivit propunerilor de cumpărare care vor trebui să ne vină din partea reprezentanţilor autorizaţi ai secţiilor, creându-se, în acest scop, un serviciu de bibliografie pe lângă Bibliotecă.

D-l I. PETROVICI constată că Biblioteca Academiei Române n-a crescut sistematic după un plan raţional de procurare a cărţilor, care să fi putut satisface toate exigenţele, ci a crescut în genere prin donaţii, aşadar la întâmplare. De aci caracterul ei de hazard, care nu este compatibil cu misiunea ei. De aceea se simte încă nevoia de a se completa seriile de publicaţii ale autorilor clasici, în mai toate

www.digibuc.ro

ramurile, comenzile având să se facă de către specialişti, aşa cum a propus d-l coleg Gusti. D-sa îşi exprimă bănuiala că, dacă nu am fi fost continuu siguri de un spor prin donaţiile care vin, fondul pentru cumpărarea de cărţi ar fi fost mai mare în bugetul Bibliotecii noastre.

D-l TRAIAN SĂVULESCU relevă şi creşterea Bibliotecii prin schimburi şi îşi exprimă dorinţa ca să se ţină o evidenţă la zi a schimburilor cu publicaţiile din străinătate. În serviciile noastre este, în această privinţă, o lacună care se poate acoperi uşor. Stăruie asupra ideii ca aprobarea cumpărărilor de cărţi să nu se mai dea de Delegaţiune, ci direct de Comisiunea Bibliotecii

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă amănunte asupra Serviciului de expediţie a publicaţiilor care, în prezent, a ajuns să fie bine organizat şi indică modalitatea după care se poate organiza evidenţa schimburilor cu străinătatea, solicitată de d-l coleg Traian Săvulescu. Un serviciu de doi funcţionari zeloşi va pune uşor şi repede ordine şi în această chestie. În orice caz, de la Secretariatul General se va trimite d-lui Conservator lista instituţiilor, bibliotecilor etc. din străinătate, cărora trimitem publicaţiile noastre, pentru a ne semnala lipsurile de publicaţii ce urmau să fie primite în schimb, spre a fi reclamate.

D-l dr. M. CIUCĂ arată necesitatea de a se relua publicaţia lunară a *Buletinului informativ* al Bibliotecii

D-l ION I. NISTOR, răspunzând observaţiilor făcute de domnii colegi, arată măsurile luate pentru completarea periodicelor, a vechilor tipărituri româneşti în consfătuirea bibliotecarilor din întreaga ţară, întruniţi în anul trecut, în conferinţă la Biblioteca Academiei Române. Dacă nu am fi lipsiţi de fonduri, ar face să apară lunar *Buletinul* nostru informativ Va însărcina un funcţionar care să facă permanent controlul schimburilor cu străinătatea, în vederea reclamaţiilor necesare şi care să arate – cel puţin lunar – secretarilor de secţiuni lucrările primite din străinătate. În *Buletinul informativ* vom publica şi ceea ce primim din străinătate, pe lângă publicaţiile noastre.

D-sa mulţumeşte pentru toate aceste sugestii făcute, precum şi Comisiunii Bibliotecii, care a depus o continuă activitate în cursul anului, ţinând în acest răstimp 36 de şedinţe.

D-l general R. ROSETTI, în vederea satisfacerii marelui număr de lectori, zice că se pot lua măsuri de a se prelungi orele de citire, această măsură având, faţă de cea propusă de d-l coleg Gusti, avantajul că e mai economicoasă. Căci nu mai avem nevoie de mobilier şi nici de personal nou.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, după ce rezumează dezbaterile şi, în concordanţă cu rezultatele lor, pune la vot aprobarea raportului Bibliotecii, precum şi propunerea de a se lăsa libertate Comisiunii Bibliotecii să hotărască măsura de luat în privinţa sporirii orelor de lectură, fie prin transformarea sălii de expoziţie într-o nouă sală de lectură, fie prin prelungirea orelor de lectură în actuala sală.

www.digibuc.ro

– Procedându-se la vot, raportul Bibliotecii este aprobat de plen, cu o abținere, a d-lui general R. Rosetti, celelalte propuneri fiind aprobate în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU dă citire următorului *Raport asupra burselor acordate din veniturile fondurilor Ion Câmpineanu-Cantemir, Ioan I. Dalles, Jacques M Elias și Rozina și Ilie Jitianu.*

Potrivit hotărârii luate în ședința sesiunii generale extraordinare de la 18 septemvrie 1947, fondurile din veniturile cărora s-au mai putut acorda burse în anul școlar noemvrie 1947–octomvrie 1948 sunt următoarele: Ion Câmpineanu-Cantemir, Ioan I. Dalles, Jacques M. Elias și Rozina și Ilie Jitianu și Vasile Adamachi.

Despre bursele acordate din veniturile Fondului Adamachi v-a raportat deosebit Comisiunea specială, care se îngrijește de supravegherea bunului mers al acestui fond

Ne rămâne a raporta, în cele ce urmează, asupra burselor care s-au putut acorda din celelalte 4 (patru) fonduri, precum și asupra situației financiare a fiecăruia, în vederea prevederilor burselor ce urmează să se acorde în viitorul an școlar.

1. – Din venitul *Fondului Ion Câmpineanu-Cantemir* s-a acordat o bursă de 1 500 lei lunar la Facultatea de Drept din București. Bursa a ocupat-o în continuare bursierul Mihail I. Alexandru din anul a IV-lea al facultății, care deține bursa din 1945 și care și-a trecut cele 5 examene ale anului III cu trei bile albe cu elogii și cu două bile albe.

Situația fondului 1 115 745 lei

2. – Din venitul *Fondului Elena Dalles* s-a acordat bursa „Ioan I Dalles", de 1 500 lei lunar, cu începere din toamna anului trecut, domnișoarei Ionescu Marilena din anul IV al Academiei de Arte Frumoase din Iași, Secția de Pictură

Situația fondului 352 649 lei

3. – Din sumele ce ni s-au pus la dispoziție de Fundațiunea Familiei M H Elias spre completarea veniturilor cu totul neînsemnate ale *Fondului de burse „Jacques M Elias"*, Academia a instituit o bursă pentru studii de doctorat în științele istorice la Facultatea de Litere a Universității din Iași.

Bursa de lei 1 500 lunar a fost obținută de doctorandul Alexandru Andronic, asistent la Catedra de istoria românilor de la acea facultate.

Situația fondului 5 975 lei

4. – Din venitul *Fondului „Rozina și Ilie Jitianu"* s-au acordat în continuare două burse: una, de lei 1 500 lei lunar, studentului Luca Vasile din anul al VI-lea al Facultății de Medicină din București Bursierul a obținut burse din anul I de studii, prin concurs, ținut în anul 1941 la acea facultate. El a promovat în anul ultim de studii cu media generală 8,25.

A doua bursă, de aceeași valoare, s-a acordat, de asemenea în prelungire, bursierului Matei P. Ilie, student în anul II al Facultății de Agronomie din capitală.

Situația fondului 64 301 lei

www.digibuc.ro

În vederea acordării burselor în anul şcolar viitor 1948–49, D-sa face propuneri asupra cărora plenul dă aprobare unanimă, precum urmează:

1. – Din *Fondul Ion Câmpineanu-Cantemir* se vor da două burse, de câte 1 500 lei lunar, una la Facultatea de Drept din Bucureşti, a doua la Facultatea de Drept din Iaşi.

2. – Din *Fondul Ioan I. Dalles* se va acorda în continuare bursa din anul trecut.

3. – Din *Fondul Jacques M. Elias* se va acorda în continuare, cu fondul ce vom obţine de la Fundaţia Elias, bursa din anul trecut.

4. – Din *Fondul Rozina şi Ilie Jitianu* se vor acorda în continuare, în aceleaşi condiţiuni, cele două burse din anul trecut.

D-l dr. C. IONESCU-MIHĂEŞTI prezintă al XIV-lea volum din *Archives roumaines de pathologie expérimentale et de microbiologie.*

---

7. ŞEDINŢA DE LA 22 MAI 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU anunţă moartea lui *Alfred Lacroix,* membru de onoare al Academiei Române, prin următoarele cuvinte:

Alfred Lacroix, membru al Academiei de Ştiinţe din Institutul Franţei şi unul dintre secretarii ei perpetui, încă din 1904, a încetat din viaţă curând.

Mineralog vestit şi savant îndeobşte cunoscut al Franţei, Alfred Lacroix a fost ales în 1931 membru de onoare al Academiei noastre, la propunerea regretatului nostru coleg Emil Racoviţă.

Dispariţia unui om de o mare distincţie morală ca Alfred Lacroix, care cu o discreţie şi cu un tact neîntrecut, a condus, aproape jumătate secol, destinele uneia dintre cele mai venerabile instituţiuni din lume, a lăsat mari şi unanime regrete.

Academia noastră ia parte sincer la doliul încercat de Academia de Ştiinţe din Paris şi pentru cinstirea memoriei ilustrului dispărut, care nu va fi uitat, să păstrăm câteva minute de reculegere.

– La propunerea d-lui Preşedinte, se va trimite Academiei de Ştiinţe din Paris o adresă de condoleanţe.

D-l D. GUSTI aduce la cunoştinţă că Institutul Social Român a publicat în colecţia sa de „Texte şi traduceri” o *Anchetă pentru muncitori*, a lui Karl Marx, care constituie un preţios document despre metoda folosită de Marx în cercetarea societăţii şi în special a muncitorilor, metodă care este aceeaşi şi astăzi şi s-a aplicat şi de Institutul Social Român.

www.digibuc.ro

Apoi D-sa atrage atenţia asupra următoarelor două lucrări ale Institutului de Sociografie al Colegiului Maghiar Catolic de Drept şi de Ştiinţe de Stat din Eger:

1. – Dr. Tóth Zoltán, *A Bartók öröklési Jogszokásai*, care tratează despre obiceiuri cu privire la dreptul de moştenire în regiunea Bartók.

2. – Dr. Csozmadia Andor, *A szociográfiai alapismeretek vázlata*, care tratează despre situaţia elementelor fundamentale ale sociografiei. Un capitol despre sociografia română face constatarea că cercetările române în acest domeniu au atins un foarte înalt nivel şi că sociografia maghiară datorează foarte mult metodei Institutului Social Român.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU ţine de a lua notă că Academia Română a făcut astăzi, la Biserica Amzei, parastasul anual pentru pomenirea membrilor şi donatorilor decedaţi ai Academiei Române. A luat parte un mare număr dintre colegii noştri, precum şi membrii familiilor celor decedaţi.

D-l I. LUPAŞ ştie că printre membrii de onoare ai Academiei s-a aflat şi Dionisie Romano, episcop de Buzău, unul dintre primii mari donatori de cărţi pentru Biblioteca instituţiei noastre. Întreabă pe d-l Secretar General dacă această arătare este exactă, întrucât în revista membrilor noştri de onoare decedaţi numele lui Dionisie Romano nu figurează.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU confirmă, în adevăr, că episcopul Dionisie Romano a fost proclamat membru de onoare în chiar şedinţa de constituire a Societăţii Literare, la care a participat şi în care şi-a pus la dispoziţia tinerei instituţii, ca dar, bogata sa colecţie de cărţi. Se va cerceta şi îndrepta lipsa în *Anale* a numelui său, iar prin grija d-lui Conservator va fi din nou aşezat în sala de lectură portretul acestui prim mare donator de cărţi.

La ordinea zilei fiind acceptarea de legate şi donaţiuni intrate de la ultima sesiune generală extraordinară încoace, d-l Preşedinte referă următoarele asupra cererii înregistrată la nr. 1 850/948 a d-lui *Gh. Georgescu-Cerbu,* care face cunoscut Academiei că este dispus să-i doneze două imobile ale sale în Bucureşti, în următoarele condiţiuni:

1) Imobilul din Bucureşti, str. Romulus, nr. 75, compus din subsol, parter, 2 etaje şi mansardă, având în total 22 chiriaşi. Acest imobil posedă încălzire centrală, fiind construcţie modernă din 1934.

Din acest imobil, petiţionarul îşi rezervă pentru locuinţa sa personală un apartament la etajul II şi garajul din curte.

2) Imobilul din Bucureşti, str. Tache Anastasiu (fostă Saul), nr. 10, compus din parter, două etaje şi mansardă. Construcţia este din anul 1930. Imobilul are 13 chiriaşi. Camerele au sobe instalate, parchete, electricitate. Pentru acest imobil există litigiu între cumnaţii d-lui Georgescu-Cerbu şi D-sa, constând din următoarele elemente de drept şi de fapt:

Casa actuală a fost construită de petiţionar pe terenul cumpărat de dânsul, împreună cu soţia, prin acelaşi act. În 1943, soţia murind, fără descendenţi, fraţii acesteia au intentat proces de ieşire din indiviziune contra d-lui Georgescu-Cerbu,

www.digibuc.ro

cerând împărţirea imobilului pe din două, reclamanţii venind cu dreptul soţiei decedate, care este sora lor.

La această acţiune, d-l Georgescu-Cerbu a opus apărarea întemeiată pe dispoziţiile art. 940 c civ., şi anume nulitatea stipulaţiei din actul de vânzare, în care soţia sa figurează ca cumpărătoare a terenului pentru jumătate parte, deoarece conţine o donaţiune deghizată de soţ în frauda legii, care o sancţionează cu nulitatea absolută, întrucât prin ea se eludează principiul revocabilităţii donaţiunilor dintre soţi

Prima instanţă, Tribunalul Ilfov, Secţia II civ., prin jurnalul nr. 3 835 din 27 februar 1947, a admis în principiu cererea de ieşire din indiviziune făcută de Ştefan Georgescu, Anton Georgescu, Gogu Georgescu, Elena Moroianu şi Elena Bădulescu.

Ordonă ieşirea din indiviziune asupra terenului din Bucureşti, str. Saul nr. 10, care se va împărţi în două părţi egale, una fiind atribuită reclamanţilor, în calitate de fraţi şi surori ai def Elena Georgescu-Cerbu şi cealaltă jumătate fiind atribuită soţului defunctei, anume Gh. Georgescu-Cerbu

Recunoaşte soţului G. Georgescu-Cerbu drepturile acordate de art 494 c civ., partea finală, în calitate de constructor de bună credinţă asupra clădirii aflată pe terenul atribuit celorlalţi coproprietari

Acest jurnal este dat cu drept de apel, pe care d-l Georgescu-Cerbu l-a şi declarat, formând obiectul dosarului de la Curtea de Apel Bucureşti, Secţia I Din cuprinsul acestui jurnal se vede că Tribunalul, apreciind elementele de drept şi dispoziţiile martorilor audiaţi, a găsit că defuncta soţie a d-lui Georgescu-Cerbu a participat efectiv la cumpărarea terenului din str. Saul nr. 10, alături de soţul său, nu numai de formă, cum pretinde dânsul, astfel că în cauză nu există o donaţiune deghizată între soţi, ci o cumpărare valabilă pe numele ambilor soţi.

În apel, procesul se va repune din nou sub toate aspectele lui Rezultatul nu se poate anticipa.

Prin acelaşi jurnal Tribunalul recunoaşte de soţ ca constructor de bună credinţă pe terenul în indiviziune, acordându-i drepturile legale ce decurg din această calitate, potrivit art. 494 c.civ. Acest drept constă pentru constructorul de bună credinţă în a primi de la proprietarul terenului preţul materialelor şi al mâinii de lucru sau plusvaluta adusă prin construcţie, după alegerea proprietarului terenului.

Litigiul este, după cum se vede, destul de complicat, el interesând jumătate parte din imobil, care, în caz de neajungere la înţelegere, poate fi vândut pentru ieşire din indiviziune, prin licitaţie publică. Aceasta, bineînţeles, în cazul când d-l Georgescu-Cerbu nu ar câştiga cauza în apel.

Prin cererea oferită, pe care petiţionarul o face Academiei Române de a dona cele două imobile, D-sa condiţionează donaţiunea de plata unei sume de bani lunară, care să-l pună la adăpost de nevoile vieţii.

Adăugăm că chiriaşii care locuiesc în cele două imobile sunt chiriaşi pe bază de contracte prelungite, cu chirii comprimate, din care se scad şi impozitele legale.

www.digibuc.ro

Această ofertă de donaţie a fost examinată de Comisiunea desemnată de Academie pentru cercetarea donaţiilor, legatelor şi tranzacţiilor propuse recent Academiei care, în şedinţa sa de la 21 mai curent, şi-a exprimat părerea că donaţiunea propusă de d-l Gh. Georgescu-Cerbu nu poate fi acceptată pentru motivele expuse în procesul-verbal al acelei şedinţe, care are următoarea cuprindere:

Subsemnaţii· *I Lupaş, N. V Karpen, Gh Macovei, C Ionescu-Mihăeşti* şi *Al. Costin*, membri ai Comisiunii pentru examinarea donaţiilor, legatelor şi tranzacţiilor propuse Academiei Române,

Fiind convocaţi pentru astăzi spre a lua cunoştinţă şi a aviza asupra petiţiei din 18 mai 1948, prin care d-l Gheorghiţă Georgescu-Cerbu declară că voeşte a dona Academiei Române două imobile ale sale din Bucureşti, unul situat în str Romulus, nr. 75, compus din: subsol, parter, două etaje şi mansardă, cu încălzire centrală, construit în anul 1934 şi având 22 chiriaşi, iar celălalt în str Tache Anastasiu (fostă Saul) nr. 10, compus din parter, două etaje şi mansardă, construit în 1930, având sobe şi fiind ocupat de 13 chiriaşi;

Având în vedere că donatorul arată că terenul pe care a construit ultimul imobil a fost cumpărat de D-sa, dar în act a fost trecută, de formă, şi soţia sa, în calitate de cumpărătoare;

Că, în anul 1943 soţia sa a decedat, fără a-i face testament şi, din această cauză, fraţii soţiei i-au intentat proces pentru împărţeala imobilului; Că, adaugă d-l Gheorhghiţă Georgescu-Cerbu, cu toată apărarea sa menţiunea din act că ar fi cumpărat şi soţia sa constituie o donaţiune deghizată, deci nulă, fiindcă violează principiul revocabilităţii donaţiilor dintre soţi, totuşi Trib. Ilfov, la 27 fevruarie 1947, a admis în principiu cererea de ieşire din indiviziune, ordonând împărţirea imobilului în două părţi egale, atribuind o jumătate reclamanţilor, iar cealaltă D-sale. Apoi Tribunalul, considerându-l constructor de bună credinţă, i-a recunoscut, conform art. 494 c civil, dreptul de a alege fie să primească preţul materialului construcţiei şi mâinii de lucru, fie să primească plusvaluta imobilului. În cazul când coproprietarii nu se înţeleg, urmează a se scoate imobilul în vânzare prin licitaţie publică, împărtăşindu-se preţul obişnuit.

Sentinţa Tribunalului a fost atacată cu apel de d-l Gheorghiţă Georgescu-Cerbu.

Din petiţia D-sale mai reiese că donaţiunea se face cu condiţia ca Academia Română să-i servească „cât va trăi o sumă lunară, care să-i acopere nevoile vieţii” Apoi donatorul îşi mai rezervă apartamentul pe care-l locuieşte în str. Romulus 75 şi un garaj

Ţinând seama că d-l Gh Georgescu-Cerbu nu a precizat suma pe care înţelege să o pretindă ca rentă viageră şi mai ales că imobilul din str. Tache Atanasiu 10 este obiectul unui proces, care poate fi pierdut, după cum reiese şi din referatul Direcţiei Contenciosului, că nu este în interesul Academiei a primi donaţiuni cu obiecte litigioase şi a se obliga la prestaţiuni pe care donatorul a omis să le precizeze;

www.digibuc.ro

Că imobilele sunt închiriate cu contracte prelungite de lege şi cu chirii comprimate prin impozitele respective;

Că, în toate ipotezele, Academia nu ar avea vreun folos, ci va suferi consecinţe prejudiciabile;

Suntem de părere că donaţiunea propusă de d-l Gheorghiţă Georgescu-Cerbu nu poate fi acceptată şi dispunem trimiterea petiţiei, cu actele şi lucrările alăturate, spre a fi supuse plenului Academiei pentru a se decide.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune la vot propunerea de respingere a Comisiunii, care este aprobată în unanimitate.

Primăria comunei Cioroiaşi din judeţul Dolj, de pe proprietatea noastră, a cărei uzufructară şi administratore este doamnna Cioroianu, văduva defunctului testator, ne cere să-i cedăm un teren de 6 600 m.p., pe lângă conac, pentru a construi pe el o şcoală al cărei plan de construcţie întocmit de Serviciul Tehnic al judeţului Dolj ne-a fost înaintat spre examinare şi adeverire, alături de cererea locuitorilor comunei. Comitetul Bunurilor şi Delegaţiunea au dat aprobare asupra cedării.

D-l Secretar General ALEX. LAPEDATU propune plenului să ratifice Comitetului Bunurilor şi Delegaţiunii, sub rezerva de a fixa, pe teren, limitele terenului care se cedează.

– Propunerea se aprobă în unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU referă următoarele cu privire la *Donaţiunea făcută de d-na Kiriachiţa N Comăneanu din Constanţa de acord cu soţul său.*

Doamna Kiriachiţa N. Comăneanu a făcut un act de donaţiune, autentificat de Trib. Constanţa, la nr. 2 588 din 21 aprilie 1948, prin care donează Academiei Române nuda proprietate a imobilului său situat în Constanţa, str. Mircea cel Mare, nr. 64, compus din teren şi construcţie (ce ocupă, după schiţa de plan, 372 m p). În acelaşi timp, D-sa donează şi mobilierul arătat în act. D-sa îşi rezervă uzufructul, atât în favoarea sa, cât şi a soţului său, dar precizează că Academia va dispune, în fiecare an, în lunile iulie şi august, de 2 camere, bine mobilate, dar fără serviciu Se prevede în act că actele de proprietate se află la „Federaţia pentru sprjinirea sinistraţilor" din Bucureşti, Calea Victoriei, nr. 22–24, pentru împrumutul ipotecar de 2 milioane lei nestabilizaţi (actul autentic nr. 687 şi înscris nr. 45/945 Trib Constanţa), din care se arată că au mai rămas neachitaţi 21 000 lei vechi, pe care se obligă a-i achita. Donatoarea dispune ca din veniturile imobilului să se instituie de Academie burse pentru studenţii merituoşi şi săraci, de preferinţă originari din jud Constanţa, în scop de a-şi completa studiile superioare comerciale, în ţară sau în străinătate. Donatoarea prevede că realizarea scopului se va face de Academie, după mijloacele materiale şi împrejurările eventuale.

Din referatul d-lui advocat Neicu, din Contenciosul Academiei, reiese că cele mai multe camere, din cele 25 ale imobilului şi aflătoare în bună stare, sunt

www.digibuc.ro

rechiziţionate pentru muncitorii din port. Mai rezultă că imobilul este aproape de ţărm şi la 300 de m de centrul oraşului şi 500 m de gară.

Rămâne să se aprecieze de comisiune şi apoi de plenul Academiei asupra oprtunităţii acestei donaţiuni. D-l advocat Neicu raportează că donatoarea nu are moştenitori rezervatari. D-sa mai menţionează că imobilul a fost clădit în scopul de a fi închiriat vara la sezonişti.

D-l Preşedinte arată că din partea Comisiunii care a examinat actul de donaţie nu avem un aviz formal şi rămâne deci ca plenul să decidă asupra acceptării acestei donaţiuni.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU informează că imobilul este o construcţie improvizată, numai pentru sezoniştii de vară. Iarna, imobilul este nelocuibil şi în acest anotimp nu se vor reclama decât cheltuieli de întreţinere Este de părere să nu fie acceptată donaţia

D-l ION I. NISTOR se alătură la această propunere.

– Pusă la vot, propunerea de neacceptare este primită de întreg plenul, mai puţin un vot care este dat pentru primirea donaţiei.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce în discuţie şi cererea d-lui *Leon S. Arie*, relativă la desfiinţarea donaţiei sale. D-sa dă următoarele amănunte în privinţa fondului şi a cererii de desfiinţare din raportul Contenciosului:

D-l Leon S. Arie a încheiat cu Academia Română, în 1942, o tranzacţie autentică, specificând ca Academia să-i plătească o pensie alimentară de 45 000 lei anual, în care se cuprinde întreţinerea, precum şi îngrijiri medicale eventuale, iar Academia să dispună de toate veniturile fondurilor donate de d-l L. S. Arie (titluri, efecte şi o casă de bani). La 7 oct. 1947, d-l Arie a cerut prin portărei ca Academia să-i plătească o pensie de 45 000 lei stabilizaţi pe an, în termen de opt zile, iar în cazul contrar, va cere prin justiţie revocarea donaţiilor făcute Academiei.

Menţionăm că, în 1946 iulie, Delegaţia Academiei a aprobat să i se acorde d-lui Arie „întregul venit al fondului".

Codul civil, art. 831, dispune că donatarul trebuie să procure alimente donatorului lipsit de mijloace şi în caz de refuz „fără cuvânt", adică fără motive, donatorul poate cere revocarea donaţiunii. Am arătat însă că Academia a cedat donatorului tot venitul fondului şi din referatul Contabilităţii, din 31 iulie 1947, reiese că s-a plătit tot venitul respectiv. Academia şi-a îndeplint obligaţia luată prin tranzacţia din 1942. Situaţia fondului s-a arătat în referatul Direcţiei Contabilităţii din 28 octomvrie 1947, nr. 6 622.

Deşi astfel donatorul nu are motiv întemeiat de revocare şi ea nu ar putea fi impusă decât prin justiţie, totuşi Academia este liberă să aprecieze dacă nu ar fi cazul să consimtă la revocarea donaţiei, spre a fi dispensată, în viitor, de a exprima şi soluţiona reiteratele solicitări ale donatorului.

În orice caz, pretenţiunea donatorului de a i se socoti pensia alimentară în lei stabilizaţi, după cifra leilor vechi, adică 45 000 lei stabilizaţi, este cu desăvârşire

inadmisibilă, întrucât, după legea stabilizării din 15 iulie şi 14 august 1947, raportul este de 1/20 000. Discuţiunea este însă oţioasă faţă de împrejurarea că Academia a înţeles să cedeze donatorului tot venitul fondului.

D-l Preşedinte dă citire şi următoarei încheieri a Comisiunii pentru examinarea donaţiunilor şi legatelor:

Subsemnaţii membri ai Comisiunii pentru examinarea donaţiilor, legatelor şi tranzacţiilor propuse Academiei Române, *I Lupaş, N. Vasilescu-Karpen, Gh. Macovei, dr C. Ionescu-Mihăeşti, Al Costin*, ascultând referatul făcut de membrul corespondent Al. Costin, luând în dezbatere expunerea de fapt şi concluziunile acestui referat, ne însuşim cuprinsul acestui referat şi dispunem a se trimite plenului Academiei spre a decide.

D-sa roagă plenul să-şi dea părerea dacă este cazul ca Academia să consimtă la revocarea donaţiei, care, de altfel, i-ar putea fi impusă prin justiţie

D-l Secretar General AL. LAPEDATU informează asupra fondului Arie, arătând că el este format din acţiuni mărunte, fie din ţară, fie din străinătate. D-sa comunică lista acestor acţiuni, care face dovada că toate acţiunile fondului sunt în prezent devalorizate. Înainte de stabilizarea monetară convenisem cu donatorul, printr-o tranzacţie, ca să-i dăm anual o rentă de 45 000 lei. Mai în urmă ni s-a cerut şi am dat donatorului întregul venit al fondului. Acum ne cere şi casa de bani, donată pe vremuri, singurul obiect care poate avea oarecare valoare din tot ce se află în prezent la Academie donat de d-l Leon Arie. D-sa crede că, faţă de neînsemnătatea fondului şi de cererile repetate ale donatorului, este practic să ne dăm avizul pentru revocarea donaţiunilor sale.

D-l ION I. NISTOR este de aceeaşi părere să consimţim la desfacerea donaţiunii, mai ales că donatorul ne ameninţă cu revocarea prin justiţie şi să autorizăm Delegaţiunea la procedarea desfacerii.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că din discuţie se desprinde propunerea ca Delegaţiunea să fie autorizată a desfiinţa, de comun acord cu donatorul, actele sale de donaţiune, predându-i tot ce a primit, adică acţiunile, acţiunile noi subscrise mai târziu şi casa de fier pe care, dacă vom găsi necesar, ne vom oferi s-o cumpărăm prin înţelegere cu donatorul.

D-sa pune la vot această propunere.

– Propunerea se admite în unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU referă următoarele asupra legatului lăsat de d-na *Maria colonel Istrati*:

Prin testamentul său din 16 octomvrie 1944, Maria colonel D. Istrati a lăsat Academiei casele sale din Bucureşti, str. Victor Emmanuel 24 şi moşia Dobreasca de 109 ha din com Principele Mihai, în nudă proprietate, spre a se crea Fondul „Maria col. D. Istrati". Uzufructul averii este lăsat „d-lui prof. Nicuţ Saegiu şi fetei Sanda Enache" şi donatoarea arată motivele acestei liberalităţi din urmă, care nu ne interesează. Testatoarea mai lasă sume de bani unor veri ai săi şi adaugă că

www.digibuc.ro

Academia, la încetarea uzufructului, va îngriji de mormântul familiei defunctei, aflător la Cimitirul Bellu.

Testatoarea, în afară de acea obligațiune, mai dispune ca Academia să mai dea Bisericii Nicolae Tabacu un ajutor, după aprecierea sa, după încetarea uzufructului.

La 20 dec. 1946, prin sentința 1 389 a Trib Ilfov, S. III, Maria col. D. Istrati a fost pusă sub interdicție, după cererea d-lui căpitan Ștefan Crețu, soțul d-nei Alexandrina Crețu, fiica adoptivă a testatoarei.

Întrucât copilul adoptiv are toate drepturile copilului legitim, urmează ca fiica adoptivă poate cere reducerea la jumătate (=rezerva) a legatului universal lăsat Academiei. Este posibil ca rezervatara, care a obținut punerea sub interdicție a testatoarei, la 20 dec. 1946, să încerce atacarea testamentului făcut cu peste 2 ani mai înainte, căutând a dovedi că testatoarea n-ar fi avut plenitudinea facultăților mintale în momentul testării.

Întrucât testatoarea a prevăzut că venitul fondului legal va servi numai la îndestularea nevoilor administrative ale Academiei și nu a pus alte sarcini, afară de plata unor legate particulare (lei 450 000 nestabilizați) și de îngrijirea mormântului și ajutorarea bisericii Nicolae Tabacu, credem că este cazul să se propună plenului Academiei acceptarea legatului, dat fiind că perspectiva de a se încerca, eventual, atacarea testamentului, în condițiile arătate, nu este de natură a împiedica această acceptare.

Nu am găsit în dosar indicații asupra întinderii moșiei, după exproprierea din 1945.

Rezumând, D-sa arată că legatul se compune din moșia Dobreasca, de 109 ha, din județul Dâmbovița, precum și din casele din strada Victor Emmanuel 24, că venitul averii este destinat pentru împlinirea nevoilor administrative ale Academiei, având și obligația de a plăti două legate particulare, de a îngriji de două morminte și de a da un ajutor bisericii Sf Nicolae Tabacu din capitală.

Din această avere, fiica adoptivă, măritată, are drept la jumătate.

Comisiunea pentru examinarea legatelor și donațiunilor a opinat pentru acceptarea legatului

Pr. N. M. POPESCU cunoaște moșia și greutățile în care se zbate fiica adoptivă, atât din cauza taxelor de succesiune, cât și din cauza populației numeroase a comunei, care tot timpul cere pământ. D-sa recomandă precauțiune

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU zice că problema este dacă socotim sau nu de folos, pentru Academie, să primim această avere, în care se cuprinde și imobilul din București, care trebuie cercetat spre a avea informații serioase asupra legatului. De aceea D-sa este de părere ca să amânăm pronunțarea asupra acceptării legatului până vom avea informațiuni din partea Direcției Bunurilor despre cum se prezintă proprietatea din București.

– Propunerea de amânare se admite.

---

www.digibuc.ro

8. ŞEDINŢA PUBLICĂ
DE LA 24 MAI 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l ION I. NISTOR face comunicarea comemorativă despre *Revoluţia de la 1848 în Principatele Române după rapoartele consulilor austriaci din Bucureşti şi Iaşi*

D-l N. BĂNESCU, Vicepreşedinte, care ocupă fotoliul prezidenţial, aduce mulţumiri d-lui coleg Nistor pentru noutatea informaţiilor şi preciziunilor pe care le aduce în fixarea evenimentelor de la 1848 în Principatele Române.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l TRAIAN SĂVULESCU citeşte următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa de la 22 mai curent:

La ordinea zilei, alegerea preşedintelui şi vicepreşedintelui secţiunii.

Procedându-se la vot, conform Statutului, au întrunit unanimitatea voturilor membrilor prezenţi d-nii colegi: *C. I. Parhon*, preşedinte; *D. Pompeiu*, vicepreşedinte.

D-l I. LUPAŞ confirmă arătarea sa din şedinţa trecută despre proclamarea ca membru de onoare al Societăţii Academice Române a fostului episcop de Buzău, Dionisie Romano, şi printr-un capitol din lucrarea *Episcopul Dionisie Romano, cu prilejul împlinirii a 75 de ani de la moartea sa*, de colegul nostru corespondent Onisifor Ghibu.

D-l Lupaş arată deci că episcopul Dionisie Romano, pe lângă marele număr de cărţi pe care le-a donat, a mai donat Societăţii Academice şi 36 de documente româneşti şi turceşti. Până la 1890 a figurat în lista membrilor de onoare decedaţi ai Academiei Române. De la această dată, din eroare de secretariat, numele său nu mai apare în *Anale*. Roagă să se rectifice eroarea

– Se va face cuvenita rectificare.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Istorică la 22 mai curent, prin care sunt propuşi votului plenului: d-l Al. Costin, ca membru activ, d-l Andrei Oţetea ca membru corespondent, şi d-nii: N. Rădulescu şi V. Dongoroz, de asemeni, ca membri corespondenţi:

1. Se procedează la desemnarea unui membru activ în locul vacant.

La primul scrutin s-a constatat rezultatul următor: votanţi 12; Al. Costin 6 voturi; Tr. Pop 2 voturi; anulate 2 voturi.

Al doilea scrutin a dat rezultatul: Al. Costin 8 voturi; Tr. Pop 2 voturi; anulate 2 voturi.

Secţia va propune votului plenului alegerea d-lui Al. Costin, care a întrunit majoritatea de 8 voturi prevăzută de Regulament.

www.digibuc.ro

2. Procedându-se apoi la alegerea candidaților de propus pentru locurile vacante de corespondenți, se votează mai întâi pentru locul lăsat vacant de Popa Lısseanu, obținându-se la prımul scurtin rezultatele următoare: A. Oțetea 5 voturi; C.C Gıurescu 4 voturi; M. Berza 1 vot; D. Bogdan 1 vot; Em. Vârtosu 1 vot.

La al doilea scrutin au obținut: A. Oțetea 7 voturi; D. Bogdan 1 vot; Em. Vârtosu 1 vot, C. C. Giurescu 3 voturı,

Al treilea scrutin a dat rezultatul definitiv: A. Oțetea 9 voturi; C. C. Giurescu 3 voturı.

Se va propune plenului candidatura d-lui A. Oțetea, care a întrunit majorıtatea de 9 voturı.

Se votează apoi în locul vacant lăsat de Sever Zotta.

La primul scurtin s-a constatat rezultatul următor: C. Daicoviciu 5 voturi; D. Bogdan 3 voturı; G. Florescu 2 voturi, anulat 1 vot.

Se repetă votarea, cu următorul rezultat· C. Daicoviciu 6 voturi; D. Bogdan 4 voturı, G Florescu 1 vot, anulat 1 vot.

La al treilea scrutin au obținut. C. Daicoviciu 7 voturi; D. Bogdan 4 voturi; anulat 1 vot.

Al patrulea scrutın a dat acest rezultat· C Daıcovıciu 7 voturı, D. Bogdan 4 voturı; anulat 1 vot.

Secțıa hotărăşte a amâna votarea, spre repetare.

Se procedează apoi la alegerea de corespondent în locul lăsat vacant de C Brătescu.

Rezultatul primului scrutin: N Rădulescu 9 voturi; Romulus Vuia 2 voturı; anulat 1 vot. D-l N. Rădulescu va fi propus plenului, întrunind majoritatea.

Procedându-se în urmă la desemnarea candidatului pentru locul lăsat vacant de Ionescu-Dolj, se obține următorul rezultat: V. Dongoroz 8 voturi; N. Daşcovici 1 vot; anulate 2 voturi.

D-l V. Dongoroz va fi supus plenului, întrunind majoritatea regulamentară.

– Se va supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar

La ordinea de zi fiind alegerile a doi membrı activi la Secțiunea Ştıınțifică, după propunerea acelei secțiuni, d-l dr C I Parhon dă citire următorului raport asupra profesorului dr. Ştefan Nicolau, spre a fi ales membru activ în locul regretatului coleg dr. Gr. Antıpa:

Fost preparator, asistent, şef de laborator la Catedra de bacteriologie şı higıenă a Facultății de Medicină din Cluȷ, doctor în medicină din Cluj (1920), doctor în ştiințe de la Sorbona (1925).

Succesiv, preparator, asistent, şef de laborator şi şef de servıciu la Instıtutul „Pasteur" din Paris, între anii 1920 şi 1939.

În calitate de şef de laborator la Institutul „Pasteur" din Paris, a fost invitat de Medical Research Councıl din Londra, unde, timp de 4 ani (1927–1931), a făcut cercetări la National Institute for Medical Research, concomitent cu cercetările ce realiza la Institutul „Pasteur", făcând necontenit naveta între Londra şi Paris.

www.digibuc.ro

Membru titular al Societății de Biologie din Paris (ales prin votul Societății, la Paris, în 1937); membru fondator al Asociației microbiologiștilor de limbă franceză, membru titular al mai multor societăți savante din Paris (hematologie, patologie exotică, actinologie, serologie și chimioterapie etc).

Membru corespondent al Academiei Române (1946), vicepreședinte al Academiei de Medicină, membru sau vicepreședinte la diverse societăți științifice române.

Laureat al Academiei Române, Premiul „Victor Babeș", 1941.

De trei ori laureat al Institutului Franței: „Prix Belion" 1926, „Prix Bréant" și „Prix Montyon" 1935.

Laureat al Expoziției internaționale de higienă din Strasbourg, „Grand Prix", cu ocazia centenarului lui Pasteur în 1923.

Profesorul Ștefan Nicolau a fost elev al marilor maeștri Victor Babeș, Cantacuzino, Iuliu Moldovanu, C. Levaditi și Roux; colaborator, timp de 7 ani, al profesorului Levaditi la Institutul „Pasteur" din Paris.

A colaborat și publicat unele lucrări ale D-sale cu cercetători cunoscuți, ca: J. Basset, A. Barbé, J. Bablet, Louis Cruveilhier, Paul Guiraud, Paul Hervier, J. Haguenau, Lacassagne, C. Luian, Michel Macheboeuf, Constant Mathis, Auguste Marie, Charles Pérard, Poincloux, C. Truche etc , cu elevul și colaboratorul D-sale Yan Galloway, azi director al unui mare institut științific din Anglia, precum și cu numeroși alți micobiologi străini și români.

A publicat aproape 300 de lucrări științifice, majoritatea în domeniul inframicrobiologiei (virusuri).

Lucrările profesorului Nicolau îmbrățișează multiple domenii:

a) în sifilisul experimental, între alte cercetări publicate, a colaborat cu Levaditi la primele lucrări ce au dovedit că bismutul este un agent terapeutic excelent, atât în spirochetoze, cât și în spiriloze și tripanosomiaze A publicat o monografie asupra modului de acțiune al bismutului în aceste infecțiuni (Premiul Belion al Academiei Franceze),

b) în chimioterapia experimentală, lucrările D-sale au demonstrat acțiunea curativă și au demonstrat mecanismul de acțiune al unor corpi ca aurul, platina, cadmiul, poloniul, vanadiul, tantalul, tellurul și arsenicul în diverse infecții experimentale;

c) în protozooze, prof. Nicolau a publicat lucrări importante în toxoplasmoze, în trichomoniaze, în leishmanioze etc.;

d) a descoperit și descris microbul „streptobacillus moniliformis", care determină o boală scepticemică gravă la om;

e) a publicat diverse lucrări în hematologie, care a creat termenul „megamononucleoză" și a descris acest sindrom sangvin consecutiv intoxicațiilor; în patogenia arsurilor experimentale, în histopatologia malariei lui Osler și a tusei convulsive, în explicarea modului de acțiune al undelor scurte asupra organismului animal, în studiul genezei și interpretării corpilor lui Kurloff, D-sa a publicat date foarte interesante;

www.digibuc.ro

f) e însă incontestabil că lucrările cele mai de seamă ale profesorului Nicolau sunt cele din domeniul vast al virusurilor, din câmpul inframicrobiologiei. Peste 200 din lucrările D-sale publicate se referă la viroze, ca vaccina, variola, herpesul, turbarea, borna, poliomielita, tramblanta oilor, encefalita post-vaccinală, jigodia câinilor, maladia lui Aujeszky, febra galbenă, febra aftoasă, epitelioma găinilor, varicela, zona zoster şi diverse viroze inaparente, descoperite la păsări şi animale domestice.

Neurovaccina, pe care a realizat-o, concepţia ce a dat-o patogeniei herpesului recidivant la om, incluziile descrise în febra galbenă, cercetările de pionier al ultrafiltraţiei şi al ultrapresiunei aplicate în studiul virusurilor, metodele originale de colorare a virusurilor pe secţiuni şi pe fronturi, aportul masiv de date noi aduse în studiul herpesului experimental şi al maladiei Borna, reversibilitatea demonstrată a virusului rabic fix în virus de stradă, interpretările morfogenetice date incluziilor specifice din viroze au contribuit să creeze profesorului Nicolau un renume ştiinţific în lumea toată.

Prof. Nicolau a conceput şi a demonstrat „septinevrita”, provocată de virusurile neurotrope; această nouă noţiune e acceptată şi confirmată de experimentatori şi de clinicieni.

Alături de această frumoasă descoperire se plasează o altă concepţie originală a prof. Nicolau, „paraimunitatea” din viroze, pe care a demonstrat-o, curăţind câmpul vast al imunităţii de interpretări eronate.

În sfârşit, o a treia concepţie frumoasă, elaborată şi demonstrată de prof. Nicolau, e cea de „virus biofit”, omolog microbului saprofit.

Prof. Nicolau a colaborat la tratate străine de bateriologie sau de inframicrobiologie, iar lucrările sale sunt citate în unele tratate de zeci şi chiar de sute de ori. Problemele mari izvorâte din concepţiile D-sale, expuse în publicaţii, au dat naştere în diverse laboratoare din toată lumea la numeroase lucrări.

E de remarcat că nici una din lucrările profesorului Nicolau nu a fost vreodată infirmată

Reprezentând fie Institutul „Pasteur” din Paris, fie ştiinţa română, prof. Nicolau a luat parte ca raportor sau ca invitat la numeroase congrese ştiinţifice, la Paris, Strasbourg, Londra, Bruxelles, Budapesta, Copenhaga sau Bucureşti.

În plus, D-sa a ţinut vreo 25 de conferinţe ştiinţifice în ţară şi în străinătate.

Munca harnică, meticuloasă, conştiincioasă şi rodnică, precum şi concepţia nouă, îndrăzneaţă, originală caracterizează opera de inframicrobiolog reputat a profesorului Ştefan Nicolau.

Pentru activitatea ştiinţifică desfăşurată de prof. Nicolau de la 1920 şi până în prezent, Secţia Ştiinţifică a Academiei Române îl propune să ocupe locul de membru titular al acestei Academii.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 32 de voturi exprimate, d-l Ştefan Nicolau a întrunit 27 de voturi, întrunind astfel majoritatea de 2/3 din voturile membrilor prezenţi spre a fi ales.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru al Academiei Române pe d-l prof. *Ştefan Nicolau*, în locul regretatului dr. Gr. Antipa.

D-l TRAIAN SĂVULESCU dă citire următoarei propuneri pentru alegerea d-lui Const. Motaş, redactat de d-l coleg Dim. Voinov:

C. Motaş, profesor universitar în Bucureşti, directorul Staţiunii Zoologice din Sinaia şi a Muzeului de Istorie Naturală „Gr. Antipa", membru corespondent al Academiei Române din 26 mai 1937, e în acelaşi timp membru în Societatea Ştiinţifică din Dauphiné (Franţa), din 1929, şi în Internationale Vereinigung für theoretische u. angewandte Limnologie.

Cea mai însemnată parte din activitatea lui ştiinţifică a fost îndreptată până acum asupra unor mici şi curioase animale acvatice, hidrocarienii şi halacarizii. În unul din memorii el studiază morfologia şi biologia, alimentarea, duşmanii, reproducerea şi parazitismul. Arată în acelaşi timp distribuţia lor geografică în diferitele cursuri de apă din regiune (*Travaux du laboratoire d'hydrobiologie et pisciculture Université Grenoble*, 1928). În altă lucrare se descriu numeroase specii de hidrocarieni din apele româneşti şi se descoperă două specii noi (*Contributions à l'étude des Acariens d'eau douce de Roumanie. Annales scientifiques. Université Jassy*, 1923). A îndeplinit cercetări despre hidracarienii găsiţi în alte regiuni franceze, din sud-estul Franţei, din masivul central al Franţei şi din lacurile alpine din Dauphiné (*Hidracarieni nouveaux ou peu connus du sud-est de la France*, 1926 şi 1927; *Travaux du laboratoire de pisciculture*).

În colaborare cu prof. Léger, Motaş a descris evoluţia unui chironomid, *Cricotopus biformis*, precum şi dezvoltarea hidrocarianului *Piona disporilis*, insistând asupra raporturilor biologice care există între ambele aceste forme În Vosgi, Jura şi Pirinei descrie peste 120 specii, precum şi influenţa condiţiilor externe asupra compunerii faunei hidrocariene.

Afară de acestea, execută studii hidrobiologice pe teren în vederea repopulării apelor cu peşti (*Cercetări hidrobiologice în bazinul râului Bistriţa*, 1944, *Institut de Cercetări Piscicole al României*, în colaborare cu Victor Anghelescu; *Punerea în valoare a apelor de munte*, 1939, Institutul de Cercetări Agronomice).

Propunerea de faţă e o accentuată prescurtare a activităţii prof. Motaş, care, în realitate, e mult mai vastă şi mai variată. Pentru aceste merite ştiinţifice expuse în treacăt, propunem alegerea prof. Motaş ca membru activ în Academie.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 32 de voturi exprimate, d-l C. Motaş întruneşte 30 de voturi, 2 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă pe d-l *Constantin Motaş* ales membru al Academiei Române, în locul regretatului coleg dr. Em. Racoviţă.

Se procede la alegeri de membri corespondenţi străini.

D-l Traian Săvulescu dă citire următorului raport al d-lui coleg *Em. C Teodorescu* despre activitatea ştiinţifică a d-lui dr. Silvester Prát, profesor de fiziologie vegetală la Universitatea Carolină din Praga:

www.digibuc.ro

Profesorul Prát a făcut numeroase şi importante cercetări asupra diverselor probleme, printre care citez următoarele:

1) plasmoliza; 2) permeabilitatea membranelor celulare de la vegetale, 3) nutriţiunea plantelor; 4) incrustaţiunea algelor marine; 5) electroinjecţiunea metalelor, în special a aurului, în plante; 6) reacţiunea cianoficeelor şi algelor verzi faţă de unii compuşi izomerici aromatici, mai ales polifenoli, adrenalină, fenilendiamine, paraminofenol; 7) incluziunile celulare la Nitella; 8) reacţiunea algelor faţă cu reactivul lui Schiff

Afară de lucrările sale proprii, profesorul Prát a condus şi inspirat cercetările ştiinţifice ale diverşilor elevi ce au lucrat în laboratorul său, al cărui director este D-sa; aşa sunt cercetările făcute de Klika, Smarda, Hilitzer, Hamačková.

Având în vedere importanţa deosebită a acestor cercetări, propun ca d-l profesor Silvester Prát să fie ales membru corespondent străin al Academiei Române, în Secţiunea Ştiinţifică.

– Se procede la votul cu bile şi la despuierea scrutinului se constată că, din 31 voturi exprimate, d-l Silvester Prát a întrunit 30 de voturi pentru, 1 vot fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă pe d-l prof. *Silvester Prát* ales membru corespondent străin al Academiei Române, la Secţiunea Ştiinţifică.

D-l TRAIAN SĂVULESCU citeşte următoarea propunere pentru alegerea ca membru corespondent a d-lui Ernest Gäumann, profesor la Şcoala Politehnică din Zürich:

Printre personalităţile contemporane care au contribuit cel mai mult la progresul micologiei şi patologiei vegetale, Ernest Gäumann, profesor la Politehnica din Zürich, ocupă locul de frunte.

Elev şi continuator al marelui Fischer, este creatorul morfologiei comparate a ciupercilor. Până la lucrarea clasică a lui Gäumann, homologiile dintre organele ciupercilor şi clasificaţia lor erau sprijinite pe conjuncturi şi ipoteze care creaseră aproape un haos, care-şi aştepta momentul pentru a fi descurcat.

În patologia vegetală, a creat doctrina în ceea ce priveşte problemele rezistenţei plantelor faţă de paraziţii lor, a fitoimunităţii. E. Gäumann este întemeietor de şcoală de reputaţie mondială. Cărţile lui sunt traduse în mai multe limbi, iar pe noi, românii, ne-a ajutat prin colaborarea permanentă cu specialiştii noştri.

Propunem plenului pe E. Gaumann din Zurich pentru a fi ales membru corespondent străin la Secţiunea Ştiinţifică

– Se procede la votul cu bile şi se constată, ca rezultat al votului, că d-l Ernest Gäumann a întrunit 29 de voturi pentru, din 31 de voturi exprimate, 2 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă pe d-l *Ernest Gäumann* ales membru corespondent străin al Academiei Române la Secţiunea Ştiinţifică

---

www.digibuc.ro

9. *ŞEDINŢA DE LA 25 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice:

Avem plăcerea să primim între noi pe noii aleşi d-nii *Ştefan Nicolau* şi *Constantin Motaş*. Este de prisos să reamintim activitatea şi meritele ştiinţifice pentru care noii noştri colegi au fost chemaţi în Academie. Aceste merite s-au desprins luminos din rapoartele pe care le-am ascultat în şedinţa de ieri, astfel că nouă nu ne rămâne decât să le urăm bună venire între noi şi să le exprimăm dorinţa noastră de a lucra cu acelaşi devotament, cum suntem convinşi că vor lucra pentru progresul ştiinţei, în domeniile D-lor lor de activitate şi pentru întărirea Academiei Române.

Fiţi bineveniţi între noi, stimaţi colegi !

D-l ŞTEFAN NICOLAU mulţumeşte călduros pentru deosebita cinste de a-l fi chemat în Academie, în care va onora locul regretatului dr. Grigore Antipa Consideră alegerea sa ca un omagiu adus maeştrilor săi, dr. Victor Babeş, dr. C. Levaditi şi alţii, cărora le datoreşte formaţia sa şi le dă asigurări că va munci pentru gloria celui mai înalt aşezământ de cultură al Republicii Populare Române, Academia Română.

D-l CONST. MOTAŞ, mulţumind cu căldură pentru cinstea de a fi fost ales membru activ al Academiei Române, spune că îşi dă seama că înalta instituţie a judecat cu indulgenţă activitatea sa. Golurile pe care le-au lăsat regretaţii dr Gr. Antipa şi Em. Racoviţă în urma lor în domeniul ştiinţelor biologice au determinat Academia să cheme pe D-sa, care a avut aceleaşi preocupări ştiinţifice cu iluştrii defuncţi Mult n-am putut face – zile d-l Motaş. Toată viaţa m-am sforţat însă să judec la om nu atât talentul, cât caracterul. În ierarhia valorilor morale, am pus mai presus de toate caracterul. Toată viaţa m-a călăuzit dragostea de adevăr şi dreptate. Toată viaţa am iubit pe cei ce suferă şi pe cei ce muncesc, având încredere în victoria binelui asupra răului şi încredere în viitor. Nimic nu mă interesează mai mult decât ca atunci când voi fi închis ochii, sub crucea mea să doarmă un om cinstit.

Cu aceste sentimente mă prezint Academiei, asigurând-o că voi căuta a aduce noi contribuţii în ramura mea de activitate şi mă voi strădui să aduc un spor cultural şi la lucrările Academiei Române.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică următoarele procese-verbale încheiate de Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa de la 25 mai curent:

a) Secţiunea deleagă pe d-nii colegi *M. Ciucă, Şt Nicolau* şi *C. Ionescu-Mihăeşti* în Comisiunea pentru concursul Premiului Statului „Lazăr”, de 50 000 lei,

www.digibuc.ro

din 1949, cu subiectul: „Tipurile de streptococ hemolitic în infracţiunea scarlatinoasă din România";

b) Secţiunea propune pentru Premiul „V. Adamachi", de 5 000 lei, pentru anul 1952, următorul subiect: „Cercetări asupra compoziţiei chimice a bacililor acido-rezistenţi".

La ordinea de zi, acordarea premiilor Secţiunii Ştiinţifice:

1. *Premiul „Ilie Torouţiu"*, de 3 000 lei, indivizibil. S-a prezentat o singură lucrare. Şt Procopiu, *Rapport entre la chaleur moléculaire de fusion et la temperature absolue de fusion des métaux monoatomiques et des composés chimiques* (Iaşi, 1947) Raportor: N. Vasilescu-Karpen. Se acordă premiul integral.

2. *Premiul Statului „Lazăr"*, de 50 000 lei, divizibil. S-au prezentat şase lucrări cu conţinut ştiinţific şi o invenţie. Secţiunea a hotărât să se distribuie premiul după cum urmează.

a) C.V.Gheorghiu, *Coloranţi organici* (Iaşi, 1947); raportor G. Spacu – 30 000 lei,

b) dr. A. Kreindler, *Réflexes conditionnels* (Bucarest, 1947); raportor N. Ionescu-Şişeşti – 10 000 lei;

c) dr. ing. Matei Marinescu, *Radio popular fără lămpi, cu audiţie în difuzor*; raportor: Sabba Ştefănescu – 5 000 lei;

d) dr Simion Oeriu, *Contribuţiuni la chimioterapia tuberculozei* (1948); raportor: C. Ionescu-Mihăeşti – 5 000 lei.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Istorică, în şedinţa de la 25 mai curent, din care rezultă că Secţiunea l-a ales pe d-l prof C Daicoviciu spre a fi propus ca membru corespondent în locul regretatului Sever Zotta:

Se procedează la desemnarea candidatului de propus plenului pentru locul vacant de corespondent lăsat de regretatul Zotta

Rezultatul scrutinului: a obţinut d-l C. Daicoviciu 10 voturi, iar d-l D. Bogdan 1 vot, anulat fiind 1

Secţia va propune votului plenului candidatura domnului Daicoviciu, care a întrunit majoritatea de 10 voturi

– Se ia act şi se va supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar

La ordinea zilei fiind rapoartele de activitate şi cele financiare ale Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, d-l prof. D. GUSTI, preşedintele Consiliului, arată că are de prezentat:

1) Darea de seamă despre activitatea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe anul 1947–48;

2) Darea de seamă despre executarea bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe anul 1947–1948 şi

3) Proiectul de buget al Consiliului pe anul 1948–1949.

D-sa dă citire următoarei *Dări de seamă despre activitatea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe anul 1947–1948*

www.digibuc.ro

1. *Bugetul Consiliului*

Deschidem această dare de seamă făcând de la început constatarea că activitatea Consiliului Național de Cercetări Științifice în al doilea său an de existență a fost mult redusă față de aceea desfășurată în primul an de activitate. În acest prim an de activitate, Consiliul a dispus, precum se știe, de subvenții suficiente pentru toate comisiunile sale. Comisiunile și-au putut alcătui programe cuprinzătoare de cercetări și au pășit viguros la o activitate, ale cărei rezultate v-au fost comunicate în sesiunea generală a Academiei Române din mai trecut, iar marelui public prin paginile primului număr al *Buletinului informativ, științific și administrativ al Consiliului,* recent apărut.

Pentru anul care a urmat, bugetul Consiliului Național de Cercetări Științifice a scăzut de la 3 500 000 000 lei vechi cât s-a cifrat în 1946/1947, la 2 000 000 000 lei vechi, cât s-a înscris în bugetul statului pentru exercițiul 1947/1948 pe seama Consiliului Național de Cercetări Științifice.

Această sumă cu totul neîndestulătoare pentru epoca în care s-a acordat, a suferit însă o micșorare de 30% din total, printr-o măsură de blocare a acestei părți, astfel că bugetul s-a cifrat efectiv la suma de 1 400 000 000 lei vechi.

Problemele puse în cercetare la acea epocă după nevoile reale arătate de cele 15 comisiuni ale Consiliului reclamau un buget de 20 000 000 000 lei vechi. S-a cerut acest buget prin intervențiuni repetate, dar n-a putut fi obținut

Din bugetul redus de 1 400 000 000 lei vechi, după ce s-au dedus prelevările Academiei și cheltuielile de administrație, s-au distribuit comisiunilor pentru cercetări restul de 530 000 000 lei, nerămânând nici un fond pentru publicații și pentru deschidere de credite.

Dar nici acest fond de 530 000 000 n-a putut fi folosit, deoarece, fiind primit în tranșe lunare, achitarea lui a început să se facă cu puțin timp înainte de decretarea stabilizării monetare din 15 august 1947. Puțina activitate pe care unele comisiuni au putut-o desfășura până la acea dată se datorește în cea mai mare parte sumelor rămase necheltuite din exercițiul bugetar anterior, sume din care Comitetul de conducere al Consiliului a acordat subvenții suplimentare pentru continuarea activității în vara anului trecut a unor comisiuni – ca aceea pentru studiul pământului –, ale căror lucrări nu puteau suferi întrerupere sau amânare.

Din sumele încasate până la stabilizare ale exercițiului 1947/1948, o prea mică parte a putut fi folosită de comisiuni – cea mai mare parte fiind surprinsă de operația stabilizării, fie în casa Consiliului, fie asupra cercetătorilor Aceste sume au fost blocate și ca atare nefolosite pentru cercetările pentru care fuseseră destinate.

Sumele care s-au acordat comisiunilor pentru cercetări din bugetul de 2 miliarde lei vechi până la stabilizare și situația lor contabilă vor fi arătate în amănunte în raportul special pentru gestiunea financiară a Consiliului Național de Cercetări Științifice, în exercițiul financiar expirat 1947/1948.

Aci ne mărginim să constatăm că din cauzele de ordin financiar arătate mai sus, Consiliul nu și-a putut dezvolta până la stabilizarea monetară activitatea sa

www.digibuc.ro

cu vigoarea cu care şi-o începuse şi de care a dat dovadă în primul său an de existenţă.

Vom face cu părere de rău constatarea că, din cauze identice, activitatea Consiliului a fost, dacă nu integral stânjenită, dar în cea mai mare parte micşorată şi după operaţia de stabilizare monetară. Bugetul Consiliului nostru a fost nevoie să fie refăcut în urma acestei operaţiuni pe baza sumei de 1 500 000 lei stabilizaţi, pe care Ministerul de Finanţe a înscris-o în bugetul său ca subvenţie pe seama Consiliului pe lunile 15 august 1947–31 martie 1948.

Încercările noastre de a determina o majorare a acestei subvenţiuni cu suma de 6 000 000 lei necesară au rămas infructuoase în faţa necesităţilor de stat şi a menţine şi întări cu orice preţ efectele reformei monetare prin acordarea de cât mai puţine fonduri. S-a întocmit deci un buget pe baza sumei de 1 500 000 lei, din care, după repartizarea prelevărilor Academiei şi alocarea sumei necesare pentru plata tiparului şi celorlalte cheltuieli ale *Buletinului* Consiliului, precum şi a cheltuielilor de administraţie, a rămas pentru fondurile de cercetare suma de 498 000 lei.

Comitetul de conducere a socotit necesar să distribuie această sumă numai comisiunilor care aveau în curs de lucrare probleme de caracter urgent şi practic, interesând deaproape economia statului. Astfel, suma a fost distribuită la următoarele 7 comisiuni:

I. Comisiunea de biologie **250 000 lei**
Comisiunea şi-a distribuit subvenţia între cercetătorii săi, precum urmează:

a) dr. C. I. Parhon	lei 70 000
b) dr. S. Oeriu	lei 10 000
c) Em.C. Teodorescu	lei 40 000
d) dr. Şt. Nicolau	lei 25 000
e) Radu Vlădescu	lei 25 000
f) dr. D. Combiescu	lei 25 000
g) dr. Em. Crăciun	lei 25 000
h) dr. N. Ionescu-Şişeşti	lei 30 000

II. Comisiunea pentru cercetarea pământului românesc	**20 000 lei**
III. Comisiunea pentru problemele energetice	**50 000 lei**
IV. Comisiunea de chimie pură şi industrială	**100 000 lei**
V. Comisiunea de fizică	**10 000 lei**
VI. Comisiunea de agricultură	**50 000 lei**
VII. Comisiunea pentru sistematizarea oraşelor şi satelor	**9 000 lei**

2. *Activitatea comisiunilor*

Vom arăta în cele ce urmează, în note mai dezvoltate, activitatea desfăşurată de cele 7 comisiuni, care au primit subvenţii în lei stabilizaţi, după care vom arăta

www.digibuc.ro

pe scurt şi activitatea pe care au putut-o întreţine şi celelalte comisiuni lipsite de subvenţii.

I *Comisiunea de biologie* de sub preşedinţia d-lui prof. dr. *C. I. Parhon* şi-a împărţit activitatea între opt conducători de cercetări, precum urmează:

1) Studiile de sub directa conducere şi cercetare a d-lui prof. dr. C. I Parhon a urmărit problemele:

a) *Economia internă a organelor şi ţesuturilor* În cadrul acestei probleme, după contribuţia d-lui prof. dr. C. I. Parhon publicată în *Bulletin de la Section Scientifique de l'Académie Roumaine* (nr. 29, I, 1946), cu privire la aplicaţia foliculinei la cobai asupra glandei mamare, a urmat o a doua lucrare, care formează obiectul publicaţiunii datorate d-lor prof. dr. C. I. Parhon, A. Pascu, M. Pittiş şi P. Pascu, intitulată *Recherches sur la structure des glandes endocrines chez deux races de porcs (Mangalitza et York)*, apărută în cursul ultimului an în seria de publicaţii a Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

b) *Biologia vârstelor. Problema bătrâneţei şi întineririi.*

D-l prof dr. C. I. Parhon a studiat, în colaborare cu M Pitiş, 52 de bătrâne între 60 şi 99 de ani. Rezultatele acestor cercetări au fost publicate într-o nouă lucrare de curând apărută în colecţia de publicaţii a Consiliului sub titlul *Cercetări clinice şi terapeutice asupra bătrâneţei.*

Alte rezultate ale cercetărilor sale şi ale colaboratorilor săi privind problemele ce şi-a propus a soluţiona cu sprijinul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, d-l coleg Parhon le-a expus în contribuţiuni care aşteaptă în manuscris lumina tiparului şi anume:

– prof dr. C. I. Parhon et I Kaplan, *Recherches sur l'action d'un extrait surrénal hydrosoluble sur la teneur en eau, Kalium et Calcium de quelques organes.*

– prof. dr C. I. Parhon, Gh. Panu, M Pitiş et G. Pascu, *Recherches histologiques sur les glandes endocrines chez quelques espèces et races d'animaux domestiques (équidées, bovidées, ânes).*

– prof. dr. C. I. Parhon, dr. S. Oeriu, Const. Bonciu şi Eugenia Mârza, *Cercetări histopatologice asupra modificărilor unor glande endocrine (hipofiza, suprarenala, gonade, tiroida) în tuberculoza experimentală a cobaiului, sub acţiunea unor medicamente şi în afară de orice tratament*

2. D-l prof. *S. Oeriu* a urmărit problema: *Cercetări experimentale în chimioterapia tuberculozei.*

Cercetările sale întreprinse la Institutul „Dr. I. Cantacuzino" şi rezultatele la care s-a ajuns până în prezent au fost expuse de D-sa în comunicarea publică ţinută în faţa Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice în şedinţa de la 27 aprilie a.c.

În aceeaşi şedinţă, d-l prof. dr. C. I. Parhon a făcut comunicarea menţionată printre lucrările sale în manuscris despre *Cercetări histopatologice asupra modificărilor unor glande endocrine în tuberculoza experimentală a cobaiului sub acţiunea medicamentelor şi în afară de orice tratament*, cercetări efectuate împreună cu d-nii prof. dr. S. Oeriu, Const. Bonciu şi d-na Eugenia Mârza. Aceste

www.digibuc.ro

două comunicări constituie începutul unei serii de zece comunicări, pe care d-l prof dr. S. Oeriu şi colaboratorii D-sale le-au ţinut sau le vor ţinea la Academia de Medicină despre rezultatele aceluiaşi obiect de cercetare.

3. D-l prof *Em. C. Teodorescu* şi colaboratorii D-sale au urmărit la Laboratorul de fiziologie vegetală cinci probleme, şi anume:

N. Sălăgeanu, *Despre răspândirea auxinei în tulpina plantelor volubile şi despre rolul ei în mişcarea de răsucire pe suport.*

Rezultatele obţinute de d-l Sălăgeanu sunt prezentate într-un memoriu pe care d-l Em C Teodorescu l-a depus la Cancelaria Consiliului cu un referat despre experienţele făcute pentru a fi publicat

Celelalte probleme cercetate de d-nii prof. Em. C. Teodorescu, N. Sălăgeanu, dr. H. Chirilei şi d-na Maria Celan sunt în curs de lucru şi nu s-a ajuns la rezultate definitive.

Aceste probleme sunt:

– prof. Em. C. Teodorescu, *Acţiunea sulfamidelor asupra vegetalelor.*

– prof Em C Teodorescu şi prof. N Sălăgeanu, *Asimilaţiunea azotului liber la plantele neleguminoase.*

– dr. H. Chirilei, *Culturi de plante în solurile din diverse zone din România*

– dr Maria Celan, *Vegetaţiunea algologică din Marea Neagră şi utilizarea practică a algelor din această mare.*

4. D-l dr. *Şt. Nicolau* a urmărit problema *Virusuri şi vaccinuri antivirus.* În colaborare cu d-nii R. Portocală şi E. Bâlbâe, a prezentat Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, în vederea publicării, lucrarea în manuscris, *Etude morfologique sur l'agent étiologique du Zona Zoster.*

Din lipsă de fonduri, lucrarea, de altfel ca şi celelalte manuscrise arătate mai sus, nu s-a putut trimite la tipar

Numeroase alte lucrări efectuate de d-l dr. Şt. Nicolau, singur sau în colaborare, au fost realizate în parte cu fonduri primite de la Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, şi anume:

– dr. Şt. Nicolau, *Zona-Varicelle* (Memoriu publicat de Academia Română în 1947).

– dr. Şt. Nicolau şi V. Bâlbâe, *Un vaccin antivariolic preparat pe embrionul de găină* (Academia de Medicină, ianuarie 1948), sub presă.

– dr. Şt Nicolau, dr V. Bâlbâe, dr. A. Stroe, dr. D. Timuş şi dr. C. Răsmeriţă, *Rezultate în vaccinaţia antivariolică cu ovovaccina* (Academia de Medicină, ianuarie 1948), sub presă

– R. Portocală, A Derevici şi P. Vasilescu, *Structure optique de certaines inclusions cristalloides examinées en lumières polarisée* (Bull. Acad. Roum , 1947, tom 30, p. 102).

– R. Portocală şi P. Vasilescu, *Présence d'inclusions cellulaires dans le rein de la souris* (Bull. Acad Med Roum., 1947), sub presă

– R. Portocală, A. Drevici şi P. Vasilescu, *Etude comparatif sur l'action de quelques enzymes à l'égard des inclusions polyèdriques des vers à soie et des inclusions cristalloides du doie des chiens* (Bull. Acad. Med Roum., 1948), sub presă.

www.digibuc.ro

– R. Portocală, A. Derevici şi P. Vasılescu, *La biréfrigerence d'Ecoulement appliquée à l'étude de la polyétude de la polyèdrie des vers à soie* (Bull. Acad. Med Roum., 1947), sub presă

– Şt. Nıcolau, R. Portocală şi N. Cajal, *Action de quelques enzymes sur les corps de Kurloff* (înscrisă în şedinţa din 22 mai la Acad. Med. Roum.).

– Şt. Nicolau, R. Portocală şi N. Cajal, *Recherches cytochimiques sur les corps de Kurloff* (înscrisă în şedinţa din 22 mai la Acad. Med. Roum.).

– M. Cajal şi N. Cajal, *Valoarea megamononucleozei sanguıne în diagnostıcul de laborator al toxicoteı infantile* (Soc. de pediatrie 15 ian. 1947).

– Şt. Nicolau et N. Cajal, *Maladie inaparente, enzootique à germe inconnu chez le lapın* (Acad. de Med. 17 iunie 1947).

– Şt. Nicolau et N. Cajal, *Présence d'inclusions dans les gliocytes de l'encephale des animaux ınfectées experimentalement avec le virus de l'encéphalomyelıte enzotique (Maladie de Borna)* (Bull. Acad. Roum., 1947, t. 30, p. 96).

– N. Cajal, *Etude sur les éléments figurés du sang perıphérique chez le cobaye adulte normal* (Acad de Med., 15 iulie 1947), sub presă.

– N. Cajal et P. Vasilescu, *Etude sur le syndrome sanguin mégamononucléaıre déclanché par l'intoxicatıon diphtérique* (Acad. de Med. 1946, 6 martie 1947), sub presă.

– Şt Nıcolau et N. Cajal, *Présence d'inclusions cytoplasmiques et nucléaires dans les cellules de la protide humaine* (Acad. de Med., 17 aprilie 194), sub presă.

În redactare:

– R. Portocală, A. Derevici şi P. Vasilescu, *Recherches sur la nature des formatıons polyèdriques des vers à soie*;

– R. Portocală şı P. Vasilescu, *Etude sur les formations cristalloïdes du foıe des chıens*;

– Şt. Nicolau, A. Derevici et N. Cajal, *Recherches histopathologiques et experimentales sur les ganglions Gasser.*

În lucru:

– *Cercetări asupra corpilor Kurloff*;

– *Cercetări asupra graseriei (poliedria) viermilor de mătase*;

– *Studıu asupra pelagrăi (histopatologia, reacţie serologică etc)* ;

– *Cercetărı asupra pestei avıare experimentale.*

5. D-l dr. *D. Combıescu* a continuat *Studiul tifosului exantematic.*

Cercetările dın cursul anului au condus la 5 lucrări, din care două publicate şi treı în curs de redactare.

Aceste lucrări publicate se referă la *Durata imunıtăţıı în tıfosul exantematic experimental* şi asupra *Proprietăţilor serurılor ındivizilor vaccınaţı.* Ele au apărut recent în seria publicaţiilor Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţıfice. După notele pe care D-sa nı le-a pus la dispoziţie, lucrările în curs de redactare prıvesc. *Tifosul experımental la cobaii splenectomızaţi; Eficacitatea comparată a vaccinurilor preparate din culturi pe embrioni de găină, din pulmonı de şoarece şi dın pulmoni de câıne, examinată pe om, în colectıvităţı restrânse şi în colectivităţi*

www.digibuc.ro

epidemic deschise. Au fost urmărite atât proprietăţile serologice câştigate prin imunizare, cât şi influenţa vaccinării asupra morbidităţii şi letalităţii.

În cursul cercetărilor asupra tifosului exantematic, d-l dr. D. Combiescu a avut ocazia să pună în evidenţă existenţa unei noi reckettiose în România (*Febra Q din oraşul Constanţa*). Rezultatele acestor cercetări au fost semnalate în o comunicare la Societatea Spitalelor din Bucureşti şi în 6 note la Societatea de Biologie. Una din aceste comunicări, prezentată la Societatea de Biologie din Paris, a fost publicată în iulie 1947 (C.R.Soc. Biologie, T. CXLI), iar celelalte sunt în curs de publicare. Au fost astfel relatate: metodele de identificare a boalei, persistenţa Reckettsiei *in vitro*, leziunile experimentale, infecţiunile accidentale de laborator şi descoperirea unui al doilea focar de îmbolnăviri umane în Bucureşti, prin mijlocirea serologiei retrospective.

6. Dr. *Em Crăciun* a continuat a studia în laboratorul său de la Institutul „Dr. Victor Babeş" problema cancerului uman şi experimental. În notele pe care D-sa ni le-a pus la dispoziţie se arată că s-a desfăşurat următoarea activitate:

a) s-au preparat sintetic, în laboratorul de chimie al acelui institut, diferiţi agenţi chimici, cu formulă precizată;

b) s-au aplicat experimental, la animale sensibile, producând tumori şi proliferări atipice asupra cărora experienţele noastre sunt în curs. Redactarea acestor experienţe este în curs;

c) s-au încheiat şi se redactează experienţe anterioare cu privire la rolul eredităţii în cancer;

d) experienţe asupra ţesuturilor cultivate *in vitro* nu s-au putut face decât într-o măsură foarte redusă, din cauza lipsei de animale potrivite. Totuşi s-au acordat noi modalităţi de medii sintetice, menite să simplifice şi să perfecţioneze tehnica acestei metode aşa de importantă pentru studiul şi combaterea cancerului;

e) s-a înfiinţat un centru demografic al tumorilor pentru fişierul central de cancer. Aceasta pentru a aduna informaţiuni reale şi combate în cunoştinţă de cauză endemia canceroasă;

f) se organizează pentru toamnă un curs de informaţie medicală cu privire la tumori.

În concluzie, asemenea cercetări trebuiesc continuate cu muncitori specializaţi şi calificaţi mulţi ani la rând.

Cea mai mare lacună este că, neavând o crescătorie modernă de animale, nu se pot aborda probleme de genetică şi transmisie ereditară, nici delimita rolul terenului înnăscut în raport cu cel congenital, nici diferitele fenomene conexe cancerizării.

7. – D-l Prof. dr. *N. Ionescu-Şişeşti* şi-a continuat cercetările asupra:

a) reflexelor condiţionate;

b) funcţiunilor cerebrale studiate prin electroencefalografie.

Pentru a ţine pasul cercetărilor ce se fac prin electroencefalografie în alte ţări, D-sa a solicitat sprijinul Consiliului pentru procurarea unui encefalograf modern, de tipul englez sau american, care ar fi costat circa 500 000 lei. Cu lipsa de buget arătată, cererea, fireşte, nu a putut fi îndeplinită.

8. D-l prof. *Radu Vlădescu* n-a putut folosi subvenţia ce i s-a acordat, fiind considerată insuficientă.

Este locul să amintim că pentru împlinirea acestei activităţi şi pentru dezvoltarea celei de viitor, Comisiunea de biologie a cooptat, cu ratificarea Consiliului, 29 noi membri, unul, d-l dr. Constantin Stanca, la subsecţia d-lui dr. Em. Crăciun, şi următorii 28 la subsecţia d-lui prof. dr. S. Oeriu:

1) profesor Vasile Gheţi
2) profesor C. C. Parhon junior
3) dr Constantin Bonciu
4) dr. Eugenia Mârza
5) dr. Gheorghe Eustaţiu
6) dr Silvia Stamatescu
7) dr. Ioan Leonida Constantin
8) dr. Alexandru Pop
9) dr. Virginia Botez
10) dr. Oscar Meller
11) dr Constantin Ciurea
12) dr. Valeriu Moga
13) dr. Gheorghe Tănăsescu
14) dr Mariana Tănăsescu
15) dr. Georgeta Costescu
16) dr. Ana Măcelaru
17) dr. Ion Oeriu
18) dr. Ştefan Berceanu
19) dr Gabriela Zuzovski
20) dr Vet Ilie Popescu
21) dr. Sandu Câmpeanu
22) dr. Pavel Rosen
23) dr. Caplan Iluş
24) dr. Constantin Mihăilescu
25) dr Corneliu Domilescu
26) dr. Barbu Nistorescu
27) dr. Dumitru Georgescu
28) dr. Teodor Dobreacu

II. ***Comisiunea pentru cercetarea pământului românesc***, de sub preşedinţia d-lui *Gh. Macovei*, a reluat în campania de lucru a acestui an studiul pe teren al eroziunii solurilor din judeţul Buzău S-a revizuit, în special, captarea solurilor în bazinul Buzăului, în regiunea cuprinsă între Cislău şi Nehoiaş, precum şi în preajma Pârscovului. Paralel şi în aceeaşi regiune, s-au făcut şi observaţiile necesare pentru alcătuirea hărţii de vegetaţie. În laborator au fost analizate câteva din grafitele recoltate şi s-a lucrat la alcătuirea hărţilor de ansamblu privitoare la eroziune (după grade şi felul eroziunii).

www.digibuc.ro

De altă parte, o echipă formată din trei geologi a cercetat regiunea platformei Cotmeana, cuprinsă la SV de Piteşti, între văile Argeş şi Vedea, în scopul de a rezolva problema apei potabile, care se pune acut pentru această regiune formată dintr-un imens con de dejecţie, alcătuit din pietrişuri şi nisipuri, îngrămădite pe grosimi care trec, uneori, de 150 m. În acestea se intercalează rareori strate lenticulare şi subţiri de argile, la diferite nivele Din acest motiv, pe platformă nu se poate conta pe o pânză de apă subterană constantă şi puternică la un anumit nivel

În lungul văilor mari, care brăzdează platforma, se află o pânză de apă subterană, la baza şesului aluvial al acestor văi.

Dacă fondurile ar fi permis, Comisiunea ar fi pus în lucru şi. a) întocmirea hărţii gravimetrice a ţării; b) harta magnetică a ţării, necesară prospectării bogăţiilor subsolului.

III. ***Comisiunea pentru problemele energetice***, de sub preşedinţia d-lui *N Vasilescu-Karpen*, urmăreşte stadiul prealabil al problemei amenajării integrale a Argeşului, care va cuprinde· amenajarea energetică, un program de alimentare a Bucureştiului cu apă potabilă, industrială şi de primenire a lacurilor, lucrări de irigaţie, cât şi canalul de navigaţie Bucureşti–Dunăre

Pe baza cercetărilor ce s-au putut face pe teren până acum şi a documentării obţinute, se lucrează, în prezent, la redactarea studiului respectiv cu piesele anexe corespunzătoare.

Acest studiu de ansamblu va servi, apoi, la precizarea studiilor de detaliu ce ar urma a fi efectuate în vederea unor eventuale realizări.

În acelaşi timp, Comisiunea a acordat, în cursul anului precedent, subvenţii pentru studiul amenajărilor Siret–Prut (regiunea Bucecea), care se execută sub supravegherea Politehnicii „Gheorghe Asachi" din Iaşi.

IV. ***Comisiunea de chimie pură şi industrială***, de sub preşedinţia d-lui prof *Gh Spacu*, faţă de sumele cu totul neîndestulătoare ce i s-au pus la dispoziţie în raport cu programul său de lucru, a fost obligată să suspende subvenţionarea unora din problemele luate în studiu în anul precedent Din acest motiv, Comisiunea s-a limitat a urmări numai următoarele probleme:

1) obţinerea sulfului din puritele indigene;

2) condensarea compuşilor dimagnezieni cu esterii unor acizi nesaturaţi dibazici;

3) prepararea de substanţe medicamentoase antimalarice din clasa acreidinelor. Rezultatele sunt expuse în referatele înaintate.

V. ***Comisiunea de fizică,*** de sub conducerea d-lui *N. Vasilescu-Karpen*, ţinând seama de modicitatea subvenţiei ce i s-a atribuit, şi-a continuat cercetările numai cu privire la problemele propuse de d-l N. Vasilescu-Karpen, relative la.

1) rolul constanţei capilare în electroliză;

2) variaţiunea cu presiune a pilelor cu gaze;

3) pilele cu hidrogen.

www.digibuc.ro

În vederea lărgirii activităţii sale, mai ales în direcţia aplicaţiunilor practice privind ţara noastră. Comisiunea a avizat la sporirea numărului membrilor şi a cooptat, în acest scop, pe d-l dr. Alexandru Ionescu, directorul Institutului Meteorologic, pe d-l prof. C. Budeanu, prof. Tr. Negrescu, inginer Sabba Ştefănescu, prof. Gh. Atanasiu şi prof. Şt. Procopiu.

VI. ***Comisiunea de agricultură***, sub preşedinţia d-lui *Gh Ionescu-Şişeşti*, a continuat, în 1947–1948, executarea programului stabilit în anul anterior. Unele din lucrări au fost duse la bun sfârşit, deşi alocaţiile bugetare pe 1947–1948 au fost aproape inexistente. Dintre lucrările depuse şi care aşteaptă să fie imprimate, menţionăm:

Raportul despre experienţele cu culturi irigate în Bărăgan, de inginer I Gologan;

Raportul despre selecţionarea rasei de oi ţigaie, ruginie, la Staţiunea experimentală agricolă Studina, de D. Băia.

O contribuţie importantă a colaboratorilor Comisiunii a fost alcătuirea hărţilor fitotehnice pentru câteva din plantele noastre de mare cultură, pe temeiul studiilor şi experienţelor făcute la Institutul de Cercetări Agronomice al României S-au înaintat Consiliului, spre publicare, hărţile grâului, porumbului, lucernei, cartofului, sfeclei de zahăr şi cânepei. Fiecare hartă este însoţită de un memoriu justificativ.

Alcătuirea altor hărţi este în curs. De asemenea e în curs lucrarea *Selecţiunea trifoiului românesc din Transilvania*, de prof. I. Safta de la Facultatea de Agronomie din Cluj.

Modesta sumă de 50 000 lei, care a fost alocată Comisiunei de Agricultură în anul 1947/1948, şi anume la sfârşitul exerciţiului, a fost distribuită astfel 10 000 lei d-lui M. Constantinescu de la Facultatea de Agronomie din Iaşi pentru cercetări entomologice în legătură cu agricultura, iar 40 000 lei d-lui prof. Fălcoianu de la Facultatea de Medicină Veterinară din Bucureşti, pentru cercetări privitoare la fecundaţia artificială la animale. Aceste cercetări sunt în curs.

VII. ***Comisiunea pentru sistematizarea oraşelor şi satelor***, de sub preşedinţia d-lui arh *Petre Antonescu*, şi-a desfăşurat activitatea prin membrii săi, dintre care unii au prezentat Comisiunii studii personale de specialitate, ce urmează să fie trimise Consiliului, alţii au în curs de elaborare lucrări, precum urmează:

D-l prof. arh. Florea Stănculescu a prezentat Comisiunii studiul său intitulat *Îmbunătăţirea casei noastre ţărăneşti*. Comisiunea mai are în cercetare studiile prezentate anterior al d-lor prof. ing. C. Sfinţescu, *Despre specificul urbanismului românesc*, şi al d-lui arh. I. Davidescu, *Consideraţiuni asupra legislaţiei urbanistice în cadrul contigenţelor mediului românesc*.

În curs de elaborare mai sunt următoarele:

a) d-l ing. T. Rădulescu revizuieşte redactarea studiului său *Despre higienă şi urbanism; contribuţiuni la formarea unei doctrine urbanistice româneşti*, pentru

www.digibuc.ro

a concentra materialul în mai puţine pagini, ţinând seama de recomandările Comisiunii;

b) d-l prof. ing Aurel Beleş lucrează la partea întâi a studiului intitulat *Principiile de construcţie a locuinţei în legătură cu condiţiile specifice ale Ţării Româneşti*;

c) d-l prof arh. Petre Antonescu lucrează la studiul intitulat *Arhitectura naţională în urbanismul românesc.*

Cu mijloacele modeste de care cele şapte comisiuni enumerate mai sus s-au bucurat din primul buget din lei stabilizaţi, ele au putut realiza o activitate nu numai mulţumitoare, dar cu adevărat bogată, aşa cum s-a putut vedea din notele despre rezultatele obţinute şi relatate mai sus.

Celelalte opt comisiuni ale Consiliului, deşi n-au primit nici o subvenţie, nu şi-au încetat totuşi activitatea, unele şi-au găsit răgazul de a-şi desăvârşi lucrările ce se aflaseră în curs de elaborare în anii precedenţi, altele şi-au fixat chiar noi programe de activitate pentru viitor.

Printre acestea vom menţiona, Comisiunea juridică, Comisiunea pentru materiale de construcţie şi refacere a clădirilor şi monumentelor istorice şi Comisiunea de cercetări sociale pe teren ale Institutului Social Român.

Comisiunea Juridică, de sub preşedinţia d-lui coleg *Andrei Rădulescu*, Preşedintele Academiei Române, în ultima sa şedinţă de la 11 martie 1948, în continuarea lucrărilor efectuate a şapte pravile de izvoare de drept vechi românesc, şi-a propus să transcrie şi proiectul de *Condică criminalicească, din 1852* (Ştirbei), al cărui manuscris a fost găsit în Arhivele Statului de regretatul coleg corespondent I Ionescu-Dolj, precum şi *Codul justiţiei ostăşeşti*, al lui Vodă Ştirbei şi *Codul penal*, al lui Ioniţă Sandu Sturdza

Comisiunea şi-a lărgit şi cadrul de activitate, hotărând a-şi crea două subcomisiuni, una pentru dreptul vechi, cu două secţiuni, care s-ar ocupa, prima, cu dreptul scris, cealaltă, cu dreptul nescris; a doua secţiune, a dreptului actual, despărţită şi ea în două secţiuni, s-ar ocupa, prin prima secţie, cu dreptul intern privat şi public, iar prin a doua secţie, cu dreptul extern, şi anume cu dreptul internaţional şi comparat.

Acest program principial de lucrări viitoare a fost aprobat de Consiliu.

Comisiunea pentru materiale de construcţie şi refacere a clădirilor şi monumentelor istorice, de sub preşedinţia d-lui arh. *Petre Antonescu*, şi-a continuat cu stăruinţă lucrările programate despre rezistenţa betoanelor, după încercările făcute în Laboratorul de rezistenţă şi încercări de materiale al Politehnicii din Bucureşti, datorită d-lui prof. C.C.Teodorescu, precum şi cercetarea privitoare la calitatea cimentului, datorită aceluiaşi domn profesor, în colaborare cu d-l ing. Gh. Gradin, au dus la rezultate care au fost redactate şi pe care Comisiunea le va prezenta în curând.

O lucrare din problemele tehnice ale restaurării monumentelor istorice, efectuată de d-l arh. Horia Teodoru, se află în manuscris gata de tipar. Redactate se

www.digibuc.ro

află şi alte două lucrări ale d-lui prof S. Solacolu, una, relativă la permeabilitatea betoanelor, alta, la uzura betoanelor Aşteptăm ca manuscrisele acestor lucrări să fie remise Consiliului. Alte lucrări propuse de d-l prof. Al. Chelărescu, dr. A Steopoe, prof M. Hangan şi ing. Al. Braniski se află în curs de preparare.

Comisiunea de cercetări sociale pe teren ale Institutului Social Român, de sub preşedinţia d-lui prof. *D. Gusti*, din lipsa totală de fonduri, n-a avut posibilitatea să lucreze.

Numeroasele planuri de cercetări în sate, oraşe şi regiuni pe care Institutul Social Român le-a întocmit – şi care se găsesc expuse în primul număr recent apărut al „Buletinului Informativ al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice" (p. 156–188) – au rămas deci neefectuate

Neputând face cercetările ce-şi propusese, Institutul Social Român s-a mărginit a organiza în şedinţele săptămânale de miercuri, între orele 4 şi 7, comunicări şi discuţii asupra satelor şi regiunilor cercetate anterior în cadrul Consiliului, ca şi asupra perfecţionării metodei de cercetat.

Din numeroasele comunicări făcute, remarcăm în special şapte serii, fiecare serie cuprinzând mai multe comunicări:

1) ca rezultat al cercetărilor din satul Runc (din judeţul Gorj) s-a prezentat un sat total deficient din punctul de vedere economic, cu o pulverizare extremă a proprietăţii agrare, cu insuficienţa veniturilor locuitorilor din munca câmpului şi cu lupta grea şi aspră a fiecărui gospodar de a-şi agonisi minimum de existenţă, prin emigrări şi prin ocupaţii anexe de tot felul.

Prin comunicările numai a unei mici părţi dintre cercetătorii satului Runc, a d-lui conf. univ. H H. Stahl, conducătorul cercetărilor, care a făcut o expunere sintetică asupra lor, a d-lui Leon Ţopa, asistent universitar de sociologie, asupra industriei varului şi pătrunderea capitalismului, a d-lui I. Filip, membru al Institutului Central de Statistică, asupra organizării pământului şi proprietăţii, a d-lui P. Petrescu, licenţiat în sociologie, asupra circulaţiei bunurilor şi asupra muncii în afară de gospodărie în sat şi regiune, a reieşit imperioasa necesitate de creare a industriilor locale.

2) A doua serie de cercetări în Munţii Apuseni a cuprins trei comunicări·

Fenomenul migraţiilor în satul Vidra şi Ţara Moţilor, de Floarea Florescu, doctor în sociologie, care a cercetat problema la faţa locului în câţiva ani de-a rândul, comunicarea d-lui Valeriu Butură, şef de lucrări pe lângă Catedra de geografie de la Universitatea din Cluj, asupra *Varietăţii extreme a tipurilor de grupuri de sate, după configuraţia diferită a regiunii şi asupra specializărilor în câmpul muncii din regiunea Munţilor Apuseni.*

Şi, în sfârşit, organizarea intelectualilor – doctori, profesori, judecători, agronomi, veterinari etc. – din plasa Câmpia Turzii, pentru cercetarea oraşului şi a regiunii, cu specială atenţie asupra relaţiilor dintre sat şi oraş şi asupra industriilor din localitate

Această cercetare a intelectualilor din plasa Câmpia Turzii de sub conducerea profesorului Sorescu, director al liceului din oraş, care se face după

www.digibuc.ro

planurile de lucru ale Institutului Social Român şi în cadrul lui ştiinţific, merită să fie în special menţionată, pentru că pe lângă aportul unei munci ştiinţifice pe teren entuziaste, ei aduc şi iniţiativa strângerii fondurilor necesare cercetătorilor. Ei înţeleg să lucreze în cadrul Consiliului.

A treia serie de cercetări priveşte cercetările făcute în satul Hodac din judeţul Mureşului şi a văii Gurghiului din acelaşi judeţ. D-l Anton Golopenţia, directorul general al Institutului Central de Statistică, a arătat, într-o expunere generală, însemnătatea cercetărilor şi contribuţia numeroşilor participanţi la ele

Din multiplele probleme cuprinse în cercetările întreprinse, d-l Golopenţia a accentuat mai ales creşterea populaţiei, distincţia între tipurile de sate, după viaţa lor economică, cu încercarea de a caracteriza şi explica cerinţa socială a acestor sate, după afirmarea lor economică şi socială. În special d-sa a dovedit necesitatea de a completa datele statistice şi ale recensănmântului prin cercetările sociologice, arătând cum uneori a fost nevoit să revizuiască pe teren de trei ori datele recensământului pentru a ajunge la stabilirea, precizarea şi cunoaşterea exactă a realităţii sociale.

D-l C Săndulescu, inspector general la Institutul Central de Statistică, a făcut o comunicare despre evoluţia tipurilor de locuinţă din satul Hodac în legătură şi sub influenţa stărilor economice şi sociale, oprindu-se în special la o descripţie amănunţită a locuinţelor şi arhitectura acestor tipuri.

A cincea serie de comunicări privesc cercetările întreprinse de d-l N. Marin Dunăre, şeful secţiei cercetărilor din Subsecretariatul naţionalităţilor şi de colaboratorii săi, a trei sate cu o populaţie mixtă româno-maghiară din regiunea Cluj, între 4 şi 10 kilometri departe de Cluj. D-l Dunăre a vorbit despre convieţuirea ţăranilor români şi maghiari din punctul de vedere economic şi din punctul de vedere al relaţiilor sociale.

D-l Cornel Irimia a comunicat cercetările sale pe teren, a problemei relaţiilor sociale în Ţara Oltului – aceea constituie a şasea problemă discutată

A şaptea serie de discuţii s-a grupat în jurul planului de cercetare a întreprinderilor industriale, mari, mijlocii şi mici, a lucrătorilor grupaţi în ele, precum şi a familiei lucrătorilor.

În sfârşit, ultima serie de discuţii, a opta, s-a referit asupra valabilităţii metodei întrebuinţate de sociologia românească în cercetările de teren, în comparaţie cu cercetările recente influenţate de această metodă

O activitate mai redusă, tot din cauza lipsei de subvenţiuni, au întreţinut în cursul anului şi comisiunile: ştiinţelor matematice, de sub preşedinţia d-lui prof. *D. Pompeiu*, istoriei şi arheologiei, de sub preşedinţia d-lui *N Bănescu*, psihometriei şi antropologiei, de sub preşedinţia d-lui *C. Rădulescu-Motru*, studiul limbii române, de sub preşedinţia d-lui *Th. Capidan,* şi cea pentru folclor, de sub preşedinţia d-lui *D. Caracostea*

În ce priveşte funcţionarea Comisiunii pentru problemele tehnice militare, de sub preşedinţia d-lui D Pompeiu, dăm în anexă scrisoarea pe care d-l coleg

www.digibuc.ro

corespondent general *Paul Teodorescu* a adresat-o preşedintelui Consiliului, la 22 mai curent, cu ocazia apariţiei *Buletinului* Consiliului.

„În *Buletinul* Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, pe care aţi binevoit a mi-l da personal, la pag. 42, 120, 270 este trecut: Comisiunea pentru problemele tehnice militare neconstituită, deşi la pag. 270, art. 13, este adăugat subiectul de cercetare: *Folosirea efectului de rachetă la armament*, ceea ce face dovada că această comisiune a fost constituită şi că a lucrat.

De altminteri, vă reamintiţi că această comisiune a fost prima care a prezentat un program de constituire, pe care dvs., în calitatea de atunci de Preşedinte al Academiei şi creatorul Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, aţi avut amabilitatea de a-l da drept model, ca fiind complet şi conceput în spiritul organismului ce urma să se nască.

După înfiinţarea oficială a Consiliului, Comisiunea noastră s-a întrunit de mai multe ori, sub preşedinţia d-lui prof. Pompeiu, cu membrii ei de drept şi cooptaţi Din totalul subiectelor propuse în programul de cercetări s-au ales două, considerate de toţi ca cele mai importante şi mai de actualitate

1) *Folosirea efectului de rachetă la armament*

2) *Aplicarea energiei atomice la armele mici.*

Avem satisfacţia să constatăm, prin comunicaţiile radiodifuzate recente, relativ la trei arme cu bază atomică experimentate de americani că am întrevăzut de acum doi ani – când energia atomică se credea specifică numai bombelor – posibilitatea şi marea importanţă a folosirii energiei atomice la armamentul întrebuinţat în câmpul tactic, deosebit de cel din câmpul strategic.

Acest subiect a fost retras de mine, în calitate de secretar al comisiunii, în mod discret, în urma hotărârii luate de a se desfiinţa Secţia Geniul militar din Academia de Ştiinţe, unde sunt membru activ, din cauza unei conferinţe despre *Bomba atomică.*

Aceasta pentru a nu expune Comisiunea noastră de-abia formată la o hotărâre asemănătoare şi a nu crea implicit dificultăţi Consiliului şi Academiei Române.

Tot din această cauză, Comisiunea, prin definiţie având a se ocupa de chestiuni oarecum delicate şi cu repercusiuni interpretative supărătoare, nu s-a mai întrunit.

Subiectul prim a fost dat spre cercetare d-lui dr. ing. comandor Linteş, profesor al Politehnicii, membru cooptat, care, prin publicaţiunile sale, dovedeşte a fi fost un precursor al rachetei.

În tot timpul însă cât a funcţionat, Comisiunea noastră s-au consemnat într-un proces-verbal la sfârşitul fiecărei şedinţe discuţiunile, propunerile şi cererile către Consiliu. Cu ţinerea copiilor acestor procese-verbale şi trimiterea originalelor la Consiliu a fost însărcinat d-l dr. ing. comandor Linteş Nu ne putem explica din ce cauză ele nu au lăsat nici o urmă la Consiliu, ceea ce a făcut ca în *Buletin* să apară Comisiunea ca neconstituită şi deci fără activitate.

Din nefericire, dr ing. comandor Linteş, un element cu totul valoros şi distins, a căzut victima unui accident de camion, aşa că nu putem să ştim dacă şi

www.digibuc.ro

cui a predat studiul său; de asemenea, nu posedăm nici copiile proceselor-verbale ţinute de el, din care să se poată vedea constituirea şi funcţionarea Comisiei.

Aducându-vă aceasta la cunoştinţă, mi-aş permite a sugera ideea, dacă nimic nu se opune, ca să se adauge la *Buletin* o pagină rectificativă; prin aceasta s-ar şterge impresiunea de inactivitate a uneia şi singura din comisiunile Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice".

3. *Şedinţele*

Activitatea Consiliului şi a Comitetului său de conducere s-a desfăşurat şi în şedinţe de corp, şi anume: în 5 şedinţe ale Consiliului şi 7 şedinţe ale Comitetului de conducere, ţinute în intervalul de timp de la 1 iunie 1947 până la 15 mai 1948

În istoria abia începătoare a *Buletinului informativ* al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice va rămâne memorabilă şedinţa de la 26 ianuarie 1948, pe care am consacrat-o sărbătoririi a doi întemeietori ai Consiliului, a excelenţelor dr. C. I. Parhon şi Mihail Sadoveanu, cu ocazia alegerii excelenţelor lor, primul ca preşedinte, al doilea ca vicepreşedinte în Înaltul Prezidiu al Republicii Populare Române.

Cinstiţi cu cuvinte de salut de Preşedintele Academiei Române, de d-l Traian Săvulescu, din partea guvernului, înalţii demnitari şi prea iubiţii noştri colegi au fost obiect de ovaţiuni din partea asistenţei, care s-a asociat cu căldură la urările pe care preşedintele Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice le-a adresat înalţilor sărbătoriţi de a prezida cât mai îndelungată vreme faptele mari ale renaşterii şi reînnoirii poporului şi statului român.

În altă şedinţă, cea de la 27 aprilie 1948, a fost prima pe care Consiliul a consacrat-o comunicărilor pentru expunerea în public a rezultatelor activităţii sale ştiinţifice. Era o mai veche dorinţă a Consiliului de a împărtăşi cercurilor intelectuale româneşti şi chiar publicului celui mare realizările străduinţelor sale prin comunicări publice

Prima manifestare a Consiliului, care desigur va fi începutul unei lungi serii de comunicări, a avut loc în prezenţa reprezentanţilor Înaltului Prezidium, a Patriarhului, a câtorva membri ai Guvernului, a reprezentantului ştiinţei medicale franceze, d-l prof. A. Boivin, şi în faţa unui foarte numeros public ştiinţific. În menţionata şedinţă, d-nii dr. C. I. Parhon şi dr. S. Oeriu ne-au împărtăşit rezultatele cercetărilor lor experimentale în chimioterapia tuberculozei. Ambele comunicări au fost însoţite de proiecţiuni.

Celelalte şedinţe ale Consiliului, ca şi cele ale Comitetului de conducere au fost consacrate diferitelor chestiuni de organizare a lucrărilor, potrivit misiunii ce şi-a asumat Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice prin regulamentul său.

Preocuparea principală, care constă în organizarea creaţiunii ştiinţifice în ţara noastră şi care obligă Consiliul a-şi pune în plin problema cercetării ştiinţifice şi neajunsurile ei, a format obiect de neîntrerupte dezbateri în numeroase şedinţe. Legată organic de această capitală problemă, situaţia laboratoarelor şi refacerea lor prin reaprovizionare cu materiale şi aparatele necesare a format şi ea o constantă

www.digibuc.ro

preocupare a Consiliului, care a stăruit şi în acest an şi stăruieşte în ancheta pe care a întreprins-o încă din anul înfiinţării sale, printre institutele de cercetări ştiinţifice şi laboratoarele din întreaga ţară pentru a ajunge la cunoaşterea situaţiei lor spre a putea aviza la mijloacele pentru rezolvarea nevoilor de căpetenie ale diferitelor institute ştiinţifice.

Ancheta întreprinsă în 1945, reluată în 1947, s-a adresat la 92 institute de cercetări ştiinţifice, 166 laboratoare, 7 muzee, 6 servicii şi clinici medicale, 6 staţiuni experimentale, iar răspunsurile care s-au primit au fost de 37 la prima anchetă şi de abia 16 la a doua. Faţă de acest rezultat, s-a luat decizia de a se repeta invitaţiunea către institutele şi laboratoarele care n-au răspuns.

Lipsurile şi nevoile institutelor şi laboratoarelor, în măsura în care ne-au fost cunoscute, le-am semnalat la timp guvernului, cerându-i remedii.

S-a avizat în cele din urmă, ca încheiere a dezbaterilor noastre asupra acestei probleme, la întrunirea unei adunări generale a oamenilor de ştiinţă din ţară, sub egida Consiliului, şi în aplicarea dispoziţiunilor exprese ale regulamentului său, art. 13, adunare în care să se înfăţişeze condiţiile în care se face cercetarea ştiinţifică la noi şi să se propună organelor de responsabilitate ale ţării soluţiile ce se vor adopta.

Programul acelei adunări generale va purta asupra următoarelor chestiuni:

1) organizarea ştiinţei prin întărirea şi dezvoltarea institutelor de cercetări şi laboratoarelor – local, personal, aparataj;

2) problema personalului ştiinţific:

a) formarea cadrelor;

b) tratamentul cadrelor în fiinţă;

3) situaţia documentării ştiinţifice (cărţi, reviste, schimburi de publicaţii etc.);

4) întocmirea unei moţiuni pentru redresarea şi înaintarea ştiinţei în România, pe baza rapoartelor specialiştilor şi în urma discuţiilor provocate de ele

Nu mai puţină atenţie s-a acordat în şedinţele noastre chestiunilor de a se da preferinţă acelor probleme, prin grabnica soluţionare a cărora se poate aduce un spor în economia ţării şi veniturilor statului. Dar dacă în această privinţă au fost păreri care au ţinut a pune un accent deosebit pe ştiinţele aşa-zise aplicate, către care ar fi urmat, aşadar, să se îndrepte cea mai mare parte a atenţiei şi a subvenţiilor Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, în urma intervenţiei d-lui coleg dr. C. I. Parhon cele mai numeroase păreri au fost că nu trebuie să se facă deosebire între ştiinţa pură şi ştiinţa aplicată, pentru motivul că la ştiinţa aplicată se ajunge prin ştiinţa pură şi pentru că nu există adevăr ştiinţific fără de aplicaţie practică. D-sa a arătat, cu exemple din ştiinţa biologiei, că cercetările de ştiinţă pură au imediate aplicaţiuni şi că ştiinţa pură, departe de a fi un lux care n-ar trebui încurajată şi subvenţionată, ea este o necesitate.

Din multiplele chestiuni care au mai fost dezbătute în şedinţele noastre, vom mai reţine că în mod stăruitor s-a semnalat necesitatea de a se completa numărul reprezentanţilor guvernului din Comitetul de conducere, în care, în prezent, sunt trei locuri vacante din care cinci regulamentare. Vom interveni din nou la d-l

www.digibuc.ro

Preşedinte al Consiliului de Miniştri să desemneze pe cei trei domni membri ai guvernului în Comitetul de conducere

S-a mai decis, în fine, ca în loc să se instituie o comisie specială care să se ocupe de întreţinerea raporturilor Consiliului cu străinătatea, d-l Preşedinte D. Gusti să reprezinte Consiliul în Comisiunea Academiei pentru relaţiile ştiinţifice şi culturale internaţionale, iar, pe de altă parte, difuzarea publicaţiunilor Consiliului să se facă prin serviciul special al Academiei pentru expediţia publicaţiilor, după instrucţiunile speciale ce i se vor da din partea Consiliului.

4. *Publicaţiunile Consiliului*

1. *Buletinul informativ, ştiinţific şi administrativ.*

Paralel cu publicitatea ce vom da prin şedinţele noastre publice rezultatelor cercetărilor ştiinţifice ale Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, dispunem de aci înainte, pentru a ţine în curent marele public din ţară şi din străinătate cu aceste rezultate şi cu orice alte informaţiuni despre organizarea şi activitatea Consiliului, de un organ propriu de publicitate, *Buletinul informativ, ştiinţific şi administrativ*.

În convingerea că acest *Buletin*, din care primul număr a apărut şi a fost prezentat într-o recentă şedinţă a Academiei, va îndeplini încă o importantă formă de activitate a Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, vom lua măsuri pentru o cât mai largă răspândire a lui în ţară şi mai ales în străinătate, pentru înţelegerea căreia se dau bogate rezultate ale cuprinsului său în limbile franceză, rusă şi engleză

2. *Lucrări apărute*, pe lângă cele tipărite în anul anterior şi publicate ca atare în *Buletinul* Consiliului:

– C. Rădulescu-Motru şi I. M. Nestor, *Cercetări asupra inteligenţei la români.*

– Dr. D. Combiesco, *Recherches sur le typhus exanthématique. I. Durée de l'immunité dans le typhus exanthématique épidémique expérimentale chez le cobay.*

– Dr D Combiesco, Cornelie Combiesco, Nistor Dumitresco, H Aubert, Eugénie Popa et L. Petroni, II *Sur les propriétés des sérums des individus vaccinés contre le typhus exanthématique épidémique.*

3. *Lucrări în manuscris*, care aşteaptă a fi date la tipar, în afară de cele publicate ca atare în *Buletinul* Consiliului:

– Dr. C. I. Parhon, Gh. Paşcu, M. Pittiş et C. Pascu, *Recherches histologiques sur les glandes endocrines chez quelques espèces et races d'animaux domestiques (équidées, bovidées, ânes)*

– N Sălăgeanu, *Despre răspândirea auxinei în tulpina plantelor volubile şi despre rolul ei în mişcarea de răsucire pe suport*

– Ecaterina Constantinescu, *Harta cartofului.*

– Dr. Natalia Saru-Simulescu, *Harta sfeclei de zahăr.*

– Ing. D. Hălălău, *Harta lucernei.*

– N. Săulescu şi N. Ceapoiu, *Harta cânepei.*

www.digibuc.ro

– Vladimir Moşneaga, *Harta provizorie de repartiţie a varietăţilor şi soiurilor de porumb pe regiuni de cultură în România*

– I. Safta, *Harta trifoiului.*

(Din trecut, în această colecţie de hărţi, mai era *Harta grâului*, datorită d-lor prof. A. Munteanu şi prof. N Săulescu).

5. Încheiere

Domnilor colegi,

După cum aţi putut constata din expunerea noastră asupra bugetului Consiliului, activităţii comisiunilor, a manifestărilor publice ale Consiliului şi a publicaţiilor lui reiese că insuficienţa bugetară, deşi a stânjenit foarte mult lucrările de cercetare şi de creaţie ale Consiliului, n-a împiedicat însă afirmarea lui în toate direcţiile, pe care şi le-a impus de la început.

Sperăm că întrunirea oamenilor de ştiinţă hotărâtă de Consiliu şi care va avea loc la sfârşitul lunii iunie din acest an va aduce o precizare şi mai mare a rostului Consiliului în opera de ridicare şi înaintare a ştiinţei în România.

D-l TH. CAPIDAN propune să se aprobe această dare de seamă şi îşi exprimă dorinţa să se depună strădiunţe din partea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pentru întocmirea *Dicţionarului toponimic român*, pentru care Comisiunea limbii române a adunat, până în prezent, 30 000 fişe, deşi în ultimul an nu a primit subvenţii.

D-l prof D GUSTI confirmă lucrările Comisiunii, prezidată de d-l Th. Capidan, arătând că programul ei a fost publicat în *Buletinul* Consiliului.

D-l SILVIU DRAGOMIR felicită pe d-l D. Gusti şi Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, care a desfăşurat o activitate aşa de frumoasă, după cum se vede din expunerea d-lui coleg Gusti. Dorinţa D-sale este ca în toţi anii să se vină cu rapoarte aşa de dezvoltate, ca cel ce ne-a fost prezentat Îşi exprimă însă părerea de rău că Comisiunea de istorie şi arheologie nu a putut obţine subvenţie, din care cauză, o lucrare angajată de D-sa la Budapesta, în numele Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, a trebuit să fie achitată de Academia Română.

D-l D. CARACOSTEA arată că d-nii I. Muşlea şi Mărcuş, colaboratori la Comisia de folclor, au continuat să lucreze şi după suspendarea subvenţiei Comisiei. Rezultatele lor fiind cu totul satisfăcătoare, d-l Caracostea roagă ca la primele disponibilităţi să se achite celor doi colaboratori onorariile pe trecut

D-l TRAIAN SĂVULESCU zice că, ascultând raportul amplu al d-lui preşedinte al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, a trăit un sentiment de jenă, ştiind că toată viaţa Consiliului se datoreşte numai d-lui preşedinte Gusti, fără să fi putut fi ajutat de D-sa ca secretar general. D-l Gusti se îngrijeşte de totul, nu numai de elaborarea tuturor lucrărilor, dar şi până de corecturile tipografice. D-sa îi exprimă recunoştinţă şi, arătând că D-sa are greutăţi care îl împiedică să-şi

www.digibuc.ro

îndeplinească sarcina de secretar general, roagă Academia să-l desărcineze de această demnitate şi să o atribuie altei persoane desemnate dintre noii membri aleşi ai Academiei Române D-sa propune pe d-l coleg dr Ştefan Nicolau

D-l D. GUSTI zice că, cunoscând multiplele ocupaţiuni ale d-lui coleg Traian Săvulescu, a avut criză de conştiinţă ori de câte ori a fost nevoit să-l consulte pentru lucrările Consiliului. Totuşi, D-sa l-a pus în curent cu lucrările Consiliului şi de multe ori s-au întîlnit amândoi în sala de lucru a Consiliului pentru a efectua lucrările mai importante ale acestuia. Dacă *Buletinul* Consiliului este o publicaţie reuşită, aceasta se datoreşte nu numai că manuscrisul, dar şi şpalturile au fost văzute de d-l coleg Traian Săvulescu. Participarea sa la lucrările, mai ales cele delicate, a fost activă. Dacă D-sa persistă în a se retrage din cauza multiplelor ocupaţii, d-l Gusti spune că ar fi fericit ca un strălucit coleg, ca d-l dr Şt Nicolau, să primească a colabora la opera Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, mai ales că după noua organizare ce se proiectează a se da Academiei Române, Consiliul de Cercetări va deveni un organism cu totul indispensabil. Un cercetător de gradul d-lui coleg Şt. Nicolau va fi, fără îndoială, o garanţie că activitatea Consiliului va avea o reuşită deplină. Deci mă asociez din toată inima la propunerea d-lui coleg Traian Săvulescu ca d-l coleg dr. Şt. Nicolau să devină colaboratorul nostru ca secretar general, dacă D-sa primeşte.

D-l dr ŞTEFAN NICOLAU, acceptând însărcinarea, promite că va lucra pentru întărirea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că Academia ia act de retragerea d-lui coleg Traian Săvulescu, după propria sa cerere, din demnitatea de Secretar General al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice, îl roagă însă să continue a sprijini cu concursul său Consiliul, şi că alege pe d-l dr. Ştefan Nicolau ca secretar general al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice

Tălmăcind gândurile celor prezenţi, d-l Preşedinte Andrei Rădulescu exprimă mulţumiri d-lui coleg D. Gusti pentru bogata dare de seamă, care dovedeşte, o dată mai mult, necesitatea Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice prin care Academia Română şi-a deschis larg porţile tuturor oamenilor de ştiinţă şi care dovedeşte totdeodată cât de neîntemeiate sunt criticile care s-au adus în ultima vreme Consiliului. Chiar cu mijloace puţine, Consiliul a realizat rezultatele de care am luat cunoştinţă din ampla expunere a d-lui coleg Gusti, rezultate care constituie pentru noi o mulţumire şi o mândrie.

Exprimând mulţumiri d-lui Gusti şi îndemând pe d-nii colegi să sprijine acest organism de creaţie ştiinţifică al Academiei Române, D-sa pune la vot aprobarea dării de seamă prezentată de d-l D. Gusti.

– Darea de seamă este aprobată în unanimitate.

D-l D. GUSTI supune plenului următoarea *Dare de seamă despre executarea bugetului Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe anul 1947–1948.*

Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice a funcţionat în cursul exercitiului bugetar 1947/48 cu două bugete.

www.digibuc.ro

– Un buget în lei vechi, pe timpul de la 1 aprilie 1947–31 martie 1948, care în cursul anului, datorită reformei de stabilizare monetară, a fost înlăturat la 15 august 1947, întocmindu-se pentru perioada care a urmat 1 septembrie 1947–31 martie 1948 cel de al doilea buget în lei stabilizați.

I. Bugetul în lei vechi

Bugetul în lei vechi a fost format pe baza subvenției de 2 000 000 000 lei vechi, acordat prin bugetul Ministerului de Finanțe din 1947/48.

Asupra acestei sume s-a aplecat de la început o blocare de 30%, rămânând la dispoziția Consiliului suma de 1 400 000 000 lei vechi, care s-a repartizat la capitolul cheltuieli în modul următor:

Cap. I. Prelevările Academiei	lei vechi	280 000 000
Cap. II. Cheltuieli de administrație	lei vechi	590 000 000
Cap. III. Fond pentru cercetări	lei vechi	530 000 000
Total	lei vechi	1 400 000 000

Pentru repartizarea sumelor de la cap. II şi III ne referim în alăturata tabelă dezvoltătoare.

Din totalul de 1 400 000 000 lei vechi, Consiliul a dispus pe timpul de la 1 aprilie la 31 iulie 1947 de cota respectivă pe 4 luni sau suma de lei vechi 466 664 000, plus lei vechi 344 000 dobânzi încasate în total lei 467 008 000

Această sumă de lei 467 008 000 a fost distribuită astfel.

Cap. I. Prelevări Academiei Române	lei vechi	70 000 000
Cap. II. Cheltuieli pentru administrație	lei vechi	117 112 019
Cap. III. Fond cercetări	lei vechi	120 000 000
Cap. IV. Mobilier	lei vechi	58 000 000
Total	lei vechi	365 112 019

La 15 august 1947, Consiliul avea un disponibil în lei vechi de 496 144 980, provenind din:

lei 101 895 981 disponibil 1 aprilie–31 iulie 1947
lei 369 620 000 fond necheltuit din exercițiul anterior 1946/47
lei 24 628 999 dobândă din depuneri la bancă, pe exercițiul 1946/47

lei 496 144 980 lei vechi care, preschimbându-se în lei stabilizați după 15 august 1947, s-au reportat în bugetul în lei stabilizați întocmit pentru perioada următoare de 7 luni în lei stabilizați 24 807

Tot din perioada anterioară stabilizării s-a încasat şi cota pe luna august în lei vechi de 116 664 000 sau în lei stabilizați 5 833

Deci un total de 30 640 lei, care, de asemenea, s-a reportat la bugetul în lei stabilizați pe perioada următoare.

www.digibuc.ro

II. Bugetul în lei stabilizați

Bugetul în lei stabilizaați poartă asupra perioadei 1 septembrie 1947–31 martie 1948

La venituri	
Subvenția acordată de stat	lei 1 500 000
Sumele reportate din perioada anterioară	lei 30 640
Fond pentru cercetări = restituiri de la comisiuni	lei 212
	lei 1 530 852
La cheltuieli	
Cap. I. Prelevările Academiei Române	lei 300 000
Cap. II. Fond pentru cercetări (vezi tabela dezvoltătoare 2)	lei 464 000
Cap. III. Tipărirea *Buletinului*	lei 41 630
Cap. IV. Mobilier (23 000 +2 333)	lei 25 373
Cap. V. Cheltuieli de administrație	lei 260 684
	lei 1 091 687
Disponibil la 31 martie 1947	lei 439 165
	lei 1 530 852

Acest disponibil de lei 439 165 se justifică astfel:	
a) pentru tiparul *Buletinului* şi necheltuit	lei 358 370
b) fond Comisiaa de biologie (prof. R. Vlădescu)	lei 25 000
c) jetoane de prezență, necheltuite	lei 20 910
d) salarii, necheltuite	lei 736
e) speze cancelarie, necheltuite	lei 7 670
f) fond deschidere de credite, necheltuit	lei 7 786
g) fond necheltuit din exercițiul 1946/47	lei 18 481
h) fond cercetări (restituiri comisiuni)	lei 212
	lei 439 165

Propunem onoratului plen să aprobe gestiunea pe exercițiul bugetar expirat al Consiliului Național de Cercetări Ştiințifice, dându-i descărcare.

Nr 1

Tabel dezvoltător al capitolelor II şi III de cheltuieli din bugetul în lei vechi

Cap. II Cheltuieli de administrație

	prevăzut (parte neîncasat)	**cheltuit**
1. Tipărirea *Buletinului*	150 000 000	

www.digibuc.ro

2. Jetoane prezenţă	80 000 000	2 711 900
3. Salarii	266 000 000	109 666 500
4 Cheltuieli de cancelarie	94 000 000	4 733 619
	590 000 000	117 112 019

Cap. III. Fonduri pentru cercetări

1. Comisiunea pentru cercetări sociale pe teren ale Institutului Social Român	15 000 000	50 000 000
2. Comisiunea pentru folclor	3 000 000	–
3 Comisiunea pentru psihometrie	10 000 000	–
4 Comisiunea juridică	10 000 000	–
5. Comisiunea pentru studiul pământului	55 000 000	50 000 000
6. Comisiunea energetică	30 000 000	–
7 Comisiunea de chimie pură şi industrială	90 000 000	–
8. Comisiunea de biologie (prof. Em Teodorescu)	200 000 000	20 000 000
9 Comisiunea pentru fizică	36 000 000	–
10. Comisiunea pentru materiale de construcţie	9 000 000	–
11. Comisiunea pentru matematică	17 000 000–	
12 Comisiunea pentru studiul limbii române	12 000 000	–
13. Comisiunea tehnică militară	1 000 000	–
14 Comisiunea pentru sistematizarea oraşelor şi satelor	3 000 000	–
15. Comisiunea pentru istorie şi arheologie	9 000 000	–
16. Comisiunea pentru agricultură	30 000 000	–
	lei 530 000 000	lei 120 000 000

Nr. 2
Tabel dezvoltător al capitolului Fond pentru cercetări în lei stabilizaţi:
1 septembrie 1947 – 31 martie 1948

		prevăzut	cheltuit
1. Comisiunea de biologie		230 000	225 000
a) dr. C. I. Parhon	70 000		
b) dr. S. Oeriu	10 000		
c) dr Em. Teodorescu	40 000		
d) dr Şt. Nicolau	25 000		

www.digibuc.ro

e) dr. D. Combiescu	25 000		
f) dr. Em.Crăciun	25 000		
g) dr N I. Şişeşti	30 000		
	225 000		
h) prof. R.Vlădescu (necheltuit)	25 000		
	250 000		
2. Comisiunea pentru cercetarea pământului		20 000	20 000
3 Comisiunea pentru problemele energetice		50 000	50 000
4. Comisiunea pentru chimie pură şi industrială		100 000	100 000
5 Comisiunea pentru fizică		10 000	10 000
6. Comisiunea pentru agricultură		50 000	50 000
7 Comisiunea pentru sistematizarea oraşelor şi satelor		9 000	9 000
		489 000	464 000
		464 000	
	necheltuit	25 000	

– Darea de seamă se ia spre cunoştinţă şi se aprobă în unanimitate, dându-se descărcare asupra gestiunii financiare a Consiliului pe exerciţiul bugetar 1947–48.

D-l D. GUSTI supune aprobării plenului următorul *Proiect de buget al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe exerciţiul 1948–1949*.

Se menţionează că asupra sumei de lei 1 200 000 se aplică o blocare de 25%, adică lei 300 000, care se vor achita cu începere de la 1 ianuarie 1949 în trei luni.

A Venituri		900 000
B Cheltuieli		
I Cheltuieli administrative		
a) *jetoane de prezenţă şi transport* (12 şedinţe de Comitet cu 17 prezenţe, a 400 lei de şedinţă; 5 şedinţe de Consiliu cu 39 prezenţe, a 400 lei de şedinţă; transporturi anual a 400 lei un transport);	196 000	

www.digibuc.ro

b) *salarii*			
I. Sachelarie	8 000 lei lunar		
I Zamfir	6 000 lei lunar		
El. Pantazescu	6 000 lei lunar		
Trei curieri	4 500 lei lunar		
Impozite	1 800 lei lunar		
	26 300 lunar × 12	315 600	
c) spese de cancelarie;		30 000	541 600
II. Restanţe din bugetul 1947/48 pentru publicaţiile apărute în anul precedent			446 019
III. Fond deschidere de credite		–	
IV. Fond pentru cercetări ştiinţifice		–	
	Total cheltuieli		987 619

Recapitulaţie

Venituri	900 000
Cheltuieli	987 619
Deficit lei	87 619

Notă: În caz de încasare a sumei blocate de lei 300 000 vom dispune de lei 212 381, din care se poate prevedea un fond de deschidere de credite de lei 30 000 iar restul de lei 182 381 rămâne pentru cercetări

– Proiectul de buget al Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice pe exerciţiul 1948–49 se aporobă în unanimitate.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU comunică măsuri şi dispoziţiuni cu privire la şedinţa solemnă de vineri, 28 mai curent, pentru recepţiunea în Academie a preotului Gala Galaction. În legătură cu aceste măsuri şi dispoziţiuni s-au schimbat diferite păreri, mai ales relativ la ţinută de către d-nii colegi *Silviu Dragomir, C. Rădulescu-Motru, Ion I Nistor, pr. Gala Galaction, Al. Lapedatu, dr C I. Parhon, I Lupaş, Traian Săvulescu* şi d-l Preşedinte *Andrei Rădulescu.*

---

10. *ŞEDINŢA DE LA 26 MAI 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l D. GUSTI ţine să ia notă şi de aportul directorului Cancelariei la culegerea materialului de la comisiunile Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice în vederea întocmirii dării de seamă despre activitatea Consiliului, prezentată ieri.

www.digibuc.ro

D-l D. CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal încheiat de Colegiul extraordinar de candidare, întrunit la 25 mai curent pentru alegerea a doi membri activi în Secţiunea Literară şi din care se constată că au fost propuşi plenului d-nii Victor Eftimiu şi George Călinescu:

Prin convocarea de la 21 mai 1948, în conformitate cu art. 25 din Statute, alin 2, Delegaţiunea Academiei s-a întrunit cu membrii Secţiunii Literare marţi, 25 mai 1948, în Colegiu extraordinar de candidare, spre a hotărî candidaţii de propus votului plenului pentru locurile de membri activi rămase vacante la această secţiune prin moartea colegilor I. Al. Brătescu-Voineşti şi Sextil Puşcariu.

La această şedinţă au luat parte domnii *Andrei Rădulescu, Al Lapedatu, Gh Spacu, N. Bănescu, Th Capidan, Şt Ciobanu, P Antonescu, Gala Galaction, Iorgu Iordan, G. Murnu, I Petrovici, M. Sadoveanu, C. Rădulescu-Motru* şi *D. Caracostea.*

Pentru locul rămas vacant de la I. Al. Brătescu-Voineşti, procedându-se la vot, a fost ales d-l Victor Eftimiu cu zece voturi din 14 voturi, G. Călinescu având patru voturi.

Pentru locul rămas vacant de la S. Puşcariu, a fost ales d-l G. Călinescu cu 12 din 14 voturi, E. Petrovici având 2 voturi.

În consecinţă, Colegiul extraordinar de candidare propune plenului pentru votare pe d-l V. Eftimiu în locul fost al lui I Al. Brătescu-Voineşti şi pe d-l G. Călinescu în locul fost al lui S. Puşcariu.

– Se ia act şi se va supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

D-l D CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Literare din 25 mai curent, prin care Secţiunea acordă premiile:

Luându-se în discuţie lucrările prezentate la *Premiul Statului „Eliade-Rădulescu"*, de 50 000 lei, divizibil, au fost premiate cu câte 15 000 lucrările următoare: I. Diaconu, *Reflexiuni asupra cântecului şi versului popular*, raportor D. Caracostea; Gh. I. Georgescu-Buzău, *Mihail Kogălniceanu, înnoitorul*, raportor D Caracostea, Lucian Voiculescu, *Oedip, de George Enescu*, raportor I. Petrovici, N Lascu, *Academia Română şi traducerile din clasicii antici,* aceasta cu 5 000 lei.

Marele Premiu „Hamangiu", de 10 000 lei, a fost acordat d-lui C. D. Papastate pentru lucrarea sa, *V. Alecsandri şi E. Negri*, cu un jurnal inedit al poetului; raportor D. Caracostea.

Premiul „Dr. C. Păcuraru-Bianu", de 5 000 lei, a fost împărţit între Al. Dima, 3 000 lei, pentru lucrarea, *G. Ibrăileanu, concepţia estetică*, raportor T Vianu, şi Şt. Popescu, *Critice* (1947), 2 000 lei.

Premiul „V Adamachi", de 5 000 lei, a fost acordat d-lui C Micu pentru eseurile şi lucrarea sa, *Către o nouă filosofie a naturii*; raportor I. Petrovici.

La *Premiul „Torouţiu"*, de 3 000 lei, neprezentându-se nici o lucrare, el este atribuit volumului *Amintiri vechi*, de I Ojog.

Secţiunea s-a ocupat şi de alegerea unui membru în Comisia Bibliotecii şi a fost recomandat d-l *I. Petrovici.*

www.digibuc.ro

D-l I. LUPAŞ observă că Secţiunea Literară a trecut peste deciziunea Academiei ca Premiul Statului „Eliade Rădulescu" să fie distribuit într-o sumă de 25 000 lei unei lucrări, restul putând fi împărţit în mai multe părţi şi l-a acordat după o altă împărţire în neregulă.

– După o discuţie la care iau parte d-nii *Silviu Dragomir, D. Caracostea, N Bănescu*, se decide aprobarea distribuirii de Secţiunea Literară în mod excepţional, rămânând ca în viitor Secţiunea să ţină seama de hotărârea Academiei cu privire la împărţirea premiilor statului.

D-l Preşedinte ANDREI - RĂDULESCU face următoarele comunicări

1) Din partea familiei regretatului Sextil Puşcariu s-au primit mulţumiri la condoleanţele Academiei.

2) D-na *Nadia Duca* oferă membrilor Academiei camere de odihnă în vila sa de la Măldăreşti D-l Preşedinte roagă pe domnii colegi să arate cine doreşte să-şi facă odihna de vară acolo.

3) D-na *Djuvara*, soţia regretatului coleg corespondent Mircea Djuvara, ne pune, de asemenea, la dispoziţie o cameră sau două, pe timpul verii, în vila sa de la Sinaia, pe care a dăruit-o Academiei, rezervându-şi uzufructul. D-sa face şi gestul frumos de a da ajutor la lucrările de Contencios ale Academiei Române, mai ales la maşina de scris, în lipsa funcţionarei noastre grav bolnavă

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune din nou în discutie chestiunea ţinutei în şedinţa solemnă pentru recepţiunea pr. Galaction şi, după discuţia care urmează, se stabileşte ca acei dintre membrii care au uniforma, o vor îmbrăca, restul venind în haină neagră

La ordinea zilei fiind lucrările financiare ale Fundaţiunii „Menahem H. Elias", d-l Secretar General AL. LAPEDATU arată că în urma aplanării conflictului, Fundaţiunea a înaintat spre examinare şi aprobare bugetele şi gestiunile sale financiare pe anii trecuţi pentru prezent şi pentru viitor, precum urmează:

1) darea de seamă asupra gestiunii anului 1946,
2) darea de seamă asupra gestiunii anului 1947,
3) bugetul pe anul 1947 (executat);
4) bugetul pe anul 1948 (în curs de executare);
5) bilanţul pe anul 1945;
6) bilanţul pe anul 1946;
7) bilanţul pe 1947

Fundaţiunea mai trimite, totdeodată, şi proiectul său de buget pe anul 1949.

Precum se vede, toate lucrările, cu excepţia bugetului pe 1949, sunt lucrări restante. Ele au fost examinate de Comisiunea Financiară care, în lipsa colegilor noştri Victor Slăvescu şi Gh. Ionescu-Şişeşti, a funcţionat cu colegii N Vasilescu-Karpen, Gh. Macovei şi Secretarul General al Academiei. Comisiunea a constatat că lucrările sunt bine întocmite, le-a recomandat spre aprobare Delegaţiunii, iar Delegaţiunea le supune plenului, spre ratificare. Comisiunea a adoptat această hotărâre şi pentru faptul că pentru toată perioada trecută, în care Fundaţiunea şi

www.digibuc.ro

Academia n-au lucrat de comun acord, s-a hotărât, prin acordul recent încheiat, ca, în ce privește prelevările Academiei, că ele au fost fixate la o sumă forfetară, care de altfel ne-a și fost achitată. Comisiunea propune deci ca Academia să ratifice toate lucrările financiare pentru perioada trecută enumerate mai sus.

– Propunerea se aprobă în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU supune examinării și aprobării plenului și bugetul Fundațiunii „Elias" pentru anul 1949, care se cifrează la venituri cu suma de 8 370 000 lei, iar la cheltuieli cu suma de lei 7 470 000, rezultând un venit net de 900 000 lei.

D-l Secretar General face observarea că în proiectul de buget, precum se vede, nu figurează nici o sumă de prelevări pentru Academie deoarece, potrivit convenției noastre cu Fundațiunea, timp de 2–3 ani, acestea se vor stabili de comun acord la o sumă anuală forfetară.

Comisiunea recomandă ca proiectul să fie adoptat

Dar înainte de a fi supus votului plenului, după ce se ia act de explicațiile d-lui Capidan, că, pentru prezent, Spitalul Elias nu aduce nici un venit de pe urma convenției de a interveni între Fundație și Ministerul Sănătății pentru cestiunea Spitalului, d-l Președinte ANDREI RĂDULESCU recomandă Consiliului Fundațiunii ca la încheierea convenției să aibă grijă ca spitalul să rămână proprietatea Fundațiunii, iar pe de altă parte să nu se oblige să contribuie cu ceva la întreținerea spitalului, date fiind celelalte obligațiuni testamentare relative la plata pensiilor rudelor testatorului și la înființarea și întreținerea unui gimnaziu. Este, de asemenea, recomandabil, ca în convenție să se prevadă, potrivit prevederilor testamentare, instituirea unui serviciu de consultații gratuite la acest spital, de care să se bucure și membrii Academiei Române și personalul acestei instituțiuni, fără să mai vorbim de acei ai Fundațiunii Elias.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU relevă următoarele chestiuni: Întrucât convenția cu Ministerul Sănătății nu este încheiată și întrucât prin cuprinsul ei se face un act de dispoziție, Fundațiunea Elias să aibă în grijă ca, înainte de a încheia convenția, să o supună votului Academiei în sesiune generală.

În bugetul prezentat se arată că moșia Bondrea a fost cumpărată cu condiția ca venitul ei să fie afectat pentru spital. Postul bugetar pentru spital urmează să fie menținut în buget și alimentația lui să continue a fi făcută, întrucât spitalul va reveni, după un timp oarecare, Fundațiunii.

Academia avea drept de spitalizare pentru membrii și personalul ei în Spitalul Fundațiunii Elias. Am cerut să ni se păstreze acest avantagiu și adresa noastră către Ministerul Sănătății a fost prezentată personal de d-l coleg Mihai Ciucă. Ne-am lovit însă de dispoziția generală că spitalizarea gratuită nu mai există decât pentru salariații asigurați prin Institutul de Asigurare al Funcționarilor Publici. Pentru salariații noștri am obținut înscrierea la institut. Nu am putut însă veni în sprijinul membrilor Academiei în cazuri de boală, întrucât ei nu pot fi înscriși la acel institut și de aceea ne punem întrebarea dacă nu e necesar să stăruim a se prevede astfel de avantagii în convenția dintre minister și fundație.

D-l ION I. NISTOR e de părere să stăruim ca să obținem, prin acea comisiune, spitalizarea în Spitalul Elias şi pentru membrii şi pentru salariații noştri, chiar dacă ar fi să se plătească o sumă oarecare.

– Cu explicațiile şi observațiile de mai sus, proiectul de buget al Fundațiunii Elias pe anul 1949 este votat în unanimitate.

La ordinea de zi aflându-se lucrările financiare ale Academiei Române, d-l Secretar General AL. LAPEDATU, înainte de a trece la expunerea bugetului Academiei pe exercițiul 1948–1949, supune votului plenului următoarele lucrări:

1) Raport asupra bilanțului şi contului de profit şi pierdere al Academiei Române încheiat la 30 iunie 1947, întocmit de Comisiunea financiară·

Toate bilanțurile pe anul 1946–47 se ridică la 5 052 787 612, 95 față de lei 1 583 872 159 din anul precedent.

Diferența de lei 3 468 915 453, 95 se explică prin noile fonduri primite între timp şi prin capitalizările efectuate, ca urmare a gestiunii din anul încheiat.

Elementele averii Academiei Române, la 30 iunie 1947, sunt (după evaluarea din 1937):

Imobile proprii		lei	156 500 223
Imobilele fondurilor		lei	175 867 313
		lei	332 367 536
Efecte publice şi acțiuni valoarea nominală lei	18 528 200		
Efecte publice şi acțiuni aparținând fondurilor	719 809 050	lei	738 337 250
	Total	lei	1 070 704 786
Numerar în casă şi la bănci			720 032 356

Contul de profit şi pierdere se prezintă cu un total de lei 2 497 021 504, 50 față de lei 301 182 294 din anul precedent. Acest cont prezintă în linii generale bugetul general al Academiei Române.

Deficitul de lei 407 470 720, 50 care, transformați în lei stabilizați fac 20 374, se datoreşte în mare parte neplății subvenției de la Ministerul Educației Naționale.

– Se aprobă în unanimitate bilanțul şi contul de profit şi pierdere pe 1946–1947 şi se dă cuvenita descărcare asupra acestei gestiuni.

2) Raport asupra executării bugetului Academiei Române pe timp de 8 luni şi jumătate din exercițiul 1 iulie 1947–30 iunie 1948 întocmit de Comisiunea Financiară:

Bugetul general al Academiei a fost alcătuit pe temeiul unor prevederi de încasări şi cheltuieli de 14 927 845 lei, din care 319 378 lei reprezintă fondul de deschidere de credite.

www.digibuc.ro

În cele 8 luni şi jumătate de executare avem următoarele rezultate.

Încasări	lei 8 209 663
Cheltuieli	lei 7 800 714
deci un plus de încasări de	lei 408 949

Menţionăm că în cheltuielile arătate nu este cuprinsă suma de 1 400 000 lei, datorată către „Monitorul oficial” şi Imprimeriile Statului pentru tipărituri, astfel că bugetul nostru pe acest interval de timp s-ar prezenta cu un deficit de 1 000 000 lei, sumă ce s-ar acoperi din deblocarea de 25% aplicată asupra subvenţiei, pe trei luni (câte 250 000 lei) 750 000 lei; 100 000 lei de la Fondul Elena Simu, prevăzută în buget, dar neîncasată, precum şi din contribuţii de la fondurile speciale, capitol la care s-a prevăzut suma de 1 044 000 lei.

– Se ia act şi se aprobă în unanimitate.

3) D-l Secretar General AL. LAPEDATU face apoi o amănunţită expunere asupra proiectului de buget al Academiei Române pe exerciţiul 1948–49. Acest proiect de buget a fost examinat de Comisiunea financiară în două rânduri. A fost necesar ca să fie examinat şi a doua oară, după prezentarea raportului Comisiunii Bibliotecii, prin care s-a cerut majorarea unor capitole bugetare la Bibliotecă.

Proiectul de buget se prezintă la venituri cu un total de 21 088 221 lei, din care prelevările luate de la fondurile speciale administrate prin Direcţia Bunurilor sunt socotite la cifra de 3 458 536 lei. Faţă de instabilitatea monetară, prelevarea de 25% care se ia de la aceste fonduri, după hotărârea Comitetului Bunurilor, este socotită în grâu, şi anume: ea reprezintă contravaloarea a 250 kg grâu la un hectar de pământ. De la Fundaţiunea Elias am încasat prelevările pe trecut şi le-am socotit la venituri în sumă de 250 000 lei De la fondurile speciale s-a prevăzut la venituri 4 212 494 lei, iar din chirii suma de 162 000 lei. Fondurile fără destinaţie specială vor contribui la veniturile noastre din acest an cu suma de 185 190 lei, iar din vânzarea publicaţiilor s-a prevăzut încasarea sumei de 150 000 lei. Fondul Elena Simu contribuie anual cu suma de 100 000 lei. S-au prevăzut şi venituri întâmplătoare de 50 000 lei. Subvenţiile de la stat însumează la venituri cifra de 12 000 000 lei acordată prin bugetul Ministerului de Finanţe şi 400 000 lei prin bugetul Ministerului Învăţământului Public. S-a adăugat, în fine, cu titlul de cifră simbolică, şi suma de 120 000 lei, ca prelevări de la Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice, care însă nu se vor încasa.

D-l Secretar General dă amănunte şi asupra capitolului cheltuielilor şi naturii lor, arătând că cheltuielile s-au dublat sau s-au triplat faţă de cele prevăzute în anul expirat la aceleaşi capitole. În linii mari cheltuielile de administraţie sunt de 3 866 248 lei, materiale 1 640 000 lei, diverse 224 312 lei, bugetul Bibliotecii (salarii, materiale, cărţi etc.) se ridică la 6142 988 lei. Publicaţiunile Cancelariei (*Anale, Dezbateri*) s-au prevăzut 300 000 lei, iar pentru *Dicţionar* 1 000 000 lei; secţiunilor li s-au acordat 2 200 000 lei, din care 900 000 lei Secţiunii Ştiinţifice, 800 000 lei Secţiunii Istorice şi 500 000 lei Secţiunii Literare.

www.digibuc.ro

Din trecut avem de achitat Imprimeriei Naţionale o datorie de 1 400 000 lei pentru tiparul publicaţiunilor apărute. D-l Secretar General arată izvoarele de acoperire a acestei sume, care nu influenţează bugetul secţiilor, aşa cum s-a arătat mai sus. Tot la cheltuieli figurează cele trei premii ale statului, în sumă de 150 000 lei, plata pensiilor, în sumă de 1 397 906 lei şi un fond de asistenţă de 500 000 lei, care constituie inovaţia bugetului de faţă şi care fond de asistenţă va fi ţinut la dispoziţia Delegaţiei pentru ajutorare atât a funcţionarilor, cât şi a membrilor Academiei, după cazuri. D-l Secretar General mai arată că mai dispunem încă de un fond de 3 100 000 lei, care în prezent sunt blocaţi (blocare de 25% asupra subvenţiilor statului), din care la finele anului – când vor fi încasate şi aceste sume – se vor putea acoperi deficitele şi din care se vor majora şi unele capitole bugetare, fie la Bibliotecă, fie la *Dicţionar*, fie la Secţiunea Literară.

D-l ION I NISTOR, discutând proiectul de buget, constată că nu s-a prevăzut nici o sumă pentru tipărirea cataloagelor şi *Buletinului informativ* şi că suma prevăzută pentru cumpărarea şi legarea de cărţi şi de reviste este prea mică.

D-l general R. ROSETTI este de părere să nu se mai aducă nici o modificare proiectului de buget, el fiind cuminte întocmit şi nu este prudent de a se trece peste el când nu mai sunt alte venituri

D-l D. CARACOSTEA cere, pentru Secţia Literară, şi anume pentru Arhiva de Folclor şi pentru *Bibliografia periodicelor*, 100 000 lei.

D-l SILVIU DRAGOMIR constată că situaţia unui membru al Academiei, acum numai pensionar, nu mai este ca înainte. Acei care vor să muncească şi să tipărească se găsesc în imposibilitate de a face aceasta chiar la Academie, deoarece onorariul pe coala de tipar este de numai 400 lei. Aceasta constituie o subestimare a muncii unui academician şi, totdeodată, deznădejdea de a putea să câştigi ceva prin scris peste pensia lunară. D-sa face apel ca munca unui membru al Academiei Române să fie răsplătită după cuviinţă şi propune să se dea un onorariu de 5 000 lei de coala de tipar. Un artist, un medic este răsplătit pentru munca sa. De ce să nu fie răsplătit pentru munca sa şi un membru al Academiei. D-sa cere deci ca Academia să ia în serioasă cercetare această problemă.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice că soluţia pe problema ridicată de d-l coleg Silviu Dragomir nu o putem întrevedea decât în perspectiva unei reorganizări a Academiei, după propunerile Secţiunii Ştiinţifice.

Ce priveşte suma acordată ca buget Secţiunii Literare, D-sa propune şi se aprobă să fie majorată cu 100 000 lei, care se vor lua de la Secţia Istorică şi se vor trece Secţiei Literare, micşorându-se bugetul Secţiunii Istorice de 800 000 la 700 000 lei.

D-l TH. CAPIDAN stăruie pentru ridicarea restricţiei de a se da la tipar publicaţiile Academiei Române în scopul ca fiecare să ne reluăm lucrările întrerupte de descurajarea imposibilităţii de a le da la tipar.

D-l D. GUSTI zice că este în spiritul oricărui corp constituit şi o datorie a lui de a veni în sprijinul membrilor săi, când situaţia o reclamă. Pornind de la acest

www.digibuc.ro

principiu, Comisiunea însărcinată cu revizuirea statutelor a înscris în proiectul noilor statute următoarea dispozitie la art. 17: „Academia va organiza asistenţă pentru membrii ei activi. În acest scop ea va putea acorda, în măsura posibilităţilor financiare, ajutoare pentru caz de boală, odihnă, bătrâneţe, înmormântare, completare de pensii şi pensie pentru soţia şi copiii minori".

D-l Gusti roagă ca să se ia act că în vederea şi executarea acestui articol s-a înscris în buget capitolul nou al Asistenţei din partea Academiei.

D-l ION I. NISTOR cere să se prevadă cel puţin o sumă simbolică pentru tiparul colecţiei Hurmuzaki.

D-l vicepreşedinte GH. SPACU, care ocupă fotoliul prezidenţial, pune la vot bugetul general al Academiei Române, cu modificările propuse de domnii colegi Gusti, în privinţa acordării de asistenţă, şi Ion I. Nistor, în privinţa înscrierii unei sume oarecare pentru tipărirea colecţiei Hurmuzaki.

– Proiectul de buget general al Academiei pe 1948–49, cu propunerile de modificare ale d-lor colegi Gusti şi Nistor, este votat în unanimitate.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU propune votului plenului şi aprobarea bugetului special al Academiei pentru 1948–49, care însumează la venituri şi la cheltuieli suma totală de 27 109 590 lei.

– Se aprobă în unanimitate şi bugetul special al Academiei pe 1948–49.

La ordinea zilei fiind modificarea statutelor, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că Secţiunea Ştiinţifică, luând în examinare proiectul de statute prezentat de Comisiunea instituită din anul trecut cu sarcina de a revizui statutele, a venit în şedinţa de la 21 mai curent cu o propunere pentru prezentarea căreia din nou dă cuvântul d-lui coleg Traian Săvulescu.

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce la cunoştinţă că în Secţiunea Ştiinţifică a fost o discuţiune dezvoltată şi principiile din această propunere au fost lămurite fiecare în parte în cursul acestei discuţii. Aceasta a dus la adoptarea propunerii de către întreaga Secţiune. Pe baza acestor principii, se cere întocmirea unui proiect de lege de către o comisie ce urmează a fi desemnată. D-l Traian Săvulescu se arată gata a face şi în plenul Academiei expunerea motivelor asupra acestor principii, pentru ca toţi domnii colegi să fie complet lămuriţi asupra unei acţiuni care are de scop a asigura existenţa şi dezvoltarea instituţiunii noastre

D-l D. GUSTI, luând cuvântul, socoteşte necesar să se facă o largă discuţie şi în plen, după discuţiile ce au avut loc în fiecare secţiune. Apoi D-sa adaugă:

I. Academia Română este o instituţie a poporului.

II. Ea posedă autonomie în mânuirea fondurilor, ca şi o desăvârşită autonomie spirituală în alcătuirea programului de lucru, în alegerea membrilor şi în alcătuirea bugetului.

III. Problema centrală, după mine, a organizăruii Academiei, care determină atât viaţa institutelor de cercetări a ei, ca şi numărul membrilor ei este primatul disciplinelor reprezentate în Academie, şi anume:

www.digibuc.ro

1) criteriul obiectiv al alcătuirii necesare a Academiei nu poate fi decât numărul disciplinelor consacrate şi care nu pot lipsi din nici o academie;

2) aceasta implică apoi gruparea acestor discipline în secţiuni şi subsecţiuni, după omogenitatea înrudirilor lor pentru ca să poată lucra;

3) disciplinele din secţii şi subsecţii au dreptul lor de reprezentanţă prin personalităţile ştiinţifice corespunzătoare cele mai calificate,

4) mijlocul principal de lucru al secţiilor va fi crearea de institute de cercetări ori alipirea institutelor existente.

IV. Aplicând aceste principii şi având în vedere şi unele stări de fapt, bunăoară, că Secţia Literară doreşte a păstra filosofia, iar reprezentantul geografiei doreşte a rămâne la Secţia Istorică, propun următorul tablou de secţii, subsecţii şi membrii:

	Secţii	Subsecţii		Membrii	
				Activi	Corespondenţi
I	Secţia de Litere, Artă, Filosofie şi Lingvistică	1) Litere (proză, poezie, critică) 2) Artă (pictură, sculptură, muzică, arhitectură) 3) Filosofie 4) Lingvistică	7 6 4 4	20	30
II	Secţia de Istorie, Geografie şi Ştiinţe Sociale	1) Istorie (preistorie, arheologie, istorie universală, istoria românilor) 2) Geografie 3) Ştiinţe sociale economie, drept, ştiinţe sociologice	10 2 4 4 4	25	35
III	Ştiinţe	1) Ştiinţe teoretice şi experimentale 2) Ştiinţe tehnice		25	,40
Total				70	105

Printre atribuţiile secţiilor şi subsecţiilor, ele îşi vor forma planul de activitate şi de cercetări, vor putea crea, în acest scop, institute de cercetări ori afilia institutele existente; vor forma proiecte de bugete corespunzătoare. Plenul va ratifica hotărârile secţiilor şi subsecţiilor.

Îmi permit să adaug că este indiferent numărul secţiilor, cu o condiţie esenţială ca ele să respecte principiile enunţate şi să aibă subsecţiile necesare. Aşa bunăoară Academia de Ştiinţe Bulgară, prin legea din 19 februarie 1947 (art 5) crează două secţii: 1) Filosofico-Socială şi 2) Naturalo-Matematică, însă în Regulamentul, pe care adunarea generală a Academiei Bulgare, votat în 28 februarie 1947 şi care a intrat în

www.digibuc.ro

vigoare la 1 martie 1947, în art 4, se dispune ca prima secţie: Filosofico-Socială să aibă următoarele trei subsecţiuni: 1) Filosofică şi Juridică-Economică; 2) Istorică şi Filologică, 3) Literară şi Artistică, iar a doua secţie Naturalo-Matematică, să aibă trei subsecţii: 1) Fizică-Matematică; 2) Chimico-Biologică; 3) Biologică.

D-l general R. ROSETTI reclamă o sistematizare a lucrării şi a dezbaterilor În acest scop este necesar a se reaminti că Academia Română este guvernată de o lege organică din 1879, de Statutele şi de Regulamentul ei general. Dacă este să pornim la o modificare în sensul propunerii Secţiunii Ştiinţifice va trebui să procedăm sistematic, mai întâi la formularea principiilor legii Academiei şi după aceea la întocmirea statutelor şi regulamentului său. Vom avea grijă ca în cuprinsul legii să nu intrăm în detaliile de organizare a instituţiei. Legea va trebui să se mărginească la liniile generale privind rostul Academiei şi la fixarea relaţiilor instituţiei cu statul. Să alegem deci comisiunea care să se ocupe cu întocmirea proiectului de lege.

D-l IORGU IORDAN se alătură la cele spuse de d-l coleg general R Rosetti Trebuie să lămurim situaţia, pornind de la constatarea că există două propuneri de modificare, una a comisiunii Academiei, alta a Secţiunii Ştiinţifice, şi de la necesitatea de a ne hotărî pentru o propunere sau alta. Propunerea Secţiunii Ştiinţifice cere o modificare radicală. Să luăm un vot de punere în discuţie a propunerii acestei secţiuni.

D-l I PETROVICI, după ce se declară pentru sistematizarea discuţiei şi arată ceea ce s-a făcut de către Comisiunea Academiei, face constatarea că Secţiunea Ştiinţifică socoteşte insuficientă opera acestei comisiuni şi enunţă alte principii, care să constituie fundamentul pentru viitoarea fiinţă a Academiei. Propunerea Secţiunii Ştiinţifice are un caracter radical. Lucrul e firesc şi normal, căci dorim o transformare Ceea ce este însă necesar ca chestiune de metodă este ca principiile Sectiunii Ştiinţifice să fie completate cu o expunere de motive în plen, întrucât cu toţii cunoaştem motivarea acelor principii

D-l general R. ROSETTI propune continuarea dezbaterilor pe mâine, dat fiind că orele sunt întârziate.

D-l ION I NISTOR observă că problema nu constă în modificarea statutelor, ci în modificarea legii organice a Academiei. Aceasta trebuie să luăm în primul rând în discuţie şi mai în urmă statutele. Este, de aceea, trebuitor ca d-l coleg Traian Săvulescu să ne expună din nou motivele care reclamă schimbarea legii Academiei. Se uneşte la părerea amânării discuţiei.

– Se aprobă continuarea discuţiei în şedinţa de mâine, în care d-l coleg Traian Săvulescu va face expunerea motivelor schimbării legii Academiei Române.

---

www.digibuc.ro

11. ŞEDINŢA PUBLICĂ
DE LA 27 MAI 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l SILVIU DRAGOMIR face o comunicare comemorativă cu titlul *Ţărănimea din Transilvania în Revoluţia de la 1848.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU mulţumeşte d-lui coleg Silviu Dragomir pentru comunicarea D-sale, care a adus informaţii noi despre evenimentele din 1848 în Ardeal, care ne-a impresionat, mai ales în părţile în care s-a arătat represiunea sângeroasă a mişcării revoluţionare. Amintirea celor ce au suferit pentru libertate în anul 1848 şi recunoştinţa pe care le-o datorăm constituie un aspect al omagiului pe care Academia Română îl închină pentru suferinţa lor.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente

Se procedează la alegeri de membri activi şi corespondenţi români la Secţiunea Istorică.

Procedându-se la alegerea unui membru activ în locul regretatului A. C. Cuza, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU dă citire următorului raport despre activitatea d-lui Alex. Costin, propus de Secţiune.

Secţiunea Istorică a propus să fie ales membru activ d-l Alex. Costin, care este membru corespondent din 1945.

D-l Costin a desfăşurat o activitate culturală bogată şi foarte variată timp de peste 40 de ani.

A fost magistrat din 1907 şi a urcat toate treptele, cu distincţie, bucurându-se de o foarte frumoasă reputaţie în îndeplinirea datoriilor sale

În acelaşi timp a funcţionat ca profesor de drept civil şi procedură civilă la Şcoala Superioară de Război între anii 1931–1945. A ţinut cursuri câţiva ani de procedură civilă şi despre „ordinea juridică”, în diverse ţări, la Centrul de pregătire tehnică administrativă. Este din 1920 profesor la Şcoala Superioară de Ştiinţe de Stat, unde a predat dreptul internaţional, iar din 1922 procedura civilă şi unde acum este şi director.

A fost mulţi ani secretarul general, iar acum vicepreşedinte al Institutului Social Român.

A lucrat foarte mult pentru întocmirea sau modificarea legilor. Astfel, a făcut parte din numeroase comisiuni instituite pentru unificarea legislativă, în special pentru procedura civilă, legea accelerării, la care a avut un rol principal, proiectul pentru obligaţiuni şi contracte şi aproape în toate comisiunile privitoare la organizarea judecătorească.

A fost şi consilier temporar la Consiliul legislativ, unde a colaborat la Codul de procedură civilă şi la Codul civil.

www.digibuc.ro

Știința și experiența sa au făcut să fie chemat în atâtea părți unde era nevoie de legiferare, iar contribuția sa a fost foarte rodnică și mult prețuită.

D-l Costin este și un conferențiar bine cunoscut. A ținut conferințe, unele publicate, la Institutul Social Român, la Baroul advocaților, la Universitatea Liberă etc. Cităm câteva: *Tendințele sociale noi în dreptul civil*; *Noțiunea clasică a contractului și noile tendințe de interpretare judiciară*; *Reforma legislației imobiliare și ipotecare*; *Partea contributivă a jurisprudenței în dreptul privat*; *Transformarea dogmelor de drept public*; *Problema metodei în unificarea internațională a dreptului*; *Cooperarea juridică internațională* etc.

D-sa a participat la diferite congrese. În țară a luat parte:

În 1932 la Conferința a III-a balcanică, ținută la București, a prezentat și discutat raportul *La situation de la femme mariée dans la législation roumaine*, publicat în documentele acestei conferințe.

În 1938, la Congresul Comitetului internațional juridic pentru aviație, ținut la București.

La Congresul internațional de drept comparat, ținut la Haga în 1932, a prezentat și susținut un raport despre *La documentation juridique internationale*, raport acceptat ca bază de discuție și pentru care a fost ales raportor general; a fost publicat în *Mémoire de l'Académie internationale de droit comparé* (t. II, 2-ème partie, 1934, Sirey, Paris). El a fost rezumat și menționat în *Tulane Law Review*, Tulane University, U.S.A., pag. 45, 56, 63 și în revista *Rivista internazionale di diritto*, Roma, 1938, p. 10. El e menționat și de marele jurist francez Ed. Lambert, în *Le Congrès international de droit comparé de 1932*, 1934, Paris, Sirey, p. 39. La acest congres a fost ales vicepreședinte. Tot acolo a mai prezentat un raport despre *Les jugements déclaratoires*, publicat și apoi rezumat într-o revistă din Statele Unite (*Tulane Law Review*, 1933, p. 208). În oct. 1936 a ținut la Universitatea Jagellon din Cracovia o conferință cu titlul *Aperçu sur les travaux pour l'unification du droit roumain*, publicat în limba franceză în revista *Tribuna avocaților*, București, oct. 1936, p. 28.

În 1937, la Congresul internațional de drept comparat, ținut la Haga, a prezentat și susținut un raport despre *La documentation en droit international public*. La acest congres a fost ales unul dintre președinții alternanți ai Secției de drept internațional.

În 1939, la conferința Grupului juridic italo-român, care a avut loc la Roma, a ținut un raport despre *La reforma del processo civile in Romania*, publicat în „Giustizia del Lavoro.

De altă parte, Al. Costin este, din 1930, colaborator la *Académie internationale de droit comparé* din Haga, precum și la *Institut international pour l'unification du droit privé*.

Este membru la *Société de législation comparée* și la *Société d'études législatives*, din Paris.

Cunoscut pentru activitatea sa, a fost numit de Ministerul de Justiție al Franței, la 9 oct. 1933, *Correspondant étrangère de l'Office de législation*

www.digibuc.ro

etrangère et de droit international, iar după transformarea acestui oficiu în *Comité de législation étrangère et de droit international* a fost din nou numit la 1936.

D-l Costin are mai multe publicații, articole și studii în diferite ramuri ale dreptului. Dintre cele apărute în românește, menționăm pe cele privitoare la: legislația de război, noțiunea de drept, justiția militară, Consiliul legislativ, reforma codului civil și de procedură civilă în Italia și mai ales în materia procedurei noastre civile, a organizării judecătorești, a accelerării judecăților, materie în care este un adevărat specialist.

Din studiile și articolele apărute în limbi străine, afară de cele prezentate la Congres și arătate mai sus, menționăm: *L'execution des jugements étrangères*, trimis Conferinței a IV-a balcanice, ținută în 1933, la Salonic; *L'intervention du droit civil d'après la jurisprudence roumaine*, apărut în vol II din *Recueil de l'études sur les sources du droit*, publiée en l'honneur de Fr. Geny, Paris, 1934, vol. II, p. 303; *La procedure civile et commerciale*, în colecția *La vie juridique des peuples*, Paris, 1933, pag. 33; *Esquisse sur les principes et les dispositions essentielles du projet roumain du code de procédure civile* (1936), L'Institut Social Roumain, publicat în *Recueil d'études en l'honneur d'Edouard Lambert*, 1938, vol. I, pag. 278; *Revue de la jurisprudence agricole de la Cour de Cassation de Roumanie*, publicat în *Bulletin international de droit agricole*, de către Institut Internationale d'Agriculture de Rome, 1940, nr. 2, p. 153.

Pe lângă acestea a publicat numeroase adnotări jurisprudențiale și recenzii, ceea ce reprezintă însemnate contribuții critice în domeniul juridic și care cer o serioasă pregătire.

Trebuie adăugat apoi ceea ce nu se înțelege îndestul de specialiști, activitatea de magistrat pentru întocmirea hotărârilor, care reclamă deseori o muncă mai grea decât aceea pentru articole sau studii, care însă au neajunsul că, deseori, nu cuprind numele redactorului și mai ales nu sunt publicate.

D-l Costin poate trece la activul său un foarte mare număr de hotărâri care și-au însemnătate pentru jurisprudența românească.

De reamintit în sfârșit comunicările făcute aci la Academie după ce a fost ales membru corespondent, comunicări în care a tratat chestiuni atât de importante *Responsabilitatea civilă după jurisprudența română actuală* și *Organizarea păcii prin Charta Națiunilor Unite*.

Nu e de prisos să menționăm și participarea prea cunoscută și așa de asiduă la ședințele noastre și îndeplinirea, cu un deosebit devotament, a însărcinărilor ce i-au fost date, fie personal, fie în comisiuni

Din expunerea sumară de până aici rezultă că activitatea d-lui Costin se caracterizează, în linii generale, printr-o profundă cunoaștere a dreptului sub diversele aspecte, printr-o metodă riguroasă și printr-o concepție largă despre rolul social al normelor juridice.

Lucrările sale, așa de bine apreciate de străini, nu formează volume mari, întocmite deosebi prin compilații, dar reprezintă adevărate cercetări științifice, în care sunt foarte multe puncte de vedere noi, părți cu multă originalitate, fruct al

www.digibuc.ro

unei gândiri cu un orizont mai luminos decât al interpreţilor stăpâniţi numai de rigiditatea textelor.

D-l Costin este astfel socotit ca unul din elementele cele mai alese ale lumii noastre juridice.

Pentru aceste consideraţiuni, cunoscute şi de mulţi dintre dvs., Secţiunea Istorică propune să fie ales membru activ.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată: din 32 de voturi exprimate, d-l Alex. Costin întruneşte 25 de voturi pentru, 7 voturi fiind contra

D-l N. BĂNESCU, vicepreşedinte, care ocupă fotoliul prezidenţial, constată că d-l *Costin* a întrunit 2/3 din voturile exprimate şi îl proclamă ales membru activ al Academiei Române la Secţiunea Istorică, în locul regretatului A. C. Cuza.

Se procede la alegerea de membri corespondenţi.

D-l ALEX. LAPEDATU dă citire următorului raport despre activitatea d-lui Andrei Oţetea:

D-l Andrei Oţetea, profesor la Facultatea de Litere din capitală şi director al Institutului de Istorie Universală „N. Iorga", şi-a făcut studiile superioare în Franţa, la Sorbona, unde şi-a trecut doctoratul în ştiinţele istorice, cu o teză de larg ecou în lumea specialiştilor: *François Guichardin, sa vie publique et sa pensée politique* (Paris, 1926, XXVII+393 p., in 8°), urmată de o alta, aşa numita teză mică: *Lettere inedite di Francesco Guicciardini a Bartolomeo Lanfredini* (Aquila, 1927, 239 p. in 8°).

Foarte apreciate în cercurile istorice din Franţa şi Italia, publicaţiile acestea, cu care d-l A. Oţetea a intrat de-a dreptul în arena istorică europeană, sunt considerate ca opere capitale în ce priveşte istoria Florenţei şi a Italiei pentru epoca lui Guicciardini (1483–1540) şi constituesc, în foarte întinsa bibliografie a istoricului şi potentatului florentin, puncte de încheiere şi de plecare de care nu se vor putea lipsi cei ce se vor mai ocupa de această epocă şi de această personalitate istorică.

Astfel, *Archivio storico italiano* caracterizează opera d-lui Oţetea ca cea mai bună biografie a lui Guicciardini, iar o altă revistă italiană spune despre ea că luminează tot ceea ce rămăsese neclar şi îndoielnic în viaţa aceluiaşi. Ce priveşte concepţia după care se cercetează şi prezintă viaţa publică şi gândirea politică a lui Guicciardini, *Revue de synthèse historique* elogiază pe autor, care nu critică din punct de vedere dogmatic ideile şi actele omului de stat florentin şi nici nu condamnă, cum e moda, egoismul, oportunismul şi lipsa lui de scrupule, ci ţine a-l face înţeles în lumina scrierilor sale, ca teoretician, şi a faptelor sale, ca om politic

Asemenea, elogiază pătrunderea cu care autorul a ştiut desprinde linia unitară a vieţii lui Guicciardini, viaţă care rezumă fazele principale ale istoriei florentine timp de 45 de ani, în ataşamentul lui constant principiilor aristocratice şi în ideile lui bine fixate asupra chestiunilor ce-i stăteau la inimă şi pe care s-a nevoit a le rezolva, ţinând seamă numai de oameni şi de fapte, adică de realitate, consideraţiunile morale şi sentimentale neintrând în calculele sale, ceea ce se

www.digibuc.ro

acordă perfect cu tot ce ştim de aiurea despre modul de gândire şi de lucrare al florentinilor din vremea aceea, zice recenzentul d-lui Oţetea, care nu e altul decât Lucien Fabre de la Collège de France.

La fel de elogioasă este aprecierea mult regretatului nostru Nicolae Iorga, care, în obişnuita sa formă concisă, lapidară, dă d-lui Oţetea un prea frumos certificat de recunoaştere a meritelor şi calităţilor sale istorice. „D-l Oţetea, scria N. Iorga, dă despre Guicciardini, istoricul şi omul politic florentin, o monografie care i-a servit ca teză de doctorat. Cadrul e acel de istorie universală, larg înţeleasă. Informaţiunea inedită foarte întinsă. Forma, de o perfectă stăpânire, ca în plină maturitate”.

Încrederea pe care marele istoric a arătat-o de la început temeinicii pregătiri şi eminentelor însuşiri ale d-lui A. Oţetea se vădeşte şi în faptul că a doua sa importantă publicaţiune istorică a pornit la sugestia şi îndrumarea lui N. Iorga, care a şi recomandat tipărirea ei în colecţia de *Studii şi cercetări* (*Etudes et Recherches*) a Academiei noastre

E vorba de volumul *Contributions à la Question d'Orient*, publicat în 1940 (366 p. in 8°) şi în care d-l Oţetea, pe temeiul corespondenţei inedite a trimişilor regelui celor Două Sicilii la Constantinopol, corespondenţă cercetată de D-sa în arhivele Neapolelui, dă o nouă şi interesantă expunere a chestiunii Orientului de la 1748 până la 1821.

Ca şi celelalte publicaţii istorice ale sale, d-l Oţetea aduce şi aci o notă personală şi originală, nu numai în ce priveşte planul de expunere, dar şi în ce priveşte noile puncte de vedere din care tratează subiectul său Într-adevăr, D-sa nu tratează problema în cadrul geografic ori naţional obişnuit, ci în cadrul intereselor vitale ale puterilor europene ce reflectau la succesiunea Imperiului Otoman intrat în descompunere, acordând fiecăreia partea ce i se cuvine după importanţa rolului şi acţiunii sale în aşa-zisa Chestiune a Orientului. Şi aceasta nu numai cu privire la marile puteri maritime apusene (Franţa şi Anglia) şi la cele continentale (Austria şi Rusia), dar şi la cele mai mici, ca de pildă Ţările de Jos şi chiar Principatele Române, care-şi aveau şi ele partea lor de influenţă în această problemă

Dar interesul pentru chestiunile politice în legătură cu Principatele Române a depăşit limitele pe care autorul le-a pus în *Contributions à la Question d'Orient*, pentru că, cercetând aceleaşi fonduri documentare napolitane, d-l A. Oţetea a ajuns a ne da a treia sa publicaţiune istorică în ordinea însemnătăţii: *Tudor Vladimirescu şi mişcarea eteristă în Ţările Româneşti* (Bucureşti, 1945, 411 p. in 8°), publicaţiune care a stârnit oarecare vâlvă în rândurile istoricilor noştri.

Căci, pe baza aceloraşi documente cercetate şi folosite în scrierile anterioare privitoare la Tudor Vladimirescu, dar cu o analiză critică mai riguroasă şi mai pătrunzătoare a lor şi cu un orizont istoric mai larg şi mai sigur al subiectului, d-l A. Oţetea stabileşte un alt sens şi caracter mişcării noastre revoluţionare din 1821, decât acel ce ştim că l-a avut şi atribuie promotorului şi conducătorului ei alte năzuinţe şi scopuri decât acele ce i s-au atribuit.

Evident, ca orice fapt nou care răscoleşte şi răstoarnă păreri şi concepţii consacrate, cartea a întâmpinat adversitate. E însă netăgăduit că noua interpretare

www.digibuc.ro

şi prezentare a mişcării revoluţionarre a lui Tudor Vladimirescu în legătură cu Eteria a d-lui Oţetea sunt de o perfectă obiectivitate şi probitate ştiinţifică şi că analiza izvoarelor e făcută cu o remarcabilă pătrundere critică, cu o deosebită intuiţie istorică.

Pe de altă parte, argumentarea sa e totdeauna documentată şi convingătoare, iar părerile sale logice şi fireşti. A le prezenta cu sinceritate şi onestitate e o virtute de la care istoricul nu trebuie să se abată, pentru că adevărul istoric, mai curând sau mai târziu, îşi face drum.

Acestea sunt, domnilor colegi, publicaţiile istorice fundamentale ale d-lui Oţetea, prin care D-sa a evoluat, ca şi Nicolae Iorga, de la istoria europeană apuseană la cea răsăriteană şi de la aceasta la cea naţională. Ele îl situează pe autor printre istoricii noştri de primă mână. Nu sunt însă singurele publicaţiuni istorice ale sale. Altele s-au adaos şi înaintea şi în urma lor la lista, destul de întinsă, a scrierilor d-lui A. Oţetea, cum sunt *Renaşterea şi Reforma* (Bucureşti, 1941, 360 p. in 8°) şi monumentala ediţie a *Scrierilor istorice* ale lui Mihail Kogălniceanu.

Cea dintâi, rezultat al unor speciale şi îndelungate studii, dă o nouă interpretare, mai unitară şi mai riguroasă, a celor două fenomene de istorie universală – Renaşterea şi Reforma –, considerându-le ca expresie a noii societăţi pe care a produs-o capitalismul la începuturile sale. Demonstrarea acestei noi interpretări e scopul esenţial al prea frumoasei şi instructivei cărţi a d-lui A Oţetea, care merită a fi citită în cercuri cât mai largi şi din care nu mă pot reţine a nu reda pasajul din urmă al prefeţei, care, pe lângă că afirmă concepţia istorică a autorului, este şi o dovadă a preocupărilor nobile şi ideale, de ordin social şi naţional, de care e animat:

„Dacă o asemenea carte – zice el – ar comporta o învăţătură pentru vremurile noastre, învăţătura ar fi aceasta: pentru a realiza omul pe care toţi îl dorim şi pentru a ridica societatea românească la înălţimea problemelor care o aşteaptă, trebuie modificate condiţiunile de existenţă ale naţiunii. Din noile condiţiuni de existenţă, mai drepte şi mai înţelepte, noua conştiinţă va răsări ca o recoltă îmbelşugată dintr-un ogor bine lucrat şi răsplătit de toate binefacerile cerului".

A doua publicaţiune mai înainte citată, ediţia critică adnotată şi cu o substanţială introducere a *Scrierilor istorice* ale lui Mihail Kogălniceanu, este omagiul pe care de mult încă posteritatea şi istoriografia română îl datorau genialului autor al primului *Curs de istorie naţională la români* şi care abia acum i s-a adus prin izbânda şi priceperea d-lui A. Oţetea

În fine, ca orice intelectual consacrat studiilor specialităţii sale şi vieţii culturale a ţării, d-l A. Oţetea a fost şi este un zelos şi fecund colaborator al periodicelor noastre, publicând în *Buletinul Secţiunii Istorice* a Academiei Române, în *Viaţa românească*, *Minerva*, *Însemnări ieşene*, *Revista Fundaţiilor Regale*, *Ethos*, *Revue d'histoire comparée* (din Budapesta) etc., numeroase şi variate articole şi studii din cadrul preocupărilor sale de istorie universală şi naţională, între care şi lucrări prezentate la congresele internaţionale de istorie, la care D-sa a participat.

www.digibuc.ro

Această întinsă şi preţioasă operă şi activitate istorică a d-lui A. Oţetea, înfăţişată, totdeauna, în aleasă şi îngrijită formă literară, arată că şi istoriografia română are astăzi în D-sa un reprezentant de stil larg, european, de la care se aşteaptă încă noi şi importante opere şi pe care Academia Română îl cheamă în sânul său în credinţa deplină că-i va fi un distins şi valoros colaborator, drept ce Secţiunea noastră Istorică îl şi recomandă călduros sufragiilor dv., domnilor colegi.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că din 31 de voturi exprimate, d-l Andrei Oţetea a întrunit 26 de voturi pentru, 5 fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Andrei Oţetea* a întrunit cele 2/3 de voturi cerute de statute şi îl proclamă ales membru corespondent al Academiei Române, la Secţiunea Istorică.

D-l S. MEHEDINŢI dă citire următorului raport despre activitatea ştiinţifică de geograf a d-lui profesor Nicolae Al. Rădulescu:

Fiind vorba să găsim un urmaş eminentului geograf C. Brătescu, Secţiunea Istorică a fost de părere că cel mai potrivit candidat este omul de ştiinţă pe care Universitatea din Bucureşti l-a chemat la Catedra de Geografie Generală şi Antropogeografie, adică prof. Nicolae Al. Rădulescu. Atât prin lucrări, cât şi prin cursuri universitare, el a dovedit până azi o spornică şi variată muncă în sfera geografiei, cum se vede din bibliografia aci anexată.

În latura geografiei fizice, monografia sa asupra Vrancei arată o deplină stăpânire a materialului, începând cu morfologia şi sfârşind cu cercetarea populaţiei.

În ce priveşte interesul său pentru istorie, dovada a fost făcută cu prisosinţă în cele şapte volume ale revistei regionale *Milcovia*, pe care a întemeiat-o şi a condus-o în anii cât a fost profesor de geografie la liceul din Focşani. În câte oraşe de provincie s-au putut constata manifestări culturale la acel nivel?

Urmarea acestei exemplare activităţi ştiinţifice şi didactice a fost chemarea sa ca profesor la Seminarul Pedagogic din Cluj, iar când s-a creat o conferinţă de antropogeografie la Bucureşti, un concurs la care au luat parte mai mulţi candidaţi, a dovedit capacitatea profesorului Rădulescu de a se sui şi pe o catedră universitară

Constatând apoi că *Buletinul Societăţii Geografice* a ajuns prea îngust spre a cuprinde lucrările tinerilor geografi, acelaşi profesor, ajutat de colaborarea camarazilor din cele patru universităţi ale ţării, a întemeiat *Revista geografică română*. Cele 12 fascicole apărute până azi cuprind, pe lângă studii de geografie fizică, şi o sumă de lucrări de geografie economică, politică şi de antropogeografie.

Pe temeiul acestei activităţi multilaterale, când Catedra de Geografie de la Academia de Înalte Studii Comerciale a rămas vacantă, conferenţiarul a devenit profesor la acea instituţie. Acolo, alături de prelegeri, lucrările de seminar din anii 1941–1946, după cercetări pe teren împreună cu studenţii şi publicate în volum, au demonstrat oricui că neobositul geograf se poate mişca cu aceeaşi libertate în toate sectoarele specialităţii sale.

www.digibuc.ro

Ca încununare a acestei pilduitoare activități, Universitatea din București a socotit că face un act de dreptate, chemându-l la catedra rămasă vacantă prin moartea regretatului profesor C. Brătescu.

În sfârșit, în anii din urmă, când în fruntea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, un om de știință a pus la cale mari lucrări pentru ameliorarea pieței agricole pe temeiuri de studii științifice și minuțioase anchete, între cei chemați să colaboreze la această grea operă de înlăturarea „discordanțelor antropogeografice moștenite de la epoca exploatării anarhice a bogățiilor țării" a fost și prof. N. Al Rădulescu Studiile din Valea Telejenului, din Vrancea și Tutova sunt de exemplară activitate nu numai în latura teoretică, dar și practică

Consacrarea pe care i-a dat-o în repetate rânduri universitatea, după munca desfășurată în atâtea colțuri ale țării (Focșani, Cluj, Cernăuți și București) este o probă vădită că geograful, antropogeograful, etnograful și renovatorul geografiei economice în Academia de Înalte Studii Comerciale este una dintre cele mai întemeiate speranțe în progresul geografiei românești.

Secțiunea Istorică, și subsemnatul ca raportor, cu conștiința deplin împăcată, propun să fie ales ca membru corespondent prof. N. Al. Rădulescu, titularul Catedrei de Geografie Generală și Antropogeografie de la Universitatea din București, membru permanent al Institutului de Cercetări Geografice din România

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că d-l Nicolae Al. Rădulescu a întrunit din 33 de voturi exprimate, 26 de voturi pentru, 7 fiind contra.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Nicolae Al. Rădulescu* a întrunit cele 2/3 de voturi cerute de statute și îl proclamă ales membru corespondent al Academiei Române la Secțiunea Istorică.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU dă citire următorului raport despre activitatea d-lui Vintilă Dongoroz:

Prin votul din 22 mai a.c., Secțiunea Istorică a propus ca, în locul rămas vacant prin moartea regretatului I. Ionescu-Dolj, specialist în drept penal, să fie ales ca membru corespondent d-l Vintilă Dongoroz, profesor de drept penal la Facultatea din București.

Candidatul propus are un trecut și o activitate culturală din cele mai valoroase.

După studii foarte bine apreciate, a fost abilitat docent la această facultate, iar în 1929, în baza concursului, conferențiar de drept și procedură penală.

De la 1936 este profesor titular. A fost profesor de aceeași materie la Școala Superioară de Științe Administrative și de Drept Penal Special la Institutul Superior de Științe Penale

Este membru al mai multor asociațiuni culturale din țară și din străinătate. A fost delegat oficial la diferite concursuri internaționale din specialitatea sa.

A fost membru în foarte multe comisiuni legislative privitoare la materia penală, dar îndeosebi a avut un rol important la întocmirea actualului Cod penal și Cod de procedură penală.

www.digibuc.ro

Colaborează la principalele reviste, iar de mulţi ani este director al revistei *Jurisprudenţa generală*, pe care o conduce aproape singur.

Afară de aceasta, d-l Dongoroz a publicat foarte multe lucrări din domeniul penal, dintre care două au fost premiate de Academia Română. Acestea sunt: 1) *Tratatul de drept şi procedură penală* al lui Tanoviceanu la mărimea de la 2 la 5 volumul (peste 4 000 pagini) şi refacere, d-l Dongoroz a avut principalul rol; 2) *Tratat de drept penal*, 1 vol. de 750 pagini.

D-l Dongoroz a avut apoi o serie de studii şi articole publicate în volume, broşuri sau reviste şi un foarte mare număr de adnotări jurisprudenţiale, care arată, oricum, munca, pregătirea şi valoarea autorului şi care reprezintă îndrumări importante şi cu totul verificate pentru ştiinţa şi practica judecătorească în materie penală.

Activitatea sa este destul de cunoscută şi în străinătate, îndeosebi în Italia, unde lucrările sale sunt judecate cu laudă.

D-l Dongoroz este astfel nu numai un distins învăţat în dreptul penal, ci şi un cercetător cu adevărat neobosit, un devotat specialităţii sale, care se străduieşte să înzestreze literatura noastră juridică penală cu cât mai multe lucrări.

Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului, se constată că din 33 de voturi exprimate, d-l Vintilă Dongoroz a întrunit 30 de voturi pentru, 3 voturi fiind contra.

D-l Vicepreşedinte N. BĂNESCU, care ocupă fotoliul prezidenţial, constată că d-l *Vintilă Dongoroz* a întrunit 2/3 din voturile cerute de statute şi îl proclamă ales membru corespondent al Academiei Române la Secţiunea Istorică.

La ordinea zilei fiind în continuare discutarea problemei pentru modificarea legii organice a Academiei şi a Statutelor ei, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU dă cuvântul d-lui C. Rădulescu-Motru.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU aminteşte că Academia avea în programul lucrărilor actualei sale sesiuni chestiunea revizuirii statutelor sale. Propunereaa Secţiunii Ştiinţifice făcută în cursul acestei sesiuni depăşeşte lucrarea de revizuire a statutelor şi tinde la o reformare a legii organice a Academiei de la 1879, astfel că ni se pune problema de a alege o comisiune care să pregătească proiectul noii legi. Statutele, ca şi Regulamentele Academiei vin în ordine mai târziu, după întocmirea şi adoptarea noii legi.

Comisiunea care va elabora proiectul noii legi are nevoie să fie formată de părerile noastre şi de aceea se socoteşte necesar să se facă discuţie prealabilă asupra chestiunii în sine în plenul nostru. În lumina acestei necesităţi şi referindu-se la propunerea Secţiunii Ştiinţifice, D-sa face următoarele consideraţiuni.

O lege nouă se poate înţelege fie ca o lege menită să creeze o nouă Academie, fără să ţină seama de cea de astăzi, fie ca o lege care va fi menită să reorganizeze numai actuala Academie. Deoarece Secţiunea Ştiinţifică şi-a pus ca esenţial principiu etatizarea Academiei, de la început să fim lămuriţi în ce priveşte raporturile juridice între stat şi noua Academie.

www.digibuc.ro

Prin vechea lege, Academia Română era definită ca institut național, ceea ce socotim că este o definiție vagă și că se poate mai bine defini ca o instituție de stat Este tocmai ceea ce Secțiunea Științifică cere prin propunerea ei.

Prin aceeași propunere, Secțiunea Științifică preconizează și adăugirea de institute de cercetări pe lângă Academie, cerință care n-ar schimba prea mult caracterul actualei Academii, care, precum se știe, a făcut un real progres în această direcție, prin înființarea și funcționarea Consiliului Național de Cercetări Științifice.

După vechea lege, scopul Academiei era, precum știți, cultura limbii, a istoriei naționale, a literelor, a științelor și a frumoaselor arte. Și sub acest raport se pot aduce modificări, în sensul de a se defini mai bine scopul instituției. Vechea lege însă, prin art. 3, proclama autonomia instituției, autonomie care era și de ordin spiritual privind organizarea lucrărilor sale, a votării de statute, a alegerii de membri, precum și de ordin material, privind administrarea averii sale Problema autonomiei este punctul cel mai delicat care ni se ridică în față. Asupra acestui punct va trebui să consultăm părerile tuturor. Credem că, în ce privește autonomia spirituală, s-ar putea acorda fără prea multe dificultăți. Însă în ce privește cea de ordin material, e de dorit să știm dacă statul aduce aportul său material, va veni și cu control și până la ce limită? Asemenea, în ce raport va fi averea Academiei față de aportul material al statului. Este deci de precizat dacă între noua Academie și stat va fi o colaborare, dacă statul va avea sau nu mână liberă asupra averii sale. Dacă noua Academie va putea avea sau nu un buget independent și dacă ne vom putea păstra sau nu localul. În fine, este de discutat dacă relațiile cu statul s-ar mai face prin mijlocirea vreunui departament.

Spunându-ne cu preciziune părerile asupra acestor probleme, vom ușura Comisiunii lucrarea sa și-i vom pune la îndemână ideile care vor trebui să fie introduse în proiect, precum și acelea de care va trebui să se ferească.

D-l N. VASILESCU-KARPEN arată că Secțiunea Științifică s-a pronunțat pentru modificarea structurală a Academiei și pentru transformarea ei în instituție de stat pentru motive cu totul serioase. Întrucât procesul-verbal încheiat a fost redactat într-un mod sumar, susceptibil de diferite interpretări, este necesar să se știe că Secțiunea Științifică a fost lămurită și și-a precizat transformarea instituției în instituție de stat sub toate aspectele.

Astfel, a rămas pentru toți precis că, alăturându-și institutele de cercetări existente și pe cele ce le va crea, Academia va avea să desfășoare o activitate științifică mult mai susținută decât până acum. Membrii ei vor lucra în aceste institute, cu sprijin material îndestulător, atât pentru cercetările înșile, cât și pentru propria lor existență, în așa fel încât ei să aibă posibilitatea a se consacra numai cercetării științifice.

Tot astfel, membrii Secțiunii Științifice au înțeles că Academia își păstrează autonomia ei spirituală, libertatea de a se organiza în interior, de a-și alege membrii ei etc. Această autonomie nu va însemna ceva absolut – de altfel cum

www.digibuc.ro

absolută nu a fost nici autonomia ei de până acum –, ci ea va corespunde unei instituţiuni în cadrul organizaţiei de stat, care se va defini în amănunte mai târziu.

Tot în sânul Secţiunii Ştiinţifice s-a precizat că Academia îşi păstrează bunurile ei şi tot ea le va administra. Statul îi va da mijloacele băneşti de care are nevoie, dar folosirea acestor mijloace va fi supusă, fără îndoială, controlului său.

D-l N. BĂNESCU declară că chestiunea ce se dezbate este cea mai gravă din câte s-au prezentat vreodată dinaintea noastră. De aceea socoate că o prealabilă discuţie de principii se impune.

Din cele spune de d-l Traian Săvulescu, din declaraţiile pe care şi ieri le-a făcut în sprijinul propunerii Secţiunii Ştiinţifice nu mai poate fi îndoială că e vorba nu de o simplă modificare de statute, ci de o suprimare a vechii Academii şi de înlocuirea ei cu alta, nouă.

Oprindu-se asupra acestui punct, d-l. Bănescu arată ce mare greşeală e de a rupe atât de brusc cu trecutul de 80 de ani al Academiei Române D-sa schiţează, în cuvinte de elogii, activitatea bogată a înaintaşilor, pentru a conchide că trebuie aflată o modalitate pentru ca lucrarea ce se pregăteşte să apară ca operă de continuatori.

Examinând apoi al doilea punct al propunerii, trecerea Academiei Române la stat, d-l Bănescu arată urmările pe care le va avea asupra autonomiei spirituale a Academiei. D-sa e foarte sceptic în privinţa acestei tutele a statului. Ea suie, de obicei, cum o dovedeşte experienţa, la aservirea spiritului. Face o expunere de principii în favoarea libertăţii gândirii, care nu e incompatibilă cu spiritul democratic şi care asigură adevăratul progres.

În ce priveşte numărul membrilor, d-l Bănescu îl socoteşte prea mare aşa cum se propune. D-sa se teme de o scoborâre a nivelului. De aceea crede că şi în privinţa institutelor trebuie măsură, ele nu pot veni în masă, ci numai printr-o bună selecţie.

D-l I. LUPAŞ spune că Academia Română, luând fiinţă din iniţiativa autorităţii de stat şi avându-şi organizaţiunea întemeiată pe dispoziţiile legii din 1879, nu a fost nici până acum considerată ca o instituţie cu totul particulară, cum a fost, de exemplu, cazul Academiei Maghiare, înfiinţată din iniţiativa şi cu sprijinul bănesc al marelui latifundiar Ştefan Szekenyi, care, într-un moment de entuziasm generos pentru cultura neamului său, a dăruit întreg venitul anual al domeniilor sale în scopul indicat.

Nu a fost Academia Română nici în situaţia celei cehe din Praga, nici a celei croate din Zagreb, nici măcar a cunoscutei Asociaţiuni Transilvane din Sibiu, care de la 1861–1919 nu a beneficiat de vreo subvenţie din bugetul statului; ea s-a mulţumit să activeze numai cu mijloacele financiare ce rezultau din cotizaţiile anuale mărunte ale membrilor ei şi din veniturile modestelor donaţiuni şi fundaţiuni făcute de mecenaţi generoşi.

S-au exprimat în cursul acestei dezbateri nedumeriri cu privire la definiţia Academiei Române ca „institut naţional”. E un termen minor, care nu mai

www.digibuc.ro

corespunde cu chemarea vastă ce urmează să îndeplinească în viitor această instituţie. Trebuie deci modificat

S-a stăruit asupra necesităţii să-şi păstreze Academia Română autonomia garantată prin legea din 1879. Cuvântul autonomie este un termen destul de elastic pentru semnificarea relaţiunilor cu statul. În această privinţă există un paralelism vădit între autonomia Academiei şi autonomia universitară sau între cea ecleziastică. Se ştie din felul cum a reuşit să se afirme aceasta din urmă de-a lungul veacurilor că puterea de stat se obişnuise a o respecta deplin în chestiunile interne de ordin spiritual *in sacris*, cum se spunea în terminologia consacrată. Nu o respecta însă în chestiunile exterioare, ci intervenea adeseori în domeniul aşa-numitelor probleme *circa sacra*.

Conducătorii şi membrii Academiei Române se vor împăca deci, cum s-au împăcat şi în trecut, cu gândul că autonomia acestei instituţii va respecta, sub raportul chestiunilor de ordin material, controlul statului. Fiind vorba acum de o completă etatizare, trebuiesc precizate amănunţit relaţiile viitoare ale Academiei cu autoritatea de stat.

În ce priveşte respectarea principiului de autonomie spirituală în continuitate neştirbită cu tradiţia celor opt decenii de activitate literară-ştiinţifică încununată cu apreciabile rezultate, este prea firesc să fie cuprinsă conducerea Academiei Române de oarecare frământare în faţa viitorului, care nu se lasă descifrat cu uşurinţă. Un răspuns liniştitor s-a dat, dacă îmi aduc bine aminte, în privinţa aceasta chiar într-o şedinţă publică a Academiei noastre la sfârşitul lui ianuarie, când s-a prezentat d-l coleg Parhon pentru întâia oară în noua sa calitate de preşedinte al Înaltului Prezidium. Regret că nu am putut fi prezent la şedinţa de atunci. Am aflat totuşi din cuprinsul procesului-verbal ce afirmaţiune categorică a făcut D-sa atunci, mărturisind că Academia Română trăieşte şi va trăi, continuându-şi tradiţia pe care o consideră bună, cu condiţia însă de a nu încremeni în rutină şi mai puţin în rugină. Toţi academicienii sunt de acord cu această condiţie, întrucât numai părţile bune şi viabile merită să fie păstrate şi adaptate cerinţelor timpului. În aceeaşi şedinţă exprimase şi d-l coleg Tr Săvulescu postulatul să-şi îndeplinească Academia Română în chip sporit funcţia socială, adăugând calde nădejdi pentru viitoarea ei activitate, nădejdi despre care ţinea să ne asigure că nu vor fi atinse de amărăciunea decepţiilor. Dorinţa noastră a tuturor este să aibă aceste calde nădejdi darul de a putea fi realizate pe de-a-ntregul. Comisiunea care va fi încredinţată cu elaborarea noului proiect de lege, având printre membrii ei şi colegi de-ai noştri cu atât de proeminente situaţii în actuala conducere de stat, sperăm că va izbuti să ne prezinte într-o apropiată sesiune extraordinară elaboratul său, care nu va avea soarta celui dezbătut în 32 şedinţe ale comisiei însărcinate cu pregătirea proiectului pentru modificarea statutelor.

D-l dr. C. I. PARHON zice că va fi de acord cu unele idei ale d-lui coleg Bănescu, dar va diferi de altele. Fără îndoială un popor civilizat păstrează tot ce este bun din tradiţia sa Şi noi vom face astfel. Nu mă pot alătura – zice D-sa – la melancolia cu care priveşte d-l coleg Bănescu transformarea propusă de Secţiunea

Ştiinţifică. Din contră, eu privesc această transformare cu entuziasm. Ar fi o greşeală să privim prezentul cu ideile trecutului.

În ce priveşte continuitatea scontată de d-l coleg Bănescu între vechea şi noua instituţie, ne putem întreba dacă este necesară o evoluţie lentă sau o evoluţie bruscă. Or, spre a invoca ştiinţele biologice, se ştie că schimbările se fac prin mutaţiuni, adică în mod brusc. Tot aşa se face şi în societăţi umane, prin războaie şi prin revoluţii, care aduc după ele întotdeauna ceva nou.

Proiectul Secţiunii Ştiinţifice a avut adeziunea tuturor membrilor Secţiunii în mod cugetat, iar nu în mod întâmplător. Această Secţiune are, prin firea îndeletnicirii ei, o gândire tehnică. Cu acest fel de a gândi, a socotit avantagiile noii reforme şi a văzut că această reformă dă putinţă omului de ştiinţă ca să-şi continue activitatea şi cercetările sale, în tot cursul existenţei sale, pentru că noua reformă leagă, pentru toată viaţa, pe cercetător de institutul sau laboratorul său, iar această legătură este întreţinută şi subvenţionată până la finele vieţii prin mijloace puse la dispoziţie de către stat. Iată care a fost importantul motiv pentru care Secţiunea Ştiinţifică şi-a dat adeziunea ei la proiectul în discuţie.

În ce priveşte dispoziţiile cu privire la averea Academiei, la relaţiile cu statul, acestea constituie un lot cu totul secundar de preocupări, care vor fi avute în vedere şi precizate în statutele instituţiei. Mai importantă este chestiunea numărului membrilor care, prin noul proiect, apare mult sporit. Noi suntem de părere că în actuala Academie n-am putut strânge tot ce avem mai esenţial printre oamenii de cultură ai ţării. Sunt încă foarte mulţi afară şi nu este o greşeală deci de a aduce între noi cât mai mulţi.

Propunerea Secţiunii Ştiinţifice este fermă; asupra ei nimeni dintre cei ce au semnat-o nu va reveni

D-l dr. C.I Parhon este de părere să fie luate în discuţie şi să nu se vorbească prea mult asupra lui. Să păşim deci la alegerea comisiunii care să elaboreze legea, iar încă în cursul lunii iunie să convocăm sesiunea generală extraordinară în care Academia să-şi pună chestiunea adoptării noii legi. Dacă nu vom ajunge să ne înţelegem asupra acestui punct esenţial, de a crea o nouă lege *a fortiori*, se va produce o ruptură în Academie, întrucât Secţiunea Ştiinţifică nu va renunţa, sub nici un motiv, la proiectul propus.

---

12. *ŞEDINŢA PUBLICĂ SOLEMNĂ* DE LA 28 MAI 1948

Preşedinţia d-lui dr. C. I. PARHON, Preşedintele Prezidiului R.P.R.

D-l ANDREI RĂDULESCU, Preşedintele Academiei Române, întâmpină pe membrii Înaltului Prezidiu al Republicii Populare Române, prin următoarele cuvinte:

www.digibuc.ro

Academia salută cu tot respectul pe reprezentanţii celui mai înalt organ în conducerea Republicii Populare Române, sub a cărui proteguire se află, şi le exprimă toată preţuirea pentru onoarea de a prezida această şedinţă, în care este primit un nou academician.

Academia este cu atât mai bucuroasă cu cât în Înaltul Prezidiu sunt doi membri ai săi, iar preşedinte este ilustrul învăţat care ne prezidează astăzi.

Instituţia noastră se află întrunită în a 81 sesiune generală anuală de la înfiinţarea ei şi caută să-şi îndeplinească tot mai bine misiunea, precizată mai ales prin legea ei organică din 1879, prin care a fost declarată institut naţional. Nu este însă momentul să reamintim ce a făcut în aceste opt decenii cât a stat, fără îndoială, în fruntea culturii româneşti şi a lucrat în folosul poporului, urmărindu-i luminarea, unitatea şi propăşirea şi a căutat să-l facă mai bine cunoscut şi mai just preţuit peste hotare.

Profund înţelegătoare a cerinţei vremurilor şi a diferitelor prefaceri, ea şi-a lărgit cadrul, îmbrăţişând aproape toate formele de cultură, introducând în sânul ei elemente din diverse specialităţi, întru alegerea cărora s-a călăuzit pe cât posibil omeneşte numai de dreptate şi dorinţa să atragă în sfera ei de activitate cât mai multe elemente pregătite pentru munca ştiinţifică.

Astăzi avem plăcerea să primim cu solemnitatea prevăzută de statutele noastre pe unul din cei mai de seamă scriitori, care este şi un mare cărturar întru cele sfinte şi, pentru prima dată, colegul care răspunde, este tot o faţă bisericească.

Este o înfăţişare puţin obişnuită, dovada concepţiilor care stăpânesc sufletele în acest aşezământ.

Împodobind această sărbătoare prin prezenţa dv , i-aţi dat toată strălucirea şi aţi arătat interesul ce poartă Înaltul Prezidiu instituţiei noastre.

Vă mulţumim respectuos şi vă asigurăm că Academia se va sili să contribuie din ce în ce mai mult pentru progresul culturii poporului român.

D-l dr C. I. PARHON, preşedintele Înaltului Prezidiu al Republicii Populare Române, prezidând şedinţa, dă cuvântul pr. Gala Galaction, spre a-şi rosti discursul de recepţiune.

Pr. GALA GALACTION îşi rosteşte Discursul de recepţiune despre *Epistola lui Aristeia.*

D-l Preşedinte dr C. I. PARHON aduce mulţumiri pr. Gala Galaction pentru discursul rostit, pentru întreaga sa operă literară şi îndeosebi pentru strădaniile încununate de succes depuse în traducerea *Bibliei* în limba strămoşească

Dă apoi cuvântul preotului N. M. Popescu, spre a citi răspunsul.

Pr. N. M. POPESCU citeşte răspunsul.

D-l Preşedinte dr. C. I. PARHON, după ce mulţumeşte preotului N. M Popescu, încheie şedinţa, rostind:

„Să ne trăiască noul academician".

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

www.digibuc.ro

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, semnalând între noi prezenţa d-lui prof. *Andrei Oţetea*, nou ales membru corespondent, îi adresează un cuvânt de salut şi, referindu-se la elogiul meritelor ştiinţifice pe care i l-a făcut, în şedinţa de ieri, d-l coleg Alex. Lapedatu, îl felicită călduros pentru aceste merite şi îi urează putere de muncă pentru a se consacra mai departe intereselor superioare ale culturii şi îndeosebi Academiei Române în spiritul năzuinţelor căreia îl roagă să se integreze.

D-l ANDREI OŢETEA, răspunzând, zice:

Mulţumesc Academiei Române pentru onoarea pe care mi-a făcut-o alegându-mă printre membrii ei corespondenţi. Academia Română a voit, fără îndoială, să distingă prin aceasta o activitate ştiinţifică pe care-şi rezervă însă dreptul s-o consacre definitiv în viitor. Ea a voit apoi, primind în mijlocul său un adept al materialismului istoric, să arate că n-are nici o idee preconcepută şi nu nesocoteşte nici una din metodele care, practicate onest, pot duce la descoperirea adevărului.

Această tradiţie de largă înţelegere şi de imparţialitate a permis Academiei Române să-şi îndeplinească misiunea de călăuză şi de arbitru al culturii române şi ne-a inspirat tuturora credinţa că chiar şi un popor mic ca al nostru poate deveni mare prin cultul adevărului şi prin curajul de a-l mărturisi.

Iată de ce mă simt recunoscător pentru onoarea pe care mi-aţi făcut-o, primindu-mă cu atâta încredere în mijlocul Domniilor voastre.

La ordinea de zi fiind alegerea ca membru corespondent a d-lui C. Daicoviciu, d-l N. Bănescu dă citire următorului raport asupra activităţii ştiinţifice a d-lui C. Daicoviciu:

D-l Constantin Daicoviciu, profesor de arheologie la Universitatea din Cluj, e unul dintre cei mai buni arheologi ai ţării, cunoscut şi bine apreciat pentru activitatea sa în cercurile ştiinţifice de peste hotare

Student al Universităţii clujene, unde am avut plăcerea a-l număra printre cei mai distinşi elevi ai Seminarului meu de Bizantinologie, d-l Daicoviciu, după trecerea examenului de licenţă, şi-a completat pregătirea în domeniul specialităţii căreia s-a consacrat, la Şcoala Română din Roma, trecând, pentru desăvârşirea sa în tehnica săpăturilor arheologice, şi prin şantierele ştiinţifice din Austria, Germania şi Grecia.

A început prin lucrări de arheologie şi istorie antică privitoare la Latium, la problema romanizării Dalmaţiei, lucrări apărute în „Ephemeris Daco-Romana", preţioasa publicaţie a Şcolii Române din Roma, iniţiată de mult regretatul nostru Pârvan. A dat apoi o serie de studii şi lucrări asupra protoistoriei şi istoriei antice a Daciei, lămurind câteva probleme interesante în legătură cu trecutul dacic, roman şi barbar, al acestei provincii romane.

Ocupând Catedra de Arheologie de la Universitatea din Cluj, D-sa a condus cu hărnicie şi pricepere explorările arheologice la Sarmizegetusa, la Micia şi

www.digibuc.ro

Porolissum, la cetăţile dacice de la Căpâlna şi Costeşti. Rezultatele acestor cercetări au fost sintetizate în lucrarea astăzi atât de cunoscută privitoare la Transilvania în antichitate, lucrare apărută în mai multe limbi. Polemicile pe care le-a stârnit sunt o probă a noutăţii concluziilor învăţatului nostru, clătinând multe din părerile împărtăşite în genere de ştiinţa istorică. Colaborarea sa la Pauly-Wissova, *Real-Enzyklopedie der Kl. Alterumswissenschaft*, e o indicaţie mai mult a preţuirii de care tânărul nostru cercetător se bucură în cercurile savante dincolo de hotarele ţării.

Pentru aceste merite, care promit o mare carieră ştiinţifică, Secţia Istorică are onoare a propune votului Domniilor voastre alegerea d-lui Constantin Daicoviciu ca membru corespondent al Academiei Române.

– Procedându-se la alegerea cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 37 de voturi exprimate, d-l C. Daicoviciu a întrunit 29 de voturi pentru, 8 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, constatând că d-l *C. Daicoviciu* a întrunit cele 2/3 de voturi cerute de statute, îl proclamă ales membru corespondent al Academiei Române la Secţiunea Istorică.

---

13 ŞEDINŢA DE LA 29 MAI 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l TRAIAN SĂVULESCU comunică procesul-verbal al Secţiunii Ştiinţifice din 28 mai curent, prin care sunt aleşi ca membri corespondenţi, spre a fi propuşi plenului, următorii d-ni: Gh. Vrănceanu, ing. N. Profiri, Şt. Procopiu, ing. Gh Nicolau şi Eug Macovschi:

La ordinea de zi, alegerea de membri corespondenţi în locurile vacante Procedându-se la vot, conform statutelor, au întrunit majoritatea voturilor următorii:

Gh. Vrănceanu, matematician, 13 voturi; N. Profiri, inginer, 12 voturi, Şt Procopiu, fizician, 10 voturi; Gh Nicolau, inginer, 8 voturi; E. Macovschi, biochimist, 8 voturi.

Secţiunea are onoarea a-i recomanda plenului, pentru a fi acceptaţi.

– Se ia act şi se vor supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal al Secţiunii Istorice din 28 mai a c.:

La ordinea zilei, acordarea premiilor din această sesiune generală.

www.digibuc.ro

Ascultând rapoartele asupra lucrărilor prezentate, Secţia hotărăşte cele ce urmează:

1. *Premiul Ing R. Gabrielescu*, de 10 000 lei, se împarte egal între lucrările: V. Costăchel, *Les immunités dans les Principautés Roumaines au XIVe et XVe siècles*, Bucarest, 1947, şi Christian Petrescu, *Etape doctrinare în economia politică*, vol. II, Bucureşti, 1946.

2 *Premiul Ilie E Torouţiu*, de 3 000 lei, se acordă lucrării d-lui Şt. Pascu, *Răscoale ţărăneşti în Transilvania. I. Epoca voievodatului*, Cluj, 1947.

3. *Premiul Elena şi Gheorghe M. Vlasto*, de 10 000 lei, nu se acordă nici uneia din lucrările premiate.

D-l N. BĂNESCU comunică următorul proces-verbal din 29 mai a.c , prin care este propus spre alegere ca membru corespondent d-l N. Daşcovici. Se propune şi d-l Robert Ficheux, ca membru corespondent străin:

1. La ordinea zilei, alegerea candidatului propus plenului pentru locul de corespondent, rămas vacant prin alegerea d-lui coleg A Costin ca membru activ.

Procedându-se la vot, se obţine următorul rezultat: N. Daşcovici, 11 voturi; G. Sofronie, 1, nule 2.

D-l N. Daşcovici, obţinând majoritatea de voturi, va fi propus votului plenului.

2. La propunerea d-lui prof. S. Mehedinţi, de a se alege ca membru corespondent străin d Robert Ficheux, Secţia admite cu unanimitate propunerea.

– Se ia act şi se va supune votului plenului după trecerea termenului regulamentar.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU comunică hotărârea de astăzi a Comisiunii Premiului Năsturel, prin care se acordă acest premiu d-lui Gh. Bezviconi, pentru scrierea *Călători ruşi în Moldova şi Muntenia* (Bucureşti, 1947).

– Se ia act.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, semnalând prezenţa d-lui *Alex. Costin*, zice că azi primim în mijlocul nostru ca membru activ pe d-l Costin, care, din 1945, a fost membru corespondent al instituţiunii noastre. Alegerea D-sale ca membru activ este o operă de dreptate ce se face ştiinţei juridice, care astfel şi-a căpătat încă un loc. Activitatea d-lui coleg Costin, atât cea juridică, cât şi cea depusă în serviciul intereselor Academiei Române este prea cunoscută ca să fie nevoie de a se mai insista asupra ei. Suntem siguri că îndoita sa activitate şi-o va continua şi că pentru interesele Academiei va depune un şi mai mare devotament. Fie binevenit între noi.

D-l AL. COSTIN exprimă alese mulţumiri şi via sa gratitudine pentru marea cinste a alegerii sale ca membru activ. Când a fost ales membru corespondent, a făcut Academiei promisiunea că va munci şi pe teren ştiinţific, dar mai ales pentru satisfacerea intereselor Academiei. Acum, la alegerea ca membru activ, D-sa reînnoieşte această promisiune, dând asigurări că se va strădui să ducă la bun

www.digibuc.ro

sfârşit orice sarcină ce i s-ar încredința. D-sa mulţumeşte încă o dată d-lui Preşedinte pentru cuvintele măgulitoare ce i-a adresat.

D-l TRAIAN SĂVULESCU depune propunere pentru alegerea ca membru de onoare a d-lui prof. Paul Bujor, semnată de 23 domni colegi.

– Se ia act şi se va supune votului plenului după trecerea termenului regulamentar.

La propunerea d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU se propune ca deschiderea expoziției comemorative 1848, organizată în sălile Bibliotecii Academiei Române, să aibă loc miercuri, 2 iunie, la ora 17.

La ordinea de zi fiind alegerea a doi membri activi la Secțiunea Literară, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU dă cuvântul pr. Gala Galaction spre a citi propunerea pentru alegerea d-lui Victor Eftimiu, în locul regretatului I. Al. Brătescu-Voineşti.

Pr. GALA GALACTION dă citire propunerii pentru alegerea d-lui Victor Eftimiu

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 37 de voturi exprimate, sunt 21 de voturi pentru şi 16 contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Victor Eftimiu* n-a întrunit numărul de 26 voturi, care reprezintă 2/3 din voturile exprimate cerute de statute spre a fi ales, şi arată că votul se va repeta în prima şedință viitoare.

Se procede la alegerea pentru cel de-al doilea loc de membru activ.

D-l D CARACOSTEA dă citire următorului raport asupra activității d-lui George Călinescu:

Una din cele mai simțite nevoi ale Secției Literare este aceea de a dezvolta preocupările de critică şi istorie literară. Pe când filologia şi literatura au câte doi reprezentanți în secția noastră, studiul literaturii nu are decât unul. Creațiunea poetică fiind principalul obiect al acestei discipline, ea cere, pe lângă imperativele ştiințifice şi un dar deosebit de receptivitate, însoțit de talentul de a împărtăşi sugestiv. Totdeauna domeniul acesta a lăsat un loc larg controverselor şi interpretărilor, lucru explicabil prin natura lui. Este deci necesar ca principalele direcții să fie reprezentate cu pricepere şi sinceritate, rămânând ca viitorimea să stabilească gradul de îndreptățire al punctelor de vedere deosebite.

În critica şi istoria literară de azi se simte tot mai viu prezența d-lui G. Călinescu. În formațiunea sa intră principalele exigențe ale disciplinei: bogată informație bibliografică, arhivistică, variante, ediții spre a încadra deplin textul literar, privit totdeauna ca izvorul principal. Această preocupare de amănunt l-a dus cu necesitate la cercetarea izvorului prin manuscrisul, scoțând la iveală inedite şi împrospătând uneori informația. Pe linia aceasta a fost ajutat de cercetările de istoric făcute în arhivele italiene, în cadrul prielnic al Şcolii Române de la Roma.

www.digibuc.ro

Acolo s-a dezvoltat şi interesul său pentru artele plastice, atât de necesare studiilor de literatură prin lămurirea reciprocă a artelor Setea de a merge la izvor şi a se documenta a făcut din d-l Călinescu un pasionat cercetător în biblioteca şi depozitele de manuscrise ale Academiei Române şi cine a lucrat temeinic aici rămâne toată viaţa legat de instituţia noastră.

Amănunţita cunoaştere a faptelor n-a covârşit la acest cercetător nevoia de a pătrunde esenţa lor. Preocupările de estetică s-au adăugat peste înclinările impresioniste ale anilor de tinereţe. O însemnată componentă în formaţiunea sa a fost contactul cu acele părţi din doctrinele moderniste cu care avea afinităţi temperamentale. Pasiunea pentru literatură este confirmată şi de grija de a încadra fenomenele literare în ansamblul lor comparativ, ajutat fiind în aceasta de cunoaşterea literaturilor romanice apusene şi, în parte, a celor germanice.

Cu această pregătire şi în slujba acestor preocupări, d-l Călinescu a adus şi talentul de pregnantă expresie, calitate binevenită celor chemaţi să interpreteze literatura naţională. Darul său de a concretiza printr-o imagine, o configuraţie literară şi mai ales talentul de portretistică dau adesea o savoare deosebită paginilor sale.

Criticile literare, care n-au fost încă adunate în volum, oferă adesea prilejul de a constata că, pentru d-l Călinescu istoria şi estetica nu sunt discipline antagoniste, cum se susţine curent, ci sunt două feţe ale aceleiaşi realităţi chemate să colaboreze pentru a lămuri creaţiunile. Relevez, bunăoară, studiul său asupra lui L. Rebreanu, în care opera este văzută în perspectivă istorică, descifrând din nuvelistica începuturilor dezvoltarea romancierului de mai târziu Iar dintre eseurile asupra poeţilor contemporani, amintea paginile îndrăzneţe asupra lui Tudor Arghezi.

Un loc deosebit în opera d-lui Călinescu ocupă biografiile scriitorilor. Amintesc *Vieaţa lui Mihai Eminescu*, premiată de Academia Română, şi mai ales *Vieaţa lui Ion Creangă*, urmărită nu numai în ascendenţa scriitorului, dar aşezată în cadrul larg: oameni şi lucrări ale Moldovei, străbătută de Siret.

Nevoia de bogată informaţie prin studiul izvoarelor şi cercetarea manuscriselor este ilustrată prin volumele sale *Opera lui M. Eminescu*. În această explorare a manuscriselor a fost condus nu atât de cerinţa filologică de a stabili filiera textelor în vederea plăsmuirilor definitive, cât de ideea că adevărata pulsaţie a unui scriitor, ce are el mai caracteristic, stă în primele revărsări ale spontaneităţii sale creatoare şi nu în realizările în care predomină intenţia de formă stârnită

Aceeaşi nevoie de a urmări viaţa literară în cadrul ei larg a prezidat şi la *Istoria literaturii române*, largă frescă văzută epic, în care darul de portretistică a scriitorilor serbează adesea adevărate triumfuri. Ne-ar duce prea departe să ne oprim analitic la această operă care, oricâte rezerve s-ar putea face, marchează o dată în istoriografia noastră literară.

Pe baza acestei activităţi, s-a întrunit la Iaşi, la 11 martie 1944, comisia pentru recomandarea unui profesor titular la Catedra de istoria literaturii române

www.digibuc.ro

moderne. În fața acestei comisii, din care făcea parte și colegul Iordan, am susținut din partea Universității din București recomandarea d-lui Călinescu pentru meritele sale deosebite, consfințite prin numirea sa acolo și apoi prin transferarea sa la București.

De necontenita lărgire a orizontului stă dovadă recenta lucrare *Impresii asupra literaturii spaniole*, un intermezzo pe claviatura unei alte configurații literare, menită să-i îmbogățească planurile de rezonanță proprie.

Pentru viitor, este de prevăzut că această personalitate va ancora în portul de limpezire clasică a propriei firi.

D-l Călinescu a desfășurat și o remarcabilă activitate de beletristică pură. Aceasta actualizează vechea controversă maioresciană: dacă cei înzestrați cu dar poetic pot fi și drept interpreți ai creațiunii altora. Dar istoria literară oferă exemple de critici dublați cu beletriști: Lessing, Saint-Beuve, Fr. Th. Vischer, Carducci, ca să amintesc numai pe aceștia Vocațiunea epică a d-lui Călinescu se vede îndeosebi din romanul său *Enigma Otiliei*. Operă remarcabilă prin organizare, prin figurile zugrăvite – bătrânul tutore avar și figura paradoxală a lui Stănică Rațiu –, prin psihologie, prin oscilația între cele două tipuri de pretendenți și mai ales prin faptul că realizează, în cadrul vieții de familie a unei mahalale, romanul nepărtinitor al vieții bucureștene la începutul acestui secol. Prin această operă, d-l Călinescu și-a cucerit dreptul de cetățenie în literatura propriu-zisă.

Pentru toate meritele arătate, Secțiunea Literară socotește că prezența d-lui Călinescu este necesară în Academia Română și-l propune plenului pentru a fi ales membru activ, în credința că vom avea în el un bun sfetnic și un luminat colaborator.

– Se procede la votul cu bile și drept rezultat se constată că d-l G. Călinescu, din 38 de voturi exprimate, a întrunit 29 voturi pentru, 9 voturi fiind contra, așadar a întrunit mai mult de 26 de voturi, ce reprezintă cele 2/3 de voturi statutare.

În consecință, d-l Președinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales pe d-l *G. Călinescu* membru activ al Academiei Române la Secțiunea Literară, în locul regretatului Sextil Pușcariu.

La ordinea de zi fiind continuarea dezbaterilor cu privire la propunerea Secțiunii Științifice de a modifica legea organică a Academiei Române, d-l D. GUSTI ia cuvântul și arată că ne găsim încă sub impresia dezbaterilor din ședința de alaltăieri și a concluziilor puțin cam pesimiste ale d-lui coleg dr. C. I Parhon, care și-a înfățișat și ipoteza unei ruperi între secțiunile Academiei Române.

Fiind membru al Academiei de 30 de ani, pentru D-sa se impune îndatorirea de a-și exprima părerea în problema ridicată, pentru că este vorba de viitorul Academiei.

Secțiunea Științifică a venit cu o propunere pentru modificarea structurii Academiei, care să fie înscrisă într-o lege, la baza căreia să stea următoarele trei principii: 1) Academia să devină o instituție de stat; 2) numărul membrilor săi activi să se înmulțească până la cel mult 72; 3) Academia să devină o instituție

www.digibuc.ro

dinamică şi, prin consecinţă, să-şi alăture şi să crească institute de cercetări ştiinţifice. Formularea propunerii Secţiunii Ştiinţifice fiind prea laconică, părea că cuprinde în ea ceva misterios, de aceea s-au cerut lămuriri. Ele ne-au fost date în secţiuni de colegul nostru d-l Traian Săvulescu, iar în şedinţa de alaltăieri d-l coleg Karpen a adus o cuprinzătoare justificare a principiilor propunerii.

După părerea d-lui D. Gusti, problema schimbării structurii Academiei e clară. Pentru că, după D-sa şi după explicaţiile ascultate, Academia, devenind instituţie de stat, nu înseamnă că ea se contopeşte şi se identifică cu statul; din contra, ea va avea o dublă autonomie; o autonomie spirituală, care-i asigură deplina libertate de a decide alegerea membrilor săi, de a-şi stabili normele activităţii sale şi de a-şi alipi, eventual a crea instiutute de cercetări; autonomie în păstrarea fondurilor sale, statul rezervându-şi, fireşte, dreptul de control în domeniul de activitate economico-financiară al Academiei, mai ales că din partea statului se vine cu importante subvenţii pentru susţinerea vieţii financiare a instituţiunii.

D-l TRAIAN SĂVULESCU prezintă următorul raport:

Rezoluţia unanim adoptată de către Secţiunea Ştiinţifică şi adusă la cunoştinţa plenului în şedinţa de la 20 mai a.c. cuprinde părerea membrilor acestei secţiuni asupra proiectului de modificare a statutelor Academiei, precum şi asupra organizării acesteia în viitor

Secţiunea Ştiinţifică este de părere că proiectul de statut propus nu este în totul satisfăcător pentru ca să asigure Academiei Române îndeplinirea înaltei sale misiuni culturale şi să-i dea putinţa adaptării la cerinţele statului român. Laconicitatea rezoluţiei Secţiunii Ştiinţifice a stârnit printre membrii Academiei o serie de aprehensiuni, nedumeriri, temeri explicabile, dar nejustificate, cum vom arăta.

Pentru înlăturarea acestor sentimente şi pentru a statornici unitatea de gândire, de simţire şi năzuinţe, întotdeauna roditoare când s-a realizat, m-am simţit dator ca în cerc mai restrâns, pe secţiuni, să dau în numele colegilor de la Secţiunea Ştiinţifică toate lămuririle pentru ca, într-un moment crucial din viaţa poporului nostru, Academia Română să nu întârzie să-şi ia locul de frunte pe care-l merită şi nimeni nu i-l contestă.

Am avut impresia că aceste consfătuiri vor cimenta gândul nostru şi că fiecare membru, conştient faţă de răspunderea sa faţă de Academie, de ţară şi de popor, va veni hotărât alături de colegii săi din Secţiunea Ştiinţifică, uşurat de prejudecăţi şi temeri, înviorat de nădejdi, râvnitor de muncă nouă laolaltă.

Dar se constată, din discuţiunile ce s-au făcut în plen, că unii dintre stimaţii noştri colegi nu au citit cu destulă atenţiune rezoluţia din procesul-verbal al Secţiunii Ştiinţifice şi de aceea au luat în considerare şi au dat importanţă unor probleme secundare ce pot fi cuprinse în statut şi regulament. Pe de altă parte, faptul că se accentuează şi se insistă asupra amănuntelor de funcţionare în viitor a Academiei şi a raporturilor sale cu statul, este dovada că nu s-a realizat mai deaproape şi obiectiv realităţile pentru ca ei înşişi să tragă, pe bază de raţionament şi de justă cunoaştere, concluziile adevărate.

www.digibuc.ro

Cu toate obiecțiunile ce s-au ridicat de către unii din domnii colegi, noi, cei de la Secțiunea Științifică, suntem satisfăcuți totuși că discuția din soborul mare al plenului a decurs liniștit, senin și cu încrederea și respectul reciproc ce ni le datoram, chiar atunci când avem păreri diametral opuse, nu au fost zdruncinate.

Importanța și seriozitatea problemei pe care generația noastră este chemată a o rezolva a zguduit conștiința noastră și ne-a silit să ne prezentăm la judecata istoriei cu dovada răspunderii și a patriotismului, atât față de trecut, cât și față de prezent și mai ales de viitor. Noi, colegii dvs. de la Secțiunea Științifică, avem convingerea nestrămutată că pentru a garanta perenitatea Academiei Române și a se asigura activitatea nestânjenită a membrilor ei, în vederea ridicării materiale și spirituale a poporului, și extinde în domenii cât mai largi și mai variate munca necesară propășirii poporului nostru prin științe, litere și artă, este necesar a se impune să integrăm cât mai grabnic Academia Română în organizația de stat, ca o instituție de stat. Este, de asemenea, necesar să înzestrăm Academia Română cu instrumente active de lucru – institute –, să prindem în cercul nostru cât mai multe energii creatoare, atâtea câte reclamă necesitățile vieții în Republica Populară Română, pentru ridicarea poporului la nivelul la care are dreptul să aspire.

M-am întrebat, de ce oare s-a iscat în sufletul unor colegi temerea că integrarea instituției noastre în organizația de stat va atrage după sine o aservire a Academiei, o scoborâre a ei în mediocritate, o primejduire a manifestărilor individuale și va însemna, vai !, chiar disprețuirea marilor virtuți ale înaintașilor noștri glorioși? Răspunsul pe care mi l-am putut da a fost acela că acești onorați colegi nu s-au ostenit suficient să cunoască mai de aproape evoluția Academiei Române și mai ales nu s-au pătruns încă de principiile renovatoare și înviorătoare care stau la temelia statului român modern. De aci s-a tras concluzia pripită și nejustă că în trecut totul a fost bun, perfect și nu trebuie clintit, iar în prezent situația este de așa fel încât ne paște primejdia că statul va împinge Academia pe un povârniș primejdios, că o va sfărâma.

Să păstrăm dreaptă cumpăna judecății, pentru ca hotărârea ce o vom lua să nu apară silnică sau de oportunitate, ci ca ceva crescut din adâncul conștiinței noastre colective, temei și îndreptar al tuturor cetățenilor acestei țări, care-și îndreaptă către instituția noastră nădejdile și aspirațiile de propășire prin cultură, cerând ca de aci să se ridice sus facla care să lumineze viu și departe viitorul poporului și țării.

Ce a fost, ce este și ce trebuie să fie Academia Română? Suntem siliți să facem, în orice domeniu, puțină istorie atunci când voim să depănăm mai departe firul progresului. Să-mi îngăduiți și mie o scurtă vedere asupra trecutului și etapelor parcurse de Academie pentru ca propunerile Secțiunii de Științe să nu vă apară ca ceva artificial și silit, ci firești și logice.

În anul 1866 prin decretul Locotenenței domnești a luat ființă Societatea Literară Română, cu scopul cercetării limbii, alcătuirii gramaticii și dicționarului limbii române. Pentru realizarea acestui scop și pentru afirmarea unității noastre, la început prin limbă, au fost numiți, prin decretul amintit, ca membri ai societății

www.digibuc.ro

bărbații cei mai reprezentativi din toate regiunile locuite de români: Iosif Hodoş din Maramureş, Caragiani din Macedonia, Mocioni din Banat, Cipariu din Ardeal, Hasdeu, Stamate din Basarabia şi alții După câteva luni, numele Societății a fost schimbat în acela de Societate Academică Română, iar în anul 1867, de data aceasta prin decret semnat de principele domnitor, au fost numiți din Principatele Unite: V. A. Urechia, V. Alecsandri, C. A. Rosetti, Eliade Rădulescu, Titu Maiorescu, alcătuindu-se cel dintâi corp al Academiei, cu un număr de 21 membri, acei pe care-i vedeți că împodobesc cu figurile lor senine hemiciclul de față.

Alcătuită deci printr-un decret oficial, cu membri numiți de autoritatea statului, Societatea Academică Română nu a fost o imitație a instituțiilor similare europene, fecundate de spiritul lui Bacon sau Leibniz, ci o instituție națională croită pe măsura necesităților vremii.

Ca un roi de albine harnice, membrii Societății Academice au strâns în scurtă vreme un bogat material pentru cunoaşterea limbii, pentru întocmirea gramaticii şi alcătuirea unui glosar. S-a dovedit cu acest prilej cât de rodnică este munca colectivă, când ea se desfăşoară pe baza unui program bine studiat şi urmăreşte un țel precis, real. Aceasta l-a îndemnat pe Cipariu să spună într-o împrejurare solemnă. „Am început a ne libera patria, am început a ne libera limba, am început, am început, domnilor, dar nu am terminat, rămâne să continuăm şi să terminăm".

Din nefericire, solidaritatea indispensabilă lucrărilor de colaborare s-a risipit, iar în locul ei s-a cuibărit zâzania şi lupta stearpă dintre fonetişti şi etimologişti. Entuziasmul de la început s-a potolit, armonia muncii a fost zădărnicită Societatea, zguduită de frământări, era pe cale de dezagregare.

Un eveniment important intervine şi provoacă, cum a spus distinsul nostru coleg Parhon. o mutațiune în evoluția Societății Academice. Războiul din 1877 ne-a adus cu o jertfă victorioasă independența către care năzuiam. Perspective nouă s-au deschis poporului român şi probleme nouă s-au pus statului. În anul 1879, Adunarea Legiuitoare ridică prin lege Societatea Academică la rangul de institut național, cu denumirea ce o poartă şi astăzi, de Academia Română, persoană juridică de drept public, independentă în lucrările sale. Statutele sunt modificate şi puse în concordanță cu legea pe baza căreia Academia a funcționat aproape 70 de ani. Dacă ținem seama de lucrările efectuate şi de componența Academiei, până la legea din 1879, putem spune că ea a trăit în acest timp faza literară-lingvistică din evoluția ei. Pe temeiul noii legi ia ființă Secțiunea Istorică şi treptat Secțiunea Ştiințifică, deşi şi mai înainte câțiva oameni de ştiință fuseseră chemați în sânul Academiei Române Studiile istorice se întețesc, cercetarea trecutului este viu simțită pentru afirmarea, de data aceasta, a unității noastre politice şi geografice Ştiințele pozitive privitoare la pământ şi popor de-abia încep să se înfiripeze, erau puține la număr şi fără mare însemnătate, cum declară Anastasie Fătu, în discursul său de recepție. De la 1879 încoace, Academia Română trăieşte a doua fază a evoluției sale, faza istorică, cu toate că la început de fapt predominau tot literații şi filologii Statul a acordat Academiei o subvenție anuală, iar în anul 1890 îi trece prin lege imobilul Cesianu de pe Calea Victoriei, în care şi-a instalat biblioteca,

www.digibuc.ro

colecţiile şi arhiva şi unde sălăluieşte şi azi. În râvna fără răgaz şi devotamentul adânc faţă de Academie a doi bărbaţi, Bianu şi Sturdza, Biblioteca sporeşte necontenit, colecţiunile se îmbogăţesc şi se deschid în localul nou săli de lectură pentru cercetători, zi de zi mai numeroşi. Academia devine instituţia centrală pentru documentare şi studiu în domeniul filologiei şi istoriei, iar în momentul când biblioteca centrală a statului, în virtutea legii din 1901, a trecut în patrimoniul ei, Academia devine sălaşul bibliotecii naţionale a ţării. Dacă în această fază cercetările istorice au precumpănit, iar lămurirea trecutului era necesară pentru afirmarea politică a poporului, totuşi s-a resimţit viu nevoia să se sprijine şi ştiinţele pozitive Dovadă o face chemarea treptată a oamenilor de ştiinţă cei mai de vază ai vremii, ca: D. Brândză, Bacaloglu, Petru Poni, Nicolae Teclu şi alţii. Este memorabilă şedinţa de la 4 mai 1884, în care patronul şi preşedintele de onoare al Academiei Române a cerut stăruitor membrilor acesteia; „să se ocupe şi de viitor". La această dată se pun bazele dicţionarului limbii române, *Magnum Etymologicum,* încredinţat lui Hasdeu, care, oricât ar fi fost de genial, nu-l puteaa duce până la capăt, de unul singur, cum de fapt s-a şi întâmplat.

Academia suie greu, dar necontenit, urcuşul devenirii sale. Secţiunea Ştiinţifică se încheagă din ce în ce mai bine, filologii şi literaţii mai pierd din preponderenţa lor, în timp ce Secţiunea Istorică capătă întâietatea, slujită de marea personalitate a lui Hasdeu, Kogălniceanu, Iorga, Pârvan, coloane de reper şi călăuze vrednice în mersul Academiei în această a doua fază a vieţii sale

Un alt eveniment esenţial cu mari repercusiuni în viaţa poporului influenţează puternic dezvoltarea Academiei Române. Războiul de întregire din 1916–1918 strânge laolaltă pe fraţii răzleţiţi care, descătuşaţi, dau curs liber însuşirilor creatoare ale poporului român. Noi probleme se pun statului, de data aceasta frământat în adânc de năzuinţele maselor populare de la oraşe şi sate, care reclamau cu tărie, după veacuri de obidă, împlinirea drepturilor lor legitime Reforma agrară din 1921 trece în stăpânirea ţăranilor, care ceruseră în 1907, cu sânge vărsat, pământul ce le aparţinea, o parte din ceea ce fusese acaparat de marea proprietate Academia Română, a cărei avere crescuse prin ajutorul statului şi prin donaţiuni particulare, nu este scutită de expropriere, iar domeniul agricol îi este redus de la 10 000 ha la cca 1 000 ha, venitul corespunzător scăzând de la 20–25 000 000 lei la 1 400 000 lei anual. Academia întâmpină multe alte grele piedici. O sforţare excepţională a trebuit să depună instituţia pentru a face faţă greutăţilor, iar recurgerea din ce în ce mai mult la subvenţiunile din partea statului s-a impus ca un imperativ de existenţă.

Activitatea Secţiunii Ştiinţifice, cum era firesc, a sporit totuşi din an în an Dovadă stau numărul şi valoarea lucrărilor publicate în *Buletinul* şi *Memoriile* Secţiunii, în colecţia de studii şi cercetări, în colecţia Adamachi De la această secţiune mai cu osebire pornesc necontenit îndemnuri pentru adaptarea Academiei la cerinţele timpului. Se depun memorii, se discută, se iau chiar încheieri care dovedesc că Academia Română înţelegea că propăşirea statului român în noua sa alcătuire nu mai putea fi asigurată fără o temeinică soluţionare, ca metodă

www.digibuc.ro

ştiinţifică, a problemelor de tot felul. Pentru sporirea veniturilor Academiei s-a simţit nevoia şi s-a cerut repetat organizarea exploatării raţionale a bunurilor care a găsit, în sfârşit, o soluţionare definitivă abia în 1945. Între timp, patrimoniul Academiei sporeşte prin noi legate, care încă adaugă noi sarcini, statutele au trebuit să se adapteze treptat cerinţelor şi au suferit modificări repetate. Cea mai importantă modificare este cea din 1935, când s-a prevăzut dispoziţiunea că între membrii Academiei pot fi introduşi, în mod legal, şi reprezentanţi ai filosofiei, artelor, economiei şi dreptului, de care instituţia noastră avea atâta nevoie. Cu ajutorul statului, în anii 1927–1929, se clădeşte pavilionul de dublete al Bibliotecii, iar în anul 1936 se inaugurează şi se deschide Biblioteca în localul ei cel nou Biblioteca are acum putinţa să se reorganizeze după principii moderne şi să pue astfel la dispoziţia cititorilor întreg tezaurul ei de cărţi, reviste, documente, manuscrise, din care s-au alimentat atâţia cărturari de seamă, în lucrările lor.

Trebuie să spunem cu regret că şi în organizarea Bibliotecii, ştiinţelor pozitive li s-a creat o situaţie minoră faţă de cele istorice şi filologice, deşi schimbul cu lucrările Secţiunii noastre putea asigura una dintre cele mai bogate documentări şi în domeniul ştiinţelor biologice, geologice, fizice şi chimice.

Totuşi, cine cercetează cu obiectivitate dezvoltarea spiritului ştiinţific în România şi urmăreşte progresul realizat nu poate să nu constate că Academia Română şi-a dat osteneala să-şi împlinească misiunea sa. Prin premii şi publicaţiuni a încurajat producţiunea ştiinţifică în măsura mijloacelor sale. Academia Română şi-a lărgit treptat cuprinsul activităţii sale, a sporit numărul membrilor activi şi corespondenţi şi n-a avut zăvorul pus la poarta principală pentru cei pe care talentul, gândirea sau munca probă i-a adus în pragul ei.

După 23 august 1944, o altă schimbare crucială se petrece în istoria poporului român şi care va antrena fără doar şi poate Academia să-şi găsească câmp larg de activitate, să răstoarne brazdă nouă pentru viitor. După un război pierdut, după distrugeri care poate nu vor mai fi reparate vreodată, poporul însuşi şi-a croit o altă cale, dându-şi reforme care cer instituţiuni nouă, metode nouă. Ca într-o desfăşurare de film, asistăm la perindarea scenelor sociale, economice şi culturale nouă, care uluesc pe cei neadaptabili sau prea îmbâcsiţi în prejudecăţi, dar care asigură omului de ştiinţă mai multă siguranţă şi mai multă amploare în desfăşurarea muncii lui integrată în interiorul obştesc.

Ultima reformă agrară din martie 1945 a exceptat Academia Română de la expropriere, lăsându-i intact întreg patrimoniul său agricol şi silvic. Guvernul a înţeles că Academia Română are nevoie de acest patrimoniu şi că este dator să-i uşureze povara din ce în ce mai grea a rostului ei. Statul de astăzi s-a dovedit mai înţelegător faţă de Academia Română decât acela din 1921, nu numai prin faptul că i-a lăsat avutul, dar şi pentru faptul că i-a înlesnit să-şi desfăşoare nestingherit activitatea, acordându-i subvenţii la care altă dată nu putea năzui.

De ce oare se poate teme Academia Română de statul democrat de astăzi, statul Republicii Populare Române? Academia Română să nu refuze colaborarea

www.digibuc.ro

cu statul de azi, ce înțelege mai bine ca oricând menirea ei și care are nevoie de îndrumare științifică pentru redresarea țării, vindecarea rănilor din trecut, îmbunătățirea condițiunilor de viață ale cetățenilor. Statul democrat de azi se străduiește să ridice nivelul de viață materială și morală a tuturor celor ce muncesc. El ocrotește pe muncitor, pe cărturar, pe copil, pe bătrân, pe femei El se străduiește necontenit și face sacrificii neprecupețite pentru izbăvirea poporului de analfabetism și de boli sociale, el cată prin toate mijloacele să ridice puterea de producție a pământului, să pue în valoare bogățiile naturale ale solului și subsolului, să pue în valoare comoara spirituală a poporului. Am fost până în ultimul timp țară bogată cu popor sărac, vlăguit și fără de carte. Voim și trebuie să voim să fim o țară și mai bogată, dar și cu un popor îndestulat, sănătos și luminat Spre deosebire de alte țări, noi nu avem nevoie de mila străinilor, care ne cer în schimbul blidului de mâncare, când ne mureau copiii de foame și în schimbul amăgeniei banului, alienarea independenței și știrbirea libertății noastre politice și economice. Stă în puterea noastră și numai în puterea noastră de a ne reface și redresa, ca să ocupăm locul de cinste între popoarele civilizate ale lumii. Statul de azi își trage puterea nu din bunăvoința altora, ci din munca tuturor cetățenilor cărora le garantează drepturile, impunându-le însă și obligațiuni. Statul de azi respectă tradiția bună, valorile culturale și morale din trecut, precum și instituțiile ce-l ajută în opera de ridicare a poporului. Statul de azi sprijină știința, glăsuește articolul 24 din Constituția Republicii Populare Române, și este gata să investească în acest scop sume ce vor părea fabuloase. Statul a dat dovadă că apreciază Academia Română și rostul ei. Ce dovadă mai elocventă se poate aduce decât aceea a sporirii subvenției anuale la aproape de 20 ori subvențiile anterioare, scutirea de expropriere, încurajarea Consiliului Național de Cercetări?

De ce dar, domnilor colegi, să ne facem rezerve asupra posibilității de colaborare fructuoasă cu statul tocmai în momentul când climatul spiritual și material cer mai imperios decât oricând Academiei Române să pășească cu curaj pragul celei de-a treia faze din dezvoltarea ei, faza științifică.

Academia Română este moralmente obligată să lărgească și să adâncească câmpul cercetărilor sale, ceea ce legea și statutul său în vigoare nu-l mai pot asigura Nevoile culturale și cele economice ale economiei moderne împing imperios la cultivarea intensivă a științelor și la integrarea lor în viața de stat, pentru ca să se pue temelie solidă dezvoltării sănătoase, viguroase și sigure în viitor. Recunoașterea drepturilor politice și istorice ale unui popor nu sunt numai o problemă de drept și de justiție, ci și una de permanentă organizare prin metodă științifică și din timp a tuturor forțelor care dau tărie de neclintit și asigură bunăstarea materială, tihnă și seninătate pentru creațiuni spirituale înalte. În afară de aceasta, ca obligațiune etno-pedagogică, este necesar să dezvoltăm la noile generații nevoia de certitudine, să întărim simțul obiectivității, să stârpim mentalitatea vulgară și primitivă care s-a revărsat ca un foc pârjolitor în diferite momente ale vieții, să întărim spiritul critic, cu metode care să salvgardeze libertatea spirituală.

www.digibuc.ro

Sunt convins că Academia Română, în a cărei misiune îmi mărturisesc totala credinţă, va şti să răspundă noii sale chemări cu aceeaşi convingere şi abnegaţie, cu acelaşi luminos patriotism, cu dreaptă cumpănire şi prevedere, neostenită în râvnă şi puteri.

Pentru ca Academia Română să se avânte cu elan spre zariştea nouă a rostului ei permanent, trebuie mai înainte de toate să-şi asigure existenţa sa materială. Aceasta nu poate fi realizat – şi îmi cumpănesc vorbele când fac această declaraţie – decât dacă ea consimte fără reticenţe să fie o instituţie a statului. Deşi o instituţie de drept public, Academia Română nu poate pretinde ca statul să-i creeze un regim excepţional şi unic, regim pe care de fapt nu l-a avut nici până acum Nu se poate pretinde în situaţia de astăzi a Academiei să i se facă favoarea ce nu s-a acordat altor instituţii de drept public tot atât de îndreptăţite la sprijinul statului. Dar chiar dacă păstrând situaţia de astăzi s-au lăsat Academiei toate bunurile imobile ce le posedă, ea nu va putea face faţă noilor sale îndatoriri, alimentată numai cu veniturile proprii. Va avea nevoie de aci înainte de subvenţii substanţiale din partea statului. Care este dar concluzia logică pe care trebuie să o tragem şi se impun minţii noastre cu tăria unui imperativ? Pe de o parte nevoile statului ce trebuiesc îndeplinite şi evoluţia ştiinţei; pe de altă parte, necesitatea de existenţă şi de întărire a Academiei ne obligă să consimţim ca instituţia noastră să fie la adăpost de orice primejdie sub oblăduirea şi veghea statului, care-i oferă loc de cinste, independenţă şi posibilităţi de manifestare pe care nu le-a avut. Integrată în statul român, sprijinită şi ocrotită de stat pe deasupra căruia nu se poate ridica şi-n afara căruia nu se poate singulariza, Academia Română va trebui să consimtă să fie supusă controlului statului din punct de vedere al administraţiei şi gestiunei, pentru că statul îi garantează şi patrimoniul propriu şi îi asigură în acelaşi timp şi mijloacele de funcţionare.

Academia Română este şi trebuie să fie cu drept cuvânt geloasă de autonomia şi de independenţa ei de până acum. Personal, fie-mi îngăduit să fac unele rezerve felului cum autonomia şi independenţa Academiei Române au fost menajate în trecut.

Se înţelege, domnilor colegi, că autonomia spirituală a Academiei Române nu poate fi ştirbită şi nu va fi ştirbită atunci când instituţia noastră îşi va pune umerii la ridicarea poporului alături de celelalte instituţii ale statului

Ca să înţelegem şi mai bine raporturile viitoare dintre Academie şi stat, să dăm ca exemple alte instituţii în poziţie analoagă.

Biserica, de pildă, face parte şi ea din stat. Separarea ei de acesta i-ar primejdui viaţa. Nimeni nu se gândeşte că ar fi cu putinţă blăstămăţia separatismului dintre stat şi biserică şi clerul, mai mult decât oricare altă categorie socială, reclamă categoric conlucrarea cu organele statului. Vatămă statul autonomia şi independenţa Bisericii pentru exercitarea înaltei sale misiuni spirituale? Se amestecă statul în canoane şi dogme? Apasă statul asupra conştiinţei membrilor Sfântului Sinod? Din contra, s-a dovedit că sprjinul, ocrotirea, ca şi controlul statului folosesc atât bisericii, cât şi slujitorilor ei.

www.digibuc.ro

Îşi închipuie cineva că statul va da directive în problemele ştiinţifice ce se pun aci spre rezolvare? Statul poate da indicaţiuni asupra necesităţilor sale şi să pretindă soluţiuni precise întemeiate pe adevăr şi metodă ca să-şi poată îndruma acţiunile sale variate şi multiple. De aceea, cred că nu i se poate refuza statului un drept firesc, ca la alegerea membrilor Academiei, făcută liber, fără intervenţie din afară, să i se ceară măcar ulterior un agrement formal. Pare că în această privinţă noi suntem mai pretenţioşi decât membrii altor academii. În Franţa, la alegerea membrilor Academiei, se cere şi agrementul preşedintelui Republicii, care n-a fost refuzat niciodată. Acelaşi lucru în Cehoslovacia, Anglia şi alte părţi.

Să nu avem nici o teamă, domnilor colegi, că în privinţa orientării ştiinţifice a Academiei Române, statul se va încărca cu sarcini ce nu-i revin. El va lăsa toată răspunderea pe seama noastră. Munca grea ce ne aşteaptă nu ne va da răgaz să ne trecem vremea cu lucruri de puţină importanţă, cu vremelnicii scoase din oscilaţiunile şi frământările cotidiane. Sobrietatea adevărului ştiinţific se va impune să păzim Academia Română de tendinţele contrarii intereselor statului, ce urmăreşte binele poporului şi întărirea Republicii Populare Române.

După cele arătate, cred că am răspuns destul de clar la întrebarea pusă de unii domni colegi privitor la raporturile dintre Academia Română în noua ei organizaţie şi stat în viitor, precum şi asupra asigurării autonomiei instituţiei noastre.

Pentru a pune un temei şi mai sigur la baza dezvoltării Academiei, ea trebuie situată pe un plan mai înalt aceleia pe care îl ocupă, anume ca o instituţie ataşată Preşedinţiei Consiliului de Miniştri, cu bugetul ei propriu, înscris în bugetul general al statului sau în bugetul Ministerului de Finanţe.

Odată cu încadrarea Academiei în organizarea de stat trebuie să stăruim să se asigure continuitatea activităţii şi sporirea numărului membrilor în raport cu noile probleme ce trebuiesc rezolvate şi noile discipline care trebuiesc dezvoltate În momentul de faţă, membrii Academiei, odată cu pensionarea lor de la catedre, sunt scoşi din câmpul muncii şi lăsaţi, mai ales acei de la ştiinţe pozitive, în situaţia unor spectatori ai frământărilor pe care nici nu le poate dirija şi nici nu le poate controla. Nimic mai dureros pentru omul de ştiinţă de a se găsi în deplinătatea facultăţilor sale de creaţie şi a avea porţile închise la altarul în care a slujit cu credinţă o viaţă întreagă şi pe care în foarte multe cazuri el însuşi l-a înălţat Membrilor Academiei Române trebuie să li se asigure dreptul la muncă nestingherită şi retribuţia integrală după pensionare până la săvârşirea lor din viaţă Când nu mai pot munci, ei vor rămâne exemplu şi simbol. În tot cazul nu este tolerabilă degradarea morală spre care au fost împinşi fără cruţare chiar cei mai de seamă membri ai Academiei Române. Privesc în jurul mesei noastre şi văd valul de tristeţe şi melancolie pe faţa celor mai mulţi dintre noi care, deşi în lipsuri, sunt gata să-şi pună odăjdiile date de o parte înainte de vreme ca să slujească aşa cum au slujit.

Continuitatea muncii noastre nu poate fi asigurată decât dacă Academia Română va cuprinde în organizaţia ei un număr de institute importante, în care, alături de membrii activi, să trudească membrii corespondenţi, iar alături de aceştia cât mai mulţi membri colaboratori, dedicaţi carierei ştiinţifice. Asigurându-se

www.digibuc.ro

membrilor Academiei continuitatea muncii şi răsplata ei, Academia Română va înceta să fie o instituţie de patronaj şi consacrare şi, iertaţi-mi comparaţia, un club de gentlemeni pensionari, cu nostalgia trecutului, ce-şi dau *rendez-vous*-uri foarte apreciabile la şedinţele săptămânale.

Numai astfel reorganizată, Academia Română va deveni o instituţie vie, activă, în continuă creştere şi va trece nemijlocit făclia ştiinţei din mână în mână, de-a pururi. Este neapărat nevoie ca numărul membrilor activi să fie sporit la 72, acela al membrilor corespondenţi de două ori atât, iar acela al membrilor colaboratori nedefinit, în raport cu necesităţile. Unicitatea Academiei nu va fi vătămată în acţiunea ei de corp.

Iată, domnilor colegi, pe larg expusă motivarea celor ce au fost prezentate în procesul-verbal al Secţiunii Ştiinţifice

Dumneavoastră judecaţi şi hotărâţi

Mi-am uşurat sufletul, cu încredinţarea că adevărurile pe care le-am grăit vor deveni resorturi care ne vor avânta pe altă treaptă. Avem prilejul ca noi, prin noi înşine, să garantăm existenţa şi dezvoltarea Academiei Române la răspântia vremurilor pe care le trăim. Să dăm ţării şi poporului instituţia pe care ele o cer. Să nu lăsăm să treacă clipa hotărâtoare pentru ca alţii să decidă despre rosturile noastre şi ale instituţiei în care toţi slujim cu credinţă şi pe care trebuie s-o vedem cât mai tare şi cât mai sus.

Să nu ne încărcăm sufletul cu păcatul paricidului. Avem răspundere faţă de viitor, avem răspundere faţă de moştenirea transmisă de înaintaşi, avem răspundere faţă de ţară şi faţă de popor.

Ceea ce noi, colegii de la Secţiunea Ştiinţifică, propunem este bun, temeinic, de folos şi cu adevărat, pentru că:

– „Was fruchtbar ist, allein ist wahr".

Dacă cei 21 de pe pereţii hemiciclului s-ar coborî printre noi, ei ne-ar îndemna să dăm poporului instituţia lui după măsura nevoilor lui, aşa cum au făcut şi ei la vremea lor, iar Cipariu ne va spune ca şi acum 80 de ani:

„Am început, domnilor, dar nu am terminat; rămâne să continuăm şi să terminăm".

D-l coleg N. VASILESCU-KARPEN a adăugat că autonomia Academiei se va desfăşura în cadrul normelor de stat. Nedumerirea care mai persistă în ce priveşte dependenţa de stat s-au putea înlătura dacă s-ar spune că Academia este pusă în slujba poporului.

– Se decide formarea unei comisii din d-nii *Andrei Rădulescu*, ca preşedinte, *Iorgu Iordan, Mihail Sadoveanu, D. Gusti, I. Nistor, dr. C. I. Parhon* şi *Traian Săvulescu*, ca membri, cu sarcina ca, ţinând seama de principiile rezoluţiei Secţiunii Ştiinţifice şi de rezultatele dezbaterilor plenului, să întocmească un proiect de lege pentru modificarea legii organice a Academiei Române, ce urmează a fi supus dezbaterii într-o viitoare sesiune extraordinară a Academiei

---

www.digibuc.ro

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată lucrările din programa sesiunii generale neefectuate şi, constatând că sunt numeroase, propune şi plenul aprobă prelungirea actualei sesiuni până joi, 3 iunie curent, inclusiv.

Deoarece nu s-a făcut publicitatea necesară în ziare a comunicării d-lui coleg Iorgu Iordan, care urma să aibă loc astăzi, se amână ţinerea comunicării, pentru miercuri, 2 iunie a.c., orele 15, 30

D-l Secretar General AL. LAPEDATU referă asupra donaţiunii filatelice a d-lui *Wertheimer-Ghika*, în care acesta pune Academiei următoarele trei condiţiuni.

1. Să se creeze o subsecţie pentru materialul donat.

2. Să i se încredinţeze D-sale conducerea acestei subsecţiuni.

3. Să i se recunoască dreptul de publicare a documentelor donate, care după reglementul Bibliotecii, trebuie să fie la dispoziţia oricui pentru cercetări.

La hotărârea plenului Academiei din 17 martie 1948 de a nu putea primi o donaţiune în asemenea condiţiuni, d-l Wertheimer-Ghika răspunde prin adresa din 20 aprilie 1948 că nu poate renunţa la condiţiunile de mai sus, pe motivul că „nu se smulge copilul din braţele părintelui fără a pune copilul în primejdie sau a-i stânjeni dezvoltarea firească", fiindcă nu acesta ar fi fost scopul donaţiunii D-sale. La observaţiunea aceasta ţinem să răspundem că Academia nu avea nici o cunoştinţă despre existenţa colecţiunii de mărcile şi ştampilele poştale ale d-lui Wertheimer-Ghika şi că nu a stăruit pe lângă D-sa să i le doneze. Oferta de donaţiune a pornit din propria iniţiativă a donatorului, astfel că nu poate fi vorba ca Academia ar fi avut sau ar avea intenţiunea de a-i smulge copilul din braţe. De asemenea, nu credem că prin trecerea colecţiei D-sale la Academie, colecţiile ar fi primejduite sau că consultarea lor ar fi stânjenită, întrucât Academia are în patrimoniul ei şi alte colecţiuni, cel puţin tot atât de importante ca cele ale d-lui Wertheimer-Ghika şi nici unul din mărinimoşii donatori ai acestor comori nu s-a temut că ele n-ar fi bine conservate la Academie. De aceea, socotim că neîncrederea d-lui Wertheimer-Ghika faţă de Academie nu este justificată.

Dar oricât, d-l Wertheimer-Ghika ca proprietar al acelor colecţiuni, este liber să dispună de ele cum doreşte. Şi dacă le-a şi depozitat în mod provizoriu la Academie, D-sa le poate ridica oricând din localul Bibliotecii.

Şi aceasta cu atât mai mult cu cât condiţiunile puse de donator sunt cu totul inacceptabile. Materialul filatelic de care dispune Academia este încorporat Secţiei numismatice, de sub conducerea şi autoritatea recunoscută a d-lui Moisil, astfel că organizarea unei subsecţiuni ar fi astăzi cu totul de prisos. Dar dacă cu vremea organizarea unei asemenea subsecţiuni ar deveni necesară, atunci conducerea ei nu ar putea fi încredinţată decât unei persoane care ar aspira la acest post prin concurs, conform regulamentului Academiei, şi nicidecum printr-un act de donaţie.

www.digibuc.ro

Donatorul își mai rezervă pentru persoana D-sale și dreptul exclusiv de publicare a materialului donat, o condiție care contravine regulamentului Bibliotecii și al Colecțiunilor Academiei, care acordă cititorilor dreptul de consultare și liberă dispoziție asupra rezultatelor dobândite pe urma cercetării.

Donatorul ar dori să exercite ca specialist un control personal și permanent asupra mișcării filatelice din țară, făurind din donațiunea sa o armă pe care să o folosească contra falsificatorilor și aceasta cu autoritatea Academiei Române. Instituția noastră, ca cel mai înalt for de cultură, cum o recunoaște și d-l Wertheimer-Ghika, nu poate primi asemenea obligațiuni cu totul străine de preocupările ei și nici nu poate dori ca atacurile vehemente împotriva donatorului să ricoșeze și asupra ei.

Iată deci motivele pentru care credem că Academia nu poate decât să persiste în hotărârea ei, din ședința din 17 martie 1948, de a nu putea primi donațiuni încărcate cu ipoteci personale.

Comisiunea Bibliotecii, examinând chestiunea, este de părere ca, în condițiunile puse de d-l Wertheimer-Ghika, donațiunea să fie respinsă.

D-l Secretar General arată că, deși fondul donat are o importanță deosebită, condițiunile sub care ni se lasă această avere sunt cu totul discutabile. D-sa își rezervă dreptul de a conduce Secția de filatelie a Academiei Române, apoi de a da numai D-sa publicității conținutul donației sale. De aceea i s-a cerut din partea Academiei să își schimbe actul de donație.

D-l GEORGE OPRESCU, membru corespondent, ia cuvântul asupra acestei donațiuni, arătând că d-l Wertheimer-Ghika a făcut Academiei donația în scopul de a-și asigura colecțiile și spre a avea putința să-și rezerve pentru sine anumite drepturi Un donator nu ne poate impune nouă drepturi în numele său. De aici însă nu trebuie să tragem concluzia că donațiile trebuie să ni se facă fără condițiuni Condițiunile însă trebuie să fie acceptabile și în spiritul statutelor și misiunii Academiei Române.

D-l general R ROSETTI zice că donațiunea nu poate fi acceptată, date fiind condițiunile incluse. Observațiile d-lui coleg George Oprescu sunt de reținut, în orice caz, la întocmirea viitorului regulament al Academiei.

D-l ION I. NISTOR informează că Comisiunea Bibliotecii este de părere ca această donație nu poate fi acceptată în condițiile impuse de donator

Dacă d-l Wertheimer-Ghika ar fi pus condițiuni raționale și n-ar fi cerut ca să conducă și să supravegheze Secția filatelică, donațiunea ar fi fost acceptabilă. Mai grav este că donatorul a trimis o circulară în străinătate, prin care face cunoscut că el a inaugurat la Academia Română acea secție pe care o conduce și că a organizat-o pe principii proprii.

Noi avem însă, la Bibliotecă, o Subsecție filatelică înființată de mulți ani și condusă de d-l coleg corespondent C. Moisil. De aceea d-l Nistor e de părere să nu se accepte donația în condițiile propuse.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU observă că condiţiunile actului de donaţie pus în discuţie nu sunt în concordanţă cu menirea şi scopurile Academiei. Noi am avut speranţa că donatorul va ţine seamă de scopurile Academiei şi va proceda la o rectificare a condiţiilor. Speranţa noastră nu s-a realizat În consecinţă, d-l Preşedinte propune să nu i se accepte actul de donaţiune.

– Propunerea se aprobă în unanimitate.

La Birou se depun propuneri pentru alegerea de membri de onoare a d-lor Traian Pop şi Axente Banciu.

– Se va supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar

D-l VICTOR SLĂVESCU, referindu-se la bugetul Academiei Române, la a cărui votare D-sa nu a putut lua parte, propune să se fixeze diurna pentru şedinţele acestei sesiuni generale la 1 200 lei pe zi pentru membrii din provincie, aceeaşi diurnă rămânând să se dea şi în timpul anului. Pentru membrii din capitală e de părere să se fixeze o diurnă de 700 lei pe timpul actualei sesiuni generale şi de 600 lei pentru şedinţele ordinare din timpul anului.

D-nii MIHAIL SADOVEANU şi TRAIAN SĂVULESCU se unesc la părerea d-lui Victor Slăvescu în ceea ce priveşte diurna pentru membrii din provincie, se deosebesc însă de D-sa în ce priveşte diurna pentru membrii din Capitală, propunând o diurnă de 700 lei de şedinţă, indiferent dacă ne aflăm în sesiune generală sau la şedinţe ordinare.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU constată necesitatea acestor sporuri la diurne, însă arată că greutăţile financiare ne-ar împiedica să răspundem la atari obligaţiuni În orice caz, din lipsă de venituri, nu putem fixa aceleaşi diurne pentru şedinţele diferitelor comisiuni.

D-l VICTOR SLĂVESCU propune totuşi ca aceeaşi diurnă să fie şi pentru comisiuni.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU pune la vot următoarele propuneri rezultate din dezbateri·

1) să se fixeze la 1 200 lei diurna de şedinţă, pentru membrii din provincie, indiferent de categoria şedinţei,

2) să se fixeze 700 lei diurnă de şedinţă pentru membrii din capitală, indiferent de categoria şedinţelor; aceeaşi diurnă să fie şi pentru membrii diferitelor comisiuni ale Academiei.

– Ambele propuneri se aprobă în unanimitate, urmând ca noile diurne să se calculeze cu începere de la 15 mai a.c.

La ordinea zilei fiind repetarea votului pentru alegerea d-lui Victor Eftimiu ca membru activ, se procede la votul cu bile şi drept rezultat al votului se constată că, din 38 de voturi exprimate, d-l Victor Eftimiu a întrunit 26 de voturi pentru, adică numărul de 2/3 necesar pentru a fi ales, 12 voturi fiind contra.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Victor Eftimiu* a întrunit numărul statutar de voturi şi îl proclamă membru activ al Academiei Române la Secţiunea Literară, în locul regretatului I. Al. Brătescu-Voineşti.

La Birou se depune propunere pentru alegerea de membru de onoare a d-lui Theodor Angheluţă.

– Se va supune votului plenului după trecerea termenului regulamentar.

La ordinea zilei fiind *Raportul Comisiunii Dicţionarului limbii române*, d-l TH. CAPIDAN, în numele şi ca preşedinte al Comisiunii, dă citire raportului.

D-l IORGU IORDAN, luând cuvântul în legătură cu chestiunea posibilităţilor de lucru, arată că în vizita pe care a făcut-o de Paşti echipei de la Cluj a *Dicţionarului*, condusă de d-l Ştefan Paşca, a constatat că acolo se munceşte cu pricepere şi râvnă. În această echipă se poate pune toată nădejdea, ea prezentând coeziune şi seriozitate. De altă parte, lucrându-se într-un oraş de provincie, unde universitarii au mai puţine ocupaţii lăturalnice, echipa de la Cluj, prin aceasta, rămâne încă mai departe la baza lucrării de redactare a *Dicţionarului*. Tot la Cluj se mai află în neocupaţie trei specialişti ai *Dicţionarului*, d-l Macrea, Pătruţ şi Tudoran, care s-au arătat gata să revină la lucrarea *Dicţionarului*, pe care o părăsiseră, dacă noi acceptăm revenirea. D-l Iorgu Iordan recomandă ca şi aceşti vechi colaboratori să-şi reînceapă lucrarea, formându-se astfel la Cluj o mare echipă sub conducerea d-lui Paşca, care s-a arătat de acord a lua asupră-şi revizuirea întregii redacţii a manuscrisului primit de la toţi colaboratorii.

D-l TH. CAPIDAN cunoaşte din experienţă că un conducător, chiar d-l Paşca, nu poate revizui într-o lună mai mult material decât cel primit de la cel mult trei colaboratori. Aşadar, dacă d-nii Macrea, Pătruţ şi Tudoran vor reveni la lucrarea *Dicţionarului*, va fi necesar să li se dea un alt conducător, Macrea, de exemplu, care este un bun cunoscător al lucrărilor *Dicţionarului*.

D-l IORGU IORDAN, în continuarea expunerii organizării lucrării *Dicţionarului*, informează că pentru echipa din Bucureşti a indicat trei oameni bine pregătiţi, pe d-nii Şandru, care însă de câtăva vreme şi poate pentru mai multă vreme este bolnav, Istrati, asistent la Universitatea din Iaşi, care însă nu poate părăsi acea localitate până nu-şi va avea asigurată o locuinţă în capitală, ceea ce este foarte greu, Cazacu, asistent la Universitatea din Bucureşti, bun elev al d-lui Al. Rosetti.

Precum se vede, în prezent nu se poate pune mare temei pe o lucrare întinsă la redactarea *Dicţionarului* din partea echipei din Bucureşti. De aceea, D-sa stăruieşte pentru formarea unei a doua echipe la Cluj, unde toate condiţiile de lucru sunt îndeplinite.

D-sa mai propune ca echipa de la Bucureşti să fie completată cu d-na Manoilescu, cea mai bună colaboratoare a *Dicţionarului*, care se află în prezent la Bran şi care ar vrea să se strămute la Bucureşti. Prin venirea sa aici, situaţia echipei din capitală s-ar îmbunătăţi considerabil Rămâne ca Academia să facă

www.digibuc.ro

intervențiile de rigoare pentru a obține autorizarea de stabilire în București a doamnei Manoilescu.

D-l SILVIU DRAGOMIR își exprimă mulțumirea de a fi ascultat un raport așa de complet despre lucrarea *Dicționarului*, ca acel prezentat astăzi de d-l Capidan. De altă parte, relevă temeinicia planului de lucru al d-lui Iorgu Iordan, cu care se declară în totul de acord. Cere însă ca pentru munca intelectuală care se prestează la această lucrare, colaboratorilor să li se asigure un minimum de existență. Observă, de altă parte, că prin reducerea citatelor de care s-a vorbit pe larg în raport, ca și prin alte simplificări ce ni s-au adus la cunoștință e de prevăzut că factura generală a *Dicționarului* se va schimba și va provoca chiar o deosebire între volumele până acum apărute, cu citate dezvoltate, și între cele ce vor apare și care vor cuprinde citate reduse. E de dorit ca întreaga lucrare să rămână unitară.

D-l TH. CAPIDAN lămurește pe d-l Silviu Dragomir că planul nou constă într-o comprimare a citatelor, făcându-se totdeodată trimiteri, pentru tot restul citatelor, astfel ca un lector să le poată urmări în toată dezvoltarea lor. Prin acest sistem se economisește și timp și bani pentru plata tiparului. Aceasta nu schimbă absolut de loc structura *Dicționarului*.

În altă ordine de idei, dă lămurirea că plata colaboratorilor se va face ca și până acum după cantitatea de manuscris predat. D-sa mai informează că, până în prezent, avem materialul gata de tipar pentru doi ani, însă nu se tipărește decât puțin și greu. Când statul va fi interesat la lucrările Academiei, în noua organizare a acesteia, sperăm că se va destina la una din imprimeriile statului o echipă specială pentru tiparul *Dicționarului*.

D-l ION I. NISTOR constată că raportul așa de mulțumitor de astăzi al d-lui coleg Capidan vine după mulți ani de rapoarte nesatisfăcătoare. După cele ascultate de la colegii Capidan și Iordan, nedumerirea pe care o aveam până acum despre posibilitățile de înaintare ale *Dicționarului* se risipește. De aceea, D-sa aduce mulțumiri acestor doi domni colegi pentru spiritul de jertfă depus în înaintarea lucrării. D-sa arată dezbaterile lungi din Comisia *Dicționarului*, străduințele depuse personal de d-l Șișești și D-sa pe la tipografii ca să se înceapă tipărirea, succesele obținute în această privință, contribuția Bibliotecii Academiei Române la întemeierea unei biblioteci de specialitate a *Dicționarului* în încăperile atribuite în localul Academiei echipei de lucru bucureștene, grija și înțelegerea pe care atât Comisiunea Bibliotecii, cât și Delegațiunea au arătat în ridicarea și transferarea din Bibliotecă la această echipă a cărților necesare.

Propune să se aprobe în totul raportul asupra *Dicționarului limbii române*

D-l GH IONESCU-ȘIȘEȘTI face și D-sa constatarea că după deosebite sforțări, activitatea *Dicționarului* se află acum pe calea cea bună, în special în partea redacțională, unde vedem cu mulțumire că ne găsim colaboratorii de care avem nevoie. Mai greu stăm cu finanțarea întregii lucrări. Trebuie să atragem atenția guvernului asupra finanțării puternice a *Dicționarului*, arătându-i că această

www.digibuc.ro

lucrare constituie titlul de mândrie al poporului nostru printre celelalte popoare D-sa mai face şi propunerea ca raportul d-lui Th. Capidan, care prin cuprinsul său este un îndreptar pentru toţi cercetătorii, să fie dat publicităţii într-o broşură, care să se răspândească printre aceştia şi în publicul cel mare.

D-l VICTOR SLĂVESCU pune întrebări cu privire la metoda după care se lucrează la definiţia termenilor ştiinţifici moderni şi dacă aceste definiţii sunt exacte.

D-l general R. ROSETTI face observaţii de acelaşi fel, privind termenii militari, a căror definiţie a fost redată nepotrivit în *Dicţionar*, şi întreabă ce măsuri s-au luat pentru îndreptare.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI este de părere, în această privinţă, ca fiecare dintre membrii Academiei, în specialitatea respectivă, să-şi ia angajamentul de a colabora la definirea precisă a termenilor Asociaţia AGIR lucrează la un dicţionar tehnic, care se va prezenta foarte precis. E bine să ţinem contact cu redactorii acestui dicţionar.

D-l TH. CAPIDAN recunoaşte că chestiunea termenilor tehnici este slab tratată în *Dicţionarul* nostru şi arată cauzele. În prezent se adună manualele şi cărţile necesare pentru fixarea definiţiilor celor exacte. Tot în scopul exactităţii definiţiilor, am făcut apel la colegii din Academie care, în parte, ne-au răspuns. În Academie sunt reprezentate mai toate domeniile ştiinţifice Deci aici trebuie să fie uzina definiţiilor exacte. Asigură că toţi membrii Academiei vor fi bogat consultaţi, mai ales la definiţia termenilor ştiinţifici

D-l S MEHEDINŢI face observări cu privire la barbarizarea limbii şi arată că noi suntem răspunzători de termenii pe care-i punem în circulaţie prin tratatele şi manualele noastre, iar nu filologii, care sunt siliţi să le accepte.

P S. S. NICOLAE COLAN şi-a pus aceeaşi problemă, împreună cu d-l Ştefan Paşca, cu privire la limba bisericească şi amândoi au ajuns la încheierea ca să se întocmească glosare, care mai târziu vor fi puse la contribuţie la redactarea *Dicţionarului*

D-l G. MURNU face o serie de consideraţiuni din care se desprinde că Academia are obligaţia, pe de o parte să creze o limbă normativă, iar pe de alta, să întocmească un *Dicţionar* mai mic, pentru popor, dar aşa de uşor utilizabil.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU zice:

Nu putem încheia această şedinţă consacrată în cea mai mare parte chestiunii *Dicţionarului* fără să nu facem anumite constatări. Evident, trebuie să fim foarte mulţumitori şi recunoscători colegului Capidan pentru amplul şi preţiosul raport pe care ni l-a făcut şi care constituie linia dezvoltării lucrului la *Dicţionarul* nostru, un memento pentru etapa nouă la care au ajuns azi aceste lucruri. Dar nu numai pentru aceasta merită d-l Capidan gratitudinea noastră, ci şi pentru faptul că fără el n-am fi acolo unde ne găsim Căci numai graţie D-sale s-a putut reorganiza şi

www.digibuc.ro

activa, după moartea lui Procopovici, echipa de la Cluj, sub conducerea prof. Şt Paşca, s-a putut ajunge, în doi ani numai, la completa încheiere, gata pentru tipar, a literelor D şi E, care de zece ani aşteaptă să împlinească dezvoltatul hiatus dintre volumele cu litera C şi F-L, să se stabilească, prin Comisiunea Academiei, programul şi controlul lucrărilor, aşa fel încât aceastea să nu se mai înămolească în redactări necomplete, să se stabilească norme precise pentru indemnizaţiile colaboratorilor pe temeiul muncii pozitive prestate de ei şi, în fine, d-l coleg Iordan să primească direcţiunea generală a lucrărilor, în locul său, al d-lui Th. Capidan

Fără toatea acestea şi am fi ajuns să reluăm lucrările *Dicţionarului* şi tipărirea lor aşa ca să se poată pronunţa că, dacă ele vor merge în aceaşi viteză, în zece ani s-ar termina. Iată pentru ce, în afară de raport trebuie să aducem d-lui Capidan cele mai recunoscătoare mulţumiri ale noastre, ale întregului corp academic. Căci, după ce am pierdut pe Sextil Puşcariu, D-sa, ca cel mai vechi, calificat, devotat şi statornic colaborator al mult regretatului nostru coleg, ne-a convins că este îndrumătorul cel mai competent şi preţuit al lucrărilor, în calitate de preşedinte al Comisiunii *Dicţionarului.*

Am ţinut să fac, domnilor colegi, aceste constatări ca să rămână înscrise în *Analele* noastre meritele de toţi recunoscute ale colegului Th Capidan pentru *Dicţionarul limbii române* al Academiei.

Asistenţa primeşte cu aplauze cuvintele d-lui Secretar General

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată cu deosebită mulţumire că şedinţa de astăzi a fost înalt culturală, că a fost aşadar academică. Toate părerile care s-au emis în dorinţa ca *Dicţionarul limbii române* să progreseze repede vor fi recomandate Comisiunii *Dicţionarului* spre a ţine seama de ele. Nu-i mai puţin adevărat însă că lucrarea aceasta a făcut în ultimii doi ani progrese nebănuite şi că mulţumirile pe care le aducem acum d-lui coleg Capidan şi colaboratorilor săi sunt deplin justificate. De aceste mulţumiri D-sa leagă şi marea speranţă că *Dicţionarul* va fi terminat cel puţin în limita de timp prevăzută în importantul său raport de d-l coleg Capidan.

---

15. *ŞEDINŢA DE LA 1 IUNIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că avem plăcerea şi bucuria să primim între noi pe d-l *Victor Eftimiu*, ales în şedinţa de ieri membru activ la Secţiunea Literară. Potrivit normelor noastre de lucru, nu avem obiceiul ca la primirea unui nou ales să-i expunem de la fotoliul prezidenţial meritele pentru care a fost ales, căci ar fi în genere să repetăm expunerea şi elogiile făcute în raportul

www.digibuc.ro

prin care secțiunea respectivă supune plenului propunerea sa de alegere. Astfel, după raportul așa de complet citit de pr. Gala Galaction, pentru noi ar fi de prisos să mai stăruim asupra activității d-lui Victor Eftimiu, prin care s-a învrednicit de votul nostru. Despre meritele sale se va vorbi de altfel mult mai pe larg decât în raportul preotului Galaction, la discursul de recepție al noului coleg. Totuși, în împrejurarea de față, îmi fac o datorie plăcută să reamintesc că d-l Victor Eftimiu a desfășurat o activitate foarte întinsă în câmpul literaturii și culturii naționale ca poet, ca romancier, ca aforist, ca gazetar. D-sa însă s-a manifestat în special printr-o afirmare de întâiul ordin în genul dramatic. Academia poate fi mulțumită că și această formă de cultură are astăzi printre membrii ei un reprezentant autorizat. Alegerea d-lui Victor Eftimiu face, prin aceasta, dovada că Academia Română caută să aducă în sfera sa de activitate personalitățile proeminente din diversele ramuri ale culturii noastre. Una dintre aceste personalități este noul nostru coleg, a cărui operă este apreciată nu numai în țară, dar și în străinătate. Consacrarea de astăzi a Academiei Române îi va da – sperăm – un nou avânt în productivitatea sa literară, care-l va duce la noi creații menite a îmbogăți numele său, dar mai ales de a spori propășirea instituțiunii noastre.

Felicitându-l pentru votul de care s-a bucurat în Academie, îl primim cu tradiționala urare de binevenire între noi.

D-l VICTOR EFTIMIU, răspunzând, zice:

Vă exprim gratitudinea mea pentru marea cinste pe care mi-ați făcut-o, primindu-mă în rândurile Domniilor voastre.

N-aș fi sperat o răsplată mai generoasă pentru cele patru decenii pe care le-am consacrat literaturii și teatrului.

Cucernicul părinte Gala Galaction, în paginile care m-au recomandat domniilor voastre, a pus accentul pe opera mea de om al scenei, și-i sunt adânc recunoscător

Vă mulțumesc și în numele colegilor mei de dramaturgie, în numele actorilor, al regizorilor, al tuturor slujitorilor Thaliei și ai Melpomenei, al căror sol vă rog să mă socotiți în templul acesta de cultură, unde literatura, artele, științele sunt reprezentate de atâția iluștri scriitori și savanți.

De la catedrele Domniilor voastre ați luminat generații întregi, iar din acest înalt cămin ați iradiat focul sacru care purifică și înviorează sufletele tuturor cetățenilor acestei țări.

Vremurile noi pe care le petrecem vă vor da răsplata cuvenită. Marea noastră vecină de la Răsărit a proclamat gloria Academiei și a academicienilor, pe care îi onorează înaintea oricui. Statul român se pregătește și el să vă acorde răsplata cu care n-au fost încă recompensate meritele Domniilor voastre.

Nu este oare un simbol faptul că-n fruntea Republicii Populare Românești se află excelențele lor profesorul Parhon și scriitorul Mihail Sadoveanu, iar la vicepreședinția Consiliului de Miniștri ilustrul nostru coleg Traian Săvulescu?

Intrarea mea în acest înalt areopag se face sub cele mai favorabile auspicii.

Privegheze asupra muncii Domniilor voastre – îndrăznesc să spun acum asupra muncii noastre –, ilustre figuri care au făurit cultura țării, chipurile acestea

www.digibuc.ro

auguste, care ne privesc din ramele lor de aur, cei ce v-au trecut făclia pe care o purtați cu atâta vrednicie, ca s-o încredințați, nestinsă și biruitoare, lampadatorilor de mâine Vă mulțumesc!

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU semnalează cu egală plăcere şi prezența d-lui prof. *Vintilă Dongoroz*, ales membru corespondent al Secțiunii Istorice, arătând că d-l Dongoroz este o puternică personalitate ce ne vine din lumea juridică, în mijlocul căreia se bucură de considerarea de cel mai pregătit penalist. Suntem convinşi că D-sa va contribui activ şi de aci înainte pentru progresul ştiințelor juridice, iar pentru Academie va fi de un real folos în lucrările sale care privesc patrimoniul ei. D-l Preşedinte îi urează putere de muncă şi-l primeşte cu cuvintele. Fiți binevenit în Academia Română.

D-l VINTILĂ DONGOROZ, membru corespondent, zice:

Vă rog să primiți omagiile şi mulțumirile mele.

Omagii de înaltă prețuire şi de nemărginită deferență.

Mulțumiri pentru cinstea ce mi-ați făcut de a mă socoti vrednic să ocup un loc în apropierea dumneavoastră, ca membru corespondent.

Acei care trudesc în vastul ogor al ştiințelor juridice cunosc prea bine că, în acest înalt aşezământ de cultură, locurile rezervate lor sunt extrem de limitate, de aceea ei aşteaptă onoarea unei consacrări din partea dumneavoastră cu resemnare şi în umbra consolatoare a dictonului „mai bine mai târziu decât niciodată".

Alegerea d-voastră s-a oprit de data aceasta asupra persoanei mele şi vă sunt recunoscător.

Aş fi însă lipsit şi de înțelegere şi de modestie dacă în această alegere, făcută în persoana unui reprezentant al ştiinței dreptului penal, nu aş vedea şi un omagiu ridicat adus memoriei celor ce m-au precedat în locul pe care-l ocup acum: eruditul profesor Ioan Tanoviceanu şi eminentul înalt magistrat Ion Ionescu-Dolj.

Domnule Preşedinte, vă rog să primiți cele mai respectuoase mulțumiri pentru elogioasele aprecieri şi pentru măgulitoarele cuvinte pe care le-ați rostit la adresa mea şi asupra activității mele ştiințifice în şedința de astăzi şi în şedința în care a avut loc promovarea mea. Vă rog ca la aceste mulțumiri să adăugați şi întreaga mea gratitudine.

Domnilor membri, vă mulțumesc din suflet pentru bunăvoința şi aleasa curtenie cu care ați întâmpinat prezența mea în această academică incintă.

Pentru a încheia, vă asigur că nu voi uita că orice loc, cât de modest, în această incintă, are – în ordinea spirituală – dimensiuni care depăşesc activitatea ştiințifică şi meritele celui chemat să-l ocupe şi că această diferență dintre conținător şi conținut se cere a fi împlinită.

Încă o dată vă mulțumesc.

D-l ION I. NISTOR comunică o scrisoare primită din partea d-lui prim ministru dr. *Petru Groza*, care, în legătură cu festivitățile comemorării anului 1848 şi cu organizarea expoziției noastre documentare despre acest an, binevoieşte a trimite Academiei, spre a fi expuse în această expoziție, o serie de documente din

www.digibuc.ro

1848 pe care, după încheierea expoziţiei, va trebui să le restituim, aparţinându-i personal. Ne bucură faptul că expoziţia pe care o organizăm a găsit un ecou aşa de înalt şi ne vom face plăcerea de a-i exprima deosebite mulţumiri d-lui preşedinte al Consiliului de Miniştri pentru acest frumos gest.

D-l TRAIAN SĂVULESCU aduce la cunoştinţă că un matematician bulgar a publicat în limba germană o comunicare despre o problemă a colegului nostru d-l Dimitrie Pompeiu, a cărui soluţie o găseşte. Confratele bulgar invită pe d-l Pompeiu să-i viziteze ţara.

D-l GH. SPACU, Vicepreşedinte, ocupă fotoliul prezidenţial.

La ordinea zilei fiind alegerea de membri corespondenţi, d-l ANDREI RĂDULESCU dă citire următorului raport despre activitatea d-lui N. Daşcovici:

Pentru locul de membru corespondent rămas vacant prin alegerea d-lui Alex. Costin ca membru activ, Secţiunea Istorică vă propune să alegeţi pe d-l Nicolae Daşcovici, profesor de drept internaţional public la Facultatea de Drept din Bucureşti.

Candidatul propus, doctor al Facultăţii de Drept din Paris, cu aprecieri elogioase, face parte din învăţământul universitar din 1923, când a fost numit, pe baza concursului, profesor agregat de drept internaţional public la Facultatea de Drept din Iaşi. Peste 7 ani a fost numit profesor titular. Tot acolo a suplinit timp de 11 ani şi Catedra de drept constituţional şi administrativ.

În 1946 a fost transferat la Facultatea de Drept din Bucureşti. În cariera didactică ocupă un loc de seamă, a deşteptat mult interes în studenţime pentru materiile predate şi a editat mai multe cursuri de drept internaţional public şi de drept constituţional, în care a tratat, afară de părţi generale ale acestor specialităţi, şi părţi specific româneşti.

Dintre cursurile de doctorat menţionăm: Dreptul comunicaţiilor internaţionale terestre, maritime şi aeriene, Ocrotirea minorităţilor, Dezarmarea, Instituţiile de justiţie internaţională, iar anul acesta a tratat Organizarea păcii.

D-l Daşcovici a avut şi numeroase însărcinări, aproape toate în legătură cu specialitatea sa.

Încă din 1915, invitat de „Union des nationalités", a luat parte, ca delegat român, la Conferinţa Naţionalităţilor, ţinută la Paris, sub preşedinţia lui Painlevé, şi a prezentat un raport despre poziţia şi interesele României în marele război

A fost delegat de guvernul român la prima conferinţă care a avut loc la Haga pentru codificarea dreptului internaţional.

A fost expert juridic la Conferinţa de la Geneva din 1930 pentru unificarea dreptului internaţional fluvial.

De asemenea, expert juridic în Conferinţa de la Sinaia din 1938 pentru schimbarea regimului de la gurile Dunării.

A participat la Conferinţa de la Lvov (1934) pentru metodele de predare a învăţământului dreptului internaţional şi a fost reprezentantul României la Conferinţa de drept public de instrucţie publică de la Geneva (1942).

www.digibuc.ro

A fost consultat de mai multe ori de Ministerul de Externe, de alte autorităţi superioare şi de Secţia juridică a Marelui Stat Major, în diferite probleme de drept internaţional.

A ţinut un număr însemnat de conferinţe şi, afară de alte reviste, a colaborat la revista „Affaires danubiennes" şi, din 1937, la revista londoneză „The New Commonwealth".

Este membru al următoarelor societăţi străine: The Royal Economic Society din Londra, The Econometric Society, University of Chicago, The New-Commonwealth Institute din Londra, membru corespondent la Institut Juridique International din Haga.

D-sa are foarte multe publicaţii, în special de drept internaţional public. Unul din volume a fost premiat de Academia Română, în 1941, cu întreg Premiul Vlasto de 50 000 lei.

Din publicaţiile sale, o primă grupă cuprinde articole sau studii mai întinse, referitoare la Dunăre şi strâmtorile Mării Negre.

Altă grupă se referă la Societatea Naţiunilor şi la Minorităţi.

Alta la reparaţiunile de război, datoriile interaliate, afacerile optanţilor, materiile prime, tranzit şi probleme economice.

În altă serie s-a ocupat şi despre presă şi propagandă, revizionism, dar mai ales despre dreptul războiului, despre neutralitate şi despre starea de ocupaţie de război.

Afară de acestea are publicaţii şi din alte ramuri ale dreptului.

Din această întinsă şi continuă activitate se evidenţiază că d-l profesor Daşcovici este unul din cele mai pregătite elemente române în domeniul dreptului internaţional public.

Publicaţiile sale arată o pregătire deosebit de bogată în această specialitate. Chiar când unele păreri ale autorului ar fi discutabile, lucrările sale, întemeiate pe elemente şi argumente expuse în chip ştiinţific şi într-o formă clară, merită să fie cercetate cu multă atenţie şi să fie foarte bine apreciate.

Activitatea sa de până acum îndreptăţeşte convingerea că va contribui şi mai mult pentru progresul studiilor de drept internaţional.

Supunem plenului propunerea Secţiunii Istorice pentru a decide.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că din 39 de voturi exprimate, d-l N. Daşcovici întruneşte 36 de voturi pentru, 3 voturi fiind contra.

D-l Vicepreşedinte GH. SPACU proclamă ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l *N. Daşcovici* la Secţiunea Istorică.

D-l D. POMPEIU citeşte următorul raport asupra activităţii d-lui profesor Gh Vrănceanu:

Când Academia Română a hotărât să ia asupra sa publicarea operei matematice a regretatului nostru coleg G. Ţiţeica, ea s-a adresat, pentru supravegherea şi îngrijirea acestei publicaţii, profesorului Gh. Vrănceanu, ca unei competenţe recunoscută în disciplina geometriei superioare.

www.digibuc.ro

Era primul semn al aprecierii deosebite pe care Academia Română o arăta savantului geometru care este d-l Vrănceanu.

De astă dată, în actuala sesiune generală, ivindu-se şi prilejul potrivit, Secţiunea Ştiinţifică a Academiei, prin votul ei, vine să propună plenului alegerea ca membru corespondent a d-lui prof. Gh. Vrănceanu.

Cu ocazia propunerii, în Secţia Ştiinţifică, meritele deosebite ale d-lui Vrănceanu, ca savant geometru şi ca eminent profesor, au fost îndeajuns relevate. Aici ne mărginim doar a spune că, după ce, ca eminent profesor, a pus la îndemâna studenţilor un manual (în limba română) – excelentă carte de geometrie analitică –, acum, ca savant geometru cunoscut şi recunoscut în lumea specialiştilor, tipăreşte în limba franceză o carte de înaltă ştiinţă: *Leçons de géometrie différentielle*, două volume, primul apărut. Cartea aceasta este o expunere generală a disciplinei respective, în stadiul ei actual, dar partea de contribuţii personale ale autorului (prin numeroasele ei lucrări originale) se face imediat remarcată.

D-l Vrănceanu este un savant care, de la început, s-a făcut cunoscut prin introducerea, în ştiinţă, a unor noţiuni ce au căpătat apoi o importanţă deosebită, conducând la o teorie (spaţii neolonome), care este astăzi una din preocupările de seamă ale geometriei diferenţiale moderne.

Lucrările D-sale se disting atât prin importanţa chestiunilor ce tratează, cât şi prin originalitatea metodelor întrebuinţate.

Ştiinţa geometriei, acest însemnat sector al analizei matematice, are la noi în ţară, în persoana d-lui Vrănceanu, un eminent reprezentant.

Iată pentru ce Secţiunea Ştiinţifică îl recomandă călduros plenului Academiei spre a fi ales membru corespondent.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 37 de voturi exprimate, d-l Gh. Vrănceanu a întrunit 29 de voturi pentru, 8 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Vrănceanu* a întrunit 2/3 din voturile exprimate şi-l proclamă membru corespondent al Academiei Române, la Secţiunea Ştiinţifică.

D-l D. POMPEIU citeşte următorul raport asupra activităţii d-lui prof. ing. Gh. Nicolau:

În noul proiect de statute al Academiei Române, pe care l-a pregătit o comisiune anume desemnată, activitatea ştiinţifică este repartizată pe categorii, în trei manifestări: întâi teoria (adică idei bine închegate în sistem), apoi experienţa, adică încercarea, în faţa naturii, a ideilor propuse, şi, în sfârşit, tehnica sau mai bine practica, adică înfăptuirea concepţiilor care au fost recunoscute realizabile

Iată, aşadar, trei moduri de manifestare a activităţii ştiinţifice: o clasificare completă care are aprobarea noastră, căci activitatea ştiinţifică nu poate consta numai în a elabora concepte, idei sau numai în a cerceta dacă ideile sunt realizabile, ci realizarea însăşi, înfăptuirea efectivă este o parte integrantă a activităţii ştiinţifice.

www.digibuc.ro

În această a treia categorie de oameni de ştiinţă intră atâţia tehnicieni, cărora li se cuvine toată preţuirea pentru aportul lor, iar comisiunea noastră (în proiectul ei) a făcut bine să enunţe o clasificare de care Academia a ţinut totdeauna seamă.

Academia Română (ca şi academiile străine, de altfel) a ţinut să-şi asocieze, la lucrările ei, tehnicieni de merit, ingineri care cu luminile lor s-au arătat totdeauna folositori.

Un caz de aplicare a acestei observări se prezintă astăzi: Secţiunea Ştiinţifică, printre membrii propuşi, vă recomandă pe prof. ing. Gh. Nicolau spre a fi ales membru corespondent

D-l Nicolau, inginer inspector general, este profesor la Şcoala Politehnică Tehnician de seamă, D-sa s-a făcut cunoscut nu numai prin studii şi proiecte, ci şi prin realizări care i-au stabilit reputaţia. Minte limpede, ştiind să ierarhizeze datele unei probleme şi să le orânduiască în aşezarea lor firească, cu aceste însuşiri D-sa s-a impus în toate instituţiile, unde a fost chemat să lucreze.

Statele sale de serviciu (pentru a întrebuinţa o expresie consacrată) sunt cu deosebire bogate: studii şi proiecte în specialitatea sa (motoare), urmate de realizări; expertize tehnice; memorii tehnice (privind situaţia motoarelor de la uzinele electrice din Botoşani, din Bistriţa etc.); recepţii provizorii şi definitive de motoare şi grupuri electrogene; referate şi recepţii de maşini rutiere, referate speciale privind uzinele şi instalaţiile tehnice; în sfârşit, cu grija profesorului pentru desăvârşirea studenţilor săi, organizarea unui laborator de motoare.

Dar, în privinţa grijii pentru învăţământ, se cuvine să arătăm că, de la începutul carierei sale, d-l Nicolau s-a preocupat de şcoală şi de învăţământul tehnic Menţionăm anume o broşură din 1922, cuprinzând o conferinţă a d-lui Nicolau. Asupra învăţământului mecanic în şcoalele tehnice medii şi în licee, broşura se citeşte şi astăzi cu tot interesul, iar constatările, propunerile şi sfaturile ce ea cuprinde îşi păstrează destulă actualitate şi astăzi.

Un tehnician ca d-l Nicolau, în continuu contact cu aspectele variate ale vieţii, nu se putea opri de a-şi arunca privirea şi în domenii conexe cu activitatea sa.

Între publicaţiile d-lui Nicolau găsim astfel, în 1918, un studiu despre intensificarea muncii şi a producţiei; în 1924 un articol despre punerea în valoare a întreprinderilor şi bogăţiilor statului; în 1948, *Omul şi maşinile de forţă*; tot în anul acesta, o minunată conferinţă: *Situaţia şi perspectivele industriei grele în România.*

În rezumat· o bogată activitate tehnică şi o lăudabilă preocupare de progresul învăţământului tehnic. Iată pentru ce, ţinând seama şi de tradiţia Academiei de a-şi asocia tehnicieni la lucrările sale, Secţiunea Ştiinţifică propune pe d-l prof. ing. G. Nicolau spre a fi ales membru corespondent.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că d-l ing. Gh. Nicolau a întrunit din 36 de voturi exprimate, 23 de voturi, majoritatea de 2/3 fiind însă 24 de voturi.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că majoritatea de voturi statutare n-a fost întrunită de d-l *Nicolau* şi anunţă că votul se va repeta în cea mai apropiată şedinţă

www.digibuc.ro

D-l N. VASILESCU-KARPEN citeşte următorul raport de activitate al d-lui prof. Ştefan Procopiu.

Profesorul Ştefan Procopiu de la Universitatea din Iaşi, pe care Secţiunea Ştiinţifică îl propune pentru unul din locurile vacante de membri corespondenţi, are o lungă, bogată şi fructuoasă activitate ştiinţifică şi didactică.

Licenţiat al Facultăţii de Ştiinţe din Iaşi din 1912, doctor în fizică la Sorbona, din 1924, prof. Procopiu a trecut prin toate treptele învăţământului superior, ca asistent, şef de lucrări, profesor secundar şi, în fine, profesor la Catedra de gravitate, călduri şi electricitate, la Universitatea din Iaşi, din 1925.

Lucrările originale ale prof. Procopiu, publicate în revistele de specialitate din ţară şi din străinătate – 30 de comunicări numai la Academia de Ştiinţe din Paris –, se întind la mai toate domeniile fizicii: electricitate şi magnetism, descărcări în gaze, electrooptică, termodinamică. Aş cita printre cele mai importante: *Măsura coeficientului de difuziune a electroliţilor; Teoria magnetonului, Particularităţile efectului Barkhausen sau discontinuităţii de magnetizare, Permeabilitatea magnetică a păturilor subţiri; Măsura câmpului magnetic în România; Bifurcaţia electrică şi magnetică a suspensiunilor*; lucrări de spectroscopie, depolarizarea luminii şi altele.

Lucrările prof. Procopiu sunt adeseori citate şi comentate favorabil în revistele şi tratatele de specialitate. Ultima sa lucrare din domeniul termodinamicii a fost premiată chiar anul acesta de Academia Română.

Pe lângă lucrări originale, desfăşoară şi o valoroasă activitate didactică. Prof. Procopiu a publicat cursul său de electricitate, ţinut la curent cu ultimele progrese ale ştiinţei şi conţinând expuneri şi experienţe personale. A mai publicat un volum intitulat *Perpetuum mobile şi principiile energiei*, premiat de Academie, în 1920. A scris numeroase articole, analize, recenzii, publicate cele mai multe în revista ştiinţifică a Academiei.

Lucrările originale, publicaţiunile, activitatea didactică a prof. Procopiu dovedesc darul său de invenţiune şi abilitatea experimentală, necesare fizicianului, precum şi o intensă şi susţinută muncă intelectuală, care îndreptăţeşte alegerea sa ca membru corespondent al Academiei Române.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului, se constată că d-l Procopiu întruneşte, din 36 de voturi exprimate, 32 de voturi pentru, 4 fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l *Ştefan Procopiu* la Secţiunea Ştiinţifică.

D-l N. VASILESCU-KARPEN citeşte următorul raport despre activitatea d-lui prof. ing. N Profiri:

Profesorul inginer Nicolae Profiri, propus de Secţia Ştiinţifică la unul din locurile vacante de membrii corespondenţi ai Academiei, are o lungă şi valoroasă activitate tehnică şi ştiinţifică.

Absolvent, ca şef de promoţie, al Şcoalei Naţionale de Poduri şi Şosele în 1911, a urmat timp de 3 ani cursuri de specialitate la Politehnica din Berlin, ca bursier al Academiei Române

www.digibuc.ro

Inginerul Profiri, din 1914 până astăzi, a rămas în serviciul statului, aproape exclusiv în Direcția Construcției și Întreținerii Drumurilor, specializându-se ca nimeni altul în această ramură a construcțiilor publice, de covârșitoare însemnătate pentru economia țării și buna stare a locuitorilor ei

Odată cu introducerea tracțiunii mecanice pe șosele, vechiul empirism care dăinuia la construcția și întreținerea șoselelor a făcut loc unei discipline noi, formând un vast domeniu al tehnicii, în care cercetarea științifică a celor mai bune sisteme de construcție, adaptate fiecărui fel de circulație, joacă principalul rol, aș spune un rol nebănuit.

Inginerul Profiri, prin deosebita sa pregătire teoretică și practică, a contribuit în largă măsură la găsirea și introducerea acestor sisteme moderne în construcția și întreținerea șoselelor noastre.

În acest scop, a redactat norme și instrucțiuni pentru lucrări de drumuri și a construit șosele-laborator pentru încercările feluritelor sisteme de șosele moderne: pavaje de klinker, întrebuințarea nămolului ca filer, asfalt coloidal, asfalt de pământ, covoare asfaltate. A contribuit la elaborarea Legii drumurilor din 1929, în vigoare și astăzi.

Inginerul Profiri a proiectat și executat drumuri noi, consolidări și asanări de terenuri, podețe și poduri mari de lemn și de beton armat.

A publicat în reviste de specialitate numeroase memorii și articole, cum sunt: *Șosele moderne. Pavele artificiale*, *Note asupra Congresului internațional de la Milano*; *Observații asupra concluziilor adoptate de Congresul de la Washington*, *Importanța drumurilor în viața americană*; *Probleme rutiere de actualitate* (1934); *Problema drumurilor noastre* (1937); *Salvarea șoselelor prin bituminare* (1938) etc.

În colaborare, a publicat un tratat asupra *Sistemelor moderne de asfaltaj*.

Pe lângă activitatea sa tehnică, ing. Profiri a dovedit și preocuparea științifică creatoare în specialitatea sa sau în specialitățile apropiate, cum este mecanica aplicată la rezistența construcțiilor. D-sa a contribuit, între altele, la calcularea săgeților la grinzi și a liniilor de influență etc.

În urma unui strălucit concurs și pe baza lucrărilor sale, ing Profiri a ocupat în 1940 Catedra de drumuri de la Politehnica din București.

Datorită meritelor sale, prof. ing. Profiri a ocupat cele mai înalte demnități tehnice: director general al Drumurilor, președinte al Consiliului Tehnic Superior, decan al Colegiului inginerilor.

D-sa este și președintele celor două asociații inginerești, Societatea Politehnică și Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR); în această calitate, d-l Profiri este întemeietorul și animatorul Institutului pentru Știință și Tehnică. După cum știți, în acest institut se fac prelegeri asupra chestiunilor la ordinea zilei din știință și tehnică, de către personalități din lumea acestor domenii ale cunoașterii.

În baza activității tehnice și științifice mai sus-arătată a profesorului ing. N. Profiri, vă solicităm sufragiile pentru alegerea D-sale ca membru corespondent al Academiei Române.

www.digibuc.ro

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că d-l ing Nicolae Profiri a întrunit, din 36 de voturi exprimate, 26 de voturi pentru, 9 fiind contra, obținând majoritatea de 2/3 de voturi.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l prof. ing. *Nicolae Profiri*, la Secțiunea Științifică.

Se procede la alegerea ca membru corespondent străin a d-lui Robert Ficheux, în baza raportului citit de d-l Simion Mehedinți

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că d-l Robert Ficheux a întrunit din 35 de voturi exprimate, 33 de voturi pentru, 2 voturi fiind contra.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru corespondent străin al Academiei Române pe d-l *Robert Ficheux*, la Secțiunea Istorică.

La Birou se depune o propunere semnată de 11 domni colegi pentru alegerea ca membru de onoare a d-lui Gh. T. Kirileanu.
– Se ia act și se va supune votului plenului după scurgerea termenului regulamentar.

La ordinea de zi fiind raportul Comitetului Bunurilor imobiliare, d-l GH. IONESCU-ȘIȘEȘTI dă citire acestui raport.
Spunând un cuvânt despre colaboratorii Direcțiunii Bunurilor, el informează că administratorii fermelor au fost de curând invitați la o conferință în București, spre a cunoaște Academia și rosturile ei. Acest personal și-a făcut cu devotament datoria. Acolo unde s-au semnalat deficiențe, Direcțiunea Bunurilor a aplicat sancțiunile cuvenite În general, personalul de care dispunem la ferme este destul de bun. Personalul de la centru, de asemenea, este merituos, în frunte cu d-l director Kapri, care este un agricultor de mare experiență și care depune un deosebit devotament în slujba intereselor Academiei. D-sa îi aduce mulțumiri.
La o întrebare a d-lui coleg S Mehedinți, d-l Gh. Ionescu-Șișești dă lămurirea că reclădirea bisericii de la Suseni se face cu mână de lucru benevolă din partea țăranilor, Academia contribuind cu materialele. Iar la o altă întrebare, tot a d-lui coleg Mehedinți, i se arată că țăranii care s-au făcut vinovați de distrugerea unor plantațiuni tinere din pădurile proprietății Slobozia au fost deferiți justiției

D-l dr M. CIUCĂ reclamă pentru viitor, din partea Academiei Române, o acțiune medico-socială la proprietățile sale rurale, în colaborare cu organele statului. Aceasta va constitui nu numai o necesitate de ordin social, dar și o împlinire a datoriei de pietate față de memoria testatorilor.

D-l arh. PETRE ANTONESCU întreabă dacă în programul de viitor al exploatărilor noastre s-a avut în vedere, la calcul, și impozitele noi, de care Academia, cu începere din acest an, nu mai este scutită. Că cel puțin în ce privește imobilele urbane, venitul lor, din această cauză, se va solda cu deficite. D-sa crede că aceeași situație se va înregistra și la proprietățile agricole

www.digibuc.ro

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI informează că bugetele speciale care s-au făcut pentru fiecare fermă în parte ţin socoteală de noile impozite, dat fiind că vom avea un an bun, chiar cu aceste impozite, sperăm să echilibrăm aceste bugete sau chiar să le transformăm în bugete excedentare. De altfel, s-a făcut calculul şi s-a văzut că impozitele noastre, nefiind progresive ca la proprietăţile particulare, nu vor apăsa prea greu asupra veniturilor.

D-l TRAIAN SĂVULESCU, deşi face parte din Comitetul Bunurilor, n-a putut lua parte la lucrările acestuia. De aceea îşi poate îngădui a face aprecieri asupra raportului Direcţiunii Bunurilor. Raportul acestei direcţiuni, în forma lui dezvoltată, este un model de prezentare, din care nu s-a scăpat nici o latură şi în care se subliniază cu obiectivitate chiar scăderile de producţie, arătându-se şi cauzele lor Toate aspectele de gospodărie sunt, de asemenea, subliniate în acest raport, care, din acest punct de vedere, constituie o lectură folositoare. Din el constatăm, aşadar, că în scurtă vreme exploatarea bunurilor Academiei a realizat un vădit progres, ele aflându-se în stare de bună productivitate.

O bună exploatare este prima etapă la care trebuia să ajungem; următoarea etapă este ca fermele noastre să devină ferme-model, adică centre din care agricultura să folosească şi din care să tragă foloase şi învăţăminte şi oamenii din împrejurimi. Unele ferme ar putea chiar să se specializeze în anumite culturi, cum sunt fermele din sudul ţării.

Socoteşte însă că costul de exploatare, munca, este prea ridicată, pentru că el se cifrează la 45% din încasări, ceea ce, după explicaţiile pe care le-am primit de la d-l coleg Gh. Ionescu-Şişeşti, revine la 100 de lei pe zi de lucrător sau 20 kg de grâu, în natură. Noi trebuie să tindem la ridicarea rentabilităţii, cu atât mai mult cu cât această rentabilitate este stingherită prin costul ridicat al mâinii de lucru, cum s-a arătat.

Dar ridicarea rentabilităţii nu trebuie s-o aşteptăm decât de la un spor de producţie dat de acelaşi număr de braţe şi de animale şi cu aceleaşi materiale. Se cere deci un plus de muncă, atât din partea omului, cât şi din partea vitei de lucru, care, la noi, nu dă randamentul ridicat, pe care îl înregistrează, în condiţii egale, alte ţări. Ridicarea rentabilităţii se mai poate datori şi lucrării rentabile mecanizate La fermele noastre se constată că tractoarele n-au lucrat rentabil, întrucât din raport se vede că un tractor lucrează circa 100 de zile pe an la noi, pe când în Uniunea Sovietică ajunge să lucreze până la 480 zile pe an, socotind şi lucrul de noapte. E necesar să ne silim a realiza cel puţin 200 de zile de tractor pe an Trebuie să recunoaştem însă că munca cu tractoarele noastre devine scumpă, din cauza stării de uzură în care se află tractoarele. Programul nostru de imediat viitor trebuie să-şi propună organizarea de ferme în aşa fel încât, în maximum doi ani, acestea să fie izvoare de seminţe selecţionate, de animale de reproducţie şi de animale de rentă bine îngrăşate.

Aducându-le în această stare, să nu ne aşteptăm totuşi la venituri mari pentru Academie de la fermele noastre Pentru că ele au nevoie de mari investiţii, pe de o parte, care reclamă sume importante şi pentru că produsul agricol este în genere

www.digibuc.ro

scăzut față de cel industrial, pe de altă parte. Aceasta este situația generală. Cel mult ne putem aștepta, mai târziu, la un venit cert, însă nu mare. Fermele noastre nu vor ajunge niciodată să aducă atâtea venituri ca să acopere toate cheltuielile Academiei Române.

D-sa se asociază la mulțumirile d-lui coleg Șișești față de Direcția Bunurilor și de personalul ei devotat. Dar D-sa aduce mulțumiri și Comitetului Bunurilor, pentru munca săptămânală depusă.

Ocupându-se și de exploatările forestiere, D-sa le cere să fie mai intensive, dându-se totdeodată grija regenerării pădurilor, ridicărilor în plan a unora din păduri, propuse în raportul d-lui coleg Șișești, în urmărirea cu strictețe a amenajamentelor, menite să nu apară goluri între parchete, la exploatare. În felul acesta, Academia Română va avea și din această ramură de activitate venituri nu prea mari, însă certe, cu o parte care este de recomandat să se ajute viața locală pentru ridicarea nivelului de trai al oamenilor.

D-l ION I. NISTOR face propunerea formală să se mulțumească Comitetului Bunurilor pentru sforțările depuse și să se aprobe raportul înfățișat de d-l coleg Șișești, în numele Comitetului.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU arată că, deocamdată, nu se poate lua act de această propunere, întrucât la discuția aceluiași raport este înscris și d-l coleg D. Gusti.

D-l D. GUSTI se asociază la omagiile binemeritate care s-au adus Comitetului Bunurilor, face însă rezerve exprese cu privire la omagiul care s-a adus colaboratorilor din Direcția Bunurilor, în mijlocul cărora s-au înregistrat grave scăderi în serviciu, precum se vede din cele ce urmează:

Concluzia generală:

Administrația fermelor Academiei suferă de o mare lipsă, și anume: de prea mult birocratism la centru și de prea puțin control pe teren.

Controlul birocratic, controlul hârtiilor, controlul contabilicesc la centru trebuiește simțitor redus în favoarea controlului efectiv la fața locului.

Căci, altfel, după cum am văzut, cu tot controlul prevăzut la instituțiile cele mai perfecte se fură cu acte în regulă și sub toate formele.

Lecția care se desprinde din cazul Romașcanu este clară: mai puțin birocratism și mai mult control efectiv pe teren.

Concluzii parțiale:

1) Înregistrarea memoriului meu din 1944, ca și expunerea de față și alipirea lor în dosarul moșiilor Slobozia și Tufeni;

2) Utilizarea faptelor din memoriul meu și a faptelor denunțate de Urlui și de martorii care au depus atunci, pentru ca pe baza acestor noi fapte (necunoscute de comisia special alcătuită) să se redeschidă chestia Constantinovici, având ca bază somația și notificarea Academiei Române, precum și faptele noi pe care le-am adus în această ședință;

www.digibuc.ro

3) Să se conexeze la cercetările Constantiovici şi gestiunea Bugeac-Constantinovici, despre care s-a şi redactat pe vremuri o reclamaţie către Parchet.

Gestionarul Bugeac fiind învinuit că a raportat la Academia Română însămânţări de lucernă etc., când de fapt, de convenienţă cu fostul inspector Constantinovici, însămânţarea era de orz, sfeclă, bumbac etc.;

4) Comisiunea să ia în discuţie şi eventuala ridicare a dreptului la pensie a fostului administrator Constantinovici;

5) Să se dea instrucţii inspectorului Coşocaru că a inspecta este o datorie de inspecţie până la capăt şi nu este permis a se opri la jumătatea drumului ori a nu trage concluzii necesare din inspecţii;

6) Cu toate meritele directorului Bunurilor de onestitate şi bune intenţii, se constată că, pe lângă aceste însuşiri, se mai cer pentru conducere. coerenţă în acte, perspicacitate şi lipsă totală de părtinire, ceea ce s-a dovedit în cazul Romaşcanu, că D-sa nu posedă îndeajuns, D-sa va trebui să renunţe în viitor a acorda titluri, favoruri, încredere, a emite scrisori de recunoaştere şi mulţumiri, pentru ca apoi să le dezmintă etc., şi a se complace în atitudini de mic suveran.

Pe lângă deficienţa personalului de la ferme, desigur că o bună parte din responsabilitate în experienţa Romaşcanu se datoreşte organelor de la centru, care n-au ştiut la timp înlătura acea deficienţă şi, în loc de tergiversări penibile, a lua măsurile curajoase de îndreptare.

Academia Română a fost atinsă în dezvăluirea gravelor nereguli de la ferma Tufeni, în patrimoniul ei material, dar mai ales ea a suferit atingerea patrimoniului ei moral, ceea ce negreşit trebuie să ne impună stabilirea responsabilităţilor.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU ia cuvântul spre a da câteva lămuriri în legătură cu cele expuse de d-l coleg Gusti.

Afirmarea că memoriul „cele ce am văzut la o moşie a Academiei" n-ar fi fost înregistrat este eronată. Memoriul a fost prezentat în şedinţa din 9 mai 1945 a Delegaţiunii, care a luat act de el, a aprobat în principiu propunerile d-lui Gusti şi a dispus să fie trimis în copie atât Comitetului Bunurilor, cât şi inspectorului Constantinovici.

Demisia inspectorului Constantinovici a fost adusă la cunoştinţa Delegaţiei numai prin Direcţia Bunurilor. În nici una din şedinţele Delegaţiunii, prezidate de d-l D. Gusti, în calitatea sa de Preşedinte al Academiei, de la începutul lui septemvrie 1944 (când D-sa şi Biroul Academiei au revenit din refugiu) până în mai 1945 (când s-a înfiinţat Direcţiunea Bunurilor), nu s-a comunicat această demisie. Numai după înfiinţarea Direcţiunii Bunurilor, inspectorul Constantinovici şi-a înaintat demisia, care, înregistrată într-un proces-verbal al noului comitet al Bunurilor, a venit în faţa Delegaţiunii, care a ţinut să constate că demisia i-a fost cerută, ceea ce s-a şi adus la cunoştinţa Direcţiei Bunurilor.

Ce priveşte scrisorile prezentate de d-l Gusti ca dovadă a abuzurilor şi fraudelor săvârşite de inspectorul Constantinovici, am ştiut de existenţa lor de la început, de când Avram Urlui se prezentase la Direcţia Bunurilor să denunţe pe Constantinovici. Dar atât intervenţia mea, cât şi a d-lui Kapri, de a obţine acele

scrisori, au rămas fără rezultat. Mai mult, au ştiut de ele şi colegii însărcinaţi de Delegaţie să ancheteze învinuirile aduse fostului inspector al Bunurilor – d-nii Gh Macovei şi Anibal Teodorescu –, dar şi intervenţia lor de a le obţine a rămas tot fără rezultat. Căci dacă le-ar fi cunoscut, probabil concluzia raportului pe care l-au făcut Delegaţiunii ar fi fost alta, şi anume că e cazul ca Constantinovici să fie deferit justiţiei. Ceea ce nu s-a putut însă face atunci se poate face azi, dacă d-l Gusti ne va pune la dispoziţie scrisorile.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI, referindu-se la partea a doua a raportului care priveşte Direcţiunea Bunurilor, zice că d-l director al Bunurilor, care este un gentleman, nu merita din partea d-lui prof. D. Gusti asemenea acuzaţii. D-l Kapri are o întinsă şi adâncă cultură agricolă. Dacă a venit la Academie, aceasta n-a făcut-o decât din pasiune pentru agricultură, proprietăţile sale fiind expropriate. Fără îndoială, printre funcţionarii care deservesc cele 20 de proprietăţi ale noastre, pot fi şi elemente rele. Pe Romaşcanu l-am dovedit de vinovat şi l-am dat pe mâna justiţiei

D-sa nu este de acord de felul în care a procedat d-l Gusti. Întâmpinarea D-sale era normal să fie prezentată mai întâi Comitetului Bunurilor şi numai mai târziu să fi venit aci, dacă era cazul.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU consultă plenul cu privire la continuarea dezbaterilor, dată fiind ora înaintată.

– În urma celor mai multe propuneri, discuţia se amână în continuare pentru şedinţa de joi, 3 iunie curent.

---

16. *ŞEDINŢA PUBLICĂ*
DE LA 2 IUNIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l IORGU IORDAN face o comunicare comemorativă în cadrul serbărilor jubileului centenarului evenimentelor de la 1848 cu titlul: *Nicolae Bălcescu şi Revoluţia de la 1848.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU exprimă mulţumiri d-lui coleg Iordan pentru interesanta sa comunicare, care pune într-o lumină vie şi puţin cunoscută personalitatea lui Nicolae Bălcescu.

Şedinţa publică se ridică şi se continuă lucrările în şedinţă intimă.

Repetându-se votul pentru alegerea d-lui prof. ing. Gh. Nicolau, se procede la votul cu bile şi se constată că, din 40 de voturi exprimate, d-l prof. Nicolau a întrunit 31 de voturi pentru, 9 voturi fiind contra, obţinând 2/3 de voturi statutare.

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l profesor inginer *Gh. Nicolau*, la Secţiunea Ştiinţifică.

D-l GH. SPACU dă citire următorului raport pentru propunerea ca membru corespondent al d-lui Eugen Macovschi:

Secţiunea Ştiinţifică are onoarea a vă propune alegerea, ca membru corespondent, a d-lui Eugen Macovschi, profesor de chimie biologică la Universitatea din Bucureşti.

Originar din Chişinău, D-sa a fost unul din distinşii studenţi ai Secţiunii de chimie de la Universitatea din Cluj, unde şi-a făcut studiile şi a obţinut titlul de doctor, specializându-se în chimia organică.

După ce a publicat, împreună cu prof. I. Tănăsescu, al cărui asistent a fost, 6 lucrări din domeniul reacţiunilor fotochimice în seria acetalilor orto-nitrobenzaldehidei şi una împreună cu prof. Neniţescu asupra naturii zahărului sanguin, a fost numit conferenţiar suplinitor şi mai târziu definitiv pe lângă Catedra de chimie generală de la Politehnica din Timişoara.

În această calitate, în colaborare cu prof. C Cândea, a făcut o serie de cercetări din chimia organică şi chimia petrolului, iar altele, singur, asupra metabolismului hemoneurinelor heterociclice, asupra trifenilpiperidonei, ca şi asupra metabolismului glucidelor. Tot în această perioadă a mai întreprins şi primele cercetări asupra permeabilităţii membranelor vii.

Din lucrările enumerate, unele sunt executate în colaborare cu unii dintre colegii săi, pe care i-a atras în sfera sa de activitate.

În anul 1939 ocupă prin concurs Catedra de chimie biologică de la Facultatea de Ştiinţe a Universităţii din Bucureşti, unde desfăşoară o activitate apreciată, grupând în jurul său, în afară de asistenţii catedrei sale, şi pe câţiva tineri chimişti care urmăresc a se specializa în chimia biologică şi organică.

De la numirea sa la catedră şi până în prezent, D-sa a mai publicat diferite cercetări din domeniul stilbenilor, al biochimiei analitice, ca şi asupra stereochimiei şi activităţii fiziologice a substanţelor estrogene, continuând şi pe acelea asupra permeabilităţii cu ajutorul branchiei artificiale Unele dintre aceste lucrări au fost făcute în colaborare, altele sub directa sa conducere, alcătuind partea experimentală a diverselor teze pentru obţinerea gradului de doctor al elevilor săi.

Fără a stărui mai mult asupra meritelor d-lui Eugen Macovschi şi care sunt foarte apreciate în mişcarea noastră ştiinţifică, credem că acestea, cât şi cele peste 50 de publicaţiuni ale sale îl îndreptăţesc îndeajuns spre a fi recomandat pentru a fi ales membru corespondent al Academiei noastre.

– Procedându-se la votul cu bile, drept rezultat al votului se constată că, din 40 de voturi exprimate, d-l Macovschi a întrunit 32 de voturi pentru, 8 voturi fiind contra, obţinând cele 2/3 de voturi statutare.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru corespondent al Academiei Române pe d-l prof *Eugen Macovschi*, la Secţiunea Ştiinţifică.

www.digibuc.ro

Şedinţa se ridică, iar domnii membri trec în localul Bibliotecii, spre a lua parte la inaugurarea Expoziţiei documentare 1848, organizată în sala de expoziţie.

---

17. *ŞEDINŢA DE LA 3 IUNIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Se citesc şi se aprobă procesele-verbale ale şedinţelor de la 1 şi 2 iunie curent

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU ţine să se treacă în *Analele* Academiei Române că, după şedinţa de ieri, Academia a inaugurat expoziţia documentară despre mişcarea revoluţionară din 1848, organizată în sala de expoziţii a Bibliotecii noastre Expoziţia s-a inaugurat în prezenţa Excelenţei Sale d-lui dr. *C. I. Parhon*, Preşedintele Prezidiului Republicii Populare Române, a d-lui *Mihail Sadoveanu*, vicepreşedinte al Prezidiului, şi a d-lui dr *Petru Groza*, Preşedintele Consiliului de Miniştri. Solemnitatea s-a deschis printr-o cuvântare a d-lui Preşedinte al Academiei, Andrei Rădulescu. După aceea a luat cuvântul d-l dr. *Petru Groza*, Preşedintele Consiliului de Miniştri. D-l coleg Conservator a făcut o expunere despre piesele documentare cuprinse în expoziţie şi a condus pe înalţii oaspeţi pe la diferite vitrine ale expoziţiei, dându-le informaţii asupra pieselor expuse.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU arată că sesiunea generală anuală ar trebui să ia sfârşit astăzi, dacă s-ar fi epuizat lucrările programului nostru. Fiind însă lucrări neefectuate şi care reclamă o nouă prelungire a sesiunii, D-sa propune ca sesiunea să fie prelungită până sâmbătă, 5 iunie curent inclusiv.

– Propunerea se admite în unanimitate.

La ordinea zilei fiind în continuare discuţia asupra raportului Comitetului Bunurilor, d-l Preşedinte dă cuvântul d-lui Gh Ionescu-Şişeşti

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI spune:

Vă rog să mă iertaţi că iau cuvântul din nou, după scurta mea intervenţie de alaltăieri seara, dar socotesc că atunci când este vorba de reputaţia şi onoarea oamenilor, lucrurile trebuiesc lămurite deplin şi în toate amănuntele.

Cuvântarea, îngăduiţi-mi să spun interpelarea, d-lui coleg D. Gusti cuprinde două părţi: prima parte priveşte cazul Constantinovici şi se referă la administraţia bunurilor până în 1945, adică înainte de înfiinţarea Direcţiei Bunurilor, şi de alegerea noastră în comitet. A doua parte se ocupă de inspectorul Romaşcanu, de directorul actual al Bunurilor, d-l Kapri, şi deci de conducerea noastră ca membri în Comitetul Bunurilor.

În ceea ce priveşte partea I, chestiunea a fost lămurită de d-l Secretar General Lapedatu.

 www.digibuc.ro

Îmi exprim şi eu regretul că scrisorile prezentate de d-l Gusti nu au fost date la timp Delegaţiunii sau Comisiunii de anchetă de cel ce le avea în posesia sa. Sper că ele se vor preda acuma şi, pe temeiul lor, cazul Constantinovici va putea fi deferit justiţiei.

În partea a II-a, d-l coleg Gusti a vorbit de neregulile făptuite de inspectorul Romaşcanu la ferma Tufeni şi a făcut o paralelă între cazul Constantinovici şi cazul Romaşcanu, conchizând că nimic nu s-a schimbat. A afirmat că Romaşcanu a fost protejat de d-l director Kapri şi cum d-l Kapri este colaboratorul nostru, cei din Comitetul Bunurilor, şi lucrează după îndrumările şi sub controlul nostru, învinuirea ne atinge şi pe noi şi de aceea lucrurile trebuiesc bine lămurite.

Avem 13 exploataţii organizate ca ferme şi în totul 20 exploataţiuni. E greu de găsit 20 de administratori excelenţi. Ne străduim să-i găsim. E greu, fiindcă omul vrednic nu e flotant şi disponibil, el se fixează în instituţia unde lucrează şi creşte în ea D-l Romaşcanu avea bune referinţe, condusese ca director general abatorul de la Burdujeni, aşteptam mai mult de la el şi, într-adevăr, din dările de seamă ale anilor trecuţi şi ale anului acestuia s-a văzut că ferma Tufeni, condusă de D-sa, a fost printre cele dintâi ale noastre, în ce priveşte progresul tehnic, producţia, venitul brut şi venitul net.

Spre nefericirea sa, s-a îmbolnăvit, s-a internat într-un sanatoriu, s-a operat, controlul a slăbit. Poate că i-am pus pe umeri prea mult: căci trebuia să se ocupe nu numai de ferma Tufeni, ci şi de fermele Tituleşti şi Slobozia. Nu vreau să-l apăr, ci vreau să explic ceea ce s-a petrecut.

Au fost deficienţe pe care sistemul nostru de control şi contabilitate ne-a permis să le descoperim. Vinovat a fost găsit la acea dată secretarul fermei, Slonovschi, care a fost concediat. Cum se întâmplă totdeauna, concedierea lui a provocat noi denunţuri

La propunerea d-lui Kapri, Comitetul Bunurilor a ordonat o anchetă. Fiind vorba de un funcţionar mai mare în grad, au fost însărcinaţi cu ancheta d-l Davel, directorul Contabilităţii Academiei, şi d-l ing agronom consilier Julea. care era atunci şeful Serviciului Contabilităţii Bunurilor

Ancheta s-a făcut în ianuarie 1948, raportul a fost depus la 21 ianuarie şi înaintat Comitetului Bunurilor la 23 ianuarie

Anchetatorii stabilesc faptele care s-au petrecut în a doua jumătate a anului 1947, nu timp de 2 ani şi jumătate, cum afirma d-l coleg Gusti Ei au stabilit vinovăţia lui Romaşcanu, astfel. lipsă de supraveghere şi interes în administrarea fermei, dând astfel posibilitate la abuzuri şi înregistrări neconforme cu realitatea etc

D-l Gh. Ionescu-Şişeşti citeşte din dosar neregulile stabilite de anchetatori şi le comentează.

Anchetatorii au găsit mult mai vinovat pe chelarul Vonsovici. De asemenea, anchetatorii au găsit vinovat pe secretarul Slonovschi şi au depus un supliment de raport, care accentuează neregulile săvârşite de acesta.

D-l Şişeşti citeşte din dosare concluziile anchetatorilor şi continuă apoi zicând:

www.digibuc.ro

Cum a protejat d-l Kapri pe Romaşcanu? Îndată ce a luat cunoştinţă de rezultatul anchetei, a doua zi după depunerea raportului face un referat Comitetului Bunurilor în care scrie:

„Concluziile la care au ajuns d-nii anchetatori în ceea ce priveşte vinovăţia d-lui Romaşcanu sunt întemeiate şi juste. Dat fiind că St. Romaşcanu a contravenit în multe cazuri instrucţiunilor de serviciu şi ordinelor speciale de îndrumare date de Direcţia Bunurilor, în vederea unei bune administraţii şi unei justificări lămurite a gestiunii, se impune concedierea lui fără termen de preaviz. Dacă a comis fapte penale şi fraude în dauna patrimoniului Academiei, aceasta se va dovedi prin justiţie, în care scop propunem să fie reclamat Parchetului".

Referatul d-lui Kapri este tot aşa de drastic în ceea ce priveşte pe ceilalţi doi funcţionari, Vonsovici, care între timp fugise în Polonia, şi Slonovschi, îndepărtat din serviciu mai înainte.

Comitetul Bunurilor, întrunit la 23 ianuarie, aprobă raportul de anchetă, aprobă referatul d-lui Kapri, concediază fără preaviz pe Romaşcanu, iar Delegaţiunea însărcinează Contenciosul să sesizeze justiţia.

Sancţiunile au fost aplicate prompt. Unde vede d-l coleg Gusti că d-l Kapri l-a protejat pe Romaşcanu? Că i-a trimis odată o adresă de laudă, se poate; acea laudă corespundea unui anume moment. Şi noi, Comitetul Bunurilor, l-am lăudat prin procesul-verbal de inspecţie, care corespundea momentului aceluia.

Cazuri de nereguli într-o administraţie mare ca a noastră sunt şi, din nefericire, vor fi mereu. Toată problema este să le descoperi, să le sancţionezi, să selecţionezi alţi oameni mai corespunzători şi să îmbunătăţeşti mereu administraţia, ceea ce s-a făcut.

Domnilor colegi, animozitatea împotriva d-lui Kapri vine din mijlocul funcţionarilor şi e rezultatul unei gelozii nejustificate. Se pretinde că d-l Kapri are un tratament material excepţional, mult mai bun decât al celorlalţi funcţionari.

D-l Gh. Şişeşti citeşte o scrisoare a d-lui Sachelarie, directorul Cancelariei Academiei, în care acesta afirmă că tratamentul d-lui Kapri prezintă o „cifră considerabilă" şi că toţi funcţionarii şi sindicatul sunt alarmaţi din această cauză. O să vedem îndată cât e de considerabilă.

Vreau să amintesc mai întâi că Direcţia Bunurilor e o administraţie cu caracter comercial şi că noi aplicăm acolo – conform îndrumărilor şi hotărârilor d-voastră – normele din întreprinderile cu acest caracter. Funcţionarii de acolo au angajamente speciale care se ştiu. Noi, Comitetul Bunurilor, am oferit d-lui Kapri 3 1/2% din încasări. Modest şi elegant, D-sa s-a mulţumit cu 2 1/2%. Notez că un fost colaborator al Institutului de Cercetări Agronomice angajat ca administrator al domeniului Cocorgeana, fost al principesei Elisabeta, azi proprietatea statului, are 7% din încasări.

D-l Ionescu-Şişeşti arată că încasările totale în lei stabilizaţi la ferme şi păduri au fost, conform dării de seamă prezentate, de lei 10 237 945. Remuneraţia d-lui Kapri de 2 1/2% este 255 948 lei, fără să i se plătească şi un salariu lunar, cum cred funcţionarii. Se mai adaugă 15 689 lei impozite plătite de Academie, deci

www.digibuc.ro

în total lei 271 637 lei stabilizaţi. Dacă s-ar fi plătit d-lui Kapri salariul de director plus 2 salarii lunare, cum s-a dat celorlalţi funcţionari de la Bunuri, suma ar fi fost mai mare. Dacă i s-ar fi dat salariul de director plus 2% din beneficiul net, ca la inspector, remuneraţia ar fi fost de asemeni mai mare.

Remuneraţia d-lui director Kapri în 1947–48 a fost cea mai modestă posibil. Ea a fost mai mică decât a d-lui Sachelarie, care, pe lângă salariul de director al Cancelariei, mai primeşte o remuneraţie specială de la Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

D-l Kapri nu a venit la Academia Română pentru câştig, pentru bani, ci din pasiune pentru agricultură. D-sa a fost unul din fermierii cei mai de seamă ai ţării; poate confirma şi d-l coleg Săvulescu, care a văzut ferma sa. Şi a fost nu dintre aceia care cheltuiesc veniturile în străinătate sau în capitală, ci a stat cu bucurie la ferma sa, perfecţionându-se mereu. D-sa este un specialist cu mare experienţă, a fost membru şi secretar general al fostei Academii de Agricultură. Pentru D-sa a lucra în agricultură este ca pentru medic clinica, ca pentru chimist ori fizician laboratorul

Trebuie să fim mulţumiţi că am avut şansa să-l găsim şi că d-sa a consimţit să ne dea colaborarea sa, ale cărei rezultate le-aţi auzit anul trecut şi anul acesta.

Darea de seamă dezvoltată ce ne-a prezentat d-l Kapri e un adevărat curs de economie rurală, din citirea căreia – cum spunea d-l coleg Săvulescu – poate trage folos oricine se interesează de problemele agriculturii.

Dar d-l coleg Gusti nu este mulţumit. Poate când D-sa va cunoaşte mai de-aproape stăruinţele noastre la Comitetul Bunurilor şi la administraţia aşa de grea de care ne ocupăm, va binevoi să fie mai înţelegător.

D-sa găseşte că sistemul de contabilitate centralizată nu este bun. L-aş ruga să se consulte în această privinţă cu mai mulţi oameni de specialitate Noi, cei din Comitetul Bunurilor, care aplicăm acest sistem, îl găsim foarte bun. Şi iată de ce:

Întâi e economic, ne economiseşte angajarea a 20 de contabili la ferme şi 10 la păduri.

Al doilea, permite să vedem ce se petrece zi de zi în exploatările noastre şi înlesneşte un control eficient.

Al treilea, asigură uniformitatea înregistrărilor şi deci comparabilitatea rezultatelor.

Numai în acest fel se pot face interpretări juste şi trage concluzii valabile.

În unele ţări străine, agricultorii particulari se asociază câte 10–15, pentru a-şi organiza o centrală de contabilitate în sensul centralei noastre.

Ceea ce e potrivit pentru 15 agricultori particulari e potrivit şi pentru 13 ferme ale unui singur proprietar, care e Academia.

Cât de bun e sistemul se dovedeşte din faptul că la 2 luni de la închiderea anului contabil avem o dare de seamă tehnică completă şi o situaţie foarte lămurită a gestiunii, bazată pe bilanţuri. Cred că nu greşesc dacă afirm că la nici o instituţie agricolă publică sau particulară nu s-a putut realiza ceea ce s-a realizat la noi.

Fără munca, competenţa şi devotamentul d-lui director al Bunurilor nu am fi reuşit.

www.digibuc.ro

E un noroc pentru Academie că l-a găsit pe d-l Kapri şi l-a determinat să primească acest post

Avem nevoie pentru administrarea bunurilor, pentru noua organizare a acestei administraţii nu de un om care să fie corect de frica regulamentelor, de frica contractului şi anchetelor, ci de un om care să aibă răpundere şi un simţ personal al onoarei şi care să fie la înălţimea morală a noastră, a membrilor Academiei. Acel om îl avem şi trebuie să-i acordăm încrederea noastră

D-l VICTOR SLĂVESCU zice că, deşi expunerea d-lui coleg Şişeşti a fost făcută cu obiectivitate, cu calm şi seninătate, socoteşte că are datoria morală să ia cuvântul pentru următoarele motive:

D-sa este autorul moral al aducerii d-lui Kapri la Direcţia Bunurilor L-a recomandat ca un gentlemen, ca un specialist, ca un om care iubeşte plugăria cu fanatism. D-sa, venind aci, nu a venit ca un funcţionar, ci ca un colaborator El serveşte agricultura cu patimă, aparţinând unei educaţii deosebite, are în firea lui unele asperităţi şi unele colţuri, care nu convin tuturor. A fost sfătuit de noi să folosească, în raporturile cu oamenii şi cu funcţionarii, o mai puţină severitate şi să dea dovadă de mai puţină exigenţă decât dă. Însă el e sever cu el însuşi şi, de aceea, nu poate îngădui mai puţină severitate faţă de altul.

D-l coleg Săvulescu a arătat, vorbind despre darea de seamă a Direcţiei Bunurilor din acest an, că pentru prima oară se prezintă Academiei Române o dare de seamă construită ştiinţific, obiectivă şi documentată, despre realităţile noastre agricole sau forestiere.

Noi, cei care de trei ani lucrăm în Comitet cu d-l Kapri, i-am cunoscut capacitatea şi i-am apreciat-o. De aceea am primit cu îndurerare observaţiile critice ale d-lui Gusti. Iar în ce ne priveşte pe noi, din Comitetul Bunurilor, nu meritam aceste critici

În darea de seamă despre care vorbeam este condensată munca de trei ani a acestei direcţiuni, care a plecat de la nimic şi a ajuns la o situaţie pe care n-a atins-o nici o instituţie, fie ea publică, fie privată.

D-l Victor Slăvescu se simte dator deci să ia apărarea d-lui Kapri din adâncă convingere, socotind că dacă D-sa ar părăsi serviciul, Academia Română ar pierde un preţios colaborator.

D-l general R ROSETTI se declară de acord în totul cu domnii Săvulescu, Gh Ionescu-Şişeşti şi Victor Slăvescu. Adaugă numai, în chestiunea fostului inspector N. Constantinovici, că încă de acum 13 ani a arătat necesitatea de a fi înlăturat din serviciul Academiei şi că colegul Gusti a adus un real serviciu Academiei prin documentele pe care le-a citat. Când aceste documente vor fi puse la dispoziţia Academiei, atunci aceasta va putea sesiza justiţia.

Cu referire la raportul Comitetului Bunurilor, ţine a aduce o contribuţie la cunoaşterea folosului sistemului centralist de contabilitate, folosit de Direcţia Bunurilor, arătând că şi D-sa a folosit timp de 25 de ani un sistem similar în administraţia unor mari proprietăţi. Sistemul a fost dovedit aşa de bun, încât a fost adoptat, ba chiar copiat, de administraţia fostelor domenii ale Coroanei.

www.digibuc.ro

În altă ordine de idei, constată greutatea de control asupra moşiilor Academiei, din cauza marii lor împrăştieri, ceea ce aduce un spor de cheltuieli. Felicită Comitetul Bunurilor că a putut, în două cazuri, să comaseze două moşii foarte depărtate, una din Transilvania, alta din Moldova.

D-sa exprimă mulţumiri foarte elogioase Comitetului Bunurilor şi Direcţiei Bunurilor, pentru progresele făcute şi are convingerea că tot ce a spus d-l coleg Şişeşti sunt bine întemeiate. Mulţumiri se cuvine şi personalului din centrala administraţiei şi celui de la moşii. Propune să se aprobe raportul.

D-l GH. MACOVEI, ca membru al fostei comisii de anchetă cu privire la denunţurile împotriva fostului inspector Constantinovici, arată că din actele care s-au pus din martie la dispoziţia comisiei nu rezulta o dovadă de vinovăţie în privinţa fostului inspector. A fi conchis să fie trimis în judecată ar fi însemnat să expunem instituţia la respingerea unei acţiuni neîntemeiate. De aceea, comisia de anchetă, văzând şi memoriul fostului inspector din care se arăta un om rău, care ar fi putut specula, în faţa justiţiei, în contra Academiei, orice scăpări din vedere ale acesteia, a socotit să conchidă că nu este cazul de a fi deferit justiţiei.

Constatăm însă acum că din dosarul din martie lipseau multe piese care, acum, în mai, există totuşi la dosar. Se întreabă mirat cum acele acte lipseau în martie şi cum se face că au apărut în luna mai

D-l TRAIAN SĂVULESCU este de părere că toţi domnii colegi erau datori să citească raportul Comitetului Bunurilor şi după aceea să se pronunţe asupra lui, arătând ce cred că este bun, ce cred că este rău, adică o critică constructivă Acest raport peste care totuşi s-a trecut, necitindu-se, este un document aşezat pe o imagine reală Discuţia asupra lui şi numai asupra lui trebuia să se facă şi încă în mod senin. Contribuţia d-lui coleg Gusti a deviat discuţia de la acest raport. Această contribuţie este foarte importantă şi trebuie luată în considerare ca un învăţământ, pentru a preveni alte nereguli. Din piesele arătate şi din întreaga expunere a D-sale s-ar fi desprins şi mai mult unele lucruri utile, dacă nu era tonalitatea temperamentală în care s-a făcut expunerea. Fără îndoială că Delegaţiunea şi Comitetul Bunurilor vor lua măsurile care se desprind din concluziile expunerii d-lui Gusti în ce priveşte inspectorul Constantinovici.

Mai grav este însă conflictul ivit între sindicat şi directorul Bunurilor. Adresa pe care d-l Preşedinte ne-a citit-o aci, din partea sindicatului, nu este o intervenţie banală. Ea trebuie să fie luată în considerare, pentru că sindicatul este răspunzător faţă de organele sindicale superioare de cele ce scrie în adresă. Ştiţi că organul sindical este recunoscut de stat şi că îndatorirea lui este de a contribui şi el la ridicarea nivelului moral şi material a membrilor sindicatului şi aşa realizarea doctrinei care reclamă muncă, sporire de productivitate, redresarea ţării sub toate aspectele. Comitetul sindicatului nostru, aşadar, trebuie tratat după cum merită marea organizaţiune din care face parte.

De aceea este o situaţie foarte grea pentru acela care a fost eliminat din sindicat. Şi aceasta este cazul d-lui director Kapri. D-l director Kapri trebuia să-şi retuşeze unele forme cu care ia în considerare oamenii. Dacă conflictul este grav,

www.digibuc.ro

este că d-l Kapri, când s-a retras din şedinţa sindicatului, nu a făcut numai un act personal, dar a atras după sine şi pe colaboratorii săi provinciali Comitetul sindicatului nostru, cu care am stat de vorbă, are demnitatea apartenenţei la organizaţia din care face parte şi care şi ea contribuie la ridicarea muncii în Academie şi însăşi a acestei instituţii. Ei trebuie ascultaţi şi omagiaţi chiar când fac un lucru bun Ei s-au simţit totdeauna mişcaţi când membrii Academiei au venit în mijlocul lor. De aceea, să facem tot ce ne stă în putinţă pentru ca conflictul în discuţie să fie aplanat. În concluzie, D-sa propune să se dea aprobare raportului Comitetului Bunurilor, să se dea urmare de cercetare în contra inspectorului Constantinovici, pe temeiul celor expuse de d-l coleg Şişeşti, şi să ne dăm osteneala de a aplana conflictul cu sindicatul.

De altă parte, d-l Traian Săvulescu, arătând că din cauza multiplelor ocupaţii nu poate lua parte la lucrările Comitetului Bunurilor, din care face de la început parte, roagă să fie desărcinat şi, ţinând seama de observaţiile de fond pe care d-l coleg Gusti le-a făcut pe marginea raportului Comitetului şi, în genere, cu privire la administrarea bunurilor Academiei, D-sa crede că d-l coleg Gusti ar putea contribui la bunul mers al lucrărilor Comitetului cu mijloacele sale şi, de aceea, propune să fie ales membru în Comitetul Bunurilor, în locul D-sale.

D-l ANDREI RĂDULESCU, referindu-se la adresa sindicatului, zice că dorim cu toţii să existe raporturi bune între sindicat şi Academie şi între sindicat şi Direcţia Bunurilor. Roagă Comitetul Bunurilor să stăruiască pe toate căile pentru aplanarea conflictului.

Subliind necesitatea ca în discuţiile noastre să domnească o atmosferă senină, arată că, din tot ce s-a discutat mai temperamental, cu privire la raportul Bunurilor, se desprind cele două chestiuni privind pe fostul inspector Constantinovici şi pe fostul administrator Romaşcanu.

În ce priveşte pe Constantinovici, cinstea acestuia nu era dintre cele mai perfecte. În această privinţă, d-l Preşedinte dă informaţii despre eliminarea sa din Serviciul Fundaţiunii Elias, lucru cre trebuia să atragă după sine, tot atunci, şi înlăturarea din serviciul Academiei Române. Aşadar, n-are nici o îndoială asupra neregulelor săvârşite de acesta. Nu existau însă dovezi. Chiar comisia formată din d-nii Gh. Macovei şi Anibal Teodorescu a conchis şi ea că nu sunt dovezi suficiente pentru darea în judecată. Noi însă, la darea hotărârii asupra raportului acelei comisiuni, ne-am rezervat dreptul ca, în caz că s-ar descoperi şi am avea elemente suficiente pentru darea în judecată, să dăm în judecată pe fostul inspector. Având acum noi elemente, a căror valoare juridică nu o cunoaştem, D-sa propune să se facă o nouă anchetă de către d-nii Al. Costin, Gh. Macovei şi Vintilă Dongoroz.

În ce priveşte pe Romaşcanu, care avea o reputaţie de bun administrator, s-a dovedit că acesta, la un moment dat, este un incorect. S-a numit şi asupra acestui caz o comisie de anchetă, care a avut ezitări în ceea ce priveşte darea lui în judecată, opinând de a se lăsa vinovatului iniţiativa de a acţiona în judecată pentru concediere fără preaviz. Delegaţia însă, la propunerea d-lui Preşedinte, s-a opus şi

www.digibuc.ro

s-a oprit asupra hotărârii de a fi dat în judecată, pe baza unui şir de fapte incorecte stabilite de Contencios, ceea ce s-a şi făcut.

În altă ordine de idei, privitoare la d-l director Kapri, crede că acesta a făcut eroare când a dat lui Romaşcanu scrisori de mulţumire şi de laude.

Munca d-lui director Kapri este foarte grea. În ce priveşte leafa sa, ceilalţi funcţionari trebuie să înţeleagă că Direcţia Bunurilor este organizată comercial şi că un altul în locul d-lui Kapri, la leafa pe care o are, nu se va găsi.

Se uneşte la concluziunile Comitetului Bunurilor în ce priveşte progresele făcute în administraţia bunurilor rurale şi urbane, de care, în mod inevitabil, se leagă şi se vor lega încă multe nemulţumiri.

Rezumând dezbaterile, pune la vot următoarele propuneri care se desprind din ele:

1) să se aprobe raportul Comitetului Bunurilor;

2) să se numească comisiunea de anchetă propusă pentru cazul Constantinovici;

3) să se urmărească de aproape şi urgent aplanarea conflictului cu sindicatul;

4) să se amâne pentru mâine alegerea Comitetului Bunurilor

– Toate propunerile se aprobă în unanimitate.

D-l TH. CAPIDAN are plăcerea să prezinte o fascicolă din *Dicţionarul limbii române*, prima care apare după sistarea tiparului din 1940 încoace. Este fascicola a III-a din partea a II-a a tomului 2, cu cuvintele *lepăda-lojniţă,* apărută zilele acestea la Tipografia ziarului „Universul”. D-sa anunţă că peste cel mult o lună va apare şi fascicola cu litera D, care va începe să umple hiatus-ul cunoscut. Această apariţie este o dovadă că lucrările *Dicţionarului* sunt accelerate. Vom continua să dăm la tipar, dacă vom fi sprijiniţi de tipografie, cunoscut fiind că avem manuscris pentru 3 ani de tipărit Evident, această operă nu va putea fi accelerată dacă statul nu va fi interesat la lucrarea ei prin subvenţiile necesare.

D-l GH. SPACU, Vicepreşedinte, mulţumeşte de la fotoliul prezidenţial d-lui Th. Capidan pentru această realizare.

D-l CONST. MOISIL, membru corespondent, citeşte următorul *Raport despre activitatea Cabinetului numismatic în anul 1947:*

Activitatea Cabinetului numismatic s-a resimţit, mai mult decât s-ar crede, de efectele transformărilor financiare ce au avut loc în ţara noastră în cursul anului expirat. În prima jumătate a acestui an inflaţia monetară, dusă la extrem, ne-a pus în imposibilitate de a cumpăra monete vechi pentru completarea colecţiilor, deoarece preţul lor depăşea cu mult sumele prevăzute în buget, iar în perioada ce a urmat stabilizării monetare târgul monetelor vechi a încetat cu totul. De altă parte, în această perioadă, chiar şi puţinele piese ce se ofereau făceau parte mai ales din colecţii particulare şi nu din descoperiri de la noi din ţară, astfel că nu interesau cabinetul nostru.

Din aceste cauze, achiziţiile ce am făcut au fost puţine şi au provenit mai ales din donaţii

www.digibuc.ro

De altfel ţinând seama de dezvoltarea ce au luat-o colecţiile Cabinetului numismatic şi de scopul ce-l urmăreşte de a cuprinde numai monetele ce s-au bătut şi au circulat la noi din cele mai vechi timpuri şi până în prezent, ţinta pe care trebuie să o urmărim este foarte precisă. Mai întâi urmează să colecţionăm piesele ce ne lipsesc şi sunt indispensabile pentru completarea seriilor monetare ce posedăm. Al doilea, trebuie să urmărim tezaurele monetare ce se descoperă pe teritoriul locuit de poporul românesc şi să le achiziţionăm în total sau în parte, căci ele constituie documentele cele mai preţioase şi mai sigure cu privire la circulaţia monetară de la noi în toate timpurile şi la relaţiile noastre monetare cu celelalte ţări. În sfârşit, să ne ţinem la curent cu monetele metalice şi biletele de bancă ce se emit la noi.

Pentru aceste motive este necesar să selecţionăm şi donaţiile, căci o îngrămădire prea mare de material monetar de acelaşi fel constituie un balast, care îngreunează buna orânduire şi păstrarea în condiţii convenabile a colecţiilor.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre medaliile comemorartive ce interesează cabinetul nostru, adică medaliile româneşti şi cele străine referitoare la români. Posedăm o colecţie aproape completă a acestor medalii – cele mai multe în dublu exemplar – atât în argint, cât şi în bronz, astfel că nu ne rămâne decât să completăm puţinele exemplare care ne lipsesc şi să urmărim pe cele ce vor apare de acum înainte

Putem să facem aceste afirmaţii cu atât mai mult cu cât în anul expirat am obţinut şi un important număr de monete şi medalii din colecţia inginer C. Orghidan

Regretatul inginer dăruise prin testament Academiei Române întreaga sa colecţiune numismatică şi arheologică şi destinase sume importante pentru completarea ei treptată, pentru confecţionarea mobilierului special în care să fie expusă şi pentru publicarea cataloagelor. Dar această dorinţă a sa a fost anihilată, în parte, printr-un decret-lege din ultima fază a guvernării antonesciene, care dă drept soţiei legitime la jumătate din averea soţului.

Bazată pe acest decret-lege, d-na Maria Elena Orghidan a pretins jumătate din colecţia numismatică şi arheologică, iar Academia Română a fost obligată să consimtă la împărţirea acestei colecţii şi deci să renunţe la jumătate dintr-însa.

Spre a se putea realiza această împărţire, Academia Română a luat mai întâi măsura de a se întocmi un catalog descriptiv şi estimativ al întregii colecţii, care, de altfel, se păstra în localul ei, sub sigiliul tribunalului, şi această lucrare a fost executată de pr V. Laurent, directorul Institutului Francez de Studii Bizantine, şi prof. Const. Moisil, şeful Cabinetului numismatic al Academiei Române. Ea a fost terminată complet în iulie 1947.

S-a numit apoi o comisiune specială, sub prezidenţia d-lui prof. I. Nistor, Conservatorul Bibliotecii şi Colecţiilor Academiei Române, cu menirea de a proceda la împărţirea de fapt a colecţiei, ca şi a restului succesiunii defunctului ing. C. Orghidan. Această împărţire însă nu s-a putut îndeplini în cursul anului expirat şi a rămas să se termine în anul în curs.

www.digibuc.ro

În orice caz însă în toamna anului trecut, Cabinetul numismatic a întocmit un inventar special cuprinzând monetele, medaliile şi obiectele arheologice şi de artă, care ar trebui să constituie partea Academiei Române.

Între timp însă s-a constatat că se depusese la Academia Română şi o mare parte din biblioteca inginerului C. Orghidan, iar moştenitoarea a adus aci şi restul bibliotecii. Conform înţelegerii, şi cărţile din bibliotecă urmau să fie împărţite între Academia Română şi moştenitoare, iar noi avem tot interesul să obţinem dintre cărţile referitoare la numismatică şi arheologie toate care nu se găseau în Biblioteca Academiei Române şi care nu ni le puteam procura pe altă cale

Natural că pretenţiile noastre atât în ce priveşte monetele, medaliile şi obiectele arheologice, cât şi în ce priveşte cărţile trebuiau în aşa fel combinate, încât valoarea lor totală să nu întreacă jumătate din valoarea întregii colecţii şi a bibliotecii. Iar în cazul când obiectele şi cărţile ce le-am revendica ar reprezenta o valoare mai mare, s-a decis ca plusul să se compenseze prin monete şi obiecte ce nu interesau în mod direct Cabinetul numismatic.

Putem anticipa că împărţirea efectivă s-a terminat în luna mai a.c. şi că prin ea Academia Română a obţinut o foarte importantă creştere a colecţiilor sale numismatice şi arheologice şi a bibliotecii sale, fără ca prin compensaţiile ce le-a dat să se lipsească de piese ce interesau direct Cabinetul numismatic.

D-l general R. ROSETTI cunoaşte osârdia d-lui coleg corespondent Moisil ce depune şi a depus, pentru ca colecţia sa numismatică să fie reconstituită. Ea a ajuns să fie reconstituită numai prin munca sa. Îl felicită pentru realizările din trecut şi îi urează un viitor de alte realizări.

D-l ION I. NISTOR se asociază din toată inima la elogiul d-lui coleg Moisil pentru munca, pentru interesul ce a dovedit şi dovedeşte în păstrarea şi îmbogăţirea tezaurului nostru de monete.

Avem în fruntea colecţiei noastre numismatice pe un numismat de mare reputaţie, la care vin să ceară consultaţii cei interesaţi şi din ţară şi din străinătate. D-sa a contribuit la întocmirea inventarului estimativ al tezaurului ing C. Orghidan, lucrând ore întregi împreună cu părintele Laurent, în tot cursul anului trecut, cu o răbdare pe care am admirat-o la vârsta sa înaintată. Propune să se primească raportul numismatic cu mulţumire şi cu urări către d-l Moisil de a-şi conduce mai departe Cabinetul, cu scopul de a aduce încă un plus de prestigiu instituţiunii noastre.

D-l GH. SPACU, Vicepreşedinte, exprimă mulţumiri călduroase d-lui Moisil şi se asociază, în numele Academiei, la urările de viaţă lungă ce i s-au făcut.

D-l C. MOISIL este emoţionat de aceste cuvinte calde De mult trebuia să plec de la Academie, zice D-sa, şi stăruiesc mereu ca să găsim un înlocuitor destoinic. Vom stărui în această direcţie.

D-l D. CARACOSTEA dă citire următorului *Raport despre Arhiva de folclor*

Înfiinţată în sesiunea generală din mai 1946, Comisia de folclor a Academiei Române are, prin chiar actul ei constitutiv, ca obiectiv principal, să creeze la

www.digibuc.ro

Bucureşti, la sediul Academiei Române, o vatră pentru sistematice investigaţii pe teren şi pentru studii asupra literaturii poporane, cu scopul de a pregăti şi publica ediţia naţională a patrimoniului nostru oral.

Arhiva de folclor

Deşi greutăţile financiare au apăsat Arhiva de folclor a Academiei, care din august 1947 n-a mai dispus decât de 5 000 lei lunar, şi aceştia cu întreruperi, totuşi lucrările au continuat. Astăzi se găseşte gata de tipar al VIII-lea *Anuar* al Arhivei, cu următorul sumar:

1. *Un capitol de geografie folclorică: Miorița în Ardeal*, de D. Caracostea,
2 *Câte tipuri de baladă circulă în tradiția noastră orală*, de d. Caracostea;
3. *Misterul Adam şi Eva la români*, de I. Muşlea;
4. *Vechimea unor credințe de Bobotează*, de G. Giuglea;
5. *N Pauleti, întâiul culegător al poeziei poporane române (1838)* de N. Comşa;
6 *Conceptul de popor şi literatură poporană în generația de la 1848* de D Caracostea.

În afară de acestea, sunt articole mărunte de I Muşlea, R. Tudoran, G. Giuglea şi A. Vieru, precum şi *Bibliografia folclorului românesc pe anii 1944–45*, alcătuită de T. Onişor.

Relații cu străinătatea

Datorită devotamentului ştiinţific al membrului nostru corespondent d-l I Muşlea, au continuat relaţiile cu străinătatea prin darea de seamă a Domniei sale despre folclorul nostru în anii războiului, trimisă la *Schweiserisches Archiv für Volkskunde*. Editorii publicaţiei internaţionale *Volkskundliche Bibliographie* au cerut să li se trimită, în continuare, materialul românesc întrerupt de la 1939, dar lipsind fonduri pentru traducerea şi dactilografierea celor câteva sute de titluri, această contribuţie n-a putut fi dată.

Lucrările pe teren

În ce priveşte lucrările pe teren, plănuitele explorări ale d-lui I. Muşlea pe valea Gurghiului şi ale d-lui Tudoran în Ţara Moţilor, precum şi altele în Câmpia Ardealului şi în Zalău n-au putut fi executate din lipsă de fonduri. Dificultăţile acestea mă întăresc în convingerea că va fi necesar să publicăm o broşură cu instrucţii pentru adunarea materialului, adresată preoţilor, învăţătorilor şi cunoscătorilor de la sate, aşa cum au făcut unele arhive străine pentru adunarea materialului epic.

Ediția națională

Preocuparea dominantă a Arhivei şi a Comisiei pentru folclor este ediţia naţională a poeziei noastre poporane. În slujba acestui gând, am publicat planul de lucru în *Buletinul* Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice. Şi pentru discuţii cu

www.digibuc.ro

specialiştii străini, l-am dat în întregime în *Langue et littérature*, subt titlul: *Essais d'une typologie de la ballade populaire roumaine*. Pe baza aceasta, am început să cercetăm câte speţe de balade circulă în tradiţia orală. Până în prezent ele se urcă la aproape 200. Cercetările continuă. Pe când speţele florei şi faunei noastre sunt cunoscute, acelea ale creaţiunilor poporane rămân să fie stabilite. Fără o identificare precisă şi fără clarificare, o ediţie a patrimoniului nostru oral nu satisface exigenţele ştiinţei.

Centrul folcloric

Din cele arătate, se vede că matca studiilor folclorice în Academia Română există şi nu aşteaptă decât împrejurări prielnice pentru ca domeniul să devină rodnic.

Închei darea de seamă cerând să se hotărască, deocamdată numai principial, înfiinţarea unui centru folcloric al Secţiei Literare, sub conducerea d-lui Muşlea, care a dovedit că are şi pregătirea şi calităţile necesare acestei însărcinări. Congresele de folclor – cel de la Lund, de pildă – au arătat că arhivele de folclor trebuie să funcţioneze în capitală, atât în interesul conducerii propriilor lucrări, cât şi într-acela al relaţiilor internaţionale.

D-l S. DRAGOMIR îşi exprimă bucuria că folcloriştii noştri, prin Arhiva de folclor, consolidează studiile folclorului românesc. Această lucrare va aduce mai târziu multe clarificări pentru cei ce fac mai ales studii istorice

D-l ION I. NISTOR stăruie asupra nevoii pe care o au istoricii de lucrări folclorice bine sistematizate.

D-l TH. CAPIDAN reclamă pentru secţia folclorică fondurile necesare de funcţionare şi recomandă acestei secţii ca, după clasarea materialului românesc, să păşească la studii comparative cu folclorul balcanic.

– Cu aceste observări, raportul d-lui D. Caracostea se ia în considerare şi se aprobă în unanimitate.

D-l D. CARACOSTEA dă citire şi următorului raport despre bibliografierea periodicelor româneşti:

Deşi ne-au stat în cale destule impedimente, am onoarea de a vă încunoştiinţa că lucrările pentru *Bibliografia periodicelor româneşti* s-au dezvoltat satisfăcător, conform planului şi în limitele resurselor aprobate în sesiunile din 1945, 1946 şi 1947.

Pentru prima etapă, epoca de la 1829–1850, însumând 280 de ani de apariţie, colaboratorii au rezumat fiecare articol şi fiecare ştire, conform directivelor date. Numărul fişelor se ridică la 16 000. Avem astfel inventarul analitic al întregii culturi a vremii.

Întreruptă 3 luni din cauza stabilizării monetare, lucrarea a fost reluată în noemvrie 1947. Controlul devenind rezistenţa materialului complet adunat, am păşit la a doua operaţiune: clasificarea sistematică. Pentru că problema, în toată întinderea ei, n-a fost pusă până acum în lucrările de bibliografie organizate de Academia Română, este necesar să dau câteva lămuriri. Încercările noastre de a

www.digibuc.ro

clarifica prin cuvinte-cheie (*Schlagwatkatalog*) înlesneau numai aparent lucrarea, problema capitală fiind rânduirea într-un sistem de relaţiuni, care să determine locul precis al fiecărui referat analitic. Numai astfel bibliografia noastră putea să intre în circulaţia şi cooperarea internaţională

Ne-am fixat deci definitiv la clasificarea zecimală şi am făcut apel la colaborarea competentă a d-lui profesor I. Lupu. În lungi şedinţe săptămânale, la care au luat parte şi ceilalţi colaboratori: d-nii O. Papadima şi Nestor Camariano, am fixat normele de urmat în clasificare. Ivindu-se greutăţi provenite din structura şi problemele deosebite ale provinciilor româneşti, am adoptat împărţirea pe provincii. Multe discuţii ne-a pricinuit chestiunea faptelor istorice, care implică un concept de valoare, greu de fixat. În cele din urmă, am hotărât să trecem la istorie numai documentele generaţiilor trecute şi istoriografia.

La data prezentării acestui raport, jumătate din lucrare, cuprinzând 8 000 de fişe clasificate şi reprezentând circa 300 de pagini de tipar, formatul şi litera *Dicţionarului*, se află gata de tipar. Acest volum va cuprinde primele patru mari capitole: cultura generală şi bibliologia, teologia, filosofia, ştiinţele şi problemele politice, toate cu subdiviziunile lor, grupând laolaltă, în ordine cronologică, tot materialul referitor la aceeaşi chestiune şi făcând trimiterile cuvenite la subdiviziunile înrudite.

Pentru că, de la început, prima etapă a lucrării a fost concepută ca un prinos adus generaţiei înnoitorilor de la 1848, e necesar să amintim legătura capitolului al patrulea – ştiinţe şi probleme politice, cu subdiviziunile: sociografie, statistică, ideologie politică, clase sociale, politică internă, revoluţii, alegeri legislative, migraţiuni, iobăgie, dezrobiri, economie politică, dreptul, administraţia, asistenţa socială, învăţământul, comerţul, transporturi, istoriografia, folclorul. Materialul acestui atât de bogat capitol fiind rânduit geografic, el cuprinde documentarea unui număr corespunzător de monografii. Ideologia, luptele şi revoluţiile vremii pot fi urmărite de la punctele lor de pornire, de la mişcările muncitoreşti din Anglia, Irlanda, apoi din Franţa, Germania, Austria, Boemia, Ungaria, până la valurile şi frământările stârnite în toate provinciile româneşti. Materialul acesta prezintă o neaşteptată recoltă de fapte şi ele prezentate organic, aşa încât înfăţişează o credincioasă icoană a vremii.

Despre bogata recoltă a anului 1848, care de fapt cuprinde toate capitolele *Bibliografiei* acesteia, vorbeşte însuşi sporul periodicelor din anul acesta. De unde în 1846, în toate provinciile româneşti, apăreau numai 16 periodice, în 1848, numărul periodicelor se urca la 31, pentru ca la 1849 şi 1850 să scadă la 19.

Volumul întâi fiind gata, rămâne să ne înţelegem cu privire la tipărirea lui la sfârşitul lui martie. Am prezentat în plen, apoi în Delegaţie, primele trei mari capitole gata de tipar. Dificultăţile de numerar, complicate cu modalităţile cenzurii, au zăbovit până în prezent trimiterea la tipar. Ceva mai mult. în aprilie am fost înştiinţat că Delegaţia, din lipsă de fonduri, a decis să nu se mai achite onorariile celor trei colaboratori. O economie de 9 000 lei lunar, care ar fi una cu încetarea lucrării. În ultimul timp s-au făcut multe propuneri verbale din partea Editurii de Stat, dar ele n-au dus la nici un rezultat. În situaţia aceasta, rog plenul să dispună trimiterea lucrării la tipar pentru a fi prezentată cenzurii în şpalturi,

www.digibuc.ro

ceea ce va grăbi aprobarea şi tipărirea. Şi pentru că la discuţia bugetului s-a aprobat suma pentru continuarea şi isprăvirea lucrării până în septembrie 1948, rog să se achite onorariile începând din mai, întrucât colaboratorii continuă să lucreze.

La sfârşitul volumului al doilea, un indice pe autori şi materii va face concordanţa întregului material

După tipărirea întregii lucrări, ea va trebui să fie larg difuzată şi în străinătate, pentru că este prima lucrare de acest fel, nu numai la noi, şi înainte de a se trece la etapele următoare, este necesar să cunoaştem şi părerea specialiştilor străini

D-l general R. ROSETTI zice că din acest raport reiese necesitatea lucrării şi îşi exprimă bucuria cu privire la hotărârea de a se clasa zecimal periodicele.

D-l N. BĂNESCU constată că ne găsim în faţa unei opere terminate după trei luni de întârziere

Lucrarea trebuia să fie gata tipărită şi prezentată în cadrul expoziţiei 1848, inaugurată ieri.

Propune să se lămurească chestiunea prezentării la cenzură a acestei lucrări în vederea tiparului, lucru care ridică o sumă de dificultăţi.

D-l S. DRAGOMIR e de părere că s-ar greşi dacă s-ar tipări la altă editură decât a Academiei Române

Revenindu-se la chestiunea cenzurării manuscrisului, după păreri schimbate de d-nii *Nistor, Caracostea* şi *Victor Eftimiu*, se ia act cu plăcere că colegii *Victor Eftimiu* şi *pr. G. Galaction* îşi iau angajamentul de a se ocupa de această problemă.

– Apoi se pune la vot adoptarea raportului, care este aprobat în unanimitate

---

18. *ŞEDINŢA DE LA 4 IUNIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, primind pe d-l prof. *N. Daşcovici*, profesor de drept internaţional la Universitatea din Bucureşti, îl salută, arătând cât de întinsă şi de rodnică este activitatea D-sale în domeniul dreptului internaţional şi cât de numeroase însărcinări a avut în acest domeniu, ca expert juridic. Noul nostru membru corespondent este o figură distinsă a învăţământului nostru superior şi un spirit devotat profesiunii sale. Prin D-sa intră în Academie un internaţionalist de care instituţiunea noastră avea nevoie. Îl felicităm prin votul de care s-a învrednicit în această instituţie şi îi urăm să continue cu aceeaşi râvnă activitatea D-sale ştiinţifică şi să aducă, totodeodată, contribuţii la propăşirea Academiei Române. D-sa încheie, salutându-l de bună venire

D-l N DAŞCOVICI, răspunzând, zice:

Cu o emoţie asemănătoare aceleia simţită acum un sfert de veac, când mi-am deschis cursul de drept internaţional public la Universitatea din Iaşi, am venit în

www.digibuc.ro

mijlocul dvs. ca să vă exprim mulţumiri pentru atenţia ce aţi binevoit să o acordaţi activităţii mele ştiinţifice, în specialitatea disciplinei pe care o predau. În condiţiunile de activitate ştiinţifică din ţara noastră, Academia Română a fost de la început şi a rămas până astăzi singurul for de consacrare preţuit şi care poate constitui, prin atenţiile lui, un îndemn şi o răsplată morală, în acelaşi timp, pentru toţi cei lipsiţi de mulţumirile, uneori mai uşor de dobândit în alte domenii de activitate publică.

Exprimându-vă aceste mulţumiri personale, ţin să adaug de îndată că în gestul Academiei Române am văzut, mai ales, o atenţie acordată disciplinei dreptului internaţional public, însemnătăţii ei deosebite astăzi, mai mare decât oricând, după grozăviile celui din urmă război, atenţie care s-a răsfrânt asupra mea în calitatea ce o am la Universitatea din Bucureşti. Şi atenţia acordată disciplinei m-a bucurat nespus de mult ca un semn al vremurilor mai bune pentru dezvoltarea învăţământului respectiv în programele noastre şcolare.

Disciplina aceasta s-ar putea tot aşa de bine intitula „dreptul păcii şi al colaborării internaţionale", menit să dezvolte conştiinţa solidarităţii şi a interdependenţei oamenilor şi popoarelor fără nici un fel de deosebire de rasă, de limbă, de credinţă sau de sex, iar prin aceasta să facă din fiecare om, oriunde s-ar găsi el, un cetăţean al ţării respective cu atât mai bun cu cât va înţelege că el este, totodată, şi cetăţeanul lumii.

În evul energiei nucleare pe care-l trăim de la 6 august 1945, orice om, începând din anii tinereţii, când înţelegerea fiecăruia prinde şi se sileşte să pătrundă tainele cele mai adânci ale vieţii individuale şi colective, va trebui ajutat să priceapă adevărul că omenirea nu mai poate trăi împărţită fiindcă alcătuieşte un singur tot, pe deasupra graniţelor, a limbilor sau a credinţelor.

E sarcina cea mai grea şi cea mai nobilă tocmai a dreptului internaţional public, dintre toate disciplinele juridice, să-l facă pe fiecare om să se intereseze ca să înţeleagă afacerile publice ale lumii întregi cu aceeaşi curiozitate şi dragoste cu care se interesează ca să priceapă afacerile publice din propria lui ţară.

Ştiu că mulţi oameni sunt sceptici despre rolul şi folosul disciplinei mele în viaţa omenirii, dar acest scepticism s-a datorat, totdeauna, nerăbdării unora şi, poate, lipsei de înţelegere a multora, care au dorit să încarce dreptul internaţional public cu sarcini străine de adevărata lui menire de îndrumare şi educaţie despre afacerile publice ale lumii.

Daţi-mi voie să închei, cu asigurarea că voi continua să fiu cu aceeaşi râvnă, poate chiar sporită după îndoita dvs. atenţie, slujitorul devotat al disciplinei.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU salută cu plăcere, în mijlocul nostru, pe un alt membru corespondent nou ales, profesor inginer *Gh. Nicolau*. Valoarea sa arătată dezvoltat de d-l coleg Pompeiu este prea bine cunoscută şi apreciată, spre a fi nevoie să mai fie elogiată. Prin alegerea D-sale, s-a mărit numărul membrilor noştri de specialitate inginerească şi s-a dovedit încă o dată că Academia Română ţine să îmbrăţişeze toate formele de cultură românească şi să aducă în sânul ei personalităţile reprezentative acestei culturi. D-l coleg

www.digibuc.ro

Gh. Nicolau, reputat tehnician şi teoretician, este una din aceste figuri alese, despre care sperăm că va lucra mai departe cu devotament, atât pentru ştiinţă, cât şi pentru Academia Română. D-l Preşedinte îl primeşte cu cuvintele: Fiţi binevenit între noi, iubite şi stimate coleg!

D-l ing. GH. NICOLAU cere îngăduinţa de a-şi exprima sentimente de adâncă recunoştinţă către Academie, pentru aprecierea ce a făcut activităţii sale ştiinţifice şi tehnice, care a dus la alegerea D-sale în Academia Română, pe care o consideră cel mai înalt for de cultură al Republicii Populare Române.

Oamenii de cultură şi de ştiinţă sunt gardienii farurilor de la care societatea cere ca să întreţie cât mai vie lumina şi să le-o împartă. Ei au putinţa să servească în gradul cel mai înalt ţinta finală a societăţii omeneşti, care este ridicarea stării materiale şi morale a tuturor celor ce muncesc. Munca lor este ştiinţifică, numai dacă duce la un rezultat de valoare obştească, altfel, ea rămâne o activitate mintală din sfera amuzamentelor. Cu asemenea principii, vin în mijlocul D-voastră şi, pe baza lor, îmi voi îndeplini îndatorirea contractată faţă de ştiinţă şi de Academia Română ca membru corespondent al ei. Aprecierea dvs. este un îndemn care, sper, să se traducă într-o acumulare de energie nouă, ce se va cere a fi cheltuită în forul Academiei şi al ţării.

D-l I. LUPAŞ face următoarea comunicare:

O fericită întâmplare a făcut să primesc de la un fost student al meu, prof *I. Robeanu*, din Orăştie, un exemplar din regulamentul de organizare a regimentelor – „legioanelor”– româneşti de graniţă transilvană, regulament tipărit de Maria Tereza la 12 noemvrie 1766, cu litere chirilice, ca să poată lua cunoştinţă de dispoziţiile cuprinse în cele 84 de articole ale lui cât mai mulţi români.

Textul acestei tipărituri româneşti prezintă îndoit interes istoric, putând, de o parte, contribui la precizarea vechii bibliografii, iar de altă parte, la completarea unei regretabile lacune din istoria militară a românilor.

În *Istoria armatei româneşti* publicată de N. Iorga, în 2 ediţii, nu se face absolut nici o amintire de înfiinţarea şi organizarea regimentelor româneşti din Transilvania, cu toate că instituţia aceasta, de vădit caracter democratic, a avut consecinţe fericite pentru elementul românesc nu numai sub raport ostăşesc, dar şi sub cel social-economic şi mai ales sub cel şcolar şi cultural.

Am socotit deci potrivit a scrie un studiu introductiv, pe care aş fi dorit să-l prezint în cursul acestei sesiuni generale în forma unei comunicări intitulate *Contribuţiuni la istoria militară a românilor în veacul al XVII-lea şi al XIX-lea* (27 p.).

Nefiind timp spre a cere o şedinţă publică în scopul de a citi textul menţionatei comunicări, vă rog, d-le Preşedinte şi d-lor colegi, să binevoiţi a-mi permite să încredinţez manuscrisul acestei comunicări onoratei Delegaţiuni, în speranţa că va găsi putinţa să-l publice în manuscris, împreună cu cele trei anexe:

1) Memoriul generalului comandant Adolf Bucow, din 8 octomvrie 1763 (46 pagini),

www.digibuc.ro

2) Regulamentul de organizare din 12 noiemvrie 1766 (42 pagini);

3) Un fragment de studiu istoric despre importanța elementului românesc în oștirile Austriei vechi (15 pagini).

Vă rog deci să considerați acest manuscris ca citit în ședința intimă de azi și să bineveniți a-l trimite la tipar

– Se admite cu vot unanim.

I.P.S.S. episcopul COLAN citește, în numele Comisiunii speciale, următoarea *Dare de seamă pentru examinarea lucrărilor făcute în cursul anului 1947–48*:

Comisiunea, alcătuită din d-l *H. Hulubei, pr. Gala Galaction* și subsemnatul vă prezintă prin mine următoarea dare de seamă despre examinarea lucrărilor Academiei Române pe anul 1947–48.

Cercetând cu luare-aminte cuprinzătorul și atât de minuțiosul raport întocmit de d-l Secretar General al Academiei, ne-am încredințat o dată mai mult că înaltul nostru așezământ de cultură înțelege să-și îndeplinească, și în împrejurările de azi, îndatoririle impuse de statute și de conștiința curată a membrilor săi.

După cum era firesc, acest raport ne înfățișează, în primele sale pagini, pomelnicul acelor distinși și devotați membri ai Academiei Române, din țară și din străinătate, care s-au săvârșit din viață în cursul anului trecut. Unii din ei ne-au părăsit chiar mai de mult, dar datorită împrejurărilor, conducerea instituției noastre n-a putut afla de mutarea lor decât în anul 1947–48. Iată lunga și îndurerata listă a iluștrilor dispăruți: *Emil Racoviță, Sextil Pușcariu, patriarhul Nicodim, Ramiro Ortz, Daniel Berthelot, Charles de la Roncière, dr. V Balthazard, Joseph Bédier, René Cagnat, Léon Guillet, Charles Achard, Georges Dumas, Maurice Lugéon, Sébastien Charléty, Leon Brunschwicg*. Academia Română i-a omagiat la timpul său, cu pietatea cuvenită. Cu aceleași sentimente de pietate și recunoștință le-am pomenit și astăzi numele lor atât de scumpe nouă.

Tot la locul acesta se cade să spunem că Academia Română a slăvit anul trecut și memoria neuitaților lor membri *A D. Xenopol, N Iorga, V Pârvan, V Babeș* și *Gh Marinescu* – savanți care, cu o pilduitoare jertfire, au sporit, în țară și peste hotare, prestigiul științei românești și al Academiei noastre.

Dintre evenimentele care au alcătuit pentru noi prilejuri de justificată mândrie, remarcăm alegerea stimatului nostru coleg dr. *Parhon* ca membru corespondent al Academiei de Științe din Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Tot D-sa a fost distins și cu titlul de *doctor honoris causa* din partea Universității Caroline din Praga, la praznicul împlinirii celor șase veacuri de existență a acestui înalt așezământ de cultură.

Epocala schimbare a formei de stat prin care a trecut țara noastră a fost sărbătorită de Academia Română, în ședința din 9 ianuarie a c., dând glas bucuriei sale, prin cuvântul d-lui Președinte *Andrei Rădulescu*; organul suprem de conducere al Republicii Populare Române are în fruntea sa pe colegul nostru d-l *Parhon*, iar în componența sa pe colegul *M. Sadoveanu*.

Tot în cursul anului trecut, Academia noastră a avut cinstea și satisfacția de a primi vizita unor oaspeți străini, dintre cei mai distinși, ca *F. Kairov*, președintele

www.digibuc.ro

Academiei de Pedagogie din Moscova, *I. Denisov*, profesor la Facultatea de Drept din capitala Uniunii Sovietice, *Arnaud Denjoy*, membru al Institutului Franţei, *André Boivin*, membru al Academiei de Medicină din Paris.

În altă ordine de idei, din raportul Secretarului General reţinem că Academia Română a ţinut, în cursul anului 1947/48, 42 de şedinţe plenare, dintre care 13 au fost destinate comunicărilor publice, iar restul de 29 şedinţe intime fiind consacrate diferitelor lucrări mai mărunte. Totuşi, remarcăm faptul că şi în unele şedinţe intime s-au făcut importante comunicări de natură ştiinţifică, cum a fost a d-lui coleg V. Slăvescu, despre *Economistul Teodor Diamand*, şi a d-lui coleg S Mehedinţi, despre *Ştiinţa experimentală a antropogeografiei.*

O serie de alte probleme ale Academiei au primit dezlegare în cadrul osebitelor comisii speciale – permanente sau ad hoc – cum este a Bibliotecii, a *Dicţionarului*, cea pentru revizuirea statutelor şi regulamentului, a Bunurilor, cea pentru dezvoltarea relaţiunilor Academiei cu străinătatea etc.

Numărul cărţilor şi broşurilor publicate de Academia noastră în anul 1947/48 este de 48, la care se adaugă cinci lucrări publicate de Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice. S-ar putea spune că numărul nu e prea impresionant Afirmaţia n-ar umbri câtuşi de puţin hărnicia membrilor Academiei, fiindcă acelaşi raport general ne informează că alte 24 lucrări în manuscris aşteaptă la Cenzura presei sau la Biroul Academiei noastre ziua în care vor putea vedea lumina tiparului.

Academia Română a izbutit nu numai să-şi menţină, ci chiar să-şi strângă legăturile sale ştiinţifice cu instituţiile similare din străinătate. Subiniem mai ales intensele legături pe care le întreţine cu înaltele aşezăminte culturale din ţările vecine, în frunte cu Uniunea Sovietelor Aceste legături s-au manifestat îndeosebi prin vizite şi prin trimitere reciprocă a publicaţiilor. Nădăjduim că timpul va da putinţă Academiei noastre să-şi adâncească tot mai mult şi raporturile cu celelalte ţări mai îndepărtate. În locul acesta se cuvine să mai amintim călătoria făcută de d-l coleg *Gusti* în unele ţări apusene, până dincolo de ocean. D-sa a desfăşurat, cu acest prilej, o deosebit de rodnică activitate. A făcut o comunicare la Académie des Sciences Morales et Politiques din Paris, a fost invitat a ţine conferinţe la universităţile americane din Washington, Chicago, Harward şi Yale, a fost numit profesor la Universitatea franceză din New York, École Libre des Hautes Etudes şi a fost poftit de sociologii francezi a prezenta cercetările şi rezultatele şcoalei sociologice din Bucureşti la Centre des Etudes Sociologiques din Paris, sporind astfel bunul nume al ştiinţei româneşti.

Consiliul Naţional de Cercetări Ştiinţifice a adus şi anul trecut o preţioasă contribuţie la activitatea desfăşurată de Academie pe tărâm cultural. Evident, această contribuţie va fi şi mai masivă atunci când Consiliul va putea obţine fonduri mai substanţiale, cu care să-i acopere multiplele sale trebuinţe.

În acelaşi timp, subliniem îmbucurătoarea veste că atât redactarea, cât şi tipărirea *Dicţionarului limbii române* au intrat într-o fază accelerată, fapt care se datoreşte, fără îndoială, în primul rând, harnicilor şi distinşilor îndrumători ai acestei atât de mari şi de utile lucrări ştiinţifice.

www.digibuc.ro

Bursele, ajutoarele, subvenţiile şi premiile acordate de Academia Română în anul din urmă au fost modeste, adică pe măsura crizei financiare stârnite de inflaţia de care a scăpat ţara abia prin reforma monetară din 15 august 1947 Dea Domnul ca anul 1948 să fie mai bun, pentru ca instituţia noastră să poată reintra şi pe plan bugetar în albia normală a vieţii sale Perspectivele sunt date, speranţele cele bune puse în proiectata schimbare a structurii Academiei se vor împlini.

Cu o deosebită satisfacţie trebuie să reţinem din raportul general constatarea că patrimoniul Academiei s-a sporit în chip simţitor şi în cursul anului trecut, prin cărţi, bani, imobile şi alte bunuri primite de instituţia noastră de la o seamă de iubitori şi binefăcători ai culturii româneşti. Îmbucurătorul fapt ne dă tot dreptul să afirmăm că încrederea obştească în prestigiul şi bunul nume al Academiei sporeşte din an în an tot mai mult. Dintre noii binefăcători ai aşezământului nostru, îngăduiţi-ne să pomenim cel puţin pe d-l *Gheorghe N. Nedioglu*, d-na *Zoe colonel Caribol*, d-na *Elena Mircea Djuvara*, d-l *Gică Ştefănescu* şi defuncta *Elena Văcărescu*.

Alte daruri, legate sau fundaţii, au fost refuzate de Academie pentru motivele pe care le cunoaştem cu toţii.

Domnule Preşedinte, domnilor colegi,

Ajunşi la sfârşitul acestei sumare dări de seamă, ne împlinim o datorie pe cât de elementară pe atât de plăcută, aducând cele mai calde mulţumiri tuturor celor ce, într-un fel sau altul, au ţinut să înalţe, prin osteneala şi jertfa lor, prestigiul Academiei Române. Şi aceleaşi calde mulţumiri le adresăm d-lui Secretar General *Al Lapedatu* pentru lămuritul şi cuprinzătorul raport ce a întocmit şi de astă dată, cu temeinicia care împodobeşte orice lucrare a D-sale.

D-l TH. CAPIDAN, luând cuvântul la această dare de seamă, roagă să se treacă în cuprinsul ei un cuvânt despre silinţele care s-au depus pentru accelerarea *Dicţionarului limbii române*.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU roagă să se şteargă dintre donaţiile de imobile enumerate aceea a soţilor Zorab, care n-a fost primită

D-l Secretar General AL. LAPEDATU roagă să fie menţionate în darea de seamă activitatea în străinătate a d-lui coleg D. Gusti şi comunicarea comemorativă a d-lui coleg Victor Slăvescu despre A.D Xenopol.

– Cu aceste completări, darea de seamă se ia spre cunoştinţă şi se aprobă cu mulţumire.

D-l D. CARACOSTEA comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Literară, în şedinţa de la 3 iunie curent:

Secţiunea Literară s-a întrunit azi, 3 iunie 1948, fiind prezenţi *Th. Capidan, I Petrovici, G. Galaction, C. Rădulescu-Motru, Şt. Ciobanu, G. Murnu, P. Antonescu, D. Caracostea*.

Luându-se în consideraţie ultimele rapoarte pentru premii, s-a hotărât:

www.digibuc.ro

1. *Premiul arhitect P. Antonescu* a fost decernat d-lui profesor arhitect Octav Doicescu, pe baza raportului d-lui P. Antonescu;

2. *Premiul pentru pictură* a fost acordat d-lui Mirea I. Ion, în baza raportului d-lui I. Jalea;

3. Premiul pentru lucrarea manuscrisă *Gramatica generală a limbii române* n-a putut fi acordată lucrării prezentate;

4. În Comisia relațiilor externe au fost aleşi d-nii *D. Caracostea* şi *P. Antonescu;*

5. Pentru comisiunea concursului la *Premiul Eliade-Rădulescu*, ce se va decerna în anul 1949 au fost aleşi colegii *Iordan, Ciobanu* şi *Caracostea.*

6 Pentru *Premiul Statului Eliade Rădulescu*, ce va fi decernat în anul 1951, s-a fixat subiectul „Pictura veche română ca izvor de inspirație la artiştii contemporani";

7. S-a luat act de raportul defavorabil al colegului T. Sauciuc-Săveanu cu privire la traducerea *Logicii* lui D. Cantemir, făcută de d-l P. Florescu;

8. În comisia *Marelui Premiu Năsturel* pentru 1949 au fost aleşi d-nii *Capidan, Petrovici, V. Eftimiu*;

9. La locul de preşedinte al Secțiunii Literare a fost ales d-l *Iorgu Iordan* şi la locul de vicepreşedinte d-l *G. Galaction.*

D-l Secretar General AL. LAPEDATU citeşte următorul *Raport asupra administrării Fondului Maria Antachi.*

Din veniturile Fondului Maria Antachi, înscrise în bugetul exercițiului expirat 1947–48, urma să se acorde în actuala sesiune generală 2 (două) premii de câte 10 000 lei fiecare, unul pentru opere de arhitectură, celălalt pentru lucrări juridice de preferință de istoria dreptului românesc.

Ambele premii au fost publicate în prospectul din 1947, sub numele „Premiul Elena şi Gheorghe M. Vlasto" de 10 000 lei.

La premiul pentru opere de arhitectură nu s-a prezentat nici un concurent. Premiul a rămas neacordat, iar suma de 10 000 lei a devenit disponibilă.

La celălalt premiu s-a prezentat un concurent, care însă n-a obținut premiul. Şi acest premiu a rămas deci neacordat, iar valoarea lui a devenit disponibilă.

Tot din anul trecut 1947–48 a rămas nefolosită de la acest fond o sumă de 146 725 lei stabilizați, ce s-au reportat asupra veniturilor fondului pe anul viitor 1948–49.

În bugetul exercițiului acestui an 1948–49 s-au putut prevedea, aşadar, la venituri următoarele sume:

Venituri	800 000 lei
Disponibil, reportat din 1947–48	146 725 lei
Total	946 725 lei

Această sumă este grevată de următoarele sarcini:

Prelevări Academiei	200 000 lei

www.digibuc.ro

Fond vărsat bugetului general al Academiei	544 000 lei
Total	744 000 lei

Scăzând această sumă din totalul veniturilor, rezultă un disponibil de 202 725 lei, din care se pot acorda în anul viitor 1948–49 premii sau burse ce urmează a fi decise în actuala sesiune generală.

Menţionăm că suma de 20 000 lei (cele două premii neacordate în acest an) este inclusă în suma de 146 725 lei, sold din 1947–48 De unde urmează că disponibilul efectiv pentru anul viitor este cel arătat de 202 725 lei.

Păşindu-se la premiile şi bursele ce urmează a se acorda în viitorul an 1948–1949, la propunerea d-lui Preşedinte Andrei Rădulescu se aprobă a se da următoarele premii.

1. un premiu de 30 000 lei pentru opere de arhitectură;

2. un premiu de 30 000 lei pentru lucrări juridice, de preferinţă din istoria dreptului românesc.

În ce priveşte bursele, la propunerea d-lui dr. Ştefan Nicolau, se decide a se acorda două burse de câte 3 000 lei lunar fiecare, una la Facultatea de Medicină din Iaşi, alta la Şcoala Politehnică „Gh. Asachi" din acea localitate, la recomandarea consiliului profesoral, care va fi liber să aleagă pe cel propus pentru bursă din orice an de studii

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aminteşte că în faţa Comisiunii persoanelor juridice se află o acţiune introdusă de Fundaţiunea M. H. Elias. Conflictul cu această Fundaţiune fiind aplanat, ieri s-au prezentat în faţa acelei comisiuni reprezentanţii Fundaţiei şi ai Academiei, spre a face declaraţie de retragerea acţiunii Nu s-a luat totuşi act ieri de declaraţiunea noastră, deoarece în instanţă s-au prezentat şi reprezentanţii Ministerului Învăţământului Public şi Justiţiei, care au cerut un termen spre a referi superiorilor lor. Fără îndoială, la termenul acordat, se va stinge acţiunea Fundaţiunii Elias

La ordinea zilei fiind tranzacţia cu doamna Orghidan pentru împărţirea averii succesorale, d-l Preşedinte dă cuvântul d-lui I. Lupaş, ca preşedinte al Comisiunii speciale însărcinată cu examinarea acestei tranzacţiuni.

D-l I. LUPAŞ comunică următorul proces-verbal încheiat în ziua de 25 mai 1948, de Comisiunea formată din d-nii *N. Vasilescu-Karpen, Gh Macovei, C Ionescu-Mihăeşti* şi *Al. Costin,* ca membri, sub preşedinţia d-lui *I. Lupaş*

Având în vedere referatul d-lui Calmuschi, directorul Contenciosului Academiei Române, referitor la propunerea de tranzacţie dintre d-na Martha C Orghidan şi Academie, pentru împărţirea succesiunii defunctului ing. C Orghidan,

Având în vedere şi lucrările Comisiunii compusă din d-nii I. Nistor, N. Bănescu, C. Moisil, Al. Costin, I. Calmuschi, I. Davel, împreună cu d-na Martha C. Orghidan, asistată de d-l avocat Paul Rătescu şi de d-l E Pucerea;

www.digibuc.ro

Văzând că prin deciziunea sesiunii extraordinare din 18 martie 1948, Academia a admis ca succesiunea să se împartă pe din două între Academie şi d-na Martha C. Orghidan şi a instituit comisiunea aceasta spre a proceda la împărţirea, în fapt, a succesiunii în două loturi egale, căutându-se ca monezile care au valoare numismatică şi cărţile ce interesează Academia să rămână în lotul Academiei, prin compensări făcute d-nei Orghidan din alte obiecte;

Că din procesele-verbale încheiate în 14 şedinţe ţinute de comisiune reiese că s-a efectuat împărţirea în două loturi de valoare egală, monezile împărţindu-se conform inventarului descriptiv şi estimativ al d-lor C. Moisil şi părintelui V Laurent, după cum se arată în tabloul întocmit de d-l I. Davel;

Acţiunile şi efectele publice s-au împărţit, de asemeni, în două părţi egale, după valoarea lor nominală.

Cărţile din biblioteca def ing C. Orghidan au rămas Academiei Române, în completarea lotului său

D-na Martha C. Orghidan a renunţat la dreptul său de uzufruct, iar Academia a recunoscut d-nei Orghidan dreptul la rezervă legală de jumătate din succesiune

D-na Martha C. Orghidan se obligă, în conformitate cu decizia sesiunii extraordinare din 18 martie a.c., a suporta jumătate din rentele ce vor trebui să fie plătite d-lor Eleonora Orghidan şi Lenuţa Orghidan, nepoate de vară şi legatare particulare ale def. ing. C. Orghidan, astfel precum se vor stabili, la cererea lor, prin justiţie, însă d-na Orghidan nu va fi obligată a contribui la plată, decât după ce se vor inventaria şi evalua valorile aflate în străinătate şi numai din acestea

Că deci prin tranzacţii urmează a se arăta că, luându-se act de renunţarea dreptului de rezervă al d-nei Orghidan la jumătatea succesiunei şi de renunţarea sa la dreptul de uzufruct prevăzut în testament, s-au format două loturi egale, din care lotul d-nei Orghidan cuprinde. 5 ha pământ arabil în com. Bragadiru, Ilfov, acţiuni după cum se arată în tabloul întocmit de d-l Davel, directorul Contabilităţii Academiei, şi o colecţie de monezi menţionate în acelaşi tablou, iar lotul Academiei cuprinde restul de acţiuni şi efecte, colecţii de monezi, cărţi şi obiecte de artă, astfel cum sunt prevăzute în inventar.

Se va menţiona că mobilierul şi obiectele casnice ale succesiunii s-au recunoscut că aparţin personal d-nei Martha C. Orghidan, cum s-a stabilit de Trib Ilfov S. II.

Pentru averea ce se află în străinătate, se va face un supliment de împărţeală, după cum se va putea inventaria şi evalua.

Sarcinile impuse prin testamentul def. ing. C. Orghidan rămân să fie îndeplinite de Academia Română, afară de legatul particular prevăzut în beneficiul d-nei Orghidan, care nu se mai pretinde de D-sa şi de contribuţia pe care d-na Orghidan o va face la pretenţiile d-nelor Eleonora şi Lenuţa Orghidan numai din averea ce i se cuvine din succesiunea aflată în străinătate.

Suntem de părere a se admite în acest sens tranzacţia de împărţeală a succesiunii def C. Orghidan, între Academia Română şi d-na Martha C. Orghidan.

D-l ION I. NISTOR, în completarea acestui proces-verbal, informează că astăzi s-au ridicat de la Banca Ilfov 9 cutii de obiecte provenind din succesiunea

www.digibuc.ro

Orghidan. Îndată a fost convocată comisiunea pentru împărțirea în natură a obiectelor din această succesiune şi, procedând la lucrare, a dresat următorul proces-verbal

Comisiunea pentru împărţirea succesiunii ing. C. Orghidan, sub prezidenţia d-lui prof. I. Nistor, Conservatorul Bibliotecii şi Colecţiilor Academiei Române, a împărţit colecţia numismatică şi arheologică în modul următor:

1. *Colecția numismatică.* S-a căutat ca partea cuvenită Academiei Române să reprezinte cât mai fidel toate speciile monetare colecţionate de donator şi să fie o icoană reală a preocupărilor sale numismatice.

Astfel, grupul cel mai important: monetele bizantine, s-a cedat în întregime Academiei Române şi constă din 401 piese de aur, 140 de argint şi 754 de bronz.

Dintre monetele antice greceşti şi romane, Academia Română a primit 922 piese, între care 226 de aur, 501 de argint şi restul de bronz. Între ele sunt unele exemplare extrem de rare şi altele de mare valoare numismatică.

Monetele principilor Transilvaniei sunt reprezentate prin 50 exemplare de aur şi 110 piese de argint.

Dintre piesele ruseşti, amintim 3 monete de platină.

În afară de acestea, alte numeroase piese comune moderne şi contemporane.

La toate acestea se adaugă vreo 800 fragmente de monete bizantine tocate, făcând parte din tezaurul din Balş şi de foarte mare interes numismatic şi economic. Ele completează lotul ce-l posedă Academia Română din acest tezaur.

2. *Colecția medalistică.* Academia Română a primit întreagă colecţia de medalii româneşti sau privitoare la români. Într-însa sunt două exemplare de aur, rarisime: medalia Brâncoveanu şi medalia 1866; apoi 80 exemplare de argint, între care medaliile lui Horia, Cloşca şi Crişan şi un exemplar Brâncoveanu; 385 exemplare de bronz sau alt metal

3. *Colecția sigilografică.* Am primit un număr de cilindri sigilari babilonieni şi scarabei egipteni. De asemenea, o colecţie de 680 bule bizantine de plumb.

4 *Colecția arheologică.* S-au primit câteva diademe mortuare din aur cu ornamente sau figuri în relief, obiecte de bronz şi ceramică, mărgele antice de sticlă şi pastă şi, în special, o bogată colecţie de obiecte de aur de provenienţă dacă: brăţări, podoabe, obiecte-monetă, toate foarte rare.

5. *Biblioteca.* Am achiziţionat întreaga bibliotecă numismatică şi arheologică, compusă din opere fundamentale şi din numeroase cataloage. Cele mai multe dintre ele lipseau din Biblioteca Academiei Române.

De asemeni, ni s-a cedat o mare parte dintre cărţile referitoare la tehnică şi inginerie, care, de asemenea, lipsesc din Biblioteca noastră.

Natural, că spre a compensa monetele primite în plus şi valoarea cărţilor, trebuie să cedăm un număr de monete de aur, ca şi de geme şi camee, care nu interesau de aproape Cabinetul numismatic.

Cu această lucrare suplimentară de împărţire s-a încheiat întreaga operaţiune de împărţire, care a pus capăt procedurii juridice a sucesiunii. D-sa face un scurt istoric al succesiunii şi a drepturilor la jumătate din succesiune ce revin d-nei

www.digibuc.ro

Orghidan, pe baza legii din 1944, ca soție supraviețuitoare. D-sa arată și numeroasele tratative cu d-na Orghidan, spre a se ajunge la o înțelegere și o tranzacție pașnică între d-sa și Academia Română. Amintește, de asemenea, lucrarea de inventariere și de estimare a valorilor din această succesiune, despre care pe larg a vorbit în sesiunea generală extraordinară din martie trecut, care a dus la un inventar complet și la depunerea tezaurului sigilat în păstrarea Academiei Române. Urma ca justiția să procedeze apoi la operația de împărțire. D-na Orghidan a căzut însă la învoială cu noi pentru împărțirea obiectelor, jumătate și jumătate, s-au ridicat, ca urmare, sigiliile, și s-a procedat la împărțire, așa cum s-a văzut din procesul-verbal al Comisiunii

Important din toate acestea este să cunoaștem care este partea care a revenit Academiei Române. D-l Nistor califică succesiunea intrată în patrimoniul nostru ca o sporire fenomenală a colecției noastre numismatice, de importanță istorică și științifică, știut fiind că la împărțire s-a avut în vedere ca să se lase în lotul d-nei Orghidan obiectele de valoare comercială, spre a rămâne în lotul nostru cele de valoare științifică.

Valoarea acestor colecțiuni este excepțională. Academia poate proslăvi, cu pietate, memoria neuitatului donator. Se știe că inginerul Orghidan obligă Academia, prin testamentul său, să publice în câteva limbi străine catalogul acestei însemnate colecții și va trebui să îndeplinim această obligațiune de îndată ce vom avea fonduri disponibile. Tot în măsura mijloacelor materiale va trebui să ne îngrijim și de ridicarea mausoleului pe mormântul său, cum, de asemenea, și-a exprimat dorința testatorul. Deocamdată acțiunile ce constituiau o parte din averea succesorală a inginerului Orghidan sunt cu totul devalorizate, ca să ne putem gândi la o împlinire imediată a acestor obligațiuni. În fine, d-l I. I. Nistor semnalează că în străinătate se află o parte din averea lui Orghidan, asupra căreia nu avem informații și care se va împărți, de asemenea, între noi și d-na Orghidan, când timpurile o vor permite.

D-l SILVIU DRAGOMIR dorește să cunoască dacă aceste tezaure sunt păstrate în condiții de perfectă siguranță.

D-l ION I. NISTOR dă explicații liniștitoare în această privință și roagă pe domnii colegi să vizităm tezaurul Academiei, în care sunt păstrate valorile numismatice și propune să se facă chiar o expoziție intimă a acestora, pentru membrii Academiei Române.

D-l N. BĂNESCU zice că dintr-o donație anterioară a inginerului Orghidan, avem în patrimoniul nostru cam 1 000 de sigilii, cu studiul și întocmirea catalogului, ale cărora s-a însărcinat părintele Laurent. Acest catalog a fost făcut, părintele Laurent și-a primit și plata manuscrisului, care urma numai să fie tipărit Nu știm care este soarta manuscrisului după plecarea părintelui Laurent din țară. Colecția de sigilii a rămas însă aici și va trebui adusă în localul Academiei. Importanța acestei colecții stă în faptul că ea este găsită pe teritoriul nostru.

www.digibuc.ro

D-l Bănescu mai amintește de obligația testamentară de a se face o vitrină specială a obiectelor Orghidan.

D-l general R. ROSETTI, după ce asigură pe d-l coleg Dragomir despre păstrarea în siguranță a colecțiilor numismatice, prin explicațiuni despre felul cum este construit tezaurul, arată şi alte măsuri care s-au luat pentru a evita furturile şi, mai ales, pentru a împiedica incendiile.

După ce mai iau cuvântul d-l arhitect *Petre Antonescu* şi *Ioan Lupaş*, d-l Președinte ANDREI RĂDULESCU, revenind la propunerea de tranzacțiune, amintește că la sesiunea extraordinară din martie trecut s-a admis, în principiu, încheierea acestei tranzacțiuni, recunoscându-se jumătate din avere d-nei Orghidan. D-sa arată împărțirea făcută, aşa cum a expus-o de altfel şi d-l coleg Nistor şi plenul este chemat să hotărască asupra acestui mod de împărțire

În redactarea actului de tranzacțiune, care va fi unul din cele mai lungi, întrucât va trebui să fie trecut în el fiecare obiect în parte, este necesar să se stipuleze că deosebit de această avere, Academia posedă, prin donație directă, de la inginerul Orghidan în viață, o avere de colecții care ne este indiscutabilă, că obligațiile testamentare se vor face numai în măsura mijloacelor posibile, întrucât succesiunea, deocamdată, nu posedă numerar şi că în orice caz nu ne luăm obligația de a preda partea sa d-nei Orghidan înainte ca D-sa să se pună de acord cu Banca Națională a României, în ce priveşte aplicarea legii stabilizării monetare şi cu fiscul.

– Cu aceste adăugiri şi observațiuni, propunerea de tranzacție, care se va trece într-un act autentic, se aprobă în unanimitate.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU amintește că în ședința de la 22 mai curent s-a expus în fața plenului în ce constă legatul lăsat de *Maria colonel Istrate* şi că rămăsese să căpătăm, din partea Direcțiunii Bunurilor, informațiuni asupra stării şi valorii imobilului din Bucureşti, str. Victor Emmanuel nr 24, care face parte din succesiune. D-sa prezintă următorul referat al Serviciului nostru de arhitectură despre constatările făcute la fața locului:

Imobilul din str. Victor Emmanuel (azi Ion Frimu) nr. 24 constă dintr-un teren în formă de patrulater, având spre stradă o latură de 20, 95 m, fiind mărginit pe celelalte trei laturi de proprietăți vecine. Adâncimea terenului este de 41, 25 m şi suprafață de 865 m.

Pe teren se găsesc două construcțiuni:

Construcțiunea dinspre stradă cuprinde o aripă cu parter, compusă din vestiar, vestibul, 5 camere, coridor de serviciu şi un mic debaras Două din încăperi nu au lumină directă.

O aripă cu parter şi etaj în continuarea celei precedente, cuprinzând la parter, un antreu, cu scara ce duce la etaj, un coridor, o cameră, o bucătărie şi un wc (sub scară); la etaj, un coridor şi două camere.

Acest corp de clădire este învelit cu tablă, încăperile principale au pardoseli de parchete, iar cele secundare duşumele de brad. Este prevăzut cu instalațiune de lumină electrică şi cu sobe de teracotă (5 buc.), încălzite cu gaze naturale.

www.digibuc.ro

Construcţia în genere este rău întreţinută. Este ocupată la parter de un cămin de refugiaţi, iar la etaj de un chiriaş deosebit.

Construcţiunea din fundul terenului este alipită în parte de cea precedentă şi este formată din parter şi etaj.

Parterul cuprinde. un apartament compus din vestibul, trei camere, coridor, baie şi bucătărie (fără lumină directă).

Încăperile sunt încălzite cu sobe de teracotă şi au pardoseli de parchete. Apartamentul este ocupat de doi chiriaşi.

Un apartament compus din: mic vestiar (marchiză), vestibul, două camere principale, o mică cămară, o bucătărie şi wc de serviciu. Acest apartament este ocupat de un chiriaş.

Tot din acest apartament, însă ocupate de alt locatar, mai fac parte o cameră şi o bucătărie.

Acest apartament este prevăzut cu 3 sobe de teràcotă şi pardoseli de scânduri de brad

Etajul este format din 2 apartamente accesibile pe scări de lemne separate. Un apartament cuprinde· patru camere, bucătărie, cămară şi baie (fără instalaţii). Este prevăzut cu 4 sobe de teracotă, pardoseli de parchete şi este ocupat de un chiriaş.

Al doilea apartament cuprinde· 3 camere principale, baie cu instalaţiile necesare şi cameră de servitori. Are trei sobe de teracotă, pardoseli cu parchete şi este ocupat de un chiriaş.

Clădirea este învelită cu tablă de fier şi este în genere rău întreţinută.

În mijlocul curţii se găseşte o magazie de cca 10 mp, construită în zidărie

Evaluarea imobilului, în starea actuală

Clădiri

Corpul din faţă	
– parter 1 105 m.c. a lei 700	lei 773 500
– parter şi etaj 420 m.c. a lei 500	lei 210 000
Corpul din fund (parter şi etaj)	
1 540 m.c. a lei 600	lei 924 000
Val. construcţiilor total	lei 1 907 500
Teren. 865 m.p. a lei 2 000	lei 1 730 000
Val. totală a imobilului	lei 3 637 500

Având în vedere situaţiunea imobilului, dimensiunile sale, clădirile existente, precum şi prevederile regulamentelor comunale privind regimul de parcelare şi construcţiuni, imobilul nu se poate împărţi în 2 loturi egale, decât după desfiinţarea actualelor construcţiuni. În acest caz, s-ar crea două parcele, având fiecare câte o latură pe alinierea străzii, egală cu jumătate din lungimea faţadei actuale; construcţiile viitoare vor trebui totuşi să satisfacă anumite condiţiuni cerute de regulamentele comunale în vigoare.

www.digibuc.ro

D-l Secretar General AL. LAPEDATU, luând cuvântul, se opreşte la observarea din cuprinsul acestui referat că partajul dintre Academie şi între moştenitoarea defunctei nu se va putea face decât după ce nu vor mai exista casele pe acest teren şi că deci ceea ce s-ar împărţi ar fi numai terenul. Dar şi acest teren are o faţadă mică, care la împărţire va deveni neînsemnată şi poate chiar în contra regulilor stabilite de Serviciul de arhitectură al Primăriei municipiului Bucureşti. Deci a primi această succesiune înseamnă a ne crea o sarcină inutilă. D-sa de aceea este de părere să refuzăm acest legat.

– Propunerea de respingere a legatului este acceptată în unanimitate.

La propunerea d-lui Secretar General AL. LAPEDATU se admite ca Academia să continue a administra imobilele Brătianu, din strada Biserica Amzei nr. 5, care nu au fost luate de Ministerul Informaţiilor.

Se procede la alegerea de membri de onoare

D-l DIM. POMPEIU dă citire următoarei propuneri pentru alegerea ca membru de onoare a d-lui profesor Paul Bujor:

Profesorul Paul Bujor, ajuns astăzi la vârsta de 86 de ani, este cu drept cuvânt considerat ca un adevărat patriarh al ştiinţei biologice în România. Aproape toţi biologii noştri de frunte au fost, mai de aproape sau indirect, elevii săi.

Cu o temeinică pregătire ştiinţifică (e destul să spunem că la Geneva, unde a studiat, a fost elevul ilustrului C. Vogt), Paul Bujor, întors în ţară, s-a dedicat învăţământului superior, răspândind, prin lecţiile şi lucrările sale, ideile ce pătrundeau atunci în ştiinţă şi formând, prin exemplul activităţii lui ştiinţifice, o întreagă pleiadă de tineri biologi care şi-au făcut mai târziu un nume în ştiinţa universală.

Fără de a intra în amănunte tehnice asupra activităţii prof. Paul Bujor, nu ne putem opri de a cita memorabilele sale cercetări asupra faunei lacurilor sărate Tekirghiol, Amara, Lacul Sărat. Sunt la noi în ţară primele cercetări de caracter ştiinţific asupra lacurilor din punct de vedere al climatologiei, al salinităţii, al formării nămolului şi chiar al efectului băilor în diferite boale de piele

Şi în zoologia experimentală, prof. Bujor a adus însemnate contribuţii.

Dar se cuvine, trecând de la activitatea ştiinţifică la omul însuşi, să-l arătăm aşa cum a fost el în îndelungata lui viaţă.

Bun şi generos, de o nobleţe sufletească cum rar se întâlneşte, Paul Bujor s-a găsit înzestrat cu toate însuşirile ce i-au permis să exercite influenţa pe care a exercitat-o şi să formeze atâţia oameni de ştiinţă. Cu prilejul unei serbări şcolare (sădirea pomilor), Paul Bujor scria următoarele cuvinte. „a îmbogăţi mintea copiilor ... e a-i face oameni mai buni, mai solidari, mai folositori şi lor şi societăţii”, şi termină cu mărturisirea mişcătoare:

„O viaţă îmbelşugată şi însufleţită de sentimentul dreptăţii, al adevărului şi frumosului e tot la ce poate aspira mai înalt omenirea pe pământul nostru”.

Un eminent slujitor al ştiinţei, un nobil caracter: iată cine este prof. Bujor în rodnica lui existenţă.

www.digibuc.ro

Subscrişii îl propunem să fie ales membru de onoare al Academiei Române

– Procedându-se la votul cu bile, se constată că d-l Paul Bujor a întrunit 32 de voturi, din 35 de voturi exprimate, 3 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă membru de onoare al Academiei Române pe d-l *Paul Bujor.*

D-l S. STOILOV dă citire următoarei propuneri pentru alegerea ca membru de onoare a d-lui prof. Simion Sanielevici:

Profesorul Simion Sanielevici este incontestabil una din cele mai strălucite figuri ale vieţii noastre intelectuale româneşti.

Matematician emerit, cu o bogată activitate de cercetător şi de profesor, înzestrat cu un dar remarcabil de expunere, gânditor profund şi clar, în care spiritul critic atât de ascuţit nu este niciodată sterp, ci se arată întotdeauna rodnic, profesorul Simion Sanielevici a desfăşurat şi o foarte lăudabilă activitate de publicist, atacând, cu o rară claritate şi cu o reală adâncime, probleme filosofice şi sociale, politice şi culturale ce au frământat şi frământă minţile preocupate de rostul şi de viitorul omului şi ale societăţii omeneşti.

Numeroasele sale lucrări de specialitate sunt, în cea mai mare parte, consacrate unora din cele mai importante din acele chestiuni ale analizei matematice, în care instrumentul atât de preţios şi de fecund ce-l constituie ecuaţiile integrale îşi dovedeşte toată puterea lui.

Îmbogăţind însăşi teoria lor prin rezultate noi şi prin observaţii originale – toate interesante chiar în sine –, d-l Sanielevici a pus în evidenţă cum aceste rezultate pot fi folosite pentru rezolvarea unor chestiuni de mecanică şi de fizică teoretică, ca de exemplu, în studiul vibraţiilor coardelor şi membranelor elastice sau, în alte cazuri, pentru determinarea soluţiilor neanalitice ale unor ecuaţii integrale.

Prelegerile sale de mecanică raţională de la Universitatea din Iaşi au rămas clasice prin rigoarea şi prin eleganţa expunerii.

Adresându-se unui public mai larg, studiul d-lui Sanielevici asupra relaţiilor dintre *Ştiinţă şi metafizică*, articolele sale de analiză şi de critică, care ating probleme fundamentale sociale şi culturale, precum şi publicaţii apărute altă dată în ziarul socialist „Munca", în gazeta „Lumea nouă" sau în „Adevărul literar" şi „Evenimentul literar" sunt inspirate de o viguroasă gândire marxistă. Ele sunt modele de preciziune şi logică impecabilă, pecetea unui specialist format la şcoala adevărată a Raţiunii.

În sfârşit, pentru a înfăţişa un portret complet al puternicii personalităţi spirituale a profesorului Sanielevici, adaug că numai setea de a cunoaşte, în sensul cel mai larg şi mai adânc al cuvântului, l-a îndemnat încă din timpul primului război mondial, la Iaşi, să înveţe singur limba rusă, pe care o posedă cu o admirabilă perfecţiune.

Aşa-i datorăm astăzi câteva minunate traduceri din Cehov şi din Saltâcov-Şcedrin, pe care le-a publicat Cartea Rusă, precum şi câteva conferinţe documentare asupra culturii şi spiritului rus.

www.digibuc.ro

În fine, dacă voi mai aminti şi linia atât de neclintită care a fost şi este aceea a vieţii sale întregi, se va înţelege uşor, cum înţeleg toţi cei care au fericirea de a-l cunoaşte, cu ce convingere şi cu ce unanimitate, Secţiunea Ştiinţifică propune azi Academiei Române ca ea să aşeze printre membrii săi de onoare pe profesorul Simion Sanielevici.

– Procedându-se la votul cu bile, se constată că d-l Simion Sanielevici a întrunit 24 de voturi din 35 de voturi exprimate, 11 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU constată că d-l *Sanielevici* a întrunit majoritatea statutară de 2/3 de voturi, anume 24 de voturi, şi îl proclamă ales membru de onoare al Academiei Române.

D-l SILVIU DRAGOMIR citeşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui prof. Traian Pop ca membru de onoare al Academiei Române:

Domnia sa a fost timp de aproape trei decenii unul din cei mai de seamă profesori ai Facultăţii de Drept de la Universitatea din Cluj. Penalist de seamă, preocupat necontenit de progresul ştiinţei sale, a tipărit o serie întreagă de studii, apreciate cu elogii din partea specialiştilor. În anii din urmă a scos trei vaste volume care tratează dreptul penal român.

D-l Traian Pop a luat parte în 1919 la lucrările de organizare a justiţiei române în Transilvania, de asemenea şi la dezbaterile numeroase ţinute la Ministerul Justiţiei pentru a pregăti reforma codului nostru penal. Mai pe urmă, sub actualul guvern, a prezidat chiar o comisie consultativă convocată în acelaşi scop. Alegerea unui atât de distins jurisprudent ca membru de onoare onorează instituţia noastră.

– Procedându-se la votul cu bile, d-l Traian Pop întruneşte 26 de voturi, din 34 de voturi exprimate, 8 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l *Traian Pop*.

D-l I. LUPAŞ citeşte următoarea propunere pentru alegerea d-lui prof. Axente Banciu ca membru de onoare al Academiei Române:

Profesorul Axente Banciu de la Liceul „Andrei Şaguna" din Braşov, unde a activat timp de peste trei decenii cu cele mai bune rezultate în domeniul didactic şi educativ, s-a distins în egală măsură şi prin colaborarea sa asiduă la ziare şi reviste, precum şi prin conducerea exemplară a Despărţământului „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", desfăşurând, în calitate de preşedinte al acestui despărţământ, o activitate model, redactând cu titlul „Ţara Bârsei" cea mai îngrijită revistă regională din tot cuprinsul României întregite.

Numeroase serii de foşti elevi ai lui, în sufletul cărora a izbutit să trezească „dragostea limbei româneşti", îi păstrează o amintire plină de recunoştinţă pentru opera didactică-educativă ce a îndeplinit. Ca dovadă poate fi amintit faptul că la 1943 unul dintre foştii săi elevi a instituit o bursă cu numirea „Seria 1923, profesor

www.digibuc.ro

Axente Banciu" pentru elevii Liceului „Andrei Şaguna", care se vor fi distins prin spiritul de creaţie şi prin scrisul românesc „corect şi ortografic".

Numărul publicaţiilor sale de cuprins literar, filologic, folcloristic, pedagogic şi istoric atinge cifra de 40, iar schiţele, recenziile şi articolele risipite prin coloanele diverselor ziare şi reviste, strânse laolaltă, ar da o respectabilă serie de volume. A publicat la Braşov (1940) un volum de versuri cu titlul *Iluzie şi realitate*. Cu privire la ceea ce a reuşit, prin meritul lor, să-şi întindă „numele în eternitate", profesorul Axente Banciu exprimă această opinie justă·

Nemurirea-i dăinuirea
Numelui tău pe pământ
Peste glia de mormânt..."

O astfel de activitate, pe cât de rodnică pe atât de multilaterală, merită, fără îndoială, un semn de atenţiune din partea Academiei Române. Vă rog, deci, domnilor colegi, să binevoiţi a chema cu votul dv. pe profesorul Axente Banciu printre membrii onorari ai instituţiunii noastre.

– Procedându-se la votul cu bile, d-l Axente Banciu întruneşte 28 de voturi, din 33 de voturi exprimate, 5 voturi fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l *Axente Banciu.*

D-l DIM. POMPEIU citeşte următoarea propunere pentru alegerea ca membru de onoare a d-lui prof Th Angheluţă:

D-l Angheluţă este tipul dascălului în cel mai înalt înţeles al cuvânului, care şi-a consacrat toată puterea de muncă, tot entuziasmul, toate strădaniile sale scopului de a crea şi întreţine, într-una din cele mai de seamă universităţi româneşti – care este totodată şi un simbol al unităţii şi al culturii naţionale –, interesul şi dragostea pentru ştiinţă şi pentru creaţia ştiinţifică.

Cercetător de seamă el însuşi pe terenul analizei matematice şi pedagog eminent şi pasionat, d-l Angheluţă, timp de 30 de ani, a fost în fruntea tinerei şi frumoasei şcoli matematice de la Cluj, ~~care~~ face onoare ştiinţei româneşti şi care a dat elemente de o valoare universal recunoscută.

Oricine cunoaşte pe d-l Angheluţă a putut admira într-însul pe omul sincer, animat de pornirea ştiinţei şi a şcoalei, omul devotat în întregime misiunii sale de luminător şi de îndrumător al tinerelor generaţii.

În momentul când, după o viaţă de muncă rodnică şi dezinteresată, d-l prof Th. Angheluţă trece în cadrul profesorilor onorari la Universitatea din Cluj, socotim că i se cuvine omagiul pe care i l-ar aduce Academia, alegându-l membru de onoare al său.

– Procedându-se la votul cu bile, d-l Th. Angheluţă întruneşte 32 de voturi, din 33 voturi exprimate, 1 vot fiind contra

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l *Theodor Angheluţă.*

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU încheie şedinţa cu plăcuta informatie că astăzi se împlineşte un sfert de veac de la alegerea ca membri ai Academiei a colegilor *C Rădulescu-Motru, N. Vasilescu-Karpen, pr N. M. Popescu* şi *Gh. Murnu* Cu ocazia acestui eveniment, D-sa le face urări de viaţă lungă şi sănătate

---

19. *ŞEDINŢA PUBLICĂ SOLEMNĂ* DE LA 5 IUNIE 1948

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Şedinţa este consacrată decernării premiilor Academiei din acest an.

Ea este deschisă prin următoarele cuvinte ale d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU·

Potrivit tradiţiei, respectată de peste opt decenii, precum şi obligaţiilor ce are prin donaţiile primite şi prin lege, Academia a distribuit în mod continuu diverse premii, prin care a consacrat valoarea unei lucrări sau a încurajat munca unora din cei care au adus contribuţii importante pentru cultura noastră.

Aceste premii au avut însemnătatea lor nu atât prin sumele acordate, cât prin recunoaşterea valorii de către cea mai înaltă instituţie culturală. Uneori însă chiar sumele acordate faţă de puterea de atunci a monedei reprezentau foloase apreciabile, mai ales pentru situaţia materială a multora din cei ce se îndeletniceau cu scrisul.

Vremurile grele abătute asupra lumii au redus mult mijloacele noastre financiare, ceea ce a dus şi la mişcorarea premiilor. Academia, totuşi, pentru a păstra norma veche, a destinat pentru premii, atât cât a putut, sume din alte fonduri.

În anul din urmă, din cauza marilor prefaceri monetare, a fost nevoită nu numai să reducă, dar chiar să suprime unele premii, pentru că fondurile respective, plasate în efecte, aproape că nu mai există.

Aceasta explică în mare parte pentru ce numărul premiilor este aşa de redus ca niciodată. De altă parte, şi la premiile anunţate s-au prezentat puţine lucrări. Cauzele se cunosc. greutatea tipărirei, dar şi greutăţile producţiei. Este, repet, ceea ce am mai spus de câteva ori aci, o criză a intelectualităţii. Neajunsuri mari stânjenesc producţia în acest câmp al muncii.

Cu toate acestea, focul sacru nu s-a stins nici în altarul aşezământului nostru şi nici în sufletul intelectualilor. Tot s-au menţinut de către Academie câteva premii şi tot s-au prezentat câteva lucrări. Mici sunt mai toate premiile, dar cinstirea academică rămâne mare, încurajează şi dă avânt. Regretăm desfiinţarea sau suspendarea unora din premii, dar „nu vremile sunt sub om, ci bietul om sub vremuri".

www.digibuc.ro

Regretăm, între altele, că nu s-a mai putut da nici premiul de virtute, care devenise aşa de dorit şi care a pus în lumină pilde frumoase mai ales pentru lumea celor nevoiaşi. Pentru acest premiu, Academia are un fond la Atena, dăruit de generosul Mavroyeni, însă de mulţi ani n-a putut să-i încaseze veniturile, din cauza împrejurărilor de război Ca să se dea acest premiu într-un timp chiar mai scurt decât cel prevăzut în testament, tocmai fiindcă s-a văzut cât de bine este privit de popor, Academia a făcut sacrificiul de a lua din fondurile sale proprii pentru a nu întrerupe acordarea acestui premiu, sume pe care le-au socotit mici numai necunoscătorii situaţiei noastre financiare. Anul acesta a fost însă imposibil a aloca vreo sumă pentru acest scop. Sperăm că pentru anul viitor vom putea reînfiinţa acest premiu şi altele, destinându-le sume mulţumitoare.

În actuala sesiune generală, Academia Română a avut de acordat 19 premii, din care 13 premii cu valori între 800 lei şi 50 000 lei pentru opere publicate, un premiu de 5 000 lei pentru lucrări în manuscris tratând un subiect dat de Academie şi 4 premii speciale, anume *Premiul Societăţii „Cartea Românească"*, de 5 000 lei pentru cea mai bună gramatică română, *Premiul „Ion I. Dalles"*, de 20 000 lei, pentru opere de pictură şi *Premiile „Elena şi George M Vlasto"*, de 10 000 lei, şi *„Arhitect Petre Antonescu"*, tot de 10 000 lei, ambele pentru opere de arhitectură.

Pentru acordarea acestor premii, Academia Română a destinat suma de 218 000 lei, din care 168 000 lei pentru opere publicate şi 5 000 lei pentru opere cu subiect dat şi 45 000 lei pentru premiile speciale arătate; Premiul „Societătii Cartea Românească", Premiul „Ion I. Dalles", Premiul „Elena şi George M Vlasto" şi Premiul „Arhitect Petre Antonescu".

Pentru opere publicate, s-au rezervat: 4 000 lei pentru scrieri cu conţinut de orice natură, 800 lei pentru scrieri asupra comerţului, 73 000 lei pentru scrieri literare, 23 000 lei pentru lucrări de cuprins istoric, geografic, social, juridic, economic sau financiar, 63 000 lei pentru lucrări din domeniul ştiinţelor exacte, teoretice sau aplicate.

Pentru opere în manuscris s-au rezervat 10 000 lei.

La premiile pentru publicaţiuni s-au prezentat 50 de scrieri, iar la cele cu subiect dat s-a prezentat un singur manuscris.

Dintre acestea, 20 au fost distinse cu premiile ce se vor proclama îndată.

Din lipsă de concurenţi, nu s-au acordat:

Premiul „Elena şi George M Vlasto", de 10 000 lei, pentru opere de arhitectură

Premiul „N. Crissoveloni", de 800 lei, pentru scrieri asupra comerţului.

Premiul „Vasile Pârvan", de 5 000 lei, pentru lucrări sau descoperiri arheologice

Premiul „Inginer Ramiro Gabrielescu", de 10 000 lei, pentru lucrări în domeniul ştiinţelor exacte sau aplicate.

Tot din lipsă de concurenţi, nu s-a acordat nici *Premiul „Barbu Al. Oteteleşanu"*, de 5 000 lei, cu subiectul „Activitatea de propagandă internaţională a luptătorilor de la 1848 în interesul Principatelor Române şi ideii românismului".

www.digibuc.ro

Solemnitatea de astăzi se înfăţişează într-un aspect mai redus ca de obicei, dar ea rămâne destul de importantă prin aprecirea cu care sunt onoraţi cei premiaţi şi cărora le adresăm felicitările Academiei.

Apoi d-l Preşedinte dă pe rând cuvântul d-lor secretari ai secţiunilor, pentru a face dări de seamă despre premiile secţiunilor respective şi a citi pasagii mai caracteristice din rapoartele despre scrierile premiate, precum urmează:

D-l D. CARACOSTEA, din partea Comisiunii ***Premiului „Năsturel"***, face următoarea expunere:

Studiile asupra călătorilor străini în Ţările Române au preocupat în chip deosebit mai întâi pe A. Sadi-Ionescu, atunci când a alcătuit bibliografia acestui important domeniu, care avea să fie ilustrat prin lucrarea lui N. Iorga, *Istoria românilor prin călători*. Dar întrucât cercetările acestea porneau de la opera scrisă în limbi apusene erau incomplete. Lucrarea d-lui G. Bezviconi, *Călători ruşi în Moldova şi Muntenia*, umple o lacună. Citez din raportul colegului I. I. Nistor: „Cartea prezentată de d-l Gh. Bezviconi la Premiul Năsturel merită toată atenţiunea noastră. Ea pune la îndemâna cercetătorilor români un material de informaţie pe cât de interesant, pe atât de variat şi preţios ca izvor istoric. Lucrarea umple un gol în literatura noastră istorică. De aceea cred că ea merită toată aprecierea noastră. Din toate aceste consideraţiuni, îmi îngădui de a o recomanda cu toată căldura pentru Premiul Năsturel, de 4 000 lei, şi aceasta cu atât mai mult cu cât contribuţiuni istorice din izvoare ruseşti privitoare la istoria română sunt pe cât de dorite, pe atât de binevenite".

Pe baza acestui raport, Comisiunea a acordat d-lui Gh. Bezviconi Premiul Năsturel de 4 000 lei.

D-l D CARACOSTEA, din partea Secţiunii Literare, face următoarea expunere:

Premiul „Dalles", de 20 000 lei.

Raportul d-lui Jalea, după ce aminteşte distincţiile pictorului Mirea I. Ion, conchide astfel: „Pictorul Mirea îşi exercită profesiunea cu o pasiune vrednică de laudă. După ce a făcut studii complete pentru a deveni medic, răspunzând unei chemări lăuntrice mai vechi, a părăsit medicina, dedicându-se în total artei picturii, cu care şi-a asigurat un loc de frunte printre creatorii de artă din ţara noastră".

Pe baza acestui raport, Comisiunea a acordat d-lui Ion I Mirea Premiul „Dalles", de 20 000 lei.

Premiul „Arhitect Petre Antonescu", de 10 000 lei.

Pentru dezvoltarea arhitecturii, „mama artelor", colegul nostru d-l P. Antonescu a intitulat premiul „ Arhitect Petre Antonescu" şi pentru anul 1948 a specificat că acest premiu se va acorda „aceluia dintre arhitecţi care va fi contribuit prin construcţiuni de arhitectură românească la renaşterea şi propăşirea arhitecturii naţionale prin continuarea şi adaptarea tradiţiilor la cerinţele artei şi tehnicii moderne". Formularea aceasta pune însăşi problema capitală a întregii noastre arte, inclusiv creaţiunile literare: sinteza dintre tradiţie şi modernism. Raportul

www.digibuc.ro

colegului P. Antonescu relevează calităţile d-lui arhitect prof. Octav Doicescu: „novator înţelept şi tradiţionalist, fără prejudecată". Şi după ce aminteşte principalele sale opere, raportul conchide la premierea d-lui arhitect O. Doicescu cu Premiul „Arhitect Petre Antonescu", de 10 000 lei.

Comisiunea, de acord cu părerile colegului Antonescu, acordă Premiul d-lui arhitect prof. O. Doicescu.

Premiul Statului „Eliade Rădulescu", de 50 000 lei, divizibil.

Au fost premiate următoarele patru lucrări:

A) I. Diaconu, *Reflexiuni despre cântecul şi versul popular*, 1946. Citez din raportul prezentat comisiei de D. Caracostea: „Ultima lucrare *Reflexiuni despre cântecul şi versul popular* supune unui examen critic istoria părerilor despre cântecul poporan, cu scopul de a ajunge la o definiţie potrivită realităţilor de la noi.... Când te gândeşti că autorul, profesor secundar, lucrează în provincie, unde trebuie să-şi procure singur lucrări, adesea greu de procurat chiar şi în capitală, îţi dai seama că activitatea sa este sub semnul unei adevărate chemări, pe care Academia Română trebuie s-o recunoască, mai ales astăzi, când simţim tot mai mult nevoia unei largi colaborări cu cercetătorii calificaţi. Pentru munca rodnică timp de două decenii şi pentru valoarea lucrării prezentată la premiu, propun să se acorde d-lui I. Diaconu Premiul Statului „Eliade-Rădulescu".

Premiul, fiind divizibil, comisiunea a acordat d-lui I. Diaconu 15 000 lei din Premiul „Eliade-Rădulescu".

B) Gh I. Georgescu-Buzău, *M. Kogălniceanu, înnoitorul*, 1947, Editura de Stat Citez din raportul prezentat comisiei de D. Caracostea: „Fiecare generaţie are dreptul şi datoria de a trăi conform propriilor vederi, marilor valori ale trecutului. Singura condiţie este, cred, documentarea şi sinceritatea interpretării... Astăzi, când preamărim gândirea şi faptele liberatoare de la 1848, această lucrare este binevenită. Anii de formaţiune, primele semne ale personalităţii, activitatea de la 1848, apoi luptele pentru Unire, înfăptuirea reformei agrare şi a secularizării, în sfârşit, anii de restrişte şi de retragere, toate aceste fapte sunt prezentate în geneza, acţiunile şi relaţiunile lor, în cadrul mişcărilor general-europene. Prezentarea didactică dă relief şi dinamism lucrării şi este susţinută de o expunere limpede. Lucrarea d-lui Gh. I. Georgescu-Buzău este cea mai largă şi documentată comemorare a unui fruntaş între fruntaşii generaţiei de la 1848 şi merită să i se acorde Premiul Statului „Eliade-Rădulescu".

Premiul fiind divizibil, Comisiunea i-a acordat 15 000 lei.

C) Lucian Voiculescu, *Oedip de G. Enescu*. Citez din raportul d-lui I. Petrovici: „Autorul ne arată modul în care această legendă a fost folosită de artişti, în special de poeţi şi muzicanţi .. E un excelent capitol de istorie literară, întregit şi cu un fragment de istorie muzicală...Încheind, nu pot să nu relevez că, osebit de competenţă şi documentare, scrierea d-lui Voiculescu este redactată într-un stil limpede şi elegant...un stil literar de cea mai bună calitate. În temeiul acestor

considerente, propun cu toată convingerea să se acorde d-lui Voiculescu Premiul „Eliade-Rădulescu", de 50 000 lei, în total sau în cea mai mare parte".

Comisiunea i-a acordat 15 000 lei.

D) N Lascu, *Academia Română şi traducerile din clasicii antici*. Citez din raportul prezentat de D Caracostea· „Pentru oricine doreşte un pas mai departe în direcţia împământenirii clasicismului la noi, cercetarea critică a ceea ce s-a luat până acum se impune. D-l Lascu a făcut un bun început: a avut gândul de a studia ce a făcut Academia Română pentru a îndruma, încuraja şi consacra în direcţia aceasta. Se vede clar că, într-o problemă esenţială, Academia Română n-a fost numai o instituţie de consacrare, dar şi de îndrumare a muncii".

Secţiunea Literară i-a acordat premiul de 5 000 lei din Premiul Statului „Eliade-Rădulescu".

Marele Premiu „Hamangiu", de 10 000 lei.

S-a prezentat o singură lucrare: C. N. Papastate, *V. Alecsandri şi Elena Negri, cu un jurnal intim al poetului*, 1947. Citez din raportul prezentat de D. Caracostea: „Orice contribuţie substanţială la cunoaşterea fie a vieţii, fie a operei lui V. Alecsandri, merită să atragă atenţia Academiei Române. Jurnalul inedit al lui V Alecsandri cu privire la călătoria lui cu Elena Negri în Apus apare la un secol după stingerea inspiratoarei poetului. Sunt în acest Jurnal pagini care vor interesa nu numai biografia şi interpretarea lui Alecsandri, dezvăluindu-ne atmosfera din care au crescut unele poezii ale sale, dar şi pagini care vor intra în literatura comparată, adăugând un capitol interesant la Veneţia în literaturile moderne Pentru că a salvat şi ne-a dăruit aceste preţioase pagini, d-l C. N Papastate merită negreşit distincţia solicitată"

Comisiunea i-a acordat Marele Premiu „Hamangiu", de 10 000 lei.

Premiul „Dr. C. Păcuraru-Bianu", de 5 000 lei S-au premiat două lucrări.

a) A. Dima, *Ibrăileanu – concepţia estetică* Citez din raportul d-lui T. Vianu· „Volumul d-lui Dima este nu numai o valoroasă analiză a ideilor generale care au călăuzit activitatea reputatului critic, dar şi o primă încercare de a-l situa în curentele fundamentale ale culturii timpului său... D-l Al. Dima posedă şi o bogată informaţie în câmpul criticii străine, care îi permite să surprindă filiaţiunile şi afinităţile, dacă nu şi izvoarele autorului studiat".

Pe baza raportului, care propune diviziunea premiului, Comisiunea a acordat d-lui Al. Dima 2 500 lei din Premiul „Dr C. Păcuraru-Bianu".

b) Ştefan Popescu, *Critice Realităţi şi exigenţe literare*, 1947. Citez din raportul d-lui coleg T. Vianu: „Rostindu-se împotriva sentimentalismului siropos, ca şi în contra «hainei fondului fără miez», făcut din «zorzoane multicolore», autorul se declară pentru realism. Criticul rămâne consecvent cu principiile sale. Criticul preferă «cartea scrisă de muncitori» care ar avea «ca fond...o realitate plină de sensuri şi poezie adevărată», o realitate sinceră, inedită, saturată de germenii unei literaturi pentru viitorime»

www.digibuc.ro

Pe baza raportului d-lui Vianu, Comisiunea a acordat volumului prezentat de d-l Şt. Popescu premiul de 2 500 lei.

Premiul „V. Adamachi", de 5 000 lei.

C. Micu, *Existenţă şi adevăr (eseuri)*, 1945, *Valoarea ontologică a cunoaşterii*, 1945, *Către o nouă filosofie a istoriei*, 1946. Citez din raportul d-lui I. Petrovici: „A treia lucrare este, cred, cea mai importantă dintre toate Autorul se sileşte, servindu-se de un bogat bagaj de cunoştinţe, să armonizeze speculaţia filosofică, aşa cum a fost cristalizată, în evoluţia sistemelor cu noile rezultate ale fizicii moderne, aproape revoluţionară în vechea ei structură, în vechile ei concepţiuni. Această lucrare ce ar putea să intereseze pe orice om de cultură, scrisă cu bogăţie de amănunte, dar totuşi limpede şi viu şi pe alocuri cu fericite expresii de stilistică, conchide la înlăturarea barierelor dintre natura anorganică şi cea organică, de care se ocupă biologia, nu reducând finalitatea biologică la mecanicism, ci extinzând, dimpotrivă, finalitatea la întreaga existenţă".

Pe baza acestui raport, Comisiunea a acordat d-lui C. Micu Premiul „Adamachi", de 5 000 lei.

Premiul „Torouţiu", de 3 000 lei.

Premiul este indivizibil şi destinat numai creaţiunilor literare. Neprezentându-se nici o lucrare, Comisiunea a trecut volumul de versuri *Amurguri vechi*, de I. Ojog, de la Premiul Statului „Eliade-Rădulescu" la Premiul Torouţiu. Citez din raportul d-lui I. Petrovici: „Volumul de versuri *Amurguri vechi*, al d-lui Ion Ojog, este, fără îndoială, opera unui om de talent, care nu e la cea dintâi creaţie poetică Dacă noutatea expresiei este una din mărturiile esenţiale ale talentului autentic, nu va putea să conteste nimeni acestui autor aspectul unui talent real".

Comisiunea acordă d-lui I. Ojog Premiul „Torouţiu", de 3 000 lei.

Ca şi într-alţi ani, constatăm o împuţinare a operelor de literatură pură prezentate la premiile Academiei. Experienţa aceasta arată că, în viitor, va trebui să dăm membrilor Academiei posibilitatea de a face propuneri pentru premiere, fără nici o îngrădire regulamentară. Astfel, cele trei volume de teatru ale d-lui Camil Petrescu, volumele de proză ale d-lui Eusebiu Camilar şi volumul *Euridice* al d-lui P. Dimitriu, pe care l-am prezentat pe larg în plen, ar fi meritat distincţii. Pentru că factorul moral joacă un mare rol în premierea Academiei, propun ca, în viitor, să se facă în fiecare sesiune generală câte un raport pentru cele mai bune creaţiuni literare apărute în cursul anului, independent de resursele materiale ale Academiei.

D-l N. BĂNESCU, din partea Secţiunii Istorice, face următoarea expunere:

Din expunerea luminoasă a d-lui Preşedinte aţi putut vedea împrejurările care au silit Academia Română a amâna multe din premiile pe care obişnuit le acorda în sesiunile sale generale. Aveţi, prin urmare, explicaţia pentru ce, în această sesiune, Secţiunea Istorică n-a putut oferi autorilor decât trei din premiile atât de numeroase altă dată.

www.digibuc.ro

Ele au fost acordate după cum urmează:

1. ***Premiul „Ing. Ramiro Gabrielescu"***, de 10 000 lei, a fost atribuit jumătate d-nei Valeria Costăchel pentru lucrarea *Les immunités dans les Principautés Roumains aux XIVe et XVe siècles*, Bucarest, 1947, în care, cum arată d-l raportor I. Nistor, autoarea, întemeiată pe documentele interne din primele două secole ale vieţii noastre de stat, urmăreşte această însemnată chestiune în comparaţie cu instituţiile similare din ţările vecine, subliniind influenţele ce au putut determina la noi imunităţile. Schiţând evoluţia care face din domnul ţării stăpânul pământului, cu satele de pe el, d-na Costăchel expune, cu o claritate izvorâtă din cea mai bună metodă, modul în care ele treceau în proprietatea mănăstirilor sau slujitorilor domneşti şi imunităţile de care, prin voinţa suveranului, se bucurau, deosebite după beneficiari, în două mari grupe: ecleziastice şi laice, iar după natura lor, în numeroase categorii, studiate de aproape fiecare, prin aceeaşi metodă comparatistă. Studiul d-nei Costăchel nu e numai istoric, conchide d-l raportor, ci şi economic, „autoarea insistând asupra diferitelor aspecte ale proprietăţii agrare".

Cealaltă jumătate s-a atribuit lucrărilor d-lui dr. Cristian Petrescu, *Orientări în istoria doctrinelor economice* şi *Etape doctrinare în economia politică*, Bucureşti, 1944–1946, la recomandaţia d-lui raportor Victor Slăvescu. În aceste două lucrări, care, afirmă d-l raportor, formează un tot organic şi omogen, autorul studiază „evoluţia economiei politice din punct de vedere ştiinţific şi doctrinar, în legătură cu evoluţia realităţilor economice practice, pentru a constata dacă există anumite constanţe de conţinut, în diferitele ei faze, precum şi unele regularităţi de evoluţie Lucrarea nu e terminată, încheie d-l raportor, dar din cele două părţi expuse până acum se poate înţelege că ne aflăm în faţa unor silinţi cu totul serioase, în care analiza critică a diferitelor concepte şi curente de idei se îmbină în mod fericit cu o documentată şi sistematică expunere a faptelor şi realităţilor economice de-a lungul evoluţiei lor istorice".

2. ***Premiul „Ilie E. Torouţiu"***, de 3 000 lei, a fost acordat d-lui Ştefan Pascu, *Răscoalele ţărăneşti în Transilvania*. I. *Epoca voevodatului*, Cluj, 1947, în urma raportului d-lui coleg Al. Lapedatu.

Autorul, spune d-l raportor, cercetează răscoalele ţărăneşti din Transilvania în epoca voevodatului, adică până la constituirea acestei ţări în principat independent. Închegând, coordonând şi sistematizând ştirile răspândite prin diferite publicaţiuni documentare şi narative privitoare la aceste răscoale ţărăneşti, el ne prezintă într-un tot sistematic istoricul lor din secolul al XIII-lea până în secolul al XVI-lea. Spre a le face mai bine înţelese, autorul prezintă mai întâi atmosfera politică şi socială europeană, arată apoi cauzele generale şi mai îndepărtate ale mişcărilor ţărănimii transilvane, „ţărănime în care d-sa nu cuprinde numai ţărănimea românească, cea mai numeroasă şi mai exploatată, afirmă d-l raportor, ci şi ţărănimea ungurească, secuiască şi săsească, arătând, în mod obiectiv şi imparţial, partea pe care fiecare din ele au luat-o la numeroasele răscoale", în curs

www.digibuc.ro

de trei secole. Lucrarea d-lui Pascu se recomandă „nu numai prin valoarea cuprinsului, ci şi prin stilul clar, uşor şi plăcut în care e redactată".

3. ***Premiul „Elena şi Gheorghe M. Vlasto"***, de 10 000 lei, nu s-a putut acorda nici uneia din lucrările prezentate.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI, din partea Secţiunii Ştiinţifice, face următoarea expunere:

Secţiunea Ştiinţifică a Academiei Române a dispus în această sesiune generală de două premii pe care le-a decernat după cum urmează

1) ***Premiul „Ilie Torouţiu"***, de 3 000 lei, indivizibil

D-lui prof. Şt. Procopiu pentru lucrarea *Rapport entre la chaleur moléculaire de fusion et la temperrature absolue de fusion des métaux monoatomiques et les composées chimiques* (Iaşi, 1947).

Raportor. N. Vasilescu-Karpen.

D-l Procopiu, în lucrarea sa, arată că raportul K dintre căldura moleculară de fuziune a corpurilor şi temperatura lor absolută de fuziune trebuie să fie egal cu constanta R a gazelor perfecte. Experienţa verifică destul de bine această egalitate pentru majoritatea metalelor monoatomice şi la unele corpuri bi sau tetraatomice. Lucrarea interesantă a d-lui Procopiu a făcut obiectul a două comunicări la Academia de Ştiinţă din Paris.

2) ***Premiul Statului „Gh. Lazăr"***, de 50 000 lei

S-au prezentat 6 lucrări cu conţinut ştiinţific şi o invenţiune

Premiul se împarte astfel.

D-lui prof. C.V.Gheorghiu pentru lucrarea *Coloranţii organici* (Iaşi, 1947) – 30 000 lei.

Raportor, d-l Gh Spacu.

Autorul prezintă în această lucrare toate substanţele colorate organice, modul lor de obţinere şi dă şi o privire generală asupra relaţiunilor dintre structura chimică a acestor substanţe sintetice sau naturale şi culoarea lor.

Pe lângă expunerea clară şi precisă a teoriilor moderne asupra structurilor diferitelor combinaţiuni din seria aromatică, d-l C. V Gheorghiu mai oferă posibilitatea ca cititorul să aibă şi o privire retrospectivă asupra tuturor încercărilor şi reprezentărilor mai vechi, care au condus la concepţiile actuale. Partea descriptivă a fost alcătuită cu cea mai mare grijă, fără nici o omisiune Autorul însoţeşte partea descriptivă cu o documentare bogată din domeniul biochimiei Lucrarea conţine în diferitele capitole şi contribuţiuni originale teoretice şi experimentale ale autorului. O lucrare valoroasă şi importantă care îmbogăţeşte literatura chimică română.

D-lui dr. A. Kreindler pentru lucrarea *Les reflexes conditionneles* (Bucureşti, 1947) – 10 000 lei.

Raportor. d-l dr. N Ionescu-Şişeşti.

www.digibuc.ro

Cartea d-lui Kreindler este una din cele mai remarcabile ce s-a scris asupra acestei chestiuni. În cel dintâi capitol, autorul se ocupă de geneza reflexelor condiționate, de căile lor de conducere și factorii ce le pot influența. În partea a doua studiază dinamica corticală a reflexelor condiționate. În părțile a treia și a patra se ocupă de formarea reflexelor condiționate la om; în partea a cincea înfățișează raporturile dintre reflexele condiționate și psihologia normală, integrarea lor în psihanaliză și behaviorism. În sfârșit, în partea ultimă, ni se arată posibilitatea pe care ne-o oferă reflexele condiționate de a explica diferitele maladii din cadrul neuropsihiatriei. În fiecare capitol sunt integrate și date personale ale autorului. Claritatea cu care este scrisă cartea nu este egalată decât de bogăția documentelor și indică o ingeniozitate experimentală remarcabilă.

3) D-lui ing. dr. Matei Gh. Marinescu pentru invențiunea sa *Radio popular fără lămpi, cu audiție la difuzor* – 5 000 lei

Raportor: d-l Sabba Ștefănescu.

Aparatul d-lui Marinescu înlătură inconvenientele aparatelor cu lămpi și este menit de a realiza unul din dezideratele principale din programul de înfăptuiri a Societății Române de Radiodifuziune, anume radiodifuziunea la țară. Societatea de Radiodifuziune, recunoscând meritele acestei prime realizări, a acordat inventatorului o primă de încurajare pentru a-și perfecționa invențiunea.

4) D-lui dr. S. Oeriu pentru lucrarea sa în manuscris *Contribuțiuni la chimioterapia tuberculozei*, 1948 – 5 000 lei.

Raportor: d-l C. Ionescu-Mihăești.

Lucrarea d-lui Oeriu reprezintă un efort meritoriu în vederea soluționării unei extrem de importante probleme de terapeutică. Autorul, ținând seama de rezultatele publicate până în prezent, s-a gândit să asocieze streptomicinei două substanțe chimice cu proprietăți sinergice, care facilizează și sporesc acțiunea bacteriostatică specifică a streptomicinei Aceste substanțe sunt: acidul sulfosalicilic și alilthiocyanatul. Prin experiențele în tuberculoza experimentală la cobai, d-l Oeriu a ajuns la rezultate încurajatoare pentru a fi îndemnat să persevereze în această direcțiune.

Menționăm că la acest premiu s-a mai prezentat de către d-l ing. Al Beldie o lucrare, *Manual pentru determinarea plantelor lemnoase în timpul iernii*, cu caracter didactic. Conform cu rostul premiului la care a fost prezentată și hotărârea Secțiunii de a nu acorda premii decât lucrărilor cu contribuțiuni originale, nu a putut fi luată în considerare, deși este merituoasă și merită să fie menționată.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU proclamă pe rând premiile acordate, după care exprimă călduroase felicitări concurenților premiați, care se află de față, dorindu-le ca distincțiunea ce li s-a acordat de Academie să constituie un îndemn și la alte realizări.

Ședința publică se ridică și se continuă lucrările în ședință intimă.

Se citește și se aprobă procesele-verbale ale ședințelor de la 3 și 4 iunie curent

www.digibuc.ro

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că Delegaţiunea a socotit necesar şi colegial să organizeze o recepţie în onoarea noilor membri aleşi ai Academiei, activi, de onoare şi corespondenţi, mâine, duminică, la ora 17, la vila d-lui ing. Furnică-Minovici, proprietatea Academiei, de la Băneasa. Roagă pe d-nii colegi să se pronunţe asupra posibilităţii de a face mâine sau în altă zi această recepţie.

– După dezbateri, se decide amânarea recepţiei joi, 10 iunie curent, la aceeaşi oră, 17.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU zice că unii din rândurile membrilor Academiei au proces în curs sau pot fi chemaţi în judecată şi să sufere condamnări infamante, condamnări care azi nu sunt definitive, dar care pot deveni definitive după trecerea sesiunii generale. Potrivit principiului adoptat de instituţiunea noastră, membrii ale căror condamnări infamante sunt definitive trebuiesc să fie radiaţi din lista membrilor Academiei.

În aceeaşi categorie intră şi cazurile de retragere a cetăţeniei române. Deoarece în cursul anului, între cele două sesiuni generale ale Academiei, revine Delegaţiunii să ia măsuri de radiere de îndată ce cazul se prezintă, d-l Preşedinte Andrei Rădulescu face următoarea propunere:

Academia autoriză Delegaţiunea să radieze din lista membrilor Academiei, de orice categorie, pe acei ce vor fi condamnaţi cu pedeapsă pentru fapte infamante sau li se va fi retras cetăţenia română.

Această radiere va fi supusă ratificării plenului la cea mai apropiată sesiune generală a Academiei.

– Propunerea se aprobă.

D-l Secretar General AL. LAPEDATU aminteşte că plenul, în şedinţele ordinare, a numit delegaţi la diferitele congrese internaţionale la care au fost invitaţi Numele delegaţilor a fost la timp comunicat birourilor congreselor respective Deoarece mai toţi delegaţii noştri nu vor putea pleca din lipsă de mijloace materiale, am putea da delegaţii colegilor noştri corespondenţi sau de onoare străini din ţările unde se ţin congresele şi în cazul că nu s-ar afla nici o persoană din corpul nostru academic, ar fi bine să ne reprezinte trimisul pleniopotenţiar al ţării în ţara respectivă.

Astfel, la Congresul de lingvistică, ce se va ţine la Paris, am putea fi reprezentaţi prin colegii *Mario Roques* sau *Jean Boutière*.

La Congresul de zoologie vom putea fi reprezentaţi prin d-l *Vasile Mârza*.

La Congresul de geologie prin d-l *Charles Jacob*, din Paris.

La Congresul de etnografie, prin d-l *Robert Ficheux*.

La Congresul de geografie prin d-nii *Em. de Martonne* sau *Robert Ficheux*.

La Congresul de filosofie este indicat colegul corespondent *Pierre Mesnard* din Alger.

La Congresul de bizantinologie putem fi reprezentaţi prin d-nii *Henri Grégoire* şi rev. *Laurent*.

www.digibuc.ro

La jubileul Universității din Cracovia vor merge, credem, colegii noştri anunțați, *Tr Săvulescu* şi *Iorgu Iordan.*

D-l Secretar General Al. Lapedatu propune deci ca Comisiunea relațiilor culturale şi ştiințifice internaționale să fie autorizată să facă înlocuirile de rigoare arătate pentru delegații noştri, în cazurile când aceştia nu vor putea pleca.

D-l D. GUSTI zice că este de dorit ca delegații noştri să trimită memorii ştiințifice biroului Congresului, aceste memorii fiind tot aşa de importante ca şi participarea personală a lor.

Se aprobă propunerea d-lui Secretar General *Al Lapedatu.*

În altă ordine de idei, d-l Secretar General arată necesitatea unei revizii a comisiunilor permanente ale Academiei şi o deciziune cu privire la diurnele lor de şedințe.

Aceste comisiuni sunt:

1. Comitetul Bunurilor, format din trei persoane, care se vor desemna în şedința de luni, 7 iunie curent, şi care funcționează sub preşedinția Secretarului General.

2. Comisiunea permanentă a Bibliotecii, formată din colegii *I. Petrovici, pr. N M. Popescu* şi *dr. C. Ionescu-Mihăeşti.*

3. Comisiunea Financiară, formată din d-nii *Victor Slăvescu, Gh. Ionescu-Şişeşti, Gh Macovei*

Se decide a se adăuga la această comisiune şi Secretarul General al Academiei.

4 Comisiunea şcolară, formată din d-nii *S. Mehedinți, pr Gala Galaction* şi *N Bănescu.*

5. Comisiunea *Dicționarului limbii române*, formată din d-nii *Th. Capidan*, ca preşedinte, *Iorgu Iordan, D. Caracostea* şi *Mihail Sadoveanu*, din partea Secțiunii Literare, *D. Gusti* şi *Ion Nistor*, din partea Sectiunii Istorice, *Gh. Ionescu -Şişeşti* şi *Tr. Săvulescu*, din partea Secțiunii Ştiințifice.

6. Comisiunea relațiilor culturale şi ştiințifice internaționale, formată, după propunerile secțiunilor, din d-nii arh. *Petre Antonescu, D. Caracostea, I Nistor, N Bănescu, Horia Hulubei* şi *Tr Săvulescu.*

Comisiunile de la punctele 1 şi 2 lucrează săptămânal, cea de la punctul 6 se întruneşte o dată pe lună; cele de la punctele 3, 4 şi 5 se întrunesc când este necesar.

D-l Secretar General roagă plenul să se pronunțe dacă aceste comisiuni vor primi diurne pentru şedințele în care sunt convocate.

– După o discuție la care iau parte d-nii *N Bănescu*, general *R. Rosetti*, care cere ca o aceeaşi persoană să nu cumuleze sarcini în mai multe comisiuni, apoi d-l *Victor Eftimiu* şi d-l Preşedinte *Andrei Rădulescu,* se decide în unanimitate că membrilor comisiunilor li se cuvine diurna de şedințe la care iau parte.

Se procede la alegerea ca membru de onoare a d-lui Gh. T. Kirileanu.

Preotul N. M. POPESCU citeşte următoarea propunere de alegere:

www.digibuc.ro

D-l Gh. T. Kirileanu este un om de carte unit cu un om de bine. Biblioteca lui Kirileanu, măcar că ştirbită de cele două războaie, are cărţi multe şi bune, precum şi manuscrise rare, strânse în curs de ani de acest prieten al librarilor şi al anticarilor. Gândea dânsul să facă din cărţile sale o bibliotecă de obşte în Piatra Neamţului, unde s-a retras ca un sihastru, cu ochii spre Ciahlău. Născut în Holda Bistriţei moldovene, nu departe de Broşteni, neopot al vestitului popa Todică şi fecior de pădurar şi pescar bistriţean, Gheorghe Kirileanu şi-a legat viaţa sufletească de această apă numită de el „mama Bistriţa", căreia gândeşte să-i închine publicaţia sa din urmă; căci Kirileanu are şi studii publicate ce dovedesc multe cunoştinţe, minte rânduită şi talent de scriitor.

Kirileanu a ajutat cu sfat bun pe oricare a venit la el şi a alergat pentru oricine s-a crezut nedreptăţit în viaţă. Cuvântul lui liniştit şi temeinic, inima lui simţitoare au avut putere să liniştească pe cei agitaţi şi să îndepărteze, ca un duhovnic, vrajba dintre oameni. Din faptele lui bune pentru cultura românească însemnăm câteva numai. Fundaţia Universitară de la Iaşi, împreună cu biblioteca ei s-au întemeiat şi prin cuvântul şi stăruinţa lui Kirileanu. Spune singur, şi aşa este, că „mult a alergat şi s-a zbătut, împins de marea-i dragoste de limba strămoşească pentru eşirea de supt tipar a volumului din urmă" (de la p. 1487) din *Dicţionarul* lui Tiktin. Colecţia de documente, editate de A. Veress, tot stăruinţei lui Kirileanu se datoreşte. Mihai Costăchescu nu şi-ar fi putut publica atâtea volume de documente slave fără stăruinţa lui Kirileanu pentru acoperirea cheltuielilor de tipar Şi câte altele ! Pentru toate acestea, credem că vrednic este Gh. T. Kirileanu să fie propus membru de onoare al Academiei Române.

– Procedându-se la votul cu bile, la despuierea scrutinului, se constată că d-l Gh. T. Kirileanu a întrunit 33 de voturi pentru, din 34 exprimate, 1 vot fiind contra.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales membru de onoare al Academiei Române pe d-l *Gh. T. Kirileanu*.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţă că lucrările programei actualei sesiuni n-au putut fi sfârşite şi consultă plenul asupra prelungirii sesiunii pentru efectuarea lor.

După un schimb de păreri, se decide ca sesiunea să fie prelungită până marţi, 8 iunie curent, inclusiv.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU aduce la cunoştinţa plenului următoarea scrisoare a d-lui Secretar General Al. Lapedatu:

Am onoare a vă remite raportul despre lucrările noastre în timpul actualei sesiuni generale ordinare, raport care urmează a fi prezentat, la încheierea lor. Cu aceasta consider terminată însărcinarea pe care onoraţii mei colegi au binevoit a mi-o conferi acum doi ani şi nu-mi rămâne decât să le mulţumesc, cordial şi recunoscător, pentru toată încrederea şi bunăvoinţa ce mi-au acordat-o.

– Se decide ca scrisoarea să fie pusă la ordinea de zi în şedinţa de luni, 7 iunie a c.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

20. *ŞEDINŢA DE LA 7 IUNIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

D-l ANDREI RĂDULESCU, Preşedintele Academiei, zice că ieri a avut loc solemnitatea investiturii I.P.S.S.Justinian ca patriarh al Românei. La solemnitate au fost invitaţi Preşedintele Academiei şi vicepreşedinţii săi, precum şi preşedinţii şi vicepreşedinţii secţiunilor. În numele Academiei, d-l Preşedinte a prezentat urările cuvenite Înalt Prea Sfinţiei Sale.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, semnalând prezenţa d-lui coleg de onoare *Simion Sanielevici*, îl salută ca pe o figură distinsă a ştiinţelor matematice, pe care le reprezintă în ţara noastră Alături de studiile sale matematice, noul nostru coleg de onoare a fost preocupat şi de probleme de alt gen, făcând cercetări în diverse domenii de cugetare şi îmbrăţişând astfel, în activitatea sa, aspecte deosebite din cultura generală. Semnalăm încă un merit deosebit al D-sale – acela de a fi bun cunoscător al limbii ruse şi de a fi răspândit lumina culturii sovietice, prin traducerile pe care le-a făcut şi le-a publicat la Cartea Rusă. D-sa îl felicită pentru alegerea sa ca membru de onoare şi îi urează să continue activitatea în cât mai strânsă legătură cu instituţiunea noastră.

D-l S SANIELEVICI se simte mişcat de marea cinste de a fi fost ales membru de onoare al acestei înalte instituţiuni, în care au loc atâtea personalităţi ilustre ale ştiinţei şi literelor româneşti. Emoţia sa este cu atât mai marc cu cât iniţiativa alegerii a venit din rândurile membrilor Academiei şi cu cât D-sa nu năzuia să solicite asemenea onoare, pe care crede că nu ar fi meritat-o. Constată că în tot cursul carierei sale a lăsat altora să-i aprecieze meritele şi că s-au găsit oameni de mare valoare care l-au ajutat în societate, iar atunci când a fost uitat sau neapreciat n-a păstrat nimănui nici un resentiment. Păstrează, în schimb, o vie amintire lui Spiru Haret şi David Emmanuel, care i-au înlesnit studiile în străinătate şi l-au ajutat să suie treptele universităţii. Pentru motive identice, păstrează recunoştinţă profesorului Myller.

D-sa s-a bucurat acum, la bătrâneţe, de o îndoită distincţie: aceea de a fi fost ales membru de onoare al Academiei şi de a fi fost decorat cu Ordinul Muncii, din iniţiativa Înaltului Prezidiu. D-sa mulţumeşte d-lor dr. C. I. Parhon şi Mihail Sadoveanu pentru această distincţie şi arată că ambele aprecieri l-au întărit în convingerea sa optimistă despre natura omenească, care e susceptibilă de nobleţe şi de spirit de dreptate. În aceeaşi ordine de idei, îşi exprimă convingerea că, acum când se anunţă o lume mai bună, vor dispărea rivalităţile dintre oameni şi se va ajunge între toţi la o colaborare frăţească, iar în domeniul spiritualităţii, la o emulaţie pusă în serviciul patriei şi al omenirii.

www.digibuc.ro

Se citesc şi se aprobă procesele-verbale de la 19 mai curent şi 5 iunie a.c.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU propune să se numească o comisie care să se ocupe în cursul anului de controlul împlinirii obligaţiilor testamentare, comisie în care se propun a fi numiţi d-l Al. Costin şi d-l Vintilă Dongoroz, ca jurişti, şi unul dintre domnii colegi mai vechi în Academie.

Mai mulţi membri cer cu insistenţă ca d-l general Rosetti să facă parte din această comisiune

D-l general R. ROSETTI nu primeşte, şi iată de ce: 1) suntem 45 de membri, toţi avem datorie a îndeplini anumite însărcinări ce ni se dau de Academie. Timp de zece ani am lucrat zi şi noapte ca bibliotecar, chiar ca secretar general, ca secretar de secţiune, ca membru în diferite comisiuni, în timp de pace şi sub bombardament. E colegial ca şi alţii să pună şi ei umărul la ducerea Academiei. 2) Sunt bolnav, zice d-l general Rosetti; 3) E bine când ai fost în anumite situaţiuni, să te dai la o parte. Toţi avem datoria să lucrăm pentru Academie.
– Se ia act.

– După un schimb de vederi şi diferite propuneri venite din partea plenului, se decide ca în comisiunea amintită să fie numit d-l coleg *S. Mehedinţi*, pe lângă d-nii *Al. Costin* şi *Vintilă Dongoroz*

La propunerea d-lui Preşedinte ANDREI RĂDULESCU se decide ca să anunţăm pentru anul viitor din nou *Premiul de Virtute Mavroyeni*, acoperindu-i valoarea din sume prelevate din bugetul Academiei şi, în urma dezbaterilor, se fixează valoarea premiului la 100 000 lei.

În altă ordine de idei, d-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, amintind de obligaţiile testamentare ale def. *Ion Otteteleşanu*, printre care se afla şi aceea de a da o zestre absolventelor la trecerea lor în căsătorie, zice că de câţiva ani, de când fondul dispune de oarecare venituri, ne-am împlinit această obligaţie, sub o altă formă, anume distribuind ajutoare de instalare în învăţământul primar a absolventelor merituoase şi acordând chiar premii elevelor merituoase din ceilalţi ani de studii. E bine să păstrăm această regulă şi s-o aplicăm şi în acest an, mai ales că fondul dispune de o sumă de 300 000 lei. Roagă deci plenul să hotărască suma de distribuit şi să autorize Delegaţiunea să facă distribuirea ei după propria sa chibzuinţă.
– Propunerea se aprobă şi, după un schimb de vederi între domnii colegi, se fixează suma de distribuit la valoarea de 200 000 lei.

La ordinea zilei fiind discuţia asupra cuprinsului scrisorii d-lui Secretar General *Alex. Lapedatu*, citită în şedinţa precedentă.

D-l C. RĂDULESCU-MOTRU exprimă părerea că demisia a fost prezentată fără motivare, iar fără motivare nu poţi demisiona dintr-o funcţie în care ai fost ales spre a depune o muncă care implică o îndatorire socială. Este de constatat

www.digibuc.ro

dacă d-l coleg Lapedatu persistă în demisia sa De aceea, ar fi potrivit să-l invităm să ne explice motivele retragerii sale

D-l MIHAIL SADOVEANU își explică retragerea d-lui Secretar General fie pentru motive de oboseală, fie pentru motive care nu se pot exprima, dar care sunt cunoscute de toți. Am fi nepoliticoși să cerem să-și motiveze în fața noastră această hotărâre, mai ales că cu toții îl cunoaștem ca un om bine chibzuit în toate actele sale.

D-l dr. C. I. PARHON crede că trebuie să vedem în înaintarea demisiei d-lui coleg Lapedatu un act de fină psihologie. D-sa a muncit foarte mult și a adus servicii Academiei Române în calitate de Secretar General. D-sa nu mai era însă omul timpurilor actuale în această Academie. Acest lucru l-a înțeles, iar rezultatul a fost înaintareaa scrisorii sale. Nu ne rămâne decât să-i mulțumim pentru activitatea depușă, atât de îndelungată vreme, ca Secretar General, și să acceptăm hotărârea sa.

Sarcina de Secretar General al Academiei Române este cea mai importantă din instituție De aceea se cere ca el să fie un om al vremurilor prezente, mai exact să fie omul de încredere al actualului regim politic. Cel mai potrivit pentru noi, pentru această însărcinare, este colegul Traian Săvulescu. Îl propun pentru ea și oricât îl știu de împovărat și de alte ocupații, îl rog să primească această însărcinare la care îl reclamă destinele viitoare ale instituției.

• D-l C. RĂDULESCU-MOTRU este și D-sa de părerea d-lui dr. C. I Parhon, dacă d-l coleg Tr. Săvulescu primește această însărcinare.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU nu este de părere să se ceară d-lui Secretar General Lapedatu motivele retragerii. Din contra, ar fi să ne întrebăm ce putem face ca D-sa să revină asupra demisiei sale

Domnii dr. C. I. PARHON și MIHAIL SADOVEANU zic că nu trebuie să luăm nici o inițiativă în acest sens. Din contră, să luăm act de hotărârea d-lui Secretar General Al. Lapedatu, să-i mulțumim colegial și călduros pentru activitatea depusă și să se pună mâine la vot alegerea noului Secretar General.

D-l dr. C. IONESCU-MIHĂEȘTI zice că d-l Secretar General Al. Lapedatu, la luarea hotărârii sale, va fi reflectat, poate, și la faptul că împlinise încă de acum doi ani primul său mandat de Secretar General și că se afla acum în al noulea an de secretariat general. Reflexiunile sale se vor fi purtat și asupra faptului că în noul proiect de statute, termenul pentru mandatul de secretar general se scurtase de la 7 la 5 ani.

După încheierea discuției se ia act de cererea d-lui Secretar General Al. Lapedatu; se hotărăște ca mâine să se pună la vot alegerea Secretarului General.

D-l Președinte ANDREI RĂDULESCU observă că, din momentul trecerii instituțiunii noastre în organizația de stat, ar urma să se aplice și asupra salariilor

www.digibuc.ro

de la Academie legea cumulului, aplicată la stat. Printre salariaţii noştri este un mare număr de funcţionari care sunt salariaţi de stat şi care la noi primesc o leafă pentru un serviciu de o jumătate de zi. Mai toţi aceşti salariaţi ocupă, în Biblioteca, posturi de specialişti, pe care nu le-ar putea părăsi decât spre paguba şi dezorganizarea serviciilor. Pentru ca să nu se ajungă la aceasta, d-l Preşedinte propune ca Delegaţiunea să fie autorizată să plătească salariile acestora mai departe, până la alte dispoziţii ce se vor socoti necesare ca urmare a legii de etatizare

– Propunerea se aprobă.

D-l I. LUPAŞ, luând cuvântul, zice:

I. S-a exprimat dorinţa relativă la organizarea unei expoziţii numismatice, spre a da colegilor ocazia să cunoască importantul tezaur în monete de aur şi argint intrate în patrimoniul Academiei Române prin generozitatea testamentară a decedatului ing. C. Orghidan.

Această propunere a colegului Gh. Ionescu-Şişeşti mă determină să fac o propunere similară, nu pentru expoziţia ocazională a tezaurelor de aur, ci pentru una permanentă a tezaurelor păstrate în Biblioteca instituţiei noastre.

De la întemeierea sa până în timpul de faţă, opt decenii şi mai bine, instituţia noastră a urmărit cu stăruinţă stimularea şi premierea produselor de valoare ale literaturii, artei şi ştiinţei româneşti.

Din mijloacele ce i-au fost puse la dispoziţie, fie din partea statului, fie din veniturile fundaţiilor unor generoşi donatori, Academia Română a publicat o considerabilă serie de lucrări, care ar trebui trecute într-un catalog special, cuprinzând întreagă seria cărţilor premiate de instituţia noastră, de la începutul activităţii sale până în timpul de faţă. Catalogul, sporit an de an, s-ar cuveni să fie tipărit şi anexat la un viitor volum al *Analelor, Partea administrativă şi dezbaterile*

II. În revista „Contemporanul", nr. 88, s-a publicat în facsimil o scrisoare trimisă de N. Bălcescu din Constantinopol, la 12 martie 1849, unuia dintre fraţii Goleşti, arătând în ce situaţie grea se găseau emigranţii din cauza lipsei de mijloace financiare. Foarte valoros şi concludent e post-scriptum-ul lui Bălcescu de următorul cuprins: „I. Ionescu moldovanul a sosit ieri, pe Alecu, vărul tău, l-a lăsat la Zlatna, ocupându-se, după scrisoarea ce i-am scris din Belgrad... a găsit bani pentru noi de la bieţii ţărani din Transilvania, care dă cu bucurie, după cum a dat 50 lui Ionescu, ca să tipărească o carte".

Amănuntul acesta constituie o dovadă a spiritului de sacrificiu afirmat din partea ţărănimii transilvane nu numai pentru mişcarea lor revoluţionară, ci şi pentru aceea a fraţilor din sudul Carpaţilor. El dovedeşte că apelul adresat din Zlatna către S. Bariţiu şi Avram Iancu, rugându-i, la 18 ianuarie 1849, să întreprindă o colectă în favoarea emigraţilor din Muntenia a avut rezultatul dorit Scrisoarea aceasta o publicăm în vol III din *Anuarul Institutului de Istorie Naţională din Cluj*

---

www.digibuc.ro

21. *ŞEDINŢA DE LA 8 IUNIE 1948*

Preşedinţia d-lui ANDREI RĂDULESCU.

Locul de Secretar General este ocupat de d-l *N. Bănescu*, secretarul Secţiunii Istorice

Se citeşte şi se aprobă procesul-verbal al şedinţei precedente.

La ordinea zilei fiind alegerea Delegaţiunii Academiei pentru anul 1948–1949, se procede la alegerea Preşedintelui Academiei, prin vot secret, cu buletine.

Fotoliul prezidenţial este ocupat de d-l Vicepreşedinte *Şt. Ciobanu*, care, despuind scrutinul, constată că d-l Andrei Rădulescu a întrunit unanimitatea de 35 voturi exprimate.

D-l Vicepreşedinte ŞT. CIOBANU proclamă ales Preşedinte al Academiei pentru 1948–49 pe d-l *Andrei Rădulescu.*

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, luând cuvântul, spune că este mişcat de unanimitatea cu care a fost reales Preşedinte, ceea ce constituie desigur o frumoasă apreciere a muncii sale şi a devotamentului pentru Academie

Reaminteşte ceea ce a spus şi altă dată, că n-a urmărit să fie încununat cu podoaba de Preşedinte al celei mai înalte instituţii culturale a neamului. A fost propus – sunt mai mulţi ani de atunci – să fie ales Secretar General, dar a refuzat pentru a fi aleşi colegi mai în vârstă şi mai îndreptăţiţi.

A fost propus să fie ales Preşedinte încă din iunie 1938, a rugat, şi atunci, să nu fie ales, mai cu seamă că în aceeaşi zi depusese jurământul ca prim preşedinte al Înaltei Curţi de Casaţie.

A primit acum doi ani demnitatea de Preşedinte, ca o datorie faţă de colegi, care l-au ales aproape cu unanimitate, şi faţă de instituţie.

S-a străduit în acest timp din toate puterile să păstreze continuitatea lucrărilor, să se aducă îmbunătăţirile posibile şi să apere drepturile şi prestigiul Academiei.

Avea dreptul să creadă că acum va fi mai liber, pentru a se ocupa de anumite studii şi lucrări – oarecum neglijate, precum şi pentru a-şi îngriji sănătatea.

Dar colegii au hotărât altfel. Unanimitatea d-voastră, iubiţi colegi – spune D-sa – mă obligă să primesc pentru a treia oară a îndeplini rolul de Preşedinte.

Această demnitate este o foarte mare onoare şi este bine să-i fie nu numai menţinută, ci chiar mărită.

Dar, ştiţi prea bine că este şi o foarte grea sarcină. Dacă acum doi ani, când am fost ales prima dată, apărea altfel, astăzi este şi mai împovărătoare. Şi nu ştiu cum voi putea lupta cu atâtea dificultăţi care ne stau în cale şi dacă voi izbuti să realizăm ceea ce doresc şi eu şi dv.

Pentru a-mi îndeplini rolul ce mi-aţi impus, am nevoie, mai mult decât oricând, să fiu ajutat de toţi colegii.

www.digibuc.ro

Apelez din nou, cum am făcut-o de mai multe ori, la solidaritatea dv. cât mai puternică şi mai strânsă.

Lăsând la o parte divergenţele de păreri, să punem mai presus de toate Academia Română, pentru care avem datoria să muncim fără preget, s-o apărăm din toate punctele de vedere şi s-o înălţăm.

Cu deplina convingere că voi fi ajutat şi că devotamentul dv. pentru instituţia noastră este neţărmurit, primesc onoarea ce mi-aţi acordat, vă mulţumesc şi vă asigur că voi continua să-mi îndeplinesc datoria ca şi până acum.

Se procede la alegerea de vicepreşedinţi, tot prin vot secret, cu buletine.

La despuierea scrutinului se constată că d-l Iorgu Iordan întruneşte 31 de voturi, din 36 exprimate, d-l N. Bănescu, 30 de voturi, şi d-l Em. C. Teodorescu, 26 de voturi.

Mai întrunesc d-l C. Ionescu-Mihăeşti, 4 voturi; D. Gusti, 4 voturi; Gh. Macovei, 2 voturi; arh. P. Antonescu, 4 voturi; dr. M. Ciucă, 2 voturi; pr. N. M. Popescu, 2 voturi şi Ion I. Nistor, 1 vot.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă vicepreşedinţi ai Academiei pentru 1948–49 pe domnii *Iorgu Iordan*, din partea Secţiunii Literare, *N. Bănescu*, din partea Secţiunii Istorice şi *Em. C. Teodorescu*, din partea Secţiunii Ştiinţifice.

D-l IORGU IORDAN îşi ia libertatea de a mulţumi în numele domnilor vicepreşedinţi, pentru onoarea de a fi fost aleşi şi îşi vor face datoria până la capăt.

Se trece la alegerea Secretarului General al Academiei pe 7 ani.

Alegerea se face tot prin votul cu buletine. Se atrage atenţia că, potrivit Statutelor, Secretarul General, pentru a fi ales, trebuie să întrunească 2/3 din voturile exprimate.

Se procede la alegere şi, la despuierea scrutinului, se constată că d-l Traian Săvulescu a întrunit 33 de voturi din 36 voturi exprimate, 3 voturi fiind albe.

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU proclamă ales Secretar General al Academiei Române pe 1948–1955 pe d-l *Traian Săvulescu*, căruia îi exprimă felicitări şi îi urează putere de muncă în sarcina grea şi de lungă durată pe care şi-o asumă.

D-l TRAIAN SĂVULESCU mulţumeşte pentru votul din care rezultă că D-sa îşi va lua de aci înainte pe umeri sarcina Secretariatului General al Academiei Române. D-sa mulţumeşte şi celor ce au ezitat să-i dea votul.

Sarcina este grea şi vine şi la un moment greu. Este grea şi prin ea însăşi, căci cere o răspundere zilnică, şi prin aceea că la acest loc s-au perindat o sumă de bărbaţi de mare valoare, care au contribuit pentru ridicarea prestigiului ştiinţei şi pentru întărirea Academiei.

Mă simt copleşit – zice d-l Traian Săvulescu – de figurile lui *Ion Bianu, Dimitrie Sturdza, G. Ţiţeica, Vasile Pârvan* şi de figura blândă a colegului *Al. Lapedatu*. Sunt dator să spun ceea ce cunosc despre rolul pe care l-a îndeplint colegul Lapedatu, din locul său de Secretar General.

Alexandru Lapedatu şi-a început cariera la Academia Română ca funcţionar, lucrând sub supravegherea lui Dim Sturdza şi Ion Bianu, în atmosfera de muncă ce găsise aici A fost opt ani membru corespondent, iar de 30 de ani este membru activ al instituţiunii. Pentru calităţile sale, a fost Preşedinte, iar de nouă ani încoace a fost Secretar General al Academiei. Aşadar, întreaga sa viaţă a fost însufleţit cu viaţa din acest răstimp a Academiei.

În această lungă carieră academică, colegul Lapedatu a desfăşurat o activitate în care niciodată nu s-a abătut de la interesele instituţiunii

Fire blândă, împăciuitoare şi armonioasă, ca Ministru al Cultelor a ajutat Academiei când s-a găsit în impas. Prin străduinţele lui s-a obţinut ceea ce trebuia pentru ridicarea edificiului Bibliotecii. El a stăruit şi pentru realizarea construcţiei întregului edificiu al Academiei, după planuri care se făcuseră, realizare pe care însă au împiedicat-o vremurile grele care au urmat.

Au venit apoi momente grele. Colegul Lapedatu şi-a urmat însă drumul drept. Cine vrea să facă istorie, trebuie să reţină aceste merite ale colegului Lapedatu, iar eu (zice d-l Tr Săvulescu) fac istorie. Hotărârea d-lui Lapedatu de a părăsi postul de Secretar General în aceste momente de răspântie o aşez în grija sa de rostul şi fiinţa Academiei. Colegul Lapedatu a socotit să se retragă, spre a nu fi o piedică în mersul instituţiei. Gestul său este frumos. El se desparte senin de postul său, putând spune: „Mi-am făcut datoria cât am putut mai mult şi mai bine. Este timpul să vină alţii să ia această sarcină mai departe”.

Sarcina pe care mi-aţi dat într-un moment deosebit de important, într-un moment în care cu toţii trebuie să ne ostenim pentru a păşi la organizarea cea nouă a Academiei, pe care dorim s-o vedem pe un plan mai ridicat, sprijiniţi de întreaga suflare românească, cu negurile risipite din jurul său.

Noi trebuie să fim lăsaţi liniştiţi la ocupaţia noastră şi trebuie să pretindem pentru Academie mai multă înţelegere, pe care suntem siguri că o vom găsi în altă măsură decât până acum. Numai în convingerea că vom avea această înţelegere, că vom trăi vremuri mai bune pentru progresul ştiinţei, al literelor şi al artelor, numai în convingerea că vom fi folositori marilor mase ale poporului, am primit această sarcină de Secretar General, ~~care este încă~~ o grea sarcină, pe lângă altele

Cu devotamentul şi patriotismul dv., cu devotamentul ce voi depune, eu sunt convins că vom reuşi să facem să strălucească Academia şi mai mult ca până acum.

Cu aceste perspective şi sentimente, vă mulţumesc pentru încrederea ce mi-aţi acordat prin votul dv

D-l Preşedinte ANDREI RĂDULESCU, asociindu-se la frumoasele cuvinte rostite de d-l Secretar General Traian Săvulescu faţă de predecesorul său, exprimă, în numele tuturor academicienilor, mulţumiri d-lui coleg Al. Lapedatu pentru rodnica activitate pe care a depus-o în serviciul Academiei Române şi pentru devotamentul nemărginit cu care a lucrat pentru ea.

D-l dr. C I. PARHON zice că din cuvintele rostite de d-l coleg Traian Săvulescu constatăm cu mulţumire că ne aflăm în cea mai bună tradiţie. Suntem recunoscători d-lui Al. Lapedatu pentru tot ceea ce a făcut pentru Academie.

www.digibuc.ro

Retragerea sa a fost o manifestare de bun simţ psihologic, pentru că D-sa a înţeles că prezenţa sa mai departe ar crea dificultăţi Academiei.

De altă parte, votul dat în favoarea d-lui Traian Săvulescu ne arată că Academia a înţeles că dânsul este cel mai potrivit în aceste momente, pentru această sarcină, pentru că dânsul este autorul proiectului de reformă, la care Academia s-a raliat în cursul acestei sesiuni

Sunt mulţumit a constata aceasta – zice d-l dr. C. I. Parhon – şi sunt fericit că astfel drumul Academiei este asigurat spre o lucrare mai eficientă decât cea de până acum şi spre o mai mare înflorire

D-l Traian Săvulescu ocupă locul de Secretar General.

Se trece la alegerea Comitetului Bunurilor.

D-l D. GUSTI mulţumeşte d-lui Secretar General Tr. Săvulescu pentru propunerea de a fi ales membru în Comitetul Bunurilor. Este nevoit însă să nu primească, deoarece este ocupat cu lucrările Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice.

Se procede la alegerea – prin vot secret cu buletine – a trei persoane în Comitetul Bunurilor, cu următoarele rezultate:

D-l *Victor Slăvescu*, întruneşte 12 voturi, din 35 voturi exprimate, d-l *Gh. Ionescu-Şişeşti* întruneşte, de asemenea, 32 voturi, d-l *N. Vasilescu-Karpen* întruneşte acelaşi număr de 32 voturi.

D-l Preşediunte îi proclamă aleşi membri ai Comitetului Bunurilor pentru trei ani.

D-l N. VASILESCU-KARPEN aduce plenului mulţumiri, în numele Comitetului Bunurilor, pentru votul dat.

Se trece la alegerea delegaţilor titulari şi supleanţi ai Academiei în Consiliul de conducere al Fundaţiunii Elias.

D-l dr. C. I. PARHON mulţumeşte pentru mandatul ce a avut în acest Consiliu, timp de doi ani. Acum nu mai poate primi acest mandat, din raţiuni foarte serioase, care-l împiedică. Deoarece este necesar să fie un medic în acel Consiliu, D-sa recomandă pe d-l dr. Şt. Nicolau, avându-se în vedere că domnii colegi Ciucă şi Mihăeşti au fost în acest Consiliu.

Se procede la alegere prin vot secret cu buletine.

Rezultatul primului scrutin:

D-l Th. Capidan, din 34 de voturi exprimate, întruneşte 33 voturi şi este proclamat ales.

D-l D. Pompeiu întruneşte 29 de voturi din 34, are 2/3 de voturi, şi este proclamat ales.

Mai întrunesc sub 2/3: pr. N. M.Popescu 23 voturi; dr. Şt. Nicolau 18 voturi; dr. C. Ionescu-Mihăeşti 7 voturi; Gh Spacu 7 voturi; arh. P. Antonescu 4 voturi; pr. Gala Galaction 3 voturi; Gh. Macovei 2 voturi; Gh. Ionescu-Şişeşti, general R. Rosetti, G. Murnu şi N. Vasilescu-Karpen câte un vot.

www.digibuc.ro

Se repetă votul pentru două mandate.

Rezultatul scrutinului: 33 voturi exprimate. Pr. N. M. Popescu întruneşte 26 de voturi, are 2/3 de voturi şi este proclamat ales.

Întrunesc sub 2/3 de voturi; dr. Şt. Nicolau 14 voturi; dr. C Ionescu-Mihăeşti 11 voturi; Gh. Spacu 8 voturi; pr. Gala Galaction, Gh. Ionescu-Şişeşti, Gh. Macovei, N Bănescu şi G. Murnu câte 1 vot.

Se repetă votul pentru un mandat.

Rezultatul votului: din 32 voturi exprimate, d-l dr. C. Ionescu-Mihăeşti întruneşte 18 voturi; dr. Şt. Nicolau 9 voturi, Gh. Spacu 4 voturi.

Neîntrunind nici unul 2/3 de voturi pentru a fi ales, se repetă votul.

D-l dr. C Ionescu-Mihăeşti declară că renunţă la candidatură în favoarea altora mai noi, iar d-l dr. Şt. Nicolau cere vot în favoarea d-lui dr. C. Ionescu-Mihăeşti

Rezultatul votului: din 32 voturi exprimate, d-l *C. Ionescu-Mihăeşti* obţine 24 voturi; are 2/3 de voturi şi este proclamat ales.

D-l dr Şt. Nicolau întruneşte 6 voturi, iar d-l Gh Spacu 1 vot.

Se procede la alegerea delegaţilor supleanţi prin vot secret cu buletine, şi sunt aleşi d-nii *Gh. Murnu* cu 29 voturi, din 31 voturi exprimate; *Gh. Spacu* cu 28 voturi; *Gh. Macovei* cu 30 voturi şi *Şt. Ciobanu* cu 24 voturi.

D-l Preşedinte felicită pe noii aleşi la Fundaţia Elias.

În altă ordine de idei, D-sa exprimă mulţumiri d-lor Gh. Spacu şi Şt. Ciobanu care, ca membri ai Delegaţiunii, au depus multă strădanie pentru lucrările Academiei.

D-l GH. IONESCU-ŞIŞEŞTI comunică următorul proces-verbal încheiat de Secţiunea Ştiinţifică în şedinţa de astăzi:

Având în vedere că d-l Traian Săvulescu a fost ales Secretar General al Academiei, se procedează la alegerea unui nou secretar al secţiei. Este ales d-l *Gh Ionescu-Şişeşti.*

Publicaţiile şi *Buletinul* Secţiei rămân mai departe în sarcina d-lui Traian Săvulescu, Secretar General al Academiei.

D-l *Tr Săvulescu* îşi rezervă conducerea publicaţiilor Secţiunii.

D-l Secretar General TRAIAN SĂVULESCU mulţumeşte d-lui Preşedinte Andrei Rădulescu, cel mai activ, pentru munca depusă exclusiv pentru interesele Academiei. Exemplul său de devotament îl îndreptăţeşte la iubirea noastră.

D-l N. BĂNESCU dă citire următorului *Raport despre lucrările efectuate în cursul sesiunii generale din 1948.*

Am împlinit lucrările acestei sesiuni generale stăpâniţi de grija de a aşeza pe o nouă temelie fiinţa instituţiunii noastre, pentru a-i asigura dezvoltarea ei viitoare. Adaptarea Academiei Române la cerinţele spiritului nou, în care au loc mari prefaceri şi transformări din jurul nostru s-a impus vederilor instituţiunii noastre încă din primul an care a urmat recentului război mondial. Discutată an de an, această nevoie de adaptare a căpătat forme concrete în hotărârea Academiei Române luată în sesiunea generală a anului trecut de a păşi la o generală revizuire

www.digibuc.ro

a statutelor sale. Lucrarea de revizuire s-a dat în grija unei comisiuni care, odată cu directivele înnoitoare de urmat, primea sarcină de a proceda la revizuirea nu numai a statutelor, dar şi a tuturor regulamentelor de funcţionare ale instituţiunii.

Precum ştiţi, noul proiect de statute a venit în faţa D-lor voastre din primele zile ale actualei sesiuni şi asupra lui s-a făcut şi discuţia generală. Secţiunea Ştiinţifică a găsit însă proiectul nesatisfăcător, socotindu-l necorespunzător necesităţilor timpurilor, precum şi condiţiunilor necesare dezvoltării cercetării ştiinţifice şi programului culturii şi, în consecinţă, a venit cu o rezoluţiune adoptată de toţi membrii săi, prin care s-a propus o transformare de structură a Academiei, pe baza câtorva principii, care reclamă modificarea legii organice a Academiei, şi dintre care trei sunt de reţinut şi de reamintit ca esenţiale;

1 – Pentru a-şi putea îndeplini misiunea ei de astăzi, Academia Română trebuie să devină o instituţie de stat;

2. – Dintr-o instituţie în mare parte de consacrare, ea trebuie să se transforme într-o instituţie activă şi productivă în câmpul creaţiei ştiinţifice, artistice şi literare, în care scop ea va trebui să cuprindă, în corpul ei, institute de cercetări ştiinţifice şi să creeze, după necesitate, altele noi;

3. – În fine, numărul membrilor săi atât activi, cât şi corespondenţi să fie simţitor sporit şi s-a propus chiar un plafon de 72 pentru membrii activi şi de 144 pentru cei corespondenţi. Din lămuriri complementare, pe care forma prea contrasă a acestei rezoluţii le-a făcut necesare, şi pe care le-au dat colegii dr. *C. I. Parhon, Mihail Sadoveanu, N. Vasilescu-Karpen* şi, mai ales, d-l coleg *Traian Săvulescu*, atât prin expunerile orale făcute în secţiuni, cât şi prin cea citită în şedinţa de plen de la 29 mai curent, s-a văzut că prin transformarea propusă, Academia îşi păstrează autonomia ei spirituală, având libertate de apreciere în alegerea membrilor săi, în organizarea lucrărilor sale, că îşi va păstra bunurile, statul rezervându-şi dreptul de control în domeniul de activitate economico-financiar al ei. Activitatea de creaţie ştiinţifică va fi sporită şi susţinută materialmente de stat, în aşa măsură încât academicianul va avea sprijinul îndestulător pentru cercetările sale ştiinţifice. Autonomia Academiei va corespunde unei instituţiuni în cadrul organizaţiei de stat şi va avea s-o definească în amănunte noua lege organică a Academiei şi statutele viitoare ale sale

Din dezbaterile care au avut loc în şedinţele de la 26, 27 şi 29 mai, la care şi-au dat contribuţia, pe lângă domnii colegi amintiţi dr. C. I. Parhon, Mihail Sadoveanu şi Traian Săvulescu şi N. Vasilescu-Karpen, domnii D. Gusti, în două rânduri, C.Rădulescu-Motru, general R. Rosetti, Iorgu Iordan, I. Petrovici, Ion I Nistor, N. Bănescu, I. Lupaş şi Andrei Rădulescu, s-a desprins hotărârea pe care Academia a luat-o în şedinţa de la 29 mai, prin care acceptă, în principiu, rezoluţiunea Secţiunii Ştiinţifice. În aceeaşi şedinţă, Academia a numit o comisiune formată din domnii Andrei Rădulescu, ca preşedinte, Iorgu Iordan, Mihail Sadoveanu, D. Gusti, I. Nistor, dr. C. I. Parhon şi Traian Săvulescu ca membri, cu sarcina ca, ţinând seama de principiile rezoluţiei menţionatei Secţiuni şi de rezultatele dezbaterilor plenului, să întocmească un proiect de lege pentru

www.digibuc.ro

modificarea legii organice a Academiei Române, proiect asupra căruia Academia va avea de statuat într-o apropiată sesiune generală extraordinară.

Paralel cu această capitală preocupare către care s-a îndreptat atenţia noastră în tot cursul acestei sesiuni generale, s-au efectuat şi celelalte lucrări ale programului nostru.

Dintre cele cinci şedinţe publice ţinute, cea de la 28 mai a fost rezervată solemnităţii pentru recepţiunea în Academia Română a colegului preot Gala Galaction, care s-a ţinut sub preşedinţia Excelenţei Sale d-l dr. C. I Parhon, preşedintele Prezidiului Republicii Populare Române, însoţit de doi membri vicepreşedinţi ai Înaltului Prezidiu, domnii Mihail Sadoveanu şi P. Constantinescu-Iaşi

Trei şedinţe publice au fost consacrate comemorării evenimentelor de la 1848. Cuvântările comemorative au fost rostite de d-nii colegi Ion I. Nistor, Silviu Dragomir şi Iorgu Iordan.

Acelaşi eveniment a fost comemorat de Academie şi prin expoziţia documentară, care a fost inaugurată în sala de expoziţii a Bibliotecii Academiei în ziua de 2 iunie curent, în prezenţa d-lui preşedinte al Consiliului de Miniştri, care ne-a făcut onoarea a ne încredinţa, pentru expunere, o serie de preţioase documente istorice. A cincea şi ultima şedinţă publică, ţinută la 5 iunie, a fost consacrată decernării premiilor Academiei Române.

În restul de 21 şedinţe, preocuparea de căpetenie a fost completarea locurilor de membri activi şi de membri corespondenţi, care în acest an au fost mai numeroase decât în anii precedenţi, la cele trei secţiuni.

Am avut plăcerea, astfel, a chema ca membri activi, la Secţiunea Literară, pe distinsul critic şi istoric literar *George Călinescu*, profesor de istoria literaturii române moderne la Universitatea din Bucureşti, şi pe literatul emerit şi de largă notorietate *Victor Eftimiu*; la Secţiunea Istorică pe cunoscutul jurisconsult d-l *Al. Costin*, iar la Secţiunea Ştiinţifică pe unul din reprezentanţii de frunte ai ştiinţelor medicale româneşti, d-l dr. *Ştefan Nicolau*, şi pe naturalistul d-l *Constantin Motaş*

Printre membrii corespondenţi români au fost aleşi, la Secţiunea Istorică, istoricul *Andrei Oţetea*, geograful *Nicolae Al. Rădulescu*, juriştii *Vintilă Dongoroz* şi *N Daşcovici* şi arheologul *Constantin Daicoviciu*, iar ca membru corespondent străin eminentul geograf francez *Robert Ficheux*.

La Secţiunea Ştiinţifică au fost chemaţi d-nii *Gh. Vrănceanu*, inginer *N. Profiri* şi inginer *Gh. Nicolau*, profesori la Şcoala Politehnică din capitală, *Şt Procopiu*, profesor la Universitatea din Iaşi, şi *Eugen Macovschi*, profesor la Facultatea de Medicină din Bucureşti.

Printre membrii corespondenţi străini, la aceeaşi Secţiune au fost aleşi domnii *Silvester Prát*, profesor de fiziologie vegetală la Universitatea Karol din Praga, şi *Ernest Gäumann*, profesor la Politehnica din Zürich.

Printre membrii corespondenţi străini a fost trecut şi d-l *Gogu Constantinescu*, iar dintre corespondenţii români a fost înlăturat d-l inginer *Nicolae Caranfil*, nemaifiind cetăţean român.

www.digibuc.ro

La propunerile a numeroşi d-ni colegi, au fost chemaţi în rândurile membrilor de onoare a instituţiunii noastre domnii profesor *Paul Bujor*, cel mai vechi reprezentant al ştiinţelor biologice din România, profesorul matematician *Simion Sanielevici*, profesorul de la Liceul „Andrei Şaguna" din Braşov *Axente Banciu*, distinsul matematician *Theodor Angheluţă, Tr. Pop*, profesor de drept la Universitatea din Cluj şi cărturarul *Gh. T. Kirileanu*.

Trecerea la cele veşnice a celebrului mineralog francez *Alfred Lacroix*, membru al Institutului Franţei, fost îndelungată vreme unul din secretarii perpetui ai acestui institut şi fost membru de onoare a instituţiunii noastre, a fost semnalată de Preşedintele nostru într-una din recentele şedinţe cu cuvinte de pietate

Din aceeaşi datorie de pietate pe care Academia Română o are faţă de membrii şi donatorii săi răposaţi, s-a oficiat un parastas în dimineaţa zilei de sâmbătă, 22 mai, la Biserica Amzei, pentru pomenirea lor.

Dintre dările de seamă cu caracter cultural şi ştiinţific, cea privitoare la activitatea *Consiliului Naţional de Cercetări Ştiinţifice*, în anul expirat, ne-a reţinut atenţia în decursul unei întregi şedinţe. Din ampla expunere a d-lui coleg D Gusti, preşedintele acestui Consiliu, din amănuntele abundente despre activitatea fiecăreia din comisiunile ce compun Consiliul şi despre activitatea Consiliului şi Comitetului de conducere, în şedinţele respective de corp, Academia a constatat cu mândrie că acest organism de creaţie ştiinţifică a avut, în cursul anului, o întinsă activitate ştiinţifică, cu toate mijloacele materiale foarte reduse de care a dispus în acest an. Darea de seamă a fost aprobată de plen, sub această impresie mulţumitoare, aprobându-se totdeodată şi gestiunea Consiliului pe aceeaşi perioadă bugetară 1947–48, precum şi proiectul său de buget pentru exerciţiul bugetar 1948–49.

Din celelalte rapoarte s-a luat cunoştinţă de activitatea *Bibliotecii* în anul trecut, cu care prilej s-a constatat din nou necesitatea de a se satisface un număr mai mare de lectori decât cel de până acum şi s-a lăsat în grija Comisiunii Bibliotecii să sporească până la toamnă capacitatea de lucru a Bibliotecii, fie amenajând o a doua sală în sala de expoziţii ca sală de lectură, fie înmulţind orele de lectură în sala existentă Conducerii Bibliotecii i s-a cerut totdeodată să se îngrijească şi de facerea catalogului calendarelor noastre, care nu există încă.

Legată organic de activitatea Bibliotecii, activitatea Cabinetului numismatic a fost arătată într-un raport deosebit de d-l coleg corespondent Const. Moisil, iar lucrările de bibliografie, pe care le supraveghează d-l coleg Caracostea şi stadiul lor, ne-au fost expuse de D-sa în darea de seamă făcută într-o recentă şedinţă în care d-sa ne-a prezentat şi un raport despre Arhiva de folclor.

Raportul de mare amploare al Comisiunii *Dicţionarului limbii române* despre mersul marii lucrări, întocmit şi prezentat de d-l coleg Capidan, s-a socotit că, prin cuprinsul lui, constituie un îndreptar pentru colaboratorii lucrării şi un izvor de informaţii pentru marele public şi de aceea s-a hotărât publicarea lui într-o broşură.

Interesul pe care l-a produs în plen starea şcolilor întreţinute de Academie ne-a condus la hotărârea de a înfiinţa încă în cursul acestui an şcoli de calificare pe lângă toate fermele Academiei şi de a proceda, printr-o comisiune, la examinarea problemelor ce se pun cu privire la caracterul *Institutului „Ion Ottetelişanu"* şi la organizarea învăţământului acestei şcoale în concordanţă, pe de o parte, cu dispoziţiile testamentare, pe de alta cu nevoile prezente.

Din alte rapoarte s-a luat cunoştinţă de bursele acordate în anul şcolar 1947–48, hotărându-se cele ce urmează să se acorde în viitorul an şcolar şi s-a constatat funcţionarea mulţumitoare a *Fundaţiunii Ioan I. Dalles*.

Preocupările noastre de ordin financiar şi patrimonial s-au îndreptat atât asupra bugetului, cât şi asupra dării de seamă asupra administrării bunurilor imobile – agricole şi forestiere – ale Academiei în anul 1947–48.

Cifrat la 21 088 221 lei, bugetul general al Academiei a fost aprobat cu amendamentele propuse de d-l D. Gusti privitoare la organizarea asistenţei pentru membrii activi ai instituţiunii noastre şi de d-l Ion I. Nistor pentru introducerea în buget a unei sume, cel puţin simbolice, pentru continuarea tiparului *Documentelor Hurmuzaki* S-a dat aprobare şi bugetului special al Academiei, precum şi bilanţului şi contului de profit şi pierdere pe anul 1946–1947, dându-se descărcare asupra gestiunii financiare pe acel an.

Ce priveşte administrarea bunurilor noastre imobile, s-a luat cunoştinţă, şi, după o largă dezbatere, s-a aprobat raportul Comitetului Bunurilor, reţinându-se progresele realizate sub noua organizare.

Raporturile cu Fundaţiunea M. H Elias şi-au reluat calea normală de altădată, mulţumită tratativelor care au avut loc între Delegaţiunea Academiei şi membrii Consiliului de conducere şi administraţie a Fundaţiunii, iniţiate şi conduse cu stăruinţă de Preşedintele instituţiunii noastre.

Urmarea imediată a aplanării conflictului a fost achitarea pe trecut a prelevărilor în sumă cuvenită de 250 000 lei, sumă care a şi apărut în bugetul nostru general la capitolul veniturilor noastre.

O altă urmare a fost trimiterea din partea Fundaţiunii, spre aprobare, a lucrărilor sale financiare din 1945 încoace. Dările sale de seamă asupra gestiunilor din 1946, 1947, bilanţurile pe anii 1945, 1946, 1947, bugetele sale pe 1947, cel în curs pe 1948 au fost examinate de Comisiunea Financiară a Academiei şi, fiind găsite că sunt întocmite în regulă, au fost aprobate de Delegaţiune şi ratificate de plen. S-a supus plenului şi proiectul de buget al Fundaţiunii pentru exerciţiul 1948, care de asemenea a fost aprobat, cu recomandarea ca Consiliul Fundaţiunii să stăruiască a se înscrie în convenţiunea ce se va încheia cu Ministerul Sănătăţii pentru cesiunea Spitalului Elias, dreptul de spitalizare, chiar cu o plată oarecare, a membrilor şi personalului Academiei Române. S-a atras atenţia Consiliului Fundaţiunii şi asupra îndatoririi s-o supună plenului Academiei, întrunit în sesiune generală pentru aprobare, convenţiunea cu Ministerul Sănătăţii, deoarece, prin cuprinsul ei, ea constituie un act de dispoziţiune.

www.digibuc.ro

În cursul şedinţei de astăzi au fost desemnaţi din partea Academiei ca membri titulari în Consiliul Fundaţiunii Elias d-nii *D. Pompeiu, Th. Capidan, pr. N. M. Popescu* şi *dr. C. Ionescu-Mihăeşti*, iar ca membri supleanţi d-nii *Gh. Murnu, Gh. Spacu, Gh. Macovei.*

În Comitetul Bunurilor au fost desemnaţi d-nii *Victor Slăvescu, Gh Ionescu-Şişeşti* şi *N. Vasilescu-Karpen.*

Este locul aci să amintim că s-a aprobat a se ceda comunei Cioroiaşi-Dolj un teren de 6 600 m.p. din terenul proprietăţii noastre din acea comună, pentru construcţia şcolii comunale.

De altă parte, plenul a socotit neacceptabile oferta de donaţiune a d-lui *Gh. Georgescu-Cerbu* din Bucureşti, donaţiunea d-nei *Chiriachiţa Comăneanu* din oraşul Constanţa, donaţiunea filatelică a d-lui *Wertheimer-Ghica*, precum şi legatul def. *Maria colonel Istrati.*

În schimb, Academia a avut bucuria de a intra în posesia excepţionalei colecţiuni numismatice a def. ing. *Const. Orghidan*. Căci întregul lăsământ a putut fi împărţit în natură între Academie şi soţia moştenitoare la jumătate, împărţire ce se va consacra în curând printr-un act autentic de tranzacţiune, aprobată de plen, în şedinţa de la 4 iunie

Vom menţiona, în fine, că s-a admis şi desfiinţarea actelor de donaţiune ale donatorului *Leon S. Arie* şi că în ultimele două şedinţe, s-au luat hotărâri cu privire la colegii care ar suferi pedepse infamante, la publicarea *Premiului de Virtute Mavroyeni*, precum şi la distribuirea ajutoarelor pentru absolventele şi elevele Institutului „I Otteteleşanu".

D-l ANDREI RĂDULESCU, Preşedinte, încheind dezbaterile, zice că putem fi mulţumiţi de roadele acestei sesiuni, în care cu toţii ne-am făcut datoria, pregătind rezolvarea problemelor de viitor ale instituţiunii noastre, declară închisă sesiunea generală, exprimă mulţumiri domnilor colegi şi le urează sănătate

---

www.digibuc.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ
LA 8 IUNIE 1948

DELEGAŢIUNEA

Preşedintele Academiei Române	RĂDULESCU, ANDREI
Vicepreşedinţi: din Secţ. Literară	CIOBANU, ŞTEFAN
din Secţ Istorică	BĂNESCU, NICOLAE
din Secţ. Ştiinţifică	SPACU, GHEORGHE
Secretar general (pe 7 ani, 1946–1953)	SĂVULESCU, TRAIAN

MEMBRII ACTIVI

I. SECŢIUNEA LITERARĂ:

Preşedinte: CARACOSTEA, D (Bucureşti) – Ales la 26 mai 1938
Vicepreşedınte: IORDAN, Iorgu (Bucureştı) – Ales la 22 mai 1945.
Secretar (pe 7 anı, 1945–1952): MURNU George(Bucureşti) – Ales la 4 iunie1923.
ANTONESCU, Petre (Bucureşti) – Ales la 19 mai 1945.
BLAGA, Lucıan (Sıbiu) – Ales la 28 mai 1936.
BRĂTESCU-VOINEŞTI, I. Al. (Bucureştı) – Ales la 10 octomvrie 1918.
CAPIDAN, Theodor (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1935
CĂLINESCU, George (Bucureşti) – Ales la 29 maı 1948.
CIOBANU, Ştefan (Bucureşti) – Ales la 10 octomvrie 1918.
GALACTION, Gala (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1947.
ENESCU, George (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1932.
PETRAŞCU, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1936.
PETROVICI, Ion (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1934.
PUŞCARIU. Sextil (Bran. Braşov) – Ales la 19 mai 1914.
RĂDULESCU-MOTRU, Constantin (Bucureşti) – Ales la 4 ıunie 1923.
SADOVEANU, Mihail (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1921.

I. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Preşedınte: DRAGOMIR, Sılviu (Cluj) – Ales la 25 maı 1928.
Vıcepreşedinte: SLĂVESCU, Victor (Bucureşti) – Ales la 20 maı 1939.
Secretar (pe 7 ani, 1941–1948): BĂNESCU, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1936
BRĂTIANU, Gheorghe I. (Bucureşti) – Ales la 28 mai 1942.
COSTIN, Alexandru (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1948.
CUZA, Alexandru C. (Iaşi) – Ales la 25 mai 1936.
GUSTI, Dimitrie (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1919.
LAPEDATU, Alexandru (Bucureşti) – Ales la 10 octomvrie 1918.

www.digibuc.ro

LUPAŞ, Ioan (Sibiu) – Ales la 17 mai 1916.
MEHEDINŢI, Simeon (Bucureşti) – Ales la 19 mai 1915.
MURNU, George (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1923.
NEGULESCU, Petre P. (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1936.
NICOLAE Colan, Episcop (Cluj) – Ales la 26 mai 1942.
NISTOR, Ion I. (Bucureşti) – Ales la 19 mai 1915.
POPESCU, preot Niculae M. (Bucureşti) – Ales la 5 iunie 1923.
RĂDULESCU, Andrei (Bucureşti) – Ales la 2 iunie 1920.
ROSETTI, general Radu (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1934.

III. SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ:

Preşedinte: VASILESCU-KARPEN, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 6 iunie 1923.
Vicepreşedinte: PARHON, dr Constantin I. (Bucureşti) – Ales la 22 mai 1939.
Secretar (pe 7 ani, 1946–1953): SĂVULESCU, Traian (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1936.
CIUCĂ, dr. Mihai (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1938.
HULUBEI, Horia (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1946.
IONESCU-MIHĂEŞTI, dr. Constantin (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
IONESCU-ŞIŞEŞTI, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 25 iunie 1936.
MACOVEI, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 22 mai 1939.
MOTĂŞ, Constantin (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1948.
NICOLAU, Ştefan S (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1948.
POMPEIU, Dimitrie (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1934.
SPACU, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1936.
STOILOV, Simion (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
TEODORESCU, Emanoil C. (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
VOINOV, Dimitrie (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1927.

MEMBRII DE ONOARE

CAROL AL II-LEA, Rege al României,
Ales la 17 mai 1921
NICOLAE, Principe al României,
Ales la 28 mai 1929

ANGELESCU, dr. Constantin (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1934.
ANGHELUŢĂ, Theodor (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1948.

www.digibuc.ro

ALTHEIM, Franz (Halle) – Ales la 30 mai 1941.
BALDACCI, Antonio (Bologna) – Ales la 29 mai 1913.
BALTHAZARD, dr. Victor (Paris) – Ales la 11 iunie 1919.
BANCIU, Axente (Braşov) – Ales la 4 iunie 1948.
BENEŠ, Eduard (Praga) – Ales la 30 mai 1934.
BOREL, Émile (Paris) – Ales la 24 mai 1934.
BUJOR, Paul (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1948.
CANCICOV, Mircea (Bucureşti) – Ales la 22 iunie 1937.
CARADJA, Aristide (Grumăzeşti) – Ales la 28 mai 1930.
CARCOPINO, Jérôme (Paris) – Ales la 8 iunie 1926.
CARTAN, Elie (Paris) – Ales la 27 mai 1931.
CAULLERY, Maurice (Paris) – Ales la 28 mai 1928.
CHALOUPECKY, Waclaw (Bratislava) – Ales la 31 mai 1938.
CHAPUISAT, Edouard (Paris) – Ales la 4 iunie 1925.
CIOTORI, Dimitrie N. (Londra) – Ales la 26 mai 1936.
COTTON, Aimé Auguste (Paris) – Ales la 31 mai 1938.
CROCE, Benedetto (Napoli) – Ales la 12 iunie 1921.
DANIELOPOLU, dr. Daniel (Bucureşti) – Ales la 31 mai 1938.
DĂNĂILĂ, Negoiţă (Bucureşti) – Ales la 29 mai 1939.
DEL VECCHIO, Giorgio (Roma) – Ales la 29 mai 1933.
DE SANCTIS, Gaetano (Roma) – Ales la 12 iunie 1924.
DÖLGER, Franz (Munchen) – Ales la 31 mai 1939.
DONICI, Nicolae (Dubăsarii Vechi) – Ales la 23 mai 1922.
EGOLIN, Aleksandr Mihailovici (Moscova) – Ales la 2 iunie 1945.
FERMI, Enrico (Roma) – Ales la 4 iunie 1938.
GÉNY, François (Nancy) – Ales la 31 mai 1935.
GERMANI, Dionisie (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1945.
GHEORGHIU, Vasile (Cernăuţi) – Ales la 31 mai 1938.
GINI, Corrado (Roma) – Ales la 4 iunie 1938.
GOROVEI, Arthur (Fălticeni) – Ales corespondent la 28 mai 1915, membru de onoare la 25 mai 1940
HAŢIEGANU, Emil (Cluj) – Ales la 2 iunie 1945
HEISENBERG, Werner Karl (Leipzig) – Ales la 31 mai 1938.
HOFFMANN, Walter (Freiberg) – Ales la 31 mai 1942.
HOSSU, Iuliu episcop (Cluj) – Ales la 2 iunie 1945.
JACOB, Charles (Paris) – Ales la 27 mai 1938.
JOSSERAND, Louis (Lyon) – Ales la 4 iunie 1938.
KARADJA, Constantin (Bucureşti) – Ales la 3 iunie 1946.
KENYON, sir Frederic George (Londra) – Ales la 12 iunie 1924.
KIRILEANU, Gheorghe T. (Piatra Neamţ) – Ales la 5 iunie 1948.
KOLBENHEYER, Erwin Guido (München) – Ales la 31 mai 1939.
LACEA, Constantin (Braşov) – Ales la 20 mai 1939.
LAPEDATU, Ion I. (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1936.

www.digibuc.ro

LAURENT, Vitalien, rev. (Bucureşti) – Ales corespondent la 1 iunie 1938, membru de onoare la 28 mai 1940.

LEVADITI, dr. Constantin (Paris) – Ales corespondent la 24 mai 1910, membru de onoare la 10 iunie 1916.

LUGÉON, Maurice (Lausanne) – Ales la 24 mai 1934.

MACIVER, Robert Morrison (New York) – Ales la 4 iunie 1938.

MANIU, Iuliu (Bădăcin) – Ales la 7 iunie 1919.

MARTONNE, Emmanuel de (Paris) – Ales membru corespondent la 26 mai 1912, membru de onoare la 7 iunie 1919.

MAUNIER, René (Paris) – Ales la 4 iunie 1938.

MESTROVIĆ, Ivan (Belgrad) – Ales la 28 mai 1940.

MEYNAL, dr. Eugène (Paris) – Ales la 11 iunie 1919.

MILLET, Gabriel (Paris) – Ales la 12 iunie 1921.

MIRONESCU, George G. (Bucureşti) – Ales la 31 mai 1939.

MONTEL, Paul (Paris) – Ales membru corespondent la 22 mai 1929, membru de onoare la 27 mai 1932.

MYLLER, Alexandru (Iaşi) – Ales la 27 mai 1938.

NEGULESCU, Paul (Bucureşti) – Ales la 30 mai 1936.

NICOLAE Bălan, mitropolit (Sibiu) – Ales la 10 iunie 1920.

NIGGLI, Paul (Zürich) – Ales la 28 mai 1937

NOGARA, Bartolomeo (Roma, Cetatea Vaticanului) – Ales la 24 mai 1943.

OLIVER-MARTIN, François (Paris) – Ales la 3 iunie 1938.

ORESTANO, Francesco (Roma) – Ales la 31 mai 1942.

PAPP, dr. Ioan (Sibiu) – Ales la 27 mai 1946

PARIBENI, Roberto (Roma) – Ales la 8 iunie 1926.

PARIN, Vasilii Vasilievici (Moscova) – Ales la 2 iunie 1945

PEATSCH, Karl (Viena) – Ales la 25 mai 1933.

PENDE, Nicola (Genova) – Ales la 31 mai 1935.

PEREZ, Charles (Paris) – Ales la 26 mai 1936.

PICK, Behrendt (Gotha) – Ales la 29 mai 1914.

POP, Traian (Cluj)– Ales la 4 iunie 1948.

POPESCU, Ştefan (Bucureşti) – Ales la 30 mai 1936.

POPOVICI, Constantin (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1946.

PUAUX, Gabriel (Paris) – Ales la 23 mai 1933.

PUIG Y CADAFALCH, Joseph (Madrid) – Ales la 27 mai 1931.

RAMSAY, sir William Mitchel (Edinburgh) – Ales la 12 iunie 1924.

RIPERT, Georges (Paris) – Ales la 31 mai 1939.

RIST, Charles (Paris) – Ales la 28 mai 1931.

ROULE, Louis (Paris) – Ales la 26 mai 1936.

ROUSSY, dr. Gustave (Paris) – Ales la 24 mai 1934.

SAINT-AULAIRE, Charles Comte de Béapoil (Paris) – Ales la 28 mai 1929

www.digibuc.ro

SANIELEVICI, Simion (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1948.
SETON-WATSON, Robert William (Londra) – Ales la 26 mai 1923.
SEVERI, Francisco (Roma) – Ales la 31 mai 1938.
SLAVIK, František (Praga) – Ales la 28 mai 1937.
SMOCHINĂ, Nichita (Bucureşti) – Ales la 2 iunie 1942.
SOROKIN, Pitirim Aleksandrovici (Cambridge, Massachutts) – Ales la 4 iunie 1938.
SRBIK, Heinrich Ritter von (Viena) – Ales la 31 mai 1943.
STILLE, dr Hans (Berlin) – Ales la 24 mai 1943.
STURZA, dr Marius (Cluj) – Ales la 3 iunie 1938.
ŞOTROPA, Virgil (Năsăud) – Ales la 24 mai 1943.
TĂTĂRESCU, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 22 iunie 1937.
TĂUŞAN, Grigore (Bucureşti) – Ales la 29 mai 1939.
TZÎTZÎN, Nikolai Vasilievici (Moscova) – Ales la 2 iunie 1945.
UDRISCHI, dr George N. (Bucureşti) – Ales la 30 mai 1946.
UEBERSBERGER, Hans (Berlin) – Ales la 29 mai 1939.
VILLAT, Henri René Pierre (Paris) – Ales la 3 iunie 1938.
VUIA, Traian (Paris) – Ales la 27 mai 1946.
WEBER, Wilhelm (Berlin) – Ales la 31 mai 1942.

MEMBRII CORESPONDENŢI

I. SECŢIUNEA LITERARĂ

Români:

AGÂRBICEANU, Ioan (Sibiu) – Ales la 5 iunie 1919
BAGDASAR, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 28 mai 1943.
BASSARABESCU, Ioan A. (Ploieşti) – Ales la 25 mai 1909.
BEZA, Marcu (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1923.
BEZDECHI, Ştefan (Cluj) – Ales la 29 mai 1945.
BRĂILOIU, Constantin (Bucureşti) – Ales la 30 mai 1946.
BREDICEANU, Tiberiu (Braşov) – Ales la 26 mai 1937.
CODREANU, Mihai (Iaşi) – Ales la 26 mai 1942.
GHIBU, Onisifor (Sibiu) – Ales la 5 iunie 1919.
GIUGLEA, George (Cluj) – Ales la 28 mai 1936.
HALIPA, Pantelimon (Chişinău) – Ales la 15 octomvrie 1918.
JALEA, Ion (Bucureşti) – Ales la 31 mai 1946.
MANIU, Adrian (Bucureşti) – Ales la 31 mai 1933.
MARCU, Alexandru (Bucureşti) – Ales la 31 mai 1940.

www.digibuc.ro

MUNTEANU, Basil (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1939.
MUŞLEA, Ion (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1947.
OPRESCU, George (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1938.
PANAITESCU-PERPESSICIUS, Dimitrie (Bucureşti) – Ales la 19 mai 1945.
PETROVICI, Emil (Cluj) – Ales la 22 mai 1945.
SIMIONESCU-RÂMNICEANU, Mihail (Bucureşti) – Ales la 5 iunie 1919.
ŞTEFĂNESCU-GOANGĂ, Florian (Cluj) – Ales la 28 mai 1937.
TOROUŢIU, Ilie (Bucureşti) – Ales la 26 mai 1936
TZIGARA-SAMURCAŞ, Alexandru (Bucureşti) – Ales la 3 iunie 1938.
VIANU, TUDOR (Bucureşti) – Ales la 28 mai 1935.

Străini:

AUGER, Yves (Cluj) – Ales la 27 mai 1943.
GAMILLSCHEG, Ernst (Berlin) – Ales la 30 mai 1929.
GASELEE, Stephan (Cambridge) – Ales la 25 mai 1933.
JABERG, Karl (Berna) – Ales la 29 mai 1939.
JOKL, Norbert (Viena) – Ales la 30 mai 1929.
MESNARD, Pierre (Alger) – Ales la 25 mai 1939.
ROQUES, Mario (Paris) – Ales la 29 mai 1914.
SKOK, Petar (Zagreb) – Ales la 30 mai 1929.
SPITZER, Leo (Baltimore) – Ales la 30 mai 1947
TAGLIAVINI, Carlo (Bologna) – Ales la 1 iunie 1928.
WARTBURG, Walther von (Leipzig) – Ales la 28 mai 1927.
WEDKIEWICZ, Stanislau (Cracovia) – Ales la 30 mai 1929.

II. SECŢIUNEA ISTORICĂ.

Români:

BĂDULESCU, Victor (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
CÂNDEA, Romulus (Cernăuţi) – Ales la 30 mai 1929.
COSTĂCHESCU, Mihai (Iaşi) – Ales la 20 mai 1939.
DAICOVICIU, Constantin (Cluj) – Ales la 28 mai 1948.
DAŞCOVICI, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1948
DONGOROZ, Vintilă (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1948.
DRĂGHICEANU, Virgiliu (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1926.
FOTINO, George (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
GRECU, Vasile (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1936.
IONESCU-DOLJ, Ioan (Bucureşti) – Ales la 26 mai 1928.
LAMBRINO, Scarlat (Bucureşti) – Ales la 28 mai 1934.
MANUILA, Sabin (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1938.
MARINESCU, Constantin (Bucureşti) – Ales la 2 iunie 1928.
METEŞ, preotul Ştefan (Cluj) – Ales la 7 iunie 1919.

www.digibuc.ro

MIHĂILESCU, Vintilă (Bucureşti) – Ales la 20 mai 1939
MOISIL, Constantin (Bucureşti) – Ales la 7 iunie 1919
PANAITESCU, Petre P (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1934.
PÂCLIŞANU, Zenovie (Bucureşti) – Ales la 5 iunie 1919.
PELLA, Vespasian V. (Bucureşti) – Ales la 26 mai 1941.
PETRESCU, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
RĂDUCANU, Ion (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1936.
RĂDULESCU, Nicolae Al. (Bucureşti) – Ales la 27 mai 948
SAUCIUC-SĂVEANU, Teofil (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
TAŞCĂ, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 4 iunie 1926.
TEODORESCU, Anibal (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
ŞTEFĂNESCU-GOANGĂ, Florian (Bucureşti) – Ales la 28 mai 1937.

Străini:

ALHEIM, dr. Franz (Halle) – Ales la 30 mai 1941.
ANCEL, Jacques (Paris) – Ales la 27 mai 1932.
BONNECASE, Julien (Bordeaux) – Ales la 30 mai 1934.
CHAPUISAT, Edouard (Geneva) – Ales la 4 iunie 1925.
DVORNIK, Francisc (Praga) – Ales la 1 iunie 1938.
GHEDEON, Emanuel (Atena) – Ales la 2 aprilie 1891.
GORKA, Olgierd (Lwow) – Ales la 27 mai 1932.
GRONDIJS, Ludovic H. – Ales la 28 mai 1937.
HENRI, Paul (Clermond-Ferrand) – Ales la 1 iunie 1938.
KAZAROV, Gavril (Sofia) – Ales la 26 iunie1936.
KERNER, Radim (California) – Ales la 1 iunie 1938.
LASCARIS, Mihail (Salonic) – Ales la 25 mai 1933.
LOMBARD, Alf (Lund) – Ales la 30 mai 1947.
LUGLI, Giuseppe (Roma) – Ales la 8 iunie 1926
MANOIL, Adolf (Parkville) – Ales la 23 mai 1947.
MERCATI, Silvio (Roma) – Ales la 28 mai 1937
MIRKINE- GUETZEVITCH, Boris (Paris) – Ales la 27 mai 1933.
MOSELY, Philipp E. (New York) – Ales la 31 mai 1947.
ORSI, Pietro (Veneţia) – Ales la 31 mai 1930.
PERNICE, Angelo (Florenţa) – Ales la 5 iunie 1926.
PROTICI, Andrei (Sofia) – Ales la 31 mai 1930.
PUIG Y CADAFALCH, Joseph (Barcelona) – Ales la 27 mai 1931.
RADONIĆ, Iovan (Belgrad) – Ales la 29 mai 1914.
RIKER, That Weed (Texas, U. S. A.) – Ales la 31 mai 1933.
SISICI, Ferdo (Zagreb) – Ales la 31 mai 1930.
SOTIRIU, Georgios (Atena) – Ales la 31 mai 1930.
STANOJEVIĆ, Stanoje (Belgrad) – Ales la 25 mai 1933.
STRZYGOWSKI, Iosif (Viena) – Ales la 29 mai 1914.
TANNER, Voino (Helsingfors) – Ales la 31 mai 1935.
VULICI, Nicola (Belgrad) – Ales la 31 mai 1930

III. LA SECŢIUNEA ŞTIINŢIFICĂ:

Români:

ANGELESCU, Eugen (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1939.
ATANASIU, Ion (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1940.
BOTEZAT, Eugeniu (Cernăuţi) – Ales la 25 mai 1913
BUDEANU, Constantin (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1938.
CARANFIL, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 23 mai 1940
CERNĂTESCU, Radu (Iaşi) – Ales la 23 mai 1940.
CIUCĂ, Alexandru (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1946.
COMBIESCU, dr Dumitru (Bucureşti) – Ales la 30 mai 1946.
CONSTANTINESCU, Gogu (Londra) – Ales la 10 iunie 1920
DAVID, Mihail (Iaşi) – Ales la 31 mai 1945.
GUŞULEAC, Mihai (Cernăuţi) – Ales la 26 mai 1937.
HURMUZESCU, D. Dragomir (Bucureşti) – Ales la 21 mai 1916.
IONESCU-ŞIŞEŞTI, dr. Nicolae (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1939.
MACOVSCHI, Eugen (Bucureşti) – Ales la 2 iunie 1948.
MOLDOVANU, dr. Iuliu (Cluj) – Ales la 10 iunie 1920.
NENIŢESCU, Costin (Bucureşti) – Ales la 24 mai 1945.
NICOLAU, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 2 iunie 1948
ONICESCU, Octav (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1938.
POPA, dr. Grigore T. (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1936.
PROCOPIU, Ştefan (Bucureşti) – Ales la 1 inie 1948.
PROFIRI, Nicolae (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1948.
SERGESCU, Petru (Bucureşti) – Ales la 26 mai 1937
ŞTEFĂNESCU, ing. Sabba (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1946.
TEODORESCU, general Paul (Bucureşti) – Ales la 27 mai 1938.
VÂLCOVICI, Victor (Bucureşti) – Ales la 25 mai 1936.
VRĂNCEANU, Gheorghe (Bucureşti) – Ales la 1 iunie 1948.

Străini:

BOIVIN, André (Paris) – Ales la 7 iunie 1947.
CABANNES, Jean (Paris) – Ales la 7 iunie 1947.
DUBOIS, dr. Léon (Baltimore, Maryland) – Ales la 12 iunie 1921.
FICHEUX, Robert (Paris) – Ales la 1 iunie 1948.
FOURMARIER, Paul (Liège) – Ales la 8 iunie 1925.
GÄUMANN, Ernest Albert (Zurich) – 24 mai 1948.
GUIART, Jules (Lyon) – Ales la 12 iunie 1924.
JEANNEL, René (Paris) – Ales la 26 mai 1928.
KELLY, dr. Howard A. (Baltimore, Maryland) – Ales la 12 iunie 1921.
KETTNER, dr Radomir (Praga) – Ales la 1 iulie 1928.
NICHOLAS, Francisc C. (Baltimore, Maryland) – Ales la 12 iunie 1921.

www.digibuc.ro

PITTARD, Eugène (Geneva) – Ales la 7 iunie 1919.
PRAT, Silvester (Praga) – Ales la 24 mai 1948
SCHERER, Paul H (Zürich) – Ales la 7 iunie 1947.
SIEGBAHN, Karl Manne Georg (Stockholm) – Ales la 7 iunie 1947
SIERPINSKI, Waclaw (Varşovia) – Ales la 27 mai 1932.

MEMBRII ACADEMIEI DECEDAȚI

ALECSANDRI, Vasile – Numit la 2 iunie 1867 – † 22 august 1890.
ANTIPA, Grigore – Ales la 14 mai 1910 – † 9 martie 1944.
AURELIAN, Petre S. – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 24 ianuarie 1909.
BABEŞ, dr. Victor – Ales la 11 martie 1893 – † 19 octombrie 1927.
BABEŞ, Vincențiu – Numit la 22 aprilie 1866 – † 21 ianuarie 1907.
BACALOGLU, Emanoil – Ales la 29 iunie 1879 – † 30 august 1891.
BALŞ, Gheorghe – Ales la 4 iunie 1923 – † 22 septemvrie 1934.
BARIȚIU, George – Numit la 22 aprilie 1866– † 2 mai 1893.
BÂRSEANU, Andrei – Ales la 1 aprilie 1908– † 19 august 1922.
BENGESCU, Gheorghe – Ales la 4 iunie 1921 – † 23 august 1921.
BIANU, Ion – Ales la 3 aprilie 1902 – † 13 fevruarie 1935.
BOGDAN, Ioan – Ales la 29 martie 1903 – † 1 iunie 1919.
BOGDAN, Petre – Ales la 4 iunie 1926 – † 28 martie 1944.
BOGDAN-DUICĂ, Gheorghe – Ales la 4 iunie 1919 – † 21 septemvrie 1934.
BRĂTESCU-VOINEŞTI, Ion Alexandru – Ales la 10 octomvrie 1918 – † 14 decemvrie 1946
BRÂNDZĂ, Dimitrie – Ales la 30 iunie 1879 – † 3 august 1895.
BUNEA, Augustin – Ales la 28 mai 1909 – † 16 noiemvrie 1909.
CANTACUZINO, Ion – Ales la 30 mai 1925 – † 14 ianuarie 1934
CARAGIANI, Ioan D. – Numit la 22 aprilie 1866 – † 13 ianuarie 1921.
CARTOJAN, Nicolae – Ales la 26 mai 1941 – † 20 decemvrie 1944.
CHIȚU, Gheorghe – Ales la 27 iunie 1879 – † 27 octomvrie 1879.
CIPARIU, Timotei – Numit la 22 aprilie 1866 – † 3 septemvrie 1887.
COBĂLCESCU, Grigore – Ales la 29 martie 1886 – † 21 mai 1892.
COŞBUC, George – Ales la 20 mai 1916 – † 9 mai 1918.
COZACOVICI, Dimitrie – Numit la 22 aprilie 1866 – † 31 august 1868.
CRĂINICEANU, Grigore – Ales la 18 mai 1918 – † 1 octomvrie 1935.
CUZA, Alexandru C. – Ales la 25 mai 1936 – † 4 noiemvrie 1947.
DELAVRANCEA, Barbu – Ales la 19 mai 1912 – † 29 aprilie 1918.
DENSUSIANU, Nicolae – Ales la 6 aprilie 1880 – † 24 martie 1911.
DENSUSIANU, Ovid – Ales la 15 octomvrie 1918 – † 8 iunie 1938

www.digibuc.ro

DIMITROVICI, Ambrosiu – Numit la 22 aprilie 1866 – † 3/15 iulie 1866.
DRĂGANU, Nicolae – Ales la 20 mai 1939 – † 18 decemvrie 1939.
ERBICEANU, Constantin – Ales la 8 aprilie 1899 – † 7/20 martie 1913.
FĂLCOIANU, Ştefan – Ales la 13 septemvrie 1876 – † 22 ianuarie 1905.
FĂTU, Anastasie – Ales la 11 septemvrie 1871 – † 3 martie 1886.
FELIX, Iacob – Ales la 30 iunie 1879 – † 19 ianuarie 1905.
FONTANIN, Gheorghe Marin – Ales la 10 septemvrie 1870 – † 24 aprilie 1886
GANE, Nicolae – Ales la 1 aprilie 1908 – † 16 aprilie 1916.
GHICA, Ion – Ales la 13 august 1874 – † 22 aprilie 1897.
GIURESCU, Constantin – Ales la 13 mai 1914 – † 20 octomvrie 1918.
GOGA, Octavian – Ales la 4 iunie 1919 – † 6 mai 1938.
GONATA, Ştefan – Numit la 2 iunie 1867 – † 18 septemvrie 1896.
GRECESCU, Dimitrie – Ales la 17 aprilie 1907 – † 2 octomvrie 1910.
HARET, Spiru – Ales la 31 martie 1892 – † 17 decembrie 1912.
HASDEU, Alexandru – Numit la 22 aprilie 1866 – † 9 noiemvrie 1872.
HASDEU, Bogdan Petriceicu – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 25 august 1907
HELIADE-RĂDULESCU, Ion – Numit la 22 iunie 1867 – † 27 aprilie 1872
HEPITES, Ştefan – Ales la 3 aprilie 1902 – † 15 septemvrie 1922.
HODOŞ, Iosif – Numit la 22 aprilie 1866 – † 28 noiemvrie/9 decemvrie 1880
HURMUZAKI, Alexandru – Ales la 22 aprilie 1866 – † 8/20 martie 1871.
HURMUZAKI, Eudoxiu – Ales la 2 august 1872 – † 29 ianuarie/10 fevruarie 1874
INCULEŢ, Ion – Ales la 10 octomvrie 1918 – † 18 noiemvrie 1940.
IONESCU, Nicolae – Numit la 20 iulie 1867 – † 24 ianuarie 1905.
IORGA, Nicolae – Ales la 26 mai 1910 – † 27 noiemvrie 1940.
ISTRATI, Constantin I. – Ales la 7 aprilie 1899 – † 29 ianuarie 1918.
KALINDERU, Ion – Ales la 11 martie 1893 – † 11 decemvrie 1913.
KOGĂLNICEANU, Mihail – Ales la 16 septemvrie 1868 – † 2 iulie 1891.
KRETZULESCU, Nicolae – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 26 iunie 1900.
LAURIAN, August Treboniu – Numit la 2 iunie 1867 – † 25 fevruarie 1881
MAIORESCU, Titu Liviu – Numit la 20 iulie 1867 – † 1 iulie 1917.
MANIU, Vasile – Ales la 12 septemvrie 1876 – † 10 martie 1901.
MARIAN, Simion Florea – Ales la 26 martie 1881 – † 11/24 aprilie 1907.
MARIENESCU, Atanasie Marian – Ales la 24 martie 1881 – † 7/20 ianuarie 1914
MARINESCU, Gheorghe – Ales la 9 aprilie 1905 – † 15 mai 1938.
MASSIMU, Ion C. – Ales la 2 iunie 1867 – † 2 iunie 1877.
MELCHISEDEC, Ştefănescu – Ales la 10 septemvrie 1870 – † 16 mai 1892.
MOCIONI, Andrei – Ales la 22 aprilie 1866 – † 23 aprilie/5 mai 1880.
MOLDOVAN-MICU, Ioan – Ales la 11 aprilie 1894 – † 7/21 septemvrie 1915.
MRAZEC, Ludovic – Ales la 11 aprilie 1905 – † 9 iunie 1944.
MUNTEANU, Gavriil – Ales la 22 aprilie 1866 – † 29 decemvrie 1869
NAUM, Anton – Ales la 11 martie 1893 – † 28 august 1917.
NEGRUZZI, Costache – Numit la 2 iunie 1867 – † 24 august 1868.
NEGRUZZI, Iacob C. – Ales la 26 martie 1881 – † 6 ianuarie 1932.

NICOLAE, Popea – Ales la 8 aprilie 1899 – † 8 august 1908.
ODOBESCU, Alexandru – Ales la 10 septemvrie 1870 – † 10 noiemvrie 1895.
OLLĂNESCU-ASCANIO, Dumitru C. – Ales la 11 martie 1893 – † 20 ianuarie 1908
ONCIUL, Dimitre – Ales la 11 aprilie 1905 – † 20 martie 1923.
PAPADOPOL-CALIMAH, Alexandru – Ales la 12 septemvrie 1876 – † 18/30 iunie 1898.
PAPIU-ILARIAN, Alexandru – Ales la 16 septemvrie 1868 – † 23 octomvrie 1877.
PÂRVAN, Vasile – Ales la 18 mai 1913 – † 26 iunie 1927.
PHILIPPIDE, Alexandru – Ales la 1 aprilie 1900 – † 12 august 1933.
POENARU, Petrache – Ales la 10 septembrie 1870 – † 2 octomvrie 1875.
PONI, Petru – Ales la 30 iunie 1879 – † 2 aprilie 1925.
PORCIUS, Florian – Ales la 10 martie 1882 – † 17/30 mai 1906.
PUŞCARIU, Ioan – Ales la 4 aprilie 1900 – † 24 decemvrie 1911.
PUŞCARIU, Sextil – Ales la 19 mai 1914 – † 5 mai 1948.
QUINTESCU, Nicolae Ch. – Ales la 14 septemvrie 1877 – † 12 august 1913.
RACOVIŢĂ, Emil – Ales la 2 iunie 1920 – † 19 noiemvrie 1947
REBREANU, Liviu – Ales la 25 mai 1939 – † 1 septemvrie 1944.
ROMAN, Alexandru – Numit la 22 aprilie 1866 – † 15/27 septemvrie 1897.
ROSETTI, Constantin A. – Numit la 2 iunie 1867 – † 8 aprilie 1885.
SALIGNY, Anghel – Ales la 7 aprilie 1897 – † 17 iunie 1925.
SBIERA, Ion G. – Numit la 22 aprilie 1866 – † 22 octomvrie 1916.
SIMIONESCU, Ion Th. – Ales la 18 mai 1911 – † 7 ianuarie 1944
SION, Gheorghe – Ales la 16 septemvrie 1868 – † 1 octomvrie 1892
STAMATI, Constantin – Numit la 22 aprilie 1866 – † 12 septemvrie 1869.
STRĂJESCU, Ioan – Numit la 22 aprilie 1866 – † 4 octomvrie 1873.
STURDZA-MICLĂUŞANU, Dimitrie A. – Ales la 15 septemvrie 1871 – † 8 octomvrie 1914.
SUŢU, Mihail C. – Ales la 27 mai 1909 – † 3 iulie 1933.
ŞTEFANELLI, Teodor V. – Ales la 26 mai 1910 – † 23 iulie 1920.
ŞTEFĂNESCU, Grigoriu – Ales la 12 septemvrie 1876 – † 20 fevruarie 1911
TECLU, Neculai – Ales la 2 iulie 1879 – † 13/26 iulie 1916.
TITULESCU, Nicolae – Ales la 28 mai 1935 – † 17 martie 1941
TOCILESCU, Grigore – Ales la 22 martie 1890 – † 18 septemvrie 1909.
ŢIŢEICA, Gheorghe – Ales la 15 mai 1913 – † 5 fevruarie 1939.
URECHIA-ALEXANDRESCU, Vasile – Numit la 2 iunie 1867 – † 22 noiemvrie 1901.
VASICI-UNGUREANU, Pavel – Ales la 2 iulie 1879 – † 3 iulie 1881
VASILE, Mangra – Ales la 27 mai 1909 – † 14 octomvrie 1918.
VÂLSAN, George – Ales la 2 iunie 1920 – † 6 august 1935.
VULCAN, Iosif – Ales la 30 martie 1891 – † 8 septemvrie 1907.
XENOPOL, Alexandru D. – Ales la 11 martie 1893 – † 27 fevruarie 1920.
ZAMFIRESCU, Duiliu – Ales la 1 aprilie 1922 – † 3 iunie 1922.

---

www.digibuc.ro

MEMBRII DE ONOARE DECEDAȚI

CAROL I, *Regele României*
Protector al Academiei Române,
Preşedinte de onoare
Proclamat la 15 septemvrie 1867
Decedat la 27 septemvrie 1914

FERDINAND I, *Regele României*
Protector al Academiei Române,
Preşedinte de onoare
Proclamat la 15 martie 1890
Decedat la 20 iunie 1927

ELISABETA, *Regina României (Carmen Sylva)*
Proclamată la 31 martie 1881
Decedată la 18 fevruarie 1916

MARIA, *Regina României*
Proclamată la 1 mai 1915
Decedată la 18 iulie 1938

ACHARD, Charles – Ales la 27 mai 1932 – † 21 iulie 1944.
ADRIAN, Gheorghe – Ales la 13 septemvrie 1875 – † 15 octomvrie 1889.
APPEL, Paul Émile – Ales la 22 mai 1914 – † 24 octomvrie 1930
ARION, Constantin C. – Ales la 21 mai 1912 – † 27 iunie 1923.
ARRHENIUS, Svante August – Ales la 27 mai 1913 – † 2 octomvrie 1927.
ASCOLI, Graziadio Isaia – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 21 ianuarie 1907.
ATHANASIE Mironescu, mitropolit primat – Ales la 25 mai 1909 – † 9 octomvrie 1931.
ATHANASIU, Sava – Ales membru corespondent la 10 iunie 1920 şi membru de onoare la 2 iunie 1945 – † 8 aprilie 1946
AVERESCU, Alexandru, mareşal – Ales la 7 iunie 1923 – † 3 octomvrie 1938.
AVRIL, baron Adolph d' – Ales la 7 septembrie 1871 – † 14/27 octomvrie 1904.
BABÉLON, Ernest – Ales la 22 mai 1914 – † 3 ianuarie 1924.
BACCELI, Guido – Ales la 22 martie 1906 – † 10 ianuarie 1916.
BAILLON, Henri Ernest – Ales la 28 martie 1887 – † 7/19 iulie 1895.
BAROZZI, Constantin, general – Ales la 9 aprilie 1905 – † 15 aprilie 1921.
BARTHOU, Jean Louis – Ales la 22 iunie 1934 – † 9 octomvrie 1934.
BATAILLARD, Paul Théodore – Ales la 30 august 1872 – † 13 martie 1894
BECHAMP, Jacques Antoine – Ales la 28 martie 1906 – † 18 aprilie 1909.
BEDIER, Joseph Charles Marie – Ales la 11 iunie 1919 – † 29 august 1938.
BEERNAERT, August Marie François – Ales la 28 martie 1906 – † 6 octomvrie 1912

www.digibuc.ro

BEMONT, Charles – Ales la 8 iunie 1926 – † octomvrie 1939.
BENDORF, Otto Friedrich August – Ales la 12 aprilie 1894 – † 20 ianuarie 1908
BERNATH-LENDWAY, dr. Alfred Nicholaus – Ales la 4 aprilie 1908 – † 12 fevruarie 1924.
BERTHELOT, Daniel – Ales la 11 iunie 1919 – † 1947.
BERTHELOT, general Henri Mathias – Ales la 5 iunie 1926 – † 28 ianuarie 1931
BERTHELOT, Pierre Eugène Marcelin – Ales la 28 martie 1906 – † 5/18 martie 1907.
BERTONI, Guido – Ales la 25 mai 1940 – † 8 mai 1942.
BIDLO, Jaroslav – Ales la 31 mai 1935 – † 4 decemvrie 1937.
BIONDELLI, Bernardino – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 28 iunie/11 iulie 1886.
BJORKMAN, Gjoran – Ales la 25 mai 1922 – † 22 decemvrie 1923.
BLANCHARD, Raphàel Antoine Émile – Ales la 22 mai 1914 – † 7 fevruarie 1919.
BLASERNA, Pietro – Ales la 27 mai 1913 – † 27 fevruarie 1918.
BOCK, Franz (Francisc) – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 19 aprilie/1 mai 1899.
BOMPIANI, Enrico – Ales la 26 mai 1936 – † 1946.
BONAPARTE, principele Roland – Ales la 10 iunie 1920 – † 15 aprilie 1924.
BORMANN, Eugen – Ales la 9 aprilie 1897 – † 4 martie 1917.
BOSIANU, Constantin – Ales la 30 iunie 1879 – † 21 martie 1882.
BOUCHARD, Charles – Ales la 18 mai 1911 – † 2 martie 1915.
BOUGLÉ, Céléstine – Ales la 4 iunie 1938 – † 25 ianuarie 1940.
BRANIŞTE, Valeriu – Ales la 7 iunie 1919 – † 1 ianuarie 1928.
BRĂTIANU, Ion C. – Ales la 19 martie 1885 – † 4 mai 1891.
BRĂTIANU, Ion I. C. – Ales la 7 iunie 1923 – † 24 noiemvrie 1927.
BRĂTIANU, Vintilă I. C. – Ales la 28 mai 1929 – † 22 decemvrie 1930.
BRUNSCHWICG, Léon – Ales la 31 mai 1935 – † 18 ianuarie 1944.
BURY, John Bagunell – Ales la 25 mai 1913 – † 1 iunie 1928.
BUZDUGAN, Gheorghe – Ales la 28 mai 1929 – † 7 octomvrie 1929.
CAGNAT, René Louis Victor – Ales la 10 iunie 1926 – † 1937.
CAPELLINI,Giovanni – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 29 mai 1922.
CAPITANT, Henri – Ales la 27 mai 1933 – † 21 septemvrie 1937.
CASIAN-SOROCEANU, Ioan – Ales la 11 aprilie 1888 – † 18 noiemvrie 1897.
CAYEUX, Lucien – Ales la 26 mai 1936 – † 1 noiemvrie 1944.
CÂMPEANU, Petru M. – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 15 aprilie 1893.
CECCHETTI, Bartolomeo – Ales la 22 martie 1890 – † 29 martie 1890.
CHASLES, Victor Euphémon Philarète – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 18 iulie 1873.
CICHORIUS, Conrad Antonius – Ales la 29 mai 1914 – † 1932.
CIHAC, Alexandru – Ales la 30 august 1872 – † 29 iulie/10 august 1887.
CIHAC, Iacob Cristian Stanislau – Ales la 30 august 1872 – † 29 noiemvrie 1888.
CIUHANDU, Gheorghe – Ales la 30 mai 1946 – † 29 aprilie 1947.
COLLINET, Paul – Ales la 26 mai 1933 – † 9 decemvrie 1938.

www.digibuc.ro

COMŞA, Dimitrie – Ales la 13 iunie 1926 – † 15 fevruarie 1931.
CONDIESCU, Nicolae M. – Ales la 1 iunie 1938 – † 15 iunie 1939.
COSTĂCHESCU, Neculai – Ales la 30 mai 1936 – † 14 iulie 1939.
COSTESCU, Teodor D. – Ales la 30 mai 1934 – † 25 martie 1939.
CREŢIANU, George – Ales la 22 martie 1882 – † 6 august 1887.
CROCKES, Sir William – Ales la 27 mai 1913 – † 4 aprilie 1919.
CUCIUREANU, dr. Gheorghe – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 10/22 ianuarie 1886.
CUMONT, Franz Valéry Marie – Ales la 10 iunie 1926 – † 1947.
DAHN, Félix – Ales la 12 aprilie 1894 – † 3 ianuarie 1912.
DARBOUX, Jean Gaston – Ales la 27 mai 1913 – † 23 fevruarie 1917.
DELEHAYE, Hippolyte P. – Ales la 12 iunie 1924 – † 1 aprilie 1941.
DE GUBERNATIS, Angelo – Ales la 28 martie 1895 – † 14/27 fevruarie 1913.
DESJARDINS, Ernest – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 9/21 octomvrie 1886.
DIEFENBACH, Lorenz – Ales la 15 aprilie 1880 – † 28 martie 1883
DIEHL, Charles – Ales la 11 iunie 1919 – † 3 noiemvrie 1944
DIEZ, Friedrich Christian – Ales la 30 august 1872 – † 17/29 mai 1876.
DIMA, Gheorghe – Ales la 7 iunie 1919 – † 4 iunie 1925.
DIONISIE Romano, episcopul – Ales la 15 septemvrie 1868 – † 18 ianuarie 1873.
DOMASZEWSKI, Alfred von – Ales la 9 aprilie 1897 – † 2 iulie 1927.
DRAGOMIRESCU, Mihail – Ales la 4 iunie 1938 – † 25 noiemvrie 1942.
DRĂGHICEANU, Matei – Ales la 23 mai 1933 – † 2 mai 1939.
DUCIĆ, Jovan – Ales la 30 mai 1940 – † septemvrie 1943.
DUMAS, Georges – Ales la 25 mai 1933 – † 1946.
DUPARC, Louis Claude – Ales la 29 mai 1913 – † 21 octomvrie 1932
EGGER, Émile – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 18/30 august 1885.
EHRLICH, Paul – Ales la 18 mai 1911 – † 29 august 1915.
EMMANUEL, David – Ales la 25 mai 1936 – † 4 fevruarie 1941.
FISCHER, Emil – Ales la 29 mai 1913 – † 15 iulie 1919.
FLERS, Robert Pellevé marchiz de la Motte Ango – Ales la 11 iunie 1919 – † 30 iulie 1927.
FOCILLON, Henri – Ales membru corespondent la 1 iunie 1922, membru de onoare la 8 iunie 1926 – † 3 martie 1943.
FOERSTER, Wilhelm – Ales la 27 mai 1913 – † 18 ianuarie 1921.
FOUGÈRES, Gustave Adolphe François – Ales la 11 iunie 1919 – † 7 decemvrie 1927.
FROHNER, Christian Edouard Ludwig Wilhelm – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 22 mai 1925.
GASTER, Moses – Ales la 30 mai 1929 – † 5 martie 1939.
GAUDRY, Albert – Ales la 23 martie 1904 – † 27 noiembrie 1908.
GHICA-BUDEŞTI, Nicolae – Ales la 28 mai 1937 – † 16 decemvrie 1943.
GILLIERON, Jules Louis – Ales la 6 iunie 1923 – † 26 aprilie 1926.
GOLDIŞ, Vasile – Ales la 7 iunie 1919 – † 10 fevruarie 1934.

www.digibuc.ro

GORE, Paul – Ales la 7 iunie 1919 – † 8 decemvrie 1927.
GRANT-DUFF, Mounstuart, Elphinstone – Ales la 12 septemvrie 1875 – † 12 ianuarie 1906.
GRĂDIŞTEANU, Grigore – Ales la 30 iunie 1879 – † 28 fevruarie 1892.
GRĂDIŞTEANU, Petru – Ales la 2 aprilie 1883 – † 28 septemvrie 1921
GRECIANU, Ştefan Dimitrie – Ales la 9 aprilie 1905 – † 1 august 1908.
GRÉGOIRE, Henri – Ales la 3 iunie 1938 – † 25 mai 1935.
GRIGNARD, Victor – Ales la 11 iunie 1925 – † 13 decemvrie 1935.
GRIGORE Comşa, episcop – Ales la 28 mai 1934 – † 25 mai 1935
GRIGORESCU, Nicolae – Ales la 8 aprilie 1899 – † 21 iulie 1907.
GUILLAUME, Paul baron – Ales la 16 aprilie 1907 – † 22 ianuarie 1918.
GUILLET, Léon – Ales la 27 mai 1931 – † 1946.
GUYE, Philippe Auguste – Ales la 29 mai 1913 – † 27 martie 1922.
HALLER, Albin – Ales la 28 mai 1909 – † 29 aprilie 1925.
HAMANGIU, Constantin N. – Ales la 29 mai 1930 – † 8 ianuarie 1932.
HANN, Julius von – Ales la 22 mai 1914 – † 1 octomvrie 1921.
HARTLEY, Charles Augustus sir – Ales la 16 aprilie 1907 – † 20 fevruarie 1915.
HAYNALD, Ludwig – Ales la 2 aprilie 1883 – † 4/16iulie 1891.
HEAD, Barclay Vincent – Ales la 29 mai 1914 – † 12 iunie 1924.
HENRY, Louis – Ales la 28 mai 1909 – † 23 fevruarie 1913.
HIRSCHFELD, Heinrich Otto – Ales la 13 aprilie 1894 – † 27 martie 1922
HOMOLLE, Théophile – Ales la 12 iunie 1924 – † 14 iunie 1925.
HURMUZAKI, Constantin N. – Ales la 7 iunie 1919 – † 22 fevruarie 1937
HURMUZAKI, Nicolae – Ales la 2 aprilie 1883 – † 19 aprilie 1909.
IACOV Antonovici, episcop – Ales la 7 iunie 1919 – † 31 decemvrie 1931.
IOANID, George – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 27 noiemvrie 1888.
IONESCU, Thoma dr – Ales la 5 iunie 1925 – † 28 martie 1926.
IONESCU DE LA BRAD, Ion – Ales la 1 aprilie 1884 – † 17/31 decemvrie 1891
IOSIF Gheorghian, mitropolit primat – Ales la 24 martie 1901 – † 24 ianuarie 1909.
IOSIF Naniescu, mitropolitul Moldovei – Ales la 16 aprilie 1888 – † 26 ianuarie 1902.
JAGIĆ, Vatroslav – Ales la 23 martie 1904 – † 5 august 1923.
JANET, Paul – Ales la 11 martie 1919 – † martie 1937.
JARNIK, dr. Jan Urban – Ales la 7 iunie 1919 –† 12 ianuarie 1923.
JIRECEK, Konstantin Iosif – Ales la 29 mai 1914 – † 28 decemvrie 1917.
JOUBIN, Louis – Ales la 28 mai 1934 – † mai 1935.
KISCH, Gustav Oswald – Ales la 25 mai 1933 – † 1 iunie 1938.
KLEIN, Christian Felix – Ales la 29 mai 1913 – † 22 iunie 1925.
KLEINWÄCHTER, Friedrich – Ales la 12 iunie 1921 – † 12 decemvrie 1927.
KONDAKOV, Nicodem Pavlovici – Ales la 12 iunie 1924 – † 17 fevruarie 1925.
KOTZEBUE, Wilhelm von – Ales la 1 aprilie 1884 – † 24 octomvrie/5 noiemvrie 1887

www.digibuc.ro

KRETZULESCU, Constantin A. – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 21 martie 1884.
KROFTA, Kamil – Ales la 3 iunie 1938 – † 16 august 1945.
KRUMBACHEr, Karl – Ales la 28 martie 1906 – † 29 noiemvrie/12 decemvrie 1909.
LACOUR-GAYET, Georges – Ales la 11 iunie 1919 – † 8 decemvrie 1935.
LACROIX, Alfred – Ales la 28 mai 1931 – † mai 1948.
LAHOVARY, Gheorghe I. – Ales la 25 martie1901 – † 13 iunie 1909.
LAMPRECHT, Karl – Ales la 25 mai 1913 – † 10 mai 1915.
LANCIANI, Rudolfo Amadeo – Ales la 10 iunie 1920 – † 21 martie 1929.
LASTEYRIE, Ferdinand Charles Léon de – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 14 mai 1879.
LAVERAN, Charles Louis Alphonse – Ales la 29 mai 1914 – † 18 mai 1922
LEBESGUE, Henri Léon – Ales la 6 iunie 1923 – † iulie 1941.
LÉGER, Louis Paul Marie – Ales la 12 aprilie 1894 – † 30 aprilie 1923.
LEPSIUS, Karl Richard – Ales la 30 august 1875 – † 10 iulie 1884.
LINAS, Charles Louis André de – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 14 aprilie 1887.
LIPPMANN, Gabriel – Ales la 28 mai 1909 – † 31 iulie 1921.
LONGINESCU, Gheorghe Gh. – Ales la 30 mai 1936 – † 7 martie 1939.
LONGPERRIER, Henri Adrien Prévost de – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 14 ianuarie 1882.
LORENTZ, Antoon Hendrik – Ales la 29 mai 1913 – † 4 fevruarie 1928.
LUDWIG, Ernest dr. – Ales la 4 aprilie 1908 – † 14 octomvrie 1915.
MANGIUCĂ, Simeon – Ales la 22 martie 1890 – † 22 noiemvrie/4 decemvrie 1890.
MARIE, Pierre – Ales la 26 mai 1912 – † 1940.
MARSY, Charles Alexandre Arthur conte de – Ales la 12 septemvrie 1894 – † 16/29 mai 1900.
MARȚIAN, Iuliu – Ales la 27 mai 1933 – † 26 octomvrie 1937.
MASARYK, Thomas Garrigue – Ales la 28 mai 1934 – † 14 septemvrie 1937.
MAZURKIEWICZ, Stefan – Ales la 24 mai 1934 – † 19 iunie 1945.
MECINIKOV, Ilia Ilici – Ales la 24 mai 1911 – † 15 iulie 1916.
MEILLET, Antoine – Ales la 6 iunie 1923 – † 21 septemvrie 1936.
MEISSNER, Constantin – Ales la 31 mai 1934 – † 9 septemvrie 1942.
MEYER-LUBKE, Wilhelm – Ales la 28 aprilie 1906 – † 4 octomvrie 1936
MIHALY DE APŞA, Victor – Ales la 12 aprilie 1894 – † 21 ianuarie 1918.
MIKLOSICH, Franz von – Ales la 15 aprilie 1880 – † 7 martie 1891.
MIRON, dr. Cristea, patriarhul României – Ales la 7 iunie 1919 – † 6 martie 1939.
MISSIR, Petru Th. – Ales la 10 iunie 1926 – † 10 ianuarie 1929.
MOISIL, Iuliu – Ales la 24 mai 1943 – † 28 ianuarie 1947.
MOMMSEN, Theodor – Ales la 3 iulie 1879 – † 5 noiembrie 1903.
MONLAU, Pedro-Felipe – Ales la 12 septemvrie 1870 – † 16 fevruarie 1871.
MOROZEWICZ, Josef – Ales la 28 mai 1928 – † 1941.
MOSCICKY, Ignacy – Ales la 22 iunie 1937 – † 2 octomvrie 1946.

www.digibuc.ro

MOUREAU, Charles – Ales la 11 iunie 1925 – † 13 iunie 1929
MÜLLER, Friedrich Max – Ales la 12 septemvrie 1875 – † 28 octomvrie 1900
MUREŞIANU, Iacob – Ales la 17 septemvrie 1877 – † 29 septemvrie 1887.
NEGULESCU, Paul – Ales la 30 mai 1936 – † 6 mai 1946.
NICODIM, Munteanu, patriarhul României – Ales la 15 octomvrie 1918 – † 27 fevruarie 1948.
NICOLAE Ivan, episcop – Ales la 28 mai 1934 – † 3 fevruarie 1936.
NICULESCU, Oscar – Ales la 30 mai 1934 – † 24 iulie 1939.
NOAILLES, Anne Elisabeth de Brancovan, contesă de Mathieu – Aleasă la 11 iunie 1925 – † 30 aprilie 1933.
NYROP, Kristoffer – Ales la 8 iunie 1926 – † 13 aprilie 1931.
ORGHIDAN, Constantin C. – Ales la 31 mai 1942 – † 29 august 1944.
ORTIZ, Ramiro – Ales la 24 mai 1934 – † 26 iulie 1947.
PAIS, Ettore – Ales la 12 iunie 1924 – † martie 1939.
PANTAZI, Emanoil – Ales la 28 mai 1929 – † 19 aprilie 1942.
PATERNO, Emmanuele di Sessa – Ales la 11 iunie 1925 – † 18 ianuarie 1935
PERRIN, Jean – Ales la 28 mai 1930 – † 17 aprilie 1942.
PERROCINTO, Eduardo – Ales la 5 iunie 1922 – † 21 ianurie 1929.
PETROVIĆ, Michael – Ales la 31 mai 1938 – † 8 iunie 1943.
PETRUSZEWICZ, Antonio S. – Ales la 22 martie 1890 – † 11 septemvrie 1913
PICARD, Émile – Ales la 19 mai 1911 – † 11 decemvrie 1941
PICOT, Auguste Émile – Ales la 31 mai 1879 – † 23 septemvrie 1918.
PICTET, Amé – Ales la 26 mai 1933 – † 11 martie 1937.
PIMEN Georgescu, mitropolit – Ales la 15 octomvrie 1918 – † 12 noiemvrie 1934
PLOPU, George – Ales la 28 mai 1934 – † 20 octomvrie 1940.
POINCARÉ, Jules Henri – Ales la 28 mai 1909 – † 4/17 iunie 1912
POINCARÉ, Lucien Antoine – Ales la 11 iunie 1919 – † 9 martie 1920.
POINCARÉ, Raymond – Ales la 27 mai 1932 – † 15 octomvrie 1934
POLIZU, Gheorghe A. – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 18 octomvrie 886.
POPE, William Jackson sir – Ales la 11 iunie 1925– † 1939.
POPOVICI, Eusebiu – Ales la 4 aprilie 1908 – † 28 septemvrie 1922.
POTTIER, Edmond – Ales la 10 iunie 1926 – † 4 iulie 1934.
PREZAN, Constantin – Ales la 7 iunie 1923 – † 27 august 1943.
PURKINE, Cyril – Ales la 1 iunie 1928 – † 5 aprilie 1937.
PUŞCARIU, Ilarion – Ales la 24 mai 1916 – † 8 septemvrie 1922.
QUINET, Edgar – Ales la 15 septemvrie 1869 – † 27 martie 1875.
RADU, Elie – Ales la 5 iunie 1926 – † 10 octomvrie 1931
RAINER, Francisc Iosif – Ales la 24 mai 1943 – † 5 august 1944.
RAMBAUD, Alfred Nicolas – Ales la 28 martie 1895 – † 10 noiemvrie 1905
RAMON Y CAJAL, Santiago – Ales la 4 iunie 1923 – † 17 octomvrie 1934.
RAMSAY, William sir – Ales la 29 mai 1913 – † 23 iulie 1916.
RAYLEIGH, John Willaim Strutt baron – Ales la 22 mai 1914 – † 30 iunie 1919.
RÂMNICEANU, Victor – Ales la 6 iunie 1923 – † 29 noiemvrie 1933.
RICHET, Charles Robert – Ales la 12 iunie 1926 – † 4 decemvrie 1935.

www.digibuc.ro

ROMAN Ciorogariu, episcop – Ales la 12 iunie 1921 – † 22 ianuarie 1936
RONCIÈRE, Charles Bourel de la – Ales la 7 iunie 1919 – † 1941.
ROSETTI, Theodor – Ales la 26 martie 1891 – † 17 iulie 1923.
ROTH, Victor – Ales la 10 iunie 1926 – † 19 aprilie 1936.
ROULE, Louis – Ales la 26 mai 1936 – † 1942.
ROUX, Pierre Paul Émile – Ales la 24 mai 1911 – † 3 noiemvrie 1933
SABATIER, Paul – Ales la 11 iunie 1925 – † 16 august 1941.
SCHLUMBERGER, Gustav – Ales la 28 martie 1906 – † mai 1929.
SCHUCHARDT, Hugo – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 21 aprilie 1927.
SCIALOJA, Vittorio – Ales la 23 mai 1933 – † 19 noiemvrie 1933.
SCRIJNEN, Joseph – Ales la 28 mai 1937 – † fevruarie 1938.
SELLA, Quintino – Ales la 2 aprilie 1883 – † 14 martie 1884.
SERGENT, Émile – Ales la 28 mai 1930 – † 25 mai 1943.
SILAŞI, Grigore – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 17 ianuarie 1897.
SIMU, Anastase – Ales la 29 mai 1933 – † 28 fevruarie 1935.
SOMBART, Werner – Ales la 28 mai 1931 – † mai 1941.
STANLEY, Henry Edward John – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 10 decemvrie 1903.
STEENSTRUP, Johannes Japetus Smith – Ales la 12 septemvrie 1870 – † 20 iunie 1897.
STROESCU, Vasile Vasilievici – Ales la 24 mai 1910 – † 13 aprilie 1926.
STURDZA-SCHEIANU, Dimitrie C. – Ales la 16 aprilie 1907 – † 6 fevruarie 1920
SUCIU, Vasile, mitropolit – Ales la 11 iunie 1919 – † 25 ianuarie 1935.
SZABO, Iosif – Ales la 30 august 1872 – † 15 decemvrie 1874.
ŞAGUNA, Andrei, episcop – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 28 iunie 1873.
ŞTIRBEI, Barbu – Ales la 28 mai 1929– † 24 martie 1946.
TERMIER, Pierre Marie – Ales la 28 mai 1928 – † 27 octomvrie 1930.
TEUTSCH, Friedrich – Ales la 7 iunie 1919 – † 11 fevruarie 1933.
TIKTIN, Hayman – Ales la 7 iunie 1919 – † 15 martie 1936
TOBLER, Adolf – Ales la 30 august 1875 – † 5/18 martie 1910.
TORMA, Karoly – Ales la 22 martie 1882 – † 17 fevruarie 1897
UBICINI, Jean Honoré Abdolonyme – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 15 octomvrie 1884.
URBAIN, Georges – Ales la 1 iunie 1938 – † 5 noiemvrie 1938.
UVAROV, Aleksei Sergheevici – Ales la 9 septemvrie 1871 – † 1885.
VĂCĂRESCU, Elena – Aleasă la 11 iunie 1925 – † 17 fevruarie 1947.
VEGEZZI-RUSCALLA, Giovenale – Ales la 15 septemvrie 1869 – † 17/29 decemvrie 1885.
VICTOR Emmanuel al III-lea, rege – Ales la 6 martie 1890 – † 1947
VIRCHOW, Rudolf Ludwig Karl – Ales la 6 aprilie 1902 – † 24 august 1902
VLADIMIR de Repta, mitropolit – Ales la 7 iunie 1919 – † 24 aprilie 1926.
VOLTERRA, Vito – Ales la 29 mai 1913 – † 11 octomvrie 1940.
WALDEYER, Hartz Wilhelm Henri Godefroy Guillaume von – Ales la 26 mai 1912 – † 23 ianuarie 1921.

www.digibuc.ro

WHITE, William Arthur sir – Ales la 17 martie 1885 – † 16/28 decemvrie 1891.
WILAMOWITZ-MOLLENDORF, Ulrich von – Ales la 29 mai 1914 – † 25 septemvrie 1930.
ZAVORAL, Metodiu – Ales la 7 iunie 1919 – † 26 iunie 1942.

MEMBRII CORESPONDENȚI DECEDAȚI

ADAMESCU, Gheorghe – Ales la 12 iunie 1921 – † 4 aprilie 1942.
ANDREADES, Andreas M. – Ales la 31 mai 1930 – † 17 aprilie 1935.
ANDRIEȘESCU, Ioan – Ales la 26 mai 1928 – † 17 decemvrie 1944.
ASSAKY, dr. George – Ales la 20 martie 1890 – † 22 aprilie 1899.
ASSER, Tobie Michel Carel – Ales la 1 aprilie 1903 – † 6 iunie 1914.
ATHANASIU, Ioan – Ales la 24 mai 1911 – † 20 iulie 1926.
BAMBERG, dr. Felix – Ales la 2 aprilie 1891– † 31 ianuarie/12 fevruarie1893.
BART, Jean (Botez, Eugen) – Ales la 8 iunie 1922 – † 22 mai 1933.
BARTOLLI, Matteo – Ales la 29 mai 1914 – † 1946.
BASTERRA, Ramon de Zabala Y – Ales la 12 iunie 1921 – † 17 iunie 1928.
BĂRBULESCU, Ilie – Ales la 4 aprilie 1908 – † 5 iunie 1945.
BOGREA, Vasile – Ales la 10 iunie 1920 – † 8 septemvrie 1926.
BOIU, Zaharia – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 24 octomvrie/6 noiemvrie 1903
BORCEA, Ion – Ales la 5 iunie 1919 – † 30 iulie 1936.
BRĂTESCU, Constantin I. – Ales la 5 iunie 1919 – † 23 octomvrie 1945.
BRĂTIANU, Constantin I. – Ales la 10 aprilie 1889 – † 6 ianuarie 1910
BRÖDAL, Viggo – Ales la 30 mai 1936 – † fevruarie 1943.
BROȘTEANU, Petru – Ales la 1 aprilie 1889 – † ianuarie 1920.
BUCUȚA, Emanoil – Ales la 31 mai 1941 – † 7 octomvrie 1946.
BURADA, Teodor T. – Ales la 25 martie 1887 – † 17 fevruarie 1923.
CĂLUGĂREANU, Dimitrie – Ales la 10 iunie 1920 – † 17 decemvrie 1937.
CIUREA, Ioan – Ales la 6 iunie 1927 – † 20 martie 1944.
CLIMESCU, Constantin – Ales la 31 martie 1892 – † 6 august 1926.
CODRESCU, Theodor – Ales la 2 aprilie 1886 – † 23 martie 1894.
COSMOVICI, Leon C. – Ales la 11 martie 1893– † 21 iulie 1921.
CULIANU, Neculai – Ales la 1 aprilie 1889 – † 28 noiemvrie 1915.
DAN, Dimitrie – Ales la 23 martie 1904 – † 25 mai 1927.
DEMETRIESCU, Anghel – Ales la 6 aprilie 1902 – † 18 iulie 1903
DENSUSIANU, Aron – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 2 septemvrie 1900.
DJUVARA, Mircea – Ales la 23 mai 1936 – † 7 noiemvrie 1944.
DOBRESCU, Nicolae – Ales la 18 mai 1911 – † 23 iulie 1914.
DOCAN, Nicolae – Ales la 26 mai 1915 – † 4 aprilie 1933

www.digibuc.ro

ELIADE, Pompiliu – Ales la 21 mai 1912 – † 24 mai 1914.
ERBICEANU, Vespasian – Ales la 30 mai 1932 – † 28 decemvrie 1943.
ESARCU, Constantin – Ales la 1 aprilie 1884 – † 8 iunie 1898.
FILIPESCU, Gheorghe Em. – Ales la 25 mai 1926 – † 25 noiemvrie 1937.
FILITTI, Ioan C. – Ales la 19 mai 1915 – † 21 septemvrie 1945.
FRĂȚIMAN, Iustin Ștefan – Ales la 7 iunie 1919 – † 23 septemvrie 1927.
FRIEDWAGNER, Mathias – Ales la 18 mai 1911 – † 5 aprilie 1940.
GEROTA, Dimitrie – Ales la 21 mai 1916 – † 3 martie 1939.
GHEDEON, Manuil – Ales la 2 aprilie 1891 – † 1943.
GHIBĂNESCU, Gheorghe – Ales la 11 aprilie 1905 – † 6 iulie 1936.
GLOTZ, Gustave – Ales la 28 mai 1929 – † 17 aprilie 1935.
GOGU, Constantin – Ales la 3 aprilie 1889 – † 30 ianuarie 1897.
GUICHEN, Eugène, viconte de – Ales la 28 mai 1929 – † 9 octomvrie 1938.
GUILLOUARD, Louis Vincent – Ales la 1 aprilie 1903 – † 25 ianuarie 1925.
HÂRJEU, Constantin N. – Ales la 27 mai 1909 – † 24 mai 1928.
HERZOG, Eugen – Ales la 29 mai 1914 – † 17 decemvrie 1928
HODOȘ, Enea – Ales la 23 martie 1904 – † 25 iulie 1945.
IONESCU, Ion (Bizeț) – Ales la 5 iunie 1919 – † 17 septemvrie 1946.
IONESCU-DOLJ, Ioan – Ales la 26 mai 1928 – † 4 iunie 1947.
IONESCU-GION, Gheorghe – Ales la 1 aprilie 1889 – † 29 iunie 1904.
IOSIF Goldiș, episcop – Ales la 22 martie 1882 – † 23 martie 1902.
JANKA, Victor de – Ales la 22 martie 1882 – † 9 august 1890.
JUNG, Julius – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 8/21 iunie 1910.
KADLEC, Karl – Ales la 7 iunie 1919 – † 3 decemvrie 1928.
KALINDERU, Nicolae – Ales la 20 martie 1890 – † 16 aprilie 1902.
KALUZNIACKI, Emil – Ales la 20 martie 1890 – † 21 iunie 1914.
KANITZ, August – Ales la 22 martie 1882 – † 20 iunie/ 12 iulie 1896.
KELLY, Howard Adwood – Ales la 12 iunie 1921 – † 12 ianuarie 1943.
LAMBRIOR, Alexandru – Ales la 2 martie 1882 – † 20 septemvrie 1883.
LAURIAN, Dimitrie August – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 25 octomvrie 1906.
LECOMTE DE NOUY, Émile André – Ales la 25 martie 1887 – † 11 noiemvrie 1914
LEGRAND, Émile – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 15/28 noiemvrie 1903.
LONGINESCU, Ștefan Gh. – Ales la 24 mai 1910 – † 2 august 1931.
MĂRGĂRIT, Apostol – Ales la 3 aprilie 1889 – † 6 octomvrie 1903.
MESIOTA, Ioan G. – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 19 ianuarie 1878.
MIHALY DE APȘA, Ioan – Ales la 25 martie 1901 – † 1/14 octomvrie 1914.
MINOVICI, Ștefan – Ales la 8 iunie 1925 – † 29 decemvrie 1935.
MONTANDON, Arnold L. – Ales la 11 aprilie 1905 – † 3 martie 1922.
MONTESSUS DE BALLORE, Fernando Do – Ales la 27 mai 1913 – † 31 martie 1923
MUNTEANU-MURGOCI, Gheorghe – Ales la 6 iunie 1923 – † 5 martie 1925.
NEGREANU, Dimitrie – Ales la 11 martie 1893 – † 30 aprilie 1908.

www.digibuc.ro

NENIŢESCU, Ioan S. – Ales la 18 martie 1896 – † 23 fevruarie 1901.
NYS, Ernest – Ales la 1 aprilie 1903 – † 4 septemvrie 1920.
OBEDENARU, Mihail – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 9/21 iulie 1885.
ODHER, C. T. – Ales la 20 martie 1890 – † 11 iulie 1904
ONIŢIU, Virgil – Ales la 3 aprilie 1902 – † 8/21 octomvrie 1915.
PANAITESCU, Scarlat – Ales la 7 iunie 1919 – † 22 martie 1938.
PAPACOSTEA, Cezar – Ales la 29 mai 1935 – † 5 iulie 1936
PAPAHAGI, Pericle – Ales la 26 mai 1916 – † 20 ianuarie 1943.
PETCOVICI, Vladimir – Ales la 1 iunie 1928 – † 1935.
PETRESCU, Zaharia – Ales la 18 martie 1885 – † 16 decemvrie 1901.
PETRINO, Dimitrie – Ales la 17 septemvrie 1877 – † 30 aprilie 1878.
PILLAT, Ion – Ales la 26 mai 1936 – † 17 aprilie 1945.
POP, Gavriil – Ales la 7 septemvrie 1871 – † 9 mai 1883.
POPA-LISSEANU, Gheorghe – Ales la 7 iunie 1919 – † 14 mai 1945.
POPESCU, Ioan – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 3/15 martie 1892.
POPOVICI, Gheorghe – Ales la 11 aprilie 1905 – † 12 iulie 1905
POPOVICI, Gheorghe – Ales la 29 mai 1909 – † 27 decemvrie 1927.
POPOVICI-BARCIANU, Sava – Ales la 15 septemvrie 1869 – † 12/24 martie 1879.
PROCOPOVICI, Alexe – Ales la 5 iunie 1919 – † 22 iunie 1946.
RĂDULESCU-POGONEANU, Ion A. – Ales la 4 iunie 1919 – † 1945.
RÂMNICEANU, Grigore – Ales la 20 martie 1890 – † 30 aprilie 1915.
RÂMNICEANU, Mihail M. – Ales la 23 martie 1904 – † 4 octomvrie 1915.
RIEGLER, Emanoil – Ales la 23 martie 1904 – † 30 august 1929.
ROBESCU, Constantin F. – Ales la 10 septemvrie 1871 – † 23 septemvrie 1920.
ROMAN, Visarion – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 29 aprilie/11 mai 1885.
ROMSTORFER, Karl A. – Ales la 29 mai 1914 – † 22 noiemvrie 1917.
ROSNY, Léon Louis Lucien Prunol de – Ales la 13 septemvrie 1877 – † 28 august 1914.
RUSSO, Demostene – Ales la 7 iunie 1919 – † 5 octomvrie 1938.
SALIGNY, Alfons Oscar – Ales la 3 aprilie 1902 – † 4 mai 1903.
SANDFELD-JENSEN, Kristian Jens – Ales la 18 mai 1911 – † 22 octomvrie 1942.
SANDU-ALDEA, Constantin – Ales la 5 iunie 1919 – † 21 martie 1927.
SCHRADER, Otto – Ales la 30 martie 1891 – † 21 martie 1919.
SCHUYLER, Eugen – Ales la 12 martie 1885 – † 18 iulie 1890.
SISIĆ, Ferdo – Ales la 29 mai 1930 – † 21 ianurie 1940.
SLAVICI, Ioan – Ales la 22 martie 1882 – † 17 august 1925.
SPERANŢIA, Theodor Dimitrie – Ales la 30 martie 1891 – † 9 martie 1929
STANOJEVIĆ, Stanoje – Ales la 25 mai 1933 – † 20 iulie 1937.
STOICSCU, Constantin C. – Ales la 23 mai 1936 – † 28 mai 1944.
STRYGOWSKI, Joseph – Ales la 29 mai 1914 – † 1941.
SUŢU, Alexandru A. – Ales la 11 aprilie 1888 – † 22 septemvrie 1919.
ŞERBĂNESCU, Theodor – Ales la 12 aprilie 1894 – † 2 iulie 1901

www.digibuc.ro

ŞTEFĂNESCU, Sabba – Ales la 11 martie 1893 – † 16 august 1931.
TAFRALI, Orest – Ales la 26 mai 1936 – † 5 noiemvrie 1937.
TANOVICEANU, Ioan – Ales la 9 aprilie 1897 – † 8 aprilie 1917.
TEMPERLEY, Harold – Ales la 25 mai 1933 – † 11 iulie 1939.
TOPÎRCEANU, George – Ales la 28 mai 1936 – † 7 mai 1937.
TRAUGOTT, Tamm – Ales la 2 aprilie 1891 – † 28 iulie 1938.
URSU, Ioan – Ales la 25 mai 1910 – † 6 octomvrie 1925.
VÂRGOLICI, Ştefan G. – Ales la 25 martie 1887 – † 29 iulie 1897.
VITZU, Alexandru M. – Ales la 7 aprilie 1897 – † 25 decemvrie 1902.
WEIGAND, Gustav – Ales la 31 martie 1892 – † 8 iulie 1930.
ZAUNER, Adolf – Ales la 29 mai 1914 – † 4 august 1940.
ZOTTA, Sever I. – Ales la 7 iunie 1919 – † 10 octomvrie 1943.

---

www.digibuc.ro

ACADEMIA ROMÂNĂ

PREŞEDINŢII ŞI SECRETARII GENERALI ÎN ANII 1867–1948

I. PREŞEDINŢII

HELIADE RĂDULESCU, Ion	1867 – 1870
LAURIAN, August Treboniu	1870 – 1872
KRETZULESCU, Nicolae	1872 – 1873
LAURIAN, August Treboniu	1873 – 1876
GHICA, Ion	1876 – 1882
STURDZA, Dimitrie A.	1882 – 1884
GHICA, Ion	1884 – 1887
KOGĂLNICEANU, Mihail	1887 – 1890
GHICA, Ion	1890 – 1893
BARIŢ, George	1893
NEGRUZZI, Iacob C.	1893 – 1894
GHICA, Ion	1894 – 1895
KRETZULESCU, Nicolae	1895 – 1898
PONI, Petru	1898 – 1901
AURELIAN, Petre S.	1901 – 1904
KALINDERU, Ioan	1904 – 1907
SALIGNY, Anghel	1907 – 1910
NEGRUZZI, Iacob C.	1910 – 1913
ISTRATI, Constantin I.	1913 – 1916
PONI, Petru	1916 – 1920
ONCIUL, Dimitre	1920 – 1923
NEGRUZZI, Iacob C	1923 – 1926
RACOVIŢĂ, Emil	1926 – 1929
BIANU, Ioan	1929 – 1932
MRAZEC, Ludovic	1932 – 1935
LAPEDATU, Alexandru	1935 – 1938
RĂDULESCU-MOTRU, Constantin	1938 – 1941
SIMIONESCU, Ion Th.	1941 – 1944
GUSTI, Dimitrie	1944 – 1946
RĂDULESCU, Andrei	1946 – 1948

II. SECRETARII GENERALI

LAURIAN, August Treboniu	1867 – 1870
MASSIMU, Ioan C.	1870 – 1872
URECHIA, Vasile A.	1872 – 1873

www.digibuc.ro

MASSIMU, Ioan C.	1873 – 1876
SION, Gheorghe	1876 – 1879
ODOBESCU, Alexandru	1879 – 1881
URECHIA, Vasile A.	1881 – 1885
STURDZA, Dimitrie C.	1885 – 1914
NEGRUZZI, Iacob C.	1915 – 1923
PÂRVAN, Vasile	1923 – 1927
BIANU, Ioan	1927 – 1929
ŢIŢEICA, Gheorghe A.	1929 – 1939
LAPEDATU, Alexandru	1939 – 1948
SĂVULESCU, Traian	1948

---

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

CUPRINSUL

PARTEA I

ŞEDINŢELE ORDINARE
13 IUNIE 1947 – 14 MAI 1948

www.digibuc.ro

5. ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 11 IULIE 1947.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

6. ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 8 SEPTEMVRIE 1947.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

7. ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 19 SEPTEMVRIE 1947.

8. ȘEDINȚA DE LA 26 SEPTEMVRIE 1947.

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

20. ŞEDINŢA DE LA 17 DECEMVRIE 1947.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

21. ŞEDINŢA DE LA 18 DECEMVRIE 1947.

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

22. ŞEDINŢA DE LA 19 DECEMVRIE 1947.

23. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 9 IANUARIE 1948

www.digibuc.ro

24. ȘEDINȚA DE LA 16 IANUARIE 1948

25. ȘEDINȚA DE LA 23 IANUARIE 1948

26. ȘEDINȚA DE LA 30 IANUARIE 1948

27. ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 6 FEBRUARIE 1948

28. ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 13 FEVRUARIE 1948

29. ȘEDINȚA DE LA 20 FEVRUARIE 1948

www.digibuc.ro

30. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 27 FEVRUARIE 1948

31. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 7 MARTIE 1948

32. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 12 MARTIE 1948

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

33. ŞEDINŢA DE LA 17 MARTIE 1948

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

34. ŞEDINŢA DE LA 18 MARTIE 1948

www.digibuc.ro

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

35. ŞEDINŢA DE LA 19 MARTIE 1948

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

36. ŞEDINŢA DE LA 20 MARTIE 1948

37. ŞEDINŢA DE LA 26 MARTIE 1948

38. ŞEDINŢA DE LA 2 APRILIE 1948

39. ŞEDINŢA DE LA 9 APRILIE 1948

www.digibuc.ro

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

PARTEA II-A

SESIUNEA GENERALĂ
15 MAI – 8 IUNIE 1948

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

9. ŞEDINŢA DE LA 25 MAI 1948.

10. ŞEDINŢA DE LA 26 MAI 1948.

11. ŞEDINŢA PUBLICĂ DE LA 27 MAI 1948.

12. ŞEDINŢA PUBLICĂ SOLEMNĂ DE LA 28 MAI 1948, de sub preşedinţia d-lui dr. C. I. Parhon, Preşedintele Prezidiului R.P.R.

13. ŞEDINŢA DE LA 29 MAI 1948.

14. ŞEDINŢA DE LA 31 MAI 1948.

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

SESIUNEA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ

20. ȘEDINȚA DE LA 7 IUNIE 1948.

21. ȘEDINȚA DE LA 8 IUNIE 1948.

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

STELIAN INVEST SRL
Tel/Fax: +40-1-2502281

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro